သုတ္တန္တပိဋကေ မဇ္ဈိမနိကာယေ

မူလပဏ္ဏာသပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ပပဉ္စသူဒနီ နာမ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ

မုဒ္ဒာယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၁ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၉ ၁၉၅၇

သုတ္တန္တပိဋကေ မဇ္ဈိမနိကာယေ

မူလပဏ္ဏာသပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ပပဉ္စသူဒနီ နာမ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ

မုဒ္ဒာယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၁ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၉ ၁၉၅၇

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်

စာကြည့်တိုက်

ကမ္ဘာအေး

နိဒါနကထာ

သိရိမတာ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သကလလောကပတ္ထဋမဟာကရုဏာသိနေဟသိနိဒ္ဓဟဒယေန သဗ္ဗညု အပ္ပဋိဟတသဗ္ဗညုတာနာဝရဏာဒိဉာဏောဘာသသမုဇ္ဇလိတေန သနရာမရလောကဂရုနာ သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဝသေန ဝိဘတ္တေသု တီသု သဒ္ဓမ္မေသု ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော နာမ၊ တဒေဝ စ သာသနဋ္ဌိတိယာ ပမာဏံ၊ သတိယေဝ ဟိ တသ္မိံ ဉာတရေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နာသတိ၊ ဝုတ္တဉှေတံ **အင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာယံ**—

“သုတ္တန္တေသု အသန္တေသု၊ ပမုဋ္ဌေ ဝိနယမှိ စ။
တမော ဘဝိဿတိ လောကော၊ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ ယထာ။

သုတ္တန္တေ ရက္ခိတေ သန္တေ၊ ပဋိပတ္တိ ဟောတိ ရက္ခိတာ။
ပဋိပတ္တိယံ ဌိတော ဓီရော၊ ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတီ”တိ။

တေနေဝ စ သဒ္ဓမ္မစိရဋ္ဌိတိကာမာ ထေရဝရာ မဟာကဿပါဒယော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မသင်္ဂါဟံ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သင်္ဂီတိမာရောပေတွာ ဗုဒ္ဓသာသနံ သံရက္ခိံသု၊ တံကာလိကာ စ ရာဇာနော သဒ္ဓမ္မာဘိဝုဍ္ဎိကာမာ တေသံ သင်္ဂီတိကာရာနမနုဗလပ္ပဒါနေန သဟာယတ္တမုပါဂမုံ။

တတ္ထ ဟိ စတူဟာဓိကတိမာသပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ မဟာကဿပတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ ပဉ္စဟိ အရဟန္တသတေဟိ ရာဇဂဟေ **ပဌမာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုနော ဝိသေသာနုဂ္ဂဟမာဒါယ။

ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ စ ဘဂဝတိ မဟာယသတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ သတ္တဟိ အရဟန္တသတေဟိ ဝေသာလိယံ **ဒုတိယာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ၊ တဒါ စ ကာလာသောကော မဟီပတိ တေသံ သဟာယတ္တမုပါဂတော။

တထာဂတပရိနိဗ္ဗာနတော ပန ဒွိန္နံ ဝဿသတာနမုပရိ ပဉ္စတ္တိံသတိမေ ဝဿေ မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ အရဟန္တသဟဿေဟိ ပါဋလိပုတ္တေ **တတိယာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ သကလလောကပတ္ထဋယသဿ ဓမ္မာသောကဿ ဘူပတိနော နိရတိသယာနုဂ္ဂဟံ လဒ္ဓါန။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗုတိတော ပန စတုန္နံ ဝဿသတာနမုပရိ ပဏ္ဏာသေ ဝဿေ လင်္ကာဒီပေ ဝဋ္ဋဂါမဏိရာဇိနော ကာလေ မာတုလင်္ဂပဒေသေ အာလောကလေဏေ **စတုတ္ထီ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ ပဉ္စဟိ အရဟန္တသတေဟိ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ၊ ယာ လောကေ “ပေါတ္ထကာရောပနသင်္ဂီတိ” တိ ပါကဋာ။

ဗုဒ္ဓဝဿေ ပန စတုဿတာဓိကဒွိသဟဿာနမုပရိ ပန္နရသမသျ်ံ သမ္ဗစ္ဆေ ဣမသ္မိံ မရမ္မရဋ္ဌေ **မင်းတုန်း**နာမဿ မဟာဓမ္မရာဇိနော ကာလေ မန္တလေးဣတိပါကဋေ ရတနာပုဉ္ဇနဂရေ **ပဉ္စမီ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ စတုဿတာဓိကဒွိသဟဿေဟိ ဒက္ခိဏာရာမဝါသိတိပိဋကဓရဘဒန္တဇာဂရတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ တဿေဝ ရညော အနုဝဿသာနုဂ္ဂဟမာဒါယ၊ ယာ လောကေ “သေလက္ခရာရောပနသင်္ဂီတိ”တိ ဝုစ္စတိ။

ဣတ္ထံ သုဒံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝဇ္ဇတနာ။

စိရကာလတော ပနေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ လေခပရမ္ပရာယ စေဝ မုဒ္ဒဏပရမ္ပရာယ စ အနေကက္ခတ္တုံ ပရိဝတ္တိယာဘတံ န သက္ကာ ဒါနိ ဝတ္တုံ “ပဌမဒုတိယတတိယာဒိသင်္ဂီတိမာရောပိတာကာရေနေဝ သဗ္ဗသော ပရိသုဒ္ဓ”န္တိ၊ အညဒတ္ထု ပနာဓုနိကပေါတ္ထကေသု သံဝိဇ္ဇမာနေဟိ ကေဟိစိ ပမာဒလေခါဒိသဉ္ဇာတခလိတာဓိကပရိဘဋ္ဌပါဌေဟိ မလိနမေဝေတံ၊ တထာ ဟိ နာနာဒေသီယပေါတ္ထကေသု အညမညံ သံသန္ဒိယမာနေသု အနေကာ ဝိသဒိသပါဌာ ဒိဿန္တိ။

တတောယေဝ စ ဗုဒ္ဓဝစနဿ သုပရိသုဒ္ဓဘာဝကာမာ မဟာထေရာ သသတ္ထန္တရပိဋကတ္တယကောဝိဒါ ဓမ္မဝိနယံ ဝါစေန္တာယေဝ တေ ခလိတာဓိကပရိဘဋ္ဌပါဌေ ဒိသွာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ ကထေသုံ စ—

“အဒ္ဓယဝါဒိနော သုပရိသုဒ္ဓဝစနဿ တဿ ဘဂဝတော ပါဝစနံ အဒ္ဓယံ သုပရိသုဒ္ဓံ နိမ္မလမေဝဿ၊ ဣမေသု ပန ပါဝစနပေါတ္ထကေသု အညမညံ ဝိသဒိသာ စေဝ အပရိသုဒ္ဓါ စ ပါဌာ ဒိဿန္တိ၊ နိဿံသယံ ခေါ အယမေဝ မူလပါဌော၊ ယော နေသံ ယုတ္တိသမ္ပန္နော၊ တဒညော ပန ပမာဒလေခပါဌောယေဝ၊ တာဒိသာ စ ဒိဿန္တိ အာဓုနိကပါဝစနပေါတ္ထကေသု ကိသ္မိဉ္စိ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ။

ကာမဉ္စေတေဒါနိ န တာဝ ဗဟုတရာ၊ ယာဝ ယထာဘူတံ ပါဠိယာ အတ္ထံ ပဋိသေဓေယျုံ၊ တေရဟိ ပန အသောဓိယမာနာ တေ ဝဍ္ဎန္တေ ဝဍ္ဎန္တေ

ကာလေ ဗဟုတရာ ဗဟုတရာ ဘဝေယျုံ၊ တံကာလိကာ စ ပစ္ဆိမာ ဇနာ တေ သောဓေတုံ အသမတ္ထာ ယထာဓိပ္ပေတံ ပါဠိယာ အတ္ထံ န သမ္မာ ဇာနေယျုံ၊ ဧဝမေတေ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တေယျုံ။

ဝုတ္တံ ဟေတံ **အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ**—

'ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ၊ ကတမေ ဒွေ၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ စ ပဒဗျဉ္ဇနံ အတ္ထော စ ဒုန္နီတော၊ ဒုန္နိက္ခိတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ပဒဗျဉ္ဇနဿ အတ္ထောပိ ဒုန္နယော ဟောတိ၊ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တီ'တိ။

ယံနူန မယံ တေ သောဓေတွာ နိမ္မလံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သမ္ပတိဋ္ဌာပေယျာမ၊ တဒဿ သဒ္ဓမ္မစိရဋ္ဌိတိယာ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ စ၊ တံ ပန န သုကရံ သမ္မာဒေတုံ အညတြ ဓမ္မိကရာဇူနမနုဂ္ဂဟေနာ”တိ။

သာ ပနာယံ ကထာ ပတ္တဋ္ဌာ သာဓုဇနပရမ္ပရာယ၊ သုတာ စ **ဦးနု** နာမ-ဓေယျဂ္ဂမဟာမစ္စပ္ပမုခေဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရေဟိ၊ သုတွာန တေ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ သမ္မန္တယိံသု စ “န ခေါ ပနေတံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယေ မယံ ပုဗ္ဗကေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မရာဇူဟိ သမနုဂ္ဂဟိတဿ ဗုဒ္ဓသာသနဿ ပရိဟာနိကာရဏံ ပဿမာနာယေဝ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရေယျာမ၊ ယံနူန မယံ သာသနောပကာရုပါယေ သမ္မာဒေတွာ ဝိသေသတော စ အာဓုနိကပါဝစန-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနေ သံသယဋ္ဌာနီယေ ပမာဒလေခပါဌေ သံသောဓေတု-ကာမာနံ မဟာထေရာနံ အဇ္ဈာသယံ ပရိပူရေတွာ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုဂ္ဂဏှေယျာ-မာ”တိ၊ အထ တေ သဗ္ဗေပိ သာသနာနုဂ္ဂဟာယ ကတသန္နိဋ္ဌာနာ အဟေသုံ။

အနုဂ္ဂဟိတုကာမေဟိပိ စ တေဟိ န သက္ကာ အာဏာယ ကာတုံ ဝိနာ မဟာဇနစ္ဆန္ဒသဉ္ဇာတောပဒေသေန၊ မဟာဇနပ္ပတိနိဓိဘူတာ ဟိ တေရဟိ မရမ္မိကာ ရာဇာနော၊ ဥပဒေသော စ သန္ဓာဂါရသမိတိယံ မဟာဇနပ္ပတိ-နိဓိဘူတာနံ မတိသစိဝါနံ ဆန္ဒေနေဝ သမုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟာယ သန္ဓာဂါရသမိတိယံ ဧကံ ဓမ္မုပဒေသံ ပညာပေတွာ **ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိ** နာမ မဟာသမိတိ သမုဋ္ဌာပိတာ။ တဿာ ခေါ ပန သမိတိယာ သဘာပတိ ဟောတိ သတိုးသီရိသုဓမ္မာပါမိခရီ **ဆာဦးသွင်**ဝှယော မဟာသေဋ္ဌိ၊ ဥပ-သဘာပတိ ပန သတိုးသီရိသုဓမ္မာပါမိခရီယေဝ **ဦးသိမ်းမောင်**ဝှယော ပဓာနဋ္ဌဝိနိစ္ဆယမန္ဒိရမှိ မဟာက္ခဒဿာဓိပတိ၊ သဗ္ဗကမ္မဝိဓာယကော ပန

ဟိတာဓရော သတိုးမဟာသရေစည်သူပါဓိကော **ဦးချန်ထွန်း**ဝှယော ပဓာနဋ္ဌ-ဝိနိစ္ဆယမန္ဒိရမှိ မဟာက္ခဒဿော၊ ဘဏ္ဍုပ္ပါဒကော ပန ရဋ္ဌဿရာနံ ပတိနိဓိ-ဘူတော **ဦးဝင်း** နာမဓေယျော သာသနဋ္ဌာနိကမဟာမတ္တော။

အထ ခေါ တေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိကာ "ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ သမုဋ္ဌာ-ပိတာယံ သမိတိ၊ တဒတ္ထမိဒါနိ ဝိသေသတော ကာဟာမာ"တိ မရမ္မရဋ္ဌေ-ဘိပါကဋဂုဏသမုဒယသမုဒိတေ တတ္ထ တတ္ထ ပဓာနနာယကဘူတေ ပရော-ပဏ္ဏာသမဟာထေရေ ဒီဃဒဿိနော နိမန္တိယ ဧဝမာရောစေသုံ "အယံ ဘန္တေ အမှာကံ ဗုဒ္ဓသာသနမဟာသမိတိ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟတ္ထာယေဝ ရဋ္ဌဿရာနံ ဓမ္မုပဒေသေန သမုဋ္ဌာပိတာ၊ သစေဒါနိ ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတုံ ယုဇ္ဇေယျ၊ မဟာထေရာ စ တထာ ကာတုမိစ္ဆေယျုံ၊ ဝိဿတ္ထာဝ ဘန္တေ ကရောန္တု၊ မယံ တတ္ထ ကာယဉာဏပစ္စယဗလေဟိ နိရဝသေသံ ဗျာဝဋာ ဘဝိဿာမာ"တိ။

အထ ခေါ တေ မဟာထေရာ "ဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကရိဿာမာ"တိ ကတသန္နိဋ္ဌာနာ ဧဝံ ပဋိဝေဒေသုံ "ကတ္တဗ္ဗာယေဝေသာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ၊ နေသာ န ကတ္တဗ္ဗာ၊ တသ္မာ မယံ ဒါနိ ပိဋကပေါတ္ထကာနိ ပဉ္စမသင်္ဂီတိသိလာလေခါယ သမာ-နေတွာ တာနိယေဝ သရိရံ ကတွာ ပါဠိသံသောဓနပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကဿာမ၊ ယာယ အာဓုနိကပေါတ္ထကေသု ပရမ္ပရာပရိဝတ္တနဝသေန သဉ္ဇာတာ ပမာဒ-လေခပါဌာ စ နိရာကရိယိဿန္တိ၊ ဝိသောဓိတဉ္စ သုပရိသုဒ္ဓံ ပါဠိစနမူလံ လဘိတွာ တံ မုဒ္ဒါပေတွာ သကလလောကေ နာနာရဋ္ဌေသု နာနာဒေသေသု ဗျာပနဝသေန ဗုဒ္ဓသာသနဿ စိရဋ္ဌိတိ စ သာဓိယိဿတိ၊ သဗ္ဗေ စ ထေရဝါဒိကာ ရဋ္ဌာ မရမ္မရဋ္ဌဿဟိတာ ဧကတော ဟုတွာ ဗုဒ္ဓသာသနံ အဘူတပုဗ္ဗပဂ္ဂဟေန ပဂ္ဂဏှိတုံ လဘိဿန္တိ၊ သာ စ ပုရိမိကာ ပဉ္စ သင်္ဂီတိယော ဥပနိဓာယ **ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ** နာမ ဘဝိဿတိ၊ တဉ္စ သဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗဟူနိ ပနေတ္ထ အာဝဿကကိစ္စာနိ ပဋိကစ္စေဝ သမာဒပေတဗ္ဗာနိ တုမှာကမာယတ္တာနိ၊ တသ္မာ သင်္ဂီတိကာလ-ဝဝတ္ထာနာဒိကိစ္စံ တုမှာကံယေဝ ဘာရော ဟောတူ"တိ။

အထ တေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိကာ သာသနပါလကာနံ မဟာထေရာနံ ဆန္ဒဉ္စ ရုစိဉ္စ သမာဒါယ ဩဝါဒဉ္စ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ထေရာနံ ဧဝ အတ္တနော စ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနံ ပရိနိဋ္ဌာနသမယံ သလ္လက္ခေတွာ "အယံ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာနတော စတုဿတာဓိကာနံ ဒွိန္နံ ဝဿသဟဿာနမုပရိ

အဋ္ဌနဝုတိမေ ဝဿေ ဝေသာခပုဏ္ဏမိတော ပဋ္ဌာယ အာရဘိတဗ္ဗာ၊ ဒွေ စ ဝဿာနိ ကတ္တဗ္ဗာ၊ ပဉ္စန္နံ စ သာသနဝဿသဟဿာနမုပဓုဝဿေ ဝေသာခ-ပုဏ္ဏမိယံယေဝ ပရိနိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ”တိ သင်္ဂီတိကာလံ ဝဝတ္ထပေသုံ။

တတော ပဋ္ဌာယ စ တေ ပုနပ္ပုနံ သန္နိပတိတွာ သမ္မန္တယိတွာ သင်္ဂီတိယာ ပုဗ္ဗကိစ္စေသု နိရန္တရံ ဗျာဝဋာ ဟောန္တိ၊ “မဟန္တံ ခေါ ဇိနသာသနံ မဟတိယာယေဝေတံ ပူဇာယ ပူဇနီယ”န္တိ မန္တွာ တေဟိ ကာရာပိတာနိ မဟန္တမဟန္တာနိ သာသနမန္ဒိရာနိ၊ တတ္ထ သင်္ဂီတိံ ကုရုမာနဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သုခသန္နိသဇ္ဇတ္ထံ သန္နိပါတဋ္ဌာနဘူတံ မဟန္တံ သင်္ဂီတိမန္ဒိရံ ရန်ကုန် နာမ ရာဇ-ဓာနိယံ **သိရိမင်္ဂလ**တ္ထလေ **ကမ္ဘာအေး** (လောကသာမ) နာမကဿ စေတိယဿ အာသန္နေ သေလပဗ္ဗတဂုဟာဝေသေန ကာရာပိတံ တိဘူမကံ ပါယသော သိလာဇဋ္ဌကာယောမယံ၊ ဧဝံ မဟန္တမ္ပေတံ ဧကေသံဝစ္ဆရေနေဝ ပရိနိဋ္ဌာပိတံ ဣဒ္ဓိယာ မညေ နိမ္မိတံ၊ တဉ္စ ဗဟိ ဌတွာ အပေက္ခတံ သယံဇာတသေလပဗ္ဗတော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အန္တော ပဝိသိတွာ ဩလောကယတံ ပန ဩလောကိတော-လောကိတဋ္ဌာနတော ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ရမဏီယံ အတိတ္တိကရမေဝ ဟုတွာ ဒေဝဝိမာနမိဝ ခါယတိ။ တဿ ပနာဝိဒူရေ အနုတေယျာနံ သင်္ဂီတိကာရ-ဘိက္ခုသဟဿာနံ နိဝါသပ္ပဟောနကာ စတ္တာရော ဇဋ္ဌကမယာ မဟာပါသာဒါ စေဝ ဇဋ္ဌကမယာယေဝ ဘောဇနမဟာသာလာ စ မဟာသီမာပါသာဒါ-ဒယော စ မုဒ္ဒဏယန္တသာလာ စ တထေဝ ကာရာပိတာ။

မဟာထေရာပိ စ “သင်္ဂီတိကိစ္စံ နာမ ထေရာဓေယျံ၊ ထေရာနံ ဩဝါဒေနေဝ ကတ္တဗ္ဗံ၊ န ဝိနာ တေန၊ တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃဿ စေဝ ဥပါသကာနဉ္စ သဗ္ဗမ္ပိ သင်္ဂီတိပဋိဗဒ္ဓမောဝါဒံ ဒါတုံ ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ဩဝါဒဒါယကသံဃသဘာယပီ”တိ မရမ္မရဋ္ဌဓဇူပမေ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောပါဓိဓာရိနော စ ရဋ္ဌောဝါဒါစရိယသမ္မတေ စ ရဋ္ဌဝိနယဓရသမ္မတေ စ အညေ စာဘိပါကဋဂရုဘာဝနီယာဒိဂုဏဂဏ-သမင်္ဂိနောတိ ပရောသတံ နာယကမဟာထေရေ ဥစ္စိနိတွာ “ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ-ဩဝါဒါစရိယသံဃနာယကသဘံ” နာမေကံ ပဓာနမဟာသံဃသဘံ ပတိဋ္ဌာ-ပေသုံ၊ တေ စ နာယကမဟာထေရာ သမ္ဗုဒ္ဓဝစနရတနာကရပါရဂေ ဝိဝိဓ-သတ္ထန္တရဂဟနာဝဂါဟိနေ ထေရနဝထေရေ ပဉ္စဝီသတိမတ္တေ သမုစ္စိနိတွာ “ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိဓုရန္ဓရသဘာ”တိ စ သမ္မန္နိတွာ တဿာ သဘာယ ဘာရံ နိယျာ-တေသုံ သဗ္ဗာနိ သင်္ဂီတိပဋိဗဒ္ဓကိစ္စာနိ သံဝိဒဟိတုံ။ တေ စ သင်္ဂီတိဓုရန္ဓရ-သဘိကာ ထေရာ သကလမရမ္မရဋ္ဌေ **ညောင်ရမ်းဆရာတော်**တိ အဘိပါကဋံ “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတော” ပါဓိနာ စေဝ “အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု” ပါဓိနာ စာတိ

ဒွိဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရသမပ္ပိတောပါဓိဟိ ဝိရာဇိတံ ဇာတိယာ အာသီတိဝဿိကံ ဥပသမ္ပဒါယ သဋ္ဌိဝဿံ "ဘဒန္တရေဝတံ" နာမ မဟာထေရဝရံ သဘာပတိံ ကတွာ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ စေဝ နာနာသတ္ထေသု စ ကောဝိဒေ ဓမ္မာစရိယကဝိပဒပ္ပတ္တေ ဘိက္ခူ ဥစ္စိနိတွာ အဋ္ဌဒသာဓိဝဂ္ဂဝသေန ပရောသတံ ပါဠိဝိသောဓကေဝဂ္ဂေ စေဝ သမ္ဗဟုလေ စ ပဋိဝိသောဓကေဝဂ္ဂေ ဗန္ဓာပေတွာ ဝိသောဓနပ္ပဋိဝိသောဓနေဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ သုပရိသုဒ္ဓတ္တံ ပဋိပါပေတွာ ဓမ္မသင်္ဂီတိမကံသု ယထာ တံ ပေါရာဏကသင်္ဂီတိကာရာ။

ဧဝံ သင်္ဂီတိမာရောပိတဿ တေပိဋကဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘူတာ အဋ္ဌကထာယော စ သံဝိဇ္ဇန္တိ မနောရမာယ တန္တိနယာနုစ္ဆဝိကာယ ဘာသာယ အာစရိယဗုဒ္ဓဃောသာဒီဟိ ထေရဝရေဟိ ကတာ။

တာသမ္ပိ အဋ္ဌကထာနံ သဒေသီယမူလေဟိ စေဝ ဝိဒေသီယမူလေဟိ စ သံသန္ဒိတွာ တေပိဋကဿ ဝိယ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ဝိသောဓနပဋိဝိသောဓနဝသေန မဟာထေရာ ပါဝစနဒဿိနော သံဝဏ္ဏနာကောဝိဒါ ပါဠိသောဓနမကံသု။

ဣစ္စေဝမဋ္ဌကထာယော စ ပမာဒခလိတာဓိကပရိဘဋ္ဌပါဌာနံ နိရာကရဏဝသေန ဝိသောဓိတာ စေဝ ပဋိဝိသောဓိတာ စ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓသာသနမုဒ္ဒဏယန္တာလယေ သမပ္ပိတာ သုဋ္ဌု မုဒ္ဒါပဏာယ။

မုဒ္ဒါပဏကာလေ စ ပိဋကတ္တယမုဒ္ဒါပဏေ ဝိယ မဟာထေရဝရာ မူလသောဓေယျပတ္တပါဌကေဟိ ဂဟဋ္ဌပဏ္ဍိတေဟိ စေဝ ဓမ္မာစရိယဘိက္ခုပဏ္ဍိတေဟိ စ အနေကဝါရံ ပရိသောဓိတံ ဩသာနသောဓေယျပတ္တံ ပဋိဝိသောဓိတမူလပေါတ္ထကေန စေဝ အညေဟိ သဒေသ ဒေသန္တရိက အဋ္ဌကထာပေါတ္ထကေဟိ စ ဝိဝိဓဗျာကရဏာဒိသတ္ထေဟိ စ ပုနပ္ပုနံ သံသန္ဒေတွာ သုဝိသဒ ပရိဗျတ္တကဏ္ဍဝါရ ဝါကျစ္ဆေဒ သင်္ကေတတဋ္ဋ သမ္မာပေတွာ မဟတာ ပရိဿမေန ဩသာနသောဓနမကံသု။

ဧဝမေတာသမ္ပိ စ သုဝိသောဓိတာနံ အဋ္ဌကထာနံ သင်္ဂီတိဘာရနိတ္ထာရကာ မဟာထေရာ နိခိလမရမ္မရဋ္ဌေ **မစိုးရိမ်ဆရာတော်**တိ အဘိပါကဋံ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတော" ပါဓိနာ စေဝ "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု" ပါဓိနာ စာတိ ဒွိဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရသမပ္ပိတောပါဓိဟိ ဝိရာဇိတံ ဇာတိယာ ဆသတ္တတိဝဿိကံ ဥပသမ္ပဒါယ ဆပ္ပညာသဝဿံ "ဘဒန္တသူရိယာဘိဝံသံ" နာမ မဟာထေရဝရံ သဘာပတိံ ကတွာ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိကာရကပရိယာပန္နေဟိ ထေရာနုထေရေဟိ သင်္ဂမ္မ ပဋ္ဌနတ္ထာယ သမာရဘိံသု ယထာ တံ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိဓမ္မသင်္ဂါယနကာလေ။

ဧဝမေတာသံ အဋ္ဌကထာနံ သံသောဓန-မုဒ္ဒါပဏ-သမ္ပဋ္ဌနေသု ကရိယ-မာနေသု ရဋ္ဌိဿရဂဏော အဂ္ဂမဟာမဏ္ဍော **ဦးနု** နာမဓေယျော မဟာသယော စေဝ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယံ သမ္ပတိ ဘဏ္ဍာပြပ္ပါဒကော ရဋ္ဌိဿရာနံ ပတိနိမိဘူတော **ဦးဘစေ** နာမဓေယျော သာသနဓ္ဓာနိကမဟာမဏ္ဍော စာတိဣမေပိ တံကိစ္စ-သမ္ပာဒနာယ ပါဋ္ဌိသင်္ဂီတိကာလေ ဝိယ မဟုဿာဟေန ဗျာဝဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

ဣစ္စေဝမေတာပိ အဋ္ဌကထာယော ယေရဝါဒိနေကာယိကဝိဗုဓပ္ပမုခါနံ သတ္တာဂမရတနာလယသာရဂါဟီနံ ဝေယျာကရဏကောသလ္လိနံ အစ္စန္တနိမ္မလ-ဉာဏဝါရိနာ ပရိဓောဝိတာ သင်္ဂမ္မ စ ပဋ္ဌိတာ၊ တာ ဝိဗုဓပ္ပဝရေကဂေါစရာ ဝိမုတ္တိရသဿာဒဒါယိနိယော ဝိဥ္ဇကတ္တယဿတ္ထံ ပရိဗျတ္တံ ပကာသေန္တိယော စိရံ ဝိလသန္တိယော လောကတ္တသိဒ္ဓိံ သာဓယန္တုတိ။

တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

၁။ မူလကံ ပရိယတ္တိဝ၊ သာသနဿ မဟေသိနော။
ပရိယတ္တိပ္ပမာဏာ ဟိ၊ စိရံ သဒ္ဓမ္မသဏ္ဌိတိ။

၂။ တသ္မာ တံ ရက္ခိတုံ ထေရာ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။
ရာဇာနော ဥပနိဿာယ၊ အကံသု ဓမ္မသင်္ဂဟေ။

၃။ **ပဌမံ** ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ **အဇာတသတ္တု** ရာဇိနော။
အနုဂ္ဂဟေန ကတ္ဝာန၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ။

၄။ **ဒုတိယံ** တု တထာ ကတ္ဝာ၊ **ကာလာသောကဿ** ရာဇိနော။
ကာလေ တမုပနိဿာယ၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ။

၅။ **တတိယံပိစ** ကတ္ဝာန၊ **ဓမ္မာသောကဿ** ရာဇိနော။
အနုဂ္ဂဟေန ဗုဒ္ဓဿ၊ သာသနံ အဘိပါလယုံ။

၆။ **စတုတ္ထိံ** ပန လင်္ကာယံ၊ **ဝဋ္ဋဂါမဏိ**ရာဇိနော။
ကာလမှိ ပေါတ္ထကာရုဠှံ၊ ကတ္ဝာန ပါလယုံ တထာ။

၇။ ဣမသ္မိံ မရမ္မရဋ္ဌေပိ၊ **မင်းတုန်း**နာမ နရာဓိပံ။
ရဋ္ဌံ သမနုသာသန္တံ၊ ရတနတ္တယမာမကံ။

၈။ သန္နိဿာယ မဟာထေရာ၊ ထိရသီလာ ဂုဏာကရာ။
ပဉ္စမိံ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ ကရောန္တာ သာသနဋ္ဌိတိံ။

၉॥ ပတ္တယန္တာ လိခါပေတွာ၊ သိလာပဋ္ဋေသု ပေဋကံ॥
ဝါယာမေန မဟန္တေန၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ॥

၁၀॥ ဣတ္ထံ ပုရာ မဟာထေရာ၊ ရာဇာနော စာပိ ဓမ္မိကာ॥
သာသနံ ပရိပါလေသုံ၊ ဇီဝိတံ ဝိယ အတ္တနော॥

၁၁॥ တထာပိ ခလိတာဒါနိ၊ ဒိဿန္တိ ပိဋကတ္တယေ॥
ပရမ္ပရာယ လေခါယ၊ သဉ္ဇာတာ မုဒ္ဒဏေန စ॥

၁၂॥ ဒိသွာန တေ မဟာထေရာ၊ ဝါစေန္တာဝ တိပေဋကံ॥
ဝုစ္စမာနနယေနေဝံ၊ စိန္တေသုံ မန္တယိံသု စ॥

၁၃॥ “ကတွာန သာဓုကံ ဂန္ထ- သုဒ္ဓိကံ သာသနာယုကံ॥
ယံနူန ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ ကရေယျာမ မယံ” ဣတိ॥

၁၄॥ ဧတမတ္ထံ သုဏိတွာန၊ **ဦးနု** နာမ မဟာသယော॥
မရမ္မဝိသယေ **အဂ္ဂ- မဟာမစ္စ**ဓုရန္ဓရော॥

၁၅॥ “သာသနာယတ္တကိစ္စာနိ၊ သမ္ပာဒေန္တာ ဝိသေသတော॥
သင်္ဂီတိယဉ္စ ထေရာနံ၊ သမ္ပူရေန္တာ မနောရထံ॥

၁၆॥ ယထာ ရက္ခိံသု ပေါရာဏာ၊ သုရာဇာနော တထာ မယံ॥
သံရက္ခေယျာမ သမ္ဗုဒ္ဓ- သာသနံ” ဣတိ စိန္တိယ॥

၁၇॥ မဟာမစ္စေဟိ အညေဟိ၊ သင်္ဂမေဟိ စ မန္တိယ॥
သုပ္ပတိဋ္ဌာပယိတွာန၊ **ဗုဒ္ဓသာသန**သင်္ဂမံ॥

၁၈॥ မဟာထေရာနမာဒါယ၊ ဆန္ဒံ ဣဓ နိဝါသိနံ॥
အညေသု သီဟဠာဒီသု၊ ဝိဒေသေသု စ ဝါသိနံ॥

၁၉॥ ကာရေတွာ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ သောဓေတွာ သတ္ထုသာသနံ॥
သဒ္ဓမ္မာနုဂ္ဂဟတ္ထာယ၊ ကရုံ ဒဠှပရက္ကမံ॥

၂၀॥ **သိရီမင်္ဂလ**ဝိချာတေ၊ ထလသ္မိံ ပဝရေ သုဘေ॥
စေတိယဿာဝိဒူရမှိ၊ **ကမ္ဘာအေး** ဣတိသညိနော॥

၂၁॥ ဂုဟာဝေသေန ကာရေတွာ၊ မဟာသင်္ဂီတိမန္ဒိရံ॥
အာဝါသာဒိဉ္စ ဘိက္ခူနံ၊ ကာရေသိ မုဒ္ဒဏာလယံ॥

၂၂॥ ဂန္ထသံသောဓနံ ဓမ္မ- သင်္ဂီတိယာ တု ပဏ္ဍိတာ॥
မဟာထေရဝရာကံသု၊ သတိမန္တာ ပုနပ္ပုနံ॥

၂၃။ မုဒ္ဒါပေန္တေ စ ပဿိတွာ၊ မဟာထေရေဟိ ပဍ္ဍိဟိ။
သောဓေယျပတ္တမောသာနံ၊ နိမ္မလတ္ထံ သုပါဠိတံ။

၂၄။ ကတွာ သုဝိသဒံ ဗုဒ္ဓ၊ ဘာသိတံ ပိဋကတ္တယံ။
ယထာ မုဒ္ဒါပိတံ အာသိ၊ သာသနတ္ထံ မဟေသိနော။

၂၅။ တထာ အဋ္ဌကထာယော စ၊ သံသောဓေတွာ ပုနပ္ပုနံ။
သုဋ္ဌု မုဒ္ဒါပိတာ ဟောန္တု၊ သဗ္ဗလောကတ္ထသိဒ္ဓိယာတိ။

၂၅၀၁ - ဗုဒ္ဓဝဿ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

ပဌမဘာဂ

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ	၁
နိဒါနကထာ	၂

၁-မူလပရိယာယဝဂ္ဂ

၁-မူလပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	၄
သုတ္တနိက္ခေပဝဏ္ဏနာ	၁၆
ပထဝီဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၆
အာပေါဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	၃၁
ဘူတဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	၃၃
အာကာသာနဉ္စာယတနဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	၃၇
ဒိဋ္ဌသုတဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	၃၈
ဧကတ္တဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	၃၉
သေက္ခဝါရဒုတိယနယဝဏ္ဏနာ	၄၂
ခီဏာသဝဝါရတတိယာဒိနယဝဏ္ဏနာ	၄၄
တထာဂတဝါရသတ္တမနယဝဏ္ဏနာ	၄၇
တထာဂတဝါရအဋ္ဌမနယဝဏ္ဏနာ	၅၅
၂-သဗ္ဗာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ	၆၂
ဒဿနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၆၉
သံဝရာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၇၇
ပဋိသေဝနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၈၀
အဓိဝါသနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၈၁
ပရိဝဇ္ဇနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၈၃
ဝိနောဒနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	၈၄

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၅
၃-ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၁
၄-ဘယဘေရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၃
ကာယကမ္မန္တဝါရကထာ	....	....	၁၁၇
ဝစီကမ္မန္တဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၈
ဘယဘေရဝသေနာသနာဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၂
အသမ္မောဟဝိဟာရဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၅
ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဒိဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၇
ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၉
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
အာသဝက္ခယဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၁
အရညဝါသကာရဏဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၂
ဒေသနာနုမောဒနာဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃
ပသန္နာကာရဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၅
သရဏဂမနကထာ	....	....	၁၃၆
ဥပါသကဝိဓိကထာ	....	....	၁၄၀
၅-အနင်္ဂဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၂
သမ္မုတိပရမတ္ထဒေသနာကထာ	....	....	၁၄၂
၆-အာကင်္ခေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၈
၇-ဝတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၀
၈-သလ္လေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၅
၉-သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၉
အကုသလကမ္မပထဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၁
ကုသလကမ္မပထဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
အာဟာရဝါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၀
သစ္စဝါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၉
ဇရာမရဏဝါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၉
ဇာတိဝါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၂

မာတိကာ	စာမျက်
ဘာဝဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၃
ဥပါဒါနဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၃
တဏှာဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၄
ဝေဒနာဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၅
ဖဿဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၆
သဠာယတနဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၆
နာမရူပဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၆
ဝိညာဏဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၇
သင်္ခါရဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၇
အဝိဇ္ဇာဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၈
အာသဝဝါရဝဏ္ဏနာ	၂၂၉
၁၀-သတိပဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	၂၃၀
ဥဒ္ဒေသဝါရကထာဝဏ္ဏနာ	၂၃၂
ကာယာနုပဿနာအာနာပါနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၅၁
ဣရိယာပထပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၅၅
စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၅၈
ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၇၅
ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၇၅
နဝသိဝထိကပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၇၇
ဝေဒနာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ	၂၇၉
စိတ္တာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ	၂၈၄
ဓမ္မာနုပဿနာနီဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၈၅
ခန္ဓပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၉၁
အာယတနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၉၁
ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၂၉၃
စတုသစ္စပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ	၃၀၄

မာတိကာ ပိဋ္ဌင်္က

၂-သီဟနာဒဝဂ္ဂ

၁-စူဠသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၀၇
၂-မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၂၅
ဝေသာလိနဂရဝဏ္ဏနာ ၃၂၅
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ ၃၂၇
ဒသဗလဉာဏာဒိဝဏ္ဏနာ ၃၃၁
အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ ၃၃၉
စတုယောနိဝဏ္ဏနာ ၃၄၁
ပဉ္စဂတိဝဏ္ဏနာ ၃၄၁
ဉာဏပ္ပဝတ္တာကာရဝဏ္ဏနာ ၃၄၂
အာသဝက္ခယဝါရဝဏ္ဏနာ ၃၄၅
ဒုက္ကရကာရိကာဒိသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ ၃၄၆
အာဟာရသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ ၃၅၄
သံသာရသုဒ္ဓိအာဒိဝဏ္ဏနာ ၃၅၆
၃-မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၅၉
၄-စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၆၅
၅-အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၇၀
၆-စေတောခိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၇၂
၇-ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၇၆
၈-မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၇၇
၉-ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၀၃
၁၀-ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၃၉၁

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ကရုဏာသီတလဟဒယံ၊ ပညာပဇ္ဇောတဝိဟတမောဟတမံ။
သနရာမရလောကဂရုံ၊ ဝန္ဒေ **သုဂတံ** ဂတိဝိမုတ္တံ။

ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ ဘာဝေတွာ စေဝ သစ္ဆိကတွာ စ။
ယံ ဥပဂတော ဂတမလံ၊ ဝန္ဒေ တမနုတ္တရံ **ဓမ္မံ**။

သုဂတဿ ဩရသာနံ၊ ပုတ္တာနံ မာရသေနမထနာနံ။
အဋ္ဌန္နမ္ပိ သမူဟံ၊ သိရသာ ဝန္ဒေ **အရိယသံဃံ**။

ဣတိ မေ ပသန္နမတိနော၊ ရတနတ္တယဝန္ဒနာမယံ ပုညံ။
ယံ သုဝိဟတန္တရာယော၊ ဟုတွာ တဿာနုဘာဝေန။

မဇ္ဈိမပမာဏသုတ္တ,င်္ကိတဿ ဣဓ **မဇ္ဈိမာဂမဝရဿ**။
ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓသံဝ,ဏ္ဏိတဿ ပရဝါဒမထနဿ။

အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ၊ **အဋ္ဌကထာ** အာဒိတော ဝသိသတေဟိ။
ပဉ္စဟိ ယာ သင်္ဂီတာ၊ အနုသင်္ဂီတာ စ ပစ္ဆာပိ။

သီဟဠဒီပံ ပန အာဘ,တာထ ဝသိနာ မဟာမဟိန္ဒေန။
ဌပိတာ သီဟဠဘာသာယ၊ ဒီပဝါသီနမတ္ထာယ။

အပနေတွာန တတောဟံ၊ သီဟဠဘာသံ မနောရမံ ဘာသံ။
တန္တိနယာနုစ္ဆဝိကံ၊ အာရောပေန္တော ဝိဂတဒေါသံ။

သမယံ အဝိလောမေန္တော၊ ထေရာနံ ထေရဝံသဒီပါနံ[၁]။
သုနိပုဏဝိနိစ္ဆယာနံ၊ မဟာဝိဟာရေ နိဝါသိနံ[၂]။

ဟိတွာ ပုနပ္ပုနာဂတ,မတ္ထံ အတ္ထံ ပကာသယိဿာမိ။
သုဇနဿ စ တုဋ္ဌတ္ထံ၊ စိရဋ္ဌိတတ္ထဉ္စ ဓမ္မဿ။

သီလကထာ ဓုတဓမ္မာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ စေဝ သဗ္ဗာနိ။
စရိယာဝိဓာနသဟိတော၊ ဈာနသမာပတ္တိဝိတ္ထာရော။

သဗ္ဗာ စ အဘိညာယော၊ ပညာသင်္ကလနနိစ္ဆယော စေဝ။
ခန္ဓာဓာတာယတနိ,န္ဒြိယာနိ အရိယာနိ စေဝ စတ္တာရိ။

သစ္စာနိ ပစ္စယာကာ,ရဒေသနာ သုပရိသုဒ္ဓနိပုဏနယာ။
အဝိမုတ္တတန္တိမဂ္ဂါ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ စေဝ။

ဣတိ ပန သဗ္ဗံ ယသ္မာ၊ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** မယာ သုပရိသုဒ္ဓံ။
ဝုတ္တံ တသ္မာ ဘိယျော၊ န တံ ဣဓ ဝိစာရယိဿာမိ။

“မဇ္ဈေ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ**၊ ဧသ စတုန္နမ္ပိ အာဂမာနဉှိ။
ဌတွာ ပကာသယိဿတိ၊ တတ္ထ ယထာဘာသိတမတ္ထံ”။

ဣစ္စေဝ ကတော တသ္မာ၊ တမ္ပိ ဂဟေတွာန သဒ္ဓိမေတာယ။
အဋ္ဌကထာယ ဝိဇာနထ၊ မဇ္ဈိမသင်္ဂီတိယာ အတ္ထန္တိ။

နိဒါနကထာ

၁။ တတ္ထ **မဇ္ဈိမသင်္ဂီတိ** နာမ ပဏ္ဏာသတော မူလပဏ္ဏာသာ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသာ ဥပရိပဏ္ဏာသာတိ ပဏ္ဏာသတ္တယသင်္ဂဟာ။ ဝဂ္ဂတော ဧကေကာယ ပဏ္ဏာသာယ ပဉ္စ ပဉ္စ ဝဂ္ဂေ ကတွာ ပန္နရသဝဂ္ဂသမာယောဂါ။ သုတ္တတော ဒိယၯသုတ္တသတံ ဒွေ စ သုတ္တန္တာ။ ပဒတော တေဝီသုတ္တရပဉ္စသတာဓိကာနိ အသီတိပဒသဟဿာနိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“အသီတိပဒသဟဿာနိ၊ ဘိယျော ပဉ္စသတာနိ စ။
ပုန တေဝီသတိ ဝုတ္တာ၊ ပဒမေဝံ ဝဝတ္ထိတ”န္တိ။

၁-ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ (သျာ) ၂-မဟာဝိဟာရာဓိဝါသီနံ (သီ) မဟာဝိဟာရဝါသီနံ (သျာ)

အက္ခရတော သတ္တ အက္ခရသတသဟဿာနိ စတ္တာလီသဉ္စ သဟဿာနိ တေပညာသဉ္စ အက္ခရာနိ။ ဘာဏဝါရတော အသီတိ ဘာဏဝါရာ တေဝီသပဒါဓိကော စ ဥပဍ္ဎဘာဏဝါရော။ အနုသန္ဓိတော ပုစ္ဆာနုသန္ဓိအဇ္ဈာသယာနုသန္ဓိယထာနုသန္ဓိဝသေန သင်္ခေပတော တိဝိဓော အနုသန္ဓိ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတ္ထ တီဏိ အနုသန္ဓိသဟဿာနိ နဝ စ သတာနိ ဟောန္တိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“တီဏိ သန္ဓိသဟဿာနိ၊ တထာ နဝသတာနိ စ။
အနုသန္ဓိနယာ ဧတေ၊ မဇ္ဈိမဿ ပကာသိတာ”တိ။

တတ္ထ ပဏ္ဏာသာသု **မူလပဏ္ဏာသာ** အာဒိ၊ ဝဂ္ဂေသု **မူလပရိယာယဝဂ္ဂေါ**၊ သုတ္တေသု **မူလပရိယာယသုတ္တံ**။ တဿာပိ “ဧဝံ မေ သုတ”န္တိအာဒိကံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဝုတ္တံ နိဒါနမာဒိ။ သာ ပနေသာ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ အာဒိမှိ ဝိတ္ထာရိတာ။ တသ္မာ သာ တတ္ထ ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-မူလပရိယာယဝဂ္ဂ

၁-မူလပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ယံ ပနေတံ "ဧဝံ မေ သုတ"န္တိအာဒိကံ နိဒါနံ။ တတ္ထ **ဧဝ**န္တိ နိပါတပဒံ။ **မေ**တိအာဒီနိ နာမပဒါနိ။ **ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတီ**တိ ဧတ္ထ **ဝီ**တိ ဥပသဂ္ဂပဒံ၊ **ဟရတီ**တိ အာချာတပဒန္တိ ဣမိနာ တာဝ နယေန ပဒဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတ္ထတော ပန **ဧဝံ**သဒ္ဒေါ တာဝ ဥပမူပဒေသသမ္ပဟံသနဂရဟဏဝစနသမ္ပဋိဂ္ဂဟာကာရနိဒဿနာဝဓာရဏာဒိအနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။ တထာဟေသ "ဧဝံ ဇာတေန မစ္စေန၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဗဟု"န္တိ ဧဝမာဒီသု[၁] ဥပမာယံ အာဂတော။ "ဧဝံ တေ အဘိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ တေ ပဋိက္ကမိတဗ္ဗ"န္တိအာဒီသု[၂] ဥပဒေသေ။ "ဧဝမေတံ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ သုဂတာ"တိအာဒီသု[၃] သမ္ပဟံသနေ။ "ဧဝမေဝံ ပနာယံ ဝသလီ ယသ္မိံ ဝါ တသ္မိံ ဝါ တဿ မုဏ္ဍကဿ သမဏကဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ"တိအာဒီသု[၄] ဂရဟဏေ။ "ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသု"န္တိအာဒီသု[၅] ဝစနသမ္ပဋိဂ္ဂဟေ။ "ဧဝံ ဗျာခေါ အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမီ"တိအာဒီသု[၆] အာကာရေ။ "ဧဟိ တွံ မာဏဝက, ယေန သမဏော အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန သမဏံ အာနန္ဒံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ 'သုဘော မာဏဝေါ တောဒေယျပုတ္တော ဘဝန္တံ အာနန္ဒံ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ'တိ၊ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ သာဓု ကိရ ဘဝံ အာနန္ဒော ယေန သုဘဿ မာဏဝဿ တောဒေယျပုတ္တဿ နိဝေသနံ၊ တေနုပသင်္ကမတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ"တိအာဒီသု[၇] နိဒဿနေ။ "တံ ကိံ မညထ ကာလာမာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ ဝါ အကုသလာ ဝါတိ။ အကုသလာ ဘန္တေ။ သာဝဇ္ဇာ ဝါ အနဝဇ္ဇာ ဝါတိ။ သာဝဇ္ဇာ ဘန္တေ။ ဝိညုဂရဟိတာ ဝါ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ ဝါတိ။ ဝိညုဂရဟိတာ ဘန္တေ။ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ နော ဝါ၊ ကထံ ဝေါ ဧတ္ထ ဟောတီတိ။ သမတ္တာ ဘန္တေ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ၊ ဧဝံ နော ဧတ္ထ ဟောတီ"တိအာဒီသု[၈] အဝဓာရဏေ။ သွာယမိဓ အာကာရနိဒဿနာဝဓာရဏေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-ခု ၁-၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၄၃၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၁-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-မ ၁-၃၂၅-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဒီ ၁-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။ ၈-အံ ၁-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ အာကာရတ္ထေန ဧဝံသဒ္ဒေန ဧတမတ္ထံ ဒီပေတိ—နာနာနယနိပုဏံ အနေကဇ္ဈာသယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိဓပါဋိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုရူပတော သောတပထမာဂစ္ဆန္တံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ သဗ္ဗပ္ပကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ၊ သဗ္ဗထာမေန ပန သောတုကာမတံ ဇနေတွာပိ ဧဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧကေနာကာရေန သုတန္တိ။

နိဒဿနတ္ထေန "နာဟံ သယမ္ဘူ၊ န မယာ ဣဒံ သစ္ဆိကတ"န္တိ အတ္တာနံ ပရိမောစေန္တော ဧဝံ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧဝံ သုတန္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သကလံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသတိ။

အဝဓာရဏတ္ထေန "ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုဿုတာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော၊ ဂတိမန္တာနံ၊ သတိမန္တာနံ၊ ဓိတိမန္တာနံ၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော"တိ[၁] ဧဝံ ဘဂဝတာ "အာယသ္မာ အာနန္ဒော အတ္ထကုသလော ဓမ္မကုသလော ဗျဉ္ဇနကုသလော နိရုတ္တိကုသလော ပုဗ္ဗာပရကုသလော"တိ[၂] ဧဝံ ဓမ္မသေနာပတိနာ စ ပသတ္ထဘာဝါနုရူပံ အတ္တနော ဓာရဏဗလံ ဒဿေန္တော သတ္တာနံ သောတုကမျတံ ဇနေတိ "ဧဝံ မေ သုတံ၊ တဉ္စ ခေါ အတ္ထတော ဝါ ဗျဉ္ဇနတော ဝါ အနူနမနဓိကံ၊ ဧဝမေဝ န အညထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗ"န္တိ။

မေသဒ္ဒေါ တီသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟိဿ "ဂါထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျ"န္တိအာဒီသု[၃] မယာတိ အတ္ထော။ "သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု"တိအာဒီသု[၄] မယှန္တိ အတ္ထော။ "ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထာ"တိအာဒီသု[၅] မမာတိ အတ္ထော၊ ဣဓ ပန "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒွယေ ယုဇ္ဇတိ။

သုတန္တိ အယံ သုတသဒ္ဒေါ သဥပသဂ္ဂေါ စ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဂမနဝိဿုတကိလိန္နဥပစိတာနုယောဂသောတဝိညေယျသောတဒွါရာနုသာရဝိညာတာဒိအနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။ တထာ ဟိဿ "သေနာယ ပသုတော"တိအာဒီသု ဂစ္ဆန္တောတိ အတ္ထော။ "သုတဓမ္မဿ ပဿတော"တိအာဒီသု[၆] ဝိဿုတဓမ္မဿာတိ အတ္ထော၊ "အဝဿုတာ အဝဿုတဿာ"တိအာဒီသု[၇] ကိလိန္နာ ကိလိန္နဿာတိ အတ္ထော။ "တုမှေဟိ ပုညံ ပသုတံ အနပ္ပက"န္တိအာဒီသု[၈]

၁-အံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၁၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၂-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ခု ၁-၈၈-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဝိ ၂-၂၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ခု ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။

ဥပစိတန္တိ အတ္ထော။ “ယေ ဈာနပသုတာ ဓီရာ”တိအာဒီသု[1] ဈာနာနုယုတ္တာတိ အတ္ထော။ “ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတ”န္တိအာဒီသု[2] သောတဝိညေယျန္တိ အတ္ထော။ “သုတဓရော သုတသန္နိစယော”တိအာဒီသု[3] သောတဒွါရာနုသာရဝိညာတဓရောတိ အတ္ထော။ ဣဓ ပနဿ သောတဒွါရာနုသာရေန “ဥပဓာရိတ”န္တိ ဝါ “ဥပဓာရဏ”န္တိ ဝါတိ အတ္ထော။ မေသဒ္ဒဿ ဟိ မယာတိ အတ္ထေ သတိ “ဧဝံ မယာ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရိတ”န္တိ ယုဇ္ဇတိ။ မမာတိ အတ္ထေ သတိ “ဧဝံ မမ သုတံ သောတဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ”န္တိ ယုဇ္ဇတိ။

ဧဝမေတေသု တီသု ပဒေသု **ဧဝ**န္တိ သောတဝိညာဏာဒိဝိညာဏကိစ္စနိဒဿနံ။ **မေ**တိ ဝုတ္တဝိညာဏသမင်္ဂိပုဂ္ဂလနိဒဿနံ။ **သုတ**န္တိ အဿဝနဘာဝပ္ပဋိက္ခေပတော အနူနာနဓိကာဝိပရီတဂ္ဂဟဏနိဒဿနံ။ တထာ **ဧဝ**န္တိ တဿာ သောတဒွါရာနုသာရေန ပဝတ္တာယ ဝိညာဏဝီထိယာ နာနပ္ပကာရေန အာရမ္မဏေ ပဝတ္တိဘာဝပ္ပကာသနံ။ **မေ**တိ အတ္တပ္ပကာသနံ။ **သုတ**န္တိ ဓမ္မပ္ပကာသနံ။ အယဉှေတ္ထ သင်္ခေပေါ “နာနပ္ပကာရေန အာရမ္မဏေ ပဝတ္တာယ ဝိညာဏဝီထိယာ မယာ န အညံ ကတံ၊ ဣဒံ ပန ကတံ၊ အယံ ဓမ္မော သုတော”တိ။

တထာ **ဧဝ**န္တိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗပ္ပကာသနံ။ **မေ**တိ ပုဂ္ဂလပ္ပကာသနံ။ **သုတ**န္တိ ပုဂ္ဂလကိစ္စပ္ပကာသနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိဿာမိ၊ တံ မယာ ဧဝံ သုတန္တိ။

တထာ **ဧဝ**န္တိ ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရနိဒ္ဒေသော။ **ဧဝ**န္တိ ဟိ အယံ အာကာရပညတ္တိ။ **မေ**တိ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော။ **သုတ**န္တိ ဝိသယနိဒ္ဒေသော။ ဧတ္တာဝတာ နာနာကာရပ္ပဝတ္တေန စိတ္တသန္တာနေန တံသမင်္ဂိနော ကတ္တုဝိသယေ ဂဟဏသန္နိဋ္ဌာနံ ကတံ ဟောတိ။

အထ ဝါ **ဧဝ**န္တိ ပုဂ္ဂလကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ **သုတ**န္တိ ဝိညာဏကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ **မေ**တိ ဥဘယကိစ္စယုတ္တပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသော။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—မယာ သဝနကိစ္စဝိညာဏသမင်္ဂိနာ ပုဂ္ဂလေန ဝိညာဏဝသေန လဒ္ဓသဝနကိစ္စဝေါဟာရေန သုတန္တိ။

တတ္ထ **ဧဝ**န္တိ စ **မေ**တိ စ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ကိဉှေတ္ထ တံ ပရမတ္ထတော အတ္ထိ၊ ယံ ဧဝန္တိ ဝါ မေတိ ဝါ နိဒ္ဒေသံ လဘေထ။

၁-ခု ၁-၄၀-ဓမ္မပဒေ။ ၂-မ ၁-၁၈၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။

သုတန္တိ ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ယံ ဟိ တံ ဧတ္ထ သောတေန ဥပလဒ္ဓံ၊ တံ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနန္တိ။

တထာ **ဧဝန္တိ** စ **မေတိ** စ တံ တံ ဥပါဒါယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပါဒါပညတ္တိ။ **သုတန္တိ** ဒိဋ္ဌာဒီနိ ဥပနိဓာယ ဝတ္တဗ္ဗတော ဥပနိဓာပညတ္တိ။ ဧတ္ထ စ **ဧဝန္တိ** ဝစနေန အသမ္မောဟံ ဒီပေတိ။ န ဟိ သမ္မူဠှော နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓသမတ္ထော ဟောတိ။ **သုတန္တိ** ဝစနေန သုတဿ အသမ္မောသံ ဒီပေတိ။ ယဿ ဟိ သုတံ သမ္မုဋ္ဌံ ဟောတိ၊ န သော ကာလန္တရေန မယာ သုတန္တိ ပဋိဇာနာတိ။ ဣစ္စဿ အသမ္မောဟေန ပညာသိဒ္ဓိ၊ အသမ္မောသေန ပန သတိသိဒ္ဓိ။ တတ္ထ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သတိယာ ဗျဉ္ဇနာဝဓာရဏသမတ္ထတာ၊ သတိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပညာယ အတ္ထပဋိဝေဓသမတ္ထတာ။ တဒုဘယသမတ္ထတာယောဂေန အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နဿ ဓမ္မကောသဿ အနုပါလနသမတ္ထတော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကတ္တသိဒ္ဓိ။

အပရော နယော—**ဧဝန္တိ** ဝစနေန ယောနိသော မနသိကာရံ ဒီပေတိ၊ အယောနိသော မနသိကရောတော ဟိ နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓာဘာဝတော။ **သုတန္တိ** ဝစနေန အဝိက္ခေပံ ဒီပေတိ၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ သဝနာဘာဝတော။ တထာ ဟိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဝုစ္စမာနောပိ “န မယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ”တိ ဘဏတိ။ ယောနိသော မနသိကာရေန စေတ္ထ အတ္တသမ္မာပဏိဓိံ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတံ သာဓေတိ၊ သမ္မာ အပဏိဟိတတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အကတပုညဿ ဝါ တဒဘာဝတော။ အဝိက္ခေပေန ပန သဒ္ဓမ္မဿဝနံ သပ္ပုရိသူပနိဿယဉ္စ သာဓေတိ။ န ဟိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော သောတုံ သက္ကောတိ၊ န စ သပ္ပုရိသေ အနုပဿယမာနဿ သဝနံ အတ္ထီတိ။

အပရော နယော—ယသ္မာ **ဧဝန္တိ** ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရနိဒ္ဒေသောတိ ဝုတ္တံ။ သော စ ဧဝံ ဘဒ္ဒကော အာကာရော န သမ္မာ အပ္ပဏိဟိတတ္တနော ပုဗ္ဗေ အကတပုညဿ ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ **ဧဝန္တိ** ဣမိနာ ဘဒ္ဒကေန အာကာရေန ပစ္ဆိမစက္ကဒွယသမ္ပတ္တိံ အတ္တနော ဒီပေတိ၊ **သုတန္တိ** သဝနယောဂေန ပုရိမစက္ကဒွယသမ္ပတ္တိံ။ န ဟိ အပ္ပတိရူပဒေသေ ဝသတော သပ္ပုရိသူပနိဿယဝိရဟိတဿ ဝါ သဝနံ အတ္ထိ၊ ဣစ္စဿ ပစ္ဆိမစက္ကဒွယသိဒ္ဓိယာ အာသယသုဒ္ဓိ သိဒ္ဓါ ဟောတိ။ ပုရိမစက္ကဒွယသိဒ္ဓိယာ ပယောဂသုဒ္ဓိ။ တာယ စ အာသယသုဒ္ဓိယာ အဓိဂမဗျတ္တိသိဒ္ဓိ၊ ပယောဂသုဒ္ဓိယာ အာဂမဗျတ္တိသိဒ္ဓိ။ ဣတိ

ပယောဂါသယသုဒ္ဓဿ အာဂမာဓိဂမသမ္ပန္နဿ ဝစနံ အရုဏုဂ္ဂံ[1] ဝိယ သူရိယဿ ဥဒယတော ယောနိသောမနသိကာရော ဝိယ စ ကုသလကမ္မဿ အရဟတိ ဘဂဝတော ဝစနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဘဝိတုန္တိ ဌာနေ နိဒါနံ ဌပေန္တော **ဧဝံ မေ သုတန္တိ**အာဒိမာဟ။

အပရော နယော—**ဧဝန္တိ** ဣမိနာ နာနပ္ပကာရပဋိဝေဓဒီပကေန ဝစနေန အတ္တနော အတ္ထပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါသမ္ပတ္တိသဗ္ဘာဝံ ဒီပေတိ။ **သုတန္တိ** ဣမိနာ သောတဗ္ဗဘေဒပဋိဝေဓဒီပကေန ဓမ္မနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသမ္ပတ္တိသဗ္ဘာဝံ။ **ဧဝန္တိ** စ ဣဒံ ယောနိသောမနသိကာရဒီပကံ ဝစနံ ဘာသမာနော "ဧတေ မယာ ဓမ္မာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ"တိ ဒီပေတိ။ **သုတန္တိ** ဣဒံ သဝနယောဂ-ဒီပကံ ဝစနံ ဘာသမာနော "ဗဟူ မယာ ဓမ္မာ သုတာ ဓာတာ[2] ဝစသာ ပရိစိတာ"တိ ဒီပေတိ။ တဒုဘယေနပိ အတ္ထဗျဉ္ဇနပါရိပူရိံ ဒီပေန္တော သဝနေ အာဒရံ ဇနေတိ။ အတ္ထဗျဉ္ဇနပရိပုဏ္ဏဉှိ ဓမ္မံ အာဒရေန အဿုဏန္တော မဟတာ ဟိတာ ပရိဗာဟိရော ဟောတီတိ အာဒရံ ဇနေတွာ သက္ကစ္စံ ဓမ္မော သောတဗ္ဗောတိ။

"ဧဝံ မေ သုတ"န္တိ ဣမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မံ အတ္တနော အဒဟန္တော အသပ္ပုရိသဘူမိံ အတိက္ကမတိ၊ သာဝကတ္တံ ပဋိဇာနန္တော သပ္ပုရိသဘူမိံ ဩက္ကမတိ။ တထာ အသဒ္ဓမ္မာ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ စိတ္တံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ "ကေဝလံ သုတမေဝေတံ မယာ တဿေဝ ပန ဘဂဝတော ဝစန"န္တိ ဒီပေန္တော အတ္တာနံ ပရိမောစေတိ၊ သတ္ထာရံ အပဒိသတိ၊ ဇိနဝစနံ အပ္ပေတိ၊ ဓမ္မနေတ္တိံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။

အပိစ "ဧဝံ မေ သုတ"န္တိ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတဘာဝံ အပ္ပဋိဇာနန္တော ပုရိမဝစနံ[3] ဝိဝရန္တော "သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတမိဒံ မယာ တဿ ဘဂဝတော စတု-ဝေသာရဇ္ဇဝိသာရဒဿ ဒသဗလဓရဿ အာသဘဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော[4] သီဟ-နာဒနာဒိနော သဗ္ဗသတ္တုတ္တမဿ ဓမ္မိဿရဿ ဓမ္မရာဇဿ ဓမ္မာဓိပတိနော ဓမ္မဒီပဿ ဓမ္မသရဏဿ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တိနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ၊ န ဧတ္ထ အတ္ထေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ ပဒေ ဝါ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ကာတဗ္ဗာ"တိ သဗ္ဗဒေဝမနုဿာနံ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ အဿဒ္ဓိယံ ဝိနာသေတိ၊ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ ဥပ္ပါ-ဒေတီတိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

၁-အရုဏဂ္ဂံ (သီ)
၂-ဓတာ (သီ၊ သျာ)
၃-ပုရိမသဝနံ (သီ၊ သျာ)
၄-အာသဘဏ္ဍာနဋ္ဌာယိနော (သီ၊ သျာ)

“ဝိနာသယတိ အဿဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓံ ဝဍ္ဎေတိ သာသနေ။
ဧဝံ မေ သုတမိစ္စေဝံ၊ ဝဒံ ဂေါတမသာဝကော”တိ။

ဧကန္တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒနိဒ္ဒေသော။ **သမယ**န္တိ ပရိစ္ဆိန္နနိဒ္ဒေသော။ **ဧကံ သမယ**န္တိ အနိယမိတပရိဒီပနံ။ တတ္ထ **သမယ**သဒ္ဒေါ—

သမဝါယေ ခဏေ ကာလေ၊ သမူဟေ ဟေတုဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘေ ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။

တထာ ဟိဿ “အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသင်္ကမေယျာမ ကာလဉ္စ သမယဉ္စ ဥပါဒါယာ”တိ ဧဝမာဒီသု[၁] သမဝါယော အတ္ထော။ “ဧကောဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာ”တိအာဒီသု[၂] ခဏော။ “ဥဏှသမယော ပရိဠာဟသမယော”တိအာဒီသု[၃] ကာလော။ “မဟာသမယော ပဝနသ္မိံ”န္တိအာဒီသု[၄] သမူဟော။ “သမယောပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ အဟောသိ၊ ဘဂဝါ ခေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ ဘဂဝါပိ မံ ဇာနိဿတိ ‘ဘဒ္ဒါလိ နာမ ဘိက္ခု သတ္ထုသာသနေ သိက္ခာယ န ပရိပူရကာရီ’တိ၊ အယမ္ပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ သမယော အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ အဟောသီ”တိအာဒီသု[၅] ဟေတု။ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဥဂ္ဂါဟမာနော ပရိဗ္ဗာဇကော သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစီရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ ပဋိဝသတီ”တိအာဒီသု[၆] ဒိဋ္ဌိ။

“ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော၊ ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတီ”တိ—

အာဒီသု[၇] ပဋိလာဘော။ “သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ”တိအာဒီသု[၈] ပဟာနံ။ “ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌော သင်္ခတဋ္ဌော သန္တာပဋ္ဌော ဝိပရိဏာမဋ္ဌော အဘိသမယဋ္ဌော”တိအာဒီသု[၉] ပဋိဝေဓော။ ဣဓ ပနဿ ကာလော အတ္ထော။ တေန သံဝစ္ဆရဥတုမာသဍ္ဎမာသရတ္တိဒိဝပုဗ္ဗဏှမဇ္ဈန္ဟိကသာယနှပဌမမဇ္ဈိမပစ္ဆိမယာမမုဟုတ္တာဒီသု ကာလပ္ပဘေဒဘူတေသု သမယေသု ဧကံ သမယန္တိ ဒီပေတိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဧတေသု သံဝစ္ဆရာဒီသု သမယေသု ယံ ယံ သုတ္တံ ယမှိ ယမှိ သံဝစ္ဆရေ ဥတုမှိ မာသေ ပက္ခေ ရတ္တိဘာဂေ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ တံ

၁-ဒီ ၁-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၃-၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၂-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၆-မ ၂-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၇-သံ ၁-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၈-မ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ခု ၉-၂၉၃-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

ထေရဿ သုဝိဒိတံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ပညာယ။ ယသ္မာ ပန “ဧဝံ မေ သုတံ အသုကသံဝစ္ဆရေ အသုကဥတုမှိ အသုကမာသေ အသုကပက္ခေ အသုကရတ္တိဘာဂေ အသုကဒိဝသဘာဂေ ဝါ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ န သက္ကာ သုခေန ဓာရေတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝါ ဥဒ္ဒိသာပေတုံ ဝါ၊ ဗဟု စ ဝတ္တဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧကေနေဝ ပဒေန တမတ္ထံ သမောဓာနေတွာ “ဧကံ သမယ”န္တိ အာဟ။

ယေ ဝါ ဣမေ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိသမယော ဇာတိသမယော သံဝေဂသမယော အဘိနိက္ခမနသမယော ဒုက္ကရကာရိကသမယော မာရဝိဇယသမယော အဘိသမ္ဗောဓိသမယော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရသမယော ဒေသနာသမယော ပရိနိဗ္ဗာနသမယောတိ ဧဝမာဒယော ဘဂဝတော ဒေဝမနုဿေသု အတိဝိယ သုပ္ပကာသာ[1] အနေကကာလပ္ပဘေဒါ ဧဝ သမယာ၊ တေသု သမယေသု ဒေသနာသမယသင်္ခါတံ ဧကံ သမယန္တိ ဒီပေတိ။ ယော စာယံ ဉာဏကရုဏာကိစ္စသမယေသု ကရုဏာကိစ္စသမယော၊ အတ္တဟိတပရဟိတပဋိပတ္တိသမယေသု ပရဟိတပဋိပတ္တိသမယော၊ သန္နိပတိတာနံ ကရဏီယဒွယသမယေသု ဓမ္မိကထာသမယော၊ ဒေသနာပဋိပတ္တိသမယေသု ဒေသနာသမယော၊ တေသုပိ သမယေသု အညတရံ သန္ဓာယ “ဧကံ သမယ”န္တိ အာဟ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ အဘိဓမ္မေ “ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရ”န္တိ စ ဣတော အညေသု သုတ္တပဒေသု “ယသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ”တိ စ ဘုမ္မဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော၊ ဝိနယေ စ “တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ ကရဏဝစနေန၊ တထာ အကတွာ “ဧကံ သမယ”န္တိ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောတိ။ တတ္ထ တထာ ဣဓ စ အညထာ အတ္ထသမ္ဘဝတော။ တတ္ထ ဟိ အဘိဓမ္မေ ဣတော အညေသု သုတ္တပဒေသု စ အဓိကရဏတ္ထော ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ အဓိကရဏဉှိ ကာလတ္ထော စ သမူဟတ္ထော စ သမယော၊ တတ္ထ ဝုတ္တာနံ ဖဿာဒိဓမ္မာနံ ခဏသမဝါယဟေတုသင်္ခါတဿ စ သမယဿ ဘာဝေန တေသံ ဘာဝေါ လက္ခီယတိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ တတ္ထ ဘုမ္မဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။

ဝိနယေ စ ဟေတုအတ္ထော ကရဏတ္ထော စ သမ္ဘဝတိ။ ယော ဟိ သော သိက္ခာပဒပညတ္တိသမယော သာရိပုတ္တာဒီဟိပိ ဒုဗ္ဗိညေယျော၊ တေန သမယေန ဟေတုဘူတေန ကရဏဘူတေန စ သိက္ခာပဒါနိ ပညာပယန္တော သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဉ္စ အပေက္ခမာနော ဘဂဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဟာသိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ တတ္ထ ကရဏဝစနေန နိဒ္ဒေသော ကတော။

၁-ပကာသာ (သီ)

ဣဓ ပန အညသ္မိံ ဧဝံဇာတိကေ အစ္စန္တသံယောဂတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ ယသ္မိံ သမယံ ဘဂဝါ ဣမံ အညံ ဝါ သုတ္တန္တံ ဒေသေသိ၊ အစ္စန္တမေဝ တံ သမယံ ကရုဏာဝိဟာရေန ဝိဟာသိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ဣဓ ဥပယောဂဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောတိ။

တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

“တံ တံ အတ္ထမပေက္ခိတွာ၊ ဘုမ္မေန ကရဏေန စ။
အညတြ သမယော ဝုတ္တော၊ ဥပယောဂေန သော ဣဓာ”တိ။

ပေါရာဏာ ပန ဝဏ္ဏယန္တိ “တသ္မိံ သမယေ”တိ ဝါ “တေန သမယေနာ”တိ ဝါ “ဧကံ သမယ”န္တိ[1] ဝါ အဘိလာပမတ္တဘေဒေါ ဧသ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဘုမ္မမေဝ အတ္ထောတိ။ တသ္မာ “ဧကံ သမယ”န္တိ ဝုတ္တေပိ “ဧကသ္မိံ သမယေ”တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘဂဝါတိ ဂရု။ ဂရုဉ္ဟိ လောကေ “ဘဂဝါ”တိ ဝဒန္တိ။ အယဉ္စ သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂရု၊ တသ္မာ “ဘဂဝါ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပေါရာဏေဟိပိ ဝုတ္တံ—

“ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ၊ ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရုဂါရဝယုတ္တော သော၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတီ”တိ။

အပိစ—

“ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော၊ ဘဂေဟိ စ ဝိဘတ္တဝါ။
ဘတ္တဝါ ဝန္တဂမနော၊ ဘဝေသု ဘဂဝါ တတော”တိ—

ဣမိဿာ ဂါထာယ ဝသေနဿ ပဒဿ ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တောယေဝ။

ဧတ္တာဝတာ စေတ္ထ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝစနေန ယထာသုတံ ဓမ္မံ ဒဿေန္တော[2] ဘဂဝတော ဓမ္မသရီရံ ပစ္စက္ခံ ကရောတိ။ တေန “နယိဒံ အတိက္ကန္တသတ္ထုကံ ပါဝစနံ၊ အယံ ဝေါ သတ္ထာ”တိ သတ္ထု အဒဿနေန ဥက္ကဏ္ဌိတံ ဇနံ သမဿာသေတိ။

ဧကံ သမယံ ဘဂဝါတိ ဝစနေန တသ္မိံ သမယေ ဘဂဝတော အဝိဇ္ဇမာနဘာဝံ ဒဿေန္တော ရူပကာယပရိနိဗ္ဗာနံ သာဓေတိ။ တေန

၁-တံ သမယန္တိ (သျာ၊ က)　　၂-ဒဿေန္တော (သီ၊ သျာ)

“ဧဝံဝိဓဿ နာမ အရိယဓမ္မဿ ဒေသကော ဒသဗလဓရော ဝဇိရသင်္ဃာတ-သမာနကာယော သောပိ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကေန အညေန ဇီဝိတေ အာသာ ဇနေတဗ္ဗာ”တိ ဇီဝိတမဒမတ္တံ ဇနံ သံဝေဇေတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ စဿ ဥဿာဟံ ဇနေတိ။

ဧဝန္တိ စ ဘဏန္တေန ဒေသနာသမ္ပတ္တိံ နိဒ္ဒိသတိ။ **မေ သုတ**န္တိ သာဝက-သမ္ပတ္တိံ။ **ဧကံ သမယ**န္တိ ကာလသမ္ပတ္တိံ။ **ဘဂဝါ**တိ ဒေသကသမ္ပတ္တိံ။

ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတီတိ ဧတ္ထ ဥက္ကာတိ ဒီပိကာ၊ တဒ္ဓိ နဂရံ “မင်္ဂလဒိဝသော သုခဏော သုနက္ခတ္တံ မာ အတိက္ကမီ”တိ ရတ္တိမ္ပိ[၁] ဥက္ကာသု ဌိတာသု မာပိတတ္တာ ဥက္ကဋ္ဌာတိ ဝုစ္စတိ။ ဒဏ္ဍဒီပိကာသု ဇာလေတွာ ဓာရိယမာနာသု မာပိ-တတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တဿံ **ဥက္ကဋ္ဌာယံ**။ သမီပတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ **ဝိဟရတီ**တိ အဝိသေသေန ဣရိယာပထဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယဝိဟာရေသု အညတရ-ဝိဟာရသမင်္ဂိပရိဒီပနမေတံ။ ဣဓ ပန ဌာနဂမနနိသဇ္ဇသယနပ္ပဘေဒေသု ဣရိယာပထေသု အညတရဣရိယာပထသမာယောဂပရိဒီပနံ၊ တေန ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ သယာနောပိ ဘဂဝါ ဝိဟရတိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ ဘဂဝါ ဧကံ ဣရိယာပထဗာဓနံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတိ ပဝတ္တေတိ၊ တသ္မာ ဝိဟရတီတိ ဝုစ္စတိ။

သုဘဂဝနေတိ ဧတ္ထ သုဘဂတ္တာ **သုဘဂံ**၊ သုန္ဒရသိရိကတ္တာ သုန္ဒရ-ကာမတ္တာ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ ဟိ ဝနဿ သိရိသမ္ပတ္တိယာ မနုဿာ အန္နပါနာဒီနိ အာဒါယ ဒိဝသံ[၂] တတ္ထေဝ ဆဏသမဇ္ဇဥဿဝေ ကရောန္တာ ဘောဂသုခံ အနုဘောန္တိ၊ သုန္ဒရသုန္ဒရေ စေတ္ထ ကာမေ ပတ္ထေန္တိ “ပုတ္တံ လဘာမ ဓီတရံ လဘာမာ”တိ၊ တေသံ တံ တထေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ တံ သုန္ဒရသိရိကတ္တာ သုန္ဒရကာမတ္တာ စ **သုဘဂံ**။ အပိစ ဗဟုဇနကန္တတာယပိ သုဘဂံ။ ဝနယတီတိ[၃] **ဝနံ**၊ အတ္တသမ္ပဒါယ သတ္တာနံ ဘတ္တိံ ကာရေတိ၊ အတ္တနိ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတီတိ အတ္ထော။ ဝနုတေ ဣတိ ဝါ **ဝနံ**၊ နာနာ-ဝိဓကုသုမဂန္ဓသမ္မောဒမတ္တကောကိလာဒိဝိဟင်္ဂမာဘိရုတေဟိ မန္ဒမာလုတ-စလိတရုက္ခသာခါဝိဋပပလ္လဝပလာသေဟိ စ “ဧထ မံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ သဗ္ဗ-ပါဏိနော ယာစတိ ဝိယာတိ အတ္ထော။ သုဘဂဉ္စ တံ ဝနဉ္စာတိ **သုဘဂဝနံ**။ တသ္မိံ **သုဘဂဝနေ**။ ဝနဉ္စ နာမ ရောပိမံ သယံဇာတန္တိ ဒုဝိဓံ၊ တတ္ထ

၁-ရတ္တိံ ဟိ (သျာ) ၂-ရတ္တိန္ဒိဝံ (သီ) ၃-ဝနတီတိ (က)

ဝေဠုဝနဇေတဝနာဒီနိ ရောပိမာနိ။ အန္ဓဝနမဟာဝနအဉ္ဇနဝနာဒီနိ သယံ ဇာတာနိ။ ဣဒမ္ပိ သယံဇာတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာလရာဇမူလေတိ ဧတ္ထ သာလရုက္ခောပိ သာလောတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဂါမဿ ဝါ နိဂမဿ ဝါ အဝိဒူရေ မဟန္တံ သာလဝနံ၊ တဉ္စဿ ဧဠဏ္ဍေဟိ[1] သဉ္ဆန္န"န္တိ[2] "အန္တရေန ယမကသာလာန"န္တိ စ[3] ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကရုက္ခောပိ။ ယထာဟ—

‘‘တဝေဝ ဒေဝ ဝိဇိတေ၊ တဝေဝုယျာနဘူမိယာ။
ဥဇုဝံသာ မဟာသာလာ၊ နီလောဘာသာ မနောရမာ’’တိ[4]။

ယော ကောစိ ရုက္ခောပိ။ ယထာဟ "အထ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ မာလုဝဗီဇံ အညတရသ္မိံ သာလမူလေ နိပတေယျာ"တိ[5]။ ဣဓ ပန ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကရုက္ခော အဓိပ္ပေတော။ ရာဇသဒ္ဒေါ ပနဿ တမေဝ ဇေဋ္ဌကဘာဝံ သာဓေတိ။ ယထာဟ "သုပ္ပတိဋ္ဌိတဿ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မိက နိဂြောဓရာဇဿာ’’တိ[6]။ တတ္ထ ဒွေဓာ သမာသော၊ သာလာနံ ရာဇာတိပိ **သာလရာဇာ၊** သာလော စ သော ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန ရာဇာ စ ဣတိပိ **သာလရာဇာ။ မူလ**န္တိ သမီပံ။ အယံ ဟိ မူလ-သဒ္ဒေါ "မူလာနိ ဥဒ္ဓရေယျ အန္တမသော ဥသီရနာဠိမတ္တာနိပိ"တိအာဒီသု[7] မူလမူလေ ဒိဿတိ။ "လောဘော အကုသလမူလ"န္တိအာဒီသု[8] အသာ-ဓာရဏဟေတုမှိ။ ‘‘ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ ဆာယာ ဖရတိ၊ နိဝါတေ ပဏ္ဏာနိ ပတန္တိ၊ ဧတ္တာဝတာ ရုက္ခမူလ’’န္တိအာဒီသု သမီပေ။ ဣဓ ပန သမီပေ အဓိပ္ပေတော၊ တသ္မာ သာလရာဇဿ သမီပေတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ သိယာ—ယဒိ တာဝ ဘဂဝါ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတိ၊ "သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အထ တတ္ထ ဝိဟရတိ၊ "ဥက္ကဋ္ဌာယ"န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ န ဟိ သက္ကာ ဥဘယတ္ထ ဧကံ သမယံ ဝိဟရိတုန္တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နနု အဝေါစုမှ "သမီပတ္ထေ ဘုမ္မဝစန’’န္တိ။ တသ္မာ ယထာ ဂင်္ဂါ-ယမုနာဒီနံ သမီပေ ဂေါယူထာနိ စရန္တာနိ "ဂင်္ဂါယ စရန္တိ၊ ယမုနာယ စရန္တိ’’တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝမိဓာပိ ယဒိဒံ ဥက္ကဋ္ဌာယ သမီပေ သုဘဂဝနံ[9] သာလရာဇမူလံ၊ တတ္ထ ဝိဟရန္တော ဝုစ္စတိ "ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ"တိ။

၁-ဧရဏ္ဍေဟိ (သျာ၊ က) ၂-မ ၁-၁၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၆-၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၃၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အံ ၂-၃၂၄-ပိဋ္ဌေ။
၇-အံ ၁-၅၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဒီ ၃-၁၈၀-ပိဋ္ဌေ။ ၉-သုဘဂဝနာ (က)

ဝေါစရဂါမနိဒဿနတ္တဉ္စ ဥက္ကဋ္ဌာဝစနံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနုရူပနိဝါသဋ္ဌာနနိဒဿနတ္တံ သေသဝစနံ။

တတ္ထ ဥက္ကဋ္ဌာကိတ္တနေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဂဟဋ္ဌာနုဂ္ဂဟ-ကရဏံ ဒဿေတိ၊ သုဘဂဝနာဒိကိတ္တနေန ပဗ္ဗဇိတာနုဂ္ဂဟကရဏံ။ တထာ ပုရိမေန ပစ္စယဂ္ဂဟဏတော အတ္တကိလမထာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ၊ ပစ္ဆိမေန ဝတ္ထုကာမပ္ပဟာနတော ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနုပါယဒဿနံ[၁]။ပုရိမေန စ ဓမ္မဒေသနာဘိယောဂံ၊ ပစ္ဆိမေန ဝိဝေကာဓိမုတ္တိံ။ ပုရိမေန ကရုဏာယ ဥပဂမနံ၊ ပစ္ဆိမေန ပညာယ အပဂမနံ။ ပုရိမေန သတ္တာနံ ဟိတသုခနိပ္ဖါဒနာ-ဓိမုတ္တတံ၊ ပစ္ဆိမေန ပရဟိတသုခကရဏေ နိရုပလေပနံ။ ပုရိမေန ဓမ္မိကသုခါ-ပရိစ္စာဂနိမိတ္တံ ဖာသုဝိဟာရံ၊ ပစ္ဆိမေန ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာနုယောဂနိမိတ္တံ။ ပုရိမေန မနုဿာနံ ဥပကာရဗဟုလတံ၊ ပစ္ဆိမေန ဒေဝါနံ။ ပုရိမေန လောကေ ဇာတဿ လောကေ သံဝဍ္ဎဘာဝံ၊ ပစ္ဆိမေန လောကေန အနုပလိတ္တတံ။ ပုရိမေန "ဧကပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ[၂] ဝစနတော ယဒတ္ထံ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နော, တဒတ္ထပရိနိပ္ဖါဒနံ၊ ပစ္ဆိမေန ယတ္ထ ဥပ္ပန္နော, တဒနုရူပဝိဟာရံ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဌမံ လုမ္ဗိနိဝနေ၊ ဒုတိယံ ဗောဓိမဏ္ဍေတိ လောကိယလောကုတ္တရာယ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝနေယေဝ ဥပ္ပန္နော၊ တေနဿ ဝနေယေဝ ဝိဟာရံ ဒဿေတီတိ ဧဝမာဒိနာ နယေနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြာတိ ဒေသကာလပရိဒီပနံ။ တဉှိ ယံ သမယံ ဝိဟရတိ၊ တတြ သမယေ။ ယသ္မိံ စ သာလရာဇမူလေ ဝိဟရတိ၊ တတြ သာလရာဇမူလေတိ ဒီပေတိ။ ဘာသိတဗ္ဗယုတ္တေ ဝါ ဒေသကာလေ ဒီပေတိ။ န ဟိ ဘဂဝါ အယုတ္တေ ဒေသေ ကာလေ ဝါ ဓမ္မံ ဘာသတိ။ "အကာလော ခေါ တာဝ ဗာဟိယာ"[၃]တိအာဒိစေတ္ထ သာဓကံ။ **ခေါ**တိ ပဒပူရဏမတ္တေ အဝဓာရဏေ အာဒိကာလတ္ထေ ဝါ နိပါတော။ **ဘဂဝါ**တိ လောကဂရုဒီပနံ။ **ဘိက္ခူ**တိ ကထာသဝနယုတ္တပုဂ္ဂလဝစနံ။ အပိစေတ္ထ "ဘိက္ခကောတိ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခာစရိယံ အဇ္ဈုပဂတောတိ ဘိက္ခူ"တိအာဒိနာ[၄] နယေန ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာမန္တေသီ**တိ အာလပိ အဘာသိ သမ္ဗောဓေသီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

---

[၁]-ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဝိဝဇ္ဇနံ (သျာ) [၂]-အံ ၁-၂၁-ဝိဋ္ဌေ။
[၃]-ခု ၁-၈၅-ဝိဋ္ဌေ။ [၄]-ဝိ ၁-၂၀-ဝိဋ္ဌေ။

အညတြ ပန ဉာပနေပိ ဟောတိ။ ယထာဟ “အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ, ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ”တိ။ ပက္ကောသနေပိ။ ယထာဟ “ဧဟိ တွံ ဘိက္ခု မမ ဝစနေန သာရိပုတ္တံ အာမန္တေဟီ”တိ[၁]။

ဘိက္ခဝေါတိ အာမန္တနာကာရဒီပနံ။ တဉ္စ ဘိက္ခနသီလတာဒိဂုဏယောဂသိဒ္ဓတ္တာ ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခနသီလတာဂုဏယုတ္တောပိ ဟိ **ဘိက္ခု** ဘိက္ခနဓမ္မတာဂုဏယုတ္တောပိ။ ဘိက္ခနေ သာဓုကာရိတာဂုဏယုတ္တောပီတိ သဒ္ဒဝိဒူ မညန္တိ။ တေန စ နေသံ ဘိက္ခနသီလတာဒိဂုဏယောဂသိဒ္ဓေန ဝစနေန ဟီနာဓိကဇနသေဝိတံ ဝုတ္တိံ ပကာသေန္တော ဥဒ္ဓတဒီနဘာဝနိဂ္ဂဟံ[၂] ကရောတိ။ ဘိက္ခဝေါတိ ဣမိနာ စ ကရုဏာဝိပ္ဖါရသောမ္မဟဒယနယနနိပါတပုဗ္ဗင်္ဂမေန ဝစနေန တေ အတ္တနော မုခါဘိမုခေ[၃] ကရောတိ။ တေနေဝ စ ကထေတုကမျတာဒီပကေန ဝစနေန နေသံ သောတုကမျတံ ဇနေတိ။ တေနေဝ စ သမ္ဗောဓနဋ္ဌေန သာဓုကံ သဝနမနသိကာရေပိ နေ နိယောဇေတိ။ သာဓုကသဝနမနသိကာရာယတ္တာ ဟိ သာသနသမ္ပတ္တိ။

အပရေသုပိ ဒေဝမနုဿေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ကသ္မာ ဘိက္ခူယေဝ အာမန္တေသီတိ စေ။ ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌာသန္နသဒါသန္နိဟိတဘာဝတော။ သဗ္ဗပရိသာသာဓာရဏာ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ။ ပရိသာယ စ ဇေဋ္ဌာ ဘိက္ခူ၊ ပဌမံ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ သေဋ္ဌာ၊ အနဂါရိယဘာဝံ အာဒိံ ကတွာ သတ္ထုစရိယာနုဝိဓာယကတ္တာ သကလသာသနပဋိဂ္ဂါဟကတ္တာ စ။ အာသန္နာ၊ တတ္ထ နိသိန္နေသု သတ္ထုသန္တိကတ္တာ။ သဒါသန္နိဟိတာ၊ သတ္ထုသန္တိကာဝစရတ္တာတိ။ အပိစ တေ ဓမ္မဒေသနာယ ဘာဇနံ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပတ္တိသဗ္ဘာဝတော[၄]။ ဝိသေသတော စ ဧကစ္စေ ဘိက္ခူယေဝ သန္ဓာယ အယံ ဒေသနာတိပိ တေ ဧဝ အာမန္တေသိ။

တတ္ထ သိယာ—ကိမတ္ထံ ပန ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပဌမံ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ၊ န ဓမ္မမေဝ ဒေသေတီတိ။ သတိဇနနတ္ထံ။ ဘိက္ခူ ဟိ အညံ စိန္တေန္တာပိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာပိ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တာပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တာပိ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တေ အနာမန္တေတွာ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ “အယံ ဒေသနာ ကိံနိဒါနာ ကိံပစ္စယာ ကတမာယ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဒေသိတာ”တိ သလ္လက္ခေတုံ အသက္ကောန္တာ ဒုဂ္ဂဟိတံ ဝါ ဂဏှေယျုံ, န ဝါ ဂဏှေယျုံ။ တေန နေသံ သတိဇနနတ္ထံ ဘဂဝါ ပဌမံ အာမန္တေတွာ ပစ္ဆာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

၁-အံ ၃-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဥဒ္ဓတလီနဘာဝနိဂ္ဂဟံ (သျာ)
၃-အဘိမုခေ (က)
၄-ပဋိပတ္တိသမ္ဘဝတော (သျာ)

ဘဒ္ဒန္တေတိ ဂါရဝဝစနမေတံ၊ သတ္ထုနော ပဋိဝစနဒါနံ ဝါ၊ အပိစေတ္ထ ဘိက္ခဝေါတိ ဝဒမာနော ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ အာလပတိ။ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဝဒမာနာ တေ ဘဂဝန္တံ ပစ္စာလပန္တိ။ တထာ ဘိက္ခဝေါတိ ဘဂဝါ အာဘာသတိ။ ဘဒ္ဒန္တေတိ တေ ပစ္စာဘာသန္တိ။ ဘိက္ခဝေါတိ ပဋိဝစနံ ဒါပေတိ၊ ဘဒ္ဒန္တေတိ ပဋိဝစနံ ဒေန္တိ။ **တေ ဘိက္ခူ**တိ ယေ ဘဂဝါ အာမန္တေသိ။ **ဘဂဝတော ပစ္စဿောသု**န္တိ ဘဂဝတော အာမန္တနံ ပဋိအဿောသုံ၊ အဘိမုခါ ဟုတွာ သုဏိံသု သမ္ပဋိစ္ဆိံသု ပဋိဂ္ဂဟိံသူတိ အတ္ထော။ **ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစာ**တိ ဘဂဝါ ဧတံ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သကလံ သုတ္တံ အဝေါစ။

ဧတ္တာဝတာ စ ယံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ကမလကုဝလယုဇ္ဇလဝိမလသာဓုရသသလိလာယ ပေါက္ခရဏိယာ သုခါဝတရဏတ္ထံ နိမ္မလသိလာတလရစနဝိလာသသောဘိတရတနသောပါနံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏမုတ္တာတလသဒိသဝါလိကာကိဏ္ဏပဏ္ဍရဘူမိဘာဂံ တိတ္ထံ ဝိယ သုဝိဘတ္တဘိတ္တိဝိစိတြဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တဿ နက္ခတ္တပထံ ဖုသိတုကာမတာယ ဝိယ, ဝိဇမ္ဘိတ[၁] သမုဿယဿ ပါသာဒဝရဿ သုခါရောဟဏတ္ထံ ဒန္တမယသဏှမုဒုဖလကကဉ္စနလတာဝိနဒ္ဓမဏိဂဏပ္ပဘာသမုဒယုဇ္ဇလသောဘံ သောပါနံ ဝိယ, သုဝဏ္ဏဝလယာနုပုရာဒိသင်္ဃဋ္ဋနသဒ္ဒသမ္မိဿိတကထိတဟသိတမဓုရဿရဂေဟဇနဝိစရိတဿ ဥဠာရိဿရိယဝိဘဝသောဘိတဿ မဟာဃရဿ သုခပ္ပဝေသနတ္ထံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာပဝါဠာဒိဇုတိဝိဿရဝိဇ္ဇောတိတသုပ္ပတိဋ္ဌိတဝိသာလဒွါရဗာဟံ မဟာဒွါရံ ဝိယ စ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နဿ ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာဉာဏဂမ္ဘီရဘာဝသံသူစကဿ ဣမဿ သုတ္တဿ သုခါဝဂါဟဏတ္ထံ ကာလဒေသဒေသကဝတ္ထုပရိသာပဒေသပဋိမဏ္ဍိတံ နိဒါနံ ဘာသိတံ၊ တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

သုတ္တနိက္ခေပဝဏ္ဏနာ

ဣဒါနိ "သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယံ ဝေါ"တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တဿ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏနာယ ဩကာသော အနုပ္ပတ္တော။ သာ ပနေသာ သုတ္တဝဏ္ဏနာ ယသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ ဝိစာရေတွာ ဝုစ္စမာနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရယိဿာမ။ စတ္တာရော ဟိ သုတ္တနိက္ခေပါ အတ္တဇ္ဈာသယော ပရဇ္ဈာသယော ပုစ္ဆာဝသိကော အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကောတိ။

၁-ပဝိဇမ္ဘိတ (သီ)

တတ္ထ ယာနိ သုတ္တာနိ ဘဂဝါ ပရေဟိ အနဇ္ဈိဋ္ဌော ကေဝလံ အတ္တနော အဇ္ဈာသယေနေဝ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ၊ အာကင်္ခေယျသုတ္တံ ဝတ္ထသုတ္တံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ မဟာသဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တံ အရိယဝံသသုတ္တံ သမ္မပ္ပ-ဓာနသုတ္တန္တဟာရကော ဣဒ္ဓိပါဒဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂသုတ္တန္တဟာရကောတိ ဧဝမာဒီနိ။ တေသံ အတ္တဇ္ဈာသယော နိက္ခေပေါ။

ယာနိ ပန "ပရိပက္ကာ ခေါ ရာဟုလဿ ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာ ဓမ္မာ၊ ယံနူနာဟံ ရာဟုလံ ဥတ္တရိ အာသဝါနံ ခယေ ဝိနေယျ''န္တိ[၁] ဧဝံ ပရေသံ အဇ္ဈာသယံ ခန္တိံ မနံ အဘိနီဟာရံ ဗုဇ္ဈနဘာဝံ စ အဝေက္ခိတွာ ပရဇ္ဈာသယဝသေန ကထိတာနိ။ သေယျထိဒံ၊ စူဠရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ ဓမ္မစက္ကပ္ပ-ဝတ္တနံ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တန္တိ ဧဝမာဒီနိ။ တေသံ ပရဇ္ဈာသယော နိက္ခေပေါ။

ဘဂဝန္တံ ပန ဥပသင်္ကမိတွာ စတဿော ပရိသာ စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ နာဂါ သုပဏ္ဏာ ဂန္ဓဗ္ဗာ အသုရာ ယက္ခာ မဟာရာဇာနော တာဝတိံသာဒယော ဒေဝါ မဟာဗြဟ္မာတိ ဧဝမာဒယော ''ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ"တိ ဘန္တေ ဝုစ္စန္တိ။ "နီဝရဏာ နီဝရဏာ"တိ ဘန္တေ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေ နု ခေါ ဘန္တေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ "ကိံသူဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌ"န္တိအာဒိနာ[၂] နယေန ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ပုဋ္ဌေန ဘဂဝတာ ယာနိ ကထိတာနိ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တာဒီနိ။ ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ ဒေဝတာသံယုတ္တ မာရသံယုတ္တ ဗြဟ္မသံယုတ္တ သက္ကပဉှ စူဠဝေဒလ္လ မဟာဝေဒလ္လ-သာမညဖလအာဠဝကသူစိလောမခရလောမသုတ္တာဒီနိ။ တေသံ ပုစ္ဆာဝသိကော နိက္ခေပေါ။

ယာနိ ပနေတာနိ ဥပ္ပန္နံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ကထိတာနိ။ သေယျထိဒံ၊ ဓမ္မဒါယာဒံ စူဠသီဟနာဒံ စန္ဒူပမံ ပုတ္တမံသူပမံ ဒါရုက္ခန္ဓူပမံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမံ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ ပါရိစ္ဆတ္တကူပမန္တိ ဧဝမာဒီနိ။ တေသံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ။

ဧဝမိမေသု စတူသု နိက္ခေပေသု ဣမဿ သုတ္တဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ။ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယဉှိ ဣဒံ ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တံ။ ကတရာယ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ? ပရိယတ္တိံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေ မာနေ။ ပဉ္စသတာ ကိရ ဗြာဟ္မဏာ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ အပရဘာဂေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ကာမေသု အာဒီနဝံ နေက္ခမ္မေ စ အာနိသံသံ သမ္ပဿမာနာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ နစိရဿေဝ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပရိယတ္တိံ နိဿာယ မာနံ ဥပ္ပါဒေသုံ "ယံ ယံ ဘဂဝါ ကထေတိ၊ တံ တံ မယံ ခိပ္ပမေဝ ဇာနာမ၊ ဘဂဝါ ဟိ တီဏိ

၁-သံ ၂-၃၂၄-ဝိဋ္ဌေ။   ၂-ခု ၁-၃၀၆-ဝိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။

လိင်္ဂါနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ သတ္တ ဝိဘတ္တိယော မုဉ္စိတွာ န ကိဉ္စိ ကထေတိ၊ ဧဝံ ကထိတေ စ အမှာကံ ဂဏ္ဌိပဒံ နာမ နတ္ထိ”တိ။ တေ[1] ဘဂဝတိ အဂါရဝါ ဟုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ ဓမ္မဿဝနမ္ပိ အဘိဏှံ န ဂစ္ဆန္တိ။ ဘဂဝါ တေသံ တံ စိတ္တစာရံ[2] ဉတွာ “အဘဗ္ဗာ ဣမေ ဣမံ မာနခိလံ အနုပဟစ္စ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ သစ္ဆိကာတု”န္တိ တေသံ သုတပရိယတ္တိံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ မာနံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဒေသနာကုသလော ဘဂဝါ မာနဘဉ္ဇနတ္ထံ **သဗ္ဗဓမ္မမူလ-ပရိယာယန္တိ** ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယ**န္တိ သဗ္ဗေသံ ဓမ္မာနံ မူလပရိယာယံ။ သဗ္ဗေသန္တိ အနဝသေသာနံ။ အနဝသေသဝါစကော ဟိ အယံ သဗ္ဗသဒ္ဒေါ။ သော ယေန ယေန သမ္ဗန္ဓံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ တဿ အနဝသေသတံ ဒီပေတိ။ ယထာ၊ “သဗ္ဗံ ရူပံ အနိစ္စံ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ အနိစ္စာ သဗ္ဗသက္ကာယပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသူ”တိ။ **ဓမ္မ**သဒ္ဒေါ ပနာယံ ပရိယတ္တိသစ္စသမာဓိပညာပကတိသဘာဝသုညတာပုညာ-ပတ္တိဉေယျာဒီသု ဒိဿတိ။ “ဣဓ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျ”န္တိ-အာဒီသု[3] ဟိ ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိယံ ဝတ္တတိ။ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော”တိ-အာဒီသု[4] သစ္စေသု။ “ဧဝံ ဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော”တိအာဒီသု သမာဓိမှိ။

“ယဿေတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌံ သော အတိဝတ္တတီ”တိ—

အာဒီသု[5] ပညာယ။

“ဇာတိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ၊ အထော မရဏဓမ္မိနော”တိအာဒီသု ပကတိယံ။ “ကုသလာ ဓမ္မာ”တိအာဒီသု[6] သဘာဝေ။ “တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တီ”တိအာဒီသု[7] သုညတာယံ။ “ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတီ”တိ-အာဒီသု[8] ပုညေ။ “ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ”တိအာဒီသု[9] အာပတ္တိယံ။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တီ”တိ-အာဒီသု ဉေယျေ။ ဣဓ ပနာယံ သဘာဝေ ဝတ္တတိ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော—အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရေန္တီတိ **ဓမ္မာ**။ **မူလ**သဒ္ဒေါ ဝိတ္ထာရိတောဝ။ ဣဓ ပနာယံ အသာဓာရဏဟေတုမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-တေန (သီ) ၂-စိတ္တဝါရံ (သျာ) ၃-အံ ၂-၇၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၁-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ခု ၁-၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အဘိ ၁-၁-ပိဋ္ဌေ။
၇-အဘိ ၁-၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ခု ၅-၂၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ဝိ ၁-၂၈၅-ပိဋ္ဌေ။

ပရိယာယသဒ္ဒေါ "မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာယောတိ နံ ဓာရေဟီ"တိအာဒီသု[1] ဒေသနာယံ ဝတ္တတိ။ "အတ္ထိ ခွေသ ဗြာဟ္မဏ ပရိယာယော၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ အကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော"တိအာဒီသု[2] ကာရဏေ။ "ကဿ နု ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ ပရိယာယော ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု"န္တိအာဒီသု[3] ဝါရေ။ ဣဓ ပန ကာရဏေပိ ဒေသနာယမ္ပိ ဝတ္တတိ။ တသ္မာ "သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယ"န္တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗေသံ ဓမ္မာနံ အသာဓာရဏဟေတုသညိတံ ကာရဏန္တိ ဝါ သဗ္ဗေသံ ဓမ္မာနံ ကာရဏ- ဒေသနန္တိ ဝါ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နေယျတ္ထတ္တာ စဿ သုတ္တဿ န စတုဘူမကာပိ သဘာဝဓမ္မာ သဗ္ဗဓမ္မာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သက္ကာယပရိယာပန္နာ ပန တေဘူမကာ ဓမ္မာဝ အနဝသေသတော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယောတိ။

ဝေါတိ အယံ ဝေါသဒ္ဒေါ ပစ္စတ္တ ဥပယောဂ ကရဏ သမ္ပဒါန သာမိဝစန- ပဒပူရဏေသု ဒိဿတိ။ "ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ"တိ- အာဒီသု[4] ဟိ ပစ္စတ္တေ ဒိဿတိ။ "ဂစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ ပဏာမေမိ ဝေါ"တိအာဒီသု[5] ဥပယောဂေ။ "န ဝေါ မမ သန္တိကေ ဝတ္ထဗ္ဗ"န္တိအာဒီသု[6] ကရဏေ။ "ဝနပတ္ထ- ပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမီ"တိအာဒီသု[7] သမ္ပဒါနေ။ "သဗ္ဗေသံ ဝေါ သာရိပုတ္တ သုဘာသိတ"န္တိအာဒီသု[8] သာမိဝစနေ။ "ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ"တိအာဒီသု[9] ပဒပူရဏမတ္တေ။ ဣဓ ပနာယံ သမ္ပဒါနေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဘိက္ခဝေတိ ပတိဿဝေန အဘိမုခီဘူတာနံ ပုနာလပနံ။ **ဒေသေဿာမီ**တိ ဒေသနာပဋိဇာနနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗဓမ္မာနံ မူလကာရဏံ တုမှာကံ ဒေသေဿာမိ၊ ဒုတိယေန နယေန ကာရဏဒေသနံ တုမှာကံ ဒေသေဿာမီတိ။ **တံ သုဏာထာ**တိ တံ အတ္ထံ တံ ကာရဏံ တံ ဒေသနံ မယာ ဝုစ္စမာနံ သုဏာထ။ **သာဓုကံ မနသိ ကရောထာ**တိ ဧတ္ထ ပန သာဓုကံ သာဓူတိ ဧကတ္ထမေတံ။ အယံ စ သာဓုသဒ္ဒေါ အာယာစန သမ္ပဋိစ္ဆန သမ္ပဟံသန သုန္ဒရ- ဒဠှီကမ္မာဒီသု ဒိဿတိ။ "သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိအာဒီသု[10] ဟိ အာယာစနေ ဒိဿတိ။ "သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ

၁-မ ၁-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ။　၂-ဝိ ၁-၂-ပိဋ္ဌေ။　၃-မ ၃-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၂၆၆-ပိဋ္ဌေ။　၅-မ ၂-၁၂၀-ပိဋ္ဌေ။　၆-မ ၂-၁၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၇-မ ၁-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ။　၈-မ ၁-၂၈၁-ပိဋ္ဌေ။　၉-မ ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-သံ ၂-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ။

သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ”တိအာဒီသု[၁] သမ္ပဋိစ္ဆနေ။ “သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တာ”တိအာဒီသု[၂] သမ္ပဟံသနေ။

“သာဓု ဓမ္မရုစိ ရာဇာ၊ သာဓု ပညာဏဝါ နရော။
သာဓု မိတ္တာနမဒ္ဒုဗ္ဘော၊ ပါပဿာကရဏံ သုခ”န္တိ—

အာဒီသု[၃] သုန္ဒရေ။ “တေန ဟိ ဗြာဟ္မဏ သာဓုကံ သုဏာဟီ”တိအာဒီသု[၄] သာဓုကသဒ္ဒေါယေဝ ဒဠှီကမ္မေ၊ အာဏတ္တိယန္တိပိ ဝုစ္စတိ။ ဣဓာပိ အယံ ဧတ္ထေဝ ဒဠှီကမ္မေ စ အာဏတ္တိယံ စ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုန္ဒရတ္ထေပိ ဝတ္တတိ။ ဒဠှီကရဏတ္ထေန ဟိ ဒဠှမိမံ ဓမ္မံ သုဏာထ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှန္တာ။ အာဏတ္တိအတ္ထေန မမ အာဏတ္တိယာ သုဏာထ။ သုန္ဒရတ္ထေန သုန္ဒရမိမံ ဘဒ္ဒကံ ဓမ္မံ သုဏာထာတိ ဧဝံ ဒီပိတံ ဟောတိ။

မနသိ ကရောထာတိ အာဝဇ္ဇေထ၊ သမန္နာဟရထာတိ အတ္ထော၊ အဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ ဟုတွာ နိသာမေထ စိတ္တေ ကရောထာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣဒါနေတ္ထ **တံ သုဏာထာ**တိ သောတိန္ဒြိယဝိက္ခေပဝါရဏမေတံ။ သာဓုကံ မနသိ ကရောထာတိ မနသိကာရေ ဒဠှီကမ္မနိယောဇနေန မနိန္ဒြိယဝိက္ခေပဝါရဏံ။ ပုရိမဉ္စေတ္ထ ဗျဉ္ဇနဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟဝါရဏံ၊ ပစ္ဆိမံ အတ္ထဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟဝါရဏံ။ ပုရိမေန စ ဓမ္မဿဝနေ နိယောဇေတိ၊ ပစ္ဆိမေန သုတာနံ ဓမ္မာနံ ဓာရဏူပပရိက္ခာဒီသု။ ပုရိမေန စ သဗျဉ္ဇနော အယံ ဓမ္မော၊ တသ္မာ သဝနီယောတိ ဒီပေတိ။ ပစ္ဆိမေန သာတ္ထော၊ တသ္မာ မနသိ ကာတဗ္ဗောတိ။ သာဓုကပဒံ ဝါ ဥဘယပဒေဟိ ယောဇေတွာ ယသ္မာ အယံ ဓမ္မော ဓမ္မဂမ္ဘီရော ဒေသနာဂမ္ဘီရော စ၊ တသ္မာ သုဏာထ သာဓုကံ၊ ယသ္မာ အတ္ထဂမ္ဘီရော ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရော စ၊ တသ္မာ သာဓုကံ မနသိ ကရောထာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘာသိဿာမီတိ ဒေသေဿာမိ။ “တံ သုဏာထာ”တိ ဧတ္ထ ပဋိညာတံ ဒေသနံ န သံခိတ္တတောဝ ဒေသေဿာမိ၊ အပိစ ခေါ ဝိတ္ထာရတောပိ နံ ဘာသိဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သင်္ခေပဝိတ္ထာရဝါစကာနိ ဟိ ဧတာနိ ပဒါနိ။ ယထာဟ ဝင်္ဂီသတ္ထေရော—

“သံခိတ္တေနပိ ဒေသေတိ၊ ဝိတ္ထာရေနပိ ဘာသတိ။
သာဠိကာယိဝ နိဃ္ဃောသော၊ ပဋိဘာနံ ဥဒီရယီ”တိ[၅]။

၁-မ ၃-၆၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၃-၂၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၆-၄၅-ဥမ္မာဒန္တီဇာတကေ။
၄-အံ ၂-၁၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သံ ၁-၁၉၁-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဥဿာဟဇာတာ ဟုတွာ **ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ** သတ္ထု ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု၊ ပဋိဂ္ဂဟေသုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ နေသံ **ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ** ဧတံ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိကံ သကလံ သုတ္တံ အဝေါစ။ တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဒေသာပဒေသေ နိပါတော။ သွာယံ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ "ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ[1]။ ကတ္ထစိ သာသနံ။ ယထာဟ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော ဣဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ[2]။ ကတ္ထစိ ဩကာသံ။ ယထာဟ—

"ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသာ"တိ[3]။

ကတ္ထစိ ပဒပူရဏမတ္တမေဝ။ ယထာဟ "ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝီ အဿံ ပဝါရိတော"တိ[4]။ ဣဓ ပန လောကံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂။ **ဘိက္ခဝေ**တိ ယထာပဋိညာတံ ဒေသနံ ဒေသေတုံ ပုန ဘိက္ခူ အာလပတိ။ ဥဘယေနာပိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ လောကေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော**တိ ဧတ္ထ ပန အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ ဉေယျော အဿုတဝါ ဣတိ။ ယဿ ဟိ ခန္ဓဓာတုအာယတနသစ္စပစ္စယာကာရသတိပဋ္ဌာနာဒီသု ဥဂ္ဂဟ-ပရိပုစ္ဆာဝိနိစ္ဆယရဟိတတ္တာ မညနာပဋိသေဓကော နေဝ အာဂမော, ပဋိ-ပတ္တိယာ အဓိဂန္တဗ္ဗဿ အနဓိဂတတ္တာ နေဝ အဓိဂမော အတ္ထိ။ သော အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ ဉေယျော အဿုတဝါ ဣတိ။ သွာယံ—

ပုထူနံ ဇနနာဒီဟိ၊ ကာရဏေဟိ ပုထုဇ္ဇနော။
ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ၊ ပုထုဝါယံ ဇနော ဣတိ။

သော ဟိ ပုထူနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကိလေသာဒီနံ ဇနနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ **ပုထုဇ္ဇနော**။ ယထာဟ—ပုထု ကိလေသေ ဇနေန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု အဝိဟတသက္ကာယဒိဋ္ဌိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သတ္ထာရာနံ မုခမုလ္လော-ကိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သဗ္ဗဂတီဟိ အဝုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဘိသင်္ခါရေ အဘိသင်္ခရောန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဩဃေဟိ ဝုယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာသန္တာပေဟိ သန္တပ္ပန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာပရိ-ဠာဟေဟိ ပရိဒယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ

၁-ဒီ ၁-၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၅၆၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဒီ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၄-မ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။

ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ[1] လဂ္ဂါ လဂိတာ[2] ပလိဗုဒ္ဓါတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ အာဝုဋ္ဌာ နိဝုတာ ဩဝုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိကုဇ္ဇိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာတိ[3]။ ပုထူနံ ဝါ ဂဏနပထမတီတာနံ အရိယဓမ္မပရမ္မုခါနံ နီစဓမ္မ-သမာစာရာနံ ဇနာနံ အန္တောဂဓတ္တာပိ ပုထုဇ္ဇနာ။ ပုထု ဝါ အယံ, ဝိသုံယေဝ သင်္ခံ ဂတော, ဝိသံသဋ္ဌော သီလသုတာဒိဂုဏယုတ္တေဟိ အရိယေဟိ ဇနောတိပိ ပုထုဇ္ဇနော။ ဧဝမေတေဟိ "အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော"တိ ဒွီဟိပိ ပဒေဟိ ယေ တေ—

ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနောတိ—

ဒွေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ တေသု အန္ဓပုထုဇ္ဇနော ဝုတ္တော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အရိယာနံ အဒဿာဝီ**တိအာဒီသု **အရိယာ**တိ အာရကတ္တာ ကိလေသေဟိ, အနယေ နဣရိယနတော, အယေ ဣရိယနတော, သဒေဝကေန စ လောကေန အရဏီယတော ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဝုစ္စန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ဝါ ဣဓ အရိယာ။ ယထာဟ "သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ တထာဂတော အရိယောတိ ဝုစ္စတီ"တိ[4]။ **သပ္ပုရိသာ**တိ ဧတ္ထ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တထာဂတသာဝကာ စ "သပ္ပုရိသာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ ဟိ လောကုတ္တရ-ဂုဏယောဂေန သောဘနာ ပုရိသာတိ **သပ္ပုရိသာ**။ သဗ္ဗေဝ ဝါ ဧတေ ဒွေဓာပိ ဝုတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါပိ ဟိ အရိယာ စ သပ္ပုရိသာ စ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ။ ယထာဟ—

ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဓီရော၊
ကလျာဏမိတ္တော ဒဠှဘတ္တိ စ ဟောတိ။
ဒုခိတဿ သက္ကစ္စ ကရောတိ ကိစ္စံ၊
တထာဝိဓံ သပ္ပုရိသံ ဝဒန္တီတိ[5]။

ကလျာဏမိတ္တော ဒဠှဘတ္တိ စ ဟောတီတိ ဧတ္တာဝတာ ဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကော ဝုတ္တော၊ ကတညုတာဒီဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါတိ။ ဣဒါနိ ယော တေသံ အရိယာနံ အဒဿနသီလော၊ န စ ဒဿနေ သာဓုကာရီ၊ သော **အရိယာနံ အဒဿာဝီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စ စက္ခုနာ အဒဿာဝီ ဉာဏေန အဒဿာဝီတိ ဒုဝိဓော၊ တေသု ဉာဏေန အဒဿာဝီ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ မံသစက္ခုနာ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ

၁-အဇ္ဈာပန္နာ (သီ)   ၂-လဂ္ဂိတာ (က)   ၃-ခု ၇-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။
၄-သံ ၃-၃၈၁-ပိဋ္ဌေ။   ၅-ခု ၆-၁၀-ဇာတကေ။

အရိယာ ဒိဋ္ဌာပိ အဒိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ၊ တေသံ စက္ခုနာ ဝဏ္ဏမတ္တဂ္ဂဟဏတော၊ န အရိယဘာဝဂေါစရတော။ သောဏသိင်္ဂါလာဒယောပိ စ စက္ခုနာ အရိယေ ပဿန္တိ၊ န စ တေ အရိယာနံ ဒဿာဝိနော။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—စိတ္တလပဗ္ဗတဝါသိနော ကိရ ခီဏာသဝတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကော ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော ဧကဒိဝသံ ထေရေန သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ထေရဿ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ပိဋ္ဌိတော အာဂစ္ဆန္တော ထေရံ ပုစ္ဆိ “အရိယာ နာမ ဘန္တေ ကီဒိသာ”တိ။ ထေရော အာဟ “ဣဓေကစ္စော မဟလ္လကော အရိယာနံ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ[1] ကတွာ သဟစရန္တောပိ နေဝ အရိယေ ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ဒုဇ္ဇာနာ အာဝုသော အရိယာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သော နေဝ အညာသိ။ တသ္မာ န စက္ခုနာ ဒဿနံ ဒဿနံ၊ ဉာဏေန ဒဿနမေဝ ဒဿနံ။ ယထာဟ “ကိံ တေ ဝက္ကလိ ဣမိနာ ပူတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတီ”တိ[2]။ တသ္မာ စက္ခုနာ ပဿန္တောပိ ဉာဏေန အရိယေဟိ ဒိဋ္ဌံ အနိစ္စာဒိလက္ခဏံ အပဿန္တော အရိယာဓိဂတဉ္စ ဓမ္မံ အနဓိဂစ္ဆန္တော အရိယကရဓမ္မာနံ အရိယဘာဝဿ စ အဒိဋ္ဌတ္တာ “အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါတိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ အရိယဓမ္မေ အကုသလော။ **အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော**တိ ဧတ္ထ ပန—

ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ၊ ဧကမေကေတ္ထ ပဉ္စဓာ။
အဘာဝတော တဿ အယံ၊ “အဝိနီတော”တိ ဝုစ္စတိ။

အယံ ဟိ သံဝရဝိနယော ပဟာနဝိနယောတိ ဒုဝိဓော ဝိနယော။ ဧတ္ထ စ ဒုဝိဓေပိ ဝိနယေ ဧကမေကော ဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ **သံဝရဝိနယော**ပိ ဟိ သီလသံဝရော သတိသံဝရော ဉာဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ ပဉ္စဝိဓော။ **ပဟာနဝိနယော**ပိ တဒင်္ဂပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ နိဿရဏပဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓော။

တတ္ထ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော”တိ[3] အယံ **သီလသံဝရော**။ “ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ”တိ[4] အယံ **သတိသံဝရော**။

၁-ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ၊ သျာ)　　၂-သံ ၂-၉၇၀-ပိဋ္ဌေ။　　၃-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၁-၆၆၊ မ ၁-၂၃၀၊ သံ ၂-၃၇၄၊ အံ ၁-၁၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

“ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ)
သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊
ပညာယေတေ ပိဓိယ္ယရေ”တိ[၁]။

အယံ **ဉာဏသံဝရော**။ “ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏှဿာ”တိ[၂] အယံ **ခန္တိသံဝရော**။ “ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ”တိ[၃] အယံ **ဝီရိယသံဝရော**။ သဗ္ဗောပိ စာယံ သံဝရော ယထာသကံ သံဝရိတဗ္ဗာနံ ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒီနံ သံဝရဏတော “သံဝရော” ဝိနယနတော “ဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ တာဝ သံဝရဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ယံ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒီသု ဝိပဿနာဉာဏေသု ပဋိပက္ခဘာဝတော ဒီပါလောကေနေဝ တမဿ, တေန တေန ဝိပဿနာဉာဏေန တဿ တဿ အနတ္ထဿ[၄] ပဟာနံ။ သေယျထိဒံ၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌီနံ၊ တဿေဝ အပရဘာဂေန ကင်္ခါဝိတရဏေန ကထံကထီဘာဝဿ၊ ကလာပသမ္မသနေန “အဟံ မမာ”တိ ဂါဟဿ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ၊ ဥဒယဒဿနေန ဥစ္ဆေဒ-ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝယဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘယဒဿနေန သဘယေ အဘယ-သညာယ၊ အာဒီနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ အဘိရတိ-သညာယ၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏေန အမုစ္စိတုကမျတာယ၊ ဥပေက္ခာဉာဏေန အနုပေက္ခာယ၊ အနုလောမေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ နိဗ္ဗာနေ စ ပဋိလောမဘာဝဿ၊ ဂေါတြဘုနာ သင်္ခါရနိမိတ္တဂ္ဂါဟဿ ပဟာနံ၊ ဧတံ **တဒင်္ဂပဟာနံ** နာမ။

ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိဘာဝနိဝါရဏတော ဃဋပ္ပဟာရေနေဝ ဥဒကပိဋ္ဌေ သေဝါလဿ တေသံ တေသံ နီဝရဏာဒိဓမ္မာနံ ပဟာနံ၊ ဧတံ **ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ** နာမ။

ယံ စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော အတ္တနော သန္တာနေ “ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာ”တိအာဒိနာ[၅] နယေန ဝုတ္တဿ သမုဒယပက္ခိကဿ ကိလေသဂဏဿ အစ္စန္တံ အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ပဟာနံ၊ ဣဒံ **သမုစ္ဆေဒပဟာနံ** နာမ။ ယံ ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တံ ကိလေသာနံ၊ ဧတံ

၁-ခု ၁-၄၃၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၃၊ အံ ၂-၄၃၃၊ အံ ၃-၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု။
၃-မ ၁-၁၄၊ အံ ၂-၄၃၂၊ အံ ၃-၃၄၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-အင်္ဂဿ (သီ၊ သျာ)
၅-အဘိ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ နာမ။ ယံ သဗ္ဗသင်္ခတနိဿဋတ္တာ ပဟီနသဗ္ဗသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧတံ **နိဿရဏပဟာနံ** နာမ။ သဗ္ဗမ္ပိ စေတံ ပဟာနံ ယသ္မာ စာဂဋ္ဌေန ပဟာနံ၊ ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယော၊ တသ္မာ “ပဟာနဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ။ တံတံပဟာနဝတော ဝါ တဿ တဿ ဝိနယဿ သမ္ဘဝတောပေတံ “ပဟာနဝိနယော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ပဟာနဝိနယောပိ ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝမယံ သင်္ခေပတော ဒုဝိဓော ဘေဒတော စ ဒသဝိဓော ဝိနယော ဘိန္နသံဝရတ္တာ ပဟာတဗ္ဗဿ စ အပ္ပဟီနတ္တာ ယသ္မာ ဧတဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘာဝတော တဿ အယံ “အဝိနီတော”တိ ဝုစ္စတီတိ။ ဧသ နယော **သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော**တိ ဧတ္ထာပိ။ နိန္နာနာကရဏဉှိ ဧတံ အတ္ထတော။ ယထာဟ၊ “ယေဝ တေ အရိယာ၊ တေဝ တေ သပ္ပုရိသာ။ ယေဝ တေ သပ္ပုရိသာ၊ တေဝ တေ အရိယာ။ ယော ဧဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော၊ သော ဧဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော။ ယော ဧဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော၊ သော ဧဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော။ ယေဝ တေ အရိယဝိနယာ၊ တေဝ တေ သပ္ပုရိသဝိနယာ။ ယေဝ တေ သပ္ပုရိသဝိနယာ၊ တေဝ တေ အရိယဝိနယာ။ အရိယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသေတိ ဝါ, အရိယဓမ္မေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဓမ္မေတိ ဝါ, အရိယဝိနယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဝိနယေတိ ဝါ ဧသေသေ ဧကေ ဧကဋ္ဌေ သမေ သမဘာဂေ တဇ္ဇာတေ တညေဝါ”တိ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ “သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမီ”တိ ဝတွာ တံ အဒေသေတွာဝ “ဣဓ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသီတိ။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဓမ္မဒေသနာယ တံ အတ္ထံ အာဝိကာတုံ။ ဘဂဝတော ဟိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ပုဂ္ဂလဒေသနာ၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ပုဂ္ဂလဒေသနာ၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မဒေသနာတိ ဓမ္မပုဂ္ဂလဝသေနေဝ တာဝ စတုဗ္ဗိဓာ ဒေသနာ။

တတ္ထ “တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ။ ကတမာ တိဿော၊ သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိဿော ဝေဒနာ”တိ[၁] ဧဝရူပီ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မဒေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ဆဓာတုရော[၂] အယံ ပုရိသော ဆဖဿာယတနော အဋ္ဌာရသ မနောပဝိစာရော စတုရာဓိဋ္ဌာနော”တိ[၃] ဧဝရူပီ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနာ ပုဂ္ဂလဒေသနာ။ “တယောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော

၁-သံ ၂-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဆဓာတုယော (က) ၃-မ ၃-၂၀၂-ပိဋ္ဌေ။

သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိံ။ ကတမေ တယော၊ အန္ဓော ဧကစက္ခု ဒွိစက္ခု။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလော အန္ဓော”တိ[၁] ဧဝရူပီ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ပုဂ္ဂလ-ဒေသနာ။ “ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုဂ္ဂတိဘယံ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ ခေါ ပါပကော ဝိပါကော အဘိသမ္ပရာယံ။ ပ ။ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုဂ္ဂတိဘယ”န္တိ[၂] ဧဝရူပီ ပုဂ္ဂလာ-ဓိဋ္ဌာနာ ဓမ္မဒေသနာ။

ဒွါယံ ဣဓ ယသ္မာ ပုထုဇ္ဇနော အပရိညာတဝတ္ထုကော၊ အပရိညာမူလိကာ စ ဣဓာဓိပ္ပေတာနံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ မူလဘူတာ မညနာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပုထုဇ္ဇနံ ဒဿေတွာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ တံ အတ္ထံ အာဝိကာတုံ “ဣဓ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပထဝီဝါရဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနံ နိဒ္ဒိသိတွာ ဣဒါနိ တဿ ပထဝီအာဒီသု ဝတ္ထူသု သဗ္ဗသက္ကာယ-ဓမ္မဇနိတံ မညနံ ဒဿေန္တော **ပထဝိံ ပထဝိတော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ လက္ခဏပထဝီ သသမ္ဘာရပထဝီ အာရမ္မဏပထဝီ သမ္မုတိပထဝီတိ စတုဗ္ဗိဓာ ပထဝီ။ တာသု “ကတမာ စ အာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု၊ ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ ကက္ခဠံ ခရိဂတ”န္တိအာဒီသု[၃] ဝုတ္တာ **လက္ခဏပထဝီ**။ “ပထဝိံ ခဏေယျ ဝါ ခဏာပေယျ ဝါ”တိအာဒီသု[၄] ဝုတ္တာ **သသမ္ဘာရပထဝီ**။ ယေ စ ကေသာဒယော ဝီသတိ ကောဋ္ဌာသာ, အယောလောဟာဒယော စ ဗာဟိရာ။ သာ ဟိ ဝဏ္ဏာဒီဟိ သမ္ဘာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပထဝီတိ သသမ္ဘာရပထဝီ။ “ပထဝီကသိ-ဏမေကော သဉ္ဇာနာတီ”တိအာဒီသု[၅] အာဂတာ ပန **အာရမ္မဏပထဝီ၊** နိမိတ္တ-ပထဝီတိပိ ဝုစ္စတိ။ ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနလာဘီ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော အာဂမနဝသေန ပထဝီဒေဝတာတိ နာမံ လဘတိ။ အယံ **သမ္မုတိပထဝီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ သဗ္ဗာပိ ဣဓ လဗ္ဘတိ။ တာသု ယံကိဉ္စိ ပထဝိံ အယံ ပုထုဇ္ဇနော ပထဝိတော သဉ္ဇာနာတိ၊ ပထဝီတိ သဉ္ဇာနာတိ၊ ပထဝီဘာဂေန သဉ္ဇာနာတိ၊ လောကဝေါဟာရံ ဂဟေတွာ သညာဝိပလ္လာသေန သဉ္ဇာနာတိ ပထဝီတိ။ ဧဝံ ပထဝီဘာဂံ အမုဉ္စန္တောယေဝ ဝါ ဧတံ[၆] “သတ္တောတိ ဝါ သတ္တဿာ”တိ ဝါ အာဒိနာ နယေန သဉ္ဇာနာတိ။ ကသ္မာ ဧဝံ သဉ္ဇာနာတီတိ

၁-အံ ၁-၁၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၄၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၇၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒီ ၃-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဧဝံ (သျာ၊ က)

န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟိ ပုထုဇ္ဇနော။ သော ယံကိဉ္စိ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဂဏှာတိ။ အရိယာနံ အဒဿာဝိတာဒိဘေဒမေဝ ဝါ ဧတ္ထ ကာရဏံ။ ယံ ဝါ ပရတော "အပရိညာတံ တဿာ"တိ ဝဒန္တေန ဘဂဝတာဝ ဝုတ္တံ။

ပထဝိံ ပထဝိတော သဉ္ဇာနာတိ သော တံ ပထဝိံ ဧဝံ ဝိပရီတသညာယ သဉ္ဇာနိတွာ၊ "သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ"တိ[1] ဝစနတော အပရာပရေ ထာမပတ္တေဟိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိပပဉ္စေဟိ ဣဓ မညနာနာမေန ဝုတ္တေဟိ မညတိ ကပ္ပေတိ ဝိကပ္ပေတိ၊ နာနပ္ပကာရတော အညထာ ဂဏှာတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပထဝိံ မညတီ"တိ။ ဧဝံ မညတော စဿ တာ မညနာ ဩဠာရိကနယေန ဒဿေတုံ "ယာ အယံ ကေသာ လောမာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝီသတိဘေဒါ အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီ ဝုတ္တာ၊ ယာ စာယံ ဝိဘင်္ဂေ "တတ္ထ ကတမာ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု၊ ယံ ဗာဟိရံ ကက္ခဠံ ခရိဂတံ ကက္ခဠတ္တံ ကက္ခဠဘာဝေါ ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နံ။ သေယျထိဒံ၊ အယော လောဟံ တိပု သီသံ သဇ္ဈု မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယံ သင်္ခေါ သိလာ ပဝါဠံ ရဇတံ ဇာတရူပံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လံ တိဏံ ကဋ္ဌံ သက္ခရာ ကဌလံ ဘူမိ ပါသာဏော ပဗ္ဗတော"တိ[2] ဧဝံ ဗာဟိရာ ပထဝီ ဝုတ္တာ၊ ယာ စ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ နိမိတ္တပထဝီ၊ တံ ဂဟေတွာ အယမတ္ထယောဇနာ ဝုစ္စတိ။

ပထဝိံ မညတီတိ တီဟိ မညနာဟိ အဟံ ပထဝီတိ မညတိ၊ မမ ပထဝီတိ မညတိ၊ ပရော ပထဝီတိ မညတိ၊ ပရဿ ပထဝီတိ မညတိ၊ အထ ဝါ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ တဏှာမညနာယ မညတိ၊ မာနမညနာယ မညတိ၊ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။ ကထံ? အယဉှိ ကေသာဒီသု ဆန္ဒရာဂံ ဇနေတိ ကေသေ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ လောမေ၊ နခေ၊ ဒန္တေ၊ တစံ၊ အညတရံ ဝါ ပန ရဇ္ဇနီယဝတ္ထုံ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ ဣတိ မေ ကေသာ သိယုံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ။ ဣတိ လောမာတိအာဒိနာ ဝါ ပန နယေန တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ "ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ။ပ။ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဧဝံ သိနိဒ္ဓမုဒုသုခုမနီလကေသော ဘဝိဿာမီ"တိအာဒိနာ ဝါ ပန နယေန အပ္ပဋိလဒ္ဓါနံ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ။ ဧဝမ္ပိ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ တဏှာမညနာယ မညတိ။

တထာ အတ္တနော ကေသာဒီနံ သမ္ပတ္တိံ ဝါ ဝိပတ္တိံ ဝါ နိဿာယ မာနံ ဇနေတိ၊ "သေယျောဟမသ္မီတိ ဝါ သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝါ ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝါ"တိ ဧဝံ

၁-ခု ၁-၄၁၄-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။ ၂-အဘိ ၂-ဓာတုဝိဘင်္ဂေ ၈၄-ပိဋ္ဌေ။

အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ မာနမညနာယ မညတိ။ “တံ ဇီဝံ တံ သရီရ”န္တိ[၁] အာဂတနယေန ပန ကေသံ “ဇီဝေါ”တိ အဘိနိဝိသတိ။ ဧသ နယော လောမာဒီသု။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။

အထ ဝါ “ယာ စေဝ ခေါ ပနာဝုသော အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု၊ ယာ စ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတုရေဝေသာ၊ တံ နေတံ မမာ”တိ[၂] ဣမိဿာ ပဝတ္တိယာ ပစ္စနီကနယေန ကေသာဒိဘေဒံ ပထဝိံ ဧတံ မမ ဧသောဟမသ္မိ ဧသော မေ အတ္တာတိ အဘိနိဝိသတိ။ ဧဝမ္ပိ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။ ဧဝံ တာဝ အဇ္ဈတ္တိကံ ပထဝိံ တီဟိ မညနာဟိ မညတိ။

ယထာ စ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ ဧဝံ ဗာဟိရမ္ပိ။ ကထံ? အယဉ္ဟိ အယလောဟာဒီသု ဆန္ဒရာဂံ ဇနေတိ။ အယလောဟာဒီနိ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ မမ အယော မမ လောဟန္တိအာဒိနာ နယေန အယာဒီနိ မမာယတိ ရက္ခတိ ဂေါပယတိ၊ ဧဝံ ဗာဟိရံ ပထဝိံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ ဣတိ မေ အယလောဟာဒယော သိယုံ အနာဂတမဒ္ဓါနန္တိ ဝါ ပနေတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ၊ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဧဝံ သမ္ပန္နအယလောဟာဒိဥပကရဏော ဘဝိဿာမီ”တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ။ ဧဝမ္ပိ ဗာဟိရံ ပထဝိံ တဏှာမညနာယ မညတိ။

တထာ အတ္တနော အယလောဟာဒီနံ သမ္ပတ္တိံ ဝါ ဝိပတ္တိံ ဝါ နိဿာယ မာနံ ဇနေတိ “ဣမိနာဟံ သေယျောသ္မီတိ ဝါ သဒိသောသ္မီတိ ဝါ ဟီနောသ္မီတိ ဝါ”တိ[၃]။ ဧဝံ ဗာဟိရံ ပထဝိံ မာနမညနာယ မညတိ။ အယေ ဇီဝသညီ ဟုတွာ ပန အယံ “ဇီဝေါ”တိ အဘိနိဝိသတိ။ ဧသ နယော လောဟာဒီသု။ ဧဝံ ဗာဟိရံ ပထဝိံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။

အထ ဝါ “ဣဓေကစ္စော ပထဝီကသိဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ယံ ပထဝီကသိဏံ၊ သော အဟံ။ ယော အဟံ၊ တံ ပထဝီကသိဏန္တိ ပထဝီကသိဏဉ္စ အတ္တဉ္စ အဒ္ဒယံ သမနုပဿတီ”တိ[၄] ပဋိသမ္ဘိဒါယံ ဝုတ္တနယေနေဝ နိမိတ္တပထဝိံ “အတ္တာ”တိ အဘိနိဝိသတိ။ ဧဝံ ဗာဟိရံ ပထဝိံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။ ဧဝမ္ပိ ဗာဟိရံ ပထဝိံ တီဟိ မညနာဟိ မညတိ။ ဧဝံ တာဝ “ပထဝိံ မညတီ”တိ ဧတ္ထ တိဿောပိ မညနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ သင်္ခေပေနေဝ ကထယိဿာမ။

၁-မ ၂-၁၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၂၄၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၂-၃၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခု ၉-၁၃၇-ပိဋ္ဌေ။

ပထဝိယာ မညတီတိ ဧတ္ထ **ပထဝိယာ**တိ ဘုမ္မဝစနမေတံ။ တသ္မာ အဟံ ပထဝိယာတိ မညတိ၊ မယှံ ကိဉ္စနံ ပလိဗောဓော ပထဝိယာတိ မညတိ၊ ပရော ပထဝိယာတိ မညတိ၊ ပရဿ ကိဉ္စနံ ပလိဗောဓော ပထဝိယာတိ မညတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

အထ ဝါ ယွာယံ “ကထံ ရူပသ္မိံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ၊ ဣဓေကစ္စော ဝေဒနံ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ၊ အယံ ခေါ မေ အတ္တာ၊ သော ခေါ ပန မေ အတ္တာ ဣမသ္မိံ ရူပေတိ ဧဝံ ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿတီ”တိ[၁] ဧတဿ အတ္ထနယော ဝုတ္တော၊ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒနာဒိဓမ္မေ အတ္တတော ဂဟေတွာ တတော အညတ္ထိက-ဗာဟိရာသု ပထဝီသု ယံကိဉ္စိ ပထဝိံ တဿောကာသဘာဝေန ပရိကပ္ပေတွာ သော ခေါ ပန မေ အယံ အတ္တာ ဣမိဿာ ပထဝိယာတိ မညန္တော ပထဝိယာ မညတိ၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ အတ္တနိ သိနေဟံ တဗ္ဗတ္ထုကဉ္စ မာနံ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယဒါ ပန တေနေဝ နယေန သော ခေါ ပနဿ အတ္တာ ပထဝိယာတိ မညတိ၊ တဒါ ဒိဋ္ဌိမညနာ ဧဝ ယုဇ္ဇတိ။ ဣတရာယောပိ ပန ဣစ္ဆန္တိ။

ပထဝိတော မညတီတိ ဧတ္ထ ပန **ပထဝိတော**တိ နိဿက္ကဝစနံ။ တသ္မာ သဥပကရဏဿ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒတော ပထဝိတော ဥပ္ပတ္တိံ ဝါ နိဂ္ဂမနံ ဝါ ပထဝိတော ဝါ အညော အတ္တာတိ မညမာနော ပထဝိတော မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ သိနေဟံ မာနဉ္စ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပရေ အာဟု “ပထဝီကသိဏံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ တတော အညံ အပ္ပမာဏံ အတ္တာနံ ဂဟေတွာ ပထဝိတော ဗဟိဒ္ဓါပိ မေ အတ္တာတိ မညမာနော ပထဝိတော မညတီ”တိ။

ပထဝိံ မေတိ မညတီတိ ဧတ္ထ ပန ကေဝလဉှိ မဟာပထဝိံ တဏှာဝသေန မမာယတီတိ ဣမိနာ နယေန ပဝတ္တာ ဧကာ တဏှာမညနာ ဧဝ လဗ္ဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စာယံ မမ ကေသာ၊ မမ လောမာ၊ မမ အယော၊ မမ လောဟန္တိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒါယ သဗ္ဗာယပိ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယ ပထဝိယာ ယောဇေတဗ္ဗာတိ။

၁-ခု ၉–၁၃၉-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

ပထဝိံ အဘိနန္ဒတီတိ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ ပထဝိံ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အဘိနန္ဒတိ၊ အဿာဒေတိ၊ ပရာမသတိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “ပထဝိံ မညတီ”တိ ဧတေ-နေဝ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ သိဒ္ဓေ ကသ္မာ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ စေ။ အဝိစာရိတမေတံ ပေါရာဏေဟိ။ အယံ ပန အတ္တနော မတိ၊ ဒေသနာဝိလာသတော ဝါ အာဒီ-နဝဒဿနတော ဝါ။ ယဿာ ဟိ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ နာနာနယ-ဝိစိတြဒေသနာဝိလာသသမ္ပန္နော၊ အယံ[၁] သာ ဘဂဝတာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ တသ္မာ ပုဗ္ဗေ မညနာဝသေန ကိလေသုပ္ပတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အဘိနန္ဒနာဝသေန[၂] ဒဿေန္တော ဒေသနာဝိလာသတော ဝါ ဣဒမာဟ။ ယော ဝါ ပထဝိံ မညတိ၊ ပထဝိယာ မညတိ၊ ပထဝိတော မညတိ၊ ပထဝိံ မေတိ မညတိ၊ သော ယသ္မာ န သက္ကောတိ ပထဝိနိဿိတံ တဏှံ ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဝါ ပဟာတုံ၊ တသ္မာ ပထဝိံ အဘိနန္ဒတိယေဝ။ ယော စ ပထဝိံ အဘိနန္ဒတိ၊ ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ၊ ဒုက္ခဉ္စ အာဒီနဝေါတိ အာဒီနဝဒဿနတောပိ ဣဒမာဟ။ ဝုတ္တံ စေတံ ဘဂဝတာ “ယော ဘိက္ခဝေ ပထဝီဓာတုံ အဘိနန္ဒတိ၊ ဒုက္ခံ သော အဘိနန္ဒတိ၊ ယော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ၊ အပရိမုတ္တော သော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ”တိ။

ဧဝံ ပထဝိဝတ္ထုကံ မညနံ အဘိနန္ဒနဉ္စ ဝတွာ ဣဒါနိ ယေန ကာရဏေန သော မညတိ, အဘိနန္ဒတိ စ၊ တံ ကာရဏံ အာဝိကရောန္တော အာဟ **တံ ကိဿ ဟေတု၊ အပရိညာတံ တဿာတိ ဝဒါမီ**တိ။ တဿတ္ထော၊ သော ပုထုဇ္ဇနော တံ ပထဝိံ ကိဿ ဟေတု မညတိ၊ ကေန ကာရဏေန မညတိ၊ အဘိနန္ဒတီတိ စေ။ အပရိညာတံ တဿာတိ ဝဒါမီတိ၊ ယသ္မာ တံ ဝတ္ထု တဿ အပရိညာတံ၊ တသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ ပထဝိံ ပရိဇာနာတိ၊ သော တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနာတိ ဉာတပရိညာယ တီရဏပရိညာယ ပဟာနပရိညာယာတိ။

တတ္ထ ကတမာ ဉာတပရိညာ။ ပထဝီဓာတုံ ပရိဇာနာတိ၊ အယံ ပထဝီ-ဓာတု အဇ္ဈတ္တိကာ, အယံ ဗာဟိရာ၊ ဣဒမဿာ လက္ခဏံ၊ ဣမာနိ ရသပစ္စုပဋ္ဌာန-ပဒဋ္ဌာနာနီတိ၊ အယံ **ဉာတပရိညာ**။ ကတမာ တီရဏပရိညာ။ ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ ပထဝီဓာတုံ တီရေတိ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတောတိ ဒွါစတ္တာလီ-သာယ အာကာရေဟိ၊ အယံ **တီရဏပရိညာ**။ ကတမာ ပဟာနပရိညာ။ ဧဝံ တီရယိတွာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ပထဝီဓာတုယာ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ၊ အယံ **ပဟာနပရိညာ**။

၁-အယံ (သီ) ၂-အဘိနန္ဒနာဒိဝသေန (သျာ)

နာမရူပပဝတ္တာနံ ဝါ ဉာတပရိညာ။ ကလာပသမ္မသနာဒိအနုလောမပရိယောသာနာ တီရဏပရိညာ။ အရိယမဂ္ဂေ ဉာဏံ ပဟာနပရိညာတိ။ ယော ပထဝိံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဣမာဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနာတိ၊ အဿ စ ပုထုဇ္ဇနဿ တာ ပရိညာယော နတ္ထိ၊ တသ္မာ အပရိညာတတ္တာ ပထဝိံ မညတိ စ အဘိနန္ဒတိ စာတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “ဣဓ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော။ပ။ ပထဝိံ မညတိ၊ ပထဝိယာ မညတိ၊ ပထဝိတော မညတိ၊ ပထဝိံ မေတိ မညတိ၊ ပထဝိံ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ အပရိညာတံ တဿာတိ ဝဒါမီ”တိ။

ပထဝီဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အာပေါဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

အာပံ အာပတောတိ ဧတ္ထာပိ လက္ခဏသသမ္ဘာရာရမ္မဏသမ္မုတိဝသေန စတုဗ္ဗိဓော အာပေါ။ တေသု “တတ္ထ ကတမာ အဇ္ဈတ္တိကာ အာပေါဓာတု။ ယံ အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ အာပေါ အာပေါဂတံ သိနေဟော သိနေဟဂတံ ဗန္ဓနတ္တံ ရူပဿ အဇ္ဈတ္တံ ဥပါဒိန္န”န္တိအာဒီသု[1] ဝုတ္တော **လက္ခဏာအာပေါ**။ “အာပေါကသိဏံ ဥဂ္ဂဏှန္တော အာပသ္မိံ နိမိတ္တံ ဂဏှာတီ”တိအာဒီသု ဝုတ္တော **သသမ္ဘာရအာပေါ**။ သေသံ သဗ္ဗံ ပထဝိယံ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ကေဝလံ ယောဇနာနယေ[2] ပန “ပိတ္တံ သေမှ”န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ဒွါဒသဘေဒါ အဇ္ဈတ္တိကာ အာပေါဓာတု၊ “တတ္ထ ကတမာ ဗာဟိရာ အာပေါဓာတု။ ယံ ဗာဟိရံ အာပေါ အာပေါဂတံ သိနေဟော သိနေဟဂတံ ဗန္ဓနတ္တံ ရူပဿ ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နံ။ သေယျထိဒံ၊ မူလရသော ခန္ဓရသော တစရသော ပတ္တရသော ပုပ္ဖရသော ဖလရသော ခီရံ ဒဓိ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ ဘုမ္မာနိ ဝါ ဥဒကာနိ အန္တလိက္ခာနိ ဝါ’’တိ[3] ဧဝံ ဝုတ္တာ စ ဗာဟိရာ အာပေါဓာတု ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယော စ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ နိမိတ္တအာပေါ။

တေဇံ တေဇတောတိ ဣမသ္မိံ တေဇောဝါရေပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယောဇနာနယေ ပနေတ္ထ “ယေန စ သန္တပ္ပတိ၊ ယေန စ ဇီရိယတိ၊ ယေန စ ပရိဍယှတိ၊ ယေန စ အသိတပီတခါယိတသာယိတံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတီ”တိ[3] ဧဝံ ဝုတ္တာ စတုပ္ပဘေဒါ အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု၊ “တတ္ထ

၁-အဘိ ၂-၈၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ယောဇနာနယေန (သျာ) ၃-အဘိ ၂-၈၅-ပိဋ္ဌေ။

ကတမာ ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု။ ယံ ဗာဟိရံ တေဇော တေဇောဂတံ ဥသ္မာ ဥသ္မာဂတံ ဥသုမံ ဥသုမဂတံ ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နံ။ သေယျထိဒံ၊ ကဋ္ဌဂ္ဂိ ပလာလဂ္ဂိ တိဏဂ္ဂိ ဂေါမယဂ္ဂိ ထုသဂ္ဂိ သင်္ကာရဂ္ဂိ ဣန္ဒဂ္ဂိ အဂ္ဂိသန္တာပေါ သူရိယ-သန္တာပေါ ကဋ္ဌသန္နိစယသန္တာပေါ တိဏသန္နိစယသန္တာပေါ ဓညသန္နိစယ-သန္တာပေါ ဘဏ္ဍသန္နိစယသန္တာပေါ”တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တာ စ ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝါယံ ဝါယတောတိ ဣမဿ ဝါယဝါရဿာပိ ယောဇနာနယေ ပန "ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ အဓောဂမာ ဝါတာ ကုစ္ဆိသယာ ဝါတာ ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ သတ္ထကဝါတာ ခုရကဝါတာ ဥပ္ပလက-ဝါတာ အဿာသော ပဿာသော”တိ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တာ အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု၊ "တတ္ထ ကတမာ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု။ ယံ ဗာဟိရံ ဝါယော ဝါယောဂတံ ထမ္ဘိတတ္တံ ရူပဿ ဗဟိဒ္ဓါ အနုပါဒိန္နံ။ သေယျထိဒံ၊ ပုရတ္ထိမာ ဝါတာ ပစ္ဆိမာ ဝါတာ ဥတ္တရာ ဝါတာ ဒက္ခိဏာ ဝါတာ သရဇာ ဝါတာ အရဇာ ဝါတာ သီတာ ဝါတာ ဥဏှာ ဝါတာ ပရိတ္တာ ဝါတာ အဓိမတ္တာ ဝါတာ ကာဠဝါတာ ဝေရမ္ဘဝါတာ ပက္ခဝါတာ သုပဏ္ဏဝါတာ တာလဝဏ္ဋဝါတာ ဝိဓူပနဝါတာ”တိ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တာ စ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။ ဧတ္တာဝတာ စ ယွာယံ—

"ဝုတ္တမှိ ဧကဓမ္မေ၊ ယေ ဓမ္မာ ဧကလက္ခဏာ တေန။
ဝုတ္တာ ဘဝန္တိ သဗ္ဗေ၊ ဣတိ ဝုတ္တော လက္ခဏော ဟာရော”တိ—

ဧဝံ နေတ္တိယံ **လက္ခဏော** နာမ ဟာရော ဝုတ္တော၊ တဿ ဝသေန ယသ္မာ စတူသု ဘူတေသု ဂဟိတေသု ဥပါဒါရူပမ္ပိ ဂဟိတမေဝ ဘဝတိ၊ ရူပလက္ခဏံ အနတိတတ္တာ။ ယဉ္စ ဘူတောပါဒါရူပံ၊ သော ရူပက္ခန္ဓော။ တသ္မာ "အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ပထဝိံ အာပံ တေဇံ ဝါယံ မညတီ”တိ ဝဒန္တေန အတ္တတော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "ပထဝိယာ အာပသ္မိံ တေဇသ္မိံ ဝါယသ္မိံ မညတီ”တိ ဝဒန္တေန ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿတီတိ ဝုတ္တမ္ပိ ဟောတိ။ "ပထဝိတော အာပတော တေဇတော ဝါယတော မညတီ”တိ ဝဒန္တေန ရူပတော အညော အတ္တာတိ သိဒ္ဓတ္တာ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ သမနုပဿတီတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝေဒနာ စေတသော ရူပဝတ္ထုကာ

၁-အဘိ ၂-၇၅-ဝိဘင်္ဂ။ ၂-အဘိ ၂-၇၆-ဝိဘင်္ဂ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိမညနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဧကာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, တိဿော သဿတ-ဒိဋ္ဌိယောတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တီတိ အယမ္ပိ အတ္ထဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘူတဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃။ ဧဝံ ရူပမုခေန သင်္ခါရဝဋ္ဋကံ မညနံ ဝတွာ ဣဒါနိ ယေ သင်္ခါရေ ဥပါဒါယ သတ္တာ ပညပီယန္တိ၊ တေသု သင်္ခါရေသု သတ္တေသုပိ ယသ္မာ ပုထုဇ္ဇနော မညနံ ကရောတိ၊ တသ္မာ တေ သတ္တေ နိဒ္ဒိသန္တော **ဘူတေ ဘူတတော သဉ္ဇာနာတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထာယံ **ဘူတ**သဒ္ဒေါ ပဉ္စက္ခန္ဓအမနုဿဓာတု-ဝိဇ္ဇမာန ခီဏာသဝ သတ္တရုက္ခာဒီသု ဒိဿတိ။ "ဘူတမိဒန္တိ ဘိက္ခဝေ သမနု-ပဿထာ"တိအာဒီသု[၁] ဟိ အယံ ပဉ္စက္ခန္ဓေသု ဒိဿတိ။ "ယာနီဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနီ"တိ[၂] ဧတ္ထ အမနုဿေသု။ "စတ္တာရော ခေါ ဘိက္ခု မဟာဘူတာ ဟေတူ"တိ[၃] ဧတ္ထ ဓာတူသု။ "ဘူတသ္မိံ ပါစိတ္တိယ"န္တိအာဒီသု[၄] ဝိဇ္ဇမာနေ။ "ယော စ ကာလဃသော ဘူတော"တိ[၅] ဧတ္ထ ခီဏာသဝေ။ "သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယ"န္တိ[၆] ဧတ္ထ သတ္တေသု။ "ဘူတဂါမ-ပါတဗျတာယာ"တိ[၇] ဧတ္ထ ရုက္ခာဒီသု။ ဣဓ ပနာယံ သတ္တေသု ဝတ္တတိ, နော စ ခေါ အဝိသေသေန။ ဓာတုမဟာရာဇိကာနံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ သတ္တာ ဣဓ ဘူတာတိ အဓိပ္ပေတာ။

တတ္ထ **ဘူတေ ဘူတတော သဉ္ဇာနာတီ**တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ဘူတေ မညတီ**တိအာဒီသု ပန တိဿောပိ မညနာ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ကထံ? အယံ ဟိ "သော ပဿတိ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂိဘူတ"န္တိ[၈] ဝုတ္တနယေန ဘူတေ သုဘာ သုခိတာတိ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇတိ၊ ဒိသွာပိ နေ ရဇ္ဇတိ၊ သုတွာပိ၊ ဃာယိတွာပိ၊ သာယိတွာပိ၊ ဖုသိတွာပိ၊ ဉတွာပိ။ ဧဝံ ဘူတေ တဏှာမညနာယ မညတိ။ "အဟော ဝတာဟံ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ"န္တိအာဒိနာ[၉] ဝါ ပန နယေန အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိ-လာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဘူတေ တဏှာမညနာယ မညတိ။ အတ္တနော ပန ဘူတာနဉ္စ သမ္ပတ္တိံ ဝိပတ္တိံ နိဿာယ အတ္တာနံ ဝါ သေယျံ ဒဟတိ။ ဘူတေသု စ ယံကိဉ္စိ ဘူတံ ဟီနံ အတ္တာနံ ဝါ ဟီနံ၊ ယံကိဉ္စိ ဘူတံ

၁-မ ၁-၃၂၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၆၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ခု ၅-၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဒီ ၂-၁၂၉-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဝိ ၂-၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၈-အံ ၂-၄၃၉-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ဒီ ၃-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။

သေယျံ။ အတ္တာနံ ဝါ ဘူတေန, ဘူတံ ဝါ အတ္တနာ သဒိသံ[၁] ဒဟတိ။ ယထာဟ "ဣဓေကစ္စော ဇာတိယာ ဝါ။ပ။ အညတရညတရေန ဝတ္ထုနာ ပုဗ္ဗကာလံ ပရေဟိ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ။ အပရကာလံ အတ္တာနံ သေယျံ ဒဟတိ။ ပရေ ဟီနေ ဒဟတိ၊ ယော ဧဝရူပေါ မာနော။ပ။ အယံ ဝုစ္စတိ မာနာတိ-မာနော"တိ[၂]။ ဧဝံ ဘူတေ မာနမညနာယ မညတိ။

ဘူတေ ပန "နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ"တိ ဝါ "သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ သဗ္ဗေ ဘူတာ သဗ္ဗေ ဇီဝါ အဝသာ အဗလာ အဝီရိယာ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ ဆသွေဝါဘိဇာတီသု သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေ-ဒေန္တီ"တိ[၃] ဝါ မညမာနော ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။ ဧဝံ ဘူတေ တီဟိ မညနာဟိ မညတိ။

ကထံ **ဘူတေသု မညတိ**? ဘူတေသု ဘူတေသု ဘူတေသု အတ္တနော ဥပပတ္တိံ ဝါ သုခုပ္ပတ္တိံ ဝါ အာကင်္ခတိ။ ဧဝံ တာဝ တဏှာမညနာယ ဘူတေသု မညတိ။ ဘူတေသု ဝါ ဥပပတ္တိံ အာကင်္ခမာနော ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။ ဧဝမ္ပိ ဘူတေသု တဏှာမညနာယ မညတိ။ ဘူတေ ပန သမ္ပဟဂ္ဂါဟေန ဂဟေတွာ တတ္ထ ကောစိ ဘူတေ သေယျတော ဒဟတိ၊ ကောစိ သဒိသတော ဝါ ဟီနတော ဝါတိ။ ဧဝံ ဘူတေသု မာနမညနာယ မညတိ။ တထာ ကောစိ ဘူတေ နိစ္စာ ဓုဝါတိ မညတိ။ ကောစိ အနိစ္စာ အဓုဝါတိ၊ အဟမ္ပိ ဘူတေသု အညတရောသ္မီတိ ဝါ မညတိ။ ဧဝံ ဘူတေသု ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။

ဘူတတော မညတီတိ ဧတ္ထ ပန သဥပကရဏဿ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ ယတော ကုတောစိ ဘူတတော ဥပ္ပတ္တိံ မညမာနော ဘူတတော မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ သိနေဟံ မာနဉ္စ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဘူတေ မေတိ မညတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ကေဝ တဏှာမညနာဝ လဗ္ဘတိ။ သာ စာယံ "မမ ပုတ္တာ၊ မမ ဓီတာ၊ မမ အဇေဠကာ၊ ကုက္ကုဋသူကရာ၊ ဟတ္ထိ-ဂဝဿဝဠဝါ"တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန မမာယတော ပဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဘူတေ အဘိနန္ဒတီ**တိ ဧတံ ဝုတ္တနယမေဝ။ **အပရိညာတံ တဿာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယေ သန္နိရေ ဥပါဒါယ ဘူတာနံ ပညတ္တိ၊ တေသံ အပရိညာတတ္တာ ဘူတာ အပရိညာတာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ယောဇနာ ပန ဝုတ္တနယေနေဝ ကာတဗ္ဗာ။

၁-အတ္တာနံ ဝါ ဘူတာနဉ္စ အတ္တနာ သဒိသံ (သျာ) ၂-အဘိ ၂-၃၆၉-၀ိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၁-၅၀-ဝိဋ္ဌေ။

ဧဝံ သင်္ခေပတော သင်္ခါရဝသေန စ သတ္တဝသေန စ မညနာဝတ္ထုံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဘူမိဝိသေသာဒိနာ ဘေဒေန ဝိတ္ထာရတောပိ တံ ဒဿေန္တော **ဒေဝေ ဒေဝတော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒိဗ္ဗန္တိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ အတ္တနော ဝါ ဣဒ္ဓိယာတိ **ဒေဝါ**၊ ကီဠန္တိ ဇောတေန္တိ စာတိ အတ္ထော။ တေ တိဝိဓာ သမ္မုတိဒေဝါ ဥပပတ္တိဒေဝါ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ။ **သမ္မုတိဒေဝါ** နာမ ရာဇာနော ဒေဝိယော ရာဇကုမာရာ။ **ဥပပတ္တိဒေဝါ** နာမ စာတုမဟာရာဇိကေ ဒေဝေ ဥပါဒါယ တတုတ္တရိဒေဝါ။ **ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ** နာမ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ။ ဣဓ ပန ဥပပတ္တိဒေဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, နော စ ခေါ အဝိသေသေန။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝလောကေ မာရံ သပရိသံ ဌပေတွာ သေသာ ဆ ကာမာဝစရာ ဣဓ ဒေဝါတိ အဓိပ္ပေတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဘူတဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဇာပတိန္တိ ဧတ္ထ ပန မာရော ပဇာပတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေစိ ပန "တေသံ တေသံ ဒေဝါနံ အဓိပတိံ မဟာရာဇာဒိံ ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ ဝဒန္တိ။ တံ ဒေဝဂ္ဂဟဏေနေဝ တေသံ ဂဟိတတ္တာ အယုတ္တန္တိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ မာရောယေဝ ပန သတ္တသင်္ခါတာယ ပဇာယ အဓိပတိဘာဝေန ဣဓ ပဇာပတီတိ အဓိပ္ပေတော။ သော ကုဟိံ ဝသတိ? ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝလောကေ။ တတြ ဟိ **ဝသဝတ္တိရာဇာ** ရဇ္ဇံ ကာရေတိ။ **မာရော** ဧကသ္မိံ ပဒေသေ အတ္တနော ပရိသာယ ဣဿရိယံ ပဝတ္တေန္တော ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဒါမရိကရာဇပုတ္တော ဝိယ ဝသတီတိ ဝဒန္တိ။ မာရဂ္ဂဟဏေနေဝ စေတ္ထ မာရပရိသာယပိ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယောဇနာနယော စေတ္ထ ပဇာပတိံ ဝဏ္ဏဝန္တံ ဒီဃာယုကံ သုခဗဟုလံ ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ ရဇ္ဇန္တော တဏှာမညနာယ မညတိ။ "အဟော ဝတာဟံ ပဇာပတိနော သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ"န္တိအာဒိနာ ဝါ ပန နယေန အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟန္တောပိ ပဇာပတိံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ ပဇာပတိဘာဝံ ပန ပတ္တော သမာနော အဟမသ္မိ ပဇာနမိဿရော အဓိပတီတိ မာနံ ဇနေန္တော ပဇာပတိံ မာနမညနာယ မညတိ။ "ပဇာပတိ နိစ္စော ဓုဝေါ''တိ ဝါ "ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿတိ ဝိနဿိဿတီ"တိ ဝါ "အဝသော အဗလော အဝီရိယော နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတော ဆသွေဝါဘိဇာတီသု သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတီ''တိ ဝါ မညမာနော ပန ပဇာပတိံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဇာပတိသ္မိန္တိ ဧတ္ထ ပန ကော ဒိဋ္ဌိမညနာဝ ယုဇ္ဇတိ။ တဿာ ဧဝံ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဓေကစ္စော "ပဇာပတိသ္မိံ ယေ စ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ နိစ္စာ

ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ''တိ မညတိ။ အထ ဝါ ''ပဇာပတိဿ နတ္ထိ ပါပံ၊ န တဿ ပါပကာနိ ကမ္မာနိ ဥပလဗ္ဘန္တိ''တိ[1] မညတိ။

ပဇာပတိတောတိ ဧတ္ထ တိဓာပိ မညနာ လဗ္ဘန္တိ။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော သဥပကရဏဿ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ ပဇာပတိတော ဥပ္ပတ္တိံ ဝါ နိဂ္ဂမနံ ဝါ မညတိ၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တဿေဝ ပနဿ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ သိနေဟံ မာနဉ္စ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပဇာပတိံ မေ**တိ ဧတ္ထ ပန ဧကာ တဏှာမညနာဝ လဗ္ဘတိ။ သာ စာယံ ''ပဇာပတိ မမ သတ္ထာ မမ သာမီ''တိအာဒိနာ နယေန မမာယတော ပဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဗြဟ္မံ ဗြဟ္မတောတိ ဧတ္ထ ဗြူဟိတော တေဟိ တေဟိ ဂုဏဝိသေသေဟီတိ **ဗြဟ္မာ**။ အပိစ ဗြဟ္မာတိ မဟာဗြဟ္မာပိ ဝုစ္စတိ၊ တထာဂတောပိ ဗြာဟ္မဏောပိ မာတာပိတရောပိ သေဋ္ဌမ္ပိ။ ''သဟဿော ဗြဟ္မာ ဒွိသဟဿော ဗြဟ္မာ''တိအာဒီသု[2] ဟိ မဟာဗြဟ္မာ ဗြဟ္မာတိ ဝုစ္စတိ။ ''ဗြဟ္မာတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစန''န္တိ ဧတ္ထ တထာဂတော။

''တမောနုဒေါ ဗုဒ္ဓေါ သမန္တစက္ခု၊
လောကန္တဂူ သဗ္ဗဘဝါတိဝတ္တော။
အနာသဝေါ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပဟီနော၊
သစ္စဝှယော ဗြဟ္မေ ဥပါသိတော မေ''တိ[3]—

ဧတ္ထ ဗြာဟ္မဏော။

''ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော၊ ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ''တိ[4]—

ဧတ္ထ မာတာပိတရော။ ''ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတီ''တိ[5] ဧတ္ထ သေဋ္ဌံ။ ဣဓ ပန ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တော ကပ္ပါယုကော ဗြဟ္မာ အဓိပ္ပေတော။ တဂ္ဂဟဏေနေဝ စ ဗြဟ္မပုရောဟိတဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာပိ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ပနေတ္ထ ပဇာပတိဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အာဘဿရဝါရေ ဒဏ္ဍဒီပိကာယ အစ္စိ ဝိယ ဧတေသံ သရီရတော အာဘာ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ[6] ပတန္တီ ဝိယ သရတိ ဝိသရတီတိ **အာဘဿရာ**။ ဧတေသံ

၁-ဥပလိပ္ပန္တီတိ (သီ) ၂-မ ၃-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၈-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၁-၂၆၉-ပိဋ္ဌေ၊ ခု ၆-၈၂-ပိဋ္ဌေ စ။ ၅-မ ၁-၉၉-ပိဋ္ဌေ၊ အံ ၂-၈-ပိဋ္ဌေ စ။
၆-ဆိဇ္ဇိတွာ (က)

ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ ဒုတိယဇ္ဈာနဘူမိ ဂဟိတာ၊ ကေတလဝါသိနော ဧဝ စေတေ သဗ္ဗေပိ ပရိတ္တာဘာ အပ္ပမာဏာဘာ အာဘဿရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သုဘကိဏှဝါရေ သုဘေန ဩကိဏ္ဏာ ဝိကိဏ္ဏာ သုဘေန သရီရပဘာဝဏ္ဏေန ဧကဂ္ဃနာ သုဝဏ္ဏမဉ္ဇူသာယ ဌပိတသမ္ပဇ္ဇလိတကဉ္စနပိဏ္ဍသဿိရိကာတိ **သုဘကိဏှာ**။ တေသံ ဂဟဏေန သဗ္ဗာပိ တတိယဇ္ဈာနဘူမိ ဂဟိတာ၊ ကေတလဝါသိနော ဧဝ စေတေ သဗ္ဗေပိ ပရိတ္တသုဘာ အပ္ပမာဏသုဘာ သုဘကိဏှာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေဟပ္ဖလဝါရေ ဝိပုလာ ဖလာတိ **ဝေဟပ္ဖလာ**။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိ ဗြဟ္မာနော ဝုတ္တိ။ အတ္ထနယယောဇနာ ပန ဣမေသု တီသုပိ ဝါရေသု ဘူတဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဘိဘူဝါရေ အဘိဘဝီတိ **အဘိဘူ**။ ကိံ အဘိဘဝိ? စတ္တာရော ခန္ဓေ အရူပိနော။ အသညဘဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ အသညသတ္တာ ဒေဝါ ဝေဟပ္ဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတလာယေဝ ဧကသ္မိံ ဩကာသေ ယေန ဣရိယာပထေန နိဗ္ဗတ္တာ၊ တေနေဝ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌန္တိ စိတ္တကမ္မရူပသဒိသာ ဟုတွာ။ တေ ဣဓ သဗ္ဗေပိ အဘိဘူဝစနေန ဂဟိတာ။ ကေစိ **အဘိဘူ** နာမ သဟဿော ဗြဟ္မာတိ ဧဝမာဒိနာ နယေန တတ္ထ တတ္ထ အဓိပတိဗြဟ္မာနံ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ဗြဟ္မဂ္ဂဟဏေနေဝ ပန တဿ ဂဟိတတ္တာ အယုတ္တမေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယောဇနာနယော စေတ္ထ အဘိဘူ ဝဏ္ဏဝါ ဒီဃာယုကောတိ သုတွာ တတ္ထ ဆန္ဒရာဂံ ဥပ္ပါဒေန္တော အဘိဘုံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ "အဟော ဝတာဟံ အဘိဘုနော သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ"န္တိအာဒိနာ ပန နယေန အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟန္တောပိ အဘိဘုံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ အတ္တာနံ ဟီနတော အဘိဘုံ သေယျတော ဒဟန္တော ပန အဘိဘုံ မာနမညနာယ မညတိ။ "အဘိဘူ နိစ္စော ဓုဝေါ"တိအာဒိနာ နယေန ပရာမသန္တော အဘိဘုံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ပဇာပတိဝါရေ ဝုတ္တနယမေဝ။

အာကာသာနဉ္စာယတနဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၄။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပဋိပါဋိယာ ဒေဝလောကေ ဒဿေန္တောပိ အဘိဘူဝစနေန အသညဘဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ အယံ ဝဋ္ဋကထာ၊ သုဒ္ဓါဝါသာ စ ဝိဝဋ္ဋပက္ခေ ဌိတာ၊ အနာဂါမိခီဏာသဝါ ဧဝံ ဟိ တေ ဒေဝါ။ ယသ္မာ ဝါ

ကတိပယကပ္ပသဟဿာယုကာ တေ ဒေဝါ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလေယေဝ ဟောန္တိ။ ဗုဒ္ဓါ ပန အသင်္ချေယျေပိ ကပ္ပေ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ သုညာပိ သာ ဘူမိ ဟောတိ။ ရညော ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ သုဒ္ဓါဝါသဘဝေါ။ တေ တေနေဝ စ ကာရဏေန ဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသဝသေနပိ န ဂဟိတာ၊ သဗ္ဗကာလိကာ ပန ဣမာ မညနာ။ တသ္မာ တာသံ သဒါဝိဇ္ဇမာနဘူမိံ ဒဿေန္တော သုဒ္ဓါဝါသေ အတိက္ကမိတွာ **အာကာသာနဉ္စာယတနန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာကာသာနဉ္စာယတနန္တိ** တဗ္ဘူမိကာ စတ္တာရော ကုသလဝိပါကကိရိယာ ခန္ဓာ။ တေ စ တတြူပပန္နာယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဘဝပရိစ္ဆေဒကထာ အယန္တိ ကတွာ။ ဧသ နယော **ဝိညာဏဉ္စာယတနာ**ဒီသု။ အတ္ထယောဇနာ ပန စတူသုပိ ဧတေသု ဝါရေသု အဘိဘူဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ မာနမညနာ စေတ္ထ ပဇာပတိဝါရေ ဝုတ္တနယေနာပိ ယုဇ္ဇတိ။

ဒိဋ္ဌသုတဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၅။ ဧဝံ ဘူမိဝိသေသာဒိနာ ဘေဒေန ဝိတ္ထာရတောပိ မညနာဝတ္ထုံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သဗ္ဗံ မညနာဝတ္ထုဘူတံ သက္ကာယပရိယာပန္နံ တေဘူမကဓမ္မဘေဒံ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟိတွာ ဒဿေန္တော **ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌတောတိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဒိဋ္ဌန္တိ** မံသစက္ခုနာပိ ဒိဋ္ဌံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ ဒိဋ္ဌံ။ ရူပါယတနဿေတံ အဓိဝစနံ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌံ မညတီ**တိ ဒိဋ္ဌံ တီဟိ မညနာဟိ မညတိ။ ကထံ ? ရူပါယတနံ သုဘသညာယ သုခသညာယ စ ပဿန္တော တတ္ထ ဆန္ဒရာဂံ ဇနေတိ၊ တံ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ "ဣတ္ထိရူပေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ၊ တေ ဒီဃရတ္တံ သောစန္တိ ဣတ္ထိရူပဝသာနုဂါ"တိ[1]။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ "ဣတိ မေ ရူပံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနန္တိ ဝါ ပနေတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ၊ ရူပသမ္ပဒံ ဝါ ပန အာကင်္ခမာနော ဒါနံ ဒေတိ"တိ ဝိတ္ထာရော။ ဧဝမ္ပိ ဒိဋ္ဌံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ အတ္တနော ပန ပရဿ စ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဝိပတ္တိံ နိဿာယ မာနံ ဇနေတိ။ "ဣမိနာဟံ သေယျောသ္မီ"တိ ဝါ "သဒိသောသ္မီ"တိ ဝါ "ဟီနောသ္မီ"တိ ဝါတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌံ မာနမညနာယ မညတိ။ ရူပါယတနံ ပန နိစ္စံ ဓုဝံ သဿတန္တိ မညတိ၊ အတ္တာနံ အတ္တနိယန္တိ မညတိ၊ မင်္ဂလံ အမင်္ဂလန္တိ မညတိ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌံ တီဟိ မညနာဟိ မညတိ။ ကထံ ဒိဋ္ဌသ္မိံ မညတိ ? ရူပသ္မိံ

၁-အံ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌေ။

အတ္တာနံ သမနုပဿနနယေန မညန္တော ဒိဋ္ဌသ္မိံ မညတိ။ ယထာ ဝါ ဓနေ ဓညေ[1]။ ဧဝံ ရူပသ္မိံ ရာဂါဒယောတိ မညန္တောပိ ဒိဋ္ဌသ္မိံ မညတိ။ အယမဿ ဒိဋ္ဌမညနာ။ တသ္မိဉ္ဉေဝ ပနဿ ဒိဋ္ဌမညနာယ မညိတေ ဝတ္ထုသ္မိံ သိနေဟံ မာနဉ္စ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌသ္မိံ မညတိ။ သေသံ ပထဝီဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သုတန္တိ မံသသောတေနပိ သုတံ၊ ဒိဗ္ဗသောတေနပိ သုတံ၊ သဒ္ဒါယတ-နဿေတံ အဓိဝစနံ။

မုတန္တိ မုတွာ မုနိတွာ စ ဂဟိတံ၊ အာဟစ္စ ဥပဂန္တွာတိ အတ္ထော၊ ဣန္ဒြိယာနံ အာရမ္မဏာနဉ္စ အညမညံသိလေသေ ဝိညာတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဂန္ဓရသ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။

ဝိညာတန္တိ မနသာ ဝိညာတံ၊ သေသာနံ သတ္တန္နံ အာယတနာနမေတံ အဓိဝစနံ ဓမ္မာရမ္မဏဿ ဝါ။ ဣဓ ပန သက္ကာယပရိယာပန္နမေဝ လဗ္ဘတိ။ ဝိတ္ထာရော ပနေတ္ထ ဒိဋ္ဌဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧကတ္တဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၆။ ဧဝံ သဗ္ဗံ သက္ကာယဘေဒံ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ စတူဟိ ဒေသေတွာ ဣဒါနိ တမေဝ သမာပန္နကဝါရေန စ အသမာပန္နကဝါရေန စ ဒွိဓာ ဒဿေန္တော **ဧကတ္တံ နာနတ္တန္တိ**အာဒိမာဟ။

ဧကတ္တန္တိ ဣမိနာ ဟိ သမာပန္နကဝါရံ ဒဿေတိ။ **နာနတ္တန္တိ** ဣမိနာ အသမာပန္နကဝါရံ။ တေသံ အယံ ဝစနတ္ထော၊ ဧကဘာဝေါ **ဧကတ္တံ**။ နာနာ-ဘာဝေါ **နာနတ္တန္တိ**။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ သမာပန္နကဝါရံ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ, အသမာပန္နကဝါရဉ္စ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဘိန္ဒိတွာ "ရူပံ အတ္တတော သမနု-ပဿတီ"တိအာဒိနာ သာသနနယေန ပထဝီဝါရာဒီသု ဝုတ္တေန စ အဋ္ဌကထာ-နယေန ယထာနုရူပံ ဝိမံသိတွာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေစိ ပန ဧကတ္တန္တိ ဧကတ္တနယံ ဝဒန္တိ နာနတ္တန္တိ နာနတ္တနယံ။ အပရေ "ဧကတ္တသညီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ၊ နာနတ္တသညီ အတ္တာ ဟောတီ"တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဘိ-နိဝေသံ။ တံ သဗ္ဗံ ဣဓ နာဓိပ္ပေတတ္တာ အယုတ္တမေဝ ဟောတိ။

၁-ထနေ ထည့် (သီ)

ဧဝံ သဗ္ဗံ သက္ကာယံ ဒွိဓာ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တမေဝ ဧကဓာ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဒဿေန္တော **သဗ္ဗံ သဗ္ဗတော**တိအာဒိမာဟ။ ယောဇနာနယော ပနေတ္ထ သဗ္ဗံ အဿာဒေန္တော သဗ္ဗံ တဏှာမညနာယ မညတိ။ "မယှံ ဧတေ သတ္တာ နိမ္မိတာ"တိအာဒိနာ နယေန အတ္တနာ နိမ္မိတံ မညန္တော သဗ္ဗံ မာနမညနာယ မညတိ။ "သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေကတကမ္မဟေတု၊ သဗ္ဗံ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ သဗ္ဗံ အဟေတုအပစ္စယာ၊ သဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ နတ္ထီ"တိအာဒိနာ နယေန မညန္တော သဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ သဗ္ဗသ္မိံ မညတိ? ဣဓေကစ္စော ဧဝံဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ "မဟာ မေ အတ္တာ"တိ။ သော သဗ္ဗလောကသန္နိဝါသံ တဿောကာသဘာဝေန ပရိကပ္ပေတွာ သော ခေါ ပန မေ အယံ အတ္တာ သဗ္ဗသ္မိန္တိ မညတိ၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ အတ္တနိ သိနေဟံ တဗ္ဗတ္ထုကဉ္စ မာနံ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ပထဝီဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ သဗ္ဗံ သက္ကာယံ ဧကဓာ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အပရေနပိ နယေန တံ ဧကဓာ ဒဿေန္တော **နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတော**တိ အာဟ။ တတ္ထ **နိဗ္ဗာန**န္တိ "ယတော ခေါ ဘော အယံ အတ္တာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဘော အယံ အတ္တာ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန ပဉ္စဓာ အာဂတံ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ နိဗ္ဗာနံ အဿာဒေန္တော တဏှာမညနာယ မညတိ။ တေန နိဗ္ဗာနေန "အဟမသ္မိ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တော"တိ မာနံ ဇနေန္တော မာနမညနာယ မညတိ။ အနိဗ္ဗာနံယေဝ သမာနံ တံ နိဗ္ဗာနတော နိစ္စာဒိတော စ ဂဏှန္တော ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

နိဗ္ဗာနတော ပန အညံ အတ္တာနံ ဂဟေတွာ သော ခေါ ပန မေ အယံ အတ္တာ ဣမသ္မိံ နိဗ္ဗာနေတိ မညန္တော နိဗ္ဗာနသ္မိံ မညတိ၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ အတ္တနိ သိနေဟံ တဗ္ဗတ္ထုကဉ္စ မာနံ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော နိဗ္ဗာနတော မညနာယပိ။ တတြာပိ ဟိ နိဗ္ဗာနတော အညံ အတ္တာနံ ဂဟေတွာ "ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ အယံ အတ္တာ၊ သော ခေါ ပန မေ အယံ အတ္တာ ဣတော နိဗ္ဗာနတော အညော"တိ မညန္တော နိဗ္ဗာနတော မညတိ၊ အယမဿ ဒိဋ္ဌိမညနာ။ တသ္မိံယေဝ ပနဿ အတ္တနိ သိနေဟံ တဗ္ဗတ္ထုကဉ္စ မာနံ ဥပ္ပါဒယတော တဏှာမာနမညနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ "အဟော သုခံ မမ နိဗ္ဗာန"န္တိ မညန္တော ပန နိဗ္ဗာနံ မေတိ မညတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ အနုဂီတိ။

ယာဒိသော သေ သက္ကာယော၊ တထာ နံ အဝိဇာနတော။
ပုထုဇ္ဇနဿ သက္ကာယေ၊ ဇာယန္တိ သဗ္ဗမညနာ။

ဇေဂုစ္ဆော ဘိဒုရော စာယံ၊ ဒုက္ခော အပရိဏာယကော။
တံ ပစ္စနီကတော ဗာလော၊ ဂဏှံ ဂဏှာတိ မညနံ။

သုဘတော သုခတော စေဝ၊ သက္ကာယံ အနုပဿတော။
သလဘဿေဝ အဂ္ဂိမှိ၊ ဟောတိ တဏှာယ မညနာ။

နိစ္စသညံ အဓိဋ္ဌာယ၊ သမ္ပတ္တိံ တဿ ပဿတော။
ဂူထာဒိ ဝိယ[1] ဂူထသ္မိံ၊ ဟောတိ မာနေန မညနာ။

အတ္တာ အတ္တနိယော မေတိ၊ ပဿတော နံ အဗုဒ္ဓိနော။
အာဒါသေ ဝိယ ဗောန္ဓိဿ[2]၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဟောတိ မညနာ။

မညနာတိ စ နာမေတံ၊ သုခုမံ မာရဗန္ဓနံ။
သိထိလံ ဒုပ္ပမုဉ္စဉ္စ၊ ယေန ဗဒ္ဓေါ ပုထုဇ္ဇနော။

ဗဟုံ ဝိပ္ဖန္ဒမာနောပိ၊ သက္ကာယံ နာတိဝတ္တတိ။
သမုဿိတံ ဒဠှတ္ထမ္ဘံ၊ သာဝ ဂဒ္ဒုလဗန္ဓနော။

သ’သော သက္ကာယမလီနော၊ ဇာတိယာ စ ဇရာယ စ။
ရောဂါဒီဟိ စ ဒုက္ခေဟိ၊ နိစ္စံ ဟညတိ ဗာဠှသော[3]။

တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သက္ကာယံ အနုပဿထ။
အသာတတော အသုဘတော၊ ဘေဒတော စ အနတ္တတော။

ဧသော သဘာဝေါ ဟေတဿ[4]၊ ပဿံ ဧဝမိမံ ဗုဓော။
ပဟာယ မညနာ သဗ္ဗာ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတီတိ။

ပုထုဇ္ဇနဝသေန စတုဝီသတိပဗ္ဗာ[5] ပဌမနယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သာဝ (သီ၊ သျာ)　　၂-မန္ဒဿ (သီ)၊ ဗိမ္ဗဿ (သျာ)
၃-ဗာလိသော (သီ၊ သျာ)　　၄-သော တဿ (က)
၅-စတုဝီသတိသဗ္ဗာ (က)

သေက္ခဝါရဒုတိယနယဝဏ္ဏနာ

၇။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပထဝီအာဒီသု ဝတ္ထူသု သဗ္ဗသက္ကာယဓမ္မမူလဘူတံ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဝတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တေသွေဝ ဝတ္ထူသု သေက္ခဿ ပဝတ္တိံ ဒဿေန္တော **ယောပိ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေက္ခော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယော**တိ ဥဒ္ဒေသဝစနံ။ **သော**တိ နိဒ္ဒေသဝစနံ။ ပိကာရော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော အယမ္ပိ ဓမ္မော အနိယတောတိအာဒီသု ဝိယ။ တေန စ အာရမ္မဏသဘာဝေန ပုဂ္ဂလံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ, နော ပုဂ္ဂလသဘာဝေန၊ ဟေဋ္ဌတော ဟိ ပုဂ္ဂလာ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နာ၊ ဣဓ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာ၊ န တေသံ သဘာဂတာ အတ္ထိ။ အာရမ္မဏံ ပန ဟေဋ္ဌာ ပုဂ္ဂလာနမ္ပိ တဒေဝ၊ ဣမေသမ္ပိ တဒေဝါတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အာရမ္မဏသဘာဝေန ပုဂ္ဂလံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ နော ပုဂ္ဂလသဘာဝေနာ"တိ။ **ယောပိ သော**တိ ဣမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သေက္ခံ ဒဿေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**တိ ဣဒံ ဝုတ္တနယမေဝ။

သေက္ခောတိ ကေနဋ္ဌေန သေက္ခော? သေက္ခဓမ္မပ္ပဋိလာဘတော **သေက္ခော**။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ သေက္ခော ဟောတီတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သေက္ခာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ပ။ သေက္ခေန သမ္မာသမာဓိနာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ ဘိက္ခု သေက္ခော ဟောတီ"တိ[၁]။ အပိစ သိက္ခတီတိပိ သေက္ခော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "သိက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခု တသ္မာ သေက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ သိက္ခတိ၊ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတိ၊ သိက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခု တသ္မာ သေက္ခောတိ ဝုစ္စတီ"တိ[၂]။

ယောပိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော အနုလောမပဋိပဒါယ ပရိပူရကာရီ သီလသမ္ပန္နော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ "အဇ္ဇ ဝါ သွေ ဝါ အညတရံ သာမညဖလံ အဓိဂမိဿာမီ"တိ၊ သောပိ ဝုစ္စတိ သိက္ခတီတိ သေက္ခောတိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ ပဋိဝေဓပ္ပတ္တောဝ သေက္ခော အဓိပ္ပေတော၊ နော ပုထုဇ္ဇနော။

အပ္ပတ္တံ မာနသံ ဧတေနာတိ **အပ္ပတ္တမာနသော။ မာနသန္တိ** ရာဂေါပိ စိတ္တမ္ပိ အရဟတ္တမ္ပိ။ "အန္တလိက္ခစရော ပါသော၊ ယွာယံ စရတိ မာနသော"တိ[၃] ဧတ္ထ ဟိ

၁-သံ ၃-၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၂၃၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဝိ ၃-၂၀၊ သံ ၁-၁၁၃-ပိဋ္ဌေသု။

ရာဂေါ မာနသံ။ “စိတ္တံ မနော မာနသ”န္တိ[၁] ဧတ္ထ စိတ္တံ။ “အပ္ပတ္တမာနသော သေက္ခော၊ ကာလံ ကယိရာ ဇနေသုတာ”တိ[၂] ဧတ္ထ အရဟတ္တံ။ ဣဓာပိ အရဟတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ တေန အပ္ပတ္တာရဟတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အနုတ္တရန္တိ သေဋ္ဌံ၊ အသဒိသန္တိ အတ္ထော။ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမံ အနနုယုတ္တန္တိ[၃] **ယောဂက္ခေမံ၊** အရဟတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ **ပတ္ထယမာနာ**တိ ဒွေ ပတ္ထနာ တဏှာပတ္ထနာ စ, ဆန္ဒပတ္ထနာ စ။ “ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ပဇပ္ပိတာနိ၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု”တိ[၄] ဧတ္ထ တဏှာပတ္ထနာ။

“ဆိန္နံ ပါပိမတော သောတံ၊ ဝိဒ္ဓသ္တံ ဝိနဠီကတံ။
ပါမောဇ္ဇဗဟုလာ ဟောထ၊ ခေမံ ပတ္တတ္ထ ဘိက္ခဝေါ”တိ[၅]—

ဧတ္ထ ကတ္တုကာမတာ ကုသလစ္ဆန္ဒပတ္ထနာ။ အယမေဝ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ တေန **ပတ္ထယမာနာ**တိ တံ ယောဂက္ခေမံ ပတ္တုကာမာ အဓိဂန္တုကာမာ တန္နိန္နာ တပ္ပေါဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိဟရတီ**တိ အညံ ဣရိယာပထဒုက္ခံ အညေန ဣရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အပရိပတန္တံ ကာယံ ဟရတိ။ အထ ဝါ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ အဓိမုစ္စန္တော သဒ္ဓါယ ဝိဟရတီ”တိ-အာဒိနာပိ နိဒ္ဒေသနယေနေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပထဝိံ ပထဝိတော အဘိဇာနာတီ**တိ ပထဝိံ ပထဝိဘာဝေန အဘိဇာနာတိ၊ န ပုထုဇ္ဇနော ဝိယ သဗ္ဗာကာရဝိပရီတာယ သညာယ သဉ္ဇာနာတိ။ အပိစ ခေါ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ပထဝီတိ ဧတံ ပထဝီဘာဝံ အဓိမုစ္စန္တောယေဝ[၆] နံ အနိစ္စာတိပိ ဒုက္ခာတိပိ အနတ္တာတိပိ ဧဝံ အဘိဇာနာတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝဉ္စ နံ အဘိညတွာ ပထဝိံ မာ မညီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ မညတီတိ **မညိ။** အယံ ပန မညိ စ န မညိ စ န ဝတ္တဗ္ဗောတိ။ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ ဣဒံ ပဒံ နိပါတေတွာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကော ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယောတိ။ ဝုစ္စတေ၊ ပုထုဇ္ဇနော တာဝ သဗ္ဗမညနာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ မညတီတိ ဝုတ္တော။ ခီဏာသဝေါ ပဟီနတ္တာ န မညတီတိ။ သေက္ခဿ ပန ဒိဋ္ဌိမညနာ ပဟီနာ၊ ဣတရာ ပန တနုဘာဝံ ဂတာ၊ တေန သော မညတီတိပိ န ဝတ္တဗ္ဗော ပုထုဇ္ဇနော ဝိယ၊ န မညတီတိပိ န ဝတ္တဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဝိယာတိ။

ပရိညေယျံ တဿာတိ တဿ သေက္ခဿ တံ မညနာဝတ္ထု ဩတ္တန္တိနိယာမတ္တာ သမ္မောဓိပရာယဏတ္တာ စ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိညေယျံ၊ အပရိညေယျဥ္ဌ

၁-အဘိ ၁-၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၁၂၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အနုပဒ္ဒုတန္တိ (သီ၊ သျာ)
၄-ခု ၁-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၆-အမုဥ္စန္တောယေဝ (သီ၊ သျာ)

အပရိညာတဉ္စ န ဟောတိ ပုထုဇ္ဇနဿ ဝိယ၊ နေဝပိ ပရိညာတံ ခီဏာသဝဿ ဝိယ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။

သေက္ခဝသေန ဒုတိယနယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ခီဏာသဝဝါရတတိယာဒိနယဝဏ္ဏနာ

၈။ ဧဝံ ပထဝီအာဒီသု ဝတ္ထူသု သေက္ခဿ ပဝတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ခီဏာသဝဿ ပဝတ္တိံ ဒဿေန္တော **ယောပိ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟန္တိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယောပီ**တိ ပိသဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ တေန ဣမ ဥဘယ-သဘာဂတာပိ လဗ္ဘတီတိ ဒဿေတိ။ သေက္ခော ဟိ ခီဏာသဝေန အရိယ-ပုဂ္ဂလတ္တာ သဘာဂေါ၊ တေန ပုဂ္ဂလသဘာဂတာ လဗ္ဘတိ၊ အာရမ္မဏ-သဘာဂတာ ပန ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ **အရဟန္တိ** အာရကကိလေသော၊ ဒူရကိလေသော ပဟီနကိလေသောတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ "ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ။ အာရကာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိ-ဇရာမရဏိယာ။ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတီ"တိ[၁]။ **ခီဏာသဝေါ**တိ စတ္တာရော အာသဝါ ကာမာသဝေါ။ပ။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ ဣမေ စတ္တာရော အာသဝါ အရဟတော ခီဏာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ၊ တေန ဝုစ္စတိ ခီဏာသဝေါတိ။

ဝုသိတဝါတိ ဂရုသံဝါသေပိ အရိယမဂ္ဂသံဝါသေပိ ဒသသု အရိယဝါသေသုပိ ဝသိ ပရိဝသိ ဝုတ္ထော ပရိဝုတ္ထော၊ သော ဝုတ္ထဝါသော စိဏ္ဏစရဏောတိ **ဝုသိတဝါ**။ **ကတကရဏီယော**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပါဒါယ သတ္တ သေက္ခာ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကရဏီယံ ကရောန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝဿ သဗ္ဗကရဏီယာနိ ကတာနိ ပရိယောသိတာနိ၊ နတ္ထိ တဿ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ ဒုက္ခက္ခယာဓိဂမာယာတိ ကတကရဏီယော။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ—

"တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
ကတဿ ပဋိစယော နတ္ထိ၊ ကရဏီယံ န ဝိဇ္ဇတီ"တိ[၂]။

ဩဟိတဘာရောတိ တယော ဘာရာ ခန္ဓဘာရော ကိလေသဘာရော အဘိသင်္ခါရဘာရောတိ၊ တဿိမေ တယော ဘာရာ ဩဟိတာ ဩရောပိတာ

၁-မ ၁-၃၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၂-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။

နိက္ခိတ္တာ ပါတိတာ၊ တေန ဝုစ္စတိ **ဩဟိတဘာရောတိ။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထောတိ** အနုပ္ပတ္တော သဒတ္ထံ၊ သကတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကကာရဿာယံ ဒကာရော ကတော၊ သဒတ္ထောတိ စ အရဟတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဉှိ အတ္တုပနိဗန္ဓနဋ္ဌေန အတ္တာနံ အဝိဇဟနဋ္ဌေန အတ္တနော ပရမတ္ထဋ္ဌေန စ အတ္တနော အတ္ထော သကတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။

ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနောတိ ဘဝသံယောဇနာနီတိ ဒသ သံယော-ဇနာနိ ကာမရာဂသံယောဇနံ ပဋိဃမာနဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဘဝ-ရာဂဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနံ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ။ ဣမာနိ ဟိ သတ္တေ ဘဝေသု သံယောဇေန္တိ ဥပနိဗန္ဓန္တိ, ဘဝံ ဝါ ဘဝေန သံယောဇေန္တိ၊ တသ္မာ “ဘဝသံယောဇနာနီ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမာနိ ဘဝသံယောဇနာနိ အရဟတော ပရိက္ခီဏာနိ ပဟီနာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒၯာနိ၊ တေန ဝုစ္စတိ “ပရိက္ခီဏဘဝ-သံယောဇနော”တိ။ **သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တောတိ** ဧတ္ထ **သမ္မဒညာတိ** သမ္မာ အညာယ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ခန္ဓာနံ ခန္ဓဋ္ဌံ၊ အာယတနာနံ အာယတနဋ္ဌံ၊ ဓာတူနံ ဓာတုဋ္ဌံ၊ ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌံ၊ သမုဒယဿ ပဘဝဋ္ဌံ၊ နိရောဓဿ သန္တဋ္ဌံ၊ မဂ္ဂဿ ဒဿနဋ္ဌံ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ ဧဝမာဒိံ ဝါ ဘေဒံ သမ္မာ ယထာဘူတံ အညာယ ဇာနိတွာ တီရယိတွာ တုလယိတွာ ဝိဘာဝေတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ။

ဝိမုတ္တောတိ ဒွေ ဝိမုတ္တိယော စိတ္တဿ စ ဝိမုတ္တိ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ အရဟာ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ စိတ္တဝိမုတ္တိယာပိ ဝိမုတ္တော။ နိဗ္ဗာနံ အဓိမုတ္တတ္တာ နိဗ္ဗာနေပိ ဝိမုတ္တော။ တေန ဝုစ္စတိ “သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော”တိ။ **ပရိညာတံ တဿာတိ** တဿ အရဟတော တံ မညနာဝတ္ထု တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိညာတံ။ တသ္မာ သော တံ ဝတ္ထုံ န မညတိ၊ တံ ဝါ မညနံ န မညတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

နိဗ္ဗာနဝါရေ ပန **ခယာ ရာဂဿာတိ**အာဒယော တယော ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တေ ပဌမဝါရာဒိသုပိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာ။ အယဉှိ ပရိညာတဝါရော နိဗ္ဗာနဝါရေပိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။ ဝိတ္ထာရေန္တေန စ ပရိညာတံ တဿာတိ သဗ္ဗပဒေဟိ ယောဇေတွာ ပုန ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော ဣတရေသု။ ဒေသနာ ပန ဧကတ္ထ ဝုတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ သံခိတ္တာ။

ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာတိ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ ဗာဟိရကော ကာမေသု ဝီတရာဂေါ၊ န ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂေါ။ အရဟာ ပန ခယာ ဧဝ၊ တသ္မာ

ဝုတ္တံ “ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ”တိ။ ဧသ နယော ဒေါသမောဟေသုပိ။ ယထာ စ “ပရိညာတံ တဿာတိ ဝဒါမီ”တိ ဝုတ္တေပိ ပရိညာတတ္တာ သော တံ ဝတ္ထုံ တံ ဝါ မညနံ န မညတီတိ အတ္ထော ဟောတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ဝီတရာဂတ္တာ သော တံ ဝတ္ထုံ တံ ဝါ မညနံ န မညတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ ပရိညာတံ တဿာတိ အယံ ဝါရော မဂ္ဂဘာဝနာပါရိပူရိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ဣတရေ ပန ဖလသစ္ဆိကိရိယာပါရိပူရိဒဿနတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒွီဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ အရဟာ န မညတိ ဝတ္ထုဿ စ ပရိညာတတ္တာ အကုသလ-မူလာနဉ္စ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ။ တေနဿ ပရိညာတဝါရေန ဝတ္ထုနော ဝတ္ထုပရိညံ[1] ဒီပေတိ၊ ဣတရေဟိ အကုသလမူလသမုစ္ဆေဒန္တိ။ တတ္ထ ပစ္ဆိမေသု တီသု ဝါရေသု အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တီသု ဟိ ဝါရေသု ရာဂေ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ဒုက္ခာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ ဒေါသေ အာဒီနဝံ ဒိသွာ အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရန္တော အနိမိတ္တဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသော ဟောတိ။ မောဟေ အာဒီနဝံ ဒိသွာ အနတ္တာနုပဿီ ဝိဟရန္တော သုညတဝိမောက္ခေန ဝိမုတ္တော ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟော ဟောတီတိ။

ဧဝံ သန္တေ န ဧကော တီဟိ ဝိမောက္ခေဟိ ဝိမုစ္စတီတိ ဒွေ ဝါရာ န ဝတ္တဗ္ဗာ သိယုန္တိ စေ၊ တံ န။ ကသ္မာ? အနိယမိတတ္တာ။ အနိယမေန ဟိ ဝုတ္တံ “ယောပိ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟ”န္တိ၊ န ပန ဝုတ္တံ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန ဝါ ဝိမုတ္တော၊ ဣတရေန ဝါတိ၊ တသ္မာ ယံ အရဟတော ယုဇ္ဇတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝတ္တဗ္ဗ-မေဝါတိ။

အပိစေသေန ဝါ ယော ကောစိ အရဟာ သမာနေပိ[2] ရာဂါဒိက္ခယေ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဿ ပရိညာတတ္တာ ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂေါတိ ဝုစ္စတိ၊ ဒုက္ခ-ဒုက္ခဿ ပရိညာကတ္တာ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသောတိ။ သင်္ခါရဒုက္ခဿ ပရိညာတတ္တာ ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟောတိ။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဿ ဝါ ပရိညာတတ္တာ ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂေါ။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏဿ ပရိညာတတ္တာ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသော။ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဿ ပရိညာတတ္တာ ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟော။ သုခါယ ဝါ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယဿ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂေါ၊ ဣတရာသု ပဋိဃမောဟာနုသယာနံ

၁-ပရိညာတတံ (က)   ၂-သမာနောပိ (သီ)

သမုဋ္ဌိန္နတ္တာ ဝီတဒေါသော ဝီတမောဟော စာတိ။ တသ္မာ တံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော အာဟ “ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ။ ပ။ ဝီတမောဟတ္တာ”တိ။

ခီဏာသဝဝသေန တတိယစတုတ္ထပဉ္စမဆဋ္ဌနယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တထာဂတဝါရသတ္တမနယဝဏ္ဏနာ

၁၂။ ဧဝံ ပထဝီအာဒီသု ဝတ္ထူသု ခီဏာသဝဿ ပဝတ္တိံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အတ္တနော ပဝတ္တိံ ဒဿေန္တော **တထာဂတောပိ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တထာဂတော**တိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော၊ တထဒဿိတာယ တထာဂတော၊ တထာဝါဒိတာယ တထာဂတော၊ တထာကာရိတာယ တထာဂတော၊ အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတောတိ။

ကထံ ဘဂဝါ တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော။ ယထာ သဗ္ဗလောကဟိတာယ ဥဿုက္ကမာပန္နာ ပုရိမကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အာဂတာ၊ ယထာ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အာဂတော၊ ယထာ သိခီ ဘဂဝါ, ယထာ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ, ယထာ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ, ယထာ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ, ယထာ ကဿပေါ ဘဂဝါ အာဂတောတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယေန အဘိနီဟာရေန ဧတေ ဘဂဝန္တော အာဂတာ၊ တေနေဝ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝါ အာဂတော။

အထ ဝါ ယထာ ဝိပဿီ ဘဂဝါ။ ပ။ ယထာ ကဿပေါ ဘဂဝါ ဒါနပါရမိံ ပူရေတွာ သီလနေက္ခမ္မပညာဝီရိယခန္တိသစ္စအဓိဋ္ဌာနမေတ္တာဥပေက္ခာပါရမိံ ပူရေတွာ ဣမာ ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ သမတ္တိံသပါရမိယော ပူရေတွာ အင်္ဂပရိစ္စာဂံ နယန ဓန ရဇ္ဇ ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂန္တိ ဣမေ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇိတွာ ပုဗ္ဗယောဂ ပုဗ္ဗစရိယ ဓမ္မက္ခာနဉာတတ္ထစရိယာဒယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓိစရိယာယ ကောဋိံ ပတွာ အာဂတော၊ တထာ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝါ အာဂတော။

ယထာ စ ဝိပဿီ ဘဂဝါ။ ပ။ ယထာ ကဿပေါ ဘဂဝါ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ သမ္မပ္ပဓာနေ ဣဒ္ဓိပါဒေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဗြူဟေတွာ အာဂတော၊ တထာ အမှာကံ ဘဂဝါပိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

ယထေဝ လောကမှိ ဝိပဿီအာဒယော၊
သဗ္ဗညုဘာဝံ မုနယော ဣဓာဂတာ။
တထာ အယံ သကျမုနီပိ အာဂတော၊
တထာဂတော ဝုစ္စတိ တေန စက္ခုမာတိ။

ဧဝံ တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၁)

ကထံ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။ ယထာ သမ္ပတိဇာတော ဝိပဿီ ဘဂဝါ ဂတော။ပ။ ကဿပေါ ဘဂဝါ ဂတော။ ကထံ စ သော ဂတောတိ၊ သော ဟိ သမ္ပတိဇာတောဝ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဥတ္တရာဘိမုခေါ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂတော။ ယထာဟ—သမ္ပတိဇာတော အာနန္ဒ ဗောဓိသတ္တော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂစ္ဆတိ သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေ၊ သဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ၊ အာသဘိဉ္စ ဝါစံ ဘာသတိ “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ”တိ[1]။

တဉ္စဿ ဂမနံ တထံ အဟောသိ အဝိတထံ အနေကေသံ ဝိသေသာဓိဂမာနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘာဝေန။ ယဉှိ သော သမ္ပတိဇာတောဝ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပတိဋ္ဌဟိ၊ ဣဒမဿ စတုရိဒ္ဓိပါဒပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ ပန သဗ္ဗလောကုတ္တရဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သတ္တပဒဝီတိဟာရော သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနပဋိလာဘဿ။ “သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍာ ဝီတိပတန္တိ စာမရာ”တိ[2] ဧတ္ထ ဝုတ္တော စာမရုက္ခေပေါ ပန သဗ္ဗတိတ္ထိယနိမ္မထနဿ။ သေတစ္ဆတ္တဓာရဏံ အရဟတ္တဝိမုတ္တိဝရဝိမလသေတစ္ဆတ္တပဋိလာဘဿ။ သဗ္ဗဒိသာနုဝိလောကနံ သဗ္ဗညုတာနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘဿ။ အာသဘိဝါစာဘာသနံ အပ္ပဋိဝတ္တိယဝရဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ တထာ အယံ ဘဂဝါပိ ဂတော။ တဉ္စဿ ဂမနံ တထံ အဟောသိ အဝိတထံ တေသညေဝ ဝိသေသာဓိဂမာနံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘာဝေန။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“မုဟုတ္တဇာတောဝ ဂဝံပတီ ယထာ၊
သမေဟိ ပါဒေဟိ ဖုသီ ဝသုန္ဓရံ။
သော ဝိက္ကမီ သတ္တ ပဒါနိ ဂေါတမော၊
သေတဉ္စ ဆတ္တံ အနုဓာရယုံ မရူ။

---

[1] မ ၃-၁၆၄-ပိဋ္ဌေ။
[2] ခု ၁-၃၀၆-ပိဋ္ဌေ။

ဂန္တွာန သော သတ္တ ပဒါနိ ဂေါတမော၊
ဒိသာ ဝိလောကေသိ သမာ သမန္တတော။
အဋ္ဌင်္ဂုပေတံ ဂိရမဗ္ဘုဒီရယိ၊
သီဟော ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော”တိ။

ဧဝံ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။

အထ ဝါ ယထာ ဝိပဿီ ဘဂဝါ။ပ။ ယထာ ကဿပေါ ဘဂဝါ၊ အယမ္ပိ ဘဂဝါ တထေဝ နေက္ခမ္မေန ကာမစ္ဆန္ဒံ ပဟာယ ဂတော။ အဗျာပါဒေန ဗျာပါဒံ, အာလောကသညာယ ထိနမိဒ္ဓံ, အဝိက္ခေပေန ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ, ဓမ္မဝဝတ္ထာနေန ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ, ဉာဏေန အဝိဇ္ဇံ ပဒါလေတွာ, ပါမောဇ္ဇေန အရတိံ ဝိနောဒေတွာ, ပဌမဇ္ဈာနေန နီဝရဏကဝါဋံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ, ဒုတိယဇ္ဈာနေန ဝိတက္ကဝိစာရဓူမံ ဝူပသမေတွာ, တတိယဇ္ဈာနေန ပီတိံ ဝိရာဇေတွာ, စတုတ္ထဇ္ဈာနေန သုခဒုက္ခံ ပဟာယ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ရူပသညာပဋိဃသညာနာနတ္တသညာယော သမတိက္ကမိတွာ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ အာကာသာနဉ္စာယတနသညံ, အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညံ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ အာကိဉ္စညာယတနသညံ သမတိက္ကမိတွာ ဂတော။

အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညံ ပဟာယ, ဒုက္ခာနုပဿနာယ သုခသညံ, အနတ္တာနုပဿနာယ အတ္တသညံ, နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ နန္ဒိံ, ဝိရာဂါနုပဿနာယ ရာဂံ, နိရောဓာနုပဿနာယ သမုဒယံ, ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ အာဒါနံ, ခယာနုပဿနာယ ဃနသညံ, ဝယာနုပဿနာယ အာယူဟနံ, ဝိပရိဏာမာနုပဿနာယ ဓုဝသညံ, အနိမိတ္တာနုပဿနာယ နိမိတ္တံ, အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာယ ပဏိဓိံ, သုညတာနုပဿနာယ အဘိနိဝေသံ, အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ, ယထာဘူတဉာဏဒဿနေန သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ, အာဒီနဝါနုပဿနာယ အာလယာဘိနိဝေသံ, ပဋိသင်္ခါနုပဿနာယ အပ္ပဋိသင်္ခံ, ဝိဝဋ္ဋာနုပဿနာယ သံယောဂါဘိနိဝေသံ, သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌေ ကိလေသေ ဘဉ္ဇိတွာ, သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန ဩဠာရိကေ ကိလေသေ ပဟာယ, အနာဂါမိမဂ္ဂေန အဏုသဟဂတေ ကိလေသေ သမုဂ္ဃာဋေတွာ, အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗကိလေသေ သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂတော၊ ဧဝမ္ပိ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။ (၂)

ကထံ တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော။ ပထဝီဓာတုယာ
ကက္ခဠတ္တလက္ခဏံ တထံ အဝိတထံ။ အာပေါဓာတုယာ ပဂ္ဃရဏလက္ခဏံ။
တေဇောဓာတုယာ ဥဏှတ္တလက္ခဏံ။ ဝါယောဓာတုယာ ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ။
အာကာသဓာတုယာ အသမ္ဖုဋ္ဌလက္ခဏံ။ ဝိညာဏဓာတုယာ ဝိဇာနနလက္ခဏံ။

ရူပဿ ရုပ္ပနလက္ခဏံ။ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတလက္ခဏံ။ သညာယ သဉ္ဇာ-
နနလက္ခဏံ။ သင်္ခါရာနံ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏံ။ ဝိညာဏဿ ဝိဇာနနလက္ခဏံ။

ဝိတက္ကဿ အဘိနိရောပနလက္ခဏံ။ ဝိစာရဿ အနုမဇ္ဇနလက္ခဏံ။ ပီတိယာ
ဖရဏလက္ခဏံ။ သုခဿ သာတလက္ခဏံ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ အဝိက္ခေပ-
လက္ခဏံ။ ဖဿဿ ဖုသနလက္ခဏံ။

သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ အဓိမောက္ခလက္ခဏံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယဿ ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ။ သတိန္ဒြိ-
ယဿ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ သမာဓိန္ဒြိယဿ အဝိက္ခေပလက္ခဏံ။ ပညိန္ဒြိယဿ
ပဇာနနလက္ခဏံ။

သဒ္ဓါဗလဿ အဿဒ္ဓိယေ အကမ္ပိယလက္ခဏံ။ ဝီရိယဗလဿ ကောသဇ္ဇေ။
သတိဗလဿ မုဋ္ဌဿစ္စေ။ သမာဓိဗလဿ ဥဒ္ဓစ္စေ။ ပညာဗလဿ အဝိဇ္ဇာယ
အကမ္ပိယလက္ခဏံ။

သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ပဝိစယ-
လက္ခဏံ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဖရဏ-
လက္ခဏံ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပသမလက္ခဏံ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ
အဝိက္ခေပလက္ခဏံ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ပဋိသင်္ခါနလက္ခဏံ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဒဿနလက္ခဏံ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ အဘိနိရောပနလက္ခဏံ။
သမ္မာဝါစာယ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏံ။ သမ္မာကမ္မန္တဿ သမုဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ သမ္မာ-
အာဇီဝဿ ဝေါဒါနလက္ခဏံ။ သမ္မာဝါယာမဿ ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ။ သမ္မာသတိယာ
ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ သမ္မာသမာဓိဿ အဝိက္ခေပလက္ခဏံ။

အဝိဇ္ဇာယ အညာဏလက္ခဏံ။ သင်္ခါရာနံ စေတနာလက္ခဏံ။ ဝိညာဏဿ
ဝိဇာနနလက္ခဏံ။ နာမဿ နမနလက္ခဏံ။ ရူပဿ ရုပ္ပနလက္ခဏံ။ သဠာယတနဿ
အာယတနလက္ခဏံ။ ဖဿဿ ဖုသနလက္ခဏံ။ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတလက္ခဏံ။
တဏှာယ ဟေတုလက္ခဏံ။ ဥပါဒါနဿ ဂဟဏလက္ခဏံ။ ဘဝဿ အာယူဟန-
လက္ခဏံ။ ဇာတိယာ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏံ။ ဇရာယ ဇီရဏလက္ခဏံ။ မရဏဿ
စုတိလက္ခဏံ။

ဓာတူနံ သုညတာလက္ခဏံ။ အာယတနာနံ အာယတနလက္ခဏံ။ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ သမ္မပ္ပဓာနာနံ ပဒဟနလက္ခဏံ။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဣဇ္ဈနလက္ခဏံ။ ဣန္ဒြိယာနံ အဓိပတိလက္ခဏံ။ ဗလာနံ အကမ္ပိယလက္ခဏံ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ နိယျာနလက္ခဏံ။ မဂ္ဂဿ ဟေတုလက္ခဏံ။

သစ္စာနံ တထလက္ခဏံ။ သမထဿ အဝိက္ခေပလက္ခဏံ။ ဝိပဿနာယ အနုပဿနာလက္ခဏံ။ သမထဝိပဿနာနံ ဧကရသလက္ခဏံ။ ယုဂနဒ္ဓါနံ အနတိဝတ္တနလက္ခဏံ။

သီလဝိသုဒ္ဓိယာ သံဝရလက္ခဏံ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ အဝိက္ခေပလက္ခဏံ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယာ ဒဿနလက္ခဏံ။

ခယေဉာဏဿ သမုစ္ဆေဒလက္ခဏံ။ အနုပ္ပါဒေဉာဏဿ ပဿဒ္ဓိလက္ခဏံ။ ဆန္ဒဿ မူလလက္ခဏံ။ မနသိကာရဿ သမုဋ္ဌာနလက္ခဏံ။ ဖဿဿ သမောဓာနလက္ခဏံ။ ဝေဒနာယ သမောသရဏလက္ခဏံ။ သမာဓိဿ ပမုခလက္ခဏံ။ သတိယာ အာဓိပတေယျလက္ခဏံ။ ပညာယ တတုတ္တရိလက္ခဏံ။ ဝိမုတ္တိယာ သာရလက္ခဏံ။ အမတောဂဓဿ နိဗ္ဗာနဿ ပရိယောသာနလက္ခဏံ တထံ အဝိတထံ။ ဧဝံ တထလက္ခဏံ ဉာဏဂတိယာ အာဂတော အဝိရဇ္ဈိတွာ ပတ္တော အနုပ္ပတ္တောတိ တထာဂတော၊ ဧဝံ တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၃)

ကထံ တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော။ တထဓမ္မာ နာမ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ ယထာဟ "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဘိက္ခဝေ တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတ"န္တိ ၁ ဝိတ္ထာရော။ တာနိ စ ဘဂဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာ တထာနံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။ အပိစ ဇရာမရဏဿ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော တထော အဝိတထော အနညထော။ပ။ သင်္ခါရာနံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော တထော အဝိတထော အနညထော။ တထာ အဝိဇ္ဇာယ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယဋ္ဌော။ သင်္ခါရာနံ ဝိညာဏဿ ပစ္စယဋ္ဌော။ပ။ ဇာတိယာ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယဋ္ဌော တထော အဝိတထော အနညထော။ တံ သဗ္ဗံ ဘဂဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာပိ တထာနံ ဓမ္မာနံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ

၁-သံ ၃-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။

တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော။ (၄)

ကထံ တထဒဿိတာယ တထာဂတော။ ဘဂဝါ ယံ သဒေဝကေ လောကေ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ စက္ခုဒွါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တံ ရူပါရမ္မဏံ နာမ အတ္ထိ။ တံ သဗ္ဗာကာရတော ဇာနာတိ ပဿတိ။ ဧဝံ ဇာနတာ ပဿတာ စ တေန တံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒိဝသေန ဝါ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတေသု လဗ္ဘမာနကပဒဝသေန ဝါ "ကတမံ တံ ရူပံ ရူပါယတနံ၊ ယံ ရူပံ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ဝဏ္ဏနိဘာ သနိဒဿနံ သပ္ပဋိဃံ နီလံ ပီတက"န္တိ[၁] အာဒိနာ နယေန အနေကေဟိ နာမေဟိ တေရသဟိ ဝါရေဟိ ဒွေပညာသာယ နယေဟိ ဝိဘဇ္ဇမာနံ တထမေဝ ဟောတိ၊ ဝိတထံ နတ္ထိ။ ဧသ နယော သောတဒွါရာဒီသုပိ အာပါထမာဂစ္ဆန္တေသု သဒ္ဒါဒီသု။ ဝုတ္တံ စေတံ ဘဂဝတာ "ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ တမဟံ ဇာနာမိ၊ တမဟံ အဘိညာသိံ၊ တံ တထာဂတဿ ဝိဒိတံ၊ တံ တထာဂတော န ဥပဋ္ဌာသီ"တိ[၂]။ ဧဝံ တထဒဿိတာယ တထာဂတော။ တတ္ထ တထဒဿီအတ္ထေ တထာဂတောတိ ပဒသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ (၅)

ကထံ တထာဝါဒိတာယ တထာဂတော၊ ယံ ရတ္တိံ ဘဂဝါ ဗောဓိမဏ္ဍေ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော တိဏ္ဏံ မာရာနံ မတ္ထကံ မဒ္ဒိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ယဉ္စ ရတ္တိံ ယမကသာလာနမန္တရေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ ဧတ္ထန္တရေ ပဉ္စစတ္တာလီသဝဿပရိမာဏေ ကာလေ ပဌမဗောဓိယာပိ မဇ္ဈိမဗောဓိယာပိ ပစ္ဆိမဗောဓိယာပိ ယံ ဘဂဝတာ ဘာသိတံ သုတ္တံ ဂေယျံ။ပ။ ဝေဒလ္လံ၊ တံ သဗ္ဗံ အတ္ထတော စ ဗျဉ္ဇနတော စ အနုပဝဇ္ဇံ အနူနမနဓိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏံ ရာဂမဒနိမ္မဒနံ ဒေါသမောဟမဒနိမ္မဒနံ၊ နတ္ထိ တတ္ထ ဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ပက္ခလိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဧကမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဆိတံ ဝိယ, ဧကနာဠိယာ မိတံ ဝိယ, ဧကတုလာယ တုလိတံ ဝိယ စ တထမေဝ ဟောတိ အဝိတထံ။ တေနာဟ "ယဉ္စ စုန္ဒ ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ယံ ဧတသ္မိံ အန္တရေ ဘာသတိ လပတိ နိဒ္ဒိသတိ၊ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ။ တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ"တိ[၃]။

၁-အဘိ ၁-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၃၃၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၁-၃၃၂-ပိဋ္ဌေ။

ဂဒအတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။ ဧဝံ တထာဝါဒိတာယ တထာဂတော။ အပိစ အာဂဒနံ အာဂဒေါ၊ ဝစနန္တိ အတ္ထော။ တထော အဝိပရီတော အာဂဒေါ အဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ တထာဂတောတိ ဧဝမေတသ္မိံ အတ္ထေ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၆)

ကထံ တထာကာရိတာယ တထာဂတော။ ဘဂဝတော ဟိ ဝါစာယ ကာယော အနုလောမေတိ, ကာယဿပိ ဝါစာ။ တသ္မာ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ စ ဟောတိ။ ဧဝံဘူတဿ စဿ ယထာ ဝါစာ, ကာယောပိ တထာ ဂတော ပဝတ္တောတိ အတ္ထော။ ယထာ စ ကာယော, ဝါစာပိ တထာ ဂတာ ပဝတ္တာတိ တထာဂတော။ တေနာဟ “ယထာဝါဒီ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ”တိ[1]။ ဧဝံ တထာကာရိတာယ တထာဂတော။ (၇)

ကထံ အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော။ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ဟေဋ္ဌာ အဝီစိံ ပရိယန္တံ ကတွာ တိရိယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု သဗ္ဗသတ္တေ အဘိဘဝတိ သီလေနပိ သမာဓိနာပိ ပညာယပိ ဝိမုတ္တိယာပိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေနပိ၊ န တဿ တုလာ ဝါ ပမာဏံ ဝါ အတ္ထိ၊ အတုလော အပ္ပမေယျော အနုတ္တရော ရာဇရာဇာ ဒေဝဒေဝေါ သက္ကာနံ အတိသက္ကော ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာ။ တေနာဟ “သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ တထာဂတော အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထု ဒသော ဝသဝတ္တီ။ တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ”တိ[1]။

တတြေဝံ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အဂဒေါ ဝိယ အဂဒေါ။ ကော ပနေသ? ဒေသနာဝိလာသမယော စေဝ ပုညုဿယော စ။ တေန ဟေသ မဟာနုဘာဝေါ ဘိသက္ကော ဒိဗ္ဗာဂဒေန သပ္ပေ ဝိယ သဗ္ဗပရပ္ပဝါဒိနော သဒေဝကဉ္စ လောကံ အဘိဘဝတိ၊ ဣတိ သဗ္ဗလောကာဘိဘဝနေ တထော အဝိပရီတော ဒေသနာဝိလာသမယော စေဝ ပုညုဿယော စ အဂဒေါ အဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတွာ တထာဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော။ (၈)

အပိစ တထာယ ဂတောတိပိ တထာဂတော၊ ကထံ ဂတောတိပိ တထာဂတော။ **ဂတော**တိ အဝဂတော, အတီတော, ပတ္တော, ပဋိပန္နောတိ အတ္ထော။

၁-အံ ၁-၃၃၂-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ သကလံ လောကံ တီရဏပရိညာယ တထာယ ဂတော အဝဂတောတိ တထာဂတော။ လောကသမုဒယံ ပဟာနပရိညာယ တထာယ ဂတော အတီတောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာယ တထာယ ဂတော ပတ္တောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ တထံ ဂတော ပဋိပန္နောတိ တထာဂတော။ တေန ယံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ "လောကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ လောကသ္မာ တထာဂတော ဝိသံယုတ္တော။ လောကသမုဒယော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ လောကသမုဒယော တထာဂတဿ ပဟီနော။ လောကနိရောဓော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သောကနိရောဓော တထာဂတဿ သစ္ဆိကတော။ လောကနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ လောကနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ တထာဂတဿ ဘာဝိတာ။ ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ"တိ [၁]။ တဿ ဧဝမ္ပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒမ္ပိ စ တထာဂတဿ တထာဂတဘာဝဒီပနေ မုခမတ္တမေဝ။ သဗ္ဗာကာရေန ပန တထာဂတောဝ တထာဂတဿ တထာဂတဘာဝံ ဝဏ္ဏေယျ။

အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပဒဒွယေ ပန အာရကတ္တာ အရီနံ, အရာနဉ္စ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ, ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါတိ ဣမေဟိ တာဝ ကာရဏေဟိ **အရဟ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ပန **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတံ ပဒဒွယံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဝဏ္ဏနာယံ ပကာသိတံ။

ပရိညာတန္တံ တထာဂတဿာတိ ဧတ္ထ ပန တံ မညနာဝတ္ထုံ ပရိညာတံ တထာဂတဿာတိပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိညာတန္တံ နာမ ပရိညာတပါရံ ပရိညာတာဝသာနံ အနဝသေသတော ပရိညာတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓါနဉှိ သာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ကိဉ္စာပိ တေန တေန မဂ္ဂေန ကိလေသပ္ပဟာနေ ဝိသေသော နတ္ထိ၊ ပရိညာယ ပန အတ္ထိ။ သာဝကာ ဟိ စတုန္နံ ဓာတူနံ ဧကဒေသမေဝ သမ္မသိတွာ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန အဏုပ္ပမာဏမ္ပိ သင်္ခါရဂတံ ဉာဏေန အဒိဋ္ဌမတုလိတမတီရိတမသစ္ဆိကတံ နတ္ထိ။

၁-အံ ၁-၃၃၁-ဝိဋ္ဌေ။

တထာဂတဝါရအဋ္ဌမနယဝဏ္ဏနာ

၁၃။ **နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလ**န္တိအာဒီသု စ နန္ဒီတိ ပုရိမတဏှာ။ **ဒုက္ခ**န္တိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ **မူလ**န္တိ အာဒိ။ **ဣတိ ဝိဒိတွာ**တိ တံ ပုရိမဘဝနန္ဒိံ “ဣမဿ ဒုက္ခဿ မူလ”န္တိ ဧဝံ ဇာနိတွာ။ **ဘဝါ**တိ ကမ္မဘဝတော။ **ဇာတီ**တိ ဝိပါကက္ခန္ဓာ။ တေ ဟိ ယသ္မာ ဇာယန္တိ၊ တသ္မာ “ဇာတီ”တိ ဝုတ္တာ။ ဇာတိသီသေန ဝါ အယံ ဒေသနာ။ ဧတမ္ပိ “ဣတိ ဝိဒိတွာ”တိ ဣမိနာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ ဧတ္ထ အတ္ထော “ကမ္မဘဝတော ဥပပတ္တိဘဝေါ ဟောတီတိ ဧဝံ ဇာနိတွာ”တိ။ **ဘူတဿာ**တိ သတ္တဿ။ **ဇရာမရဏ**န္တိ ဇရာ စ မရဏဉ္စ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— တေန ဥပပတ္တိဘဝေန ဘူတဿ သတ္တဿ ခန္ဓာနံ ဇရာမရဏံ ဟောတီတိ ဧဝံ ဇာနိတွာတိ။

တထာဂတော ယံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော သမ္မသိတွာ သမ္ဗုဒ္ဓတံ ပတ္တော၊ တဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ ပဋိဝေဓာ မညနာနံ အဘာဝကာရဏံ ဒဿေန္တော စတုသင်္ခေပံ တိသန္ဓိံ တိယဒ္ဓံ ဝီသတာကာရံ တမေဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဒဿေတိ။

ကထံ ပန တထာဂတော သေ သဗ္ဗော ဒဿိတော ဟောတီတိ။ ဧတ္ထ ဟိ နန္ဒီတိ အယမေကော သင်္ခေပေါ။ ဒုက္ခဿာတိ ဝစနတော ဒုက္ခံ ဒုတိယော၊ ဘဝါ ဇာတီတိ ဝစနတော ဘဝေါ တတိယော၊ ဇာတိဇရာမရဏံ စတုတ္ထော။ ဧဝံ တာဝ စတ္တာရော သင်္ခေပါ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကောဋ္ဌာသာတိ အတ္ထော။ တဏှာဒုက္ခာနံ ပန အန္တရာ ဧကော သန္ဓိ၊ ဒုက္ခဿ စ ဘဝဿ စ အန္တရာ ဒုတိယော၊ ဘဝဿ စ ဇာတိယာ စ အန္တရာ တတိယော။ ဧဝံ စတုန္နံ အင်္ဂုလီနံ အန္တရသဒိသာ စတုသင်္ခေပန္တရာ တယော သန္ဓီ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ နန္ဒီတိ အတီတော အဒ္ဓါ၊ ဇာတိဇရာမရဏံ အနာဂတော၊ ဒုက္ခဉ္စ ဘဝေါ စ ပစ္စုပ္ပန္နောတိ ဧဝံ တယော အဒ္ဓါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတီတေ ပန ပဉ္စသု အာကာရေသု နန္ဒီဝစနေန တဏှာ ဧကော အာကာရော၊ တာယ အနာဂတာပိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရုပါဒါနဘဝါ ပစ္စယလက္ခဏေန ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ ဇာတိဇရာမရဏဝစနေန ပန ယေသံ ခန္ဓာနံ တဇ္ဇာတိဇရာမရဏံ၊ တေ ဝုတ္တာ ဧဝါတိ ကတွာ အာယတိံ ဝိညာဏနာမရူပသဠာယတနဖဿဝေဒနာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။

ဧဝမေတေ “ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ မောဟော အဝိဇ္ဇာ, အာယူဟနာ သင်္ခါရာ, နိကန္တိ တဏှာ, ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံ, စေတနာ ဘဝေါ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ

ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ ဣဓ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယာ။ ဣဓ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏံ, ဩက္ကန္တိ နာမရူပံ, ပသာဒေါ အာယတနံ, ဖုဋ္ဌော ဖဿော, ဝေဒယိတံ ဝေဒနာ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဣဓူပပတ္တိဘဝသ္မိံ ပုရေကတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယာ။ ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံ မောဟော အဝိဇ္ဇာ, အာယူဟနာ သင်္ခါရာ, နိကန္တိ တဏှာ, ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံ, စေတနာ ဘဝေါ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဣဓ ကမ္မဘဝသ္မိံ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယာ။ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏံ, ဩက္ကန္တိ နာမရူပံ, ပသာဒေါ အာယတနံ, ဖုဋ္ဌော ဖဿော, ဝေဒယိတံ ဝေဒနာ ဣတိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အာယတိံ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ ဣဓ ကတဿ ကမ္မဿ ပစ္စယာ”တိ ဧဝံ နိဒ္ဒိဋ္ဌလက္ခဏာ ဝီသတိ အာကာရာ ဣဓ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ “နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလန္တိ ဣတိ ဝိဒိတွာ ဘဝါ ဇာတိ၊ ဘူတဿ ဇရာမရဏ”န္တိ ဧတ္တာဝတာ ဧသ သဗ္ဗောပိ စတုသင်္ခေပေါ တိသန္ဓိ တိယဒ္ဓေါ ဝီသတာကာရော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဒဿိတော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဒါနိ **တသ္မာ တိဟ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒါမီ**တိ ဧတ္ထ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ ကတွာ ပဒယောဇနာယ အတ္ထနိဂမနံ ကရိဿာမ။ **တသ္မာ တိဟာ**တိ တသ္မာ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တိကာရဟကာရာ ဟိ နိပါတာ။ **သဗ္ဗသော**တိ အနဝသေသဝစနမေတံ။ **တဏှာန**န္တိ နန္ဒီတိ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ သဗ္ဗတဏှာနံ။ **ခယာ**တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂေန အစ္စန္တက္ခယာ။ **ဝိရာဂါ**ဒီနိ ခယဝေဝစနာနေဝ။ ယာ ဟိ တဏှာ ခီဏာ၊ ဝိရတ္တာပိ တာ[၁] ဘဝန္တိ နိရုဒ္ဓါပိ စတ္တာပိ ပဋိနိဿဋ္ဌာပိ။ **ခယာ**တိ ဝါ စတုမဂ္ဂကိစ္စသာဓာရဏမေတံ။ တတော ပဌမမဂ္ဂေန **ဝိရာဂါ၊** ဒုတိယေန **နိရောဓာ၊** တတိယေန **စာဂါ၊** စတုတ္ထေန **ပဋိနိဿဂ္ဂါ**တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ယာဟိ ဝါ တဏှာဟိ ပထဝိံ ပထဝိတော သဉ္ဇာနေယျ၊ တာသံ ခယာ။ ယာဟိ ပထဝိံ မညေယျ၊ တာသံ ဝိရာဂါ။ ယာဟိ ပထဝိယာ မညေယျ၊ တာသံ နိရောဓာ။ ယာဟိ ပထဝိတော မညေယျ၊ တာသံ စာဂါ။ ယာဟိ ပထဝိံ မေတိ မညေယျ၊ တာသံ ပဋိနိဿဂ္ဂါ။ ယာဟိ ဝါ ပထဝိံ မညေယျ၊ တာသံ ခယာ။ပ။ ယာဟိ ပထဝိံ အဘိနန္ဒေယျ၊ တာသံ ပဋိနိဿဂ္ဂါတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ၊ န ကိဉ္စိ ဝိရုဇ္ဈတိ။

အနုတ္တရန္တိ ဥတ္တရဝိရဟိတံ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ **သမ္မာသမ္ဗောဓိ**န္တိ သမ္မာ သာမဉ္စ ဗောဓိံ။ အထ ဝါ ပသတ္ထံ သုန္ဒရဉ္စ ဗောဓိံ။ **ဗောဓီ**တိ ရုက္ခောပိ မဂ္ဂေါပိ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ။ “ဗောဓိရုက္ခမူလေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ[၂] စ

၁-တာ ဝိရတ္တာ ခေပိတာ (က)
၂-ဝိ ၃-၁၊ ခု ၁-၇၇-ပိဋ္ဌေသု။

“အန္တရာ စ ဗောဓိံ အန္တရာ စ ဂယ”န္တိ[၁] စ အာဂတဋ္ဌာနေ ဟိ ရုက္ခော ဗောဓီတိ ဝုစ္စတိ။ “စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏ”န္တိ[၂] အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂေါ။ “ပပ္ပေါတိ ဗောဓိံ ဝရဘူရိမေဓသော”တိ[၃] အာဂတဋ္ဌာနေ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ “ပတ္တွာန ဗောဓိံ အမတံ အသင်္ခတ”န္တိ အာဂတဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗာနံ။ ဣဓ ပန ဘဂဝတော အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ အပရေ သဗ္ဗညုတညာဏန္တိပိ ဝဒန္တိ။

သာဝကာနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အနုတ္တရာ ဗောဓိ ဟောတိ န ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? အသမ္ပဒါယကတ္တာ။ တေသဉှိ ကဿစိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အရဟတ္တဖလမေဝ ဒေတိ၊ ကဿစိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ၊ ကဿစိ ဆ အဘိညာ၊ ကဿစိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ကဿစိ သာဝကပါရမီဉာဏံ။ **ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနမ္ပိ** ပစ္စေကဗောဓိဉာဏမေဝ ဒေတိ။ **ဗုဒ္ဓါနံ** ပန သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ အဘိသေကော ဝိယ ရညော သဗ္ဗလောကိဿရိယဘာဝံ။ တသ္မာ အညဿ ကဿစိပိ အနုတ္တရာ ဗောဓိ န ဟောတီတိ။

အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ အဘိညာသိ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ပတ္တော အဓိဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣတိ ဝဒါမီ**တိ ဣတိ ဝဒါမိ အာစိက္ခာမိ ဒေသေမိ ပညပေမိ ပဋ္ဌပေမိ ဝိဝရာမိ ဝိဘဇာမိ ဥတ္တာနီကရောမီတိ[၄]။ တတြာယံ ယောဇနာ—တထာဂတောပိ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ပထဝိံ န မညတိ။ပေ။ ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလံ၊ ဘဝါ ဇာတိ၊ ဘူတဿ ဇရာမရဏန္တိ ဣတိ ဝိဒိတွာတိ။ တတ္ထ **ဣတိ ဝိဒိတွာ**တိ **ဣတိ**ကာရော ကာရဏတ္ထော။ တေန ဣမဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ ဝိဒိတတ္တာ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိဉ္စ ဘိယျော—ယသ္မာ စ ဧဝမိမံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဝိဒိတွာ တထာဂတဿ ယာ နန္ဒီတိ ဝုတ္တတဏှာ သဗ္ဗပ္ပကာရာ၊ သာ ပဟီနာ၊ တာသဉ္စ တထာဂတော သဗ္ဗသော တဏှာနံ ခယာ။ပေ။ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ တသ္မာ ပထဝိံ န မညတိ။ပေ။ ပထဝိံ နာဘိနန္ဒတီတိ ဝဒါမီတိ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ န မညတိ နာဘိနန္ဒတီတိ ဝဒါမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ဝါ ယသ္မာ “နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလ”န္တိအာဒိနာ နယေန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဝိဒိတွာ သဗ္ဗသော တဏှာ ခယံ ဂတာ[၅]၊ တသ္မာ တိဟ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော သဗ္ဗသော တဏှာနံ ခယာ။ပေ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒါမိ။ သော ဧဝံ

၁-ဝိ ၃-၁၁၊ မ ၁-၂၂၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ခု ၈-၂၃၁-စူဠနိဒ္ဒေသေ။
၃-ဒီ ၃-၁၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဥတ္တာနီံ ကရောမီတိ (က)
၅-တဏှာနံ ခယံ ဂတော (သီ)

အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ ပထဝိံ န မညတိ။ ပ။ နာဘိနန္ဒတီတိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ ယသ္မာတိ အဝတွာ တသ္မာတိ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ယသ္မာတိ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အယံ သာသနယုတ္တိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဋ္ဌမဝေါစ ဘဂဝါတိ ဣဒံ နိဒါနာဝသာနတော ပဘုတိ ယာဝ အဘိ- သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒါမီတိ သကလသုတ္တန္တံ ဘဂဝါ ပရေသံ ပညာယ အလဗ္ဘ- ဏေယျပတိဋ္ဌံ ပရမဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဒဿေန္တော ဧကေန ပုထုဇ္ဇနဝါရေန ဧကေန သေက္ခဝါရေန စတူဟိ ခီဏာသဝဝါရေဟိ ဒွီဟိ တထာဂတဝါရေဟီတိ အဋ္ဌဟိ မဟာဝါရေဟိ ဧကမေကသ္မိဉ္စ ဝါရေ ပထဝီအာဒီဟိ စတုဝီသတိယာ အန္တရဝါရေဟိ ပဋိမဏ္ဍေတွာ ဒွေဘာဏဝါရပရိမာဏာယ တန္တိယာ [၁] အဝေါစ။

ဧဝံ ဝိစိတြနယဒေသနာဝိလာသယုတ္တံ ပနေတံ သုတ္တံ ကရဝိကရုဒမဉ္ဇုနာ ကဏ္ဏသုခေန ပဏ္ဍိတဇနဟဒယာနံ အမတာဘိသေကသဒိသေန ဗြဟ္မဿရေန ဘာသမာနဿာပိ။ **န တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုံ**တိ တေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ ဣဒံ ဘဂဝတော ဝစနံ နာနုမောဒိံသု။ ကသ္မာ? အညာဏ- ကေန။ တေ ကိရ ဣမဿ သုတ္တဿ အတ္ထံ န ဇာနိံသု၊ တသ္မာ နာဘိနန္ဒိံသု။ တေသဥ္ဟိ တသ္မိံ သမယေ ဧဝံ ဝိစိတြနယဒေသနာဝိလာသယုတ္တမ္ပိ ဧတံ သုတ္တံ ဃနပုထုလေန ဒုဿပဋ္ဋေန မုခေ ဗန္ဓံ [၂] ကတွာ ပုရတော ဌပိတမနုညဘောဇနံ ဝိယ အဟောသိ။ နနု စ ဘဂဝါ အတ္တနာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ ပရေ ဉာပေတုံ ကပ္ပသတသဟဿာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော။ သော ကသ္မာ ယထာ တေ န ဇာနန္တိ၊ တထာ ဒေသေသီတိ။ ဝုစ္စတေ ဣမဿ သုတ္တဿ နိက္ခေပဝိစာရဏာယံ ဧဝ“မာနဘဉ္ဇနတ္ထံ သဗ္ဗဓမ္မမူလပရိယာယန္တိ ဒေသနံ အာရဘီ”တိ၊ တသ္မာ န ယိဓ ပုန ဝတ္တဗ္ဗမတ္ထိ၊ ဧဝံ မာနဘဉ္ဇနတ္ထံ ဒေသိတဉ္စ ပနေတံ သုတ္တံ သုတွာ တေ ဘိက္ခူ တံယေဝ ကိရ ပထဝိံ ဒိဋ္ဌိဂတိကောပိ သဉ္ဇာနာတိ၊ သေက္ခောပိ အရဟာပိ တထာဂတောပိ သဉ္ဇာနာတိ။ ကိန္နာမိဒံ ကထံ နာမိဒန္တိ စိန္တေန္တာ ပုဗ္ဗေ မယံ ဘဂဝတာ ကထိတံ ယံကိဉ္စိ ခိပ္ပမေဝ ဇာနာမ၊ ဣဒါနိ ပနိမဿ မူလပရိယာယဿ အန္တံ ဝါ ကောဋိံ ဝါ န ဇာနာမ န ပဿာမ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ အပ္ပမေယျာ အတုလာတိ ဥဋ္ဌဋ္ဌဒါဌာ ဝိယ သပ္ပါ နိမ္မဒါ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဉ္စ ဓမ္မဿဝနဉ္စ သက္ကစ္စံ အာဂမိံသု။

၁-ပရိယတ္တိယာ (သျာ၊ က) ၂-မုခဗန္ဓနံ (သီ)

တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဣမံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အဟော ဗုဒ္ဓါနံ အာနုဘာဝေါ၊ တေ နာမ ဗြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတာ တထာ မာနမဒမတ္တာ ဘဂဝတာ မူလပရိယာယဒေသနာယ နိဟတမာနာ ကတာ"တိ၊ အယဉ္စရဟိ တေသံ ဘိက္ခူနံ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ။ အထ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိယာ နိက္ခမိတွာ တင်္ခဏာနုရူပေန ပါဋိဟာရိယေန ဓမ္မသဘာယံ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိတွာ တေ ဘိက္ခူ အာဟ "ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ[၁] သန္နိသိန္နာ"တိ။ တေ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ "န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဟံ ဣမေ ဧဝံ မာနပဂ္ဂဟိတသိရေ ဝိစရန္တေ နိဟတမာနေ အကာသိ"န္တိ။ တတော ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဣဒံ အတီတံ အာနေသိ—

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အညတရော ဒိသာပါမောက္ခော ဗြာဟ္မဏော ဗာရာဏသိယံ ပဋိဝသတိ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒါနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော၊ သော ပဉ္စမတ္တာနိ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေတိ။ ပဏ္ဍိတာ မာဏဝကာ ဗဟုဉ္စ ဂဏှန္တိ လဟုဉ္စ၊ သုဋ္ဌု စ ဥပဓာရေန္တိ၊ ဂဟိတဉ္စ တေသံ န ဝိနဿတိ။ သောပိ ဗြာဟ္မဏော အာစရိယမုဋ္ဌိံ အကတွာ ဃဋေ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တော ဝိယ သဗ္ဗမ္ပိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ "ဧတ္တကမိဒံ သိပ္ပံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာယဟိတ"န္တိ။ တေ မာဏဝကာ "ယံ အမှာကံ အာစရိယော ဇာနာတိ၊ မယမ္ပိ တံ ဇာနာမ၊ မယမ္ပိ ဒါနိ အာစရိယာ ဧဝါ"တိ မာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တတော ပဘုတိ အာစရိယေ အဂါရဝါ နိက္ခိတ္တဝတ္တာ ဝိဟရိံသု။ အာစရိယော ဉတွာ "ကရိဿာမိ နေသံ မာနနိဂ္ဂဟ"န္တိ စိန္တေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နေ တေ မာဏဝကေ အာဟ "တာတာ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ကစ္စိတ္ထ သမတ္ထာ ကထေတု"န္တိ။ တေ "ပုစ္ဆထ အာစရိယ ပုစ္ဆထ အာစရိယာ"တိ သဟသာဝ အာဟံသု၊ ယထာ တံ သုတမဒမတ္တာ။ အာစရိယော အာဟ—

"ကာလော ဃသတိ ဘူတာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ သဟတ္တနာ။
ယော စ ကာလဃသော ဘူတော၊ သ ဘူတပစနိံ ပစီ"တိ[၂]။

ဝိဿဇ္ဇေထ တာတာ ဣမံ ပဉှန္တိ။

၁-အန္တရာကထာယ (သီ၊ သျာ၊ က) ပါဠိယာ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ။　　၂-ခု ၅-၆၀-ပိဋ္ဌေ။

တေ စိန္တေန္တာ အဇာနမာနာ တုဏှီ အဟေသုံ။ အာစရိယော အာဟ
"အလံ တာတာ ဂစ္ဆထ၊ သွေ ကထေဿာမာ"တိ ဥယျောဇေသိ။ တေ ဒသပိ
ဝီသတိပိ သမ္ပိဏ္ဍိတာ ဟုတွာ န တဿ ပဉ္ဟဿ အာဒိံ, န အန္တမဒ္ဒသံသု။
အာဂန္တွာ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ "န ဇာမဿ ပဉ္ဟဿ အတ္ထံ အာဇာ-
နာမာ"တိ။ အာစရိယော တေသံ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဇာမံ ဂါထမဘာသိ—

"ဗဟူနိ နရသီသာနိ၊ လောမသာနိ ဗြဟာနိ စ။
ဂီဝါသု ပဋိမုက္ကာနိ၊ ကောစိဒေဝေတ္ထ ကဏ္ဏဝါ"တိ[1]။

ဂါထာယတ္ထော—ဗဟူနိ နရာနံ သီသာနိ ဒိဿန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ စ တာနိ
လောမသာနိ သဗ္ဗာနိ စ မဟန္တာနိ ဂီဝါယမေဝ စ ဌပိတာနိ၊ န တာလဖလံ
ဝိယ ဟတ္ထေန ဂဟိတာနိ၊ နတ္ထိ တေသံ ဇာမေဟိ ဓမ္မေဟိ နာနာကရဏံ။ ဧတ္ထ
ပန ကောစိဒေဝ ကဏ္ဏဝါတိ အတ္တာနံ သန္ဓာယာဟ။ **ကဏ္ဏဝါ**တိ ပညဝါ။
ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒံ ပန န ကဿစိ နတ္ထိ၊ တံ သုတွာ တေ မာဏဝကာ မင်္ကုဘူတာ
ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ အင်္ဂုလိယာ ဘူမိံ ဝိလိခန္တာ တုဏှီ အဟေသုံ။

အထ နေသံ သဟိရိကဘာဝံ ပဿိတွာ အာစရိယော "ဥဂ္ဂဏှထ
တာတာ ပဉ္ဟ"န္တိ ပဉ္ဟံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ **ကာလော**တိ ပုရေဘတ္တကာလောပိ ပစ္ဆာ-
ဘတ္တကာလောပီတိ ဧဝမာဒိ။ **ဘူတာနီ**တိ သတ္တာဓိဝစနမေတံ။ ကာလော ဟိ
ဘူတာနံ န စမ္မမံသာဒီနိ ခါဒတိ၊ အပိစ ခေါ နေသံ အာယုဝဏ္ဏဗလာနိ
ခေပေန္တော ယောဗ္ဗညံ မဒ္ဒန္တော အာရောဂျံ ဝိနာသေန္တော **ဃသတိ** ခါဒတီတိ
ဝုစ္စတိ။ **သဗ္ဗာနေဝ သဟတ္တနာ**တိ ဧဝံ ဃသန္တော စ န ကိဉ္စိ ဝဇ္ဇေတိ၊ သဗ္ဗာနေဝ
ဃသတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဘူတာနိယေဝ၊ အပိစ ခေါ သဟတ္တနာ အတ္တာနမ္ပိ
ဃသတိ။ ပုရေဘတ္တကာလော ဟိ ပစ္ဆာဘတ္တကာလံ န ပါပုဏာတိ။ ဧသ
နယော ပစ္ဆာဘတ္တကာလာဒီသု။ **ယော စ ကာလဃသော ဘူတော**တိ
ခီဏာသဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ သော ဟိ အာယတိံ ပဋိသန္ဓိကာလံ ခေပေတွာ
ခါဒိတွာ ဌိတတ္တာ "ကာလဃသော"တိ ဝုစ္စတိ။ **သ ဘူတပစနိံ ပစီ**တိ သော
ယာယံ တဏှာ အပါယေသု ဘူတေ ပစတိ၊ တံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ပစိ ဒယှိ[2] ဘသ္မ-
မကာသိ၊ တေန "ဘူတပစနိံ ပစီ"တိ ဝုစ္စတိ။ "ပဇနိ"န္တိပိ ပါဌော။ ဇနိကံ
နိဗ္ဗတ္တိကန္တိ[3] အတ္ထော။

အထ တေ မာဏဝကာ ဒီပသဟဿာလောကေန ဝိယ ရတ္တိံ သမဝိသမံ
အာစရိယဿ ဝိဿဇ္ဇနေန ပဉ္ဟဿ အတ္ထံ ပါကဋံ ဒိသွာ "ဇာဒါနိ မယံ ယာဝဇီဝံ

ဂရုဝါသံ ဝသိဿာမ၊ မဟန္တာ ဧတေ အာစရိယာ နာမ၊ မယဉ္စ ဗဟုဿုတမာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ စတုပ္ပဒိကဂါထာယပိ အတ္ထံ န ဇာနာမာ”တိ နိဟတမာနာ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ အာစရိယဿ ဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိံ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသုံ။

အဟံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေန သမယေန တေသမာစရိယော အဟောသိံ၊ ဣမေ ဘိက္ခူ မာဏဝကာ။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဣမေ ဧဝံ မာနပဂ္ဂဟိတသိရေ ဝိစရန္တေ နိဟတမာနေ အကာသိန္တိ။

ဣမဉ္စ ဇာတကံ သုတွာ တေ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗေပိ မယံ မာနေနေဝ ဥပဟတာတိ ဘိယျောသောမတ္တာယ နိဟတမာနာ ဟုတွာ အတ္တနော ဥပကာရကကမ္မဋ္ဌာန-ပရာယဏာ အဟေသုံ။

တတော ဘဂဝါ ဧကံ သမယံ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော ဝေသာလိံ ပတွာ ဂေါတမကေ စေတိယေ ဝိဟရန္တော ဣမေသံ ပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခူနံ ဉာဏပရိပါကံ ဝိဒိတွာ ဣမံ ဂေါတမကသုတ္တံ ကထေသိ—

“အဘိညာယာဟံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အနဘိညာယ၊ သနိဒါနာဟံ။ ပ။ သပ္ပါဋိဟာရိယာဟံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အပ္ပါဋိဟာရိယံ။ တဿ မယှံ ဘိက္ခဝေ အဘိညာယ ဓမ္မံ ဒေသယတော။ ပ။ နော အပ္ပါဋိဟာရိယံ။ ကရဏီယော ဩဝါဒေါ၊ ကရဏီယာ အနုသာသနီ။ အလဉ္စ ပန ဝေါ ဘိက္ခဝေ တုဋ္ဌိယာ အလံ အတ္တမနတာယ အလံ သောမနဿာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ[1]၊ သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ သုပ္ပဋိပန္နော သံဃောတိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ဒသသဟဿိလောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာ”တိ [2]။

ဣဒဉ္စ သုတ္တံ သုတွာ တေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ တသ္မိံယေဝ အာသနေ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု၊ ဧဝါယံ ဒေသနာ ဧတသ္မိံ ဌာနေ နိဋ္ဌမဂမာသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မူလပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ (သီ) ၂-အံ ၁-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။

၂-သဗ္ဗာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄။ **ဧဝံ မေ သုတံ။ ပ။ သာဝတ္ထိယန္တိ** သဗ္ဗာသဝသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ—**သာဝတ္ထီ**တိ သဝတ္ထဿ ဣသိနော နိဝါသဋ္ဌာနဘူတာ နဂရီ၊ ယထာ ကာကန္ဒီ မာကန္ဒီ ကောသမ္ဗီတိ ဧဝံ တာဝ အက္ခရစိန္တကာ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပန ဘဏန္တိ "ယံကိဉ္စိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ သဗ္ဗမေတ္ထ အတ္ထီတိ သာဝတ္ထိ။ သတ္ထသမာယောဂေ စ ကိံ ဘဏ္ဍမတ္ထီတိ ပုစ္ဆိတေ သဗ္ဗမတ္ထီတိ ဝစနမုပါဒါယ သာဝတ္ထိ။

> သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗူပကရဏံ၊ သာဝတ္ထိယံ သမောဟိတံ။
> တသ္မာ သဗ္ဗမုပါဒါယ၊ သာဝတ္ထီတိ ပဝုစ္စတိ။
>
> ကောသလာနံ ပုရံ ရမ္မံ၊ ဒဿနေယျံ မနောရမံ။
> ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တံ၊ အန္နပါနသမာယုတံ။
>
> ဝုဒ္ဓိံ ဝေပုလ္လတံ ပတ္တံ၊ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ မနောရမံ။
> အဠကမန္ဒာဝ ဒေဝါနံ၊ သာဝတ္ထိပုရမုတ္တမ"န္တိ။

တဿံ **သာဝတ္ထိယံ။ ဇေတဝနေ**တိ ဧတ္ထ အတ္တနော ပစ္စတ္ထိကဇနံ ဇိနာတီတိ ဇေတော၊ ရညာ ဝါ အတ္တနော ပစ္စတ္ထိကဇနေ ဇိတေ ဇာတောတိ ဇေတော၊ မင်္ဂလကမျတာယ ဝါ တဿ ဧဝံနာမမေဝ ကတန္တိ ဇေတော၊ ဇေတဿ ဝနံ ဇေတဝနံ။ တဉှိ ဇေတေန ရာဇကုမာရေန ရောပိတံ သံဝဍ္ဎိတံ ပရိပါလိတံ၊ သော စ တဿ သာမီ အဟောသိ။ တသ္မာ ဇေတဝနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ **ဇေတဝနေ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ**တိ ဧတ္ထ သုဒတ္တော နာမ သော ဂဟပတိ မာတာပိတူဟိ ကတနာမဝသေန။ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိတာယ ပန ဝိဂတမလမစ္ဆေရတာယ ကရုဏာဒိဂုဏသမင်္ဂိတာယ စ နိစ္စကာလံ အနာထာနံ ပိဏ္ဍမဒါသိ၊ တေန အနာထပိဏ္ဍိကောတိ သင်္ခံ ဂတော။ အာရမန္တိ ဧတ္ထ ပါဏိနော ဝိသေသေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတာတိ အာရာမော၊ တဿ ပုပ္ဖဖလာဒိ-သောဘာယ နာတိဒူရနစ္စာသန္နတာဒိပဉ္စဝိဓသေနာသနင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ စ တတော တတော အာဂမ္မ ရမန္တိ အဘိရမန္တိ အနုက္ကဏ္ဌိတာ ဟုတွာ နိဝသန္တီတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဝါ သမ္ပတ္တိယာ တတ္ထ တတ္ထ ဂတေပိ အတ္တနော အဗ္ဘန္တရံယေဝ အာနေတွာ ရမေတီတိ အာရာမော။ သော ဟိ အနာထပိဏ္ဍိကေန ဂဟပတိနာ ဇေတဿ ရာဇကုမာရဿ ဟတ္ထတော အဋ္ဌာရသဟိ ဟိရည-ကောဋီဟိ ကောဋိသန္ထရေန ကီဏိတွာ အဋ္ဌာရသဟိ ဟိရညကောဋီဟိ သေနာသနာနိ ကာရာပေတွာ အဋ္ဌာရသဟိ ဟိရညကောဋီဟိ ဝိဟာရမဟံ

နိဋ္ဌာပေတွာ ဇဝံ စတုပညာသဟိရညကောဋိပရိစ္စာဂေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ နိယျာဒိတော။ တသ္မာ “အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ **အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ**။

ဧတ္ထ စ “ဇေတဝနေ”တိ ဝစနံ ပုရိမသာမိပရိကိတ္တနံ။ “အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ”တိ ပစ္ဆိမသာမိပရိကိတ္တနံ။ ကိမေတေသံ ပရိကိတ္တနေ ပယောဇနန္တိ။ ပုညကာမာနံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနံ။ တတြ ဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကပါသာဒမာပနေ ဘူမိဝိက္ကယလဒ္ဓါ အဋ္ဌာရသ ဟိရညကောဋိယော အနေကကောဋိအဂ္ဃနကာ ရုက္ခာ စ ဇေတဿ ပရိစ္စာဂေါ၊ စတုပညာသ ကောဋိယော အနာထပိဏ္ဍိကဿ။ ဣတိ တေသံ ပရိကိတ္တနေန ဧဝံ ပုညကာမာ ပုညာနိ ကရောန္တီတိ ဒဿေန္တော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အညေပိ ပုညကာမေ တေသံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိအာပဇ္ဇနေ နိယောဇေတိ။

သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေတိ ကသ္မာ ဣဒံ သုတ္တမဘာသိ။ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥပက္ကိလေသဝိသောဓနံ အာဒိံ ကတွာ အာသဝက္ခယာယ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယ**န္တိ သဗ္ဗေသံ အာသဝါနံ သံဝရကာရဏံ သံဝရဘူတံ ကာရဏံ၊ ယေန ကာရဏေန တေ သံဝရိတာ ပိဒဟိတာ ဟုတွာ အနုပ္ပါဒနိရောဓသင်္ခါတံ ခယံ ဂစ္ဆန္တိ ပဟီယန္တိ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ တံ ကာရဏန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ အာသဝန္တီတိ **အာသဝါ**၊ စက္ခုတောပိ။ပ။ မနတောပိ သန္ဒန္တိ ပဝတ္တန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မတော ယာဝ ဂေါတြဘုံ ဩကာသတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ သဝန္တီတိ ဝါ အာသဝါ၊ ဧတေ ဓမ္မေ ဧတဉ္စ ဩကာသံ အန္တောကရိတွာ ပဝတ္တန္တီတိ အတ္ထော။ အန္တောကရဏတ္ထော ဟိ အယံ အာကာရော။ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန မဒိရာဒယော အာသဝါ၊ အာသဝါ ဝိယာတိပိ အာသဝါ။ လောကသ္မိဉှိ စိရပါရိဝါသိကာ မဒိရာဒယော အာသဝါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒိ စ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန အာသဝါ၊ ဧတေယေဝ ဘဝိတုမရဟန္တိ။ ဝုတ္တဉှေတံ “ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသီ”တိအာဒိ[၁]။ အာယတံ ဝါ သံသာရဒုက္ခံ သဝန္တိ ပသဝန္တီတိပိ အာသဝါ။ ပုရိမာနိ စေတ္ထ နိဗ္ဗစနာနိ ယတ္ထ ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ပစ္ဆိမံ ကမ္မေပိ။ န ကေဝလဉ္စ ကမ္မကိလေသာယေဝ အာသဝါ၊ အပိစ ခေါ နာနပ္ပကာရကာ ဥပဒ္ဒဝါပိ။ သုတ္တေသု ဟိ “နာဟံ စုန္ဒ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံယေဝ အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေမီ”တိ[၂] ဧတ္ထ ဝိဝါဒမူလဘူတာ ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂတာ။

၁-အံ ၃-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ဒီ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။

"ယေန ဒေဝူပပတျဿ၊ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဝိဟင်္ဂမော။
ယက္ခတ္တံ ယေန ဂစ္ဆေယျံ၊ မနုဿတ္တံ စ အဗ္ဗဇေ။
တေ မယှံ အာသဝါ ခီဏာ၊ ဝိဒ္ဓသ္တာ ဝိနဠီကတာ"တိ[၁]—

ဧတ္ထ တေဘူမကံ စ ကမ္မံ အဝသေသာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ။ "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ"တိ[၂] ဧတ္ထ ပရူပဝါဒဝိပ္ပဋိသာရဝဓဗန္ဓာဒယော စေဝ အပါယဒုက္ခဘူတာ စ နာနပ္ပကာရာ ဥပဒ္ဒဝါ။ တေ ပနေတေ အာသဝါ ယတ္ထ ယထာ အာဂတာ၊ တတ္ထ တထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧတေ ဟိ ဝိနယေ တာဝ "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ, သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ"တိ ဒွေဓာ အာဂတာ။ သဠာယတနေ "တယောမေ အာဝုသော အာသဝါ၊ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ"တိ[၃] တိဓာ အာဂတာ။ အညေသု စ သုတ္တန္တေသု အဘိဓမ္မေ စ တေယေဝ ဒိဋ္ဌာသဝေန သဟ စတုဓာ အာဂတာ။ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယေ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ နိရယဂါမိနိယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိနိယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပေတ္တိဝိသယဂါမိနိယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ မနုဿလောကဂါမိနိယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ဒေဝလောကဂါမိနိယာ"တိ[၄] ပဉ္စဓာ အာဂတာ။ ဆက္ကနိပါတေ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ"တိအာဒိနာ နယေန ဆဓာ အာဂတာ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ တေယေဝ ဒဿနာပဟာတဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တဓာ အာဂတာတိ။ အယံ တာဝ အာသဝပဒေ ဝစနတ္ထော စေဝ ပဘေဒေါ စ။

သံဝရပဒေ ပန သံဝရယတီတိ **သံဝရော၊** ပိဒဟတိ နိဝါရေတိ ပဝတ္တိတုံ န ဒေတီတိ အတ္ထော။ တထာ ဟိ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒိဝါ ပဋိသလ္လီယန္တေန ဒွါရံ သံဝရိတွာ ပဋိသလ္လီယိတု"န္တိ[၅]၊ "သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊ ပညာယေတေ ပိဓိယရေ"တိ[၆] စ အာဒီသု ပိဓာနဋ္ဌေန သံဝရမာဟ။ သွာယံ သံဝရော ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ သီလသံဝရော သတိဉာဏခန္တိဝီရိယသံဝရောတိ။ တတ္ထ "ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော"တိ[၇] အယံ သီလသံဝရော။

၁-အံ ၁-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၂-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-အံ ၂-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၁-၄၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၆-ခု ၁-၄၃၄-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။
၇-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။

ပါတိမောက္ခသီလဉ္ဟိ ဧတ္ထ သံဝရောတိ ဝုတ္တံ။ "စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရမာပဇ္ဇတီ"တိ-အာဒီသု[1] သတိသံဝရော။ သတိ ဟေတ္ထ သံဝရောတိ ဝုတ္တာ။ "သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊ ပညာယေတေ ပိဓိယရေ"တိ အယံ ဉာဏသံဝရော။ ဉာဏဉ္ဟေတ္ထ ပိဓိယရေတိ ဣမိနာ ပိဓာနဋ္ဌေန သံဝရောတိ ဝုတ္တံ။ "ခမော ဟောတိ သီတဿ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ"တိအာဒိနာ[2] ပန နယေန ဣဓေဝ ခန္တိဝီရိယသံဝရာ အာဂတာ။ တေသံ စ "သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယ"န္တိ ဣမိနာ ဥဒ္ဒေသေန သင်္ဂဟိတတ္တာ သံဝရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပိစ ပဉ္စဝိဓောပိ အယံ သံဝရော ဣဓ အာဂတောယေဝ၊ တတ္ထ ခန္တိဝီရိယ-သံဝရာ တာဝ ဝုတ္တာယေဝ။ "သော တဉ္စ အနာသနံ တဉ္စ အဂေါစရ"န္တိ[3] အယံ ပနေတ္ထ သီလသံဝရော။ "ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော"တိ[4] အယံ သတိသံဝရော။ သဗ္ဗတ္ထ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏသံဝရော။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန ဒဿနံ ပဋိသေဝနာ ဘာဝနာ စ ဉာဏသံဝရော။ ပရိယာယန္တိ ဧတေန ဓမ္မာတိ ပရိယာယော၊ ဥပ္ပတ္တိံ နိရောဓံ ဝါ ဂစ္ဆန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္ထာဝတာ "သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယ"န္တိ ဧတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၅။ ဣဒါနိ **ဇာနတော အဟ**န္တိအာဒီသု **ဇာနတော**တိ ဇာနန္တဿ။ **ပဿတော**တိ ပဿန္တဿ။ ဒွေပိ ပဒါနိ ဧကတ္ထာနိ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဇာနတောတိ ဉာဏလက္ခဏံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလံ နိဒ္ဒိသတိ၊ ဇာနန-လက္ခဏဉ္ဟိ ဉာဏံ။ ပဿတောတိ ဉာဏပ္ပဘာဝံ ဥပါဒါယ၊ ပဿနပ္ပဘာဝဉ္ဟိ ဉာဏံ။ ဉာဏသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော စက္ခုမာ ဝိယ စက္ခုနာ ရူပါနိ ဉာဏေန ဝိဝဋေ ဓမ္မေ ပဿတိ။ အပိစ ယောနိသောမနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတုံ ဇာနတော၊ အယောနိသောမနသိကာရော ယထာ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ပဿတောတိ အယမေတ္ထ သာရော။ ကေစိ ပနာစရိယာ ဗဟူ ပပဉ္စေ ဘဏန္တိ၊ တေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ န ယုဇ္ဇန္တိ။

အာသဝါနံ ခယန္တိ အာသဝပ္ပဟာနံ အာသဝါနံ အစ္စန္တက္ခယသမုပ္ပါဒံ ခီဏာကာရံ နတ္ထိဘာဝန္တိ အယမေဝ ဟိ ဣမဿ စ သုတ္တေ "အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိ"န္တိအာဒီသု[5] စ အာသဝက္ခယတ္ထော။ အညတ္ထ ပန မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိပိ အာသဝက္ခယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ တထာ ဟိ—

၁-ဒီ ၁-၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။　၂-မ ၁-၁၃-၁၄-ပိဋ္ဌေသု။　၃-မ ၁-၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၁၂-ပိဋ္ဌေ။　၅-မ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။

"သေခဿ သိက္ခမာနဿ, ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော။
ခယသ္မိံ ပဌမံ ဉာဏံ, တတော အညာ အနန္တရာ"တိ[1]—

အာဒီသု မဂ္ဂေါ အာသဝက္ခယောတိ ဝုတ္တော၊ "အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ"တိအာဒီသု[2] ဖလံ။

"ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ, နိစ္စံ ဥဇ္ဈာနသညိနော။
အာသဝါ တဿ ဝဍ္ဎန္တိ, အာရာ သော အာသဝက္ခယာ"တိ[3]—

အာဒီသု နိဗ္ဗာနံ "အာသဝက္ခယော"တိ ဝုတ္တံ။

နော အဇာနတော နော အပဿတောတိ ယော ပန န ဇာနာတိ န ပဿတိ၊ တဿ နေဝ ဝဒါမီတိ အတ္ထော။ ဧတေန ယေ အဇာနတော အပဿတောပိ သံဝရာဒီဟိယေဝ သုဒ္ဓိံ ဝဒန္တိ၊ တေ ပဋိက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ။ ပုရိမေန ဝါ ပဒဒွယေန ဥပါယော ဝုတ္တော၊ ဣမိနာ အနုပါယပဋိသေဓော။ သင်္ခေပေန စေတ္ထ ဉာဏံ အာသဝသံဝရပရိယာယောတိ ဒဿိတံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယံ ဇာနတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုကာမော **ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇာနတော**တိ ပုစ္ဆံ အာရဘိ။ တတ္ထ ဇာနနာ ဗဟုဝိဓာ။ ဒဗ္ဗဇာတိကော ဧဝ ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု ဆတ္တံ ကာတုံ ဇာနာတိ, ကောစိ စီဝရာဒီနံ အညတရံ၊ တဿ ဤဒိသာနိ ကမ္မာနိ ဝတ္တသီသေ ဌတွာ ကရောန္တဿ သာ ဇာနနာ မဂ္ဂဖလာနံ ပဒဋ္ဌာနံ န ဟောတီတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ယော ပန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီနိ ကာတုံ ဇာနာတိ၊ တဿေဝံ ဇာနတော အာသဝါ ဝဍ္ဎန္တိယေဝ၊ တသ္မာ ယံ ဇာနတော ပဿတော စ အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တဒေဝ ဒဿေန္တော အာဟ **ယောနိသော စ မနသိကာရံ အယောနိသော စ မနသိကာရ**ဉ္စ။

တတ္ထ **ယောနိသော မနသိကာရော** နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော၊ အနိစ္စာဒီသု အနိစ္စန္တိအာဒိနာ ဧဝ နယေန သစ္စာနုလောမိကေန ဝါ စိတ္တဿ အာဝဋ္ဋနာ အန္ဝာဝဋ္ဋနာ အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ယောနိသော မနသိကာရောတိ။ **အယောနိသော မနသိကာရော**တိ အနုပါယမနသိကာရော ဥပ္ပထမနသိကာရော၊ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ ဒုက္ခေ သုခန္တိ အနတ္တနိ အတ္တာတိ အသုဘေ သုဘန္တိ အယောနိသော မနသိကာရော ဥပ္ပထမနသိကာရော။ သစ္စပ္ပဋိကူလေန ဝါ စိတ္တဿ အာဝဋ္ဋနာ အန္ဝာဝဋ္ဋနာ

၁-ခု ၁-၂၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၅၀-ဓမ္မပဒေ။

အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော၊ အယံ ဝုစ္စတိ အယောနိသော မနသိကာရောတိ။ ဧဝံ ယောနိသော မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတုံ ဇာနတော, အယောနိသော မနသိကာရော စ ယထာ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ။

ဣဒါနိ ဣမဿေဝတ္ထဿ ယုတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ **အယောနိသော ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဟီယန္တီ**တိ။ တေန ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယသ္မာ အယောနိသော မနသိကရောတော အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ယောနိသော မနသိကရောတော ပဟီယန္တိ၊ တသ္မာ ဇာနိတဗ္ဗံ ယောနိသော မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတုံ ဇာနတော, အယောနိသော မနသိကာရော စ ယထာ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတီတိ၊ အယံ တာဝေတ္ထ သင်္ခေပဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပန ဝိတ္ထာရော—တတ္ထ “ယောနိသော, အယောနိသော”တိ ဣမေဟိ တာဝ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဥပရိ သကလသုတ္တံ။ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋဝသေန ဟိ ဥပရိ သကလသုတ္တံ ဝုတ္တံ။ အယောနိသော မနသိကာရမူလကဉ္စ ဝဋ္ဋံ၊ ယောနိသော မနသိကာရမူလကဉ္စ ဝိဝဋ္ဋံ။ ကထံ? အယောနိသော မနသိကာရော ဟိ ဝဍ္ဎမာနော ဒွေ ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ အဝိဇ္ဇဉ္စ ဘဝတဏှဉ္စ။ အဝိဇ္ဇာယ စ သတိ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ပ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ တဏှာယ သတိ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ပ။ သမုဒယော ဟောတီ”တိ ဧဝံ အယံ အယောနိသော မနသိကာရဗဟုလော ပုဂ္ဂလော ဝါတဝေဂါဘိဃာတေန ဝိပ္ပနဋ္ဌနာဝါ ဝိယ ဂင်္ဂါဝဋ္ဋေ ပတိတဂေါကုလံ ဝိယ စက္ကယန္တေ ယုတ္တဗလိဗဒ္ဒေါ ဝိယ စ ပုနပ္ပုနံ ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသေသု အာဝဋ္ဋပရိဝဋ္ဋံ ကရောတိ၊ ဧဝံ တာဝ အယောနိသော မနသိကာရမူလကံ ဝဋ္ဋံ။

ယောနိသော မနသိကာရော ပန ဝဍ္ဎမာနော “ယောနိသော မနသိကာရ-သမ္ပန္နဿေတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ၊ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ၊ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဗဟုလီကရိဿတီ”တိ[1] ဝစနတော သမ္မာဒိဋ္ဌိပမုခံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ပရိပူရေတိ။ ယာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သာ ဝိဇ္ဇာတိ တဿ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ အဝိဇ္ဇာနိရောဓော၊ “အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ပ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ[2] ဧဝံ ယောနိသော မနသိကာရမူလကံ ဝိဝဋ္ဋံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ပဒေဟိ အာဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဥပရိ သကလသုတ္တံ။

၁-သံ ၃-၂၄-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-ဝိ ၃-၁-ဝိဋ္ဌေ။

ဧဝံ အာဗဒ္ဓေ စေတ္တ ယသ္မာ ပုဗ္ဗေ အာသဝပ္ပဟာနံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ ဥပ္ပတ္တိ ဝုစ္စမာနာ န ယုဇ္ဇတိ။ န ဟိ ပဟီနာ ပုန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ပန ပဟာနံ ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဥဒ္ဒေသပဋိလောမတောပိ “အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အယောနိသော မနသိကရောတော**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ အယောနိသော မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒယတော။ **အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ ဧတ္ထ ယေ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ စီဝရာဒိံ ဝါ ပစ္စယံ ဥပဋ္ဌာကသဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကာနံ ဝါ အညတရံ မနုညံ ဝတ္ထုံ ပဋိလဘိတွာ တံ သုဘံ သုခန္တိ အယောနိသော မနသိကရောတော, အညတရညတရံ ဝါ ပန အနနုဘူတပုဗ္ဗံ အာရမ္မဏံ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ အယောနိသော မနသိကရောတော အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အညထာ ဟိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အနုပ္ပန္နာ နာမ အာသဝါ န သန္တိ။ အနုဘူတပုဗ္ဗေပိ စ ဝတ္ထုမှိ အာရမ္မဏေ ဝါ ယဿ ပကတိသုဒ္ဓိယာ ဝါ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာပရိယတ္တိနဝကမ္မယောနိသောမနသိကာရာနံ ဝါ အညတရဝသေန ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပဇ္ဇိတွာ ပစ္ဆာ တာဒိသေန ပစ္စယေန သဟသာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣမေပိ အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေသုယေဝ ပန ဝတ္ထာရမ္မဏေသု ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပန္နာ ပဝဍ္ဎန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတော အညထာ ဟိ ပဌမုပ္ပန္နာနံ ဝဍ္ဎိ နာမ နတ္ထိ။

ယောနိသော စ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ ပန ယဿ ပကတိသုဒ္ဓိယာ ဝါ သေယျထာပိ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ဘဒ္ဒါယ စ ကာပိလာနိယာ, ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ အာသဝါ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သော စ ဇာနာတိ “န ခေါ မေ အာသဝါ မဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါတံ ဂတာ၊ ဟန္ဒ နေသံ သမုဂ္ဃါတာယ ပဋိပဇ္ဇာမီ”တိ။ တတော မဂ္ဂဘာဝနာယ သဗ္ဗေ သမုဂ္ဃါတေတိ။ တဿ တေ အာသဝါ အနုပ္ပန္နာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယဿ ပန ကာရကဿေဝ သတော သတိသမ္မောသေန သဟသာ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတော သံဝေဂမာပဇ္ဇိတွာ ယောနိသော ပဒဟန္တော တေ အာသဝေ သမုစ္ဆိန္ဒတိ၊ တဿ ဥပ္ပန္နာ ပဟီယန္တီတိ ဝုစ္စန္တိ မဏ္ဍလာရာမဝါသီမဟာတိဿဘူတတ္ထေရဿ ဝိယ။ သော ကိရ တသ္မိံယေဝ ဝိဟာရေ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှာတိ၊ အထဿ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရတော ဝိသဘာဂါရမ္မဏေ ကိလေသော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သော တံ ဝိပဿနာယ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ တဿ သုပိနန္တေပိ တံ အာရမ္မဏံ န ဥပဋ္ဌာသိ။ သော “အယံ ကိလေသော ဝဍ္ဎိတွာ အပါယသံဝတ္တနိကော ဟောတီ”တိ သံဝေဂံ ဇနေတွာ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရဿ

သန္တိကေ ရာဂပဋိပက္ခံ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဂုမ္ဗန္တရံ ပဝိသိတွာ ပံသုကူလစီဝရံ သန္ထရိတွာ[၁] နိသဇ္ဇ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂံ ဆိန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌာယ အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ ပုနဒိဝသေ ဥဒ္ဒေသမဂ္ဂံ ပါပုဏိ။ ဧဝ ပန ဝတ္တမာနုပ္ပန္နာ၊ တေသံ ပဋိပတ္တိယာ ပဟာနံ နာမ နတ္ထိ။

၁၆။ ဣဒါနိ "ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဟီယန္တီ"တိ ဣဒမေဝ ပဒံ ဂဟေတွာ ဧဝ တေ အာသဝါ ပဟီယန္တိ၊ တေသံ နာနပ္ပကာရတော အညမ္ပိ ပဟာန-ကာရဏံ အာဝိကာတုံ ဒေသနံ ဝိတ္ထာရေန္တော **အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ**တိအာဒိမာဟ ယထာ တံ ဒေသနာဝိဓာနကုသလော ဓမ္မရာဇာ။ တတ္ထ **ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ**တိ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဒဿနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ

၁၇။ ဣဒါနိ တာနိ ပဒါနိ အနုပုဗ္ဗတော ဗျာကာတုကာမော "ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ"တိ ပုစ္ဆံ ကတွာ မူလပရိယာယ-ဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ "ဣဓ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော"တိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ နပ္ပဇာနာတီ**တိ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗေ သမန္နာဟရိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ပဇာနာတိ။ **အမနသိကရဏီယေ**တိ တဗ္ဗိပရီတေ။ ဧသ နယော သေသပဒေသုပိ။ ယသ္မာ ပန ဣမေ ဓမ္မာ မနသိ-ကရဏီယာ၊ ဣမေ အမနသိကရဏီယာတိ ဓမ္မတော နိယမော နတ္ထိ၊ အာကာရတော ပန အတ္ထိ။ ယေနာကာရေန မနသိကရိယမာနာ အကုသလုပ္ပတ္တိ-ပဒဋ္ဌာနာ ဟောန္တိ၊ တေနာကာရေန န မနသိကာတဗ္ဗာ။ ယေန ကုသလုပ္ပတ္တိ-ပဒဋ္ဌာနာ ဟောန္တိ၊ တေနာကာရေန မနသိကာတဗ္ဗာ။ တသ္မာ "ယ'ဿ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ"တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယ'ဿာ**တိ ယေ အဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ။ **မနသိ-ကရောတော**တိ အာဝဇ္ဇယတော သမန္နာဟရန္တဿ။ **အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ**တိ ဧတ္ထ သမုစ္စယတ္ထော ဝါသဒ္ဒေါ၊ န ဝိကပ္ပတ္ထော။ တသ္မာ ယထာ "ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ။ပ။ တထာဂတော

၁-ပတ္ထရိတွာ (သီ၊ သျာ)

တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ”တိ[၁] ဝုတ္တေ အပဒါ စ ဒွိပဒါ စာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ “ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဌိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယာ”တိ[၂] ဝုတ္တေ ဘူတာနဉ္စ သမ္ဘဝေသီနဉ္စာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ “အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒတော ဝါ”တိ[၃] ဝုတ္တေ အဂ္ဂိတော စ ဥဒကတော စ မိထုဘေဒတော စာတိ အတ္ထော၊ ဧဝမိဓာပိ အနုပ္ပန္နော စ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော စ ကာမာသဝေါ ပဝဍ္ဎတီတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ သေသေသု။

ဧတ္ထ စ **ကာမာသဝေါ**တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ။ **ဘဝါသဝေါ**တိ ရူပါရူပဘဝေ ဆန္ဒရာဂေါ, ဈာနနိကန္တိ စ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာသဝေါပိ ဘဝါသဝေ ဧဝ သမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ။ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ**တိ စတူသု သစ္စေသု အညာဏံ။ တတ္ထ ကာမဂုဏေ အဿာဒတော မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော စ ပဝဍ္ဎတိ။ မဟဂ္ဂတဓမ္မေ အဿာဒတော မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စ ဘဝါသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော စ ပဝဍ္ဎတိ။ တီသု ဘူမိသု ဓမ္မေ စတုဝိပလ္လာသပဒဋ္ဌာနဘာဝေန မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော စ ပဝဍ္ဎတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တနယပစ္စနီကတော သုက္ကပက္ခော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။

ကသ္မာ ပန တယော ဧဝ အာသဝါ ဣဓ ဝုတ္တာတိ။ ဝိမောက္ခပဋိပက္ခတော။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခပဋိပက္ခော ဟိ ကာမာသဝေါ၊ အနိမိတ္တသုညတဝိမောက္ခ-ပဋိပက္ခာ ဣတရေ။ တသ္မာ ဣမေ တယော အာသဝေ ဥပ္ပါဒေန္တာ တိဏ္ဏံ ဝိမောက္ခာနံ အဘာဂိနော ဟောန္တိ၊ အနုပ္ပါဒေန္တာ ဘာဂိနောတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တေန တယော ဧဝ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒိဋ္ဌာသဝေါပိ ဝါ ဧတ္ထ ဝုတ္တောယေဝါတိ ဝဏ္ဏိတမေတံ။

တဿ အမနသိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ မနသိကာရာတိ မနသိကာရဟေတု၊ ယသ္မာ တေ ဓမ္မေ မနသိ ကရောတိ၊ တသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေ နယော ဒုတိယပဒေပိ။ “အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တီ”တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တအာသဝါနံယေဝ အဘေဒတော နိဂမနမေတံ။

၁၀။ ဧတ္တာဝတာ ယော အယံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗေ အာသဝေ နိဒ္ဒိသိတုံ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ဝုတ္တော၊ သော ယသ္မာ “အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ”တိ ဧဝံ သာမညတော ဝုတ္တာနံ အယောနိသော မနသိကာရပစ္စယာနံ

ကာမာသဝါဒီနမ္ပိ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ တေပိ အာသဝေ တေနေဝ ပုဂ္ဂလေန ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗေ အာသဝေ ဒဿေန္တော **သော ဧဝံ အယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ အဟောသိံ နု ခေါ အဟ**န္တိအာဒိမာဟ။ ဝိစိကိစ္ဆာသီသေန စေတ္ထ ဒိဋ္ဌာသဝမ္ပိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တဿတ္ထော၊ ယဿ တေ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သော ပုထုဇ္ဇနော, ယော စာယံ ‘‘အဿုတဝါ’’တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော၊ သော ပုထုဇ္ဇနော ဧဝံ အယောနိသော အနုပါယေန ဥပ္ပထေန မနသိ ကရောတိ။ ကထံ? အဟောသိံ နု ခေါ။ပ။ သော ကုဟိံ ဂါမီ ဘဝိဿတီတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သော ဧဝံ အယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ယထာဿ “အဟံ အဟောသိံ နု ခေါ”တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ သောဠသဝိဓာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။

တတ္ထ **အဟောသိံ နု ခေါ နနု ခေါ**တိ သဿတာကာရဉ္စ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိအာကာရဉ္စ နိဿာယ အတီတေ အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနတံ အဝိဇ္ဇမာနတဉ္စ ကင်္ခတိ။ ကိံ ကာရဏန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟိ ဗာလပုထုဇ္ဇနော ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ပဝတ္တတိ။ အပိစ အယောနိသော မနသိကာရောယေဝေတ္ထ ကာရဏံ။ ဧဝံ အယောနိသော မနသိကာရဿ ပန ကိံ ကာရဏန္တိ။ သွေဝ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ အရိယာနံ အဒဿနာဒီနိ ဝါ။ နနု စ ပုထုဇ္ဇနောပိ ယောနိသော မနသိ ကရောတီတိ။ ကော ဝါ ဧဝမာဟ န မနသိ ကရောတီတိ။ န ပန တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ ကာရဏံ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနကလျာဏမိတ္တာဒီနိ တတ္ထ ကာရဏာနိ။ န ဟိ မစ္ဆမံသာဒီနိ အတ္တနော အတ္တနော ပကတိယာ သုဂန္ဓာနိ၊ အဘိသင်္ခါရပစ္စယာ ပန သုဂန္ဓာနိပိ ဟောန္တိ။

ကိံ နု ခေါ အဟောသိန္တိ ဇာတိလိင်္ဂူပပတ္တိယော နိဿာယ ခတ္တိယော နု ခေါ အဟောသိံ၊ ဗြာဟ္မဏ ဝေဿ သုဒ္ဒ ဂဟဋ္ဌ ပဗ္ဗဇိတ ဒေဝမနုဿာနံ အညတရောတိ ကင်္ခတိ။

ကထံ နု ခေါတိ သဏ္ဌာနာကာရံ နိဿာယ ဒီဃော နု ခေါ အဟောသိံ၊ ရဿ ဩဒါတ ကဏှပ္ပမာဏိကအပ္ပမာဏိကာဒီနံ အညတရောတိ ကင်္ခတိ။ ကေစိ ပန ဣဿရနိမ္မာနာဒိံ နိဿာယ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန အဟောသိန္တိ ဟေတုတော ကင်္ခတီတိ ဝဒန္တိ။

ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိန္တိ ဇာတိအာဒီနိ နိဿာယ ခတ္တိယော ဟုတွာ နု ခေါ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိံ။ပ။ ဒေဝေါ ဟုတွာ မနုဿောတိ အတ္တနော ပရမ္ပရံ ကင်္ခတိ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ ပန **အဒ္ဓါန**န္တိ ကာလာဓိဝစနမေတံ။

ဘဝိဿာမိ နု ခေါ နနု ခေါတိ သဿတာကာရဉ္စ ဥစ္ဆေဒါကာရဉ္စ နိဿာယ အနာဂတေ အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနတံ အဝိဇ္ဇမာနတဉ္စ ကင်္ခတိ။ သေသမေတ္ထ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နမဒ္ဓါနန္တိ ဣဒါနိ ဝါ ပဋိသန္ဓိံ အာဒိံ ကတွာ စုတိပရိယန္တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝတ္တမာနကာလံ ဂဟေတွာ။ **အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ ဟောတီတိ** အတ္တနော ခန္ဓေသု ဝိစိကိစ္ဆော[1] ဟောတိ။ **အဟံ နု ခေါသ္မီတိ** အတ္တနော အတ္ထိဘာဝံ ကင်္ခတိ။ ယုတ္တံ ပနေတန္တိ? ယုတ္တံ အယုတ္တန္တိ ကာ ဧတ္ထ စိန္တာ။ အပိစေတ္ထ ဣဒံ ဝတ္ထုမ္ပိ ဥဒါဟရန္တိ။ စူဠမာတာယ ကိရ ပုတ္တော မုဏ္ဍော မဟာမာတာယ ပုတ္တော အမုဏ္ဍော၊ တံ ပုတ္တံ မုဏ္ဍေသုံ။ သော ဥဋ္ဌာယ အဟံ နု ခေါ စူဠမာတာယ ပုတ္တောတိ စိန္တေသိ။ ဧဝံ အဟံ နု ခေါသ္မီတိ ကင်္ခါ ဟောတိ။

နော နု ခေါသ္မီတိ အတ္တနော နတ္ထိဘာဝံ ကင်္ခတိ။ တတြာပိ ဣဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ မစ္ဆေ ဂဏှန္တော ဥဒကေ စိရဋ္ဌာနေန သီတိဘူတံ အတ္တနော ဦရုံ မစ္ဆောတိ စိန္တေတွာ ပဟရိ။ အပရော သုသာနပဿေ ခေတ္တံ ရက္ခန္တော ဘီတော သင်္ကုဋိတော သယိ။ သော ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော ဇဏ္ဏုကာနိ ဒွေ ယက္ခာတိ စိန္တေတွာ ပဟရိ။ ဧဝံ နော နု ခေါသ္မီတိ ကင်္ခတိ။

ကိံ နု ခေါသ္မီတိ ခတ္တိယောဝ သမာနော အတ္တနော ခတ္တိယဘာဝံ ကင်္ခတိ။ ဧသ နယော သေသေသု။ ဒေဝေါ ပန သမာနော ဒေဝဘာဝံ အဇာနန္တော နာမ နတ္ထိ။ သောပိ ပန "အဟံ ရူပီ နု ခေါ အရူပီ နု ခေါ"တိအာဒိနာ နယေန ကင်္ခတိ။ ခတ္တိယာဒယော ကသ္မာ န ဇာနန္တီတိ စေ။ အပစ္စက္ခာ တေသံ တတ္ထ တတ္ထ ကုလေ ဥပ္ပတ္တိ။ ဂဟဋ္ဌာပိ စ ပေါတ္ထလိကာဒယော ပဗ္ဗဇိတသညိနော။ ပဗ္ဗဇိတာပိ "ကုပ္ပံ နု ခေါ မေ ကမ္မ"န္တိအာဒိနာ နယေန ဂဟဋ္ဌသညိနော။ မနုဿာပိ စ ရာဇာနော ဝိယ အတ္တနိ ဒေဝသညိနော ဟောန္တိ။

ကထံ နု ခေါသ္မီတိ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉ္ဟေတ္ထ အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေါ နာမ အတ္ထီတိ ဂဟေတွာ တဿ သဏ္ဌာနာကာရံ နိဿာယ ဒီဃော နု ခေါသ္မိ၊ ရဿစတုရံသဆဠံသအဋ္ဌံသသောဠသံသာဒီနံ အညတရပ္ပကာရောတိ ကင်္ခန္တော ကထံ နု ခေါသ္မီတိ ကင်္ခတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သရီရသဏ္ဌာနံ ပန ပစ္စုပ္ပန္နံ အဇာနန္တော နာမ နတ္ထိ။

၁-ဝိစိကိစ္ဆီ (သီ၊ သျာ)

ကုတော အာဂတော၊ သော ကုဟိံ ဂါမီ ဘဝိဿတီတိ အတ္တဘာဝဿ အာဂတိဂတိဋ္ဌာနံ ကင်္ခတိ။

၁၉။ ဧဝံ သောဠသပ္ပဘေဒံ ဝိစိကိစ္ဆံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယံ ဣမိနာ ဝိစိကိစ္ဆာသီသေန ဒိဋ္ဌာသဝံ ဒဿေတုံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ၊ တံ ဒဿေန္တော **တဿ ဧဝံ အယောနိသော မနသိကရောတော ဆန္နံ ဒိဋ္ဌီန**န္တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ယထာ အယံ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ၊ ဧဝံ အယောနိသော မနသိကရောတော တဿေဝ သဝိစိကိစ္ဆဿ အယောနိသော မနသိကာရဿ ထာမဂတတ္တာ ဆန္နံ ဒိဋ္ဌီနံ အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ သဗ္ဗပဒေသု ဝါသဒ္ဒေါ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဧဝံ ဝါ ဧဝံ ဝါ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အတ္ထိ မေ အတ္တာ**တိ စေတ္ထ သဿတဒိဋ္ဌိ သဗ္ဗကာလေသု အတ္တနော အတ္ထိတံ ဂဏှာတိ။ **သစ္စတော ထေတတော**တိ ဘူတတော စ ထိရတော စ၊ "ဣဒံ သစ္စ"န္တိ ဘူတတော သုဋ္ဌု ဒဠှဘာဝေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နတ္ထိ မေ အတ္တာ**တိ အယံ ပန ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သတော သတ္တဿ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဘဝဂ္ဂဟဏတော။ အထ ဝါ ပုရိမာပိ တီသု ကာလေသု အတ္ထိတိ ဂဟဏတော သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ အတ္ထီတိ ဂဏှန္တီ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ ပစ္ဆိမာပိ အတီတာ-နာဂတေသု နတ္ထီတိ ဂဟဏတော ဘသ္မန္တာ ဟုတိယောတိ ဂဟိတဒိဋ္ဌိကာနံ ဝိယ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ အတီတေ ဧဝ နတ္ထီတိ ဂဏှန္တီ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကဿေဝ သဿတဒိဋ္ဌိ။

အတ္တနာဝ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီတိ သညာက္ခန္ဓသီသေန ခန္ဓေ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ သညာယ အဝသေသက္ခန္ဓေ သဉ္ဇာနတော ဣမိနာ အတ္တနာ ဣမံ အတ္တာနံ သဉ္ဇာနာမီတိ ဟောတိ။ **အတ္တနာဝ အနတ္တာန**န္တိ သညာက္ခန္ဓံယေဝ အတ္တာတိ ဂဟေတွာ, ဣတရေ စတ္တာရောပိ အနတ္တာတိ ဂဟေတွာ သညာယ တေသံ ဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ။ **အနတ္တနာဝ အတ္တာန**န္တိ သညာက္ခန္ဓံ အနတ္တာတိ, ဣတရေ စတ္တာရော အတ္တာတိ ဂဟေတွာ သညာယ တေသံ ဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ၊ သဗ္ဗာပိ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယောဝ။

ဝဒေါ ဝေဒေယျောတိအာဒယော ပန သဿတဒိဋ္ဌိယာ · ဧဝ အဘိ-နိဝေသာကာရာ။ တတ္ထ ဝဒတီတိ **ဝဒေါ**၊ ဝစီကမ္မဿ ကာရကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝေဒယတီတိ **ဝေဒေယျော**၊ ဇာနာတိ အနုဘဝတိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိံ ဝေဒေတီတိ။ တတြ တတြ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ

ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ **တတြ တတြာ**တိ တေသု တေသု ယောနိဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသနိကာယေသု အာရမ္မဏေသု ဝါ။ **နိစ္စော**တိ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတော။ **ဓုဝေါ**တိ ထိရော သာရဘူတော။ **သဿတော**တိ သဗ္ဗကာလိကော။ **အဝိပရိဏာမဓမ္မော**တိ အတ္တနော ပကတိဘာဝံ အဝိဇဟနဓမ္မော၊ ကကဏ္ဋကော ဝိယ နာနပ္ပကာရတံ နာပဇ္ဇတိ။ **သဿတိသမန္တိ** စန္ဒသူရိယသမုဒ္ဒမဟာပထဝိပဗ္ဗတာ လောကဝေါဟာရေန သဿတိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ သဿတီဟိ သမံ **သဿတိသမံ**။ ယာဝ သဿတိယော တိဋ္ဌန္တိ၊ တာဝ တထေဝ ဌဿတီတိ ဂဏှတော ဧဝံဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။

ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိဂတန္တိအာဒီသု **ဣဒန္တိ** ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗဿ ပစ္စက္ခနိဒ္ဒေသနံ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ဗန္ဓေန စ ဣဒန္တိ ဝုတ္တံ, န ဒိဋ္ဌိသမ္ဗန္ဓေန၊ ဧတ္ထ စ ဒိဋ္ဌိယေဝ **ဒိဋ္ဌိဂတံ**, ဂူထဂတံ ဝိယ။ ဒိဋ္ဌီသု ဝါ ဂတံ ဣဒံ ဒဿနံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိအန္တောဂဓတ္တာတိပိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ဣဒဉှိ အတ္ထိ မေ အတ္တာတိအာဒိ ဒိဋ္ဌိယာ ဂမနမတ္တမေဝ၊ နတ္ထေတ္ထ အတ္တာ ဝါ နိစ္စော ဝါ ကောစီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာ စာယံ ဒိဋ္ဌိ ဒုန္နိဂ္ဂမနဋ္ဌေန **ဂဟနံ**။ ဒုရတိက္ကမဋ္ဌေန သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန စ **ကန္တာရော**, ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရဝါဠကန္တာရာဒယော ဝိယ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန ဝိလောမနဋ္ဌေန ဝါ **ဝိသူကံ**။ ကဒါစိ သဿတဿ, ကဒါစိ ဥစ္ဆေဒဿ ဂဟဏတော ဝိရူပံ ဖန္ဒိတန္တိ **ဝိပ္ဖန္ဒိတံ**။ ဗန္ဓနဋ္ဌေန **သံယောဇနံ**။ တေနာဟ "ဒိဋ္ဌိဂဟနံ။ပ။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇန"န္တိ[1]။ ဣဒါနိဿ တမေဝ ဗန္ဓနတ္ထံ ဒဿေန္တော **ဒိဋ္ဌိသံယောဇနသံယုတ္တော**တိအာဒိမာဟ။ တဿာယံ သင်္ခေပတ္ထော၊ ဣမိနာ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနေန သံယုတ္တော ပုထုဇ္ဇနော ဇာတိအာဒီဟိ န ပရိမုစ္စတီတိ။ ကိံ ဝါ ဗဟုနာ၊ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခတောပိ န မုစ္စတီတိ။

၂၀။ ဧဝံ ဆပ္ပဘေဒံ ဒိဋ္ဌာသဝံ ဒဿေတွာ ယသ္မာ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာမာသဝါဒိဝစနေနေဝ ဒဿိတော ဟောတိ။ ကာမသုခတ္ထဉှိ ဘဝသုခဘဝဝိသုဒ္ဓိအတ္ထဉ္စ အဝိဇ္ဇာယ အဘိဘူတာ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဗ္ဗတာနိ ပရာမသန္တိ၊ တသ္မာ တံ အဒဿေတွာ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေန ဝါ တဿ ဂဟိတတ္တာပိ တံ အဒဿေတွာဝ ဣဒါနိ ယော ပုဂ္ဂလော ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗေ အာသဝေ ပဇဟတိ၊ တံ ဒဿေတွာ တေသံ အာသဝါနံ ပဟာနံ

၁-အဘိ ၁-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

ဒသေတုံ ပုဗ္ဗေ.ဝါ အယောနိသော မနသိကရောတော ပုထုဇ္ဇနဿ တေသံ ဥပ္ပတ္တိံ ဒသေတွာ ဣဒါနိ တဗ္ဗိပရိတဿ ပဟာနံ ဒသေတုံ **သုတဝါ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော၊ ယာဝ "သော ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ အာဝဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ-နယေန စ ဝုတ္တပစ္စနီကတော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပစ္စနီကတော စ သဗ္ဗာကာရေန အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒါဝိနီတပစ္စနီကတော အယံ "သုတဝါ အရိယ-သာဝကော အရိယဓမ္မဿ ကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ သုဝိနီတော"တိ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ အပိစ ခေါ သိခါပတ္တဝိပဿနတော ပဘုတိ ယာဝ ဂေါတြဘု၊ တာဝ တဒနုရူပေန အတ္ထေန အယံ အရိယသာဝကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၁။ "သော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတီ"တိအာဒီသု ပန အယံ အတ္ထဝိဘာဝနာ၊ သော စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကော အရိယသာဝကော တဏှာဝဇ္ဇာ တေဘူမကာ ခန္ဓာ **ဒုက္ခံ**၊ တဏှာ **ဒုက္ခသမုဒယော**၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ **နိရောဓော**၊ နိရောဓသမ္ပာပကော **မဂ္ဂေါ**တိ ဧဝံ ပုဗ္ဗေဝ အာစရိယ-သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတစတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနော အပရေန သမယေန ဝိပဿနာမဂ္ဂံ သမာရုဠှော သမာနော တေ တေဘူမကေ ခန္ဓေ **ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊** ဥပါယေန ပထေန သမန္နာဟရတိ စေဝ ဝိပဿတိ စ။ ဧတ္တ ဟိ ယာဝ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ တာဝ မနသိကာရသီသေန ဝိပဿနာ ဝုတ္တာ။ ယာ ပနာယံ တဿေဝ ဒုက္ခဿ သမုဋ္ဌာပိကာ သမ္မာဝိကာ တဏှာ၊ **အယံ သမုဒယောတိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ**။ ယသ္မာ ပန ဒုက္ခဥ္စ သမု-ဒယော စ ဣဒံ ဌာနံ ပတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ ယဒိဒံ **နိဗ္ဗာနံ** နာမ၊ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ**။ နိရောဓသမ္ပာပကံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊** ဥပါယေန ပထေန သမန္နာဟရတိ စေဝ ဝိပဿတိ စ။

တတြာယံ ဥပါယော၊ အဘိနိဝေသော နာမ ဝဋ္ဋေ ဟောတိ၊ ဝိဝဋ္ဋေ နတ္ထိ။ တသ္မာ "အယံ အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတူ"တိ-အာဒိနာ နယေန သကသန္တတိယံ စတ္တာရိ ဘူတာနိ တဒနုသာရေန ဥပါဒါ-ရူပါနိ စ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အယံ ရူပက္ခန္ဓောတိ ဝဝတ္ထပေတိ၊ တံ ဝဝတ္ထာပယတော ဥပ္ပန္နေ တဒါရမ္မဏေ စိတ္တစေတသိကေ ဓမ္မေ ဣမေ စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓာတိ ဝဝတ္ထပေတိ၊ တတော ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခန္တိ ဝဝတ္ထပေတိ၊ တေ ပန

သင်္ခေပတော နာမဉ္စ ရူပဉ္စာတိ ဒွေ ဘာဂါယေဝ ဟောန္တိ။ ဣဒဉ္စ နာမရူပံ သဟေတု သပ္ပစ္စယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ အယံ ဟေတု အယံ ပစ္စယောတိ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာကမ္မာဟာရာဒိကေ ဟေတုပစ္စယေ ဝဝတ္ထပေတိ။ တတော တေသံ ပစ္စယာနဉ္စ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မာနဉ္စ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ဝဝတ္ထပေတွာ ဣမေ ဓမ္မာ အဟုတွာ ဟောန္တီတိ အနိစ္စလက္ခဏံ အာရောပေတိ၊ ဥဒယဗ္ဗယ-ပီဠိတတ္တာ ဒုက္ခာတိ ဒုက္ခလက္ခဏံ အာရောပေတိ၊ အဝသဝတ္တနတော အနတ္တာတိ အနတ္တလက္ခဏံ အာရောပေတိ။ ဧဝံ တီဏိ လက္ခဏာနိ အာရော-ပေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဝိပဿနံ ပဝတ္တေန္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပါပုဏာတိ။

တသ္မိံ ခဏေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဧကပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဧကာဘိ-သမယေန အဘိသမေတိ။ ဒုက္ခံ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သမုဒယံ ပဟာနပဋိဝေဓေန၊ နိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာပဋိဝေဓေန၊ မဂ္ဂံ ဘာဝနာပဋိ-ဝေဓေန။ ဒုက္ခဉ္စ ပရိညာဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ပ။ မဂ္ဂံ ဘာဝနာဘိ-သမယေန အဘိသမေတိ၊ နော စ ခေါ အညမညေန ဉာဏေန။ ဧကဉာဏေ-နေဝ ဟိ ဧသ နိရောဓံ အာရမ္မဏတော, သေသာနိ ကိစ္စတော ပဋိဝိဇ္ဈတိ စေဝ အဘိသမေတိ စ။ န ဟိဿ တသ္မိံ သမယေ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာမီ”တိ ဝါ။ပ။ “မဂ္ဂံ ဘာဝေမီ”တိ ဝါ၊ အပိစ ခွဿ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဋိဝေဓဝသေန နိရောဓံ သစ္ဆိကရောတော ဧဝံ တံ ဉာဏံ ဒုက္ခပရိညာ-ကိစ္စမ္ပိ သမုဒယပဟာနကိစ္စမ္ပိ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စမ္ပိ ကရောတိယေဝ။ တဿ ဧဝံ ဥပါယေန ယောနိသော မနသိကရောတော တီဏိ သံယောဇနာနိ ပဟီ-ယန္တိ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, အဋ္ဌဝတ္ထုကာ ဝိစိကိစ္ဆာ, “သီလေန သုဒ္ဓိ ဝတေန သုဒ္ဓီ”တိ သီလဗ္ဗတာနံ ပရာမသနတော သီလဗ္ဗတပရာမာသောတိ။ တတ္ထ စတူသု အာသဝေသု သက္ကာယဒိဋ္ဌိသီလဗ္ဗတပရာမာသာ ဒိဋ္ဌာသဝေန သင်္ဂဟိတတ္တာ အာသဝါ စေဝ သံယောဇနာ စ။ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇနမေဝ၊ န အာသဝေါ။ “ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ အာသဝါ”တိ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နတ္တာ ပန အာသဝါတိ။

“ဣမေ ဝုစ္စန္တိ။ပ။ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ ဣမေ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ နာမ အာသဝါတိ ဒဿေန္တော အာဟ။ အထ ဝါ ယာ အယံ ဆန္နံ ဒိဋ္ဌီနံ အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဧဝံ သရူပေနေဝ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိဘတ္တာ။ တံ သန္ဓာယာဟ “ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ”တိ။ သာ စ ယသ္မာ သဟဇာတ-ပဟာနေကဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ပဟီယတိ။ ဒိဋ္ဌာသဝေ ဟိ ပဟီယမာနေ တံသဟ-ဇာတော စတူသု ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တေသု ကာမာသဝေါပိ အဝိဇ္ဇာသဝေါပိ

ပဟီယတိ။ ပဟာနေကဋ္ဌော ပန စတူသု ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေသု နာဂသုပဏ္ဏာဒိသမိဒ္ဓိပတ္တနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဘဝါသဝေါ။ တေနေဝ သမ္ပယုတ္တော အဝိဇ္ဇာသဝေါပိ။ ဒွီသု ဒေါမနဿစိတ္တေသု ပါဏာတိပါတာဒိနိဗ္ဗတ္တကော အဝိဇ္ဇာသဝေါပိ၊ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ္တသမ္ပယုတ္တော အဝိဇ္ဇာသဝေါပီတိ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အဝသေသာ တယောပိ အာသဝါ ပဟီယန္တိ။ တသ္မာ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော ကတောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသ ပေါရာဏာနံ အဓိပ္ပါယော။

ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာတိ **ဒဿနံ** နာမ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ တေန ပဟာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဒဿနံ? ပဌမံ နိဗ္ဗာနဒဿနတော။ နနု ဂေါတြဘု ပဌမတရံ ပဿတီတိ။ နော န ပဿတိ။ ဒိသွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ပန န ကရောတိ သံယောဇနာနံ အပ္ပဟာနတော။ တသ္မာ ပဿတီတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ရာဇာနံ ဒိသွာပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ကိစ္စနိပ္ဖတ္တိယာ အဒိဋ္ဌတ္တာ "အဇ္ဇာပိ ရာဇာနံ န ပဿာမီ"တိ ဝဒန္တော ဂါမဝါသီ ပုရိသော စေတ္ထ နိဒဿနံ။

သံဝရပဟာတဗ္ဗာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဧဝံ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗေ အာသဝေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တဒနန္တရုဒ္ဒိဋ္ဌေ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗေ ဒဿေတုံ **ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ**တိ အာဟ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရဉ္စ အတ္ထမတ္တမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။

နနု စ ဒဿနေန ဘာဝနာယာတိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ အပ္ပဟာတဗ္ဗော အာသဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ အထ ကသ္မာ ဝိသုံ သံဝရာဒီဟိ ပဟာတဗ္ဗေ ဒဿေတီတိ။ သံဝရာဒီဟိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝိက္ခမ္ဘိတာ အာသဝါ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ သမုဂ္ဃါတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ မဂ္ဂါနံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဣမေဟိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ တသ္မာ ယော စာယံ ဝုတ္တော ပဌမော ဒဿနမဂ္ဂေါယေဝ၊ ဣဒါနိ ဘာဝနာနာမေန ဝုစ္စိဿန္တိ[၁] တယော မဂ္ဂါ၊ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အယံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ဝုစ္စိဿန္တိ (က)

တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ပဋိသင်္ခါ**တိ ပဋိသင်္ခါယ။ တတ္ထာယံ သင်္ခါသဒ္ဒေါ ဉာဏကောဋ္ဌာသပညတ္တိဂဏနာသု ဒိဿတိ။ "သင်္ခါယေကံ ပဋိသေဝတီ"တိအာဒီသု[1] ဟိ ဉာဏေ ဒိဿတိ။ "ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တီ"တိအာဒီသု[2] ကောဋ္ဌာသေ။ "တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ သင်္ခါ သမညာ"တိအာဒီသု[3] ပညတ္တိယံ။ "န သုကရံ သင်္ခါတု"န္တိအာဒီသု[4] ဂဏနာယံ။ ဣဓ ပန ဉာဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသောတိ ဟိ ဥပါယေန ပထေန ပဋိသင်္ခါယ ဉတွာ ပစ္စဝေက္ခိတွာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ အသံဝရေ အာဒီနဝပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ပဋိသင်္ခါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စာယံ "ဝရံ ဘိက္ခဝေ တတ္တာယ အယောသလာကာယ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ စက္ခုန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ၊ န တွေဝ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော"တိအာဒိနာ[5] အာဒိတ္တပရိယာယနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီ**တိ ဧတ္ထ စက္ခုမေဝ ဣန္ဒြိယံ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ သံဝရဏတော သံဝရော၊ ပိဒဟနတော ထကနတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရော။ တိတ္ထကာကော အာဝါဋကစ္ဆပေါ ဝနမဟိံသောတိအာဒယော ဝိယ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ နတ္ထိ။ န ဟိ စက္ခုပသာဒံ နိဿာယ သတိ ဝါ မုဋ္ဌသစ္စံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အပိစ ယဒါ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ တဒါ ဘဝင်္ဂေ ဒွိက္ခတ္တုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓေ ကိရိယမနောဓာတု အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ သာဓယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တတော စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ၊ တတော ဝိပါကမနောဓာတု သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စံ၊ တတော ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု သန္တီရဏကိစ္စံ၊ တတော ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ[6] သာဓယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။ တဒနန္တရံ ဇဝနံ ဇဝတိ။

တတ္ထာပိ နေဝ ဘဝင်္ဂသမယေ၊ န အာဝဇ္ဇနာဒီနံ အညတရသမယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ အတ္ထိ။ ဇဝနက္ခဏေ ပန သစေ ဒုဿီလျံ ဝါ မုဋ္ဌသစ္စံ ဝါ အညာဏံ ဝါ အက္ခန္တိ ဝါ ကောသဇ္ဇံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ အသံဝရော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဟောန္တောပိ သော စက္ခုန္ဒြိယေ အသံဝရောတိ ဝုစ္စတိ။ ကသ္မာ? တသ္မိံ ဟိ သတိ ဒွါရမ္ပိ အဂုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္ပိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝီထိစိတ္တာနိပိ။ ယထာ

၁-မ ၂-၁၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၁-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သံ ၁-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝေါတ္ထပနကိစ္စံ (သီ)

ကိံ၊ ယထာ နဂရေ စတူသု ဒွါရေသု အသံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တော ဃရ-ကောဋ္ဌကဂဗ္ဘာဒယော သုသံဝုတာ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ အရက္ခိတံ အဂေါပိတမေဝ ဟောတိ။ နဂရဒွါရေန ဟိ ပဝိသိတွာ စောရာ ယဒိစ္ဆန္တိ၊ တံ ကရေယျုံ၊ ဧဝမေဝ ဇဝနေ ဒုဿီလျာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု တသ္မိံ အသံဝရေ သတိ ဒွါရမ္ပိ အဂုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္ပိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝီထိ-စိတ္တာနိပီတိ။

တသ္မိံ ပန သီလာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဒွါရမ္ပိ ဂုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္ပိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝီထိစိတ္တာနိပိ။ ယထာ ကိံ၊ ယထာ နဂရဒွါရေသု သုသံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တော ဃရာဒယော အသံဝုတာ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သုရက္ခိတံ သုဂေါပိတမေဝ ဟောတိ။ နဂရဒွါရေသု ဟိ ပိဟိတေသု စောရာနံ ပဝေသော နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ ဇဝနေ သီလာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဒွါရမ္ပိ သုဂုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္ပိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝီထိစိတ္တာနိပိ။ တသ္မာ ဇဝနက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရောတိ ဝုတ္တော။ ဣဓ စာယံ သတိသံဝရော အဓိပ္ပေတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရေန သံဝုတော **စက္ခုန္ဒြိယသံဝရ-သံဝုတော၊** ဥပေတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ ပါတိမောက္ခသံဝရ-သံဝုတောတိ ဣမဿ ဝိဘင်္ဂေ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော”တိ[၁] ဝုတ္တံ။ တံ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရေန သံဝုတောတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ဝါ သံဝရိတိ သံဝုတော၊ ထကေသိ ပိဒဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရသံဝုတော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော၊ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသညိတံ သတိကဝါဋံ စက္ခုဒွါရေ ဃရဒွါရေ ကဝါဋံ ဝိယ သံဝရိ ထကေသိ ပိဒဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယမေဝ စေတ္ထ အတ္ထော သုန္ဒရတရော။ တထာ ဟိ “စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝုတဿ ဝိဟရတော သံဝုတဿ ဝိဟရတော”တိ ဧတေသု ပဒေသု အယမေဝ အတ္ထော ဒိဿတိ။

ဝိဟရတီတိ ဧဝံ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ယေန ကေနစိ ဣရိယာပထ-ဝိဟာရေန ဝိဟရတိ။ **ယညှိဿာ**တိအာဒီသု ယံ စက္ခုန္ဒြိယံ အဿ ဘိက္ခုနော အသံဝုတဿ အထကေတွာ အပိဒဟိတွာ ဝိဟရန္တဿာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ ယေ-ကာရဿ ယန္တိ အာဒေသော၊ **ဟိ**-ကာရော စ ပဒပူရဏော၊ ယေ အဿာတိ အတ္ထော။

၁-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။

ဥပ္ပဇ္ဇေယျုန္တိ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ။ **အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ**တိ စတ္တာရော အာသဝါ စ အညေ စ ဝိဃာတကရာ ကိလေသပရိဠာဟာ ဝိပါကပရိဠာဟာ စ။ စက္ခုဒွါရေ ဟိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ အာပါထဂတံ ကာမဿာဒဝသေန အဿာဒယတော အဘိနန္ဒတော ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤဒိသံ အညသ္မိမ္ပိ သုဂတိဘဝေ လဘိဿာမီတိ ဘဝပတ္ထနာယ အဿာဒယတော ဘဝါသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သတ္တောတိ ဝါ သတ္တဿာတိ ဝါ ဂဏှန္တဿ ဒိဋ္ဌာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗေဟေဝ သဟဇာတံ အညာဏံ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ စတ္တာရော အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တေဟိ သမ္ပယုတ္တာ အပရေ ကိလေသာ ဝိဃာတပရိဠာဟာ၊ အာယတိံ ဝါ တေသံ ဝိပါကာ။ တေပိ ဟိ အသံဝုတဿေဝ ဝိဟာရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုန္တိ ဝုတ္တန္တိ။

ဧဝံသ တေတိ ဧဝံ အဿ တေ၊ ဧဝံ ဧတေန ဥပါယေန န ဟောန္တိ၊ နေဝ အညထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သောတိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော**တိအာဒီသု။

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဣမေ ဆသု ဒွါရေသု စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ စတုဝီသတိ အာသဝါ သံဝရေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။ သဗ္ဗတ္ထေဝ စေတ္ထ သတိသံဝရော ဧဝ သံဝရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိသေဝနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၃။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရ**န္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သီလကထာယံ ဝုတ္တမေဝ။ **ယဉ္စိဿာ**တိ ယံ စီဝရပိဏ္ဍပါတာဒီသု ဝါ အညတရံ အဿ။ **အပ္ပဋိသေဝတော**တိ ဧဝံ ယောနိသော အပ္ပဋိသေဝန္တဿ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလံ ပနိဓ အလဒ္ဓံ စီဝရာဒိံ ပတ္ထယတော လဒ္ဓံ ဝါ အဿာဒယတော ကာမာသဝဿ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဤဒိသံ အညသ္မိမ္ပိ သမ္ပတ္တိဘဝေ သုဂတိဘဝေ လဘိဿာမီတိ ဘဝပတ္ထနာယ အဿာဒယတော ဘဝါသဝဿ၊ အဟံ လဘာမိ န လဘာမီတိ ဝါ မယှံ ဝါ ဣဒန္တိ အတ္တသညံ အဓိဋ္ဌဟတော[1] ဒိဋ္ဌာသဝဿ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗေဟေဝ ပန သဟဇာတော အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဧဝံ စတုန္နံ အာသဝါနံ ဥပ္ပတ္တိ ဝိပါကပရိဠာဟာ စ နဝဝေဒ-နုပ္ပါဒနတောပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-အဝိဇဟတော (သီ)

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဣမေ ဧကမေကသ္မိံ ပစ္စယေ စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ သောဠသ အာသဝါ ဣမိနာ ဉာဏသံဝရသင်္ခါတေန ပစ္စဝေက္ခဏပဋိသေဝနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။

အဓိဝါသနာပဟာတဗ္ဗာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၄။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿာ**တိ ဥပါယေန ပထေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ ခမော ဟောတိ သီတဿ သီတံ ခမတိ သဟတိ၊ န အဓီရပုရိသော ဝိယ အပ္ပမတ္တကေနပိ သီတေန စလတိ ကမ္ပတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ အပိစ ခေါ လောမသနာဂတ္ထေရော ဝိယ အနပ္ပကေနာပိ သီတေန ဖုဋ္ဌော န စလတိ န ကမ္ပတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ မနသိ ကရောတိ။ ထေရော ကိရ စေတိယပဗ္ဗတေ ပိယင်္ဂုဂုဟာယံ ပဓာနဃရေ ဝိဟရန္တော အန္တရဋ္ဌကေ ဟိမပါတသမယေ လောကန္တရိကနိရယေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဝိဇဟန္တောဝ အဗ္ဘောကာသေ ဝီတိနာမေသိ။ ဧဝံ **ဥဏှာဒီသုပိ** အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကေဝလဉ္ဟိ ယော ဘိက္ခု အဓိမတ္တမ္ပိ ဥဏှံ သဟတိ သွေဝ ထေရော ဝိယ၊ အယံ "ခမော ဥဏှဿာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ထေရော ကိရ ဂိမှသမယေ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဗဟိစင်္ကမေ နိသီဒိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တဿ[၁] သေဒါ ပိဿ ကစ္ဆေဟိ မုစ္စန္တိ။ အထ နံ အန္တေဝါသိကော အာဟ "ဣဓ ဘန္တေ နိသီဒထ၊ သီတလော ဩကာသော"တိ။ ထေရော "ဥဏှဘယေနေဝမှိ အာဝုသော ဣဓ နိသိန္နော"တိ အဝီစိမဟာနိရယံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ နိသီဒိယေဝ။ **ဥဏှ**န္တိ စေတ္ထ အဂ္ဂိသန္တာပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သူရိယသန္တာပဝသေန ပနေတံ ဝတ္ထု ဝုတ္တံ။

ယော စ ဒွေ တယော ဝါရေ ဘတ္တံ ဝါ ပါနီယံ ဝါ အလဘမာနောပိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အတ္တနော ပေတ္တိဝိသယူပပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အဝေဓေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိယေဝ။ အဓိမတ္တေဟိ ဍံသမကသဝါတာတပသမ္ဖဿေဟိ ဖုဋ္ဌော စာပိ တိရစ္ဆာနူပပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အဝေဓေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိယေဝ။ သရီသပသမ္ဖဿေန ဖုဋ္ဌော စာပိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ သီဟဗျဂ္ဃာဒိမုခေသု အနေကဝါရံ ပရိဝတ္တိတပုဗ္ဗဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အဝေဓေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဝိဇဟတိယေဝ ပဓာနိယတ္ထေရော ဝိယ။ အယံ "ခမော ဍံသဿာယ။ပ။ သရီသပသမ္ဖဿာန"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-မနသိကရောတော (သျာ)

ထေရံ ကိရ ခဏ္ဍစေလဝိဟာရေ[1] ကဏိကာရပဓာနိယဃရေ အရိယဝံသံ သုဏန္တံ ဃောရဝိသော သပ္ပော ဍံသိ။ ထေရော ဇာနိတွာပိ ပသန္နစိတ္တော နိသိန္နော ဓမ္မံယေဝ သုဏာတိ။ ဝိသဝေဂေါ ထဒ္ဓေါ အဟောသိ။ ထေရော ဥပသမ္ပဒမဏ္ဍလံ အာဒိံ ကတွာ သီလံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိသုဒ္ဓသီလောဟမသ္မီတိ ပီတိံ ဥပ္ပါဒေသိ။ သဟ ပီတုပ္ပါဒါ ဝိသံ နိဝတ္တိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ ထေရော တတ္ထေဝ စိတ္တေကဂ္ဂတံ လဘိတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ယော ပန အဇ္ဈာသဝသေန ဒုရုတ္တေ ဒုရုတ္တတ္တာယေဝ စ ဒုရာဂတေ အပိ အန္တိမဝတ္ထုသညိတေ ဝစနပထေ သုတွာ ခန္တိဂုဏံယေဝ ပစ္စဝေက္ခိတွာ န ဝေဓတိ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရော ဝိယ။ အယံ “ခမော ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာန”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ထေရော ကိရ ပစ္စယသန္တောသဘာဝနာရာမတာယ မဟာအရိယဝံသပ္ပဋိပဒံ ကထေသိ၊ သဗ္ဗော မဟာဂါမော အာဂစ္ဆတိ။ ထေရဿ မဟာသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ အညတရော မဟာထေရော အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဒီဃဘာဏကော အရိယဝံသံ ကထေမီတိ သဗ္ဗရတ္တိံ ကောလာဟလံ ကရောသီတိအာဒီဟိ အက္ကောသိ၊ ဥဘောပိ စ အတ္တနော အတ္တနော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ ဂါဝုတမတ္တံ ဧကပထေန အဂမံသု။ သကလဂါဝုတမ္ပိ သော တံ အက္ကောသိယေဝ။ တတော ယတ္ထ ဒွိန္နံ ဝိဟာရာနံ မဂ္ဂေါ ဘိဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဌတွာ ဒီဃဘာဏကတ္ထေရော တံ ဝန္ဒိတွာ “ဧသော ဘန္တေ တုမှာကံ မဂ္ဂေါ”တိ အာဟ။ သော အသုဏန္တော ဝိယ အဂမာသိ။ ထေရောပိ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ နိသီဒိ။ တမေနံ အန္တေဝါသိကော “ကိံ ဘန္တေ သကလဂါဝုတံ ပရိဘာသန္တဿ န ကိဉ္စိ အဝေါစုတ္ထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “ခန္တိယေဝ အာဝုသော မယှံ ဘာရော, န အက္ခန္တိ။ ဧကပဒုဒ္ဓါရေပိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိယောဂံ န ပဿာမီ”တိ အာဟ။ ဧတ္ထ စ ဝစနမေဝ **ဝစနပထော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယော ပန ဥပ္ပန္နာ သာရီရိကာ ဝေဒနာ ဒုက္ခမနဋ္ဌေန[2] **ဒုက္ခာ**၊ ဗဟလဋ္ဌေန **တိဗ္ဗာ**၊ ဖရုသဋ္ဌေန **ခရာ**၊ တိခိဏဋ္ဌေန **ကဋုကာ**၊ အဿာဒဝိရဟတော **အသာတာ**၊ မနံ အဝဍ္ဎနတော **အမနာပါ**၊ ပါဏဟရဏသမတ္ထတာယ **ပါဏဟရာ** အဓိဝါသေတိယေဝ၊ န ဝေဓတိ။ ဧဝံ သဘာဝေါ ဟောတိ စိတ္တလပဗ္ဗတေ ပဓာနိယတ္ထေရော ဝိယ။ အယံ “ဥပ္ပန္နာနံ။ပ။ အဓိဝါသန-ဇာတိကော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ခဏ္ဍ စေတိယဝိဟာရေ (က)   ၂-ဒုက္ခာဝဟနဋ္ဌေန (သျာ)၊ ဒုက္ခာပနဋ္ဌေန (က)

ထေရဿ ကိရ ရတ္တိံ ပဓာနေန ဝီတိနာမေတွာ ဌိတဿ ဥဒရဝါတော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော တံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော အာဝတ္တတိ ပရိဝတ္တတိ။ တမေနံ စင်္ကမပဿေ ဌိတော ပိဏ္ဍပါတိယတ္ထေရော အာဟ “အာဝုသော ပဗ္ဗဇိတော နာမ အဓိဝါသနသီလော ဟောတီ”တိ။ သော သာဓု ဘန္တေတိ အဓိဝါသေတွာ နိစ္စလော သယိ။ ဝါတော နာဘိတော ယာဝ ဟဒယံ ဖာလေတိ။ ထေရော ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိပဿန္တော မုဟုတ္တေန အနာဂါမီ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ။

ယဉ္စဿာတိ သီတာဒိသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ အဿ။ **အနဓိဝါသယတော**တိ အနဓိဝါသေန္တဿ အက္ခမန္တဿ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာသဝုပ္ပတ္တိ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သီတေန ဖုဋ္ဌဿ ဥဏှံ ပတ္ထယန္တဿ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ နတ္ထိ နော သမ္ပတ္တိဘဝေ သုဂတိဘဝေ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါတိ ဘဝံ ပတ္ထယန္တဿ ဘဝါသဝေါ။ မယှံ သီတံ ဥဏှန္တိ ဂါဟော ဒိဋ္ဌာသဝေါ။ သဗ္ဗေဟေဝ သမ္ပယုတ္တော အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ။

“**ဣမေ ဝုစ္စန္တိ။ ပ။ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ**”တိ ဣမေ သီတာဒိသု ဧကမေကဿ ဝသေန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ အနေကေ အာသဝါ ဣမာယ ခန္တိသံဝရသင်္ခါတာယ အဓိဝါသနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တီတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ အယံ ခန္တိ သီတာဒိဓမ္မေ အဓိဝါသေတိ၊ အတ္တနော ဥပရိ အာရောပေတွာ ဝါသေတိယေဝ။ န အသဟမာနာ ဟုတွာ နိရဿတိ[၁]၊ တသ္မာ “အဓိဝါသနာ”တိ ဝုစ္စတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပရိဝဇ္ဇနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၅။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတီ**တိ အဟံ သမဏောတိ စဏ္ဍဿ ဟတ္ထိဿ အာသန္နေ န ဌာတဗ္ဗံ။ တတောနိဒါနဉ္ဟိ မရဏမ္ပိ သိယာ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ဧဝံ ဥပါယေန ပထေန ပစ္စယေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ စဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတိ ပဋိက္ကမတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **စဏ္ဍ**န္တိ စ ဒုဋ္ဌံ၊ ဝါဠန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ခါဏု**န္တိ ခဒိရခါဏုအာဒိံ။ **ကဏ္ဋကဋ္ဌာန**န္တိ ကဏ္ဋကာနံ ဌာနံ၊ ယတ္ထ ကဏ္ဋကာ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ တံ ဩကာသန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သောဗ္ဘ**န္တိ သဗ္ဗတော ပရိစ္ဆိန္နတဋံ။ **ပပါတ**န္တိ ဧကတော ဆိန္နတဋံ။ **စန္ဒနိက**န္တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကဂဗ္ဘမလာဒီနံ ဆဍ္ဍနဋ္ဌာနံ။ **ဩဠိဂလ္လ**န္တိ

၁-နိဒဿတိ (က)

တေသံယေဝ သကဒ္ဒမာဒီနံ သန္ဒနောကာသံ။ တံ ဇဏ္ဏုမတ္တမ္ပိ အသုစိဘရိတံ ဟောတိ၊ ဒွေပိ စေတာနိ ဌာနာနိ အမနုဿဒုဂ္ဂန္ဓာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တာနိ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ။ **အနာသနေ**တိ ဧတ္ထ ပန အယုတ္တံ အာသနံ **အနာသနံ**၊ တံ အတ္ထတော အနိယတဝတ္ထုကံ ရဟောပဋိစ္ဆန္နာသနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဂေါစရေ**တိ ဧတ္ထပိ စ အယုတ္တော ဂေါစရော **အဂေါစရော**၊ သော ဝေသိယာဒိဘေဒတော ပဉ္စဝိဓော။ **ပါပကေ မိတ္တေ**တိ လာမကေ ဒုဿီလေ မိတ္တပတိရူပကေ, အမိတ္တေ ဝါ။ **ဘဇန္တ**န္တိ သေဝမာနံ။ **ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ**တိ ပဏ္ဍိတာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ သဗြဟ္မစာရယော၊ ဘိက္ခုနမေတံ အဓိဝစနံ။ တေ ဟိ ဧကကမ္မံ ဧကုဒ္ဒေသော သမသိက္ခတာတိ ဣမံ ဗြဟ္မံ သမာနံ စရန္တိ၊ တသ္မာ **သဗြဟ္မစာရီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ပါပကေသု ဌာနေသူ**တိ လာမကေသု ဌာနေသု။ **ဩကပ္ပေယျု**န္တိ သဒ္ဒဟေယျုံ၊ အဓိမုစ္စေယျုံ "အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ အကာသိ ဝါ ကရိဿတိ ဝါ"တိ။

ယဉှိဿာတိ ဟတ္ထိအာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ အဿ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာသဝုပ္ပတ္တိ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟတ္ထိအာဒိနိဒါနေန ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ သုခံ ပတ္ထယတော ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နတ္ထိ နော သမ္ပတ္တိဘဝေ သုဂတိဘဝေ ဤဒိသံ ဒုက္ခန္တိ ဘဝံ ပတ္ထေန္တဿ ဘဝါသဝေါ။ မံ ဟတ္ထီ မဒ္ဒတိ၊ မံ အဿောတိ ဂါဟော ဒိဋ္ဌာသဝေါ။ သဗ္ဗေဟေဝ သမ္ပယုတ္တော အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ။

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ။ပ။ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဣမေ ဟတ္ထိအာဒီသု ဧကေကဿ ဝသေန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ အနေကေ အာသဝါ ဣမိနာ သီလသံဝရသင်္ခါတေန ပရိဝဇ္ဇနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိနောဒနာပဟာတဗ္ဗအာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၆။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ**တိ "ဣတိပါယံ ဝိတက္ကော အကုသလော၊ ဣတိပိ သာဝဇ္ဇော၊ ဣတိပိ ဒုက္ခဝိပါကော။ သော စ ခေါ အတ္တဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ"တိအာဒိနာ နယေန ယောနိသော ကာမဝိတက္ကေ အာဒီနဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဥပ္ပန္နံ ဇာတမဘိနိဗ္ဗတ္တံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ၊ စိတ္တံ အာရောပေတွာ န ဝါသေတိ၊ အဗ္ဘန္တရေ ဝါ န ဝါသေတီတိပိ အတ္ထော။

အနဓိဝါသေန္တော ကိံ ကရောတီတိ? **ပဇဟတိ** ဆဍ္ဍေတိ။

ကိံ ကစဝရံ ဝိယ ပိဋကေနာတိ? န ဟိ၊ အပိစ ခေါ နံ **ဝိနောဒေတိ** တုဒတိ ဝိဇ္ဈတိ နီဟရတိ။

ကိံ ဗလိဗဒ္ဒံ ဝိယ ပတောဒေနာတိ? န ဟိ၊ အထ ခေါ နံ **ဗျန္တီကရောတိ** ဝိဂတန္တံ ကရောတိ။ ယထာဿ အန္တောပိ နာဝသိဿတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ၊ တထာ နံ ကရောတိ။

ကထံ ပန နံ တထာ ကရောတီတိ? **အနဘာဝံ ဂမေတီ**တိ အနု အနု အဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ယထာ သုဝိက္ခမ္ဘိတော ဟောတိ၊ တထာ ကရောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော **ဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္ကေသု**။

ဧတ္ထ စ **ကာမဝိတက္ကော**တိ "ယော ကာမပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ"တိ ဝိဘင်္ဂေ[၁] ဝုတ္တော။ ဧသ နယော ဣတရေသု။ **ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ**တိ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ၊ ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သကိံ ဝါ ဥပ္ပန္နေ ဝိနောဒေတွာ ဒုတိယဝါရေ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ န ဟောတိ၊ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနောဒေတိယေဝ။ **ပါပကေ အကုသလေ**တိ လာမကဋ္ဌေန ပါပကေ, အကောသလ္လတာယ[၂] အကုသလေ။ **ဓမ္မေ**တိ တေယေဝ ကာမဝိတက္ကာဒယော သဗ္ဗေပိ ဝါ နဝ မဟာဝိတက္ကေ။ တတ္ထ တယော ဝုတ္တာ ဧဝ။ အဝသေသာ "ဉာတိဝိတက္ကော ဇနပဒဝိတက္ကော အမရဝိတက္ကော ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော အနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော"တိ[၃] ဣမေ ဆ။

ယဉ္စိဿာတိ ဧတေသု ဝိတက္ကေသု ယံကိဉ္စိ အဿ၊ ဧသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကာမဝိတက္ကော ပနေတ္ထ ကာမာသဝေါ ဧဝ။ တဗ္ဗိသေသော ဘဝါသဝေါ။ တံသမ္ပယုတ္တော ဒိဋ္ဌာသဝေါ။ သဗ္ဗဝိတက္ကေသု အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဧဝံ အာသဝုပ္ပတ္တိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ။ပ။ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဣမေ ကာမဝိတက္ကာဒိဝသေန ဝုတ္တပ္ပကာရာ အာသဝါ ဣမိနာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိတက္ကေ အာဒီနဝပစ္စဝေက္ခဏသဟိတေန ဝီရိယသံဝရသင်္ခါတေန ဝိနောဒနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗာသဝဝဏ္ဏနာ

၂၇။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတီ**တိ အဘာဝနာယ အာဒီနဝံ, ဘာဝနာယ စ အာနိသံသံ ဥပါယေန ပထေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ

၁-အဘိ ၂-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အကောသလ္လတာယ ပဋိပက္ခတာယ (က)
၃-ခု ၇-၄၀၂-မဟာနိဒ္ဒေသေ။

သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ၊ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ ဣမေ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသမယသမ္ဘူတာ လောကုတ္တရဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဧဝ အဓိပ္ပေတာ၊ တထာပိ အာဒိကမ္မိကာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု အသမ္မောဟတ္ထံ လောကိယလောကုတ္တရမိဿ-ကေန နေယံ နယေန အတ္ထဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမိ။ ဣဓ ပန လောကိယနယံ ပဟာယ လောကုတ္တရနယော ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ တတ္ထ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂန္တိ-အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာနံ သတ္တန္နံ အာဒိပဒါနံယေဝ တာဝ—

အတ္ထတော လက္ခဏာဒိဟိ၊ ကမတော စ ဝိနိစ္ဆယော။
အနူနာဓိကတော စေဝ၊ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိဘာဝိနာ။

တတ္ထ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ တာဝ သရဏဋ္ဌေန **သတိ**။ သာ ပနေသာ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ, အပိလာပနလက္ခဏာ ဝါ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ "ယထာ မဟာရာဇ ရညော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ရညော သာပတေယျံ အပိလာပေတိ၊ ဧတ္တကံ မဟာရာဇ ဟိရညံ၊ ဧတ္တကံ သုဝဏ္ဏံ၊ ဧတ္တကံ သာပတေယျန္တိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇဟီန-ပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ ဓမ္မေ အပိလာပေတိ။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ"တိ[၁] ဝိတ္ထာရော။ အပိလာပနရသာ။ ကိစ္စဝသေနေဝ ဟိဿ ဧတံ လက္ခဏံ ထေရေန ဝုတ္တံ။ အသမ္မောသရသာ ဝါ။ ဂေါစရာဘိမုခဘာဝပစ္စု-ပဋ္ဌာနာ။ သတိ ဧဝ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ **သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ**။ တတ္ထ ဗောဓိယာ, ဗောဓိဿ ဝါ အင်္ဂေါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။

ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယာ ဟိ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ, ယာယ လောကိယ-လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ လီနုဒ္ဓစ္စပတိဋ္ဌာနာယူဟနကာမသုခတ္တ-ကိလမထာနုယောဂဥစ္ဆေဒသဿတာဘိနိဝေသာဒိနံ အနေကေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ပဋိပက္ခဘူတာယ သတိ ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာသင်္ခါတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတီတိ ကတွာ "ဗောဓိ"တိ ဝုစ္စတိ၊ **ဗုဇ္ဈတီ**တိ ကိလေသသန္တာနနိဒ္ဒါယ ဥဋ္ဌဟတိ၊ စတ္တာရိ ဝါ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ သစ္ဆိကရောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ "သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ။ တဿာ ဓမ္မသာမဂ္ဂိသင်္ခါတာယ ဗောဓိယာ အင်္ဂေါတိပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဈာနင်္ဂ-မဂ္ဂင်္ဂါဒယော ဝိယ။

၁-ခုံ ၁၁-၃၆-မိလိန္ဒပဉှေ။

ယောပေသ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဧတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ ဗုဇ္ဈတီတိ ကတွာ အရိယသာဝကော “ဗောဓိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ဗောဓိဿ အင်္ဂေါတိပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, သေနင်္ဂရထင်္ဂါဒယော ဝိယ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ “ဗုဇ္ဈနကဿ ပုဂ္ဂလဿ အင်္ဂါတိ ဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ။ အပိစ “ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ကေနဋ္ဌေန ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အနုဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပဋိဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သမ္ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ-အာဒိနာ[1] ပဋိသမ္ဘိဒါနယေနာပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပသတ္ထော သုန္ဒရော ဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဧဝံ သတိ ဧဝ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ တံ **သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ**။ ဧဝံ တာဝ ကေဿ အာဒိပဒဿ အတ္ထတော လက္ခဏာဒီဟိ စ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ဒုတိယာဒီသု ပန စတုသစ္စဓမ္မေ ဝိစိနာတီတိ **ဓမ္မဝိစယော**။ သော ပန ဝိစယလက္ခဏော၊ ဩဘာသနရသော၊ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ဝီရဘာဝတော ဝိဓိနာ ဤရယိတဗ္ဗတော စ **ဝီရိယံ**။ တံ ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ၊ ဥပတ္ထမ္ဘနရသံ၊ အနောသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ပီဏယတီတိ **ပီတိ**။ သာ ဖရဏလက္ခဏာ, တုဋ္ဌိလက္ခဏာ ဝါ၊ ကာယစိတ္တာနံ ပီဏနရသာ၊ တေသံယေဝ ဩဒဂျပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ကာယစိတ္တဒရထပဿမ္ဘနတော **ပဿဒ္ဓိ**။ သာ ဥပသမလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တဒရထနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အပရိပ္ဖန္ဒနဘူတသီတိဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သမာဓာနတော **သမာဓိ**။ သော အဝိက္ခေပလက္ခဏော, အဝိသာရလက္ခဏော ဝါ၊ စိတ္တစေတသိကာနံ သမ္ပိဏ္ဍနရသော၊ စိတ္တဋ္ဌိတိပစ္စုပဋ္ဌာနော။ အဇ္ဈုပေက္ခနတော **ဥပေက္ခာ**။ သာ ပဋိသင်္ခါနလက္ခဏာ, သမဝါဟိတလက္ခဏာ ဝါ၊ ဦနာဓိကတာနိဝါရဏရသာ, ပက္ခပါတုပစ္ဆေဒရသာ ဝါ၊ မဇ္ဈတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧဝံ သေသပဒါနမ္ပိ အတ္ထတော လက္ခဏာဒီဟိ စ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ကမတောတိ ဧတ္ထ စ “သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ”တိ[2] ဝစနတော သဗ္ဗေသံ သေသဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဥပကာရကတ္တာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါဝ ပဌမံ ဝုတ္တော။ တတော ပရံ “သော တထာ သတော ဝိဟရန္တော တံ ဓမ္မံ ပညာယ ပဝိစိနတီ”တိအာဒိနာ[3] နယေန သေသဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ပုဗ္ဗာပရိယဝစနေ ပယောဇနံ သုတ္တေယေဝ ဝုတ္တံ။ ဧဝမေတ္ထ ကမတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

အနူနာဓိကတောတိ ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ သတ္တေဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုတ္တာ အနူနာ အနဓိကာတိ။ လီနုဒ္ဓစ္စပဋိပက္ခတော သဗ္ဗတ္ထိကတော စ။ ဧတ္ထ ဟိ

၁-ခု ၉-၃၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။

တယော ဖောဿဂ္ဂါ လီနဿ ပဋိပက္ခာ။ ယထာဟ “ယသ္မိံ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သမယေ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ကာလော တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ၊ ကာလော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ၊ ကာလော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယာ”တိ[၁]။ တယော ဥဒ္ဓစ္စဿ ပဋိပက္ခာ။ ယထာဟ “ယသ္မိံ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ကာလော တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ၊ ကာလော သမာဓိ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ၊ ကာလော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာ-ယာ”တိ[၂]။ ဧကော ပနေတ္ထ သဗ္ဗတ္ထိကော။ ယထာဟ “သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ”တိ[၂]။ “သဗ္ဗတ္ထက”န္တိပိ ပါဌော၊ ဒွိန္နမ္ပိ သဗ္ဗတ္ထ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ လီနုဒ္ဓစ္စပဋိပက္ခတော သဗ္ဗတ္ထိကတော စ သတ္တေဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုတ္တာ အနူနာ အနဓိကာတိ၊ ဧဝမေတ္ထ အနူနာဓိကတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ဧဝံ တာဝ “သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ”န္တိအာဒီနံ နယေန ဝုတ္တာနံ သတ္တန္နံ အာဒိပဒါနံယေဝ အတ္ထဝဏ္ဏနံ ဉတွာ ဣဒါနိ **ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတ**န္တိ-အာဒိသု ဧဝံ ဉာတဗ္ဗော။ **ဘာဝေတီ**တိ ဝဍ္ဎေတိ၊ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ ပုနပ္ပုနံ ဇနေတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ အတ္ထော။ **ဝိဝေကနိဿိတ**န္တိ ဝိဝေကေ နိဿိတံ။ **ဝိဝေကော**တိ ဝိဝိတ္တတာ။ သွာယံ တဒင်္ဂဝိဝေကော ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒ-ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏဝိဝေကောတိ ပဉ္စဝိဓော။ တသ္မိံ နာနတ္တံ “အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေဝ ဟိ တတ္ထ ဝိနယောတိ ဝုတ္တော။ ဧဝမေတသ္မိံ ပဉ္စဝိဓေ ဝိဝေကေ။

ဝိဝေကနိဿိတန္တိ တဒင်္ဂဝိဝေကနိဿိတံ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ နိဿရဏ-ဝိဝေကနိဿိတဉ္စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတီတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ အယံ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာနုယုတ္တော ယောဂီ ဝိပဿနာက္ခဏေ ကိစ္စတော တဒင်္ဂဝိဝေကနိဿိတံ, အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ, မဂ္ဂကာလေ ပန ကိစ္စတော သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ, အာရမ္မဏတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ပဉ္စဝိဓဝိဝေကနိဿိ-တန္တိပိ ဧကေ၊ တေ ဟိ န ကေဝလံ ဗလဝဝိပဿနာမဂ္ဂဖလက္ခဏေသု ဧဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဥဒ္ဒရန္တိ၊ ဝိပဿနာပါဒကကသိဏဈာနအာနာပါနာသုဘဗြဟ္မဝိဟာ-ရဈာနေသုပိ ဥဒ္ဒရန္တိ။ န စ ပဋိသိဒ္ဓါ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ။ တသ္မာ တေသံ မတေန ဧတေသံ ဈာနာနံ ပဝတ္တိက္ခဏေ ကိစ္စတော ဧဝ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကနိဿိတံ။

ယထာ စ “ဝိပဿနာက္ခဏေ အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတမ္ပိ ဘာဝေတီတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧသ နယော **ဝိရာဂနိဿိတာဒီသု**။ ဝိဝေကဋ္ဌာ ဧဝ ဟိ ဝိရာဂါဒယော။

ကေဝလဉ္စေတ္ထ **ဝေါဿဂ္ဂေါ** ဒုဝိဓော ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါ စာတိ။ တတ္ထ **ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ**တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ စ တဒင်္ဂဝသေန, မဂ္ဂက္ခဏေ စ သမုစ္ဆေဒဝသေန ကိလေသပ္ပဟာနံ။ **ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါ**တိ ဝိပဿနာက္ခဏေ တန္နိန္နဘာဝေန, မဂ္ဂက္ခဏေ ပန အာရမ္မဏကရဏေန နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဒနံ။ တဒုဘယမ္ပိ ဣမသ္မိံ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကေ အတ္ထဝဏ္ဏနာနယေ ဝဋ္ဋတိ။ တထာ ဟိ အယံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ယထာဝုတ္တေန ပကာရေန ကိလေသေ ပရိစ္စဇတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပက္ခန္ဒတိ။ **ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ**န္တိ ဣမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန ဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ ပရိဏာမန္တံ ပရိဏတဉ္စ ပရိပစ္စန္တံ ပရိပက္ကဉ္စာတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “အယဉ္ဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာနုယုတ္တော ဘိက္ခု ယထာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ကိလေသပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂတ္ထဉ္စ ပရိပစ္စတိ၊ ယထာ စ ပရိပက္ကော ဟောတိ၊ တထာ နံ ဘာဝေတီ”တိ။ ဧသ နယော သေသဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ဣဓ ပန နိဗ္ဗာနံယေဝ သဗ္ဗသင်္ခတေဟိ ဝိဝိတ္တတ္တာ **ဝိဝေကော**၊ သဗ္ဗေသံ ဝိရာဂဘာဝတော **ဝိရာဂေါ**၊ နိရောဓဘာဝတော **နိရောဓော**တိ ဝုတ္တံ။ မဂ္ဂေါ ဧဝ စ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမီ၊ တသ္မာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တိယာ ဝိဝေကနိဿိတံ။ တထာ **ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ**။ တဉ္စ ခေါ အရိယမဂ္ဂက္ခဏုပ္ပတ္တိယာ ကိလေသာနံ သမုစ္ဆေဒတော ပရိစ္စာဂဘာဝေန စ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဒနဘာဝေန စ ပရိဏတံ ပရိပက္ကန္တိ အယမေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧသ နယော သေသဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ယဒိဿာတိ ဧတေသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ယံကိဉ္စိ အဿ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အာသဝုပ္ပတ္တိယံ ပနေတ္ထ ဣမေသံ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသမ္ပယုတ္တာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ တယော အာသဝါ၊ ဘာဝယတော ဧဝံသ တေ အာသဝါ န ဟောန္တီတိ အယံ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ။ ပ။ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဣမေ တယော အာသဝါ ဣမာယ မဂ္ဂတ္တယသမ္ပယုတ္တာယ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၀။ ဣဒါနိ ဣမေဟိ သတ္တဟာကာရေဟိ ပဟီနာသဝံ ဘိက္ခုံ ထောမေန္တော အာသဝပ္ပဟာနေ စဿ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော တေဟိ စ ကာရဏေဟိ အာသဝပ္ပဟာနေ ဥဿုက္ကံ ဇနေန္တော **ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ**။ပ။ **အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **ယတော ခေါ**တိ သာမိဝစနေ တော-ကာရော၊ ယဿ ခေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပေါရာဏာ ပန ယသ္မိံ ကာလေတိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ **ယေ အာသဝါ ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ**တိ ယေ အာသဝါ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေ ဒဿနေနေဝ ပဟီနာ ဟောန္တိ၊ န အပ္ပဟီနေသုယေဝ ပဟီနသညီ ဟောတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝိတ္ထာရော။

သဗ္ဗာသဝသံဝရသံဝုတောတိ သဗ္ဗေဟိ အာသဝပိဓာနေဟိ ပိဟိတော၊ သဗ္ဗေသံ ဝါ အာသဝါနံ ပိဓာနေဟိ ပိဟိတော။ **အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှ**န္တိ သဗ္ဗမ္ပိ တဏှံ ဆိန္ဒိ သံဆိန္ဒိ သမုစ္ဆိန္ဒိ။ **ဝိဝတ္တယိ သံယောဇန**န္တိ ဒသဝိဓမ္ပိ သံယောဇနံ ပရိဝတ္တယိ နိမ္မူလမကာသိ။ **သမ္မာ**တိ ဟေတုနာ ကာရဏေန။ **မာနာဘိ-သမယာ**တိ မာနဿ ဒဿနာဘိသမယာ ပဟာနာဘိသမယာ စ။ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေါ ဟိ ကိစ္စဝသေန မာနံ ပဿတိ၊ အယမဿ ဒဿနာဘိသမယော။ တေန ဒိဋ္ဌော ပန သော တာဝဒေဝ ပဟီယတိ ဒိဋ္ဌဝိသေန ဒိဋ္ဌသတ္တာနံ[၁] ဇီဝိတံ ဝိယ။ အယမဿ ပဟာနာဘိသမယော။

အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ ဧဝံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမ္မာ မာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ပဟီနတ္တာ စ ယေ ဣမေ "ကာယဗန္ဓနဿ အန္တော ဇီရတိ[၂]။ ဟရိတန္တံ ဝါ"တိ[၃] ဧဝံ ဝုတ္တအန္တိမမရိယာဒန္တော စ၊ "အန္တမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇီဝိကာန"န္တိ[၄] ဧဝံ ဝုတ္တလာမကန္တော စ၊ "သက္ကာယော ဧကော အန္တော"တိ[၅] ဧဝံ ဝုတ္တကောဋ္ဌာ-သန္တော စ၊ "ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿ သဗ္ဗပစ္စယသင်္ခယာ"တိ[၆] ဧဝံ ဝုတ္တ-ကောဋန္တော စာတိ ဧဝံ စတ္တာရော အန္တာ၊ တေသု သဗ္ဗဿေဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တံ စတုတ္ထကောဋိသင်္ခါတံ အန္တိမကောဋိသင်္ခါတံ အန္တမကာသိ ပရိစ္ဆေဒံ ပရိဝဋုမံ အကာသိ၊ အန္တိမသမုဿယမတ္တာဝသေသံ ဒုက္ခမကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူတိ သကမနာ တုဋ္ဌမနာ၊ ပီတိသောမနဿေဟိ ဝါ သမ္ပယုတ္တမနာ ဟုတွာ။ **ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒု**န္တိ ဣဒံ ဒုက္ခဿ

၁-ဒါဌာဝိသေန ဒဋ္ဌသတ္တာနံ (သျာ)
၂-ဝိ ၄-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-မ ၁-၂၄၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၁-၂၅၅၊ သံ ၂-၇၆-ပိဋ္ဌေ။
၅-အံ ၂-၃၅၁-ပိဋ္ဌေ။
၆-သံ ၁-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။

အန္တကိရိယာပရိယောသာနံ ဘဂဝတော ဘာသိတံ သုကထိတံ သုလပိတံ၊ ဧဝမေတံ ဘဂဝါ ဧဝမေတံ သုဂတာတိ မတ္ထကေန သမ္ပဋိစ္ဆန္တာ အဗ္ဘနုမောဒိံသူတိ။

သေသမေတ္ထ ယံ န ဝုတ္တံ၊ တံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတ္တာ သုဝိညေယျတ္တာ စ န ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သဗ္ဗံ ဝုတ္တာနုသာရေန အနုပဒသော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သဗ္ဗာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တံ။ ယသ္မာ ပနဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ၊ တသ္မာ တံ ဒဿေတွာဝဿ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမ။ ကတရာယ စ ပန ဣဒံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ နိက္ခိတ္တန္တိ။ လာဘသက္ကာရေ။ ဘဂဝတော ကိရ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ယထာ တံ စတ္တာရော အသင်္ချေယျေ ပူရိတဒါနပါရမီသဉ္စယဿ သဗ္ဗဒိသာသု ယမကမဟာမေဃော ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဟောဃံ ဝိယ သဗ္ဗပါရမိယော ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒဿာမာတိ သမ္ပိဏ္ဍိတာ ဝိယ လာဘသက္ကာရမဟောဃံ နိဗ္ဗတ္တယိံသု။ တတော တတော အန္နပါနယာနဝတ္ထမာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိဟတ္ထာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒယော အာဂန္တွာ "ကဟံ ဗုဒ္ဓေါ ကဟံ ဘဂဝါ ကဟံ ဒေဝဒေဝေါ နရာသဘော ပုရိသသီဟော"တိ ဘဂဝန္တံ ပရိယေသန္တိ။ သကဋသတေဟိပိ ပစ္စယေ အာဟရိတွာ ဩကာသံ အလဘမာနာ သမန္တာ ဂါဝုတပ္ပမာဏမ္ပိ သကဋဓုရေန သကဋဓုရမာဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ စေဝ အနုဗန္ဓန္တိ စ အန္ဓကဝိန္ဒဗြာဟ္မဏာဒယော ဝိယ။ သဗ္ဗံ ခန္ဓကေ တေသု တေသု သုတ္တေသု စ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ဘဂဝတော၊ ဧဝံ ဘိက္ခုသံဃဿာပိ။

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ ဘိက္ခုသံဃောပိ ခေါ သက္ကတော ဟောတိ။ ပ။ ပရိက္ခာရာန"န္တိ[၁]။ တထာ

---

[၁] ၁-ခု ၁-၇၉-ပိဋ္ဌေ။

“ယာဝတာ ခေါ စုန္ဒ တေရဟိ သံဃော ဝါ ဂဏော ဝါ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ နာဟံ စုန္ဒ အညံ ဧကသံဃမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ဧဝံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပတ္တံ၊ ယထရိဝ စုန္ဒ ဘိက္ခုသံဃော”တိ[1]။

သွာယံ ဘဂဝတော စ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဥပ္ပန္နော လာဘသက္ကာရော ဧကတော ဟုတွာ ဒွိန္နံ မဟာနဒီနံ ဥဒကမိဝ အပ္ပမေယျော အဟောသိ။ ကမေန ဘိက္ခူ ပစ္စယဂရုကာ ပစ္စယဗာဟုလိကာ အဟေသုံ။ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ တေလမဓုဖာဏိတာဒီသု အာဟဋေသု ဂဏ္ဍိံယေဝ ပဟရိတွာ “အမှာကံ အာစရိယဿ ဒေထ၊ ဥပဇ္ဈာယဿ ဒေထာ”တိ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ သာ စ နေသံ ပဝတ္တိ ဘဂဝတောပိ ပါကဋာ အဟောသိ။ တတော ဘဂဝါ အနနုစ္ဆဝိကန္တိ ဓမ္မသံဝေဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ စိန္တေသိ—

“ပစ္စယာ အကပ္ပိယာတိ န သက္ကာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတုံ။ ပစ္စယပဋိဗဒ္ဓါ ဟိ ကုလပုတ္တာနံ သမဏဓမ္မဝုတ္တိ။ ဟန္ဒါဟံ ဓမ္မဒါယာဒပဋိပဒံ ဒေသေမိ။ သာ သိက္ခာကာမာနံ ကုလပုတ္တာနံ သိက္ခာပဒပညတ္တိ ဝိယ ဘဝိဿတိ နဂရဒွါရေ ဌပိတသဗ္ဗကာယိကအာဒါသော ဝိယ စ၊ ယထာ ဟိ နဂရဒွါရေ ဌပိတေ သဗ္ဗကာယိကေ အာဒါသေ စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ အတ္တနော ဆာယံ ဒိသွာ ဝဇ္ဇံ ပဟာယ နိဒ္ဒေါသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝ သိက္ခာကာမာ ကုလပုတ္တာ ပယောဂမဏ္ဍနေန[2] အတ္တာနံ မဏ္ဍေတုကာမာ ဣမံ သဗ္ဗကာယိကာဒါသူပမံ ဒေသနံ အာဝဇ္ဇိတွာ အာမိသဒါယာဒပဋိပဒံ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဒါယာဒပဋိပဒံ ပူရေန္တာ ခိပ္ပမေဝ ဇာတိဇရာမရဏဿ အန္တံ ကရိဿန္တီ”တိ။ ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။

တတ္ထ **ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ**တိ ဓမ္မဿ မေ ဒါယာဒါ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဿ။ ယော မယှံ ဓမ္မော၊ တဿ ပဋိဂ္ဂါဟကာ ဘဝထ။ ယဉ္စ ခေါ မယှံ အာမိသံ၊ တဿ မာ ပဋိဂ္ဂါဟကာ ဘဝထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဓမ္မောပိ ဒုဝိဓော နိပ္ပရိယာယဓမ္မော ပရိယာယဓမ္မောတိ။ အာမိသမ္ပိ ဒုဝိဓံ နိပ္ပရိယာယာမိသံ ပရိယာယာမိသန္တိ။ ကထံ? မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနဘေဒေါ ဟိ နဝဝိဓောပိ လောကုတ္တရဓမ္မော **နိပ္ပရိယာယဓမ္မော** နိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မော၊ န ယေန ကေနစိ ပရိယာယေန ကာရဏေန ဝါ လေသေန ဝါ ဓမ္မော။ ယံ ပနိဒံ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿိတံ ကုသလံ၊ သေယျထိဒံ၊

၁-ဒီ ၃-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။

၂-သိက္ခာယောဂမဏ္ဍနေန (သီ)

ဣဓေကစ္စော ဝိဝဋ္ဋံ ပတ္ထေန္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ဝတ္ထုပူဇံ ကရောတိ၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဒေသေတိ ဈာနသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗေန နိပ္ပရိယာယဓမ္မံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိလဘတိ၊ အယံ **ပရိယာယဓမ္မော**။ တထာ ဝိဝရာဒယော စတ္တာရော ပစ္စယာ **နိပ္ပရိယာယာမိသမေဝ၊** န အညေန ပရိယာယေန ကာရဏေန ဝါ လေသေန ဝါ အာမိသံ။ ယံ ပနိဒံ ဝဋ္ဋဂါမိကုသလံ၊ သေယျထိဒံ၊ ဣဓေကစ္စော ဝဋ္ဋံ ပတ္ထေန္တော သမ္ပတ္တိဘဝံ ဣစ္ဆမာနော ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗေန ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘတိ၊ ဣဒံ **ပရိယာယာမိသံ** နာမ။

တတ္ထ နိပ္ပရိယာယဓမ္မောပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကော။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာ ဘိက္ခူ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ အဓိဂစ္ဆန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “သော ဟိ ဗြာဟ္မဏ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ၊ အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ၊ အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ၊ မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒေါ။ မဂ္ဂါနုဂါ စ ပန ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ”တိ[၁] စ, “သော ဟာဝုသော ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပဿံ ပဿတိ စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒါတာ ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော”တိ[၂] စ။

ပရိယာယဓမ္မောပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကော။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာ ဧဝံ ဇာနန္တိ “ဝိဝဋ္ဋံ ပတ္ထေတွာ ဒါနံ ဒေန္တော။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တော အနုက္ကမေန အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိလဘတီ”တိ။ နိပ္ပရိယာယာမိသမ္ပိ စ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကံ။ ဘဂဝတာ ဟိ အနုညာတတ္တာယေဝ ဘိက္ခူဟိ ဇီဝကဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ ပဏီတစီဝရံ လဒ္ဓံ။ ယထာဟ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဟပတိစီဝရံ။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ပံသုကူလိကော ဟောတု။ ယော ဣစ္ဆတိ၊ ဂဟပတိစီဝရံ သာဒိယတု။ ဣတရီတရေနပါဟံ ဘိက္ခဝေ သန္တုဋ္ဌိံယေဝ ဝဏ္ဏေမီ”တိ[၃]။

ပုဗ္ဗေ စ ဘိက္ခူ ပဏီတပိဏ္ဍပါတံ နာလတ္ထုံ။ သပဒါနပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနာ ဧဝါဟေသုံ။ တေဟိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တေန ဘဂဝတာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနံ သလာကဘတ္တံ

၁-မ ၃-၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၃၉၂-ပိဋ္ဌေ။

ပက္ခိကံ ဥပေါသထိကံ ပါဋိပဒိက”န္တိ[1] ဧဝံ အနုညာတတ္တာယေဝ ပဏီတ-ဘောဇနံ လဗ္ဘတိ။ တထာ သေနာသနံ။ ပုဗ္ဗေ ဟိ အကတပဗ္ဘာရရုက္ခမူလာဒိ-သေနာသနာယေဝ ဘိက္ခူ အဟေသုံ။ တေ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ လေဏာနီ”တိ[2] ဧဝံ ဘဂဝတာ အနုညာတတ္တာယေဝ ဝိဟာရော အဍ္ဎယောဂေါ ပါသာဒေါ ဟမ္မိယံ ဂုဟာတိ ဣမာနိ သေနာသနာနိ လဘိံသု။ ပုဗ္ဗေ စ မုတ္တဟရီတကေနေဝ ဘေသဇ္ဇံ အကံသု။ တေ ဘဂဝတာယေဝ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ၊ နဝနီတံ၊ တေလံ၊ မဓု၊ ဖာဏိတ”န္တိ[3] ဧဝမာဒိနာ နယေန အနုညာတတ္တာ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ လဘိံသု။

ပရိယာယာမိသမ္ပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကံ။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာယေဝ ဇာနန္တိ “သမ္ပတ္တိဘာဝံ ပတ္ထေန္တော ဒါနံ ဒတွာ သီလံ။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အနုက္ကမေန ပရိယာယာမိသံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ မနုဿသမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘတီ”တိ။ တဒေဝ, ယသ္မာ နိပ္ပရိယာယဓမ္မောပိ ပရိယာယဓမ္မောပိ နိပ္ပရိယာယာမိသမ္ပိ ပရိယာယာမိသမ္ပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကံ၊ တသ္မာ တတ္ထ အတ္တနော သာမိဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ”တိ။

ယော မယှံ သန္တကော ဒုဝိဓောပိ ဓမ္မော၊ တဿ ဒါယာဒါ ဘဝထ။ ယံ စ ခေါ ဧတံ မယှမေဝ သန္တကံ အာမိသံ၊ တဿ ဒါယာဒါ မာ ဘဝထ။ ဓမ္မကောဋ္ဌာသဿေဝ သာမိနော ဘဝထ၊ မာ အာမိသကောဋ္ဌာသဿ။ ယော ဟိ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပစ္စယပရမော ဝိဟရတိ စတူသု တဏှုပ္ပါဒေသု သန္ဒိဿမာနော နိက္ခိတ္တဓုရော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယံ၊ အယံ **အာမိသဒါယာဒေါ** နာမ။ တာဒိသော မာ ဘဝထ။ ယော ပန အနုညာတပစ္စယေသု အပ္ပိစ္ဆတာဒီနိ နိဿာယ ပဋိသင်္ခါ သေဝမာနော ပဋိပတ္တိပရမော ဝိဟရတိ စတူသု အရိယဝံသေသု သန္ဒိဿမာနော၊ အယံ **ဓမ္မဒါယာဒေါ** နာမ။ တာဒိသာ ဘဝထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ယေသံ တတ္ထ ဧဒဟောသိ, ဘဝိဿတိ ဝါ အနာဂတမဒ္ဓါနံ “ကိံ နု ခေါ ဘဂဝါ သာဝကာနံ အလာဘတ္ထိကော ဧဝမာဟာ”တိ ဧတံ အတိပဏီတလာဘတ္ထိကော အဟံ ဧဝံ ဝဒါမီတိ ဒဿေတုံ အာဟ **အတ္ထိ မေ တုမှေသု။ပ။ နော အာမိသဒါယာဒါ**တိ။

---

[1] ဝိ ၄-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။ [2] ဝိ ၄-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။ [3] ဝိ ၃-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။

တဿာယမတ္ထော၊ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ အနုဒ္ဒယာ ဟိတေသိတာ၊ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန ကေန ဥပါယေန သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ အဿု ဓမ္မကောဋ္ဌာသသာမိနော၊ နော အာမိသဒါယာဒါတိ။ အယံ ပန အဓိပ္ပါယော၊ ပဿတိ ကိရ ဘဂဝါ အာမိသဂရုကာနံ အာမိသေ ဥပက္ကိလိတာနံ အတီတကာလေ တာဝ ကပိလဿ ဘိက္ခုနော, "သဿာဋ္ဌိပိ အာဒိတ္တာ ဟောတီ"တိ[၁] အာဒိနာ နယေန အာဂတပါပဘိက္ခုဘိက္ခုနီသိက္ခမာနာဒီနံ စ အနေကသတာနံ အပါယပ္ပရိပူရဏတ္ထံ အတ္တနော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ။ ဓမ္မဂရုကာနံ ပန သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒီနံ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဂုဏပဋိလာဘံ။ တသ္မာ တေသံ အပါယာ ပရိမုတ္တိံ သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိဉ္စ ဣစ္ဆန္တော အာဟ "အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျုံ၊ နော အာမိသဒါယာဒါ"တိ။ ပစ္စယဂရုကော စ စတုပရိသန္တရေ ကူဋကဟာပဏော ဝိယ နိဗ္ဗုတင်္ဂါရော ဝိယ စ နိတ္တေဇော နိပ္ပဘော ဟောတိ။ တတော ဝိဝဋ္ဋိတစိတ္တော ဓမ္မဂရုကော တေဇဝါ သီဟောဝ အဘိဘုယျစာရီ၊ တသ္မာပိ ဧဝမာဟ "အတ္ထိ မေ။ပ။ နော အာမိသဒါယာဒါ"တိ။

ဧဝံ "ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ"တိ ဣဒံ အနုကမ္ပာယ ပဏီတတရံ လာဘံ ဣစ္ဆန္တေန ဝုတ္တံ၊ နော အလာဘတ္ထိကေနာတိ သာဝေတွာ ဣဒါနိ ဣမဿ ဩဝါဒဿ အကရဏေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော အာဟ "တုမှေ စ မေ ဘိက္ခဝေ။ပ။ နော ဓမ္မဒါယာဒါ"တိ။ တတ္ထ **တုမှေပိ တေန အာဒိယာ[၂] ဘဝေယျာထာ**တိ တုမှေပိ တေန အာမိသဒါယာဒဘာဝေန နော ဓမ္မဒါယာဒဘာဝေန အာဒိယာ[၂] ဘဝေယျာထ အပဒိသိတဗ္ဗာ[၃] ဝိသုံ ကာတဗ္ဗာ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ, ဝိညူဟိ ဂါရယှာ ဘဝေယျာထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိန္တိ? အာမိသဒါယာဒါ သတ္ထုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ၊ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ။

အဟမ္ပိ တေန အာဒိယော ဘဝေယျန္တိ အဟမ္ပိ တေန တုမှာကံ အာမိသဒါယာဒဘာဝေန နော ဓမ္မဒါယာဒဘာဝေန ဂါရယှော ဘဝေယျံ။ ကိန္တိ? အာမိသ။ပ။ ဒါယာဒါတိ။ ဣဒံ ဘဂဝါ တေသံ အတီဝ မုဒုကရဏတ္ထံ အာဟ။ အယဉှိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ သစေ ဘိက္ခဝေ တုမှေ အာမိသလောလာ စရိဿထ၊ တတ္ထ ဝိညူ မံ ဂရဟိဿန္တိ "ကထဉှိ နာမ သဗ္ဗညူ သမာနော အတ္တနော

၁-ဝိ ၁-၁၄၈-ပိဋ္ဌေ၊ သံ ၁-၄၅၁-ပိဋ္ဌေ စ။ ၂-အာဒိဿာ (သီ၊ သျာ)
၃-အဝဒိသိတဗ္ဗာ (သီ၊ သျာ)

သာဝကေ ဓမ္မဒါယာဒေ နော အာမိသဒါယာဒေ ကာတုံ န သက္ကောတီ''တိ။ သေယျထာပိ နာမ အနာကပ္ပသမ္ပန္နေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဂရဟန္တိ "ကဿိမေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ ကဿန္တေဝါသိကာ"တိ၊ သေယျထာ ဝါ ပန ကုလကုမာရကေ ဝါ ကုလကုမာရိကာယော ဝါ ဒုဿီလေ ပါပဓမ္မေ ဒိသွာ မာတာပိတရော ဂရဟန္တိ "ကဿိမေ ပုတ္တာ၊ ကဿ ဓီတရော"တိ၊ ဧဝမေဝ မံ ဝိညူ ဂရဟိဿန္တိ "ကထဉှိ နာမ သဗ္ဗညူ သမာနော အတ္တနော သာဝကေ ဓမ္မဒါယာဒေ နော အာမိသဒါယာဒေ ကာတုံ န သက္ကောတီ''တိ။

ဧဝံ ဣမဿ ဩဝါဒဿ အကာရဏာ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ ကာရဏာ အာနိသံသံ ဒဿေန္တော **တုမှေ စ မေတိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဟမ္ပိ တေန န အာဒိယော ဘဝေယျန္တိ** သေယျထာပိ နာမ ဝတ္တပရိပူရကေ ဒဟရဘိက္ခူ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသမ္ပန္နေ ဝဿသတိကတ္ထေရေ ဝိယ အာကပ္ပ-သမ္ပန္နေ ဒိသွာ, ကဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ ကဿန္တေဝါသိကာတိ၊ အသု-ကဿာတိ၊ ''ပတိရူပံ ထေရဿ၊ ပဋိဗလော ဝတ ဩဝဒိတုံ အနုသာသိ-တု''န္တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ န အာဒိယာ န ဂါရယှာ ဘဝန္တိ၊ ဧဝမေဝ အဟမ္ပိ တေန တုမှာကံ ဓမ္မဒါယာဒဘာဝေန နော အာမိသဒါယာဒဘာဝေန ကဿ သာဝကာ နာလကပဋိပဒံ တုဝဋ္ဋကပဋိပဒံ စန္ဒူပမပဋိပဒံ ရထဝိနီတပဋိပဒံ မဟာဂေါသိင်္ဂသာလပဋိပဒံ မဟာသုညတပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ စတုပစ္စယသန္တော-သဘာဝနာရာမအရိယဝံသေသု သက္ခိဘူတာ ပစ္စယဂေဓတော ဝိဝတ္တမာနသာ အဗ္ဘာ မုတ္တစန္ဒသမာ ဝိဟရန္တီတိ၊ "သမဏော ဂေါတမဿာ"တိ ဝုတ္တေ "သဗ္ဗညူ ဝတ ဘဂဝါ၊ အသက္ခိ ဝတ သာဝကေ အာမိသဒါယာဒပဋိပဒံ ဆဍ္ဍာပေတွာ ဓမ္မဒါယာဒပဋိပတ္တိပူရကေ ကာတု"န္တိ ဝိညူနံ န အာဒိယော န ဂါရယှော ဘဝေယျန္တိ။ ဧဝမိမဿိံ ပဒေ အဓိပ္ပါယံ ဉတွာ သေသံ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တနယ-ပစ္စနီကေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဣမဿ ဩဝါဒဿ ကာရဏာ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တံ ဩဝါဒံ နိယျာတေန္တော[၁] အာဟ "တသ္မာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ။ပ။ နော အာမိသဒါယာဒါ''တိ။

၃၀။ ဧဝမိမံ ဩဝါဒံ နိယျာတေတွာ ဣဒါနိ တဿာ ဓမ္မဒါယာဒပဋိပတ္တိယာ ပရိပူရကာရိံ ထောမေတုံ **ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ ဘဂဝတော ဟိ ထောမနံ သုတွာပိ ဟောန္တိယေဝ တဒတ္ထာယ[၂] ပဋိပဇ္ဇိတာရော။

[၁] နိယျာဒေန္တော (က) [၂] တာထတ္တာယ (သီ၊ သျာ)

တတ္ထ **ဣဓာ**တိ နိပါတပဒမေတံ။ **ဘုတ္တာဝီ**တိ ဘုတ္တဝါ၊ ကတဘတ္တကိစ္စောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဝါရိတော**တိ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာယ ပဝါရိတော၊ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပဋိက္ခိတ္တဘောဇနော တိတ္တောဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ စတုဗ္ဗိဓာ ဟိ ပဝါရဏာ ဝဿံဝုဋ္ဌပဝါရဏာ ပစ္စယပဝါရဏာ အနတိရိတ္တပဝါရဏာ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာတိ။ တတ္ထ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ဘိက္ခူနံ တီဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတု”န္တိ[1] အယံ **ဝဿံဝုဋ္ဌပဝါရဏာ**။ “ဣစ္ဆာမဟံ ဘန္တေ သံဃံ စတုမာသံ ဘေသဇ္ဇေန ပဝါရေတု”န္တိ[2] စ “အညတြ ပုနပဝါရဏာယ အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယာ”တိ[3] စ အယံ **ပစ္စယပဝါရဏာ**။ “ပဝါရိတော နာမ အသနံ ပညာယတိ၊ ဘောဇနံ ပညာယတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတော အဘိဟရတိ၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတိ၊ ဧသော ပဝါရိတော နာမာ”တိ[4] အယံ **အနတိရိတ္တပဝါရဏာ**။ “ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသီ”တိ[5] အယံ **ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာ**။ အယမိဓ အဓိပ္ပေတာ။ တေန ဝုတ္တံ “ပဝါရိတောတိ ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာယ ပဝါရိတော”တိ။

ပရိပုဏ္ဏောတိ ဘောဇနေန ပရိပုဏ္ဏော။ **ပရိယောသိတော**တိ ပရိယောသိတဘောဇနော၊ ဥတ္တရပဒလောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယာဝတကံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တာဝတကံ ဘုတ္တန္တိ ဟောတိ၊ အဝသိတာ မေ ဘောဇနကိရိယာတိ အတ္ထော။ **သုဟိတော**တိ ဓာတော၊ ဇိဃစ္ဆာဒုက္ခာဘာဝေန ဝါ သုခိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယာဝဒတ္ထော**တိ ယာဝတကော မေ ဘောဇနေန အတ္ထော၊ သော သဗ္ဗော ပတ္တောတိ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမာနံ တိဏ္ဏံ ပစ္ဆိမာနိ သာဓကာနိ။ ယော ဟိ ပရိယောသိတော၊ သော ဘုတ္တာဝီ ဟောတိ။ ယော စ သုဟိတော၊ သော ယာဝဒတ္ထပဝါရဏာယ ပဝါရိတော။ ယော ယာဝဒတ္ထော၊ သော ပရိပုဏ္ဏောတိ။ ပုရိမာနိ ဝါ ပစ္ဆိမာနံ။ ယသ္မာ ဟိ ဘုတ္တာဝီ၊ တသ္မာ ပရိယောသိတော။ ယသ္မာ ပဝါရိတော၊ တသ္မာ သုဟိတော။ ယသ္မာ ပရိပုဏ္ဏော၊ တသ္မာ ယာဝဒတ္ထောတိ။ သဗ္ဗံ စေတံ ပရိကပ္ပေတွာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သိယာတိ ဧကံသေ စ ဝိကပ္ပနေ စ။ “ပထဝီဓာတု သိယာ အဇ္ဈတ္တိကာ၊ သိယာ ဗာဟိရာ”တိ[6] ဧကံသေ။ “သိယာ အညတရဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိ ဝီတိက္ကမော”တိ[7] ဝိကပ္ပနေ။ ဣဓ ဥဘယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အတိရေကောဝ **အတိရေကဓမ္မော**။ တထာ **ဆဍ္ဍနီယဓမ္မော**။ အဓိကော စ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗော စ၊ န အညံ ကိဉ္စိ

၁-ဝိ ၃-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-ဝိ ၂-၁၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၂-၁၃၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒီ ၁-၁၀၂-၁၄၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၆-မ ၃-၂၀၃-ပိဋ္ဌေ။
၇-မ ၃-၂၉-ပိဋ္ဌေ။

ကာတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **အထာ**တိ တမှိ ကာလေ။ **ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျပရေတာ**တိ ဇိဃစ္ဆာယ စ ဒုဗ္ဗလျေန စ ပရေတာ ဖုဋ္ဌာ အနုဂတာ စ အဋ္ဌပိ ဒသပိ ဒိဝသာနိ။ တတ္ထ ကေစိ ဇိဃစ္ဆိတာပိ န ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗောန္တိ ဇိဃစ္ဆံ သဟိတုံ။ ဣမေ ပန န တာဒိသာတိ ဒသ္သေတုံ ဥဘယမာဟ။ **ဝျာဟာ**န္တိ တေ အဟံ။ **သစေ အာကင်္ခထာ**တိ ယဒိ ဣစ္ဆထ။

အပ္ပဟရိတေတိ အပ္ပရုဠှဟရိတေ၊ ယသ္မိံ ဌာနေ ပိဏ္ဍပါတဇ္ဈောတ္ထရဏေန ဝိနဿနမှာနိ တိဏာနိ နတ္ထိ၊ တသ္မိန္တိ အတ္ထော။ တေန နိတ္တိဏံ စ မဟာတိဏဂဟနံ စ၊ ယတ္ထ သကဋေနပိ ဆဍ္ဍိတေ ပိဏ္ဍပါတေ တိဏာနိ န ဝိနဿန္တိ၊ တံ စ ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဿ ဟိ အဝိကောပနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ။

အပ္ပါဏကေတိ နိပ္ပါဏကေ ပိဏ္ဍပါတဇ္ဈောတ္ထရဏေန မရိတဗ္ဗပါဏက-ရဟိတေ ဝါ မဟာဥဒကက္ခန္ဓေ။ ပရိတ္တောဒကေ ဧဝ ဟိ ဘတ္တပက္ခေပေန အာဠုလိတေ သုခုမပါဏကာ မရန္တိ၊ န မဟာတဠာကာဒီသူတိ။ ပါဏကာ-နုရက္ခဏတ္ထဉ္စ ဧတံ ဝုတ္တံ။ **ဩပိလာပေဿာမီ**တိ နိမုဇ္ဇာပေဿာမိ။

တဒေဝကဿာတိ တေသု ဒွီသု ဧကဿ။ ယော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သုတဝါ ပုနပ္ပုနံ အာဝဇ္ဇေတိ စ၊ တံ သန္ဓာယာဟ **ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတ**န္တိ။ အယံ **ဝုတ္တ**သဒ္ဒေါ ကေသောဟာရဏေပိ ဒိဿတိ "ကာပဋိကော မာဏဝေါ ဒဟရော ဝုတ္တသိရော"တိအာဒီသု[1]။ ရောပိတေပိ "ယထာ သာရဒိကံ ဗီဇံ၊ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဝိရူဟတီ"တိအာဒီသု[2]။ ကထိတေပိ "ဝုတ္တမိဒံ ဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တမိဒံ အရဟတာ"တိအာဒီသု။ ဣဓ ပန ကထိတေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကထိတံ ခေါ ပနေတန္တိ အယမေဝဿ အတ္ထော။ **အာမိသဒါယာဒ**န္တိ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ အညတရံ၊ ဧတန္တိ အတ္ထော။ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတော၊ သဗ္ဗလိင်္ဂဝိဘတ္တိဝစနေသု တာဒိသောဝ တတ္ထ တတ္ထ အတ္ထတော ပရိဏာမေတဗ္ဗော။ ဣဓ ပနာယံ ယော ဧသောတိ အတ္ထော။ ယော ဧသော ပိဏ္ဍပါတော နာမ။ ဣဒံ အာမိသဒါယာဒန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ယံနူနာဟ**န္တိ သာဓု ဝတာဟံ။ **ဧဝ**န္တိ ယထာ ဣဒါနိ ဣမံ ခဏံ ဝီတိနာမေမိ၊ ဧဝမေဝ ရတ္တိန္ဒိဝံ။ **ဝီတိနာမေယျ**န္တိ ခေပေယျံ အတိဝတ္တာပေယျံ။

သော တံ ပိဏ္ဍပါတန္တိ သော တံ သဒေဝကေန လောကေန သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗရူပံ သုဂတာတိရိတ္တမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ အဘုဉ္ဇိတွာ ဓမ္မဒါယာဒဘာဝံ

---

[1] မ ၂-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။

[2] ခု ၅-၇၅-ပိဋ္ဌေ။

အာကင်္ခမာနော အာဒိတ္တသီသူပမံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ တေနေဝ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျေန ဧဝံ တံ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေယျ။

အထ ဒုတိယဿာတိ ဧတ္ထ ပန ဝါရေ ဧသ သင်္ခေပေါ၊ သစေ သော ဘိက္ခု ယံနူနာဟံ။ပ။ ဝီတိနာမေယျန္တိ စိန္တေန္တော ဧဝမ္ပိ စိန္တေယျ၊ ပဗ္ဗဇိတေန ခေါ ဝါဠမိဂါကုလေ အရညေ ဘေသဇ္ဇံ ဝိယ ပဉ္စကာမဂုဏဝါဠာကုလေ ဂါမေ ပိဏ္ဍပါတောပိ ဒုက္ခံ ပရိယေသိတုံ။ အယံ ပန ပိဏ္ဍပါတော ဇာတိပရိယေသနာဒိနဝဝိမုတ္တော စ သုဂတာတိရိတ္တော စာတိ ဥဘတော သုဇာတခတ္တိယကုမာရော ဝိယ ဟောတိ၊ ယေဟိ စ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ပိဏ္ဍပါတော န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ။ သေယျထိဒံ၊ ပုဂ္ဂလံ ဂရဟိတွာ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ "အလဇ္ဇီပုဂ္ဂလဿ သန္တကော"တိ။ အပရိသုဒ္ဓုပ္ပတ္တိတာယ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ "ဘိက္ခုနိပရိပါစနအသန္တသမ္ဘာဝနုပ္ပန္နော"တိ။ သာမိကာနုကမ္ပာယ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ "ပိဏ္ဍပါတဿာမိကော ဘိက္ခု ဇိဃစ္ဆိတော"တိ။ သော ခါတော တဿေဝ အန္တေဝါသိကာဒိသု အနုကမ္ပာယ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ "အန္တေဝါသိကာ အညေ ဝါတပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ဇိဃစ္ဆိတာ"တိ၊ တေပိ ခါတာ သုဟိတာ၊ အပိစ ခေါ အဿဒ္ဓတာယ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော ဟောတိ "ပိဏ္ဍပါတဿာမိကော ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ"တိ။ တေဟိ စ ကာရဏေဟိ အယံ ဝိမုတ္တော။ ဘဂဝါ ဟိ လဇ္ဇီနံ အဂ္ဂေါ၊ ပရိသုဒ္ဓုပ္ပတ္တိကော ပိဏ္ဍပါတော၊ ဘဂဝါ စ ခါတော သုဟိတော၊ ပစ္စာသီသကောပိ အညော ပုဂ္ဂလော နတ္ထိ၊ ယေ လောကေ သဒ္ဓါ၊ ဘဂဝါ တေသံ အဂ္ဂေါတိ ဧဝံ စိန္တေတွာ စ သော တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိတွာ။ပ။ ဝီတိနာမေယျ။ ဧတ္တာဝတာ ယောပိ အဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ၊ သောပိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗကမေဝ ပိဏ္ဍပါတံ န ဘုတ္တော ဟောတိ၊ ယောပိ ဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ၊ သောပိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗကမေဝ ဘုတ္တော ဟောတိ။ နတ္ထိ ပိဏ္ဍပါတေ ဝိသေသော။ ပုဂ္ဂလေ ပန အတ္ထိ ဝိသေသော။ တဿာ တံ ဒဿေန္တော **ကိဉ္စာပိ သော**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကိဉ္စာပီ**တိ အနုဇာနနပ္ပသံသနတ္ထေ နိပါတော။ ကိံ အနုဇာနာတိ? တဿ ဘိက္ခုနော တံ အနဝဇ္ဇပရိဘောဂံ။ ကိံ ပသံသတိ? ဘုတွာ သမဏဓမ္မကရဏံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယဒိပိ သော ဘိက္ခု ဧဝံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗမေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ကာတဗ္ဗမေဝ ကရေယျ။ **အထ ခေါ အသုယေဝ မေ ပုရိမော ဘိက္ခူ**တိ ယော ပုရိမော ဘိက္ခု တမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိက္ခိပိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ၊ သောယေဝ မမ ဒွီသု သူရေသု သူရတရော ဝိယ ဒွီသု ပဏ္ဍိတေသု ပဏ္ဍိတတရော ဝိယ စ

ပုဋ္ဌတရော စ ပါသံသတရော စ၊ ဒုတိယဘိက္ခုတော အတိရေကေန ပူဇနီယော စ ပသံသနီယော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ကာရဏေန သာဓေန္တော **တံ ကိဿ ဟေတု**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော၊ တတ္ထ သိယာ တုမှာကံ၊ ကသ္မာ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပုဋ္ဌတရော စ ပါသံသတရော စာတိ၊ **တဒ္ဒိ တဿာ**တိ ယသ္မာ တံ ဝိဇ္ဇာပါတ-ပဋိက္ခိပနံ တဿ ဘိက္ခုနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပိစ္ဆတာယ။ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တိဿတိ။ ကထံ? တဿ ဟိ သစေ အပရေန သမယေန ပစ္စယေသု အတြိစ္ဆတာ ဝါ ပါပိစ္ဆတာ ဝါ မဟိစ္ဆတာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ တတော နံ ဧဝမိနာ ဝိဇ္ဇာပါတပဋိက္ခေပကံ်ာသေန နိဝါရေဿတိ "အရေ တွံ သုဂတာတိရိတ္တမ္ပိ ဝိဇ္ဇာပါတံ ပဋိက္ခိပိတွာ ဤဒိသံ ဣစ္ဆံ ဥပ္ပါဒေသီ"တိ ဇဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနော။ သေ နယော အသန္တုဋ္ဌိယာ အသလ္လေခဿ စုပ္ပန္နဿ နိဝါရဏာ။ ဇဝံ တာဝဿ အပ္ပိစ္ဆတာယ သန္တုဋ္ဌိယာ သံလေခါယ သံဝတ္တိဿတိ။

သုဘရတာယာတိ ဧတ္ထ အယံ သံဝဏ္ဏနာ၊ ဣဓေကစ္စော အတ္တနောပိ ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ ဒုဗ္ဘရော ဟောတိ ဒုပ္ပေါသော။ ကေစ္စော အတ္တနောပိ ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ သုဘရော ဟောတိ သုပေါသော။ ကထံ? ယော ဟိ အမ္ဗိလာဒီနိ လဒ္ဓါ အနမ္ဗိလာဒီနိ ပရိယေသတိ၊ အညဿ ဃရေ လဒ္ဓံ အညဿ ဃရေ ဆဍ္ဍေန္တော သဗ္ဗံ ဂါမံ ဝိစရိတွာ ရိတ္တပတ္တောဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ အယံ အတ္တနော ဒုဗ္ဘရော။ ယော ပန သာလိမံသောဒနာဒီနံ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒိန္နေပိ ဒုမ္မုခဘာဝံ အနတ္တမနဘာဝမေဝ စ ဒဿေတိ၊ တေသံ ဝါ သမ္မုခါဝ တံ ဝိဇ္ဇာပါတံ "ကိံ တုမှေဟိ ဒိန္န"န္တိ အပသာဒေန္တော သာမဏေရဂဟဋ္ဌာဒီနမ္ပိ ဒေတိ၊ အယံ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဒုဗ္ဘရော။ ဧတံ ဒိသွာ မနုဿာ ဒူရတော ပရိဝဇ္ဇေန္တိ "ဒုဗ္ဘရော ဘိက္ခု န သက္ကာ ပေါသိတု"န္တိ။ ယော ပန ယံကိဉ္စိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ လဒ္ဓါ တုဋ္ဌစိတ္တောဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောတိ၊ အယံ အတ္တနော သုဘရော။ ယော စ ပရေသမ္ပိ အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါဒါနံ အဟီဠေတွာ အတ္တမနော ဝိပ္ပသန္နမုခေါ ဟုတွာ တေသံ သမ္မုခါဝ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ယာတိ၊ အယံ ဥပဋ္ဌာကာနံ သုဘရော။ ဧတံ ဒိသွာ မနုဿာ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထာ ဟောန္တိ၊ "အမှာကံ ဘဒန္တော သုဘရော ထောကေနပိ တုဿတိ၊ မယမေဝ နံ ပေါသိဿာမာ"တိ ပဋိညံ ကတွာ ပေါသေန္တိ။

တတ္ထ သစေ အပရေန သမယေန အဿ အတ္တနော ဝါ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဝါ ဒုဗ္ဘရတာနယေန စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ တတော နံ ဧဝမိနာ ဝိဇ္ဇာပါတပဋိက္ခေ-ပကံ်ာသေန နိဝါရေဿတိ "အရေ တွံ သုဂတာတိရိတ္တမ္ပိ ဝိဇ္ဇာပါတံ ပဋိက္ခိပိတွာ

ဤဒိသံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသီ”တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနေနာ၊ ဧဝမဿ သုဘရတာယ သံဝတ္တိဿတိ။ သစေ ပနဿ ကောသဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တမ္ပိ ဧတေနေဝင်္ကုသေန နိဝါရေဿတိ “အရေ တွံ နာမ တဒါ သုဂတာတိရိတ္တမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိက္ခိပိတွာ တထာ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျပရေတောပိ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အဇ္ဇ ကောသဇ္ဇမနုယုဉ္ဇသီ”တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနေနာ၊ ဧဝမဿ ဝီရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တိဿတိ။ ဧဝမဿ ဣဒံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခိပနံ ဒီဃရတ္တံ အပ္ပိစ္ဆတာယ။ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘာယ သံဝတ္တိဿတိ။ ဧဝမဿိမေ ပဉ္စ ဂုဏာ ပရိပူရာ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ပရိပူရေဿန္တိ။

ကထံ? အတြ ဟိ ပါဠိယံယေဝ အပ္ပိစ္ဆတာသန္တုဋ္ဌိတာဝီရိယာရမ္ဘဝသေန တီဏိ အာဂတာနိ၊ သေသာနိ သလ္လေခေန သင်္ဂဟိတာနိ၊ ဣဒံ ဟိ သဗ္ဗကထာဝတ္ထူနံ နာမမေဝ၊ ယဒိဒံ သလ္လေခေါ။ ယထာဟ “ယာ စ ခေါ အယံ အာနန္ဒ ကထာ အဘိသလ္လေခိကာ စေတောဝိနီဝရဏသပ္ပါယာ[၁] ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ သေယျထိဒံ၊ အပ္ပိစ္ဆကထာ”တိ[၂] ဝိတ္ထာရော။ ဧဝံ ဣမေ ပဉ္စ ဂုဏာ ပရိပူရာ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ပရိပူရေဿန္တိ။ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ပရိပူရာနိ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရေဿန္တိ။

ကထံ? ဧတေသု ဟိ အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တောသကထာ အသံသဂ္ဂကထာ သီလကထာတိ ဣမာ စတဿော ကထာ အဓိသီလသိက္ခာသင်္ဂဟိတာယေဝ။ ပဝိဝေကကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သမာဓိကထာတိ ဣမာ တိဿော အဓိစိတ္တသိက္ခာသင်္ဂဟိတာ။ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာတိ ဣမာ တိဿော အဓိပညာသိက္ခာသင်္ဂဟိတာတိ။ ဧဝံ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ပရိပူရာနိ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရေဿန္တိ။ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရာ ပဉ္စ အသေက္ခဓမ္မက္ခန္ဓေ ပရိပူရေဿန္တိ။

ကထံ? ပရိပူရာ ဟိ အဓိသီလသိက္ခာ အသေက္ခော သီလက္ခန္ဓောယေဝ ဟောတိ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အသေက္ခော သမာဓိက္ခန္ဓော၊ အဓိပညာသိက္ခာ အသေက္ခာ ပညာ-ဝိမုတ္တိ-ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓာ ဧဝါတိ ဧဝံ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရာ ပဉ္စ အသေက္ခဓမ္မက္ခန္ဓေ ပရိပူရေဿန္တိ။ ပဉ္စ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ပရိပူရာ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပရိပူရေဿန္တိ။ သေယျထာပိ ဥပရိပဗ္ဗတေ ပါဝုဿကော မဟာမေဃော

၁-စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ (က)   ၂-မ ၃-၁၅၅-၁၅၇-ပိဋ္ဌေသု။

အဘိဝုဋ္ဌော ပဗ္ဗတကန္ဒရသရသာခါ[1] ပရိပူရေတိ။ တာ ပရိပူရာ ကုသောဗ္ဘေ၊ ကုသောဗ္ဘာ မဟာသောဗ္ဘေ၊ မဟာသောဗ္ဘာ ကုန္နဒိယော၊ ကုန္နဒိယော မဟာနဒိယော၊ မဟာနဒိယော မဟာသမုဒ္ဒသာဂရံ ပရိပူရေန္တိ၊ ဧဝမေဝ တဿ ဘိက္ခုနော ဣမေ ပဉ္စ ဂုဏာ ပရိပူရာ ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပရိပူရေဿန္တိ။ ဧဝမယံ ဘိက္ခု ဓမ္မဒါယာဒပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ပရမဓမ္မဒါယာဒံ လဘတီတိ တေမတ္ထံ သမ္ပဿမာနော ဘဂဝါ "တံ ကိဿ ဟေတု၊ တဒ္ဓိ တဿ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုနော"တိအာဒိမာဟ။

ဧဝံ တဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေတရပါသံသဘာဝံ ကာရဏေန သာဓေတွာ ဣဒါနိ တေ ဘိက္ခူ တထတ္တာယ သန္ဒဿေဘာဝေဇန္တော **တသ္မာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယသ္မာ ယော တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယျ၊ သော ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ မူလဂုဏေဟိ ပရိဗာဟိရော။ ယော ပန အဘုဉ္ဇိတွာ ကရေယျ၊ သော ဣမေသံ ဘာဂီ ဟောတိ "တသ္မာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ။ပ။ နော အာမိသဒါယာဒါ"တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါတိ ဣဒံ နိဒါနပရိယောသာနတော ပဘုတိ ယာဝ နော အာမိသဒါယာဒါတိ သုတ္တပဒေသံ ဘဂဝါ အဝေါစ။ **ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော**တိ ဣဒဉ္စ သုတ္တပဒေသံ ဝတွာ၀[2] သောဘနာယ ပဋိပဒါယ ဂတတ္တာ **သုဂတော**တိ သင်္ခံ ပတ္တော ဘဂဝါ။ **ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသီ**တိ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနတော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝိဟာရံ အတ္တနော မဟာဂန္ဓကုဋိံ ပါဝိသိ အသမ္ဘိန္နာယ ဧဝ ပရိသာယ၊ ကသ္မာ? ဓမ္မထောမနတ္ထံ။

ဗုဒ္ဓါ ကိရ အပရိနိဋ္ဌိတာယ ဒေသနာယ ဝိဟာရံ ပဝိသန္တာ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ပဝိသန္တိ ပုဂ္ဂလထောမနတ္ထံ ဝါ ဓမ္မထောမနတ္ထံ ဝါ။ ပုဂ္ဂလထောမနတ္ထံ ပဝိသန္တော ဧဝံ စိန္တေသိ "ဣမံ မယာ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ, ဝိတ္ထာရေန အဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာ ဘိက္ခူ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာနန္ဒံ ဝါ ကစ္စာနံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ တေ မယှံ ဉာဏေန သံသန္ဒေတွာ ကထေဿန္တိ[3]၊ တတော ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာ ပုန မံ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ တေသံ အဟံ သုကထိတံ ဘိက္ခဝေ အာနန္ဒေန၊ သုကထိတံ ကစ္စာနေန၊ မံ စေပိ တုမှေ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆေယျာထ၊ အဟမ္ပိ နံ ဧဝမေဝ ဗျာကရေယျန္တိ ဧဝံ တေ ပုဂ္ဂလေ ထောမေဿာမိ၊ တတော တေသု ဂါရဝံ ဇနေတွာ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ၊ တေပိ ဘိက္ခူ အတ္တေ စ ဓမ္မေ

စ နိယောဇေဿန္တိ၊ တေ တေဟိ နိယောဇိတာ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရေန္တာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ”တိ။

ဓမ္မထောမနတ္ထံ ပဝိသန္တော ဧဝံ စိန္တေသိ၊ ယထာ ဣဓေဝ စိန္တေသိ “မယိ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌေ တမေဝ အာမိသဒါယာဒံ ဂရဟန္တော ဓမ္မဒါယာဒံ စ ထောမေန္တော ဣမိဿံယေဝ ပရိသတိ နိသိန္နော သာရိပုတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ၊ ဧဝံ ဒွိန္နမ္ပိ အမှာကံ ဧကဇ္ဈာသယာယ မတိယာ ဒေသိတာ အယံ ဒေသနာ အဂ္ဂါ စ ဂရုကာ စ ဘဝိဿတိ ပါသာဏစ္ဆတ္တသဒိသာ။ စတုရောဃနိတ္ထရဏ-ဋ္ဌေန တိတ္ထေ ဌပိတာ နာဝါ ဝိယ မဂ္ဂဂမနဋ္ဌေန စတုယုတ္တအာဇညရထော ဝိယ စ ဘဝိဿတိ။ ယထာ စ ‘ဧဝံ ကရောန္တဿ အယံ ဒဏ္ဍော’တိ ပရိသတိ အာဏံ ဌပေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပါသာဒံ အာရုဠှေ ရာဇိနိ တတ္ထေဝ နိသိန္နော သေနာပတိ တံ ရညာ ဌပိတံ အာဏံ ပဝတ္တေတိ၊ ဧဝမ္ပိ မယာ ဌပိတံ ဒေသနံ ဣမိဿံယေဝ ပရိသတိ နိသိန္နော သာရိပုတ္တော ထောမေတွာ ဒေသေဿတိ၊ ဧဝံ ဒွိန္နမ္ပိ အမှာကံ မတိယာ ဒေသိတာ အယံ ဒေသနာ ဗလဝတရာ မဇ္ဈန္ဟိက-သူရိယော ဝိယ ပဇ္ဇလိဿတီ”တိ၊ ဧဝံ ဣဓ ဓမ္မထောမနတ္ထံ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

ဧဒိသေသု စ ဌာနေသု ဘဂဝါ နိသိန္နာသနေယေဝ အန္တရဟိတော စိတ္တဂတိယာ ဝိဟာရံ ပဝိသတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဒိ ဟိ ကာယဂတိယာ ဂစ္ဆေယျ၊ သဗ္ဗာ ပရိသာ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတွာ ဂစ္ဆေယျ၊ သာ ဧကဝါရံ ဘိန္နာ ပုန ဒုဿန္နိပါတာ ဘဝေယျာတိ ဘဂဝါ စိတ္တဂတိယာ ဧဝ ပါဝိသိ။

၁၁။ ဧဝံ ပဝိဋ္ဌေ ပန ဘဂဝတိ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယာနုရူပံ တံ ဓမ္မံ ထောမေတုကာမော **တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ပ။ ဧတဒဝေါစ။** တတ္ထ **အာယသ္မာ**တိ ပိယဝစနမေတံ။ **သာရိပုတ္တော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ၊ တဉ္စ ခေါ မာတိတော၊ န ပိတိတော။ ရူပသာရိယာ ဟိ ဗြာဟ္မဏိယာ သော ပုတ္တော၊ တသ္မာ သာရိပုတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။ **အစိရပက္ကန္တဿာ**တိ ပက္ကန္တဿ သတော နစိရေန။ **အာဝုသော ဘိက္ခဝေ**တိ ဧတ္ထ ပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော သာဝကေ အာလပန္တာ ဘိက္ခဝေတိ အာလပန္တိ။ သာဝကာ ပန ဗုဒ္ဓေဟိ သဒိသာ မာ ဟောမာတိ အာဝုသောတိ ပဌမံ ဝတွာ ပစ္ဆာ ဘိက္ခဝေတိ ဘဏန္တိ။ ဗုဒ္ဓေဟိ စ အာလပိတော ဘိက္ခုသံဃော ဘဒန္တေတိ ပစ္စုဝစနံ ဒေတိ၊ သာဝကေဟိ အာဝုသောတိ။

ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ အာဝုသောတိ ဧတ္ထ **ကိတ္တာဝတာ**တိ ပရိစ္ဆေဒဝစနံ၊ ကိတ္တကေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နု**ကာရော ပုစ္ဆာယံ။ **ခေါ**ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော**တိ တီဟိ ဝိဝေကေဟိ ကာယစိတ္တဥပဓိဝိဝေကေဟိ သတ္ထုနော ဝိဟရန္တဿ။ **ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ**တိ တိဏ္ဏံ ဝိဝေကာနံ အညတရမ္ပိ နာနုသိက္ခန္တိ၊ အာမိသဒါယာဒါဝ ဟောန္တီတိ ဉမမတ္တံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ။ ဧသ နယော သုက္ကပက္ခေပိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ သောတုကာမာ ဘိက္ခူ **ဒူရတောပိ ခေါ**တိအာဒိမာဟံသု။ တတ္ထ **ဒူရတောပီ**တိ တိရောရဋ္ဌတောပိ တိရောဇနပဒတောပိ အနေကယောဇနဂဏနတောပီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သန္တိကေ**တိ သမီပေ။ **အညာတုန္တိ** ဇာနိတုံ ဗုဇ္ဈိတုံ။ **အာယသ္မန္တံယေဝ သာရိပုတ္တံ ပဋိဘာတူ**တိ အာယသ္မတောယေဝ သာရိပုတ္တဿ ဘာဂေါ ဟောတု၊ အာယသ္မာ ပန သာရိပုတ္တော အတ္တနော ဘာဂံ ကတွာ ဝိဘဇတူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာယသ္မတော ဟိ ဘာဂေါ ယဒိဒံ အတ္ထကထနံ၊ အမှာကံ ပန သဝနံ ဘာဂေါတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ ဧဝံ သဒ္ဒလက္ခဏေန သမေတိ။ ကေစိ ပန ဘဏန္တိ “ပဋိဘာတူတိ ဒိဿတူ”တိ။ အပရေ “ဥပဋ္ဌာတူ”တိ။ **ဓာရေဿန္တီ**တိ ဥဂ္ဂဟေဿန္တိ ပရိယာပုဏိဿန္တိ။ တတော နေသံ ကထေတုကာမော ထေရော **တေန ဟီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တေနာ**တိ ကာရဏဝစနံ။ **ဟီ**ကာရော နိပါတော။ ယသ္မာ သောတုကာမတ္ထ၊ ယသ္မာ စ မယှံ ဘာရံ အာရောပယိတ္ထ၊ တသ္မာ သုဏာထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေပိ ဘိက္ခူ ထေရဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု၊ တေနာဟ “ဧဝမာဝုသောတိ။ပ။ ပစ္စဿောသုန္တိ”။

အထ နေသံ အာမိသဒါယာဒံ ဂရဟန္တေန ဘဂဝတာ “တုမှေပိ တေန အာဒိယာ ဘဝေယျာထ”တိ ဧကေနေဝါကာရေန ဝုတ္တမတ္ထံ တီဟိ အာကာရေဟိ ဒဿေန္တော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ “ဣဓာဝုသော သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော။ပ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ အာဝုသော သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ”တိ။

ဧတ္တာဝတာ ယဉ္စ ဘဂဝါ အာမိသဒါယာဒပဋိပဒံ ဂရဟန္တော “တုမှေပိ တေန အာဒိယာ ဘဝေယျာထ”တိ အာဟ၊ ယဉ္စ အတ္တနာ ပုဋ္ဌံ ပုစ္ဆိ “ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ။ပ။ နာနုသိက္ခန္တီ”တိ၊ တဿ ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော သုဝိဘတ္တော ဟောတိ။ သော စ ခေါ ဘဂဝတော အာဒိယဘာဝံ အနာမသိတွာဝ။ ဘဂဝတောယေဝ ဟိ ယုတ္တံ သာဝကေ အနုဂ္ဂဏှန္တဿ

“အဟမ္ပိ တေန အာဒိယော ဘဝိဿာမီ”တိ ဝတ္တုံ, န သာဝကာနံ။ သေသနယော သုက္ကပက္ခေပိ၊ အယံ တာဝေတ္ထ အနုသန္ဓိက္ကမယောဇနာ။

အယံ ပနေတ္ထဝဏ္ဏနာ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ **သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿာ**တိ သတ္ထုနော တီဟိ ဝိဝေကေဟိ အစ္စန္တပဝိဝိတ္တဿ။ **ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ**တိ ကာယဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ၊ န ပရိပူရေန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယဒိ ပန တိဝိဓံ ဝိဝေကံ သန္ဓာယ ဝဒေယျ၊ ပုစ္ဆာယ အဝိသေသော သိယာ၊ ဗျာကရဏပက္ခော ဟိ အယံ။ တသ္မာ ဣမိနာ ပဒေန ကာယဝိဝေကံ, “ယေသဉ္စ ဓမ္မာန”န္တိအာဒိနာ စိတ္တဝိဝေကံ, “ဗာဟုလိကာ”တိအာဒိနာ ဥပဓိဝိဝေကဉ္စ ဒဿေသီတိ ဧဝမေတ္ထ သင်္ခေပတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယေသဉ္စ ဓမ္မာနန္တိ လောဘာဒယော သန္ဓာယာဟ၊ ယေ ပရတော “တတြာဝုသော လောဘော စ ပါပကော”တိအာဒိနာ နယေန ဝက္ခတိ။ **နပ္ပဇဟန္တီ**တိ န ပရိစ္စဇန္တိ၊ စိတ္တဝိဝေကံ န ပရိပူရေန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဗာဟုလိကာ**တိ စီဝရာဒိဗာဟုလ္လာယ ပဋိပန္နာ။ သာသနံ သိထိလံ ဂဏှန္တီတိ **သာထလိကာ**။ **ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ**တိ ဧတ္ထ **ဩက္ကမနံ** ဝုစ္စန္တိ အဝဂမနဋ္ဌေန ပဉ္စ နီဝရဏာနိ၊ တေန ပဉ္စနီဝရဏပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဝိဝေကေ**တိ ဥပဓိဝိဝေကေ နိဗ္ဗာနေ။ **နိက္ခိတ္တဓုရာ**တိ ဩရောပိတဓုရာ၊ တဒဓိဂမာယ အာရမ္ဘမ္ပိ အကုရုမာနာတိ၊ ဧတ္တာဝတာ ဥပဓိဝိဝေကံ န ပရိပူရေန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧတ္တာဝတာ အနိယမေနေဝ ဝတွာ ဣဒါနိ ဒေသနံ နိယမေန္တော “တတြာဝုသော”တိအာဒိမာဟ။ ကသ္မာ? သာဝကာ “တီဟိ ဌာနေဟီ”တိ ဧဝံ အနိယမေတွာဝ ဝုစ္စမာနေ “ကမ္ပိ မညေ[၁] ဘဏတိ၊ န အမှေ”တိ ဥဒါသိနာပိ ဟောန္တိ။ “ထေရာ နဝါ မဇ္ဈိမာ”တိ ဧဝံ ပန နိယမေတွာ ဝုစ္စမာနေ အမှေ ဘဏတီတိ အာဒရံ ကရောန္တိ။ ယထာ ရညာ[၂] “အမစ္စေဟိ နဂရဝိထိယော သောဓေတဗ္ဗာ”တိ ဝုတ္တေပိ “ကေန နု ခေါ သောဓေတဗ္ဗာ”တိ မညမာနာ န သောဓေန္တိ၊ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒွါရံ သောဓေတဗ္ဗန္တိ ပန ဘေရိယာ နိက္ခန္တာယ သဗ္ဗေ မုဟုတ္တေန သောဓေန္တိ စ အလင်္ကရောန္တိ စ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ **တတြာ**တိ တေသု သာဝကေသု။ **ထေရာ**တိ ဒသ ဝဿာ ဥပါဒါယ ဝုစ္စန္တိ။ **တီဟိ ဌာနေဟီ**တိ တီဟိ ကာရဏေဟိ။ အယဉ္ဟိ ဌာနသဒ္ဒေါ ဣဿရိယဌိတိခဏကာရဏေသု ဒိဿတိ။ “ကိံ ပနာယသ္မာ ဒေဝါနမိန္ဒော ကမ္မံ

၁-တမ္ပိ အညေ (က) ၂-ရညော (က-သီ)

ကတွာ ဣမံ ဌာနံ ပတ္တော”တိအာဒီသု ဟိ ဣဿရိယေ ဒိဿတိ။ “ဌာန-ကုသလော ဟောတိ အကုသလော စေ”တိအာဒီသု ဌိတိယံ။ “ဌာနသောဝေတံ တထာဂတံ ပဋိဘာတိ”တိအာဒီသု[၁] ခဏေ။ “ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော”တိအာဒီသု[၂] ကာရဏေ။ ဣဓ ပန ကာရဏေယေဝ။ ကာရဏဉ္ဟိ ယသ္မာ တတ္ထ ဖလံ တိဋ္ဌတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိဘာဝေန၊ တသ္မာ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။

ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ဂါရယှာတိ ဧတ္ထ **ဂါရယှာ**တိ ဂရဟိတဗ္ဗာ။ **ထေရာ** နာမ သမာနာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ န ဥပေန္တိ၊ ဂါမန္တသေနာသနံ န မုဥ္စန္တိ၊ သင်္ဂဏိကာရာမတံ ဝဍ္ဎေန္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ကာယဝိဝေကမ္ပိ န ပရိပူရေန္တိ၊ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုန္တိ ဧဝံ နိန္ဒိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ၊ ဣမံ နိန္ဒံ အာဝုသော လဘန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ဒုတိယေန ဌာနေနာ**တိ ဧတ္ထာပိ ဣမေ နာမ အာဝုသော ထေရာပိ သမာနာ ယေသံ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနမာဟ၊ တေ လောဘာဒိဓမ္မေ န ဇဟန္တိ၊ အဇ္ဈာရာ-သဿာတမတ္တမ္ပိ ကေမန္တံ နိသီဒိတွာ ဝိတ္တေကဂ္ဂတံ န လဘန္တိ၊ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုန္တိ ဧဝံ နိန္ဒိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ၊ ဣမံ နိန္ဒံ အာဝုသော လဘန္တီတိ ဒဿေတီတိ ဧဝံ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တတိယေန ဌာနေနာ**တိ ဧတ္ထာပိ ဣမေ နာမ အာဝုသော ထေရာပိ သမာနာ ဣတရီတရေန န ယာပေန္တိ၊ ဝိဝရ ပတ္တ သေနာသန ပုတိကာယမဏ္ဍနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ ဥပဓိ-ဝိဝေကံ အပူရယမာနာ၊ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုန္တိ ဧဝံ နိန္ဒိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ၊ ဣမံ နိန္ဒံ အာဝုသော လဘန္တီတိ ဒဿေတီတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသ နယော မဇ္ဈိမနဝေါရေသု။

အယံ ပန ဝိသေသော။ **မဇ္ဈိမာ**တိ ပဉ္စ ဝဿေ ဥပါဒါယ ယာဝ နဝ ဝဿာ ဝုစ္စန္တိ။ **နဝါ**တိ ဦနပဉ္စဝဿာ ဝုစ္စန္တိ။ ယထာ စ တတ္ထ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓ နဝကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုံ၊ ထေရကာလေ ကီဒိသာ ဘဝိဿန္တိ၊ မဇ္ဈိမထေရကာလေ ကီဒိသာ ဘဝိဿန္တီတိ ဝတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၃၂။ ဣမသ္မိံ စ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တပစ္စနီကနယေန သုက္ကပက္ခေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဣမေ ဝတ ထေရာပိ သမာနာ ယောဇနပရမ္ပရာယ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ သေဝန္တိ၊ ဂါမန္တသေနာသနံ ဥပဂန္တုံ ယုတ္တကာလေပိ န ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဗုဏ္ဏသရီရာပိ

၁-မ ၂-၅၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၃၄၀-ဝိဋ္ဌေ၊ မ ၁-၉၉-ဝိဋ္ဌေ စ။

အာရဒ္ဓဝီရိယာ ပစ္စယဒါယကာနံ ပသာဒံ ဇနေန္တိ၊ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသာ အဟေသုန္တိ ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန ထေရာ ပါသံသာ ဘဝန္တိ၊ ပသံသံ လဘန္တိ။ လောဘာဒယော ပဟာယ စိတ္တဝိဝေကံ ပူရေန္တိ၊ အယမ္ပိ မဟာထေရော သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကပရိဝါရိတော ဟုတွာ နိသီဒိတုံ ယုတ္တကာလေပိ ဤဒိသေပိ ဝယေ ဝတ္တမာနေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ပဝိဋ္ဌော သာယံ နိက္ခမတိ၊ သာယံ ပဝိဋ္ဌော ပါတော နိက္ခမတိ၊ ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောတိ၊ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ မဂ္ဂဖလာနိ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗထာပိ စိတ္တဝိဝေကံ ပူရေတီတိ ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန ထေရာ ဘိက္ခူ ပါသံသာ ဘဝန္တိ၊ ပသံသံ လဘန္တိ။ ယသ္မိံ ကာလေ ထေရဿ ပဋ္ဋဒုကူလကောသေယျာဒီနိ[၁] သုခသမ္ဖဿာနိ လဟုစီဝရာဒီနိ ယုတ္တာနိ၊ တသ္မိမ္ပိ နာမ ကာလေ အယံ မဟာထေရော ပံသုကူလာနိ ဓာရေတိ၊ အသိထိလံ သာသနံ ဂဟေတွာ ဝိဂတနီဝရဏော ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ ဥပဓိဝိဝေကံ ပရိပူရယမာနော ဝိဟရတိ၊ နဝမဇ္ဈိမကာလေ ကီဒိသော အဟောသီတိ ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ထေရာ ပါသံသာ ဘဝန္တိ၊ ပသံသံ လဘန္တီတိ။ ဧသ နယော မဇ္ဈိမနဝဝါရေသု။

၃၃။ **တတြာဝုသော**တိ ကော အနုသန္ဓိ၊ ဧဝံ နဝဟာကာရေဟိ အာမိသဒါယာဒပဋိပဒံ ဂရဟန္တော, နဝဟိ ဓမ္မဒါယာဒပဋိပဒံ ထောမေန္တော, အဋ္ဌာရသဟာကာရေဟိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေတွာ, ယေ တေ "ယေသံ စ ဓမ္မာနံ သတ္ထာ ပဟာနံ အာဟ၊ တေ စ ဓမ္မေ န ပဇဟန္တိ''တိ ဧဝံ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ တေ သရူပတော "ဣမေ တေ"တိ ဒဿေတုံ ဣဒံ "တတြာဝုသော လောဘော စာ"တိအာဒိမာဟ၊ အယံ အနုသန္ဓိ။

အပိစ ဟေဋ္ဌာ ပရိယာယေနေဝ ဓမ္မော ကထိတော။ အာမိသံ ပန ပရိယာယေနပိ နိပ္ပရိယာယေနပိ ကထိတံ။ ဣဒါနိ နိပ္ပရိယာယဓမ္မံ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ကထေတုံ ဣဒမာဟ။ အယမ္ပေတ္ထ အနုသန္ဓိ။

တတ္ထ **တတြာ**တိ အတီတဒေသနာနိဒဿနံ၊ "သတ္ထု ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော သာဝကာ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တီ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တဒေသနာယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **လောဘော စ ပါပကော ဒေါသော စ ပါပကော**တိ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ပါပကာ လာမကာ၊ ဣမေ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ လုဗ္ဘနလက္ခဏော **လောဘော**။ ဒုဿနလက္ခဏော **ဒေါသော**။ တေသု လောဘော အာမိသဒါယာဒဿ ပစ္စယာနံ လာဘေ ဟောတိ၊ ဒေါသော အလာဘေ။

၁-ပဋ္ဋုန္နဒုကူလကောသေယျာဒီနိ (က)

လောဘေန အလဒ္ဓံ ပတ္ထေတိ၊ ဒေါသေန အလာဘင္ကော ဝိဃာတဝါ ဟောတိ။ လောဘော စ ဒေယျဓမ္မေ ဟောတိ၊ ဒေါသော အဒါယကေ ဝါ အမနုညဒါယကေ ဝါ။ လောဘေန နဝတဏှာမူလကေ ဓမ္မေ ပရိပူရေတိ၊ ဒေါသေန ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ။

ဣဒါနိ နေသံ ပဟာနုပါယံ ဒဿေန္တော **လောဘဿ စ ပဟာနာယာတိ**-အာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော၊ တဿ ပန ပါပကဿ လောဘဿ စ ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ။ **အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ**တိ မဂ္ဂံ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ မဂ္ဂေါ ဟိ လောဘော ဧကော အန္တော, ဒေါသော ဧကော အန္တောတိ ဧတေ ဒွေ အန္တေ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ၊ ဝိမုတ္တော ဧတေဟိ အန္တေဟိ၊ တသ္မာ "မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတေသံ မဇ္ဈေ ဘဝတ္တာ **မဇ္ဈိမာ၊** ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ **ပဋိပဒါ**တိ။ တထာ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဧကော အန္တော, အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ ဧကော အန္တော, သဿတံ ဧကော အန္တော, ဥစ္ဆေဒေါ ဧကော အန္တောတိ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

စက္ခုကရဏီတိအာဒီဟိ ပန တမေဝ ပဋိပဒံ ထောမေတိ။ သာ ဟိ သစ္စာနံ ဒဿနာယ သံဝတ္တတိ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေနာတိ **စက္ခုကရဏီ**။ သစ္စာနံ ဉာဏာယ သံဝတ္တတိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာတိ **ဉာဏကရဏီ**။ ရာဂါဒီနံ စ ဝူပသမနတော **ဥပသမာယ သံဝတ္တတိ**[1]။ စတုန္နမ္ပိ သစ္စာနံ အဘိညေယျဘာဝဒဿနတော **အဘိညာယ သံဝတ္တတိ**။ **သမ္ဗောဓာ**တိ မဂ္ဂေါ၊ တဿတ္ထာယ သံဝတ္တနတော **သမ္ဗောဓာယ သံဝတ္တတိ**။ မဂ္ဂေါယေဝ ဟိ မဂ္ဂတ္ထာယ သံဝတ္တတိ မဂ္ဂေန ကာတဗ္ဗကိစ္စကရဏတော။ [2]**နိဗ္ဗာနံ** နာမ အပ္ပစ္စယံ၊ တဿ[2] ပန သစ္ဆိကိရိယာယ ပစ္စက္ခကမ္မာယ သံဝတ္တနတော **နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီ**တိ ဝုစ္စတိ၊ အယမေတ္ထ သာရော။ ဣတော အညထာ ဝဏ္ဏနာ ပပဉ္စာ။

ဣဒါနိ တံ မဇ္ဈိမပဋိပဒံ သရူပတော ဒဿေတုကာမော "ကတမာ စ သာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အယမေဝါ"တိအာဒိနာ နယေန ဝိဿဇ္ဇေတိ။

တတ္ထ **အယမေဝါ**တိ အဝဓာရဏဝစနံ၊ အညမဂ္ဂပ္ပဋိသေဓနတ္ထံ, ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ သာဓာရဏဘာဝဒဿနတ္ထံ စ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "ဧသေဝ မဂ္ဂေါ နတ္ထညော၊ ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ[3]။ သွာယံ ကိလေသာနံ အာရကတ္တာပိ **အရိယော**။ အရိယပဟာနာယ သံဝတ္တတီတိပိ အရိယေန ဒေသိတောတိပိ အရိယဘာဝပ္ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတီတိပိ အရိယော။ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ

၁-သံဝတ္တတိ နာမ (သျာ၊ က) ၂-၂-နိဗ္ဗာနမတဿ (သီ) ၃-ခု ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ။

ဥပေတတ္တာ **အဋ္ဌင်္ဂိကော**, န စ အင်္ဂဝိနိမုတ္တော ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယာဒီနိ ဝိယ၊ ကိလေသေ မာရေန္တော ဂစ္ဆတိ, မဂ္ဂတိ ဝါ နိဗ္ဗာနံ, မဂ္ဂီယတိ ဝါ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ, ဂမ္မတိ ဝါ တေဟိ ပဋိပဇ္ဇီယတီတိ **မဂ္ဂေါ**။ **သေယျထိဒန္တိ** နိပါတော၊ တဿ ကတမော သော ဣတိ စေတိ အတ္ထော၊ ကတမာနိ ဝါ တာနိ အဋ္ဌင်္ဂါနီတိ။ ဧကမေကမ္ပိ အင်္ဂံ မဂ္ဂေါယေဝ။ ယထာဟ "သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂေါ စေဝ ဟေတု စာ"တိ[၁]။ ပေါရာဏာပိ ဘဏန္တိ "ဒဿနမဂ္ဂေါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အဘိနိရောပနမဂ္ဂေါ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ပ။ အဝိက္ခေပမဂ္ဂေါ သမ္မာသမာဓီ"တိ။

သမ္မာဒိဋ္ဌာဒီသု ဧတေသု သမ္မာ ဒဿနလက္ခဏာ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**။ သမ္မာ အဘိနိရောပနလက္ခဏော **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ**။ သမ္မာ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ **သမ္မာဝါစာ**။ သမ္မာ သမုဋ္ဌာနလက္ခဏော **သမ္မာကမ္မန္တော**။ သမ္မာ ဝေါဒါနလက္ခဏော **သမ္မာအာဇီဝေါ**။ သမ္မာ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော **သမ္မာဝါယာမော**။ သမ္မာ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ **သမ္မာသတိ**။ သမ္မာ သမာဓာနလက္ခဏော **သမ္မာသမာဓိ**။ နိဗ္ဗစနမ္ပိ နေသံ သမ္မာ ပဿတီတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ ဧတေနေဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ[၂] စ အဝိဇ္ဇဉ္စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ ပဿတိ၊ တေ စ ခေါ အသမ္မောဟတော, နော အာရမ္မဏတော၊ တသ္မာ "သမ္မာဒိဋ္ဌီ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပံ တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ အဘိနိရောပေတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာဝါစာ မိစ္ဆာဝါစံ တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာဝါစာ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာကမ္မန္တော မိစ္ဆာကမ္မန္တံ တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာကမ္မန္တော"တိ ဝုစ္စတိ။

၁-အဘိ ၁-၂၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ (သျာ)

သမ္မာအာဇီဝေါ မိစ္ဆာအာဇီဝံ တပ္ပစ္စနီယကိလေသေ စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ ဝေါဒါပေတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာ-အာဇီဝေါ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာဝါယာမော မိစ္ဆာဝါယာမံ တပ္ပစ္စနီယကိလေသေ စ ကောသဇ္ဇဉ္စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာဝါယာမော"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာသတိ မိစ္ဆာသတိံ တပ္ပစ္စနီယကိလေသေ စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာသတီ"တိ ဝုစ္စတိ။

သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆာသမာဓိံ တပ္ပစ္စနီယကိလေသေ စ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမ္မာ သမာဓိယတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာသမာဓီ"တိ ဝုစ္စတိ။

ဣဒါနိ **အယံ ခေါ သာ အာဝုသော**တိ တမေဝ ပဋိပဒံ နိဂမေန္တော အာဟ။ တဿတ္ထော၊ ယွာယံ စတ္တာရောပိ လောကုတ္တရမဂ္ဂေ ဧကတော ကတွာ ကထိတော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ အယံ ခေါ သာ အာဝုသော။ပ။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီတိ။

ဧဝံ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မေသု လောဘာဒေါသေ တပ္ပဟာနုပါယံ စ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အညေပိ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မေ တေသံ ပဟာနုပါယံ စ ဒဿေန္တော **တတြာဝုသော ကောဓော စာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကုဇ္ဈနလက္ခဏော **ကောဓော**, စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော ဝါ၊ အာဃာတကရဏရသော၊ ဒုဿနပစ္စု-ပဋ္ဌာနော။ ဥပနန္ဓနလက္ခဏော **ဥပနာဟော၊** ဝေရအပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနရသော၊ ကောဓာနုပဗန္ဓဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ဝုတ္တံ စေတံ "ပုဗ္ဗကာလေ ကောဓော၊ အပရကာလေ ဥပနာဟော"တိအာဒိ[၁]။

ပရဂုဏမက္ခနလက္ခဏော **မက္ခော၊** တေသံ ဝိနာသနရသော၊ တဒဝစ္ဆာဒန-ပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏော **ပဠာသော၊** ပရဂုဏေဟိ အတ္တနော ဂုဏာနံ သမီကရဏရသော၊ ပရေသံ ဂုဏပ္ပမာဏေန ဥပဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနော။

ပရသမ္ပတ္တိခီယနလက္ခဏာ **ဣဿာ,** တဿာ အက္ခမနလက္ခဏာ ဝါ၊ တတ္ထ အနဘိရတိရသာ၊ တတော ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ အတ္တနော

၁-အဘိ ၂-၃၇၁-ပိဋ္ဌေ။

သမ္ပတ္တိနိဂူဟနလက္ခဏံ **မစ္ဆရိယံ**၊ အတ္တနော သမ္ပတ္တိယာ ပရေဟိ သာဓာရဏ-ဘာဝအက္ခမနရသံ၊ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ။

ကတပါပပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ **မာယာ**၊ တဿ နိဂူဟနရသာ၊ တဒါဝရဏ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ အတ္တနော အဝိဇ္ဇမာနဂုဏပကာသနလက္ခဏံ **သာဌေယျံ**၊ တေသံ သမုဒါဟရဏရသံ၊ သရီရာကာရေဟိပိ တေသံ ဝိဘူတကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနံ။

စိတ္တဿ ဥဒ္ဓုမာတဘာဝလက္ခဏော **ထမ္ဘော**၊ အပ္ပတိဿယဝုတ္တိရသော၊ အမဒ္ဒဝတာပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏော **သာရမ္ဘော**၊ ဝိပစ္စနီက-တာရသော၊ အဂါရဝပစ္စုပဋ္ဌာနော။

ဥဏ္ဏတိလက္ခဏော **မာနော**၊ အဟံကာရရသော၊ ဥဒ္ဓုမာတဘာဝပစ္စု-ပဋ္ဌာနော။ အဗ္ဘုဏ္ဏတိလက္ခဏော **အတိမာနော**၊ အတိဝိယ အဟံကာရရသော။ အစ္စုဒ္ဓုမာတဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော။

မတ္တဘာဝလက္ခဏော **မဒေါ**၊ မဒဂ္ဂါဟဏရသော၊ ဥမ္မာဒပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂလက္ခဏော **ပမာဒေါ**၊ ဝေါဿဂ္ဂါ-နုပ္ပဒါနရသော၊ သတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ ဧဝံ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ လက္ခဏာ-ဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန "တတ္ထ ကတမော ကောဓော"တိအာဒိနာ ဝိဘင်္ဂေ[၁] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသေသတော စေတ္ထ အာမိသဒါယာဒေါ အတ္တနာ အလဘန္တော အညဿ လာဘိနော ကုဇ္ဈတိ၊ တဿ သကိံ ဥပ္ပန္နော ကောဓော **ကောဓော**ယေဝ၊ တတုတ္တရိ **ဥပနာဟော**။ သော ဧဝံ ကုဒ္ဓေါ ဥပနယှန္တော စ သန္တေပိ အညဿ လာဘိနော ဂုဏေ မက္ခေတိ၊ အဟမ္ပိ တာဒိသောတိ စ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှာတိ၊ အယမဿ မက္ခော စ ပဠာသော စ၊ ဧဝံ မက္ခီ ပဠာသီ တဿ လာဘသက္ကာရာ-ဒီသု ကိံ ဣမဿ ဣမိနာတိ ဣဿတိ ပဒုဿတိ၊ အယမဿ **ဣဿာ**။ သစေ ပနဿ ကာစိ သမ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ တဿာ တေန သာဓာရဏဘာဝံ န သဟတိ၊ ဣဒမဿ **မစ္ဆရိယံ**။ လာဘဟေတု ခေါ ပန အတ္တနော သန္တေပိ ဒေါသေ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ အယမဿ **မာယာ**။ အသန္တေပိ ဂုဏေ ပကာသေတိ၊ ဣဒမဿ **သာဌေယျံ**။ သော ဧဝံ ပဋိပန္နော သစေ ယထာဓိပ္ပါယံ လာဘံ လဘတိ၊ တေန ထဒ္ဓေါ ဟောတိ အမုဒုစိတ္တော၊ နယိဒံ ဧဝံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဩဝဒိတုံ အသက္ကုဏေယျော၊ အယမဿ **ထမ္ဘော**။ သစေ ပန နံ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝဒတိ "နယိဒံ ဧဝံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ၊ တေန သာရဒ္ဓစိတ္တော ဟောတိ ဘာကုဋိကမုခေါ "ကော

၁-အဘိ ၂-၃၇၁-ပိဋ္ဌေ။

မေ တွ”န္တိ ပသယှ ဘာဏိ၊ အယမသ္သ **သာရမ္ဘော**။ တတော ထမ္ဘေန “အဟမေဝ သေယျော”တိ အတ္တာနံ မညန္တော မာနိ ဟောတိ။ သာရမ္ဘေန “ကော ဣမေ”တိ ပရေ အတိမညန္တော အတိမာနိ၊ အယမသ္သ **မာနော** စ **အတိမာနော** စ။ သော တေဟိ မာနာတိမာနေဟိ ဇာတိမဒါဒိအနေကရူပံ မဒံ ဇနေတိ၊ မတ္တော သမာနော ကာမဂုဏာဒိဘေဒေသု ဝတ္ထူသု ပမဇ္ဇတိ၊ အယမသ္သ **မဒေါ** စ **ပမာဒေါ** စာတိ။

ဧဝံ အာဒိသဒ္ဒါယာဒေါ အပရိမုတ္တော ဟောတိ ဣမေဟိ ပါပကေဟိ ဓမ္မေဟိ အညေဟိ စ ဧဝရူပေဟိ။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပဟာနုပါယော ပါဠတော စ အတ္ထတော စ သဗ္ဗတ္ထ နိဒ္ဒိသေသာယေဝ။

ဉာဏပရိစယပါဋဝတ္ထံ ပနေတ္ထ အယံ ဘေဒေါ စ ကမော စ ဘာဝနာနယော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဘေဒေါ** တာဝ၊ အယဉှိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ ကဒါစိ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ ကဒါစိ သတ္တင်္ဂိကော။ အယဉှိ လောကုတ္တရပဋ္ဌ-မဇ္ဈာနဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ အဝသေ-သဇ္ဈာနဝသေန သတ္တင်္ဂိကော။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသတော ပနိဓ အဋ္ဌင်္ဂိကောတိ ဝုတ္တော။ ဣတော ပရဉ္စ မဂ္ဂံ နတ္ထိ။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ပန သဗ္ဗကုသလာနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သေဋ္ဌာ၊ ယထာဟ “ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ ကုသလာ ဝဒန္တိ”တိ [၁]။ ကုသလဝါရေ စ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ယထာဟ “တတြ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ ပဇာနာတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီတိ ပဇာနာတိ”တိ [၂] ဝိတ္ထာရော။ ယထာ စာဟ “ဝိဇ္ဇာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ”တိ။ တပ္ပဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တာနိ သေသင်္ဂါနိ၊ ယထာဟ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ။ ပ ။ သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတီ”တိ [၃]။ တသ္မာ ဣမိနာ ကမေန ဧတာနိ အင်္ဂါနိ ဝုတ္တာနီတိ ဧဝမေတ္ထ **ကမော** ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘာဝနာနယောတိ ကောစိ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ၊ ကောစိ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော ပဌမံ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ သမထော၊ သော တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ အနိစ္စာဒီဟိ ဝိပဿတိ၊ အယံ ဝိပဿနာ။ ဣတိ ပဌမံ သမထော၊ ပစ္ဆာ ဝိပဿနာ။ တေန ဝုစ္စတိ “သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတီ”တိ။ တဿ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝယတော မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ

၁-ခု ၆-၁၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၁၁၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၁၂၀-ဝိဋ္ဌေ။

ဒ်ာသေ၀တိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေ၀တော ဘာဝယတော ဗဟုလီကရောတော သံယောဇနာနိ ပဟီယန္တိ၊ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ[၁]၊ ဧဝံ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ။

ဣဓ ပနေကစ္စော ပုဗ္ဗေ အပ္ပတ္တပုဗ္ဗကာရံ သမထံ အနုပ္ပါဒေတွာဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒီဟိ ဝိပဿတိ၊ အယံ ဝိပဿနာ။ တဿ ဝိပဿနာပါရိပူရိယာ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ၊ အယံ သမထော။ ဣတိ ပဌမံ ဝိပဿနာ၊ ပစ္ဆာ သမထော။ တေန ဝုစ္စတိ "ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတီ"တိ။ တဿ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝယတော မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ၊ သော တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ။ပ။ ဗဟုလီကရောတိ၊ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော။ပ။ အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တိ[၁]၊ ဧဝံ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတိ။

သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပန ဝိပဿနံ ဘာဝယတောပိ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝယတောပိ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ သမထဝိပဿနာ ယုဂနဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဘာဝနာနယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဘယဘေရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဘယဘေရဝသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ— **အထာ**တိ အဝိစ္ဆေဒနတ္ထေ နိပါတော။ **ခေါ**တိ အဝဓာရဏတ္ထေ၊ ဘဂဝတော သာဝတ္ထိယံ ဝိဟာရေ အဝိစ္ဆိန္နေယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဇာဏုဿောဏီ**တိ နေတံ တဿ မာတာပိတူဟိ ကတနာမံ၊ အပိစ ခေါ ဌာနန္တရပဋိလာဘာလဒ္ဓံ။ ဇာဏုဿောဏိဋ္ဌာနံ ကိရ နာမေတံ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ၊ တံ တဿ ရညာ ဒိန္နံ၊ တသ္မာ "ဇာဏုဿောဏီ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဗြဟ္မံ အဏတီတိ **ဗြာဟ္မဏော၊** မန္တေ သဇ္ဈာယတီတိ အတ္ထော၊ ဣဒမေဝ ဟိ ဇာတိဗြာဟ္မဏာနံ နိရုတ္တိဝစနံ။ အရိယာ ပန ဗာဟိတပါပတ္တာ **ဗြာဟ္မဏာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။

၁-အံ ၁-၄၇၅၊ ခု ၉-၂၀၂-ပိဋ္ဌေသု တန္တိသဿယပါဠိ။

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ **ယေနာ**တိ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ တသ္မာ ယတ္ထ ဘဂဝါ၊ တတ္ထ ဥပသင်္ကမီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယေန ဝါ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဒေဝမနုဿေဟိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော၊ တေန ကာရဏေန ဥပသင်္ကမီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကေန စ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော? နာနပ္ပကာရဂုဏဝိသေသာဓိဂမာဓိပ္ပါယေန, သာဒုဖလူပဘောဂါဓိပ္ပါယေန ဒိဇဂဏေဟိ နိစ္စဖလိတမဟာရုက္ခော ဝိယ။

ဥပသင်္ကမီတိ စ ဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပသင်္ကမိတွာ**တိ ဥပသင်္ကမနပရိယောသာနဒီပနံ။ အထ ဝါ ဧဝံ ဂတော တတော အာသန္နတရံ ဌာနံ ဘဂဝတော သမီပသင်္ခါတံ ဂန္တွာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒီ**တိ ယထာ ခမနီယာဒီနိ ပုစ္ဆန္တော ဘဂဝါ တေန၊ ဧဝံ သောပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမပ္ပဝတ္တမောဒေါ အဟောသိ၊ သီတောဒကံ ဝိယ ဥဏှောဒကေန သမ္မောဒိတံ ဧကီဘာဝံ အဂမာသိ။ ယာယ စ "ကစ္စိ ဘောတော ဂေါတမ ခမနီယံ, ကစ္စိ ယာပနီယံ, ကစ္စိ ဘောတော ဂေါတမဿ ဂေါတမသာဝကာနံ စ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရော"တိအာဒိကာယ ကထာယ သမ္မောဒိ၊ တံ ပီတိပါမောဇ္ဇသင်္ခါတသမ္မောဒဇနနတော သမ္မောဒိတုံ ယုတ္တဘာဝတော စ **သမ္မောဒနီယံ၊** အတ္ထဗျဉ္ဇနမဓုရတာယ သုစိရမ္ပိ ကာလံ သာရေတုံ နိရန္တရံ ပဝတ္တေတုံ အရဟရူပတော သရိတဗ္ဗဘာဝတော စ **သာရဏီယံ။** သုယျမာနသုခတော စ သမ္မောဒနီယံ၊ အနုဿရိယမာနသုခတော စ သာရဏီယံ။ တထာ ဗျဉ္ဇနပရိသုဒ္ဓတာယ သမ္မောဒနီယံ၊ အတ္ထပရိသုဒ္ဓတာယ သာရဏီယန္တိ ဧဝံ အနေကေဟိ ပရိယာယေဟိ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ပရိယောသာပေတွာ နိဋ္ဌာပေတွာ ယေနတ္ထေန အာဂတော၊ တံ ပုစ္ဆိတုကာမော ကေမန္တံ နိသီဒိ။

ကေမန္တန္တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော, "ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တီ"တိအာဒီသု[1] ဝိယ။ တသ္မာ ယထာ နိသိန္နော ကေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတိ၊ တထာ နိသီဒီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **နိသီဒီ**တိ ဥပါဝိသိ။ ပဏ္ဍိတာ ဟိ ပုရိသာ ဂရုဋ္ဌာနိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာသနကုသလတာယ ကေမန္တံ နိသီဒန္တိ၊ အယဉ္စ နေသံ အညတရော၊ တသ္မာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။

ကထံ နိသိန္နော ပန ကေမန္တံ နိသိန္နော ဟောတီတိ။ ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ။ သေယျထိဒံ၊ အတိဒူရံ အစ္စာသန္နံ ဥပရိဝါတံ ဥန္နတပဒေသံ အတိသမ္မုခံ အတိပစ္ဆာတိ။ အတိဒူရေ နိသိန္နော ဟိ သစေ ကထေတုကာမော ဟောတိ၊

၁-အံ ၁-၃၈၆-ပိဋ္ဌေ။

ဥစ္စာသဒ္ဒေန ကထေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ အစ္စာသန္နေ နိသိန္နော သံဃဋ္ဋနံ ကရောတိ။ ဥပရိဝါတေ နိသိန္နော သရီရဂန္ဓေန ဗာဓတိ။ ဥန္နတပ္ပဒေသေ နိသိန္နော အဂါရဝံ ပကာသေတိ။ အတိသမ္မုခါ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ၊ စက္ခုနာ စက္ခုံ အာဟစ္စ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ အတိပစ္ဆာ နိသိန္နော သစေ ဒဋ္ဌုကာမော ဟောတိ၊ ဂီဝံ ပသာရေတွာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ ဧတေ ဆ နိသဇ္ဇဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ နိသီဒိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ဧကမန္တံ နိသီဒီ”တိ။

ယေမေတိ ယေ ဣမေ။ **ကုလပုတ္တာ**တိ ဒုဝိဓာ ကုလပုတ္တာ ဇာတိကုလပုတ္တာ အာစာရကုလပုတ္တာ။ တတ္ထ “တေန ခေါ ပန သမယေန ရဋ္ဌပါလော နာမ ကုလပုတ္တော တသ္မိံယေဝ ထုလ္လကောဋ္ဌိကေ အဂ္ဂကုလဿ[1] ပုတ္တော”တိ[2] ဧဝံ အာဂတာ ဥစ္စာကုလပ္ပသုတာ **ဇာတိကုလပုတ္တာ** နာမ။ “ယေ တေ ကုလပုတ္တာ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ”တိ[3] ဧဝံ အာဂတာ ပန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကုလေ ပသုတာပိ အာစာရသမ္ပန္နာ **အာစာရကုလပုတ္တာ** နာမ။ ဣဓ ပန ဒွိဟိပိ ကာရဏေဟိ ကုလပုတ္တာယေဝ။

သဒ္ဓါတိ သဒ္ဓါယ။ **အဂါရသ္မာ**တိ အဂါရတော။ **အနဂါရိယ**န္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဘိက္ခုဘာဝံ စ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ ဟိ နတ္ထေတ္ထ အဂါရိယန္တိ **အနဂါရိယာ**၊ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ ဧတ္ထ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ဘိက္ခုပိ နတ္ထေတဿ အဂါရန္တိ အနဂါရော၊ အနဂါရဿ ဘာဝေါ အနဂါရိယံ။ **ပဗ္ဗဇိတာ**တိ ဥပဂတာ၊ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အနဂါရိယသင်္ခါတံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဘိက္ခုဘာဝံ ဝါ ဥပဂတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပုဗ္ဗင်္ဂမော**တိ ပုရတော ဂါမီ နာယကော။ **ဗဟုကာရော**တိ ဟိတကိရိယာယ ဗဟူပကာရော။ **ဘဝံ တေသံ ဂေါတမော သမာဒပေတာ**တိ တေ ကုလပုတ္တေ ဘဝံ ဂေါတမော အဓိသီလာဒီနိ ဂါဟေတာ သိက္ခာပေတာ။ **သာ ဇနတာ**တိ သော ဇနသမူဟော။ **ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတီ**တိ ဒဿနာနုဂတိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ယန္နိဋ္ဌိကော ဘဝံ ဂေါတမော ယံခန္တိကော ယံရုစိကော၊ တေပိ တန္နိဋ္ဌိကာ ဟောန္တိ တံခန္တိကာ တံရုစိကာတိ အတ္ထော။

ကသ္မာ ပနာယံ ဧဝမာဟာတိ၊ ဧသ ကိရ ပုဗ္ဗေ အနေကေ ကုလပုတ္တေ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေ ဒေဝပုတ္တေ ဝိယ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ပရိစာရယမာနေ အန္တော စ ဗဟိ စ သုသံဝိဟိတာရက္ခေ ဒိသွာ တေ အပရေန သမယေန ဘဂဝတော မဓုရရသံ ဓမ္မဒေသနံ[4] သုတွာ သဒ္ဓါယ ဃရာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ

၁-အဂ္ဂကုလိကဿ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-မ ၂-၂၄၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၅၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-မဓုရသရံ ဓမ္မဒေသနံ (သီ)၊ မဓုရသဒ္ဓမ္မဒေသနံ (သျာ)

ဃာသန္တာဒနပရမတာယ သန္တုဋ္ဌော အာရညကော သေနာသနေသု ကေနစိ အရက္ခိယမာနေပိ အနုသင်္ကိတပရိသင်္ကိတော ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ အဒ္ဒသ၊ ဒိသွာ စ ဇုမ္ဘေသိ ကုလပုတ္တာနံ “အယံ ဖာသုဝိဟာရော ကံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော”တိ စိန္တေန္တော “သမဏံ ဂေါတမ”န္တိ ဘဂဝတိ ပသာဒံ အလတ္ထ။ သော တံ ပသာဒံ နိဝေဒေတုံ ဘဂဝတော သန္တိကံ အာဂတော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

အထဿ ဘဂဝါ တံ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော အဗ္ဘနုမောဒန္တော စ **ဧဝမေတံ ဗြာဟ္မဏာ**တိအာဒိမာဟ။ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆနာနုမောဒနတ္ထော ယေဝ ဟိ ဧတ္ထ အယံ **ဧဝ**န္တိ နိပါတော။ **မမံ ဥဒ္ဒိဿာ**တိ မံ ဥဒ္ဒိဿ။ **သဒ္ဓါ**တိ သဒ္ဓါယေဝ။ န ဇာဏ္ဍာ န ဘယဋ္ဌာတိအာဒိနိ သန္ဓာယာဟ။ ဤဒိသာနံယေဝ ဟိ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗင်္ဂမော, န ဇာတရေသံ။ **ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ ဟီ**တိ သမ္ဘဝိတုံ ဒုက္ခာနိ ဒုဿဟာနိ၊ န သက္ကာ အပ္ပေသက္ခေဟိ အဇ္ဈောဂါဟိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အရညဝနပတ္ထာနီ**တိ အရညာနိ စ ဝနပတ္ထာနိ စ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အဘိဓမ္မေ နိပ္ပရိယာယေန “နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒခိလာ သဗ္ဗမေတံ အရည”န္တိ[1] ဝုတ္တံ၊ တထာပိ ယန္တံ “ပဉ္စဓနုသတိကံ ပစ္ဆိမ”န္တိ အာရညိကင်္ဂနိပ္ဖါဒကံ သေနာသနံ ဝုတ္တံ၊ တဒေဝ အဓိပ္ပေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝနပတ္ထန္တိ ဂါမန္တံ အတိက္ကမိတွာ မနုဿာနံ အနုပစာရဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထ န ကသီယတိ န ဝပီယတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ဝနပတ္ထန္တိ ဒူရာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစနံ၊ ဝနပတ္ထန္တိ ဝနသဏ္ဍာနမေတံ သေနာသနာနံ၊ ဝနပတ္ထန္တိ ဘိံသနကာနမေတံ၊ ဝနပတ္ထန္တိ သလောမဟံသာနမေတံ၊ ဝနပတ္ထန္တိ ပရိယန္တာနမေတံ၊ ဝနပတ္ထန္တိ န မနုဿူပစာရာနမေတံ သေနာသနာနံ အဓိဝစန”န္တိ[1]။ ဧတ္ထ စ **ပရိယန္တာန**န္တိ ဣမမေကံ ပရိယာယံ ဌပေတွာ သေသပရိယာယေဟိ ဝနပတ္ထာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **ပန္တာနီ**တိ ပရိယန္တာနိ အတိဒူရာနိ။ **ဒုက္ကရံ ပဝိဝေက**န္တိ ကာယဝိဝေကံ ဒုက္ကရံ။ **ဒုရဘိရမ**န္တိ အဘိရမိတုံ န သုခံ။ **ဧကတ္တေ**တိ ဧကီဘာဝေ။ ကိံ ဒဿေတိ? ကာယဝိဝေကေ ကတေပိ တတ္ထ စိတ္တံ အဘိရမာပေတုံ ဒုက္ကရံ။ ဒွယံဒွယာရာမော ဟိ အယံ လောကောတိ။ **ဟရန္တိ မညေ**တိ ဟရန္တိ ဝိယ ဃသန္တိ ဝိယ။ **မနော**တိ မနံ။ **သမာဓိံ အလဘမာနဿာ**တိ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ အလဘန္တဿ။ ကိံ ဒဿေတိ? ဤဒိသဿ ဘိက္ခုနော တိဏပဏ္ဏမိဂါဒိသဒ္ဒေဟိ ဝိဝိဓေဟိ စ ဘိံသန-ကေဟိ ဝနာနိ စိတ္တံ ဝိက္ခိပန္တိ မညေတိ၊ သဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏော သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာနံ ကုလပုတ္တာနံ အရညဝါသေ[2] ဝိမှိတော အာဟ။

၁-အဘိ ၂-၂၆၀-ဝိဋ္ဌေ။

၂-အရညဝါသေန (သီ၊ သျာ)

ကာယကမ္မန္တဝါရကထာ

၃၅။ အထဿ ဘဂဝါ ပုရိမနယေနေဝ “ဧဝမေတံ ဗြာဟ္မဏာ”တိအာဒီဟိ တံ တံ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အဇ္ဈာသယမောဒိတွာ စ ယသ္မာ သောဠသသု ဌာနေသု အာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟရဟိတာနံယေဝ တာဒိသာနိ သေနာသနာနိ ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ၊ န တေသု အာရမ္မဏပရိဂ္ဂါဟယုတ္တာနံ၊ အတ္တနာ စ ဗောဓိသတ္တော သမာနော တာဒိသော အဟောသိ၊ တသ္မာ အတ္တနော တာဒိသာနံ သေနာသနာနံ ဒုရဘိသမ္ဘဝတံ ဒဿေတုံ **မယှမ္ပိ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ**တိ သမ္ဗောဓတော ပုဗ္ဗေဝ၊ အရိယမဂ္ဂပ္ပတ္တိတော အပရဘာဂေယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿာ**တိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စဿ။ **ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော**တိ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿေဝ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဓိဂန္တုံ အရဟသတ္တဿေဝ သတော, ဗောဓိယာ ဝါ သတ္တဿေဝ လဂ္ဂဿေဝ သတော။ ဒီပင်္ကရဿ ဟိ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနေန အဘိနီဟာရသမိဒ္ဓိတော ပဘုတိ တထာဂတော ဗောဓိယာ သတ္တော လဂ္ဂေါ “ပတ္တဗ္ဗာ မယာ ဧသာ”တိ တဒဓိဂမာယ ပရက္ကမံ အမုဉ္စန္တောယေဝ အာဂတော၊ တသ္မာ **ဗောဓိသတ္တော**တိ ဝုစ္စတိ။ **တဿ မယှန္တိ** တဿ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော မယှံ။ **ယေ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ**တိ ယေ ကေစိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတာ ဝါ ဘောဝါဒိနော ဝါ။

အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာတိ အပရိသုဒ္ဓေန ပါဏာတိပါတာဒိနာ ကာယကမ္မန္တေန သမန္နာဂတာ။ **အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တသန္ဒောသဟေတူ**တိ အပရိသုဒ္ဓဿ ကာယကမ္မန္တသင်္ခါတဿ အတ္တနော ဒေါသဿ ဟေတု၊ အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တကာရဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟဝေ**တိ ဧကံသဝစနေ နိပါတော။ **အကုသလန္တိ** သာဝဇ္ဇံ အက္ခေမံ စ။ **ဘယဘေရဝန္တိ** ဘယံ စ ဘေရဝံ စ။ စိတ္တုတြာသဿ စ ဘယာနကာရမ္မဏဿ စေတံ အဓိဝစနံ။ တတြ **ဘယံ** သာဝဇ္ဇဋ္ဌေန အကုသလံ၊ **ဘေရဝံ** အက္ခေမဋ္ဌေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဝှါယန္တီ**တိ ပက္ကောသန္တိ။ ကထံ? တေ ဟိ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကတွာ “မယံ အယုတ္တမကမှာ၊ သစေ နော တေ ဇာနေယျုံ၊ ယေသံ အပရဇ္ဈိမှာ၊ ဣဒါနိ အနုဗန္ဓိတွာ အနယဗျသနံ အာပါဒေယျု”န္တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂစ္ဆန္တရေ ဝါ ဂုမ္ဗန္တရေ ဝါ နိသီဒန္တိ။ တေ “အပ္ပမတ္တကမ္ပိ တိဏသဒ္ဒံ ဝါ ပဏ္ဏသဒ္ဒံ ဝါ သုတွာ ဣဒါနိမှာ နဋ္ဌာ”တိ တသန္တိ ဝိတ္တသန္တိ၊ အာဂန္တွာ ပရေဟိ ပရိဝါရိတာ ဝိယ ဗဒ္ဓါ ဝဓိတာ ဝိယ စ ဟောန္တိ။ ဧဝံ တံ ဘယဘေရဝံ အတ္တနိ သမာရောပနဋ္ဌေန အဝှါယန္တိ ပက္ကောသန္တိ။

န ခေါ ပနာဟံ။ပ။ ပဋိသေဝါမီတိ အဟံ ခေါ ပန အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တော ဟုတွာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ န ပဋိသေဝါမိ။ **ယေ ဟိ ဝေါ**တိ ဧတ္ထ **ဝေါ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **အရိယာ** ဝုစ္စန္တိ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ။ **ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ**တိ ဤဒိသာ ဟုတွာ။ **တေသမဟံ အညတရော**တိ တေသံ အဟမ္ပိ ဧကော အညတရော။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ ဂဟဋ္ဌောပိ ပဗ္ဗဇိတောပိ ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တောဝ ဟောတိ။ **ဘိယျော**တိ အတိရေကတ္ထေ နိပါတော။ **ပလ္လောမ**န္တိ ပန္နလောမတံ၊ ခေမံ သောတ္ထိဘာဝန္တိ အတ္ထော။ **အာပါဒိ**န္တိ အာပဇ္ဇိံ၊ အတိရေကံ သောတ္ထိဘာဝံ အတိရေကေန ဝါ သောတ္ထိဘာဝမာပဇ္ဇိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အရညေ ဝိဟာရာယာ**တိ အရညေ ဝိဟာရတ္ထာယ။

ကာယကမ္မန္တဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝစီကမ္မန္တဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ဝစီကမ္မန္တဝါရေ တာဝ **အပရိသုဒ္ဓဝစီကမ္မန္တာ**တိ အပရိသုဒ္ဓေန မုသာဝါဒါဒိနာ ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတာ။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ? တေ မုသာဝါဒေန ပရဿ အတ္ထံ ဘဉ္ဇိတွာ ပိသုဏဝါစာယ မိတ္တဘေဒံ ကတွာ ဖရုသဝါစာယ ပရေသံ ပရိသမဇ္ဈေ မမ္မာနိ တုဒိတွာ[1] နိရတ္ထကဝါစာယ ပရသတ္တာနံ[2] ကမ္မန္တေ နာသေတွာ "မယံ အယုတ္တမကမှာ၊ သစေ နော တေ ဇာနေယျုံ၊ ယေသံ အပရဇ္ဈိမှာ၊ ဣဒါနိ အနုဗန္ဓိတွာ အနယဗျသနံ ပါပေယျုံ"န္တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂစ္ဆန္တရေ ဝါ ဂုမ္ဗန္တရေ ဝါ နိသီဒန္တိ။ တေ "အပ္ပမတ္တကမ္ပိ တိဏသဒ္ဒံ ဝါ ပဏ္ဏသဒ္ဒံ ဝါ သုတွာ ဣဒါနိမှာ နဋ္ဌာ"တိ တသန္တိ ဥတ္တသန္တိ၊ အာဂန္တွာ ပရေဟိ ပရိဝါရိတာ ဝိယ ဗဒ္ဓါ ဝဓိတာ ဝိယ စ ဟောန္တိ။ ဧဝံ တံ ဘယဘေရဝံ အတ္တနိ သမာရောပနဝသေန အဝှာယန္တိ ပက္ကောသန္တိ။

မနောကမ္မန္တဝါရေ **အပရိသုဒ္ဓမနောကမ္မန္တာ**တိ အပရိသုဒ္ဓေန အဘိဇ္ဈာဒိနာ မနောကမ္မေန သမန္နာဂတာ။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ? တေ ပရေသံ ရက္ခိတဂေါပိတေသု ဘဏ္ဍေသု အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပရဿ ကုဇ္ဈိတွာ ပရသတ္တေ[3] မိစ္ဆာဒဿနံ ဂါဟာပေတွာ မယံ အယုတ္တမကမှာ။ပ။ အတ္တနိ သမာရောပနဝသေန အဝှာယန္တိ ပက္ကောသန္တိ။

၁-မမ္မာနိ ဘိန္ဒိတွာ တုဒိတွာ (သီ) ၂-ပရပုတ္တာနံ (က) ၃-ပရပုတ္တေ (က)

အာဇီဝဝါရေ **အပရိသုဒ္ဓါဇီဝါ**တိ အပရိသုဒ္ဓေန ဝေဇ္ဇကမ္မဒူတကမ္မဝဍ္ဎိပယောဂါဒိနာ ဧကဝီသတိအနေသနဘေဒေန အာဇီဝေန သမန္နာဂတာ။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှါယန္တိ? တေ ဧဝံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတွာ သုဏန္တိ “သာသနသောဓကာ ကိရ တေပိဋကာ ဘိက္ခူ သာသနံ သောဓေတုံ နိက္ခန္တာ၊ အဇ္ဇ ဝါ သွေ ဝါ ဣဓာဂမိဿန္တီ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂစ္ဆန္တရေ ဝါ။ပ။ တသန္တိ ဝိတ္တသန္တိ။ တေ ဟိ အာဂန္တွာ ပရိဝါရေတွာ ဂဟိတာ ဝိယ ဩဒါတဝတ္ထနိဝါသိတာ ဝိယ စ ဟောန္တီတိ။ သေသံ တာဒိသမေဝ။

၃၇။ ဣတော ပရံ **အဘိဇ္ဈာလူ**တိအာဒီသု ကိဉ္စာပိ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါ မနောကမ္မန္တေန သင်္ဂဟိတာ၊ တထာပိ နီဝရဏဝသေန ပုန ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **အဘိဇ္ဈာလူ**တိ ပရဘဏ္ဍာဒိအဘိဇ္ဈာယနသီလာ။ **ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂါ**တိ ဝတ္ထုကာမေသု ဗဟလကိလေသရာဂါ၊ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှါယန္တိ? တေ အဝတ္ထိတာရမ္မဏာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အဝတ္ထိတာရမ္မဏာနံ အရညေ ဝိဟရန္တာနံ ဒိဝါ ဒိဋ္ဌံ ရတ္တိံ ဘယဘေရဝံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ “တေ အာကုလစိတ္တာ အပ္ပမတ္တကေနပိ တသန္တိ ဝိတ္တသန္တိ၊ ရဇ္ဇုံ ဝါ လတံ ဝါ ဒိသွာ သပ္ပသညိနော ဟောန္တိ၊ ခါဏုံ ဒိသွာ ယက္ခသညိနော၊ ထလံ ဝါ ပဗ္ဗတံ ဝါ ဒိသွာ ဟတ္ထိသညိနော သပ္ပါဒီဟိ အနယဗျသနံ အာပါဒိတာ ဝိယ ဟောန္တီ”တိ။ သေသံ တာဒိသမေဝ။

၃၈။ **ဗျာပန္နစိတ္တာ**တိ ပကတိဘာဝဝိဇဟနေန ဝိပန္နစိတ္တာ။ ကိလေသာနုဂတဉှိ စိတ္တံ ပကတိဘာဝံ ဝိဇဟတိ၊ ပုရာဏဘတ္တဗျဉ္ဇနံ ဝိယ ပူတိကံ ဟောတိ။ **ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပါ**တိ ပဒုဋ္ဌစိတ္တသင်္ကပ္ပါ၊ အဘဒ္ဒကေန ပရေသံ အနတ္ထဇနကေန စိတ္တသင်္ကပ္ပေန သမန္နာဂတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှါယန္တိ? ဘယဘေရဝါဝှါယနံ ဣတော ပဘုတိ အဘိဇ္ဈာလုဝါရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယတ္ထ ပန ဝိသေသော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ ဝက္ခာမ။ **န ခေါ ပနာဟံ ဗျာပန္နစိတ္တော**တိ ဧတ္ထ ပန မေတ္တစိတ္တော အဟံ ဟိတစိတ္တောတိ ဒဿေတိ၊ ဤဒိသာ ဟိ ဗောဓိသတ္တာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တဒေါသပဋိပက္ခဝသေန ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၉။ **ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတာ**တိ စိတ္တဂေလညဘူတေန ထိနေန သေသနာမကာယဂေလညဘူတေန မိဒ္ဓေန စ ပရိယုဋ္ဌိတာ၊ အဘိဘူတာ ဂဟိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေ နိဒ္ဒါဗဟုလာ ဟောန္တိ။

၄၀။ **ဥဒ္ဒုတာ**တိ ဥဒ္ဒုစ္စပကတိကာ ဝိပ္ပန္နမာနစိတ္တာ၊ ဥဒ္ဓစ္စေန ဟိ ကောဓ-ရမ္မဏော စိတ္တံ ဝိပ္ပန္နတိ ဓဇယဋ္ဌိယံ ဝါတေန ပဋ္ဌာကာ ဝိယ။ **အဂ္ဂုပသန္တ-စိတ္တာ**တိ အနိဗ္ဗုတစိတ္တာ၊ ဣဓ ဂုဏ္ဏုစ္စံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၄၁။ **ကခ္ခီ ဝိစိကိစ္ဆီ**တိ ဧတ္ထ ကေမေဝိဒံ ပဋ္ဌမံ နိဝရဏံ။ ကိံ နု ခေါ ဣဒန္တိ အာရမ္မဏံ ကခ်နတော ကခ္ခီ၊ ဣဒမေဝိဒန္တိ နိစ္ဆေတုံ အသမတ္ထဘာဝတော ဝိစိကိစ္ဆာတိ ဝုစ္စတိ၊ တေန သမန္နာဂတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ "ကခ္ခီ ဝိစိကိစ္ဆီ"တိ ဝုတ္တာ။

၄၂။ **အတ္တုက္ကံသနကာ ပရဝမ္ဘီ**တိ ယေ အတ္တာနံ ဥက္ကံသေန္တိ ဥက္ခိပန္တိ၊ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေန္တိ၊ ပရဉ္စ ဝမ္ဘေန္တိ ဂရဟန္တိ နိန္ဒန္တိ၊ နီစေ ဌာနေ ဌပေန္တိ၊ တေသမေတံ အဓိဝစနံ။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အဝှာယန္တိ? တေ ပရေဟိ "အသုကော စ ကိရ အသုကော စ အတ္တာနံ ဥက္ကံသေန္တိ၊ အမှေ ဂရဟန္တိ၊ ဒါသေ ဝိယ ကရောန္တိ၊ ဂဏှထ နေ"တိ အနုဗဒ္ဓါ ပလာယိတ္ဝာ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တေဝ ဝါ ဂမိုန္တေဝ ဝါတိ ကာယကမ္မန္တသဒိသံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

၄၃။ **ဆမ္ဘီ**တိ ကာယထမ္ဘနလောမဟံသနကရေန ထမ္ဘေန သမန္နာဂတာ။ **ဘီရုကဇာတိကာ**တိ ဘီရုကပကတိကာ၊ ဂါမဒါရကာ ဝိယ ဘယဗဟုလာ အသူရာ ကာတရာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄၄။ **လာဘသက္ကာရသိလောက**န္တိ ဧတ္ထ လဗ္ဘတီတိ **လာဘော၊** စတုန္နံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **သက္ကာရော**တိ သုန္ဒရကာရော၊ ပစ္စယာ ဧဝ ဟိ ပဏီတ-ပဏီတာ သုန္ဒရသုန္ဒရာ စ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ ကတာ သက္ကာရာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယာ စ ပရေဟိ အတ္တနော ဂါရဝကိရိယာ ပုပ္ဖဒါနာဒိ ဝါ ပူဇာ။ **သိလောကော**တိ ဝဏ္ဏဘဏနံ ဧတံ၊ လာဘဉ္စ သက္ကာရဉ္စ သိလောကဉ္စ **လာဘသက္ကာရသိလောကံ။ နိကာမယမာနာ**တိ ပတ္ထယမာနာ။ ဘယဘေရဝါဝှာယနံ အဘိဇ္ဈာလုဝါရ-သဒိသမေဝ။ တဒတ္ထဒီပကံ ပနေတ္ထ ဝိယဂါမိကဝတ္ထုံ ကထေန္တိ—

ကော ကိရ ဝိယဂါမိကော နာမ ဘိက္ခု သမာဒိန္နဓုတင်္ဂါနံ ဘိက္ခူနံ လာဘံ ဒိသွာ "အဟမ္ပိ ဓုတင်္ဂံ သမာဒိယိတ္ဝာ လာဘံ ဥပ္ပါဒေမီ"တိ စိန္တေတွာ သောသာနိကင်္ဂံ သမာဒါယ သုသာနေ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ ကော ကမ္မမုတ္တော ဇရဂ္ဂဝေါ ဒိဝါ ဂေါစရေ စရိတ္ဝာ ရတ္တိံ တသ္မိံ သုသာနေ ပုပ္ဖဂုမ္ဗေ သီသံ ကတွာ ရောမန္ထယမာနော[၁] အဋ္ဌာသိ။ ဝိယဂါမိကော ရတ္တိံ စင်္ကမနာ

၁-ရောမန္ထယမာနော (သျာ၊ က)

နိက္ခန္တော တဿ ဟနုသဒ္ဒံ သုတွာ စိန္တေသိ "အဒ္ဓါ မံ လာဘဂိဒ္ဓေါ ဧသ သုသာနေ ဝသတီတိ ဥတွာ ဒေဝရာဇာ ဝိဟေဌေတုံ အာဂတော"တိ၊ သော ဇရဂ္ဂဝဿ ပုရတော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "သပ္ပုရိသ ဒေဝရာဇ အဇ္ဇ မေ ကေရတ္တိံ ခမ၊ သွေ ပဋ္ဌာယ န ဧဝံ ကရိဿာမီ"တိ နမဿမာနော သဗ္ဗရတ္တိံ ယာစန္တော အဋ္ဌာသိ။ တတော သူရိယေ ဥဋ္ဌိတေ တံ ဒိသွာ ကတ္တရယဋ္ဌိယာ ပဟရိတွာ ပလာပေသိ "သဗ္ဗရတ္တိံ မံ ဘိံသာပေသီ"တိ။

၄၅။ **ကုသီတာ**တိ ကောသဇ္ဇာနုဂတာ။ **ဟီနဝီရိယာ**တိ ဟီနာ ဝီရိယေန ဝိရဟိတာ ဝိယုတ္တာ၊ နိဗ္ဗီရိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကုသီတာ ကာယိကဝီရိယာရမ္ဘဝိရဟိတာ ဟောန္တိ၊ ဟီနဝီရိယာ စေတသိကဝီရိယာရမ္ဘဝိရဟိတာ။ တေ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနမတ္တမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ တေသံ အဝဝတ္ထိတာရမ္မဏာနန္တိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ။

၄၆။ **မုဋ္ဌဿတီ**တိ နဋ္ဌဿတီ။ **အသမ္ပဇာနာ**တိ ပညာရဟိတာ၊ ဣမဿ စ ပဋိပက္ခေ "ဥပဋ္ဌိတဿတီဟမသ္မိ"တိ ဝစနတော သတိဘာဇနီယမေဝေတံ။ ပညာ ပနေတ္ထ သတိဒုဗ္ဗလျဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ ဒုဝိဓာ ဟိ သတိ ပညာသမ္ပယုတ္တာ ပညာဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ တတ္ထ ပညာသမ္ပယုတ္တာ ဗလဝတီ၊ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဒုဗ္ဗလာ၊ တသ္မာ ယဒါပိ တေသံ သတိ ဟောတိ၊ တဒါပိ အသမ္ပဇာနန္တာ မုဋ္ဌဿတီယေဝ တေ၊ ဒုဗ္ဗလာယ သတိယာ သတိကိစ္စာဘာဝတောတိ ဧတမတ္ထံ ဒီပေတုံ "အသမ္ပဇာနာ"တိ ဝုတ္တံ။ တေ ဧဝံ မုဋ္ဌဿတီ အသမ္ပဇာနာ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနမတ္တမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တီတိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ။

၄၇။ **အသမာဟိတာ**တိ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိဝိရဟိတာ။ **ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ**တိ ဥဗ္ဘန္တစိတ္တာ။ သမာဓိဝိရဟေန လဒ္ဓေါကာသေန ဥဒ္ဓစ္စေန တေသံ သမာဓိဝိရဟာနံ စိတ္တံ နာနာရမ္မဏေသု ပရိဗ္ဘမတိ၊ ဝနမက္ကဋော ဝိယ ဝနသာခါသု ဥဒ္ဓစ္စေန ဧကာရမ္မဏေ ဝိပ္ဖန္ဒတိ။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ တေ ဧဝံ အသမာဟိတာ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနမတ္တမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တီတိ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗသဒိသမေဝ။

၄၈။ **ဒုပ္ပညာ**တိ နိပ္ပညာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ပညာ ပန ဒုဋ္ဌာ နာမ နတ္ထိ။ **ဧဠမူဂါ**တိ ဧလမုခါ၊ ခ-ကာရဿ ဂ-ကာရော ကတော။ လာလမုခါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒုပ္ပညာနဉှိ ကထေန္တာနံ လာလာ မုခတော ဂလတိ၊ လာလာ စ

ဇလောတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ “ပဃေလမူဂံ ဥရဂံ ဒုဋ္ဌံဝ”န္တိ။ တသ္မာ တေ “ဧဠ-မူဂါ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ “ဧလမုခါ”တိပိ ပါဌော။ “ဧလမုဂါ”တိ ကေစိ ပဌန္တိ၊ အပရေ “ဧလမုကာ”တိပိ၊ သဗ္ဗတ္ထ “ဧလမုခါ”တိ အတ္ထော။ တေ ကထံ ဘယဘေရဝံ အာဝဟန္တိ? တေ ဒုပ္ပညာ ဧဠမူဂါ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနမတ္တမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ တေသံ အဝဝတ္ထိတာရမ္မဏာနံ အရညေ ဝိဟရန္တာနံ ဒိဝါ ဒိဋ္ဌံ ရတ္တိံ ဘယဘေရဝံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ “တေ အာကုလစိတ္တာ အပ္ပမတ္တကေနပိ တသန္တိ ဝိတ္တသန္တိ၊ ရဇ္ဇုံ ဝါ လတံ ဝါ ဒိသွာ သပ္ပသညိနော ဟောန္တိ၊ ခါဏုံ ဒိသွာ ယက္ခသညိနော၊ ထလံ ဝါ ပဗ္ဗတံ ဝါ ဒိသွာ ဟတ္ထိသညိနော သပ္ပါဒီဟိ အနယဗျသနံ အာပါဒိတာ ဝိယ ဟောန္တိ”တိ။ ဧဝံ တံ ဘယဘေရဝံ အတ္တနိ သမာရောပနတ္ထေန အာဝဟန္တိ ပက္ကောသန္တိ။ **ပညာသမ္ပန္နောဟမသ္မီ**တိ ဧတ္ထ **ပညာသမ္ပန္နော**တိ ပညာယ သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော၊ နော စ ခေါ ဝိပဿနာပညာယ၊ န မဂ္ဂပညာယ၊ အပိစ ခေါ ပန ဈမေသု သောဠသသု ဌာနေသု အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနပညာယာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တ-နယမေဝါတိ။

သောဠသဋ္ဌာနာရမ္မဏပရိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဘယဘေရဝသေနာသနာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၈။ **တဿ မယှန္တိ** ကော အနုသန္ဓိ? ဗောဓိသတ္တော ကိရ ဣမာနိ သောဠသာရမ္မဏာနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တော စ ဘယဘေရဝံ အဒိသွာ ဘယဘေရဝံ နာမ ဝေရူပါသု ရတ္တီသု ဝေရူပေ သေနာသနေ စ ပညာယတိ၊ ဟန္ဒ နံ တတ္ထာပိ ဂဝေသိဿာမီတိ[1] ဘယဘေရဝဂဝေသနံ အကာသိ၊ တမတ္ထံ ဘဂဝါ ဣဒါနိ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေန္တော **တဿ မယှန္တိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယာ တာ**တိ ဥဘယမေတံ ရတ္တီနံယေဝ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသဝစနံ။ **အဘိညာတာ**တိ ဧတ္ထ **အဘီ**တိ လက္ခဏတ္ထေ ဥပသဂ္ဂေါ။ တသ္မာ အဘိညာ-တာတိ စန္ဒပါရိပူရိယာ စန္ဒပရိက္ခယေနာတိ ဧဝမာဒီဟိ လက္ခဏေဟိ ဉာတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အဘိလက္ခိတာ**တိ ဧတ္ထ ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ အဘိလက္ခိတာတိ လက္ခဏီယာ ဣစ္စေဝ အတ္ထော၊ ဥပေါသထသမာဒါနဓမ္မဿဝနပူဇာသက္ကာရာဒိ-ကရဏတ္ထံ လက္ခေတဗ္ဗာ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ ဥပလက္ခေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ဂဝေသာမီတိ (သီ၊ သျာ)

စာတုဒ္ဒသီတိ ပက္ခဿ ပဌမဒိဝသတော ပဘုတိ စတုဒ္ဒသန္နံ ပူရဏီ ဧကာ ရတ္တိ။ ဧဝံ **ပဉ္စဒသီ အဋ္ဌမီ** စ။ **ပက္ခဿာ**တိ သုက္ကပက္ခဿ ကဏှပက္ခဿ စ။ ဧတာ တိဿော တိဿော ကတွာ ဆ ရတ္တိယော၊ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ ပက္ခဝစနံ ယောဇေတဗ္ဗံ “ပက္ခဿ စာတုဒ္ဒသီ ပက္ခဿ ပဉ္စဒသီ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ”တိ။ အထ ပဉ္စမီ ကသ္မာ န ဂဟိတာတိ။ အသမ္ပတ္တကာလိကတ္တာ။ ဗုဒ္ဓေ ကိရ ဘဂဝတိ အနုပ္ပန္နေပိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ အပရိနိဗ္ဗုတေပိ ပဉ္စမီ အနဘိလက္ခိတာယေဝ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရာ စိန္တေသုံ “ဓမ္မဿဝနံ စိရေန ဟောတီ”တိ။ တတော သမ္မန္တိတွာ ပဉ္စမီတိ ဓမ္မဿဝနဒိဝသံ ဌပေသုံ၊ တတော ပဘုတိ သာ အဘိလက္ခိတာ ဇာတာ၊ ဧဝံ အသမ္ပတ္တကာလိကတ္တာ ဧတ္ထ န ဂဟိတာတိ။

တထာရူပါသူတိ တထာဝိဓာသု။ **အာရာမစေတိယာနီ**တိ ပုပ္ဖာရာမဖလာရာမာဒယော အာရာမာ ဧဝ အာရာမစေတိယာနိ။ စိတ္တီကတဋ္ဌေန ဟိ **စေတိယာနီ**တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ပူဇနိယဋ္ဌေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝနစေတိယာနီ**တိ ဗလိဟရဏဝနသဏ္ဍသုဘဂဝနဒေဝသာလဝနာဒီနိ ဝနာနိယေဝ ဝနစေတိယာနိ။ **ရုက္ခစေတိယာနီ**တိ ဂါမနိဂမာဒိဒွါရေသု ပူဇနိယရုက္ခာယေဝ ရုက္ခစေတိယာနိ။ လောကိယာ ဟိ ဒိဗ္ဗာဓိဝတ္ထာတိ ဝါ မညမာနာ တေသုယေဝ ဝါ ဒိဗ္ဗသညိနော ဟုတွာ အာရာမဝနရုက္ခေ စိတ္တီကရောန္တိ ပူဇေန္တိ၊ တေန တေ သဗ္ဗေပိ **စေတိယာနီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဘိံသနကာနီ**တိ ဘယဇနကာနိ၊ ပဿတောပိ သုဏတောပိ ဘယံ ဇနေန္တိ။ **သလောမဟံသာနီ**တိ သဟေဝ လောမဟံသေန ဝတ္တန္တိ, ပဝိသမာနဿေဝ လောမဟံသဇနနတော။ **အပ္ပေဝ နာမ ပဿေယျ**န္တိ အပိ နာမ တံ ဘယဘေရဝံ ပဿေယျမေဝ။ **အပရေန သမယေနာ**တိ “ဧတဒဟောသိ ယံနူနာဟ”န္တိ ဧဝံ စိန္တိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အညေန ကာလေန။

တတ္ထ စ မေ ဗြာဟ္မဏ ဝိဟရတောတိ တထာရူပေသု သေနာသနေသု ယံ ယံ မနုဿာနံ အာယာစနဥပဟာရကရဏာရဟံ ယက္ခဋ္ဌာနံ ပုပ္ဖဓူပမံသ-ရုဟိရဝသာမေဒပိဟကပပ္ဖါသသုရာမေရယာဒီဟိ ဩကိဏ္ဏကိလိန္နဓရဏီတလံ ဧကနိပါတံ ဝိယ ယက္ခရက္ခသပိသာစာနံ၊ ယံ ဒိဝါပိ ပဿန္တာနံ ဟဒယံ မညေ ဖလတိ၊ တံ ဌာနံ သန္ဓာယာဟ “တတ္ထ စ မေ ဗြာဟ္မဏ ဝိဟရတော”တိ။ **မဂေါ ဝါ အာဂစ္ဆတီ**တိ သိင်္ဂါနိ ဝါ ခုရာနိ ဝါ ကောဋ္ဋေန္တော ဂေါကဏ္ဏ-ခဂ္ဂဒီပိဝရာဟာဒိဘေဒေါ မဂေါ ဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါနဉှိ ဣဓ **မဂေါ**တိ နာမံ။ ကတ္ထစိ ပန ကာဠသိင်္ဂါလောပိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ—

"ဥသဘဿေဝ တေ ခန္ဓော၊ သီဟဿေဝ ဝိဇမ္ဘိတံ။
မဂရာဇ နမော တျတ္ထု၊ အပိ ကိဉ္စိ လဘာမသေ"တိ[၁]။

မောရော ဝါ ကဉ္စံ ပါတေတီတိ မောရော ဝါ သုက္ခကဉ္စံ ရုက္ခတော စာလေတွာ ပါတေတိ။ မောရဂ္ဂဟဏေန စ ဣဓ သဗ္ဗပက္ခိဂ္ဂဟဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ တေန ယော ကောစိ ပက္ခီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ မောရော ဝါတိ ဝါသဒ္ဒေန အညော ဝါ ကောစိ ပက္ခီတိ။ ဧသ နယော ပုရိမေ မဂဂ္ဂဟဏေပိ။ **ဝါတော ဝါ ပဏ္ဏကသဉ္စံ ဧရေတီတိ** ဝါတော ဝါ ပဏ္ဏကစဝရံ ဃဋ္ဋေတိ။ **ဧတံ နူန တံ ဘယဘေရဝံ အာဂစ္ဆတီတိ** ယံ ဧတံ အာဂစ္ဆတိ၊ တံ ဘယဘေရဝံ နူနာတိ။ ဣတော ပဘုတိ စ အာရမ္မဏမေဝ ဘယဘေရဝန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရိတ္တဿ စ အဓိမတ္တဿ စ ဘယဿ အာရမ္မဏတ္တာ သုခါရမ္မဏံ ရူပံ သုခမိဝ။ **ကိံ နု ခေါ အဟံ အညဒတ္ထု ဘယပဋိကင်္ခီ ဝိဟရာမီတိ** အဟံ ခေါ ကိံ ကာရဏံ ဧကံသေနေဝ ဘယံ အာကင်္ခမာနော ဣစ္ဆမာနော ဟုတွာ ဝိဟရာမိ။

ယထာဘူတံ ယထာဘူတဿာတိ ယေန ယေန ဣရိယာပထေန ဘူတဿ ဘဝိတဿ သတော ဝတ္တမာနဿ သမင်္ဂီဘူတဿ ဝါ။ **မေတိ** မမ သန္တိကေ။ **တထာဘူတံ တထာဘူတော ဝါတိ** တေန တေနေဝ ဣရိယာပထေန ဘူတော ဘဝိတော သန္တော ဝတ္တမာနော သမင်္ဂီဘူတော ဝါတိ အတ္ထော။ **သော ခေါ အဟံ။ ပ။ ပဋိဝိနေမီတိ** ဗောဓိသတ္တဿ ကိရ စင်္ကမန္တဿ တသ္မိံ မဂသိဂ်ခုရ-သဒ္ဒါဒိဘေဒေ ဘယဘေရဝါရမ္မဏေ အာဂတေ နေဝ မဟာသတ္တော တိဋ္ဌတိ၊ န နိသီဒတိ န သယတိ၊ အထ ခေါ စင်္ကမန္တောဝ ပရိဝိမံသန္တော ပရိဝိစိနန္တော ဘယဘေရဝံ န ပဿတိ၊ မဂသိဂ်ခုရသဒ္ဒါဒိမတ္တမေဝ ဧတံ ဟောတိ၊ သော တံ ဉတွာ ဣဒံ နာမေတံ၊ န ဘယဘေရဝန္တိ တတော တိဋ္ဌတိ ဝါ နိသီဒတိ ဝါ သယတိ ဝါ။ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော "သော ခေါ အဟ"န္တိအာဒိမာဟ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပေယျာလေသု။ ဣတော ပရံ စ ဣရိယာပထပဋိပါဋိယာ အဝတွာ အာသန္နပဋိပါဋိယာ ဣရိယာပထာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စင်္ကမန္တဿ ဟိ ဘယဘေရဝေ အာဂတေ န ဌိတော န နိသိန္နော န နိပန္နော ဌိတဿာပိ အာဂတေ န စင်္ကမီတိ ဧဝံ တဿ အာသန္နပဋိပါဋိယာ ဝုတ္တာတိ။

၁-ခု ၅-၀၉-ပိဋ္ဌေ။

အသမ္မောဟဝိဟာရဝဏ္ဏနာ

၅၀။ ဧဝံ ဘိံသနကေသုပိ ဌာနေသု အတ္တနော ဘယဘေရဝါဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဈာယီနံ သမ္မောဟဋ္ဌာနေသု အတ္တနော အသမ္မောဟဝိဟာရံ ဒဿေတုံ **သန္တိ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္တီ**တိ အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇန္တိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။ **ရတ္တိံယေဝ သမာနန္တိ** ရတ္တိံယေဝ သန္တံ။ **ဒိဝါတိ သဉ္ဇာနန္တီ**တိ "ဒိဝသော အယ"န္တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ **ဒိဝါယေဝ သမာနန္တိ** ဒိဝသံယေဝ သန္တံ။ **ရတ္တီတိ သဉ္ဇာနန္တီ**တိ "ရတ္တိ အယ"န္တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ ကသ္မာ ပနေတေ ဧဝံသညိနော ဟောန္တီတိ။ ဝုဋ္ဌာနကောသလ္လာဘာဝတော ဝါ သကုဏရုတတော ဝါ။ ကထံ? ဣဓေကစ္စော ဩဒါတကသိဏလာဘီ ဒိဝါ ပရိကမ္မံ ကတွာ ဒိဝါ သမာပန္နော ဒိဝါယေဝ ဝုဋ္ဌဟာမီတိ မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ နော စ ခေါ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေ ကုသလော ဟောတိ။ သော ဒိဝသံ အတိက္ကမိတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဝုဋ္ဌာတိ။ ဩဒါတကသိဏဖရဏဝသေန စဿ ဝိသဒံ ဟောတိ ဝိဘူတံ သုဝိဘူတံ။ သော ဒိဝါ ဝုဋ္ဌဟာမီတိ ဥပ္ပါဒိတမနသိကာရတာယ ဩဒါတကသိဏဖရဏဝိသဒဝိဘူတတာယ စ ရတ္တိံယေဝ သမာနံ ဒိဝါတိ သဉ္ဇာနာတိ။ ဣဓ ပနေကစ္စော နီလကသိဏလာဘီ ရတ္တိံ ပရိကမ္မံ ကတွာ ရတ္တိံ သမာပန္နော ရတ္တိံယေဝ ဝုဋ္ဌဟာမီတိ မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ နော စ ခေါ အဒ္ဓါနပရိစ္ဆေဒေ ကုသလော ဟောတိ။ သော ရတ္တိံ အတိက္ကမိတွာ ဒိဝသဘာဂေ ဝုဋ္ဌာတိ။ နီလကသိဏဖရဏဝသေန စဿ အဝိသဒံ ဟောတိ အဝိဘူတံ။ သော ရတ္တိံ ဝုဋ္ဌဟာမီတိ ဥပ္ပါဒိတမနသိကာရတာယ နီလကသိဏဖရဏာဝိသဒါဝိဘူတတာယ စ ဒိဝါယေဝ သမာနံ ရတ္တီတိ သဉ္ဇာနာတိ။ ဧဝံ တာဝ ဝုဋ္ဌာနကောသလ္လာဘာဝတော ဧဝံသညိနော ဟောန္တိ။

သကုဏရုတတော ပန ဣဓေကစ္စော အန္တောသေနာသနေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ဒိဝါ ရဝနကသကုဏာ ကာကာဒယော စန္ဒာလောကေန ဒိဝါတိ မညမာနာ ရတ္တိံ ရဝန္တိ, အညေဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ။ သော တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ ရတ္တိံယေဝ သမာနံ ဒိဝါတိ သဉ္ဇာနာတိ။ ဣဓ ပနေကစ္စော ပဗ္ဗတန္တရေ ဂမ္ဘီရာယ ဃနဝနပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ ဂိရိဂုဟာယ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာယ ဝတ္တမာနာယ အန္တရဟိတသူရိယာလောကေ ကာလေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ရတ္တိံ ရဝနကသကုဏာ ဥလူကာဒယော မဇ္ဈန္ဟိကသမယေပိ တတ္ထ တတ္ထ သမန္ဓကာရေ နိလီနာ ရတ္တိသညာယ ဝါ အညေဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ ရဝန္တိ။ သော တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဒိဝါယေဝ သမာနံ ရတ္တီတိ သဉ္ဇာနာတိ။ ဧဝံ သကုဏရုတတော ဧဝံသညိနော ဟောန္တီတိ။ **ဣဒမဟန္တိ** ဣဒံ အဟံ ဧဝံ

သဋ္ဌာနံ။ **သမ္မောဟဝိဟာရသ္မိံ ဝဒါမီတိ** သမ္မောဟဝိဟာရပရိယာယပန္နံ အန္တောဂဓံ၊ သမ္မောဟဝိဟာရာနံ အညတရံ ဝဒါမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အဟံ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏာ။ပ။ သဋ္ဌာနာမီတိ ပါကဋ္ဌော ဗောဓိသတ္တဿ ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ။ သတ္တာဟဝဒ္ဒလေပိ စန္ဒိမသူရိယေသု အဒိဿမာနေသုပိ ဇာနာတိယေဝ "ဧတ္တကံ ပုရေဘတ္တကာလော ဂတော၊ ဧတ္တကံ ပစ္ဆာဘတ္တကာလော၊ ဧတ္တကံ ပဌမယာမော၊ ဧတ္တကံ မဇ္ဈိမယာမော၊ ဧတ္တကံ ပစ္ဆိမယာမောတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အနစ္ဆရိယံ စေတံ၊ ယံ ပူရိတပါရမီ ဗောဓိသတ္တော ဧဝံ ဇာနာတိ။ ပဒေသဉာဏေ ဌိတာနံ သာဝကာနမ္ပိ ဟိ ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။

ကလျာဏိယမဟာဝိဟာရေ ကိရ ဂေါဒတ္တတ္ထေရော ဒွင်္ဂုလကာလေ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ အင်္ဂုလကာလေ ဘုဉ္ဇတိ။ သူရိယေ အဒိဿမာနေပိ ပါတောယေဝ သေနာသနံ ပဋိသိတွာ တာယ ဝေလာယ နိက္ခမတိ။ ကေဒိဝသံ အာရာမိကာ "သွေ ထေရဿ နိက္ခမနကာလေ ပဿာမာ"တိ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ ကာလတ္ထမ္ဘမူလေ နိသီဒိံသု။ ထေရော ဒွင်္ဂုလကာလေယေဝ နိက္ခမတိ[၁]။ တတော ပဘုတိ ကိရ သူရိယေ အဒိဿမာနေပိ ထေရဿ နိက္ခမနသညာယ ဧဝ ဘေရိံ အာကောဋ္ဌေန္တိ။

အဇဂရဝိဟာရေပိ ကာဠဒေဝတ္ထေရော အန္တောဝဿေ ယာမဂဏ္ဍိကံ ပဟာရတိ၊ အာစိဏ္ဏမေတံ ထေရဿ။ န စ ယာမယန္တနာဠိကံ ပယောဇေတိ၊ အညေ ဘိက္ခူ ပယောဇေန္တိ။ အထ နိက္ခန္တေ ပဌမေ ယာမေ ထေရေ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ ဌိတမတ္တေယေဝ ဧကံ ဒွေ ဝါရေ ပဟရန္တေယေဝ ဝါ ယာမယန္တံ ပတတိ၊ ဧဝံ တီသု ယာမေသု သမဏဓမ္မံ ကတွာ ထေရော ပါတောယေဝ ဂါမံ ပဋိသိတွာ ပိဏ္ဍပါတံ အာဒါယ ဝိဟာရံ အာဂန္တွာ ဘောဇနဝေလာယ[၂] ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဒိဝါ ဝိဟာရဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ။ ဘိက္ခူ ကာလတ္ထမ္ဘံ ဒိသွာ ထေရဿ အဒိသွာ အာဂမနတ္တာယ ပေသေန္တိ။ သော ဘိက္ခု ထေရံ ဒိဝါ ဝိဟာရဋ္ဌာနာ နိက္ခမန္တမေဝ ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ ပဿတိ။ ဧဝံ ပဒေသဉာဏေ ဌိတာနံ သာဝကာနမ္ပိ ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန ဗောဓိသတ္တာနန္တိ။

ယံ ခေါ တံ ဗြာဟ္မဏ။ပ။ ဝဒေယျာတိ ဧတ္ထ ပန "ယံ ခေါ တံ ဗြာဟ္မဏ အသမ္မောဟဓမ္မော သတ္တော လောကေ ဥပ္ပန္နော။ပ။ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ

ဝစနံ ဝဒမာနော ကောစိ သမ္မာ ဝဒေယျ, သမ္မာ ဝဒမာနော သိယာ၊ န ဝိတထဝါဒီ အဿ။ မမေဝ တံ ဝစနံ ဝဒမာနော သမ္မာ ဝဒေယျ, သမ္မာ ဝဒမာနော သိယာ၊ န ဝိတထဝါဒီ အဿာတိ ဧဝံ ပဒသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **အသမ္မောဟဓမ္မော**တိ အသမ္မောဟသဘာဝေါ။ **လောကေ**တိ မနုဿလောကေ။ **ဗဟုဇနဟိတာယာ**တိ ဗဟုဇနဿ ဟိတတ္ထာယ၊ ပညာသမ္ပတ္တိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဟိတူပဒေသကောတိ။ **ဗဟုဇနသုခါယာ**တိ ဗဟုဇနဿ သုခတ္ထာယ၊ စာဂသမ္ပတ္တိယာ ဥပကရဏသုခဿ ဒါယကောတိ[1]။ **လောကာနုကမ္ပာယာ**တိ လောကဿ အနုကမ္ပတ္ထာယ၊ မေတ္တာကရုဏာသမ္ပတ္တိယာ မာတာပိတရော ဝိယ လောကဿ ရက္ခိတာ ဂေါပယိတာတိ[2]။ **အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန**န္တိ ဧတ္ထ ဒေဝမနုဿဂ္ဂဟဏေန စ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလဝေနေယျသတ္တေယေဝ ဂဟေတွာ တေသံ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂဖလာဓိဂမာယ အတ္တနော ဥပ္ပတ္တိံ ဒဿေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အတ္ထာယာ**တိ ဟိ ဝုတ္တေ ပရမတ္ထတ္ထာယ နိဗ္ဗာနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟိတာယာ**တိ ဝုတ္တေ တံ သမ္ပာပကမဂ္ဂတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကမဂ္ဂတော ဟိ ဥတ္တရိ ဟိတံ နာမ နတ္ထိ။ **သုခါယာ**တိ ဝုတ္တေ ဖလသမာပတ္တိသုခတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ, တတော ဥတ္တရိ သုခါဘာဝတော။ ဝုတ္တံ စေတံ "အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကော"တိ[3]။

ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဝိဝဏ္ဏနာ

၅၁။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိလာဘာဝသာနံ အတ္တနော အသမ္မောဟဝိဟာရံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယာယ ပဋိပဒါယ တံ ကောဋိပ္ပတ္တံ အသမ္မောဟဝိဟာရံ အဓိဂတော၊ တံ ပုဗ္ဗဘာဂတော ပဘုတိ ဒဿေတုံ **အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ ဗြာဟ္မဏာ**တိအာဒိမာဟ။

ကေစိ ပနာဟု "ဣမံ အသမ္မောဟဝိဟာရံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏဿ စိတ္တမေဝံ ဥပ္ပန္နံ 'ကာယ နု ခေါ ပဋိပဒါယ ဣမံ ပတ္တော'တိ၊ တဿ စိတ္တမညာယ ဣမာယာဟံ ပဋိပဒါယ ဣမံ ဥတ္တမံ အသမ္မောဟဝိဟာရံ ပတ္တောတိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟာ"တိ။

၁-ဥပကရဏသုခသမ္ပဒါယကောတိ (သီ)၊ ဥပကရဏသုခသမ္ပတ္တိဒါယကောတိ (သျာ)

၂-ဂေါပါယိတာတိ (သျာ)၊ ဂေါပါပယိတာတိ (က)

၃-ဒီ ၃-၂၃၄၊ အံ ၂-၂၀၊ အဘိ ၂-၃၄၇-ဝိဘင်္ဂေသု။

တတ္ထ **အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ ဗြာဟ္မဏ ဝီရိယံ အဟောသီ**တိ ဗြာဟ္မဏ န မယာ အယံ ဥတ္တမော အသမ္မောဟဝိဟာရော ကုသီတေန မုဋ္ဌဿတိနာ သာရဒ္ဓကာယေန ဝိက္ခိတ္တစိတ္တေန ဝါ အဓိဂတော၊ အပိစ ခေါ တဒဓိဂမာယ အာရဒ္ဓံ ခေါ ပန မေ ဝီရိယံ အဟောသိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ နိသိန္နေန မယာ စတုရင်္ဂဝီရိယံ အာရဒ္ဓံ အဟောသိ၊ ပဂ္ဂဟိတံ အသိထိလပ္ပဝတ္တိတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာရဒ္ဓတ္တာယေဝ စ မေတံ **အသလ္လီနံ** အဟောသိ။

ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာတိ န ကေဝလဉ္စ ဝီရိယမေဝ၊ သတိပိ မေ အာရမ္မဏာဘိမုခီဘာဝေန ဥပဋ္ဌိတာ အဟောသိ။ ဥပဋ္ဌိတတ္တာယေဝ စ အသမ္မုဋ္ဌာ။ **ပဿဒ္ဓေါ ကာယော**တိ ကာယစိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိဝသေန ကာယောပိ မေ ပဿဒ္ဓေါ အဟောသိ။ တတ္ထ ယသ္မာ နာမကာယေ ပဿဒ္ဓေ ရူပကာယောပိ ပဿဒ္ဓေါယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ နာမကာယော ရူပကာယောတိ အဝိသေသေတွာဝ ပဿဒ္ဓေါ ကာယောတိ ဝုတ္တံ။ **အသာရဒ္ဓေါ**တိ သော စ ခေါ ပဿဒ္ဓတ္တာယေဝ အသာရဒ္ဓေါ၊ ဝိဂတဒရထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမာဟိတံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂ**န္တိ စိတ္တမ္ပိ မေ သမ္မာ အာဟိတံ သုဋ္ဌု ဌပိတံ အပ္ပိတံ ဝိယ အဟောသိ။ သမာဟိတတ္တာ ဧဝ စ ဧကဂ္ဂံ အစလံ နိပ္ဖန္ဒနန္တိ၊ ဧတ္တာဝတာ ဈာနဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ကထိတာ ဟောတိ။

ဣဒါနိ ဣမာယ ပဋိပဒါယ အဓိဂတံ ပဌမံ ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ ဝိဇ္ဇာတ္တယပရိယောသာနံ ဝိသေသံ ဒဿေန္တော **သော ခေါ အဟ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ**န္တိ ဧတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပထဝီကသိဏကထာယံ ဝုတ္တံ။ ကေဝလဉှိ တတ္ထ "ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ"တိ အာဂတံ၊ ဣဓ "ဝိဟာသိ"န္တိ၊ အယမေဝ ဝိသေသော။ ကိံ ကတွာ ပန ဘဂဝါ ဣမာနိ ဈာနာနိ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ။ ကတရံ? အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ။

ဣမာနိ စ ပန စတ္တာရိ ဈာနာနိ ကေသဉ္စိ စိတ္တေကဂ္ဂတတ္ထာနိ ဟောန္တိ၊ ကေသဉ္စိ ဝိပဿနာပါဒကာနိ၊ ကေသဉ္စိ အဘိညာပါဒကာနိ၊ ကေသဉ္စိ နိရောဓပါဒကာနိ၊ ကေသဉ္စိ ဘဝေါက္ကမနတ္ထာနိ။ တတ္ထ ခီဏာသဝါနံ စိတ္တေကဂ္ဂတတ္ထာနိ ဟောန္တိ။ တေ ဟိ သမာပဇ္ဇိတွာ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ သုခံ ဒိဝသံ ဝိဟရိဿာမာတိ ဣစ္စေဝံ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ သမာဟိတေန စိတ္တေန ဝိပဿိဿာမာတိ နိဗ္ဗတ္တေန္တာနံ ဝိပဿနာပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ

“ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတီ”တိ[1] ဝုတ္တနယာ အဘိညာယော ပဋ္ဌေန္တာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေသံ အဘိညာပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ သတ္တာဟံ အစိတ္တာ ဟုတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ သုခံ ဝိဟရိဿာမာတိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေသံ နိရောဓပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ ယေ ပန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနာ ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမာတိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေသံ ဘဝေါက္ကမနတ္ထာနိ ဟောန္တိ။

ဘဂဝတာ ပနိဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ တံ တဿ ဝိပဿနာပါဒကဉ္စေဝ အဟောသိ အဘိညာပါဒကဉ္စ သဗ္ဗကိစ္စသာဓကဉ္စ၊ သဗ္ဗလောကိယလောကုတ္တရဂုဏဒါယကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ

၅၂။ ယေသဉ္စ ဂုဏာနံ ဒါယကံ အဟောသိ၊ တေသံ ဧကဒေသံ ဒဿေန္တော **သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဣမိနာ ဝိဇ္ဇာနံ အနုပဒဝဏ္ဏနာ စေဝ ဘာဝနာနယော စ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတော။ ကေဝလဉ္ဟိ တတ္ထ “သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ။ပ။ အဘိနိန္နာမေတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ “အဘိနိန္နာမေသိ”န္တိ။ **အယံ ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏာ**တိ အယံ စ အပ္ပနာဝါရော တတ္ထ အနာဂတောတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ တတ္ထ **သော**တိ သော အဟံ။ **အဘိနိန္နာမေသိ**န္တိ အဘိနီဟရိံ။ အဘိနိန္နာမေသိန္တိ စ ဝစနတော **သော**တိ ဣတော သော အဟန္တိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ စိဒံ ဘဂဝတော ဝသေန ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ အာဂတံ၊ တသ္မာ “သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော”တိ ဧတ္ထ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတ္ထ ဟိ **သော တတော စုတော**တိ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ ပစ္စဝေက္ခဏံ။ တသ္မာ **ဣဓူပပန္နော**တိ ဣမိဿာ ဣဓူပပတ္တိယာ အနန္တရံ။ **အမုတြ ဥဒပါဒိ**န္တိ တုသိတဘဝနံ သန္ဓာယာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော**တိ တတြာပိ တုသိတဘဝနေ သေတကေတု နာမ ဒေဝပုတ္တော အဟောသိံ။ **ဧဝံ ဂေါတ္တော**တိ တာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဂေါတ္တော။ **ဧဝံဝဏ္ဏော**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော။ **ဧဝမာဟာရော**တိ ဒိဗ္ဗသုဓာဟာရော။ **ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ ဧဝံ ဒိဗ္ဗသုခပ္ပဋိသံဝေဒီ။ ဒုက္ခံ ပန သင်္ခါရဒုက္ခမတ္တမေဝ။ **ဧဝမာယုပရိယန္တော**တိ ဧဝံ သတ္တ ပညာသ ဝဿ ကောဋိ သဋ္ဌိဝဿ သတ သဟဿာ ယုပရိယန္တော။

၁-ဒီ ၁-၇၃၊ ခု ၉-၁၀၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

သော တတော စုတောတိ သော အဟံ တတော တုသိတဘာဝနတော စုတော။ **ဣဓူပပန္နော**တိ ဣဓ မဟာမာယာယ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တော။

အယံ ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏာတိအာဒီသု **မေ**တိ မယာ။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန ဝိဇ္ဇာ။ ကိံ ဝိဒိတံ ကရောတိ? ပုဗ္ဗေနိဝါသံ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ တသ္မိံယေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသေ အဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန တပ္ပဋိစ္ဆာဒကော မောဟော ဝုစ္စတိ။ **တမော**တိ သွေဝ မောဟော ပဋိစ္ဆာဒကဋ္ဌေန "တမော"တိ ဝုစ္စတိ။ **အာလောကော**တိ သာယေဝ ဝိဇ္ဇာ ဩဘာသကရဏဋ္ဌေန "အာလောကော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာတိ အယံ အတ္ထော၊ သေသံ ပသံသာဝစနံ။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ အယံ ခေါ မေ ဝိဇ္ဇာ အဓိဂတာ၊ တဿ မေ အဓိဂတဝိဇ္ဇဿ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိနဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ။ ဧသ နယော ဣတရသ္မိမ္ပိ ပဒဒွယေ။

ယထာ တန္တိ ဧတ္ထ **ယထာ**တိ ဩပမ္မေ။ **တ**န္တိ နိပါတော။ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသေန **အပ္ပမတ္တဿ**။ ဝီရိယာတာပေန **အာတာပိနော**။ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခတာယ **ပဟိတတ္တဿ**၊ ပေသိတတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယထာ အပ္ပမတ္တဿ အာတာပိနော ပဟိတတ္တဿ ဝိဟရတော အဝိဇ္ဇာ ဝိဟညေယျ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တမော ဝိဟညေယျ၊ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ မမ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ။ တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပန္နော။ ဧတဿ မေ ပဓာနာနုယောဂဿ အနုရူပမေဝ ဖလံ လဒ္ဓ"န္တိ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၁၃။ စုတူပပါတကထာယံ ယသ္မာ ဣဓ ဘဂဝတော ဝသေန ပါဠိ အာဂတာ၊ တသ္မာ "ပဿာမိ ပဇာနာမီ"တိ ဝုတ္တံ၊ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဧတ္ထ ပန **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ သတ္တာနံ စုတိပဋိ-သန္ဓိပဋိစ္ဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။ ယသ္မာ စ ပုရိတပါရမီနံ မဟာသတ္တာနံ ပရိကမ္မကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ။ တေ ဟိ စိတ္တေ အဘိနိန္နာမိတမတ္တေယေဝ

အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တိ၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ သတ္တေ ပဿန္တိ။ တသ္မာ ယော တတ္ထ ပရိကမ္မံ အာဒိံ ကတွာ ဘာဝနာနယော ဝုတ္တော၊ န တေန ဣဓ အတ္ထောတိ။

အာသဝက္ခယဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၅၄။ တတိယဝိဇ္ဇာယ **သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ**တိ ဝိပဿနာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာသဝါနံ ခယဉာဏာယာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဟိ အာသဝဝိနာသနတော အာသဝါနံ ခယောတိ ဝုစ္စတိ၊ တတြ စေတံ ဉာဏံ, တပ္ပရိယာပန္နတ္တာတိ။ **စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ**န္တိ ဝိပဿနာစိတ္တံ အဘိနီဟရိံ။ **သော ဣဒံ ဒုက္ခ**န္တိ ဧဝမာဒီသု "ဧတ္တကံ ဒုက္ခံ၊ န ဣတော ဘိယျော"တိ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုက္ခသစ္စံ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေန ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ ဇာနိံ ပဋိဝိဇ္ဈိံ။ တဿ စ ဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တိကံ တဏှံ **အယံ ဒုက္ခသမုဒယော**တိ။ တဒုဘယမ္ပိ ယံ ဌာနံ ပတွာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တံ တေသံ အပ္ပဝတ္တိံ နိဗ္ဗာနံ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓော**တိ။ တဿ သမ္ပာပကံ အရိယမဂ္ဂံ **အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ**တိ သရသလက္ခဏပဋိဝေဓေန ယထာဘူတံ အဗ္ဘညာသိံ ဇာနိံ ပဋိဝိဇ္ဈိန္တိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ သရူပတော သစ္စာနိ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကိလေသဝသေန ပရိယာယတော ဒဿေန္တော **ဣမေ အာသဝါ**တိအာဒိမာဟ။ **တဿ မေ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော**တိ တဿ မယှံ ဧဝံ ဇာနန္တဿ ဧဝံ ပဿန္တဿ။ သဟ ဝိပဿနာယ ကောဋိပ္ပတ္တံ မဂ္ဂံ ကထေတိ။ **ကာမာသဝါ**တိ ကာမာသဝတော။ **ဝိမုစ္စိတ္ထာ**တိ ဣမိနာ ဖလက္ခဏံ ဒဿေတိ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ၊ ဖလက္ခဏေ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏ**န္တိ ဣမိနာ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ဒဿေတိ။ **ခီဏာ ဇာတီ**တိအာဒီဟိ တဿ ဘူမိံ၊ တေန ဟိ ဉာဏေန ဘဂဝါ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ခီဏာ ဇာတီ"တိအာဒီနိ အဗ္ဘညာသိ။ ကတမာ ပန ဘဂဝတော ဇာတိ ခီဏာ၊ ကထံ စ နံ အဗ္ဘညာသီတိ။ န တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ, ပုဗ္ဗေဝ ခီဏတ္တာ၊ န အနာဂတာ, အနာဂတေ ဝါယာမာဘာဝတော၊ န ပစ္စုပ္ပန္နာ, ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ ယာ ပန မဂ္ဂဿ အဘာဝိတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝေသု ဧကစတုပဉ္စက္ခန္ဓဘေဒါ ဇာတိ၊ သာ မဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ အာပဇ္ဇနေန ခီဏာ၊ တံ သော မဂ္ဂဘာဝနာယ ပဟီနကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ "ကိလေသာဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ကမ္မံ အာယတိံ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ဟောတီ"တိ ဇာနန္တော အဗ္ဘညာသိ။

ဝုသိတန္တိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ၊ ကတံ စရိတံ နိဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မစရိယန္တိ** မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကေန ဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ သေက္ခာ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသန္တိ နာမ၊ ခီဏာသဝေါ ဝုတ္ထဝါသော။ တသ္မာ ဘဂဝါ အတ္တနော ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ပစ္စဝေက္ခန္တော “ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ အဗ္ဘညာသိ။ **ကတံ ကရဏီယန္တိ** စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဝသေန သောဠသဝိဓမ္ပိ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာဒယော ဟိ တံ ကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ခီဏာသဝေါ ကတကရဏီယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ အတ္တနော ကရဏီယံ ပစ္စဝေက္ခန္တော “ကတံ ကရဏီယ”န္တိ အဗ္ဘညာသိ။

နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ဣဒါနိ ပုန ဣတ္ထဘာဝါယ[၁] ဧဝံသောဠသကိစ္စဘာဝါယ, ကိလေသက္ခယာယ ဝါ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စံ မေ နတ္ထီတိ အဗ္ဘညာသိ။ အထ ဝါ **ဣတ္ထတ္တာယာတိ** ဣတ္ထဘာဝတော ဣမသ္မာ ဧဝံပကာရာ ဣဒါနိ ဝတ္တမာနက္ခန္ဓသန္တာနာ အပရံ ခန္ဓသန္တာနံ မယှံ နတ္ထိ။ ဣမေ ပန ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ တိဋ္ဌန္တိ ဆိန္နမူလကာ ရုက္ခာ ဝိယ။ တေ စရိမကဝိညာဏနိရောဓေန အနုပါဒါနော ဝိယ ဇာတဝေဒေါ နိဗ္ဗာယိဿန္တီတိ အဗ္ဘညာသိ။

ဣဒါနိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏပရိဂ္ဂဟိတံ အာသဝါနံ ခယဉာဏာဓိဂမံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေန္တော **အယံ ခေါ မေ ဗြာဟ္မဏာတိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိဇ္ဇာတိ** အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာတိ** စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧတ္တာဝတာ စ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန အတီတံသဉာဏံ, ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတံသဉာဏံ, အာသဝက္ခယေန သကလလောကိယလောကုတ္တရဂုဏန္တိ ဧဝံ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဂုဏေ သင်္ဂဟေတွာ ပကာသေန္တော အတ္တနော အသမ္မောဟဝိဟာရံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒဿေသိ။

အရညဝါသကာရဏဝဏ္ဏနာ

၅၅။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိရ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ “သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗညုတံ ပဋိဇာနာတိ၊ အဇ္ဇာပိ စ အရညဝါသံ န ဝိဇဟတိ၊ အတ္ထိ နု ခွဿ အညမ္ပိ ကိဉ္စိ ကရဏီယ”န္တိ။ အထဿ ဘဂဝါ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဣမိနာ အဇ္ဈာသယာနုသန္ဓိနာ **သိယာ ခေါ ပန တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သိယာ ခေါ ပန တေ ဗြာဟ္မဏ ဧဝမဿာတိ** ဗြာဟ္မဏ ကဒါစိ တုယှံ ဧဝံ ဘဝေယျ။ **န ခေါ ပနေတံ ဗြာဟ္မဏ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ** ဧတံ ခေါ ပန ဗြာဟ္မဏ တယာ မယှံ

၁-ဣတ္ထတ္တာယ (သီ၊ သျာ)

ပန္တသေနာသနပဋိသေဝနံ အဝီတရာဂါဒိတာယာတိ ဧဝံ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပန္တသေနာသနပဋိသေဝနေ အကာရဏံ ပဋိက္ခိပိတွာ ကာရဏံ ဒဿေန္တော **ဒွေ ခေါ အဟန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ အတ္ထောယေဝ အတ္ထဝသော။ တသ္မာ **ဒွေ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏ အတ္ထဝသေ**တိ အဟံ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဒွေ အတ္ထေ ဒွေ ကာရဏာနိ သမ္ပဿမာနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အတ္တနော စ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ** ဧတ္ထ **ဒိဋ္ဌဓမ္မော** နာမ အယံ ပစ္စက္ခော အတ္တဘာဝေါ။ **သုခဝိဟာရော** နာမ စတုန္နမ္ပိ ဣရိယာပထဝိဟာရာနံ ဖာသုတာ၊ ဧကကဿ ဟိ အရညေ အန္တမသော ဥစ္စာရပဿာဝကိစ္စံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေဝ ဣရိယာပထာ ဖာသုကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ သုခဝိဟာရန္တိ[၁] အယမေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော**တိ ကထံ အရညဝါသေန ပစ္ဆိမာ ဇနတာ အနုကမ္ပိတာ ဟောတိ? သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာ ဟိ ကုလပုတ္တာ ဘဂဝတော အရညဝါသံ ဒိသွာ ဘဂဝါပိ နာမ အရညသေနာသနာနိ န မုဉ္စတိ၊ ယဿ နေဝတ္ထိ ပရိညာတဗ္ဗံ န ပဟာတဗ္ဗံ န ဘာဝေတဗ္ဗံ န သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ၊ ကိမင်္ဂ ပန မယန္တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗမေဝ မညိဿန္တိ။ ဧဝံ ခိပ္ပမေဝ ဒုက္ခဿန္တကရာ ဘဝိဿန္တိ။ ဧဝံ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ အနုကမ္ပိတာ ဟောတိ၊ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ "ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော"တိ။

ဒေသနာနုမောဒနာဝဏ္ဏနာ

၅၆။ တံ သုတွာ အတ္တမနော ဗြာဟ္မဏော **အနုကမ္ပိတရူပါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနုကမ္ပိတရူပါ**တိ အနုကမ္ပိတဇာတိကာ အနုကမ္ပိတသဘာဝါ။ **ဇနတာ**တိ ဇနသမူဟော။ **ယထာ တံ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာ**တိ ယထာ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုကမ္ပေယျ၊ တထေဝ အနုကမ္ပိတရူပါတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန တံ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ အဗ္ဘာနုမောဒမာနော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ **အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမာ**တိ။ တတြာယံ အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေါ ခယသုန္ဒရာဘိရူပအဗ္ဘာနုမောဒနေသု ဒိဿတိ။ "အဘိက္ကန္တာ ဘန္တေ ရတ္တိ၊ နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော၊ စိရနိသိန္နော ဘိက္ခုသံဃော"တိအာဒီသု[၂] ဟိ ခယေ ဒိဿတိ။ "အယံ ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စာ"တိအာဒီသု[၃] သုန္ဒရေ။

၁-ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ သုခဝိဟာရံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ (သီ၊ သျာ)

၂-ဝိ ၄-၄၁၈၊ အံ ၃-၄၄-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-အံ ၁-၄၁၄-ပိဋ္ဌေ။

''ကော မေ ဝန္ဒတိ ပါဒါနိ, ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ''တိ—

အာဒီသု[၁] အဘိရူပေ။ ''အဘိက္ကန္တံ ဘန္တေ''တိအာဒီသု[၂] အဗ္ဘနုမောဒနေ။ ဣဓာပိ အဗ္ဘနုမောဒနေယေဝ။ ယသ္မာ စ အဗ္ဘနုမောဒနေ, တသ္မာ သာဓု သာဓု ဘော ဂေါတမာတိ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

''ဘယေ ကောဓေ ပသံသာယံ, တုရိတေ ကောတူဟလစ္ဆရေ။
ဟာသေ သောကေ ပသာဒေ စ, ကရေ အာမေဍိတံ ဗုဓော''တိ—

ဣမိနာ စ လက္ခဏေန ဣဓ ပသာဒဝသေန ပသံသာဝသေန စာယံ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အထ ဝါ **အဘိက္ကန္တန္တိ** အဘိကန္တံ[၃] အတိဣဋ္ဌံ အတိမနာပံ, အတိသုန္ဒရန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတ္ထ ဧကေန အဘိက္ကန္တသဒ္ဒေန ဒေသနံ ထောမေတိ, ဧကေန အတ္တနော ပသာဒံ။ အယဉှေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနာ, အဘိက္ကန္တံ ယဒိဒံ ဘောတော ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနံ အာဂမ္မ မမ ပသာဒေါတိ။ ဘဂဝတောယေဝ ဝါ ဝစနံ ဒွေ ဒွေ အတ္ထေ သန္ဓာယ ထောမေတိ—ဘောတော ဂေါတမဿ ဝစနံ အဘိက္ကန္တံ ဒေါသနာသနတော, အဘိက္ကန္တံ ဂုဏာဓိဂမနတော, တထာ သဒ္ဓါဇနနတော, ပညာဇနနတော, သာတ္ထတော, သဗျဉ္ဇနတော, ဥတ္တာနပဒတော, ဂမ္ဘီရတ္ထတော, ကဏ္ဏသုခတော, ဟဒယင်္ဂမတော, အနတ္တုက္ကံသနတော, အပရဝမ္ဘနတော, ကရုဏာသီတလတော, ပညာဝဒါတတော, အာပါထရမဏီယတော, ဝိမဒ္ဒက္ခမတော, သုယျမာနသုခတော, ဝီမံသိယမာနဟိတတောတိ ဧဝမာဒီဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

တတော ပရမ္ပိ စတူဟိ ဥပမာဟိ ဒေသနံယေဝ ထောမေတိ။ တတ္ထ **နိက္ကုဇ္ဇိတန္တိ** အဓောမုခဋ္ဌပိတံ, ဟေဋ္ဌာမုခဇာတံ ဝါ။ **ဥက္ကုဇ္ဇေယျာတိ** ဥပရိ မုခံ ကရေယျ၊ **ပဋိစ္ဆန္နန္တိ** တိဏပဏ္ဏာဒိစ္ဆာဒိတံ။ **ဝိဝရေယျာတိ** ဥဃာဋေယျ။ **မူဠှဿာတိ** ဒိသာမူဠှဿ။ **မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျာတိ** ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ''ဧသ မဂ္ဂေါ''တိ ဝဒေယျ။ **အန္ဓကာရေတိ** ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသီအဍ္ဎရတ္တဃနဝနသဏ္ဍမေဃပဋလေဟိ စတုရင်္ဂေ တမေ၊ အယံ တာဝ အနုတ္တာနပဒတ္ထော။

အယံ ပန အဓိပ္ပါယယောဇနာ—ယထာ ကောစိ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ဧဝံ သဒ္ဓမ္မဝိမုခံ အသဒ္ဓမ္မေ ပတိတံ မံ အသဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေန္တေန, ယထာ ပဋိစ္ဆန္နံ

၁-ခု ၂-၇၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၁-ဂ၀၊ ဝိ ၁-၇-ဝိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-အတိကန္တံ (သီ)

ဝိဝရေယျ။ ဧဝံ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနန္တရဓာနတော ပဘုတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂဟနပဋိစ္ဆန္နံ သာသနံ ဝိဝရန္တေန, ယထာ မူဠ္ဟဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ ဧဝံ ကုမ္မဂ္ဂမိစ္ဆာမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿ မေ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တေန[1], ယထာ အန္ဓကာရေ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ဧဝံ မောဟန္ဓကာရေ နိမုဂ္ဂဿ မေ ဗုဒ္ဓါဒိရတနရူပါနိ အပဿတော တပ္ပဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသကဒေသနာ-ပဇ္ဇောတဓာရဏေန မယှံ ဘောတာ ဂေါတမေန ဧတေဟိ ပရိယာယေဟိ ပကာသိတတ္တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတောတိ။

ပသန္နာကာရဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ဒေသနံ ထောမေတွာ ဣမာယ ဒေသနာယ ရတနတ္တယပသန္နစိတ္တော ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော **သောဟန္တိ** အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သောဟန္တိ** သောအဟံ။ **ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ**တိ ဘဝံ မေ ဂေါတမော သရဏံ ပရာယဏံ အဃဿ တာတာ[2] ဟိတဿ စ ဝိဓာတာတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဂစ္ဆာမိ ဘဇာမိ သေဝါမိ ပယိရုပါသာမိ၊ ဧဝံ ဝါ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ။ ယေသဉ္ဟိ ဓာတူနံ ဂတိအတ္ထော၊ ဗုဒ္ဓိပိ တေသံ အတ္ထော။ တသ္မာ ဂစ္ဆာမီတိ ဣမဿ ဇာနာမိ ဗုဇ္ဈာမီတိ အယမတ္ထော ဝုတ္တော။ **ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စာ**တိ ဧတ္ထ ပန အဓိဂတမဂ္ဂေ သစ္ဆိကတနိရောဓေ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ စ အပါယေသု အပတမာနေ ဓာရေတီတိ **ဓမ္မော၊** သော အတ္ထတော အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ "ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ[3] ဝိတ္ထာရော။ န ကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ အပိစ ခေါ အရိယ-ဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိယတ္တိဓမ္မောပိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ—

"ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊ ဓမ္မမသင်္ခတမပ္ပဋိကူလံ။
မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟီ"တိ[4]။

ဧတ္ထ **ရာဂဝိရာဂေါ**တိ မဂ္ဂေါ ကထိတော။ **အနေဇမသောကန္တိ** ဖလံ။ **ဓမ္မမသင်္ခတန္တိ** နိဗ္ဗာနံ။ **အပ္ပဋိကူလံ မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တန္တိ** ပိဋကတ္တယေန ဝိဘတ္တာ သဗ္ဗဓမ္မက္ခန္ဓာတိ။ ဒိဋ္ဌိသီလသံဃာတေန သံဟတောတိ **သံဃော၊** သော အတ္ထတော အဋ္ဌအရိယပုဂ္ဂလသမူဟော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ တသ္မိံယေဝ ဝိမာနေ။

---

[1] ၁-အာဝိကရောန္တေန (သီ၊ သျာ)
[2] ၂-ဟန္တာ (သီ၊ သျာ)
[3] ၃-အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။
[4] ၄-ခု ၂-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

“ယတ္ထ စ ဒိန္နမဟပ္ဖလမာဟု၊ စတူသု သုစိသု ပုရိသယုဂေသု။
အဋ္ဌ စ ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဒသာ တေ၊ သံဃမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ”တိ [၁]။

ဘိက္ခုနံ သံဃော **ဘိက္ခုသံဃော**။ ဧတ္တာဝတာ ဗြာဟ္မဏော တီဏိ သရဏဂမနာနိ ပဋိဝေဒေသိ။

သရဏဂမနကထာ

ဣဒါနိ တေသု သရဏဂမနေသု ကောသလ္လတ္ထံ သရဏံ, သရဏဂမနံ, ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတိ, သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါ, သရဏဂမနဿ ဖလံ, သံကိလေသော, ဘေဒေါတိ အယံ ဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ—ပဒတ္ထတော တာဝ ဟိံသတီတိ **သရဏံ၊** သရဏဂတာနံ တေနေဝ သရဏဂမနေန ဘယံ သန္တာသံ ဒုက္ခံ ဒုဂ္ဂတိပရိကိလေသံ ဟနတိ ဝိနာသေတီတိ အတ္ထော၊ ရတနတ္တယဿေဝေတံ အဓိဝစနံ။

အထ ဝါ ဟိတေ ပဝတ္တနေန အဟိတာ စ နိဝတ္တနေန သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတိ [၂] ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဝကန္တာရာ ဥတ္တာရဏေန အဿာသဒါနေန စ ဓမ္မော။ အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ ဝိပုလဖလပဋိလာဘကရဏေန သံဃော။ တသ္မာ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန ရတနတ္တယံ သရဏံ။ တပ္ပသာဒတဂ္ဂရုတာဟိ ဝိဟတကိလေသော တပ္ပရာယဏတာကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ သရဏဂမနံ။ တံသမင်္ဂီသတ္တော သရဏံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒေန ဧတာနိ မေ တီဏိ သရဏာနိ သရဏံ၊ ဧတာနိ ပရာယဏန္တိ ဧဝံ ဥပေတီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ တာဝ **သရဏံ သရဏဂမနံ ယော စ သရဏံ ဂစ္ဆတီ**တိ ဣဒံ တယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သရဏဂမနပ္ပဘေဒေ ပန ဒုဝိဓံ သရဏဂမနံ လောကုတ္တရံ လောကိယဉ္စ။ တတ္ထ လောကုတ္တရံ ဒိဋ္ဌသစ္စာနံ မဂ္ဂက္ခဏေ သရဏဂမနုပက္ကိလေသသမုစ္ဆေဒေန အာရမ္မဏတော နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဟုတွာ ကိစ္စတော သကလေပိ ရတနတ္တယေ ဣဇ္ဈတိ။ လောကိယံ ပုထုဇ္ဇနာနံ သရဏဂမနုပက္ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနေန အာရမ္မဏ-တော ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏာရမ္မဏံ ဟုတွာ ဣဇ္ဈတိ၊ တံ အတ္ထတော ဗုဒ္ဓါဒီသု ဝတ္ထူသု သဒ္ဓါပဋိလာဘော၊ သဒ္ဓါမူလိကာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒသသု ပုညကိရိယဝတ္ထူသု ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။

တယိဒံ စတုဓာ ပဝတ္တတိ အတ္တသန္နိယျာတနေန တပ္ပရာယဏတာယ သိဿဘာဝူပဂမနေန ပဏိပါတေနာတိ [၃]။ တတ္ထ **အတ္တသန္နိယျာတနံ** နာမ

၁-ခု ၂-၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဟိံသတီတိ (သီ၊ သျာ) ၃-ပါဏိပါတေနာတိ (သျာ၊ က)

“အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အဟံ အတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာတေမိ၊ ဓမ္မဿ၊ သံဃဿာ”တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ အတ္တပရိစ္စဇနံ။ **တပ္ပရာယဏတာ** နာမ “အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အဟံ ဗုဒ္ဓပရာယဏော၊ ဓမ္မပရာယဏော၊ သံဃပရာယဏော ဣတိ မံ ဓာရေထာ”တိ ဧဝံ တပ္ပရာယဏဘာဝေါ။ **သိဿဘာဝူပဂမနံ** နာမ “အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အဟံ ဗုဒ္ဓဿ အန္တေဝါသိကော၊ ဓမ္မဿ၊ သံဃဿာတိ မံ ဓာရေထာ”တိ ဧဝံ သိဿဘာဝူပဂမော။ **ပဏိပါတော** နာမ “အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အဟံ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မံ ဗုဒ္ဓါဒီနံယေဝ တိဏ္ဏံ ဝတ္ထူနံ ကရောမိ၊ ဣတိ မံ ဓာရေထာ”တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပရမနိပစ္စကာရော။ ဣမေသဉ္စ စတုန္နံ အာကာရာနံ အညတရမ္ပိ ကရောန္တေန ဂဟိတံယေဝ ဟောတိ သရဏဂမနံ။

အပိစ ဘဂဝတော အတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိ၊ ဓမ္မဿ၊ သံဃဿ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိ။ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇာမိ၊ ပရိစ္စတ္တောယေဝ မေ အတ္တာ၊ ပရိစ္စတ္တံယေဝ မေ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဗုဒ္ဓေါ မေ သရဏံ လေဏံ တာဏန္တိ ဧဝမ္ပိ အတ္တသန္နိယျာတနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “သတ္ထာရဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျံ၊ သုဂတဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဉ္စ ဝတာဟံ ပဿေယျံ ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျ”န္တိ[၁] ဧဝမ္ပိ မဟာကဿပဿ သရဏဂမနံ[၂] ဝိယ သိဿဘာဝူပဂမနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

“သော အဟံ ဝိစရိဿာမိ၊ ဂါမာ ဂါမံ ပုရာ ပုရံ။
နမဿမာနော သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ[၃]—

ဧဝမ္ပိ အာဠဝကာဒီနံ သရဏဂမနံ ဝိယ တပ္ပရာယဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “အထ ခေါ ဗြဟ္မာယု ဗြာဟ္မဏော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဘဂဝတော ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတွာ ဘဂဝတော ပါဒါနိ မုခေန စ ပရိစုမ္ဗတိ၊ ပါဏီဟိ စ ပရိသမ္ဗာဟတိ၊ နာမဉ္စ သာဝေတိ ဗြဟ္မာယု အဟံ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြဟ္မာယု အဟံ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏော”တိ[၄] ဧဝမ္ပိ ပဏိပါတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သော ပနေသ ဉာတိဘယာစရိယဒက္ခိဏေယျဝသေန စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေန သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ န ဣတရေဟိ။ သေဋ္ဌဝသေနေဝ ဟိ သရဏံ ဂယှတိ၊ သေဋ္ဌဝသေန ဘိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ယော

၁-သံ ၁-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သရဏဂမနေ (သီ၊ သျာ)
၃-ခု ၁-၃၀၇၊ သံ ၁-၂၁၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-မ ၂-၃၄၅-ပိဋ္ဌေ။

သာကိယော ဝါ ကောလိယော ဝါ “ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဉာတကော”တိ ဝဒတိ၊ အဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ သရဏံ။ ယော ဝါ “သမဏော ဂေါတမော ရာဇ-ပူဇိတော မဟာနုဘာဝေါ၊ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာ”တိ ဘယေန ဝန္ဒတိ၊ အဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ သရဏံ။ ယော ဝါ ဗောဓိသတ္တကာလေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကိဉ္စိ ဥဂ္ဂဟိတံ သရမာနော ဗုဒ္ဓကာလေ ဝါ—

“ဧကေန ဘောဂေ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ဒွီဟိ ကမ္မံ ပယောဇယေ။
စတုတ္ထဉ္စ နိဓာပေယျ၊ အာပဒါသု ဘဝိဿတီ”တိ[၁]—

ဧဝရူပံ အနုသာသနိံ ဥဂ္ဂဟေတွာ “အာစရိယော မေ”တိ ဝန္ဒတိ၊ အဂ္ဂဟိတ-မေဝ ဟောတိ သရဏံ။ ယော ပန “အယံ လောကေ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော”တိ ဝန္ဒတိ၊ တေနေဝ ဂဟိတံ ဟောတိ သရဏံ။

ဧဝံ ဂဟိတသရဏဿ စ ဥပါသကဿ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အညတိတ္ထိ-ယေသု ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ ဉာတိံ “ဉာတကော မေ အယ”န္တိ ဝန္ဒတော သရဏဂမနံ န ဘိဇ္ဇတိ၊ ပဂေဝ အပဗ္ဗဇိတံ။ တထာ ရာဇာနံ ဘယဝသေန ဝန္ဒတော၊ သော ဟိ ရဋ္ဌပူဇိတတ္တာ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာတိ။ တထာ ယံကိဉ္စိ သိပ္ပံ သိက္ခာပကံ တိတ္ထိယံ “အာစရိယော မေ အယ”န္တိ ဝန္ဒတောပိ န ဘိဇ္ဇတီတိ ဧဝံ သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ လောကုတ္တရဿ သရဏဂမနဿ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ ဝိပါက-ဖလံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယော အာနိသံသဖလံ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ—

“ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။

ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဧတံ သရဏမုတ္တမံ။
ဧတံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတီ”တိ[၂]။

အပိစ နိစ္စတော အနုပဂမနာဒိဝသေနပေတဿ အာနိသံသဖလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ၊ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ကဉ္စိ သင်္ခါရံ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကဉ္စိ ဓမ္မံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆေယျ၊ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ ပိတရံ၊

၁-ဒီ ၃-၁၅၃-ဝိဒွေ။ ၂-ခု ၁-၄၂-ဓမ္မပဒေ။

အရဟန္တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တော တထာဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ သံဃံ ဘိန္ဒေယျ၊ အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ[1]။

လောကိယဿ ပန သရဏဂမနဿ ဘဝသမ္ပဒါပိ ဘောဂသမ္ပဒါပိ ဖလမေဝ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊
န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊
ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တီ”တိ[2]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ “အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ တေနုပသင်္ကမိ။ပ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဧတဒဝေါစ ‘သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဧဝမိဓေကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ’တိ။ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန သုခေန ယသေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဂန္ဓေဟိ ရသေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ”တိ[3]။ ဧသ နယော ဓမ္မေ သံဃေ စ။ အပိစ ဝေလာမသုတ္တာဒိဝသေနာပိ[4] သရဏဂမနဿ ဖလဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ သရဏဂမနဖလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ လောကိယသရဏဂမနံ တီသု ဝတ္ထူသု အညာဏသံသယမိစ္ဆာဉာဏာဒီဟိ သံကိလိဿတိ၊ န မဟာဇုတိကံ ဟောတိ န မဟာဝိပ္ဖါရံ။ လောကုတ္တရဿ နတ္ထိ သံကိလေသော။ လောကိယဿ စ သရဏဂမနဿ ဒုဝိဓော ဘေဒေါ သာဝဇ္ဇော အနဝဇ္ဇော စ။ တတ္ထ သာဝဇ္ဇော အညသတ္ထာရာဒီသု အတ္တသန္နိယျာတနာဒီဟိ ဟောတိ၊ သော အနိဋ္ဌဖလော။ အနဝဇ္ဇော ကာလံ ကိရိယာယ၊ သော အဝိပါကတ္တာ အဖလော။ လောကုတ္တရဿ ပန နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ။ ဘဝန္တရေပိ ဟိ အရိယသာဝကော အညံ သတ္ထာရံ န ဥဒ္ဒိသတီတိ ဧဝံ သရဏဂမနဿ သံကိလေသော စ ဘေဒေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတူတိ မံ ဘဝံ ဂေါတမော “ဥပါသကော အယ”န္တိ ဧဝံ ဓာရေတု၊ ဇာနာတူတိ အတ္ထော။

၁-မ ၃-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ၊ အံ ၁-၂၉-ပိဋ္ဌေ စ။		၂-သံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။
၃-သံ ၂-၄၆၃-၄၆၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။		၄-အံ ၃-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။

ဥပါသကဝိဓိကထာ

ဥပါသကဝိဓိကောသလ္လတ္ထံ ပနေတ္ထ ကော ဥပါသကော၊ ကသ္မာ ဥပါသကောတိ ဝုစ္စတိ၊ ကိမဿ သီလံ၊ ကော အာဇီဝေါ၊ ကာ ဝိပတ္တိ၊ ကာ သမ္ပတ္တီတိ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ **ကော ဥပါသကော**တိ ယော ကောစိ တိသရဏဂတော ဂဟဋ္ဌော၊ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "ယတော ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော ဟောတီ"တိ[၁]။

ကသ္မာ ဥပါသကောတိ ရတနတ္တယဿ ဥပါသနတော။ သော ဟိ ဗုဒ္ဓံ ဥပါသတီတိ ဥပါသကော။ ဓမ္မံ၊ သံဃံ ဥပါသတီတိ ဥပါသကော။

ကိမဿ သီလန္တိ ပဉ္စ ဝေရမဏိယော။ ယထာဟ "ယတော ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ အဒိန္နာဒါနာ၊ ကာမေသု-မိစ္ဆာစာရာ၊ မုသာဝါဒါ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ မဟာနာမ ဥပါသကော သီလဝါ ဟောတီ"တိ[၂]။

ကော အာဇီဝေါတိ ပဉ္စ မိစ္ဆာဝဏိဇ္ဇာ ပဟာယ ဓမ္မေန သမေန ဇီဝိတ-ကပ္ပနံ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "ပဉ္စိမာ ဘိက္ခဝေ ဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာ။ ကတမာ ပဉ္စ။ သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ၊ သတ္တဝဏိဇ္ဇာ၊ မံသဝဏိဇ္ဇာ၊ မဇ္ဇဝဏိဇ္ဇာ၊ ဝိသ-ဝဏိဇ္ဇာ။ ဣမာ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဝဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာ"တိ[၃]။

ကာ ဝိပတ္တီတိ ယာ တဿေဝ သီလဿ စ အာဇီဝဿ စ ဝိပတ္တိ၊ အယမဿ ဝိပတ္တိ။ အပိစ ယာယ ဧသ စဏ္ဍာလော စေဝ ဟောတိ မလဉ္စ ပတိကုဋ္ဌော[၄] စ။ သာပိဿ ဝိပတ္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ စ အတ္ထတော အဿဒ္ဓိယာဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ ယထာဟ "ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသကစဏ္ဍာလော စ ဟောတိ ဥပါသကမလဉ္စ ဥပါသက-ပတိကုဋ္ဌော စ။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ။ အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ ကောတူဟလမင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ မင်္ဂလံ ပစ္စေတိ, နော ကမ္မံ၊ ဣတော စ ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယျံ ပရိယေသတိ၊ တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတီ"တိ[၅]။

၁-သံ ၃-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၂-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-ပတိကိဋ္ဌော (သီ) ၅-အံ ၂-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။

ကာ သမ္ပတ္တီတိ ယာ စဿ သီလသမ္ပဒါ စ အာဇီဝသမ္ပဒါ စ၊ သာ သမ္ပတ္တိ။ ယေ စဿ ရတနဘာဝါဒိကရာ သဒ္ဓါဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာ။ ယထာဟ “ပဉ္စဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဥပါသကော ဥပါသကရတနဉ္စ ဟောတိ ဥပါသကပဒုမဉ္စ ဥပါသကပုဏ္ဍရီကဉ္စ[1]။ ကတမေဟိ ပဉ္စဟိ။ သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ၊ န ကောတူဟလမင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပစ္စေတိ, နော မင်္ဂလံ၊ န ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယျံ ဂဝေသတိ၊ ဣဓ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတီ”တိ[2]။

အဇ္ဇတဂ္ဂေတိ ဧတ္ထ အယံ **အဂ္ဂ**သဒ္ဒေါ အာဒိကောဋိကောဋ္ဌာသသေဋ္ဌေသု ဒိဿတိ။ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ သမ္မ ဒေါဝါရိက အာဝရာမိ ဒွါရံ နိဂဏ္ဌာနံ နိဂဏ္ဌီန”န္တိအာဒီသု[3] ဟိ အာဒိမှိ ဒိဿတိ။ “တေနေဝ အင်္ဂုလဂ္ဂေန တံ အင်္ဂုလဂ္ဂံ ပရာမသေယျ[4]၊ ဥစ္ဆဂ္ဂံ ဝေဠဂ္ဂ”န္တိအာဒီသု ကောဋိယံ။ “အမ္ဗိလဂ္ဂံ ဝါ မဓုရဂ္ဂံ ဝါ တိတ္တကဂ္ဂံ ဝါ[5]၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိဟာရဂ္ဂေန ဝါ ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဝါ ဘာဇေတု”န္တိအာဒီသု[6] ကောဋ္ဌာသေ။ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ အပဒါ ဝါ။ပ။ တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ”တိအာဒီသု[7] သေဋ္ဌေ။ ဣဓ ပနာယံ အာဒိမှိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ **အဇ္ဇတဂ္ဂေ**တိ အဇ္ဇတံ အာဒိံ ကတွာ၊ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဇ္ဇတ**န္တိ အဇ္ဇဘာဝံ။ အဇ္ဇဒဂ္ဂေတိ ဝါ ပါဌော၊ ဒကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ အဇ္ဇ အဂ္ဂံ ကတွာတိ အတ္ထော။

ပါဏုပေတန္တိ ပါဏေဟိ ဥပေတံ၊ ယာဝ မေ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ ဥပေတံ။ အနညသတ္ထုကံ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သရဏံ ဂတံ ဥပါသကံ ကပ္ပိယကာရကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု ဇာနာတု။ အဟဉှိ သစေပိ မေ တိခိဏေန အသိနာ သီသံ ဆိန္ဒေယျ၊ နေဝ ဗုဒ္ဓံ “န ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝါ ဓမ္မံ “န ဓမ္မော”တိ ဝါ သံဃံ “န သံဃော”တိ ဝါ ဝဒေယျန္တိ။ ဧဝံ အတ္တသန္နိယျာတနေန သရဏံ ဂန္တွာ စတူဟိ စ ပစ္စယေဟိ ပဝါရေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဘယဘေရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဥပါသကပုဏ္ဍရီကော စ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-အံ ၂-၁၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၂-၄၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-အဘိ ၄-၂၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သံ ၃-၁၃၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၄-၃၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၇-အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။

၅-အနင်္ဂဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇။ **ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော**တိ အနင်္ဂဏသုတ္တံ။ တတြာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ—ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗသုတ္တေသု။ တသ္မာ ဥတော ပရံ ဧတ္တကမ္ပိ အဝတွာ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံယေဝ ကရိဿာမ။

စတ္တာရောတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ပုဂ္ဂလာ**တိ သတ္တာ နရာ ပေါသာ။ ထေရေန ပန ပုဂ္ဂလဝါဒီ မဟာထေရောတိ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အယမ္ပိ အာယသ္မာ ဗုဒ္ဓပုတ္တာနံ သေဋ္ဌော၊ သော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဒေသနံ အဝိလောမေန္တော-ယေဝ ဒေသေတိ။

သမ္မုတိပရမတ္ထဒေသနာကထာ

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဒုဝိဓာ ဒေသနာ သမ္မုတိဒေသနာ ပရမတ္ထဒေသနာ စာတိ။ တတ္ထ ပုဂ္ဂလော သတ္တော ဣတ္ထီ ပုရိသော ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဒေဝေါ မာရောတိ ဧဝရူပါ **သမ္မုတိဒေသနာ။** အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ ခန္ဓာ ဓာတူ အာယတနာနိ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဧဝရူပါ **ပရမတ္ထဒေသနာ။**

တတ္ထ ဘဂဝါ ယေ သမ္မုတိဝသေန ဒေသနံ သုတွာ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ မောဟံ ပဟာယ ဝိသေသမဓိဂန္တုံ သမတ္ထာ၊ တေသံ သမ္မုတိဒေသနံ ဒေသေတိ။ ယေ ပန ပရမတ္ထဝသေန ဒေသနံ သုတွာ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ မောဟံ ပဟာယ ဝိသေသမဓိဂန္တုံ သမတ္ထာ၊ တေသံ ပရမတ္ထဒေသနံ ဒေသေတိ။ တတ္ထာယံ ဥပမာ၊ ယထာ ဟိ ဒေသဘာသာကုသလော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ အတ္ထသံဝဏ္ဏနကော အာစရိယော ယေ ဒမိဠဘာသာယ ဝုတ္တေ အတ္ထံ ဇာနန္တိ၊ တေသံ ဒမိဠဘာသာယ အာစိက္ခတိ။ ယေ အန္ဓကဘာသာဒီသု အညတရာယ၊ တေသံ တာယ တာယ ဘာသာယ။ ဧဝံ တေ မာဏဝကာ ဆေကံ ဗျတ္တံ အာစရိယမာဂမ္မ ခိပ္ပမေဝ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တိ။ တတ္ထ အာစရိယော ဝိယ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ တယော ဝေဒါ ဝိယ ကထေတဗ္ဗဘာဝေန ဌိတာနိ တီဏိ ပိဋကာနိ။ ဒေသဘာသာကောသလ္လမိဝ သမ္မုတိပရမတ္ထကောသလ္လံ။ နာနာဒေသဘာသာ မာဏဝကာ ဝိယ သမ္မုတိပရမတ္ထဒေသနာပဋိဝိဇ္ဈနသမတ္ထာ ဝေနေယျသတ္တာ။ အာစရိယဿ ဒမိဠဘာသာဒိအာစိက္ခနံ ဝိယ ဘဂဝတော သမ္မုတိပရမတ္ထ-ဝသေန ဒေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အာဟ စေတ္ထ—

“ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝဒတံ ဝရော။
သမ္မုတိံ ပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နူပလဗ္ဘတိ။

သင်္ကေတဝစနံ သစ္စံ၊ လောကသမ္မုတိကာရဏာ။
ပရမတ္ထဝစနံ သစ္စံ၊ ဓမ္မာနံ ဘူတကာရဏာ။

တသ္မာ ဝေါဟာရကုသလဿ၊ လောကနာထဿ သတ္ထုနော။
သမ္မုတိံ ဝေါဟရန္တဿ၊ မုသာဝါဒေါ န ဇာယတီ”တိ။

အပိစ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ ဟိရောတ္တပ္ပဒီပနတ္ထံ, ကမ္မဿကတာဒီပနတ္ထံ, ပစ္စတ္တပုရိသကာရဒီပနတ္ထံ, အာနန္တရိယဒီပနတ္ထံ, ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနတ္ထံ, ပုဗ္ဗေနိဝါသဒီပနတ္ထံ, ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဒီပနတ္ထံ, လောကသမ္မုတိယာ အပ္ပဟာနတ္ထံ စာတိ။ “ခန္ဓဓာတုအာယတနာနိ ဟိရိယန္တိ ဩတ္တပ္ပန္တီ”တိ ဟိ ဝုတ္တေ မဟာဇနော န ဇာနာတိ၊ သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသတ္တု ဟောတိ “ကိမိဒံ ခန္ဓဓာတုအာယတနာနိ ဟိရိယန္တိ ဩတ္တပ္ပန္တိ နာမာ”တိ။ “ဣတ္ထီ ဟိရိယတိ ဩတ္တပ္ပတိ ပုရိသော ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဒေဝေါ မာရော”တိ ဝုတ္တေ ပန ဇာနာတိ၊ န သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိ၊ န ပဋိသတ္တု ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဟိရောတ္တပ္ပဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ခန္ဓာ ကမ္မဿကာ ဓာတုယော အာယတနာနီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ကမ္မဿကတာဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ဝေဠုဝနာဒယော မဟာဝိဟာရာ ခန္ဓေဟိ ကာရာပိတာ ဓာတူဟိ အာယတနေဟီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ပစ္စတ္တပုရိသကာရဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ခန္ဓာ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ ပိတရံ အရဟန္တံ ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သံဃဘေဒကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဓာတုယော အာယတနာနီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **အာနန္တရိယဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။ “ခန္ဓာ မေတ္တာယန္တိ ဓာတုယော အာယတနာနီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ခန္ဓာ ပုဗ္ဗေနိဝါသမနုဿရန္တိ ဓာတုယော အာယတနာနီ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ပုဗ္ဗေနိဝါသဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။ “ခန္ဓာ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ ဓာတုယော အာယတနာနီ”တိ ဝုတ္တေပိ မဟာဇနော န ဇာနာတိ၊ သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသတ္တု ဟောတိ “ကိမိဒံ ခန္ဓဓာတုအာယတနာနိ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ နာမာ”တိ။ “ပုဂ္ဂလာ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ ပန ဇာနာတိ၊ န သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိ၊ န ပဋိသတ္တု ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

လောကသမ္မုတိံ စ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော နပ္ပဇဟန္တိ၊ လောကသမညာယ လောကနိရုတ္တိယံ လောကာဘိလာပေ ဌိတာယေဝ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **လောကသမ္မုတိယာ အပ္ပဟာနတ္ထမ္ပိ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။ တသ္မာ အယမ္ပိ အာယသ္မာ လောကဝေါဟာရကုသလတာယ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဒေသနံ အပိလောပေန္တော လောကသမ္မုတိယံ ဌတွာဝ **စတ္တာရောမေ အာဝုသော ပုဂ္ဂလာ**တိ အာဟ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ပရမတ္ထဝသေန အဂ္ဂဟေတွာ သမ္မုတိဝသေနေဝ ပုဂ္ဂလော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာတိ လောကသင်္ကေတဝသေန အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘမာနာ။ **လောကသ္မိန္တိ** သတ္တလောကေ။ **သာင်္ဂဏောဝ သမာနော**တိအာဒီသု ပန **အင်္ဂဏန္တိ** ကတ္ထစိ ကိလေသာ ဝုစ္စန္တိ။ ယထာဟ “တတ္ထ ကတမာနိ တီဏိ အင်္ဂဏာနိ၊ ရာဂေါ အင်္ဂဏံ၊ ဒေါသော အင်္ဂဏံ၊ မောဟော အင်္ဂဏ”န္တိ[၁]။ ကတ္ထစိ ယံကိဉ္စိ မလံ ဝါ ပင်္ကော ဝါ၊ ယထာဟ “တဿေဝ ရဇဿ ဝါ အင်္ဂဏဿ ဝါ ပဟာနာယ ဝါယမတီ”တိ။ ကတ္ထစိ တထာရူပေါ ဘူမိဘာဂေါ၊ သော ဗောဓိယင်္ဂဏံ စေတိယင်္ဂဏန္တိအာဒီနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဓ ပန နာနပ္ပကာရ တိဗ္ဗကိလေသာ “အင်္ဂဏ”န္တိ အဓိပ္ပေတာ။ တထာ ဟိ ဝက္ခတိ “ပါပကာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော အကုသလာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဓိဝစနံ၊ ယဒိဒံ အင်္ဂဏ”န္တိ[၂]။ သဟ အင်္ဂဏေန **သာင်္ဂဏော**။

သာင်္ဂဏောဝ သမာနောတိ သကိလေသောယေဝ သန္တော။ **အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏန္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတီ**တိ မယှံ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ ကိလေသော အတ္ထီတိပိ န ဇာနာတိ။ “ဣမေ ကိလေသာ နာမ ကက္ခဠာ ဝါဠာ ဇဟိတဗ္ဗာ န ဂဟိတဗ္ဗာ ဝိသဒုဋ္ဌသလ္လသဒိသာ”တိ ဧဝံ ယာထာဝသရသတောပိ န ဇာနာတိ။ ယော အတ္ထီတိ စ ဇာနာတိ၊ ဧဝဉ္စ ဇာနာတိ။ သော “အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ ယဿ ပန န စ မဂ္ဂေန သမူဟတာ ကိလေသာ၊ န စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဝါရိတတ္တာ၊ အယမိဓ အနင်္ဂဏောတိ အဓိပ္ပေတော။ **နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏန္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတီ**တိ “မယှံ ကိလေသာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ဝါရိတတ္တာ နတ္ထိ, န မဂ္ဂေန သမူဟတတ္တာ”တိ န ဇာနာတိ၊ “တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ မဟာအနတ္ထံ ကရိဿန္တိ ကက္ခဠာ ဝါဠာ ဝိသဒုဋ္ဌသလ္လသဒိသာ”တိ ဧဝံ ယာထာဝသရသတောပိ န ဇာနာတိ။ ယော ပန “ဣမိနာ ကာရဏေန နတ္ထီ”တိ စ ဇာနာတိ၊ ဧဝဉ္စ ဇာနာတိ၊ သော “နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ အင်္ဂဏန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ

၁-အဘိ ၂-၃၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၃၂-ပိဋ္ဌေ။

ဝုစ္စတိ။ **တတြာ**တိ တေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု, တေသု ဝါ ဒွီသု သာင်္ဂဏေသု၊ **ယွာယ**န္တိ ယော အယံ၊ ယာယန္တိပိ ပါဌော။

၅၈။ **ကော နု ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဟေတု ကော ပစ္စယော**တိ ဥဘယေနာပိ ကာရဏမေဝ ပုစ္ဆတိ။ **ယေနိမေသ**န္တိ ယေန ဟေတုနာ ယေန ပစ္စယေန ဣမေသံ ဒွိန္နံ ဧကော သေဋ္ဌပုရိသော ဧကော ဟီနပုရိသောတိ အက္ခာယတိ၊ သော ကော ဟေတု ကော ပစ္စယောတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ "နပ္ပဇာနာတိ ပဇာနာတီ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ ပဇာနနာ နပ္ပဇာနနာတိ ဣဒမေဝ ဥဘယံ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။

၅၉။ ထေရော ပန အတ္တနော ဝိစိတြပဋိဘာနတာယ တံ ပါကဋတရံ ကတွာ ဒဿေတုံ ပုန **တတြာဝုသော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တဿေတံ ပါဋိကင်္ခ**န္တိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဧတံ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗံ၊ ဣဒမေဝ ဧသ ပါပုဏိဿတိ၊ န အညန္တိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အဝဿံ ဘာဝီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "န ဆန္ဒံ ဇနေဿတီ"တိအာဒီနာ နယေန ဝုတ္တံ အဆန္ဒဇနနာဒိံ သန္ဓာယာဟ။

တတ္ထ **န ဆန္ဒံ ဇနေဿတီ**တိ အပ္ပဇာနန္တော တဿ အင်္ဂဏဿ ပဟာနတ္ထံ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒံ န ဇနေဿတိ။ **န ဝါယမိဿတီ**တိ တဿေဝ ဗလဝတရံ ဝါယာမံ န ကရိဿတိ၊ **န ဝီရိယံ အာရဘိဿတီ**တိ ထာမဂတဝီရိယံ ပန နေဝ အာရဘိဿတိ၊ န ပဝတ္တေဿတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သာင်္ဂဏော**တိ ဣမေဟိ ရာဂါဒီဟိ အင်္ဂဏေဟိ သာင်္ဂဏော။ **သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော**တိ တေဟိယေဝ သုဋ္ဌုတရံ ကိလိဋ္ဌစိတ္တော မလီနစိတ္တော ဝိဗာဓိတစိတ္တော ဥပတာပိတစိတ္တော စ ဟုတွာ။ **ကာလံ ကရိဿတီ**တိ မရိဿတိ။

သေယျထာပီတိ ယထာ နာမ။ **ကံသပါတီ**တိ ကံသလောဟဘာဇနံ။ **အာဘတာ**တိ အာနီတာ။ **အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ**တိ အာပဏတော ဝါ ကံသပါတိကာရကာနံ ကမ္မာရာနံ ဃရတော ဝါ။ **ရဇေနာ**တိ အာဂန္တုကရဇေန ပံသုအာဒိနာ။ **မလေနာ**တိ တတ္ထေဝ ဥဋ္ဌိတေန လောဟမလေန။ **ပရိယောနဒ္ဓါ**တိ သဉ္ဆန္နာ။ **န စေဝ ပရိဘုဉ္ဇေယျု**န္တိ ဥဒကခါဒနီယပက္ခိပနာဒီဟိ ပရိဘောဂံ န ကရေယျုံ။ **န စ ပရိယောဒပေယျု**န္တိ ဓောဝနဃံသနာဒီဟိ န ပရိသုဒ္ဓိံ ကာရာပေယျုံ။ **ရဇာပထေ**တိ ရဇပထေ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော၊ ရဇဿ အာဂမနဋ္ဌာနေ ဝုဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ ဝါ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ဝါ ထုသကောဋ္ဌကေ ဝါ ဘာဇနန္တရေ ဝါ၊ ယတ္ထ ရဇေန ဩကိရိယတီတိ အတ္ထော။ **သံကိလိဋ္ဌတရာ အဿ မလဂ္ဂဟိတာ**တိ ဧဝံ ရဇာပထေ နိက္ခိပနေန သံကိလိဋ္ဌတရာ၊

အပရိဘောဂါပရိယောဒပနေဟိ မလဂ္ဂဟိတတရာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊
ပဋိပုစ္ဆာဝစနံ စေတံ။ တေနဿ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အာဝုသော
သာ ကံသပါတိ ဧဝံ ကရိယမာနာ အပရေန ကာလေန သံကိလိဋ္ဌတရာ စ
မလဂ္ဂဟိတတရာ စ မတ္တိကပါတိတိ ဝါ ကံသပါတိတိ ဝါ ဇာတိပိ ဒုဇ္ဇာနာ
ဘဝေယျ နု ခေါ နောတိ၊ ထေရော တံ ပဋိဇာနန္တော အာဟ “ဧဝမာဝုသော”တိ။
ပုန ဓမ္မသေနာပတိ ဩပမ္မံ သမ္ပဋိပါဒေန္တော **ဧဝမေဝ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။
တတြေဝံ ဩပမ္မသံသန္ဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ကိလိဋ္ဌကံသပါတိသဒိသော သာင်္ဂဏော
ပုဂ္ဂလော။ သံကိလိဋ္ဌကံသပါတိယာ နပရိဘုဉ္ဇနမာဒိံ ကတွာ ရဇာပထနိက္ခေပေါ
ဝိယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘာမာနဿ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီသု ပသုတ-
ပုဂ္ဂလသန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇာပဋိလာဘော။ သံကိလိဋ္ဌကံသပါတိယာ ပုန သံကိလိဋ္ဌ-
တရဘာဝေါ ဝိယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ အနုက္ကမေန အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ
အနုသိက္ခတော ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိကရဏံ၊ ဧတ္ထ ဌိတဿ သာင်္ဂဏကာလကိရိယာ။
အထ ဝါ အနုက္ကမေန ဒုက္ကဋဒုဗ္ဘာသိတဝီတိက္ကမနံ၊ ဧတ္ထ ဌိတဿ သာင်္ဂဏ-
ကာလကိရိယာ။ အထ ဝါ အနုက္ကမေန ပါစိတ္တိယထုလ္လစ္စယဝီတိက္ကမနံ၊
သံဃာဒိသေသဝီတိက္ကမနံ၊ ပါရာဇိကဝီတိက္ကမနံ၊ မာတုဃာတာဒိအာနန္တရိယ-
ကရဏံ၊ ဧတ္ထ ဌိတဿ သာင်္ဂဏကာလကိရိယာတိ။

သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ကာလံ ကရိဿတီတိ ဧတ္ထ စ အကုသလစိတ္တေန ကာလံ
ကရိဿတီတိ န ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သဗ္ဗသတ္တာ ဟိ ပကတိစိတ္တေန
ဘဝင်္ဂစိတ္တေနေဝ ကာလံ ကရောန္တိ။ အယံ ပန အဝိသောဓေတွာ စိတ္တသန္တာနံ
ကာလံ ကရိဿတီတိ ဧတမတ္ထံ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုတိယဝါရေ **ပရိယောဒပေယျုန္တိ** ဓောဝနဃံသနသဏှဆာရိကာပရိ-
မဇ္ဇနာဒီဟိ ပရိသုဒ္ဓံ အာဒါသမဏ္ဍလသဒိသံ ကရေယျုံ။ **န စ နံ ရဇာပထေ**တိ
ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဌာနေ အနိက္ခိပိတွာ ကရဏ္ဍမဉ္ဇူသာဒီသု ဝါ ဌပေယျုံ၊
ပလိဝေဌေတွာ ဝါ နာဂဒန္တေ လဂေယျုံ။ သေသံ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ
ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဥပမာသံသန္ဒနာ စေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ကိလိဋ္ဌကံသပါတိသဒိသော
သာင်္ဂဏော ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလော။ ကိလိဋ္ဌကံသပါတိယာ ပရိဘုဉ္ဇနမာဒိံ ကတွာ
သုဒ္ဓဋ္ဌာနေ ဌပနံ ဝိယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘာမာနဿ ပေသလဘိက္ခူနံ
သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇာပဋိလာဘော။ ယေ ဩဝဒန္တိ အနုသာသန္တိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ
ပမာဒံ ဒိသွာ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတွာ ပုနပ္ပုနံ သိက္ခာပေန္တိ၊ သံကိလိဋ္ဌကံသပါတိယာ

အပရကာလေ ပရိသုဒ္ဓပရိယောဒါတဘာဝေါ ဝိယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ အနုသိက္ခတော အနုက္ကမေန သမ္မာဝတ္တပဋိပတ္တိ၊ ဧဝ ဌိတဿ အနင်္ဂဏကာလကိရိယာ။ အထ ဝါ အနုက္ကမေန ပရိသုဒ္ဓေ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ အတ္တနော အနုရူပံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒါယ အတ္တနော အနုကူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဂါမန္တသေနာသနဝါသံ မုဉ္စိတွာ ပန္တသေနာသနဝါသော၊ ဧဝ ဌိတဿ အနင်္ဂဏကာလကိရိယာ။ အထ ဝါ အနုက္ကမေန ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ အဋ္ဌသမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနေန ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနံ၊ ဝိပဿနာပါဒကဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနာယ ကိလေသာနံ တဒင်္ဂနိဝါရဏံ၊ သောတာပတ္တိဖလာဒိဂမော။ပ။ အရဟတ္တသစ္ဆိကိရိယာတိ ဧဝ ဌိတဿ အစ္စန္တံ အနင်္ဂဏကာလကိရိယာ ဧဝ။

တတိယဝါရေ **သုဘနိမိတ္တန္တိ** ရာဂဋ္ဌာနိယံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ။ **မနသိ ကရိဿတီတိ** တသ္မိံ ဝိပန္နဿတိ တံ နိမိတ္တံ အာဝဇ္ဇိဿတိ။ **တဿ သုဘနိမိတ္တဿ မနသိကာရာတိ** တဿ ပုဂ္ဂလဿ သုဘနိမိတ္တမနသိကာရကာရဏာ။ **အနုဒ္ဓံသေဿတီတိ** ဟိံသိဿတိ အဘိဘဝိဿတိ။ ရာဂေါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော ကုသလဝါရံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ သယမေဝ အကုသလဇဝနံ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တော ကုသလစိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဩပမ္မသံသန္ဒနာ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ပရိသုဒ္ဓကံသပါတိသဒိသော ပကတိယာ အပ္ပကိလေသော အနင်္ဂဏပုဂ္ဂလော။ ပရိသုဒ္ဓကံသပါတိယာ နပရိဘုဉ္ဇနံ အာဒိံ ကတွာ ရဇာပထေ နိက္ခေပေါ ဝိယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘမာနဿာတိ ဣတော ပရံ သဗ္ဗံ ပဌမဝါရသဒိသမေဝ။

စတုတ္ထဝါရေ **သုဘနိမိတ္တံ န မနသိ ကရိဿတီတိ** တသ္မိံ သတိဝိရဟာဘာဝတော တံ နိမိတ္တံ နာဝဇ္ဇိဿတိ၊ သေသံ ဒုတိယဝါရာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “အယံ ခေါ အာဝုသော”တိအာဒိ “ကော နု ခေါ အာဝုသော”တိအာဒိမှိ ဝုတ္တနယမေဝ။

၆၀။ ဣဒါနိ တံ အင်္ဂဏံ နာနပ္ပကာရတော ပါကဋံ ကာရာပေတုကာမေနာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန “အင်္ဂဏံ အင်္ဂဏ”န္တိအာဒိနာ နယေန ပုဋ္ဌော တံ ဗျာကရောန္တော **ပါပကာနံ ခေါ ဧတံ အာဝုသော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣစ္ဆာဝစရာနန္တိ** ဣစ္ဆာယ အဝစရာနံ၊ ဣစ္ဆာဝသေန ဩတိဏ္ဏာနံ ပဝတ္တာနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကောပအပ္ပစ္စယာနန္တိ အတ္ထော။ **ယံ ဣဓေကစ္စဿာ**တိ ယေန ဣဓေကစ္စဿ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တံ ဌာနံ တံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ အတ္ထိ၊

ဥပလဒ္ဓတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အာပန္နော အသ္မီ**တိ အာပန္နော ဘဝေယျံ။ **န စ မံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျု**န္တိ ဘိက္ခူ စ မံ န ဇာနေယျုံ။ ကိံ ပနေတ္ထ ဌာနံ၊ လာဘတ္ထိကတာ။ လာဘတ္ထိကော ဟိ ဘိက္ခု ပကတိယာပိ စ ကတပုညော မနုဿေဟိ သက္ကတော ဂရုကတော ဧဝံ စိန္တေတိ "အာပတ္တိံ အာပန္နံ ဘိက္ခုံ ထေရာ ဉတွာ မဇ္ဈိမာနံ အာရောစေန္တိ၊ တေ နဝကာနံ၊ နဝကာ ဝိဟာရေ ဝိဃာသာဒါဒီနံ၊ တေ ဩဝါဒံ အာဂတာနံ ဘိက္ခုနီနံ၊ ဧဝံ ကမေန စတဿော ပရိသာ ဇာနန္တိ။ ဧဝမဿ လာဘန္တရာယော ဟောတိ။ အဟော ဝတာဟံ အာပတ္တိံ စ ဝတ အာပန္နော အဿံ၊ န စ မံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျု"န္တိ။

ယံ တံ ဘိက္ခုံ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုန္တိ ယေန ကာရဏေန တံ ဘိက္ခုံ အညေ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ၊ တံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ ခေါ ပန အတ္ထိယေဝ၊ နော နတ္ထိ။ ထေရာ ဟိ ဉတွာ မဇ္ဈိမာနံ အာရောစေန္တိ။ ဧဝံ သော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန စတူသု ပရိသာသု ပါကဋော ဟောတိ။ ဧဝံ ပါကဋော စ အယသာဘိဘူတော ဂါမသတမ္ပိ ပဝိသိတွာ ဥမ္မာရသတေသု ဌာနေသု ဥဋ္ဌိတွာ[၁] ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခမတိ။ တတော **ဇာနန္တိ မံ ဘိက္ခူ အာပတ္တိံ အာပန္နော**တိ တေဟိ စမှိ ဧဝံ နာသိတောတိ စိန္တေတွာ၊ **ဣတိ သော ကုပိတော ဟောတိ အပ္ပတီတော** သော ဣမိနာ ကာရဏေန ကုပိတော စေဝ ဟောတိ ကောဓာဘိဘူတော အပ္ပတီတော စ ဒေါမနဿာဘိဘူတော။

ယော စေဝ ခေါ အာဝုသော ကောပေါ ယော စ အပ္ပစ္စယော ဥဘယမေတံ အင်္ဂဏန္တိ အာဝုသော ယော စာယံ သင်္ခါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတော ကောပေါ၊ ယော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတော အပ္ပစ္စယော၊ ဧတံ ဥဘယံ အင်္ဂဏန္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဒဉ္စ တာဒိသာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ။ လောဘော ပန ဣမဿ အင်္ဂဏဿ ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန၊ မောဟော သမ္ပယောဂဝသေနာပိ ဂဟိတောယေဝ ဟောတိ။

အနုရဟော မန္တိ ပုရိမသဒိသမေဝ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ သေနာသနံ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ ထကေတွာ စောဒေန္တေ ဇာနန္တိ။ **ဌာနံ ခေါ ပနေတ**န္တိ ဧတံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တံ ဘိက္ခုံ စတုပရိသမဇ္ဈေ အာနေတွာ ဗျတ္တာ ဝိနီတာ "တယာ အသုကမှိ နာမ ဌာနေ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကတ"န္တိအာဒိနာ နယေန စောဒေယျုံ။ သော စတူသု ပရိသာသု ပါကဋော ဟောတိ။ ဧဝံ ပါကဋော စ အယသာဘိဘူတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

၁-ပါဒေ ပုဋ္ဌိတွာ (သီ၊ သျာ)

သပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ သမာနော ပုဂ္ဂလော။ **သမာနော**တိ သာပတ္တိကော။ **ပဋိပုဂ္ဂလော**တိ စောဒကော။ အယံ သာပတ္တိကေနေဝ စောဒနံ ဣစ္ဆတိ၊ တွမ္ပိ ဣမဉ္စိမဉ္စ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ တာဝ ပဋိကရောဟိ ပစ္ဆာ မံ စောဒေဿသီတိ ဝတ္တုံ သက္ကာတိ မညမာနော။ အပိစ ဇာတိအာဒီဟိပိ သမာနော ပုဂ္ဂလော သပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ အယဉ္ဟိ အတ္တနော ဇာတိယာ ကုလေန ဗာဟုသစ္စေန ဓုတင်္ဂေနာတိ ဧဝမာဒီဟိပိ သမာနေနေဝ စောဒနံ ဣစ္ဆတိ၊ တာဒိသေန ဝုတ္တံ နာတိဒုက္ခံ ဟောတီတိ မညမာနော။ **အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော**တိ ဧတ္ထ အယုတ္တော ပဋိပုဂ္ဂလော အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ ဣမေဟိ အာပတ္တာဒီဟိ အသဒိသတ္တာ ပဋိသတ္တု ပဋိသလ္လော[1]၊ စောဒကော ဘဝိတုံ အယုတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣတိ သော ကုပိတော**တိ ဣတိ သော ဣမာယ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလစောဒနာယ ဧဝံ ကုပိတော ဟောတိ။

စတုတ္ထဝါရေ **အဟော ဝတာ**တိ "အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ပဏ္ဍိတကာ၊ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ဗဟုဿုတကာ တေဝိဇ္ဇကာ"တိ[2] ဂရဟာယံ ဒိဿတိ။ "အဟော ဝတ မံ ဒဟရံယေဝ သမာနံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ''န္တိ[3] ပတ္ထနာယံ။ ဣဓ ပတ္ထနာယမေဝ။ **ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပုစ္ဆိတွာ။ အယံ ဘိက္ခု လာဘတ္ထိကော ဘဂဝတော အတ္တာနံ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ စ ခေါ အနုမတိပုစ္ဆာယ၊ နော မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ အန္တရံ ကတွာ။ အယဉ္ဟိ ပဿတိ ဘဂဝန္တံ သာရိပုတ္တာဒယော မဟာထေရေ "တံ ကိံ မညသိ သာရိပုတ္တ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ကဿပ၊ ရာဟုလ စက္ခုံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ"တိ ဧဝံ ပရိသမဇ္ဈေ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ၊ မနုဿေ စ "တေသံ ပဏ္ဍိတာ ထေရာ သတ္ထု စိတ္တံ အာရာဓေန္တီ"တိ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တေ၊ လာဘသက္ကာရဉ္စ ဥပဟရန္တေ။ တသ္မာ တံ လာဘသက္ကာရံ ဣစ္ဆန္တော ဧဝံ စိန္တေတွာ နိခဏိတွာ ဌပိတခါဏု ဝိယ ဘဂဝတော ပုရတောဝ ဟောတိ။

ဣတိ သော ကုပိတောတိ အထ ဘဂဝါ တံ အမနသိကရိတွာဝ အညံ ထေရံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တေန သော ကုပိတော ဟောတိ ဘဂဝတော စ ထေရဿ စ။ ကထံ ဘဂဝတော ကုပ္ပတိ? "အဟံ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဘုတိ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏတော ဗဟိနိက္ခမနံ န ဇာနာမိ၊ သဗ္ဗကာလံ ဆာယာဝ န ဝိဇဟာမိ၊ မံ နာမ ပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မဒေသနာမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။ တံမုဟုတ္တံ ဒိဋ္ဌမတ္တကမေဝ ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတီ"တိ ဧဝံ ဘဂဝတော ကုပ္ပတိ။ ကထံ ထေရဿ ကုပ္ပတိ? "အယံ မဟလ္လကတ္ထေရော ဘဂဝတော ပုရတော

၁-ပဋိမလ္လော (သီ၊ သျာ)   ၂-ဒီ ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။   ၃-ဝိ ၃-၄၇-ပိဋ္ဌေ။

ခါဏု ဝိယ နိသီဒတိ၊ ကဒါ နု ခေါ ဣမံ ဓမ္မကမ္မိကာ အဘာဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပါပေတွာ နိဟရိဿန္တိ၊ အယဉှိ ယဒိ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ န ဘဝေယျ၊ အဝဿံ ဘဂဝါ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပေယျာ”တိ စိန္တံ ထေရဿ ကုပ္ပတိ။

ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာတိ ပုရတော ပုရတော ကတွာ၊ သမ္မုခါဝိရေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယမ္ပိ လာဘတ္ထိကောယေဝ၊ အယဉှိ ပဿတိ ဗဟုဿုတေ ဘိက္ခူ မဟာပရိဝါရေန ဂါမံ ပဝိသန္တေ၊ စေတိယံ ဝန္ဒန္တေ၊ တေသဉ္စ တံ သမ္မတ္တိံ ဒိသွာ ဥပါသကေ ပသန္နေ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တေ။ တသ္မာ စိန္တံ ဣစ္ဆတိ။ **ကုပိတော**တိ အယမ္ပိ ဒွိသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ ဘိက္ခူနံ ထေရဿ စ။ ကထံ ဘိက္ခူနံ? “ဣမေ ယဒေဝ မယ့ံ ဥပ္ပန္နတိ စိတ္တံ ဝါ ဝိဏ္ဏုပါတော ဝါ၊ တံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ မယ့ံ ပန ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝိဠ္ဌတော အာဂစ္ဆန္တော ပိ နတ္ထိ”တိ စိန္တံ ဘိက္ခူနံ ကုပ္ပတိ။ ကထံ ထေရဿ? “သော မဟာလ္လကတ္ထေရော တေသု တေသု ဌာနေသု သယမေဝ ပညာယတိ၊ ကုဒါဿု နာမ နံ ဓမ္မကမ္မိကာ နိက္ကမိဿန္တိ၊ ဣမသ္မိံ အသတိ အဝဿံ မံယေဝ ပရိဝါရေဿန္တိ”တိ။

ဘတ္တဂ္ဂေတိ ဘောဇနဋ္ဌာနေ။ **အဂ္ဂါသနန္တိ** သံဃတ္ထေရာသနံ။ **အဂ္ဂေါဒကန္တိ** ဒက္ခိဏောဒကံ။ **အဂ္ဂပိဏ္ဍန္တိ** သံဃတ္ထေရပိဏ္ဍံ။ သဗ္ဗတ္ထ ဝါ **အဂ္ဂန္တိ** ပဏီတာဓိဝစနမေတံ။ တတ္ထ **အဟမေဝ လဘေယျန္တိ** ဣစ္ဆာ နာတိမဟာသာဝဇ္ဇာ။ **န အညော ဘိက္ခု လဘေယျာ**တိ ပန အတိမဟာသာဝဇ္ဇာ။ အယမ္ပိ လာဘတ္ထိကော ပါဿာဒိကော ဟောတိ စိတ္တရောစနာဒီဟိ၊ ကဒါစိ ပဗ္ဗဇိတိ၊ ကဒါစိ ဝိဗ္ဘမတိ၊ တေန သော ပုဗ္ဗေ လဒ္ဓပုဗ္ဗံ အာသနာဒိံ ပဋ္ဌာ အလဘန္တော စိန္တံ စိန္တေသိ။ **န သော ဘိက္ခု လဘေယျာ**တိ န သော ဘိက္ခု ထေရာနံ အဂ္ဂါသနာဒီသု[၁] တဒနုသာရေန မဇ္ဈိမာနံ အညေသဉ္စ နဝါနံ ကဒါစိ ယံ ဝါ တံ ဝါ သဗ္ဗနိဟီနံ အာသနာဒိံ လဘတိ။ **ကုပိတော**တိ အယမ္ပိ ဒွိသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ မနုဿာနံ စ ထေရာနံ စ။ ကထံ မနုဿာနံ? “ဣမေ မင်္ဂလာဒီသု မံ နိဿာယ ဘိက္ခူ လဘန္တိ၊ တေဝ ‘ဘန္တေ တွေကေ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ အမှာကံ အနုကမ္ပံ ကရောထာ’တိ ဝဒန္တိ၊ ဣဒါနိ တံမုဟုတ္တံ ဒိဋ္ဌမတ္တကံ မဟာလ္လကတ္ထေရံ ဂဟေတွာ ဂတာ၊ ဟောတု ဣဒါနိ၊ နေသံ ကိစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဇာနိဿာမိ”တိ စိန္တံ မနုဿာနံ ကုပ္ပတိ။ ကထံ ထေရာနံ? “ဣမေ နာမ ယဒိ န ဘဝေယျုံ၊ မံယေဝ မနုဿာ နိမန္တေယျု”န္တိ စိန္တံ ထေရာနံ ကုပ္ပတိ။

၁-အဂ္ဂါသနာဒီသု ပတ္တေသု (သီ၊ သျာ)

အနုမောဒေယျန္တိ အနုမောဒနံ ကရေယျုံ။ အယမ္ပိ လာဘတ္ထိကော ယံ ဝါ တံ ဝါ ခဏ္ဍာနုမောဒနံ ဇာနာတိ၊ "သော အနုမောဒနဋ္ဌာနေ ဗဟူ မာတု-ဂါမာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တာ မံ သဉ္ဇာနိတွာ တတော ပဘုတိ ထာလကဘိက္ခံ ဒဿန္တိ"တိ ပတ္ထေန္တော ဧဝံ စိန္တေသိ။ **ဌာန**န္တိ ဗဟုဿုတာနံ အနုမောဒနာ ဘာရော၊ တေန ဗဟုဿုတော အနုမောဒေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကုပိတော**တိ အယမ္ပိ တိသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ မနုဿာနံ ထေရဿ ဓမ္မကထိကဿ စ။ ကထံ မနုဿာနံ? "ဣမေ ပုဗ္ဗေ မံယေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစန္တိ 'အမှာကံ နာဂတွေရော အမှာကံ သုမနတ္ထေရော အနုမောဒတူ'တိ၊ အဇ္ဇ ပန နာဝေါစုံ"န္တိ ဧဝံ မနုဿာနံ ကုပ္ပတိ။ ကထံ ထေရဿ? "အယံ သံဃတ္ထေရော 'တုမှာကံ ကုလုပကံ နာဂတ္ထေရံ သုမနတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမထ၊ အယံ အနုမောဒိဿတီ'တိ န ဘဏတီ"တိ ဧဝံ ထေရဿ ကုပ္ပတိ။ ကထံ ဓမ္မကထိကဿ? "ထေရေန ဝုတ္တမတ္တေယေဝ ပဟာရံ လဒ္ဓကုက္ကုရော ဝိယ တုရိတတုရိတံ ဝဿတိ၊ ဣမံ နာမ နိက္ကမန္တော နတ္ထိ၊ ဣမသ္မိံ့ အသတိ အဟမေဝ အနုမောဒေယျ"န္တိ ဧဝံ ဓမ္မကထိကဿ ကုပ္ပတိ။

အာရာမဂတာနန္တိ ဝိဟာရေ သန္နိပတိတာနံ။ အယမ္ပိ လာဘတ္ထိကော ယံ ဝါ တံ ဝါ ခဏ္ဍဓမ္မကထံ ဇာနာတိ၊ သော ပဿတိ တာဒိသေသု ဌာနေသု ဒိဝေဝါဇနတိယောဇနတော သန္နိပတိတွာ ဘိက္ခူ သဗ္ဗရတ္တိကာနိ ဓမ္မဿဝနာနိ[၁] သုဏန္တေ၊ တုဋ္ဌစိတ္တာ စ ဒဟရေ ဝါ သာမဏေရေ ဝါ သာဓု သာဓူတိ မဟာ-သဒ္ဒေန သာဓုကာရံ ဒေန္တေ၊ တတော ဒုတိယဒိဝသေ အန္တောဂါမဂတေ ဘိက္ခူ ဥပါသကာ ပုစ္ဆန္တိ "ကေ ဘန္တေ ဓမ္မံ ကထေသု"န္တိ။ တေ ဘဏန္တိ "အသုကော စ အသုကော စာ"တိ။ တံ သုတွာ ပသန္နာ မနုဿာ ဓမ္မကထိကာနံ မဟာသက္ကာရံ ကရောန္တိ။ သော တံ ဣစ္ဆမာနော ဧဝံ စိန္တေသိ။ **ဌာန**န္တိ ဗဟုဿုတာနံ ဝိနိစ္ဆယကုသလာနံ ဓမ္မဒေသနာ ဘာရော၊ တေန ဗဟုဿုတော ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကုပိတော**တိ စတုပ္ပဒိကံ ဂါထမ္ပိ ဝတ္တုံ သြကာသံ အလဘမာနော ကုပိတော ဟောတိ အတ္တနော မန္ဒဘာဝဿ "အဟမ္ပိ မန္ဒော ဒုပ္ပညော ကုတော လဘိဿာမိ ဒေသေတု"န္တိ။

ဘိက္ခုနီနန္တိ သြဝါဒတ္ထံ ဝါ ဥဒ္ဒေသတ္ထံ ဝါ ပရိပုစ္ဆတ္ထံ ဝါ ပူဇာကရဏတ္ထံ ဝါ အာရာမံ အာဂန္တွာ သန္နိပတိတဘိက္ခုနီနံ။ အယမ္ပိ လာဘတ္ထိကော၊ တသောဝံ ဟောတိ ဣမာ မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ ဘိက္ခုနိယော၊ တာသု ကုလေသု ပဝိသေတွာ နိသိန္နာသု မနုဿာ ပုစ္ဆိဿန္တိ "ကဿ သန္တိကေ သြဝါဒံ ဝါ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ ပရိပုစ္ဆံ ဝါ ဂဏှထာ"တိ။ တတော ဝက္ခန္တိ "အသုကော နာမ

အယျော ဗဟုဿုတော၊ တဿ ဒေထ ကရောထာ”တိ၊ တေနဿ ဧဝံ ဉတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဌာနန္တိ** ဩဝါဒါဒယော နာမ ဗဟုဿုတာနံ ဘာရော၊ တေန ဗဟုဿုတော ဒေသေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကုပိတောတိ** အယမ္ပိ ဒွီသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ, တာသဉ္စ ဘိက္ခုနီနံ “ဣမာ ပုဗ္ဗေ မံ နိဿာယ ဥပေါသထပ္ပဝါရဏာဒီနိ လဘန္တိ၊ တာ ဣဒါနိ တံ မုဟုတ္တံ ဒိဋ္ဌမတ္တကမဟလ္လကတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂတာ”တိ၊ ဓမ္မကထိကဿ စ “သော ဣမာသံ သဟာသာ ဩဝါဒံ အဒါသိယေဝါ”တိ။

ဥပါသကာနန္တိ အာရာမဂတာနံ ဥပါသကာနံ။ နိဿဋ္ဌကမ္မန္တာ နာမ မဟာဥပါသကာ ဟောန္တိ၊ တေ ပုတ္တဘာတုကာနံ ကမ္မံ နိယျာတေတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တာ ဝိစရန္တိ၊ အယံ တေသံ ဒေသေတုံ ဇာနာတိ၊ ကိံ ကာရဏာ? ဣမေ ပသီဒိတွာ ဥပါသိကာနမ္ပိ အာရောစေဿန္တိ၊ တတော သဒ္ဓိံ ဥပါသိကာဟိ မယှမေဝ လာဘသက္ကာရံ ဥပဟရိဿန္တီတိ။ ဌာနံ ဗဟုဿုတေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ကုပိတောတိ** အယမ္ပိ ဒွီသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ, ဥပါသကာနဉ္စ “ဣမေ အညတ္ထ သုဏန္တိ၊ အမှာကံ ကုလုပကဿ သန္တိကေ သုဏာမာတိ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ဟောတု ဣဒါနိ၊ တေသံ ဥပ္ပန္နေ ကိစ္စေ ဇာနိဿာမီ”တိ၊ ဓမ္မကထိကဿ စ “အယမေဝ တေသံ ဒေသေတီ”တိ။

ဥပါသိကာနန္တိ အာရာမဂတာနံ။ **ဥပါသိကာ** နာမ အာသနပူဇာဒိကရဏတ္ထံ ဝါ ဥပေါသထဒိဝသေ ဝါ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ သန္နိပတိတာ။ သေသံ ဥပါသကဝါရေ ဝုတ္တနယမေဝ။

သက္ကရေယျုန္တိ သက္ကစ္စံ စ ကရေယျုံ၊ သုန္ဒရံ စ ကရေယျုံ။ ဣမိနာ အတ္တနိ ကာရံ ကရိယမာနံ သက္ကစ္စံ ကတံ စ သုန္ဒရံ စ ပတ္ထေတိ။ **ဂရုံ ကရေယျုန္တိ** ဘာရိယံ ကရေယျုံ၊ ဣမိနာ ဘိက္ခူဟိ အတ္တာနံ ဂရုဋ္ဌာနေ ဌပိယမာနံ ပတ္ထေတိ။ **မာနေယျုန္တိ** ပိယာယေယျုံ။ **ပူဇေယျုန္တိ** ဧဝံ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပစ္စယေဟိ ပူဇေယျုန္တိ ပစ္စယပူဇံ ပတ္ထေတိ။ **ဌာနန္တိ** “ပိယော ဂရု ဘာဝနီယော”တိ ဝုတ္တပ္ပကာရော ဗဟုဿုတော စ သီလဝါ စ ဧတံ ဝိဓိံ အရဟတိ၊ တေန ဘိက္ခူ ဧဝရူပံ ဧဝံ ကရေယျုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကုပိတောတိ** အယမ္ပိ ဒွီသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ, ဘိက္ခူနံ စ “ဣမေ ဧတံ သက္ကရောန္တီ”တိ၊ ထေရဿ စ “ဣမသ္မိံ အသတိ မံယေဝ သက္ကရေယျု”န္တိ။ သော နယော ဣတော ပရေသု တီသု ဝါရေသု။

ပဏီတာနံ ခီဝရာနန္တိ ပဋ္ဋဒုကူလပဋ္ဋုဏ္ဏကောသေယျာဒီနံ မဟဂ္ဃသုခုမသုခသမ္ဖဿာနံ စီဝရာနံ။ ဧဝံပိ **အဟမေဝ လာဘီ အဿန္တိ** ဧဝံ နာတိမဟာသာဝဇ္ဇာ။ **န အညော ဘိက္ခု လာဘီ အဿာ**တိ ပန မဟာသာဝဇ္ဇာ။

ပဏီတာနံ ပိဏ္ဍပါတာနန္တိ သပ္ပိတေလမဓုသက္ကရာဒိပူရိတာနံ[၁] သေဋ္ဌပိဏ္ဍပါတာနံ။ **ပဏီတာနံ သေနာသနာနန္တိ** အနေကသတသဟဿဂ္ဃနကာနံ မဉ္စပီဌာဒီနံ ပဏီတာနံ။ **ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ** သပ္ပိတေလမဓုဖာဏိတာဒီနံ ဥတ္တမဘေသဇ္ဇာနံ။ သဗ္ဗတ္ထာပိ ဣဒံ ဗဟုဿုတေဟိ ပုညဝန္တေဟိ စ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ကုပိတော**တိ သဗ္ဗတ္ထာပိ ဣမိသု ဌာနေသု ကုပ္ပတိ, မနုဿာနံ စ “ဣမေသံ နာမ ပရိစိတဘာဝေါပိ နတ္ထိ၊ ဒိဿရတ္တံ ကေဝလံ ဝသန္တဿ ပံသုကူလတ္ထာယ ဝါ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ ဝါ သပ္ပိတေလာဒိကာရဏာ ဝါ ဿရပဋိပါဋိယာ စရန္တဿာပိ မေ ကေဒိဝသမ္ပိ ကိဉ္စိ ပဏီတံ ပစ္စယံ န ဒေန္တိ။ အာဂန္တုကံ မဟာလ္လကံ ပန ဒိသွာဝ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဒေန္တီ”တိ၊ ထေရဿ စ “အယမ္ပိ မဟလ္လကော ဣမေသံ အတ္တာနံ ဒဿေန္တောယေဝ စရတိ၊ ကုဒါဿု နာမ နံ ဓမ္မကမ္မိကာ နိက္ကဍ္ဎေယျုံ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ အသတိ အဟမေဝ လာဘီ အဿ”န္တိ။

ဣမေသံ ခေါ တံ အာဝုသောတိ ဣမေသံ ဟေဋ္ဌာ ကေနူဒိသတိဝါရေဟိ ဝုတ္တာနံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ။

၆၁။ **ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စာ**တိ န ဣစ္ဆာဝစရာ စက္ခုနာ ဒိဿန္တိ၊ န သောတေန သူယန္တိ, မနောဝိညာဏဝိသယတ္တာ။ အပ္ပဟီနဣစ္ဆာဝစရဿ ပန ပုဂ္ဂလဿ ဣစ္ဆာဝစရဝသေန ပဝတ္တကာယကမ္မံ ဒိသွာ ဒိဋ္ဌာ ဝိယ ဝစီကမ္မံ သုတွာ သုတာ ဝိယ စ ဟောန္တိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စာ”တိ။ ပစ္စက္ခကာလေ ဒိဿန္တိ၊ “အသုကော ကိရ ဘိက္ခု ဤဒိသော”တိ တိရောက္ခကာလေ[၂] သူယန္တိ။ **ကိဉ္စာပီ**တိ အနုဂ္ဂဟဂရဟာဝစနံ။ တေန အာရညိကတ္တံ အနုဂ္ဂဏှာတိ၊ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အပ္ပဟာနံ ဂရဟတိ။

တတြာယံ ယောဇနာ၊ ကိဉ္စာပိ သော ဘိက္ခု ဂါမန္တသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတွာ အာရညိကော ဟောတိ၊ အန္တေ ပန္တသေနာသနေ ဝသတိ၊ ဣမေ စဿ ဝေဂ္ဂကာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ။ ကိဉ္စာပိ သော အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပိတွာ

၁-သပ္ပိတေလမံသသက္ကရာဒိပူရိတာနံ (က)၊ သပ္ပိတေလမံသရသာဒိပူရိတာနံ (သျာ)

၂-ပရောက္ခကာလေ (သျာ)

ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ သော လောလုပ္ပစာရံ ဝဇ္ဇေတွာ သပဒါနစာရီ ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ သော ဂဟပတိစီဝရံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပံသုကူလိကော ဟောတိ။

လူခစီဝရဓရောတိ ဧတ္ထ ပန **လူခ**န္တိ သတ္ထလူခံ သုတ္တလူခံ ရဇနလူခန္တိ တီဟိ ကာရဏေဟိ လူခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သတ္ထေန ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္နံ **သတ္ထလူခံ** နာမ၊ တံ အဂ္ဃေန ပရိဟာယတိ၊ ထူလဒီဃသုတ္တကေန သိဗ္ဗိတံ **သုတ္တလူခံ** နာမ၊ တံ ဖဿေန ပရိဟာယတိ ခရသမ္ဖဿံ ဟောတိ။ ရဇနေန ရတ္တံ **ရဇနလူခံ** နာမ၊ တံ ဝဏ္ဏေန ပရိဟာယတိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ သော ဘိက္ခု ဧဝံ သတ္ထလူခသုတ္တလူခရဇနလူခစီဝရဓရော ဟောတိ၊ ဣမေ စဿ ဧတ္တကာ ဣစ္ဆာဝစရာ အပ္ပဟီနာ ဒိဿန္တိ စေဝ သူယန္တိ စ၊ အထ ခေါ နံ ဝိညူ သဗြဟ္မစာရီ နေဝ သက္ကရောန္တိ။ပ။ န ပူဇေန္တီတိ။ **တံ ကိဿ ဟေတူ**တိ ဧတ္ထ **တ**န္တိ နိပါတမတ္တံ၊ **ကိဿ ဟေတူ**တိ ကိံ ကာရဏာ။ **တေ ဟိ တဿ။ပ။ သူယန္တိ စ** ယသ္မာ တဿ တေ ပါပကာ သူယန္တိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣမေသံ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အပ္ပဟီနတ္တာတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ ပါကဋံ ကရောန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကုဏပန္တိ** မတကဠေဝရံ။ အဟိဿ ကုဏပံ **အဟိကုဏပံ**။ ဧဝံ ဣတရာနိ။ အတိပဋိကူလဇိဂုစ္ဆနီယဘာဝတော စေတ္ထ ဣမာနေဝ တီဏိ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အညေသဉှိ သသူကရာဒီနံ[၁] ကုဏပံ မနုဿာ ကဋုကဘဏ္ဍာဒီဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိပိ။ ဣမေသံ ပန ကုဏပံ အဘိနဝမ္ပိ ဇိဂုစ္ဆနီယမေဝ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ကာလာတိက္ကမေန ပူတိဘူတေ။ **ရစယိတွာ**တိ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပရိပူရေတွာတိ အတ္ထော၊ ကုဏပံ ဂဟေတွာ ကံသပါတိယံ ပက္ခိပိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အညိဿာ**တိ အပရာယ။ **ပဋိကုဇ္ဇိတွာ**တိ ပိဒဟိတွာ။ **အန္တရာပဏ**န္တိ အာပဏာနမန္တရေ မဟာဇနသံကိဏ္ဏံ ရစ္ဆာမုခံ။ **ပဋိပဇ္ဇေယျု**န္တိ ဂစ္ဆေယျုံ။ **ဇညဇညံ ဝိယာ**တိ စောက္ခစောက္ခံ[၂] ဝိယ မနာပမနာပံ ဝိယ။ အပိစ ဝဓုကာပဏ္ဏာကာရံ ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝဓုကာ**တိ ဇနေတ္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿာ နီယမာနံ ပဏ္ဏာကာရံ ဇညံ၊ ဥဘယတ္ထာပိ အာဒရဝသေန ဝါ ပသံသာဝသေန ဝါ ပုနရုတ္တံ။ "ဇညဇညံ ဗျာ"တိပိ ပါဌော။

အပါပုရိတွာတိ ဝိဝရိတွာ။ **တဿ သဟ ဒဿနေန အမနာပတာ စ သဏ္ဌဟေယျာ**တိ တဿ ကုဏပဿ ဒဿနေန သဟေဝ တဿ ဇနဿ

၁-ပသုသူကရာဒီနံ (သျာ) ၂-မောက္ခမောက္ခံ (သျာ)

အမနာပတာ တိဋ္ဌေယျ။ **အမနာပတာ**တိ စ “အမနာပံ ဇာတ”န္တိ ဥပ္ပန္နစိတ္တ-စေတသိကာနမေတံ အဓိဝစနံ။ သော နယော **ပဋိကူလျဇေဂုစ္ဆတာသု**။ **ဇိဃစ္ဆိတာနမ္ပီ**တိ ဆာတာနမ္ပိ။ **န ဘောဇ္ဇုက္ကမျတာ အဿာ**တိ ဘုဉ္ဇိတု-ကာမတာ န ဘဝေယျ။ **ပဂေဝ သုဟိတာန**န္တိ ဓာတာနံ[1] ပန ပဌမတရမေဝ ဘုဉ္ဇိတုကာမတာ န ဘဝေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတြာယံ ဥပမာသံသန္ဒနာ—ပရိသုဒ္ဓကံသပါတိသဒိသံ ဣမဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂံ၊ ကုဏပရစနံ ဝိယ ဇ္ဈာဝစရာနံ အပ္ပဟာနံ၊ အပရကံသပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇနံ ဝိယ အာရညိကင်္ဂါဒီဟိ ဇ္ဈာဝစရပ္ပဋိစ္ဆာဒနံ၊ ကံသပါတိံ ဝိဝရိတွာ ကုဏပ-ဒဿနေန ဇနဿ အမနာပတာ ဝိယ အာရညိကင်္ဂါဒီနိ အနာဒိယိတွာ ဇ္ဈာဝစရဒဿနေန သဗြဟ္မစာရီနံ အသက္ကာရကရဏာဒိတာတိ။

၆၂။ သုက္ကပက္ခေ ပန **ကိဉ္စာပီ**တိ အနုဂ္ဂဟပသံသာဝစနံ၊ တေန အာရညိ-ကတ္တံ အနုဂ္ဂဏှာတိ၊ ဇ္ဈာဝစရပ္ပဟာနံ ပသံသတိ။ **နေမန္တနိကော**တိ နိမန္တန-ပဋိဂ္ဂါဟကော။ **ဝိစိတကာဠက**န္တိ ဝိစိနိတွာ အပနီတကာဠကံ။ **အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇန**န္တိ ဧတ္ထ **သူပေါ** နာမ ဟတ္ထဟာရိယော ဝုစ္စတိ၊ **ဗျဉ္ဇန**န္တိ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ၊ တေန မစ္ဆမံသမုဂ္ဂသူပါဒီဟိ အနေကသူပံ၊ နာနပ္ပကာရမံသာဒိ-ဗျဉ္ဇနေဟိ အနေကဗျဉ္ဇနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥပမာသံသန္ဒနေ စ သာလိဝရဘတ္တရစနံ ဝိယ ဇ္ဈာဝစရပ္ပဟာနံ၊ အပရ-ကံသပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇနံ ဝိယ အပ္ပိစ္ဆတာသမုဋ္ဌာနေဟိ ဂါမန္တဝိဟာရာဒီဟိ ဇ္ဈာဝစရပ္ပဟာနပ္ပဋိစ္ဆာဒကံ၊ ကံသပါတိံ ဝိဝရိတွာ သာလိဝရဘတ္တဒဿနေန ဇနဿ မနာပတာ ဝိယ ဂါမန္တဝိဟာရာဒီနိ အနာဒိယိတွာ ဇ္ဈာဝစရပ္ပဟာန-ဒဿနေန သဗြဟ္မစာရီနံ သက္ကာရကရဏာဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆၃။ **ဥပမာ မံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ပဋိဘာတီ**တိ မယှံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဥပမာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဧကံ ဥပမံ ဝတ္တုကာမော အဟန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **ပဋိဘာတု တ**န္တိ တုယှံ ပဋိဘာတု ဥပဋ္ဌာတု၊ ဝဒ တွန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **ဧကမိဒါဟ**န္တိ ဧတ္ထ **ဣဒါ**တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဧကသ္မိံ သမယေ အဟန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ **ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိရိဗ္ဗဇေ**တိ **ရာဇဂဟ**န္တိ တဿ နဂရဿ နာမံ။ သမန္တတော ပန ဂိရိပရိက္ခေပေန ဝဇော ဝိယ သဏ္ဌိတတ္တာ **ဂိရိဗ္ဗဇ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ နဂရေ ဝိဟရာမိ၊ တံ နိဿာယ

၁-အဆာတာနံ (က)၊ ဆာတာနံ (သျာ)

အဟံ ဝိဟာရေမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အထ ခ္ဝါဟန္တိ** အထ ခေါ အဟံ။ ဧတ္ထ စ **အထာ**တိ အညာဓိကာရဝစနာရမ္ဘေ နိပါတော။ **ခေါ**တိ ပဒပူရဏမတ္တေ။ **ပုဗ္ဗဏှသမယန္တိ** ဒိဝသဿ ပုဗ္ဗဘာဂသမယံ၊ ပုဗ္ဗဏှသမယေတိ အတ္ထော၊ ပုဗ္ဗဏှေ ဝါ သမယံ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ပုဗ္ဗဏှေ ဧကံ ခဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ လဗ္ဘတိ။ **နိဝါသေတွာ**တိ ပရိဒဟိတွာ၊ ဝိဟာရနိဝါသနပရိဝတ္တနဝသေနေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဂါမပ္ပဝေသနတ္ထာယ ဝါ သဏ္ဌပေတွာ နိဝါသနဝသေန၊ န ဟိ သော တတော ပုဗ္ဗေ အနိဝတ္ထော အဟောသိ။

ပတ္တစီဝရမာဒါယာတိ ပတ္တံ ဟတ္ထေဟိ စီဝရံ ကာယေန အာဒိယိတွာ။ **ပိဏ္ဍာယာ**တိ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ။ **သမီတီ**တိ တဿ နာမံ။ **ယာနကာရပုတ္တော**တိ ရထကာရပုတ္တော။ **ပဏ္ဍုပုတ္တော**တိ ပဏ္ဍုဿ ပုတ္တော။ **အာဇီဝကော**တိ နဂ္ဂသမဏကော။ **ပုရာဏယာနကာရပုတ္တော**တိ ပေါရာဏယာနကာရကုလဿ ပုတ္တော။ **ပစ္စုပဋ္ဌိတော**တိ ဥပဂန္တွာ ဌိတော။ **ဝင်္ကံ** နာမ ကေတော ကုဋိလံ။ **ဇိမှံ** နာမ သပ္ပဂတမဂ္ဂသဒိသံ။ **ဒေါသန္တိ** ဖေဂ္ဂုဝိသမဂဏ္ဌိကာဒိံ။ **ယထာ ယထာ**တိ ကာလတ္ထေ နိပါတော၊ ယဒါ ယဒါ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာ တထာ**တိ အယမ္ပိ ကာလတ္ထောယေဝ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သော အတ္တနော သုတ္တာနုလောမေန စိန္တေသိ၊ ဣတရော တေန စိန္တိတက္ခဏေ စိန္တိတဋ္ဌာနမေဝ တစ္ဆတိ။ **အတ္တမနော**တိ သကမနော တုဋ္ဌမနော ပီတိသောမနဿေဟိ ဂဟိတမနော။ **အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသီ**တိ အတ္တမနတာယ ဝါစံ, အတ္တမနဘာဝဿ ဝါ ယုတ္တံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ ဥဒီရယိ၊ ပဗျာဟရီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟဒယာ ဟဒယံ မညေ အညာယာ**တိ စိတ္တေန စိတ္တံ ဇာနိတွာ ဝိယ။

အဿဒ္ဓါတိ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃေသု သဒ္ဓါဝိရဟိတာ။ **ဇီဝိကတ္ထာ**တိ ဣဏဘယာဒီဟိ ပီဠိတာ ဗဟိ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တာ ဣဓ ဇီဝိကတ္ထိကာ ဟုတွာ။ **န သဒ္ဓါ**တိ န သဒ္ဓါယ။ **သဌာ မာယာဝိနော**တိ မာယာသာဌေယျေဟိ ယုတ္တာ။ **ကေတဗိနော**တိ[၁] သိက္ခိတကေရာဋိကာ၊ နိပ္ဖန္နထာမဂတသာဌေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာဌေယျဉှိ အဘူတဂုဏဒဿနတော အဘူတဘဏ္ဍဂုဏဒဿနသမံ ကတွာ "ကေရာဋိယ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဥန္နဠာ**တိ ဥဂ္ဂတနဠာ၊ ဥဋ္ဌိတတုစ္ဆမာနာတိ ဝုတ္တံ

၁-ကေဋုဘိနောတိ (ဗဟူသု)

ဟောတိ။ **စပလာ**တိ ပတ္တစီဝရမဏ္ဍနာဒိနာ စာပလ္လေန ယုတ္တာ။ **မုခရာ**တိ မုခခရာ၊ ခရဝစနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ **ဝိကိဏ္ဏဝါစာ**တိ အသံယတဝစနာ၊ ဒိဝသမ္ပိ နိရတ္ထကဝစနပ္ပလာပိနော။ **ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရာ**တိ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု အသံဝုတကမ္မဒွါရာ။ **ဘောဇနေ အမတ္တညုနော**တိ ဘောဇနေ ယာ မတ္တာ ဇာနိတဗ္ဗာ ပရိယေသနပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု ယုတ္တတာ၊ တဿာ အဇာနနကာ။ **ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တာ**တိ ဇာဂရေ အနနုယုတ္တာ။ **သာမညေ အနပေက္ခဝန္တော**တိ သမဏဓမ္မေ နိရပေက္ခာ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိရဟိတာတိ အတ္ထော။ **သိက္ခာယ န တိဗ္ဗဂါရဝါ**တိ သိက္ခာပဒေသု ဗဟုလဂါရဝါ န ဟောန္တိ, အာပတ္တိဝီတိက္ကမဗဟုလာ ဝါ။ **ဗာဟုလိကာ**တိအာဒိ ဓမ္မဒါယာဒေ ဝုတ္တံ၊ **ကုသီတာ**တိအာဒိ ဘယဘေရဝေ။ **ဓမ္မပရိယာယေနာ**တိ ဓမ္မဒေသနာယ။

သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာတိ ပကတိယာပိ သဒ္ဓါ၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ သဒ္ဓါယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ။ **ပိဝန္တိ မညေ ဃသန္တိ မညေ**တိ ပိဝန္တိ ဝိယ ဃသန္တိ[၁] ဝိယ။ အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တာ ဝစသာ ပိဝန္တိ ဝိယ၊ အဗ္ဘာနုမောဒန္တာ မနသာ ဃသန္တိ ဝိယ။ **သာဓု ဝတာ**တိ သုန္ဒရံ ဝတ။ **သဗြဟ္မစာရီ**တိ ရဿမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ဒီဃမ္ပိ။ ရဿေ သတိ သာရိပုတ္တဿ ဥပရိ ဟောတိ၊ ဒီဃေ သတိ သဗြဟ္မစာရီနံ။ ယဒါ သာရိပုတ္တဿ ဥပရိ ဟောတိ၊ တဒါ သဗြဟ္မစာရိ သာရိပုတ္တော အမှေ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာတိ အတ္ထော။ ယဒါ သဗြဟ္မစာရီနံ၊ တဒါ သဗြဟ္မ-စာရယော အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာတိ အတ္ထော။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနဘာဝေ ဌိတော။ **မဏ္ဍနကဇာတိကော**တိ အလင်္ကာရက-သဘာဝေါ၊ တတ္ထ ကောစိ တရုဏောပိ ယုဝါ န ဟောတိ ယထာ အတိတရုဏော၊ ကောစိ ယုဝါပိ မဏ္ဍနကဇာတိကော န ဟောတိ ယထာ ဥပသန္တသဘာဝေါ၊ အာလသိယဗျသနာဒီဟိ ဝါ အဘိဘူတော၊ ဣဓ ပန ဒဟရော စေဝ ယုဝါ စ မဏ္ဍနကဇာတိကော စ အဓိပ္ပေတော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဥပ္ပလာ**ဒီနိ လောကသမ္မတတ္တာ ဝုတ္တာနိ။ **ဣတိ ဟ တေ**တိ ဧဝံ တေ။ **ဥဘော မဟာနာဂါ**တိ ဒွေပိ မဟာနာဂါ၊ ဒွေပိ ဟိ ဧတေ အဂ္ဂသာဝကာ "မဟာနာဂါ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ ဆန္ဒာဒီဟိ န ဂစ္ဆန္တီတိ **နာဂါ၊** တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟီနေ ကိလေသေ န အာဂစ္ဆန္တီတိ **နာဂါ၊** နာနပ္ပကာရကံ အာဂုံ န ကရောန္တီတိ **နာဂါ၊** အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန မဟာနိဒ္ဒေသေ[၂] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ—

၁-ဝိလန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-ခု ၇-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။

“အာဂုံ န ကရောတိ ကိဉ္စိ လောကေ၊
သဗ္ဗသံယောဂေ ဝိသဇ္ဇ ဗန္ဓနာနိ။
သဗ္ဗတ္ထ န သဇ္ဇတိ ဝိမုတ္တော၊
နာဂေါ တာဒိ ပဝုစ္စတေ တထတ္တာ”တိ [၁]—

ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မဟန္တော နာဂေါ **မဟာနာဂေါ၊** အညေဟိ ခီဏာသဝနာဂေဟိ ပုဇ္ဇတရော စ ပါသံသတရော စာတိ အတ္ထော။ **အညမညဿာ**တိ အညော အညဿ။ **သမနုမောဒိံသူ**တိ သမံ အနုမောဒိံသု။ တတ္ထ ဇူမာယ ဥပမာယ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အနုမောဒိ၊ ပဋိဘာဂတု တံ အာဝုသောတိ ဓမ္မသေနာပတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အညမညဿ သုဘာသိတံ သမနုမောဒိံသူ”တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အနင်္ဂဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အာကင်္ခေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အာကင်္ခေယျသုတ္တံ။ တတ္ထ **သမ္ပန္နသီလာ**တိ တိဝိဓံ သမ္ပန္နံ ပရိပုဏ္ဏသမင်္ဂိမဓုရဝသေန။ တတ္ထ—

“သမ္ပန္နံ သာလိကေဒါရံ၊ သုဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ ကောသိယ။
ပဋိဝေဒေမိ တေ ဗြဟ္မေ၊ န နံ ဝါရေတုမုဿဟေ”တိ [၂]—

ဣဒံ **ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္နံ** နာမ။ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပါဂတော သမုပါဂတော ဥပပန္နော သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော”တိ [၃] ဣဒံ **သမင်္ဂိသမ္ပန္နံ** နာမ။ “ဣမိဿာ ဘန္တေ မဟာပထဝိယာ ဟေဋ္ဌိမတလံ သမ္ပန္နံ၊ သေယျထာပိ ခုဒ္ဒမဓုံ အနီလကံ၊ ဧဝမဿာဒ”န္တိ [၄] ဣဒံ **မဓုရသမ္ပန္နံ** နာမ။ ဣဓ ပန ပရိပုဏ္ဏသမ္ပန္နမ္ပိ သမင်္ဂိသမ္ပန္နမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ သမ္ပန္နသီလာတိ ပရိပုဏ္ဏသီလာ ဟုတွာတိပိ သီလသမင်္ဂိနော ဟုတွာတိပိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သီလ**န္တိ ကေနဋ္ဌေန သီလံ။ သီလနဋ္ဌေန **သီလံ**? တဿ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။

၁-ခု ၁-၃၅၉-ဝိဋ္ဌေ။
၂-ခု ၅-၂၇၆-ဝိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၂-၂၅၅-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၁-၀-ဝိဋ္ဌေ။

တတ္ထ ‘‘ပရိပုဏ္ဏသီလာ’’တိ ဣမိနာ အတ္ထေန ခေတ္တဒေါသဝိဂမေန ခေတ္တပါရိပူရိ ဝိယ သီလဒေါသဝိဂမေန သီလပါရိပူရိ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ခေတ္တံ ဗီဇခဏ္ဍံ ဝပ္ပခဏ္ဍံ ဥဒကခဏ္ဍံ ဦသခဏ္ဍန္တိ[၁] စတုဒောသသမန္နာဂတံ အပရိပူရံ ဟောတိ။

တတ္ထ **ဗီဇခဏ္ဍံ** နာမ ယတ္ထ အန္တရန္တရာ ဗီဇာနိ ခဏ္ဍာနိ ဝါ ပူတီနိ ဝါ ဟောန္တိ၊ တာနိ ယတ္ထ ဝပန္တိ၊ တတ္ထ သဿံ န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ။ **ဝပ္ပခဏ္ဍံ** နာမ ယတ္ထ အကုသလော ဗီဇာနိ ဝပန္တော အန္တရန္တရာ နိပါတေတိ။ ဧဝဉှိ သဗ္ဗတ္ထ သဿံ န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ။ **ဥဒကခဏ္ဍံ** နာမ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥဒကံ အတိဗဟု ဝါ န ဝါ ဟောတိ၊ တတြာပိ ဟိ သဿာနိ န ဥဋ္ဌေန္တိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ။ **ဦသခဏ္ဍံ** နာမ ယတ္ထ ကဿကော ကိသ္မိဉ္စိ ပဒေသေ နင်္ဂလေန ဘူမိံ စတ္တာရော ပဉ္စ ဝါရေ ကသန္တော အတိဂမ္ဘီရံ ကရောတိ၊ တတော ဦသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတြာပိ ဟိ သဿံ န ဥဋ္ဌေတိ၊ ခေတ္တံ ခဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တာဒိသံ စ ခေတ္တံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ၊ တတြာပိ ဟိ ဗဟုမ္ပိ ဝပိတွာ အပ္ပံ လဘတိ။ ဣမေသံ ပန စတုန္နံ ဒေါသာနံ ဝိဂမာ ခေတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။ တာဒိသံ စ ခေတ္တံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ။ ဧဝမေဝ ခဏ္ဍံ ဆိဒ္ဒံ သဗလံ ကမ္မာသန္တိ စတုဒောသသမန္နာဂတံ သီလံ အပရိပူရံ ဟောတိ။ တာဒိသံ စ သီလံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသံ။ ဣမေသံ ပန စတုန္နံ ဒေါသာနံ ဝိဂမာ သီလခေတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တာဒိသံ စ သီလံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ။

“သီလသမင်္ဂိနော”တိ ဣမိနာ ပနတ္ထေန သီလေန သမင်္ဂိဘူတာ သမောဓာနံ ဂတာ သမန္နာဂတာ ဟုတွာ ဝိဟရထာတိ ဣဒမေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သမ္ပန္နသီလတာ ဟောတိ သီလဝိပတ္တိယာ စ အာဒီနဝဒဿနေန သီလသမ္ပတ္တိယာ စ အာနိသံသဒဿနေန။ တဒုဘယမ္ပိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတံ။

တတ္ထ “သမ္ပန္နသီလာ”တိ ဧတ္တာဝတာ ကိရ ဘဂဝါ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ‘‘ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ’’တိ ဣမိနာ တတ္ထ ဇေဋ္ဌကသီလံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿေတီတိ ဒီပဝိဟာရဝါသီ သုမနတ္ထေရော အာဟ။ အန္တေဝါသိကော ပနဿ တေပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရော အာဟ—ဥဘယတ္ထာပိ ပါတိမောက္ခသံဝရော ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရောယေဝ ဟိ သီလံ။ ဣတရာနိ ပန တီဏိ သီလန္တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထီတိ အနနုဇာနန္တော ဝတွာ

၁-ဦသခဏ္ဍန္တိ (က)

အာဟ—“ဣန္ဒြိယသံဝရော နာမ ဆဒ္ဒွါရရက္ခာမတ္တကမေဝ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ ဓမ္မေန သမေန ပစ္စယုပ္ပတ္တိမတ္တကံ၊ ပစ္စယနိဿိတံ ပဋိလဒ္ဓပစ္စယေ ဣဒမတ္ထန္တိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနမတ္တကံ။ နိပ္ပရိယာယေန ပါတိမောက္ခသံဝရောဝ သီလံ။ ယဿ သော ဘိန္နော၊ အယံ ဆိန္နသီသော ဝိယ ပုရိသော ဟတ္ထပါဒေ သေသာနိ ရက္ခိဿတီတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ယဿ ပန သော အရောဂေါ၊ အယံ အစ္ဆိန္နသီသော ဝိယ ပုရိသော ဇီဝိတံ သေသာနိ ပုန ပါကတိကာနိ ကတွာ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ။ တသ္မာ ‘သမ္ပန္နသီလာ’တိ ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ‘သမ္ပန္နပါတိမောက္ခာ’တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ ဝတွာ တံ ဝိတ္ထာရေတွာ ဒဿေန္တော ‘ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ’တိအာဒိမာဟာ”တိ။

တတ္ထ **ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ**တိ ပါတိမောက္ခသံဝရေန သမန္နာဂတာ။ **အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ**တိ အာစာရေန စ ဂေါစရေန စ သမ္ပန္နာ။ **အဏုမတ္တေသူ**တိ အပ္ပမတ္တကေသု။ **ဝဇ္ဇေသူ**တိ အကုသလဓမ္မေသု။ **ဘယ-ဒဿာဝီ**တိ ဘယဒဿိနော။ **သမာဒါယာ**တိ သမ္မာ အာဒိယိတွာ။ **သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူ**တိ သိက္ခာပဒေသု တံ တံ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယိတွာ သိက္ခထ။ အပိစ **သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူ**တိ ယံကိဉ္စိ သိက္ခာကောဋ္ဌာသေသု သိက္ခိတဗ္ဗံ ကာယိကံ ဝါစသိကဉ္စ၊ တံ သဗ္ဗံ သမာဒါယ သိက္ခထာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန သဗ္ဗာနေတာနိ ပါတိမောက္ခသံဝရာဒီနိ ပဒါနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာနိ။

၆၅။ **အာကင်္ခေယျ စေ**တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? သီလာနိသံသဒဿနတ္ထံ။ သစေပိ အစိရပဗ္ဗဇိတာနံ ဝါ ဒုပ္ပညာနံ ဝါ ဧဝမဿ “ဘဂဝါ သီလံ ပူရေထာတိ ဝဒတိ၊ ကော နု ခေါ သီလပူရဏေ အာနိသံသော၊ ကော ဝိသေသော၊ ကာ ဝုဍ္ဍီ”တိ။ တေသံ သတ္တရသ အာနိသံသေ ဒဿေတုံ ဧဝမာဟ။ အပ္ပေဝ နာမ တေ[၁] သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယမနာပတာဒိအာသဝက္ခယပရိယောသာနံ အာနိသံသံ သုတွာပိ သီလံ ပရိပူရေယျုန္တိ ဝိသကဏ္ဋကဝါဏိဇော ဝိယ။ **ဝိသကဏ္ဋကဝါဏိဇော** နာမ ဂုဠဝါဏိဇော ဝုစ္စတိ။

သော ကိရ ဂုဠဖာဏိတခဏ္ဍသက္ခရာဒီနိ သကဋေနာဒါယ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ “ဝိသကဏ္ဋကံ ဂဏှထ ဝိသကဏ္ဋကံ ဂဏှထာ”တိ ဥဂ္ဃောသေသိ။ တံ သုတွာ ဂါမိကာ “ဝိသံ နာမ ကက္ခဠံ၊ ယော နံ ခါဒတိ၊ သော မရတိ၊ ကဏ္ဋကမ္ပိ ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေတိ၊ ဥဘောပေတေ ကက္ခဠာ၊ ကော ဧတ္ထ အာနိသံသော”တိ ဂေဟဒွါရာနိ ထကေသုံ၊ ဒါရကေ စ ပလာပေသုံ။ တံ ဒိသွာ ဝါဏိဇော

၁-ဧဝံ (သီ)

“အဝေါဟာရကုသလာ ဇူမေ ဂါမိကာ၊ ဟန္ဒ နေ ဥပါယေန ဂဏှာပေမီ”တိ “အတိမဓုရံ ဂဏှထ၊ အတိသာဒုံ ဂဏှထ၊ ဂုဠံ ဖာဏိတံ သက္ခရံ သမဓုံ လဗ္ဘတိ၊ ကူဋမာသကကူဋကဟာပဏာဒီဟိပိ လဗ္ဘတီ”တိ ဥဿ္သေါသေသိ။ တံ သုတွာ ဂါမိကာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အာဂန္တွာ ဗဟုမ္ပိ မူလံ ဒတွာ ဂဟေသုံ။ တတ္ထ ဝါဏိဇဿ “ဝိသကဏ္ဋကံ ဂဏှထာ”တိ ဥဿ္သေါသနံ ဝိယ ဘဂဝတော “သမ္ပန္နသီလာ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရထ။ပ။ သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူ”တိ ဝစနံ။ “ဥဘောပေတေ ကဏ္ဋဋ္ဌာ၊ ကော ဧတ္ထ အာနိသံသော”တိ ဂါမိကာနံ စိန္တနံ ဝိယ ဘဂဝါ “သမ္ပန္နသီလာ ဝိဟရထာ”တိ အာဟ၊ “သီလံ စ နာမေတံ ကဏ္ဍံ ဖရုသံ ခိဋ္ဌာဒိပစ္စနီကံ၊ ကော နု ခေါ သမ္ပန္နသီလာနံ အာနိသံသော”တိ ဘိက္ခူနံ စိန္တနံ။ အထ တဿ ဝါဏိဇဿ “အတိမဓုရံ ဂဏှထာ”တိအာဒိဝစနံ ဝိယ ဘဂဝတော ပိယမနာပတာဒိအာသဝက္ခယပရိယောသာနံ သတ္တရသအာနိသံသပ္ပကာသနတ္ထံ “အာကင်္ခေယျ စေ”တိအာဒိဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ **အာကင်္ခေယျ စေ**တိ ယဒိ အာကင်္ခေယျ ယဒိ ဣစ္ဆေယျ။ **ပိယော စ အဿန္တိ** ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿိတဗ္ဗော၊ သိနေဟုပ္ပတ္တိယာ ပဒဋ္ဌာနဘူတော ဘဝေယျန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မနာပေါ**တိ တေသံ မနဝဍ္ဎနကော၊ တေသံ ဝါ မနေန ပတ္တဗ္ဗော၊ မေတ္တစိတ္တေန ဖရိတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဂရူ**တိ တေသံ ဂရုဋ္ဌာနိယော ပါသာဏစ္ဆတ္တသဒိသော။ **ဘာဝနီယော**တိ “အဒ္ဓါ အယမာယသ္မာ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတီ”တိ ဧဝံ သမ္ဘာဝနီယော။ **သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ**တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေသွေဝ ပရိပူရကာရီ အဿ၊ အနူနေန ပရိပူရိတာကာရေန သမန္နာဂတော ဘဝေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော**တိ အတ္တနော စိတ္တသမထေ ယုတ္တော၊ ဧတ္ထ ဟိ အဇ္ဈတ္တန္တိ ဝါ အတ္တနောတိ ဝါ ဧကံ ဧကတ္ထံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ ဘုမ္မတ္ထေ ပနေတံ သမထန္တိ ဥပယောဂဝစနံ။ အနူတိ ဣမိနာ ဥပသဂ္ဂေန ယောဂေ သိဒ္ဓံ။ **အနိရာကတဇ္ဈာနော**တိ ဗဟိ အနီဟဋဇ္ဈာနော, အဝိနာသိတဇ္ဈာနော ဝါ၊ နီဟရဏဝိနာသတ္ထဉှိ ဣဒံ နိရာကရဏံ နာမ။ ထမ္ဘံ နိရံကတွာ[၁] နိဝါတဝုတ္တီတိ-အာဒီသု စဿ ပယောဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတောတိ သတ္တဝိဓာယ အနုပဿနာယ ယုတ္တော၊ သတ္တဝိဓာ **အနုပဿနာ** နာမ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာ နိရောဓာနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာတိ။ တာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ။ **ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနန္တိ**

၁-နိရာကတွာ (?)

ဝဍ္ဎေတာ သုညာဂါရာနံ၊ တတ္ထ စ သမထဝိပဿနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ သုညာဂါရံ ပဝိသိတွာ နိသီဒမာနော ဘိက္ခု “ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာန”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧကဘူမကာဒိပါသာဒေ ကုရုမာနောပိ ပန နေဝ သုညာဂါရာနံ ဗြူဟေတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

တတ္တာဝတာ စ ယထာ တဏှာဝိစရိတဒေသနာ ပဌမံ တဏှာဝသေန အာရဒ္ဓါပိ တဏှာပဒဋ္ဌာနတ္တာ မာနဒိဋ္ဌီနံ မာနဒိဋ္ဌိယော ဩသရိတွာ ကမေန ပပဉ္စတ္တယဒေသနာ ဇာတာ၊ ဧဝမယံ ဒေသနာ ပဌမံ အဓိသီလသိက္ခာဝသေန အာရဒ္ဓါပိ သီလပဒဋ္ဌာနတ္တာ သမထဝိပဿနာနံ သမထဝိပဿနာယော ဩသရိတွာ ကမေန သိက္ခတ္တယဒေသနာ ဇာတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ[၁] ဟိ “သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ”တိ တတ္တာဝတာ အဓိသီလသိက္ခာ ဝုတ္တာ။ “အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော”တိ တတ္တာဝတာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ “ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော”တိ တတ္တာဝတာ အဓိပညာသိက္ခာ၊ “ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာန”န္တိ ဣမိနာ ပန သမထဝသေန သုညာဂါရဝဍ္ဎနေ အဓိစိတ္တသိက္ခာ, ဝိပဿနာဝသေန အဓိပညာသိက္ခာတိ ဧဝံ ဒွေပိ သိက္ခာ သင်္ဂဟေတွာ ဝုတ္တာ။ ဧတ္ထ စ “အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော”တိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ သီလာနုရက္ခိကာ ဧဝ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ကထိတာ။ “ဝိပဿနာယာ”တိ ဣမိနာ ပဒေန သီလာနုရက္ခိကော သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟော။

ကထံ စိတ္တေကဂ္ဂတာ သီလမနုရက္ခတိ? ယဿ ဟိ စိတ္တေကဂ္ဂတာ နတ္ထိ၊ သော ဗျာဓိမှိ ဥပ္ပန္နေ ဝိဟညတိ၊ သော ဗျာဓိဝိဟတော ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော သီလံ ဝိနာသေတွာပိ ဗျာဓိဝူပသမံ ကတ္တာ ဟောတိ။ ယဿ ပန စိတ္တေကဂ္ဂတာ အတ္ထိ၊ သော တံ ဗျာဓိဒုက္ခံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ သမာပန္နက္ခဏေ ဒုက္ခံ ဒူရာပကတံ ဟောတိ၊ ဗလဝတရသုခမုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ စိတ္တေကဂ္ဂတာ သီလမနုရက္ခတိ။

ကထံ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟော သီလမနုရက္ခတိ? ယဿ ဟိ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟော နတ္ထိ၊ တဿ “မမ ရူပံ မမ ဝိညာဏ”န္တိ အတ္တဘာဝေ ဗလဝမမတ္တံ ဟောတိ၊ သော တထာရူပေသု ဒုဗ္ဘိက္ခဗျာဓိဘယာဒီသု သမ္ပတ္တေသု သီလံ ဝိနာသေတွာပိ အတ္တဘာဝံ ပေါသေတာ ဟောတိ။ ယဿ ပန သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟော အတ္ထိ၊ တဿ အတ္တဘာဝေ ဗလဝမမတ္တံ ဝါ သိနေဟော ဝါ န ဟောတိ၊ သော တထာရူပေသု ဒုဗ္ဘိက္ခဗျာဓိဘယာဒီသု သမ္ပတ္တေသု သစေပိဿ အန္တာနိ ဗဟိ နိက္ခမန္တိ[၂]၊

၁-တတ္ထ (သျာ၊ က)

၂-အန္တံ ဗဟိ နိက္ခမတိ (သီ၊ သျာ)

သစေပိ ဥဿုဿတိ ဝိသုဿတိ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကော ဝါ ဟောတိ သတဓာပိ သဟဿဓာပိ၊ နေဝ သီလံ ဝိနာသေတွာ အတ္တဘာဝံ ပေါသေတာ ဟောတိ။ ဧဝံ သံဝိရပရိဂ္ဂဟော သီလမနုရက္ခတိ။ ''ဖြူဟေတာ သုညာဂါရာန''န္တိ ဇူမိနာ ပန တသော ဥဘယဿ ဖြူဟနာ ဝဍ္ဎနာ သာတစ္စကိရိယာ ဒဿိတာ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ယသ္မာ ''သဖြဟ္မစာရီနံ ပိယော စဿံ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာ''တိ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မေ အာကင်္ခန္တေန နတ္ထည့် ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗံ၊ အညဒတ္ထု သီလာဒိဂုဏသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဤဒိသော ဟိ သဖြဟ္မစာရီနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ဂရု ဘာဝနီယော။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ—

''သီလဒဿနသမ္ပန္နံ၊ ဓမ္မဋ္ဌံ သစ္စဝါဒိနံ။
အတ္တနော ကမ္မ ကုဗ္ဗာနံ၊ တံ ဇနော ကုရုတေ ပိယ''န္တိ [၁]။

တသ္မာ ''အာကင်္ခေယျ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သဖြဟ္မစာရီနံ ပိယော စဿံ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာတိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ။ပ။ သုညာဂါရာန''န္တိ ဝတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ ပစ္စယလာဘာဒိ [၂] ပတ္ထယန္တေနာပိ ဣဒမေဝ ကရဏီယံ၊ န အညံ ကိဉ္စိ၊ တသ္မာ ''အာကင်္ခေယျ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု လာဘီ အဿ''န္တိအာဒိမာဟ။ န စေတ္ထ ဘဂဝါ လာဘနိမိတ္တံ သီလာဒိပရိ-ပူရဏံ ကထေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘဂဝါ ဟိ ဃာသေသနံ ဆိန္နကထော န ဝါစံ ပယုတ္တံ ဘဏေတိ၊ ဧဝံ သာဝကေ ဩဝဒတိ၊ သော ကထံ လာဘနိမိတ္တံ သီလာဒိပရိပူရဏံ ကထေဿတိ၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ယေသဉှိ ဧဝံ အဇ္ဈာသယော ဘဝေယျ ''သစေ မယံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ န ကိလမေယျာမ၊ သီလာဒိ ပူရေတုံ သက္ကုဏေယျာမာ''တိ၊ တေသံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဘဂဝါ ဧဝမာဟ။ အပိစ ရသာနိသံသော ဧသ သီလဿ၊ ယဒိဒံ စတ္တာရော ပစ္စယာ နာမ။ တထာ ဟိ ပဏ္ဍိတမနုဿာ ကောဋ္ဌာဒိသု ဌပိတံ နီဟရိတွာ ပုတ္တာဒီနမ္ပိ အဒတွာ အတ္တနာပိ အပရိဘုဉ္ဇိတွာ သီလဝန္တာနံ ဒေန္တီတိ သီလဿ သရသာ-နိသံသဒဿနတ္ထံပေတံ ဝုတ္တံ။

တတိယဝါရေ **ယေသာဟ**န္တိ ယေသံ အဟံ။ **တေသံ တေ ကာရာ**တိ တေသံ ဒေဝါနံ ဝါ မနုဿာနံ ဝါ တေ မယိ ကတာ ပစ္စယဒါနကာရာ။ ဒေဝါပိ ဟိ သီလာဒိဂုဏယုတ္တာနံ ပစ္စယေ ဒေန္တိ၊ န ကေဝလံ မနုဿာယေဝ၊ သက္ကော ဝိယ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ။ **မဟပ္ဖလာ မဟာနိသံသာ**တိ ဥဘယ-မေတံ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ။ မဟန္တံ ဝါ လောကိယသုခံ ဖလန္တီတိ

[၁] ခု ၁-၄၅-ပိဋ္ဌေ။ [၂] ပစ္စယလာဘာဒိတံ (သီ)၊ ပစ္စယလာဘာဒီနံ (သျာ)

မဟပ္ဖလာ။ မဟတော လောကုတ္တရသုခဿ စ ပစ္စယာ ဟောန္တီတိ
မဟာနိသံသာ။ သီလာဒိဂုဏယုတ္တဿ ဟိ ကဋစ္ဆုဘိက္ခာပိ ပဉ္စရတနမတ္တာယ
ဘူမိယာ ပဏ္ဏသာလာပိ ကတွာ ဒိန္နာ အနေကာနိ ကပ္ပသဟဿာနိ ဒုဂ္ဂတိ-
ဝိနိပါတတော ရက္ခတိ၊ ပရိယောသာနေ စ အမတာယ ပရိနိဗ္ဗာနဓာတုယာ
ပစ္စယော ဟောတိ။ “ခီရောဒနံ အဟမဒါသိ”န္တိအာဒီနိ[1] စေတ္ထ ဝတ္ထူနိ၊
သကလမေဝ ဝါ ပေတဝတ္ထု ဝိမာနဝတ္ထု စ သာဓကံ။ တသ္မာ ပစ္စယဒါယကေဟိ
အတ္တနိ ကတာနံ ကာရာနံ မဟပ္ဖလတံ ဣစ္ဆန္တေနာပိ သီလာဒိဂုဏယုတ္တေနေဝ
ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

စတုတ္ထဝါရေ **ဉာတီ**တိ သဿုသသုရပက္ခိကာ။ **သာလောဟိတာ**တိ
ဧကလောဟိတသမ္ဗဒ္ဓါ ပိတိပိတာမဟာဒယော။ **ပေတာ**တိ ပေစ္စဘာဝံ ဂတာ။
ကာလင်္ကတာတိ မတာ။ **တေသံ တန္တိ** တေသံ တံ မယိ ပသန္နစိတ္တတံ ဝါ
ပသန္နေန စိတ္တေန အနုဿရဏံ ဝါ။ ယဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ကာလင်္ကတော ပိတာ
ဝါ မာတာ ဝါ ‘‘အမှာကံ ဉာတကော ထေရော သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော’’တိ
ပသန္နစိတ္တော ဟုတွာ တံ ဘိက္ခုံ အနုဿရတိ၊ တဿ သော စိတ္တပ္ပသာဒေါပိ
တံ အနုဿရဏမတ္တမ္ပိ မဟပ္ဖလံ မဟာနိသံသမေဝ ဟောတိ၊ အနေကာနိ
ကပ္ပသတသဟဿာနိ ဒုဂ္ဂတိတော ဝါရေတုံ[2] အန္တေ စ အမတံ ပါပေတုံ
သမတ္ထမေဝ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ “ယေ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ
သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ၊ ဒဿနံ-
ပါဟံ ဘိက္ခဝေ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ။ သဝနံ၊ အနုဿတိံ၊
အနုပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ဥပသင်္ကမနံ၊ ပယိရုပါသနံပါဟံ ဘိက္ခဝေ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုကာရံ
ဝဒါမိ”တိ[3]။ တသ္မာ ဉာတိသာလောဟိတာနံ အတ္တနိ စိတ္တပ္ပသာဒဿ အနုဿ-
တိယာ စ မဟပ္ဖလတံ ဣစ္ဆန္တေနာပိ သီလာဒိဂုဏယုတ္တေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ
ဒဿေတိ။

၆၆။ ပဉ္စမဝါရေ **အရတိရတိသဟော အဿ**န္တိ အရတိယာ ရတိယာ စ
သဟော အဘိဘဝိတာ အဇ္ဈောတ္ထရိတာ ဘဝေယျံ။ ဧတ္ထ စ **အရတီ**တိ
အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ပန္တသေနာသနေသု စ ဥက္ကဏ္ဌာ။ **ရတီ**တိ ပဉ္စကာမ-
ဂုဏရတိ။ **န စ မံ အရတိ သဟေယျာ**တိ မံ စ အရတိ န အဘိဘဝေယျ န
မဒ္ဒေယျ န အဇ္ဈောတ္ထရေယျ။ **ဥပ္ပန္န**န္တိ ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ။ သီလာဒိဂုဏယုတ္တော ဟိ
အရတိံ စ ရတိံ စ သဟတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ မဒ္ဒိတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ ဤဒိသ-
မတ္တာနံ ဣစ္ဆန္တေနာပိ သီလာဒိဂုဏယုတ္တေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

၁-ခု ၂-၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တာရေတုံ (သျာ) ၃-ခု ၁-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။

ဆဋ္ဌပဒေ **ဘယံ** စိတ္တုတြာသောပိ အာရမ္မဏမ္ပိ။ **ဘေရဝံ** အာရမ္မဏမေဝ။ သေသံ ပဥ္စမပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ။ သီလာဒိဂုဏယုတ္တော ဟိ ဘယဘေရဝံ သဟတိ အရိယကောဋိယဝါသီ မဟာဒတ္တ-ထေရော[၁] ဝိယ။

ထေရော ကိရ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အညတရံ ပါသာဒိကံ အရညံ ဒိသွာ "ဣဓေဝဇ္ဇ သမဏဓမ္မံ ကတွာ ဂမိဿာမီ"တိ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သင်္ဃာဋိံ ပညပေတွာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသီဒိ၊ ရုက္ခဒေဝတာယ ဒါရကာ ထေရဿ သီလတေဇေန သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ[၂] အသက္ကောန္တာ ဝိဿရမကံသု။ ဒေဝတာပိ ရုက္ခံ စာလေသိ။ ထေရော အစလောဝ နိသီဒိ။ သာ ဒေဝတာ ဓူမာယိ ပဇ္ဇလိ၊ နေဝ သက္ခိ ထေရံ စာလေတုံ၊ တတော ဥပါသက-ဝဏ္ဏေနာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ "ကော ဧသော"တိ ဝုတ္တာ "အဟံ ဘန္တေ တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ"တိ အဝေါစ။ တွံ ဧတေ ဝိကာရေ အကာသီတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကသ္မာတိ စ ဝုတ္တာ အာဟ "တုမှာကံ ဘန္တေ သီလတေဇေန ဒါရကာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ ဝိဿရမကံသု၊ သာဟံ တုမှေ ပလာပေတုံ ဧဝမကာသိ"န္တိ။ ထေရော အာဟ "အထ ကသ္မာ ဣဓ ဘန္တေ မာ ဝသထ၊ မယှံ အဖာသူတိ ပဋိကစ္စေဝ နာဝစာသိ[၃]။ ဣဒါနိ ပန မာ ကိဉ္စိ အဝစ၊ အရိယကောဋိယမဟာဒတ္တော အမနုဿဘယေန ဂတောတိ ဝစနတော လဇ္ဇာမိ၊ တေနာဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿံ၊ တွံ ပန အဇ္ဇေက-ဒိဝသံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝသာဟီ"တိ။ ဧဝံ သီလာဒိဂုဏယုတ္တော ဘယဘေရဝ-သဟော ဟောတိ။ တသ္မာ ဉ္ဇိဒိသမတ္တာနံ ဣစ္ဆန္တေနာပိ သီလာဒိဂုဏယုတ္တေ-နေဝ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။

သတ္တမပဒေ **အာဘိစေတသိကာနန္တိ အဘိစေတော**တိ အဘိက္ကန္တံ ဝိသုဒ္ဓ-စိတ္တံ ဝုစ္စတိ, အဓိစိတ္တံ ဝါ၊ အဘိစေတသိ ဇာတာနိ အာဘိစေတသိကာနိ၊ အဘိစေတော သန္နိဿိတာနီတိ ဝါ အာဘိစေတသိကာနိ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ-ဝိဟာရာနန္တိ** ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သုခဝိဟာရာနံ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မော**တိ ပစ္စက္ခော အတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ သုခဝိဟာရဘူတာနန္တိ အတ္ထော၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ တာနိ ဟိ အပ္ပေတွာ နိသိန္နာ ဈာယိနော ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ အသံကိလိဋ္ဌံ နေက္ခမ္မသုခံ ဝိန္ဒန္တိ၊ တသ္မာ "ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနီ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **နိကာမလာဘီ**တိ နိကာမေန လာဘီ အတ္တနော ဣစ္ဆာဝသေန လာဘီ၊

၁-ပါဠိယကောဋိယဝါသီ မဟာဒတ္တတ္ထေရော (က) ၂-သန္ဓာရေတုံ (က)
၃-နာဝေါစာတိ (သီ)၊ နာရောစယေ (သျာ)

ဈာနံ္တိ ဈာနံ္တိတက္ခဏေ သမာပဇ္ဇိတုံ သမတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အကိစ္ဆလာဘီ**တိ သုခေနေဝ ပစ္စနီကဓမ္မေ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သမာပဇ္ဇိတုံ သမတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အကသိရလာဘီ**တိ အကသိရာနံ ဝိပုလာနံ လာဘီ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒေယေဝ ဝုဋ္ဌာတုံ သမတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧကစ္စော ဟိ လာဘီယေဝ ဟောတိ၊ န ပန သက္ကောတိ ဈာနံ္တိတက္ခဏေ သမာပဇ္ဇိတုံ။ ဧကစ္စော သက္ကောတိ တထာ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ပါရိဗန္ဓိကေ[၁] ပန ကိစ္ဆေန ဝိက္ခမ္ဘေတိ။ ဧကစ္စော တထာ သမာပဇ္ဇတိ၊ ပါရိဗန္ဓိကေ[၁] စ အကိစ္ဆေနေဝ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ န သက္ကောတိ နာဠိကာယန္တံ ဝိယ ယထာပရိစ္ဆေဒေယေဝ စ ဝုဋ္ဌာတုံ။ ယော ပန ဈမံ တိဝိဓမ္ပိ သမ္ပာဒံ ဈာယတိ၊ သောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ။

ဧဝံ အဘိညာပါဒကေ ရူပါဝစရဇ္ဈာနေ ဝုတ္တေ ကိဉ္စာပိ အဘိညာနံ ဝါရော အာဂတော၊ အထ ခေါ နံ ဘဂဝါ အဂ္ဂဟေတွာဝ ယသ္မာ န ကေဝလံ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနာနိ စ အဘိညာယောယေဝ စ သီလာနံ အာနိသံသော၊ အပိစ ခေါ စတ္တာရိ အာရုပ္ပဇ္ဈာနာနိပိ တယော စ ဟေဋ္ဌိမာ အရိယမဂ္ဂါ၊ တသ္မာ တံ သဗ္ဗံ ပရိယာဒိယိတွာ ဒဿေတုံ **အာကင်္ခေယျ စေ။ပ။ ယေ တေ သန္တာ**တိ ဧဝမာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္တာ**တိ အင်္ဂသန္တတာယ စေဝ အာရမ္မဏသန္တတာယ စ။ **ဝိမောက္ခာ**တိ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ[၂] အာရမ္မဏေ စ အဓိမုတ္တတ္တာ[၃]။ **အတိက္ကမ္မ ရူပေ**တိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနေ အတိက္ကမိတွာ၊ ယေ တေ ဝိမောက္ခာ အတိက္ကမ္မ ရူပေ သန္တာတိ ပဒသမ္ဗန္ဓော၊ ဈာတရထာ ဟိ အတိက္ကမ္မ ရူပေ ကိံ ကရောတီတိ န ပညာယေယျုံ။ **အာရုပ္ပါ**တိ အာရမ္မဏတော စ ဝိပါကတော စ ရူပဝိရဟိတာ။ **ကာယေန ဖုသိတွာ**တိ နာမကာယေန ဖုသိတွာ ပါပုဏိတွာ၊ အဓိဂန္တွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ဈာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ “ယောပိ ဘိက္ခု ဈမေ ဝိမောက္ခေ ဖုသိတွာ ဝိဟရိတုကာမော၊ သောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ”တိ။

၆၇။ နဝမဝါရေ **တိဏ္ဏံ သံယောဇနာန**န္တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ-သီလဗ္ဗတပရာမာသသင်္ခါတာနံ တိဏ္ဏံ ဗန္ဓနာနံ။ တာနိ ဟိ သံယောဇေန္တိ ခန္ဓဂတိ-ဘဝါဒီဟိ ခန္ဓဂတိဘဝါဒယော, ကမ္မံ ဝါ ဖလေန[၄]၊ တသ္မာ **သံယောဇနာနီ**တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဗန္ဓနာနီတိ အတ္ထော။ **ပရိက္ခယာ**တိ ပရိက္ခယေန။ **သောတာပန္နော**တိ

၁-ပါရိပန္ထိကေ (သီ၊ သျာ)
၂-ဝိမုတ္တာ (သီ)
၃-အဓိမုတ္တာ (သီ)
၄-ကမ္မဖလေန သံယောဇေန္တိ ယသ္မာ (က)

သောတံ အာပန္နော။ သောတောတိ စ မဂ္ဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ **သောတာပန္နော**တိ တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလဿ[1]။ ယထာဟ "သောတော သောတောတိ ဟိဒံ သာရိပုတ္တ ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ သာရိပုတ္တ သောတောတိ။ အယမေဝ ဟိ ဘန္တေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓီတိ။ သောတာပန္နော သောတာပန္နောတိ ဟိဒံ သာရိပုတ္တ ဝုစ္စတိ။ ကတမော နု ခေါ သာရိပုတ္တ သောတာပန္နောတိ။ ယော ဟိ ဘန္တေ ဣမိနာ အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော၊ အယံ ဝုစ္စတိ သောတာပန္နော၊ ယောယံ အာယသ္မာ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော"တိ[2]။ ဣဓ ပန မဂ္ဂေန ဖလဿ နာမံ ဒိန္နံ၊ တသ္မာ ဖလဋ္ဌော "သောတာပန္နော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဝိနိပါတဓမ္မော**တိ ဝိနိပါတေတီတိ ဝိနိပါတော၊ နာဿ ဝိနိပါတော ဓမ္မောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ န အတ္တာနံ အပါယေ ဝိနိပါတသဘာဝေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယေ ဓမ္မာ အပါယဂမနီယာ၊ တေသံ ပဟီနတ္တာ။ သမ္ဗောဓိ ပရံ အယနံ ဂတိ အဿာတိ **သမ္ဗောဓိပရာယဏော**၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယံ အဝဿံ သမ္ပာပကောတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ပဋိလဒ္ဓပဌမမဂ္ဂတ္တာ။ **သီလေသွေဝါ**တိ ဤဒိသော ဟောတုကာမောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ။

ဒသမဝါရေ ပဌမမဂ္ဂေန ပရိက္ခီဏာနိပိ တီဏိ သံယောဇနာနိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ **ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ**တိ ဧတေသံ တနုဘာဝေန၊ တနုတ္တကရဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တနုတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စ။ သကဒါဂါမိဿ ဟိ ဝဋ္ဋာနုသာရိမဟာဇနဿေဝ ကိလေသာ အဘိဏှံ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိရဠာကာရာ ဟုတွာ, ဝိရဠဝါပိတေ ခေတ္တေ အင်္ကုရာ ဝိယ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ ဝဋ္ဋာနုသာရိမဟာဇနဿေဝ မဒ္ဒန္တာ ဖရန္တာ ဆာဒေန္တာ အန္ဓကာရံ ကရောန္တာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မန္ဒမန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တနုကာကာရာ ဟုတွာ, အဗ္ဘပဋလမိဝ မက္ခိကာပတ္တမိဝ စ။

တတ္ထ ကေစိ ထေရာ ဘဏန္တိ "သကဒါဂါမိဿ ကိလေသာ ကိဉ္စာပိ စိရေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟလာဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တထာ ဟိဿ ပုတ္တာ စ ဓီတရော စ ဒိဿန္တီ"တိ၊ ဧတံ ပန အပ္ပမာဏံ။ ပုတ္တဓီတရော ဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသနမတ္တေနပိ ဟောန္တီတိ။ ဒွီဟိယေဝ ကာရဏေဟိဿ ကိလေသာနံ တနုတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စာတိ။

၁-တဉ္ဏော ပုဂ္ဂလဿ (သီ၊ က)   ၂-သံ ၃.၃၀၂-ပိဋ္ဌေ။

သကဒါဂါမီတိ သကိံ အာဂမနဓမ္မော။ **သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ**တိ ဧကဝါရံယေဝ ဣမံ မနုဿလောကံ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂန္တွာ။ ယောပိ ဟိ ဣဓ သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဣဓေဝ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ သောပိ ဣဓ န ဂဟိတော။ ယောပိ ဣဓ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒေဝေသု ဥပပဇ္ဇိတွာ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာတိ။ ယောပိ ဒေဝလောကေ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာတိ။ ယောပိ ဒေဝလောကေ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဣဓေဝ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ။ ( )[၁] ယော ပန ဣဓ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ပုန ဣဓေဝ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ အယမိဓ ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒုက္ခဿန္တံ ကရေယျုန္တိ** ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပရိစ္ဆေဒံ ကရေယျုံ။ **သီလေသွေဝါ**တိ ဤဒိသော ဟောတုကာမောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ။

ကောဒသမဝါရေ **ပဉ္စန္နန္တိ** ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ဩရမ္ဘာဂိယာနန္တိ** ဩရံ ဝုစ္စတိ ဟေဋ္ဌာ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနန္တိ အတ္ထော၊ ကာမာဝစရလောကေ ဥပ္ပတ္တိပစ္စယာနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **သံယောဇနာနန္တိ** ဗန္ဓနာနံ၊ တာနိ ကာမရာဂ-ဗျာပါဒသံယောဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသံယောဇနာနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယဿ ဟိ ဧတာနိ အပ္ပဟီနာနိ၊ သော ကိဉ္စာပိ ဘဝဂ္ဂေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ၊ အထ ခေါ အာယုပရိက္ခယာ ကာမာဝစရေ နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ၊ ဂိလိတဗလိသမစ္ဆူ-ပမော သွာယံ[၂] ပုဂ္ဂလော ဒီဃသုတ္တကေန ပါဒေ ဗဒ္ဓဝိဟင်္ဂူပမော စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနမ္ပိ စေတ္ထ ဝစနံ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဩပပါတိကော**တိ သေသယောနိပဋိက္ခေပဝစနမေတံ။ **တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ**တိ တတ္ထေဝ ဗြဟ္မလောကေ ပရိနိဗ္ဗာယီ။ **အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ**တိ တတော ဗြဟ္မလောကာ ပဋိသန္ဓိဝသေန ပုန အနာဝတ္တိသဘာဝေါ။ **သီလေ-သွေဝါ**တိ ဤဒိသော ဟောတုကာမောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ။

၆၀။ ဧဝံ အနာဂါမိမဂ္ဂေ ဝုတ္တေ ကိဉ္စာပိ စတုတ္ထမဂ္ဂဿ ဝါရော အာဂတော၊ အထ ခေါ နံ ဘဂဝါ အဂ္ဂဟေတွာဝ ယသ္မာ န ကေဝလာ အာသဝက္ခယာ-ဘိညာ ဧဝ သီလာနံ အာနိသံသော၊ အပိစ ခေါ လောကိယပဉ္စာဘိညာ-ယောပိ၊ တသ္မာ တာပိ ဒဿေတုံ, ယသ္မာ စ အာသဝက္ခယေ ကထိတေ ဒေသနာ နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ ဧဝံ စ သတိ ဣမေသံ ဂုဏာနံ အကထိတတ္တာ အယံ ကထာ မုဏ္ဍာဘိညာကထာ နာမ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ စ အဘိညာ-ပါရိပူရိံ ကတွာ ဒဿေတုမ္ပိ, ယသ္မာ စ အနာဂါမိမဂ္ဂေ ဌိတဿ သုခေန

၁–(သောပိ ဣဓ န ဂဟိတော။) (?)

၂–ဟယံ (သီ)

ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓီတိ, သမာဓိပရိဗန္ဓာနံ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ သမူဟတတ္တာ၊ အနာဂါမီ ဟိ သီလေသု စ သမာဓိမှိ စ ပရိပူရကာရီ၊ တသ္မာ ယုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ လောကိယာဘိညာယော ဒဿေတုမ္ပိ "အာကင်္ခေယျ စေ။ပ။ အနေကဝိဟိ- တ''န္တိ ဧဝမာဒိမာဟာတိ အယမနုသန္ဓိ။

တတ္ထ "အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓ''န္တိအာဒီနံ နယေန အာဂတာနံ ပဉ္စန္နမ္ပိ လောကိယာဘိညာနံ ပါဠိဝဏ္ဏနာ သဗ္ဗံ ဘာဝနာနယေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။

၆၉။ ဆဋ္ဌာဘိညာယ **အာသဝါနံ ခယာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗ- ကိလေသာနံ ခယာ။ **အနာသဝ**န္တိ အာသဝဝိရဟိတံ။ **စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိ**န္တိ ဧတ္ထ စေတောဝစနေန အရဟတ္တဖလသမ္ပယုတ္တောဝ သမာဓိ, ပညာဝစနေန တံသမ္ပယုတ္တာ ပညာဝ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ စ သမာဓိ ရာဂတော ဝိမုတ္တတ္တာ **စေတောဝိမုတ္တိ**, ပညာ အဝိဇ္ဇာယ ဝိမုတ္တတ္တာ **ပညာဝိမုတ္တီ**တိ ဝေဒိ- တဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ "ယော ဟိဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ၊ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ယာ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ပညာ၊ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တီ"တိ၊ အပိ- စေတ္ထ သမထဖလံ **စေတောဝိမုတ္တိ**, ဝိပဿနာဖလံ **ပညာဝိမုတ္တီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ**တိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ အပရပ္ပစ္စယေန ဉတွာတိ အတ္ထော။ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ**န္တိ ပါပုဏိတွာ သမ္ပာဒေတွာ ဝိဟရေယျံ။ **သီလေသွေဝါ**တိ ဧဝံ သဗ္ဗာသဝေ နိဒ္ဓုနိတွာ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ အဓိဂန္တုကာမောပိ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီတိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ သီလာနိသံသကထံ ယာဝ အရဟတ္တာ ကထေတွာ ဣဒါနိ သဗ္ဗမ္ပိ တံ သီလာနိသံသံ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဒဿေန္တော နိဂမနံ အာဟ "သမ္ပန္န- သီလာ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ''န္တိ။ တဿတ္ထော သင်္ခေပတော၊ "သမ္ပန္နသီလာ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရထ။ပ။ သမာဒါယ သိက္ခထ သိက္ခာပဒေသူ"တိ ဣတိ ယံ တံ မယာ ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ သဗ္ဗမ္ပိ သမ္ပန္နသီလော ဘိက္ခု သဗြဟ္မ- စာရီနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ဂရု ဘာဝနီယော ပစ္စယာနံ လာဘီ၊ ပစ္စယဒါယကာနံ မဟပ္ဖလကရော၊ ပုဗ္ဗဉာတီနံ အနုဿရဏစေတနာယ ဖလ- မဟတ္တကရော၊ အရတိရတိသဟော၊ ဘယဘေရဝသဟော၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ အရူပါဝစရဇ္ဈာနာနဉ္စ လာဘီ၊ ဟေဋ္ဌိမာနိ တီဏိ သာမညဖလာနိ ပဉ္စ လောကိယာဘိညာ အာသဝက္ခယဉာဏဉ္စ ဣမေ စ ဂုဏေ သယံ အဘိညာ

သန္တိကတွာ ဟောတိ၊ ဧတံ ပဋိစ္စ ဇာတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အာကင်္ခေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဝတ္ထသုတ္တံ။ တတ္ထ **သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဝတ္ထန္တိ** ဥပမာဝစနမေဝေတံ။ ဥပမံ ကရောန္တော စ ဘဂဝါ ကတ္ထစိ ပဌမံယေဝ ဥပမံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ အတ္ထံ ဒဿေတိ၊ ကတ္ထစိ ပဌမံ အတ္ထံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ ဥပမံ၊ ကတ္ထစိ ဥပမာယ အတ္ထံ ပရိဝါရေတွာ ဒဿေတိ၊ ကတ္ထစိ အတ္ထေန ဥပမံ။

တထာ ဟေသ "သေယျထာပိဿု ဘိက္ခဝေ ဒွေ အဂါရာ သဒွါရာ[၁]၊ တတ္ထ စက္ခုမာ ပုရိသော မဇ္ဈေ ဌိတော ပဿေယျာ"တိ[၂] သကလမ္ပိ ဒေဝဒူတသုတ္တံ ဥပမံ ပဌမံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ။ "တိရောကုဍ္ဍံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ၊ သေယျထာပိ အာကာသေ"တိအာဒိနာ[၃] ပန နယေန သကလမ္ပိ ဣဒ္ဓိဝိဓံ အတ္ထံ ပဌမံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ ဥပမံ ဒဿေန္တော အာဟ။ "သေယျထာပိ ဗြာဟ္မဏ ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ"တိအာဒိနာ[၄] နယေန သကလမ္ပိ စူဠသာရောပမသုတ္တံ ဥပမာယ အတ္ထံ ပရိဝါရေတွာ ဒဿေန္တော အာဟ။ "ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ သုတ္တံ။ပ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော အလဂဒ္ဒတ္ထိကော"တိအာဒိနာ[၅] နယေန သကလမ္ပိ အလဂဒ္ဒသုတ္တံ မဟာသာရောပမသုတ္တန္တိ ဧဝမာဒီနိ သုတ္တာနိ အတ္ထေန ဥပမံ ပရိဝါရေတွာ ဒဿေန္တော အာဟ။

သွာယံ ဣဓ ပဌမံ ဥပမံ ဒဿေတွာ ပစ္ဆာ အတ္ထံ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ ပနေဝံ ဘဂဝါ ဒဿေတီတိ။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန ဝါ ဒေသနာဝိလာသေန ဝါ။ ယေ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ပဌမံ ဥပမံ ဒဿေတွာ ဝုစ္စမာနံ အတ္ထံ သုခေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊

၁-သန္ဒွါရာ (က)   ၂-မ ၃-၂၁၆-ပိဋ္ဌေ။   ၃-ဒီ ၁-၇၃၊ ခု ၉-၁၀၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-မ ၁-၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။   ၅-မ ၁-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

တေသံ ပဌမံ ဥပမံ ဒဿေတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ယဿာ စ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဒေသနာဝိလာသံ ပတ္တော ဟောတိ၊ သာ ဘဂဝတော သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ တသ္မာ ဧသ ဒေသနာဝိလာသံ ပတ္တော ဓမ္မိဿရော ဓမ္မရာဇာ၊ သော ယထာ ယထာ ဣစ္ဆတိ၊ တထာ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဧဝံ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန ဝါ ဒေသနာဝိလာသေန ဝါ ဧဝံ ဒဿေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဝတ္ထန္တိ** ပကတိပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ။ **သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတန္တိ** အာဂန္တုကေန ပံသုရဇာဒိနာ သံကိလေသေန သံကိလိဋ္ဌံ၊ သေဒဇလ္လိကာဒိနာ မလေန ဂဟိတတ္တာ မလဂ္ဂဟိတံ။ **ရင်္ဂဇာတေတိ** ဧတ္ထ ရင်္ဂမေဝ ရင်္ဂဇာတံ။ **ဥပသံဟရေယျာတိ** ဥပနာမေယျ။ **ယဒိ နီလကာယာတိ** နီလကာယ ဝါ၊ နီလကတ္တာယ ဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ ရဇကော ဟိ နီလကတ္တာယ ဥပသံဟရန္တော ကံသနီလပလာသနီလာဒိကေ နီလရင်္ဂေ ဥပသံဟရတိ။ ပီတကတ္တာယ ဥပသံဟရန္တော ကဏိကာရပုပ္ဖသဒိသေ ပီတကရင်္ဂေ။ လောဟိတကတ္တာယ ဥပသံဟရန္တော ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသေ လောဟိတကရင်္ဂေ။ မဉ္ဇိဋ္ဌကတ္တာယ ဥပသံဟရန္တော ကဏဝီရပုပ္ဖသဒိသေ မန္ဒရတ္တရင်္ဂေ။ တေန ဝုတ္တံ "ယဒိ နီလကာယ။ပ။ ယဒိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာယာ"တိ။

ဒုရတ္တဝဏ္ဏမေဝဿာတိ ဒုဋ္ဌု ရဇိတဝဏ္ဏမေဝ အဿ။ **အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏမေဝဿာတိ** နီလဝဏ္ဏောပိဿ ပရိသုဒ္ဓေါ န ဘဝေယျ၊ သေသဝဏ္ဏောပိ။ တာဒိသဉ္ဟိ ဝတ္ထံ နီလကုမ္ဘိယာ ပက္ခိတ္တမ္ပိ သုနီလံ န ဟောတိ၊ သေသကုမ္ဘိသု ပက္ခိတ္တမ္ပိ ပီတာဘာဒိဝဏ္ဏံ န ဟောတိ၊ မိလာတနီလကုရဏ္ဍ ကဏိကာရ ဗန္ဓုဇီဝက ကဏဝီရပုပ္ဖဝဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။ **တံ ကိဿ ဟေတူတိ** တံ ဝတ္ထံ ကိဿ ဟေတု ကိံ ကာရဏာ ဧဒိသံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝါ ဝတ္ထေ ရင်္ဂဇာတံ ကိဿ ဟေတု ဧဒိသံ ဒုရတ္တဝဏ္ဏံ အပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏံ ဟောတီတိ။ ယသ္မာ ပနဿ ဝတ္ထဿ သံကိလိဋ္ဌဘာဝေါယေဝေတ္ထ ကာရဏံ၊ န အညံ ကိဉ္စိ၊ တသ္မာ "အပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဝတ္ထဿာ"တိ အာဟ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဥပမာသမ္ပဋိပါဒနံ။ **စိတ္တေ သံကိလိဋ္ဌေတိ** စိတ္တမှိ သံကိလိဋ္ဌမှိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ သံကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဥပမံ အကာသီတိ စေ၊ ဝါယာမမဟပ္ဖလဒဿနတ္ထံ။ ယထာ ဟိ အာဂန္တုကေဟိ မလေဟိ သံကိလိဋ္ဌံ ဝတ္ထံ ပကတိယာ ပဏ္ဍရတ္တာ ပုန ဓောဝိယမာနံ ပဏ္ဍရံ ဟောတိ၊ န တတ္ထ ဇာတိကာဠကေ ဝိယ ဧဠကလောမေ ဝါယာမော နိပ္ဖလော ဟောတိ၊ ဧဝံ စိတ္တမ္ပိ အာဂန္တုကေဟိ ကိလေသေဟိ သံကိလိဋ္ဌံ။ ပကတိယာ ပန တံ သကလေပိ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂဝါရေ ပဏ္ဍရမေဝ။ ယထာဟ "ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ၊

တံ စ ခေါ အာဂန္တုကေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌ”န္တိ[၁]။ တံ ဝိသောဓိယ-မာနံ သက္ကာ ပဘဿရတရံ ကာတုံ၊ န တတ္ထ ဝါယာမော နိပ္ဖလောတိ ဧဝံ ဝါယာမမဟပ္ဖလဒဿနတ္ထံ သံကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဩပမ္မံ အကာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါတိ ဤဒိသေ စိတ္တေ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ၊ ဒုဂ္ဂတိမေဝ သော ပါပုဏိဿတိ၊ န အညန္တိ ဧဝံ ဒုဂ္ဂတိ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ အဝဿံ ဘာဝီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သာ စာယံ ဒုဂ္ဂတိ နာမ ပဋိပတ္တိဒုဂ္ဂတိ ဂတိဒုဂ္ဂတီတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ ပဋိပတ္တိဒုဂ္ဂတိပိ အဂါရိယပဋိပတ္တိဒုဂ္ဂတိ အနဂါရိယပဋိပတ္တိဒုဂ္ဂတီတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။

အဂါရိယော ဟိ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ပါဏမ္ပိ ဟနတိ၊ အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ၊ သကလေပိ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ ပူရေတိ၊ အယမဿ **အဂါရိယပဋိပတ္တိ-ဒုဂ္ဂတိ**။ သော တတ္ထ ဌိတော ကာယဿ ဘေဒါ နိရယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ တိရစ္ဆာန-ယောနိမ္ပိ၊ ပေတ္တိဝိသယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ အယမဿ **ဂတိဒုဂ္ဂတိ**။

အနဂါရိယောပိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဒူတေယျ-ပဟိဏဂမနံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကရောတိ၊ သံဃဘေဒါယ စေတိယဘေဒါယ ပရက္ကမတိ၊ ဝေဠုဒါနာဒီဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ သကလမ္ပိ အနာစာရံ အဂေါစရံ စ ပရိပူရေတိ၊ အယမဿ **အနဂါရိယပဋိပတ္တိဒုဂ္ဂတိ**။ သော တတ္ထ ဌိတော ကာယဿ ဘေဒါ နိရယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိမ္ပိ၊ ပေတ္တိဝိသယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ သမဏယက္ခော နာမ ဟောတိ သမဏပေတော၊ အာဒိတ္တေဟိ သံဃာဋိ-အာဒီဟိ သမ္ပဇ္ဇလိတကာယော အဋ္ဋဿရံ ကရောန္တော ဝိစရတိ၊ အယမဿ **ဂတိဒုဂ္ဂတိ**။

သေယျထာပီတိ သုက္ကပက္ခံ ဒဿေတုမာရဒ္ဓေါ၊ တဿတ္ထော ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တပစ္စနီကနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတ္ထာပိ စ သုဂတိ နာမ ပဋိပတ္တိသုဂတိ ဂတိသုဂတီတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ ပဋိပတ္တိသုဂတိပိ အဂါရိယပဋိပတ္တိသုဂတိ အနဂါရိယပဋိပတ္တိသုဂတီတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ အဂါရိယော ဟိ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တော ပါဏာတိပါတာပိ ဝိရမတိ၊ အဒိန္နာဒါနာပိ၊ သကလေပိ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ ပရိပူရေတိ၊ အယမဿ **အဂါရိယပဋိပတ္တိသုဂတိ**။ သော တတ္ထ ဌိတော ကာယဿ ဘေဒါ မနုဿမဟန္တတမ္ပိ ဒေဝမဟန္တတမ္ပိ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယမဿ **ဂတိသုဂတိ**။

၁-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။

အနဂါရိယောပိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ သောဓေတိ၊ တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယတိ၊ အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏေသု အတ္တနော အနုကူလံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ပန္တသေနာသနေ ပဋိသေဝမာနော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ အယမဿ **အနဂါရိယပဋိပတ္တိသုဂတိ။** သော တတ္ထ ဌိတော ကာယဿ ဘေဒါ မနုဿလောကေ ဝါ တီသု မဟာကုလေသု, ဆသု ဝါ ကာမာဝစရဒေဝေသု, ဒသသု ဝါ ဗြဟ္မဘဝနေသု, ပဉ္စသု ဝါ သုဒ္ဓါဝါသေသု, စတူသု ဝါ အာရုပ္ပေသု ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယမဿ **ဂတိသုဂတီ**တိ။

၇၁။ ဧဝံ သံကိလိဋ္ဌေ စိတ္တေ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ၊ အသံကိလိဋ္ဌေ စ သုဂတီတိ ဝတွာ ဣဒါနိ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ စိတ္တံ သံကိလိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တေ ဒဿေန္တော **ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ၊ အဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘော**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ သကဘဏ္ဍေ ဆန္ဒရာဂေါ **အဘိဇ္ဈာ၊** ပရဘဏ္ဍေ **ဝိသမလောဘော။** အထ ဝါ သကဘဏ္ဍေ ဝါ ပရဘဏ္ဍေ ဝါ ဟောတု၊ ယုတ္တပတ္တဋ္ဌာနေ ဆန္ဒရာဂေါ အဘိဇ္ဈာ၊ အယုတ္တာပတ္တဋ္ဌာနေ ဝိသမလောဘော။ ထေရော ပနာဟ "ကိဿ ဝိနိဗ္ဘောဂံ ကရောထ၊ ယုတ္တေ ဝါ အယုတ္တေ ဝါ ဟောတု၊ 'ရာဂေါ ဝိသမံ ဒေါသော ဝိသမံ မောဟော ဝိသမ'န္တိ[၁] ဝစနတော န ကောစိ လောဘော အဝိသမော နာမ၊ တသ္မာ လောဘောယေဝ အဘိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန အဘိဇ္ဈာ၊ ဝိသမဋ္ဌေန ဝိသမံ၊ ဧကတ္ထမေတံ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန"န္တိ။ သော ပနေသ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ဒူသေတိ၊ ဩဘာသိတုံ န ဒေတိ။ တသ္မာ "စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော"တိ ဝုစ္စတိ။

ယထာ စေသ၊ ဧဝံ နဝဝိဓအာဃာတဝတ္ထုသမ္ဘဝေါ **ဗျာပါဒေါ။** ဒသဝိဓအာဃာတဝတ္ထုသမ္ဘဝေါ **ကောဓော။** ပုနပ္ပုနံ စိတ္တပရိယောနန္ဓနော **ဥပနာဟော။** အဂါရိယဿ ဝါ အနဂါရိယဿ ဝါ သုကတကရဏဝိနာသနော **မက္ခော။** အဂါရိယောပိ ဟိ ကေနစိ အနုကမ္ပကေန ဒလိဒ္ဒေါ သမာနော ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပိတော၊ အပရေန သမယေန "ကိံ တယာ မယှံ ကတ"န္တိ တဿ သုကတကရဏံ ဝိနာသေတိ။ အနဂါရိယောပိ သာမဏေရကာလတော

၁-အဘိ ၂-၃၀၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဘုတိ အာစရိယေန ဝါ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဟိ စ အနုဂ္ဂဟေတွာ ဓမ္မကထာနယပကရဏကောသလ္လာဒီနိ သိက္ခာပိတော၊ အပရေန သမယေန ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ သက္ကတော ဂရုကတော အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု အစိတ္တီကတော စရမာနော "အယံ အမှေဟိ ဒဟရကာလေ ဧဝံ အနုဂ္ဂဟိတော သံဝဍ္ဎိတော စ၊ အထ ပနိဒါနိ နိဿိနေဟော[၁] ဇာတော"တိ ဝုစ္စမာနော "ကိံ မယှံ တုမှေဟိ ကတ"န္တိ တေသံ သုကတကရဏံ ဝိနာသေတိ၊ တဿ သော သုကတကရဏဝိနာသနော မက္ခော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ဒူသေတိ၊ ဩဘာသိတုံ န ဒေတိ။ တသ္မာ "စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော"တိ ဝုစ္စတိ။

ယထာ စာယံ၊ ဧဝံ ဗဟုဿုတေပိ ပုဂ္ဂလေ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ "ဤဒိသဿ စေဝ ဗဟုဿုတဿ အနိယတာ ဂတိ၊ တဝ ဝါ မမ ဝါ ကော ဝိသေသော"တိအာဒိနာ နယေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ယုဂဂ္ဂါဟဂါဟီ **ပဠာသော**။ ပရေသံ သက္ကာရာဒီနိ ခီယနာ **ဣဿာ**။ အတ္တနော သမ္ပတ္တိယာ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝံ အသဟမာနံ **မစ္ဆရိယံ**။ ဝဉ္စနိကစရိယဘူတာ **မာယာ**။ ကေရာဋိကဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ **သာဌေယျံ**။ ကေရာဋိကော ဟိ အာယတနမစ္ဆော[၂] ဝိယ ဟောတိ၊ **အာယတနမစ္ဆော** နာမ ကိရ မစ္ဆာနံ နင်္ဂုဋ္ဌံ ဒဿေတိ သပ္ပါနံ သီသံ, "တုမှေဟိ သဒိသော အဟ"န္တိ ဇာနာပေတုံ။ ဧဝမေဝ ကေရာဋိကော ပုဂ္ဂလော ယံ ယံ သုတ္တန္တိကံ ဝါ အာဘိဓမ္မိကံ ဝါ ဥပသင်္ကမတိ၊ တံ တံ ဧဝံ ဝဒတိ "အဟံ တုမှာကံ ဗဒ္ဓစရော၊ တုမှေ မယှံ အနုကမ္ပကာ၊ နာဟံ တုမှေ မုဉ္စာမီ"တိ "ဧဝမေတေ 'သဂါရဝေါ အယံ အမှေသု သပ္ပတိဿော'တိ မညိဿန္တီ"တိ။ တဿေတံ ကေရာဋိကဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ သာဌေယျံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ဒူသေတိ၊ ဩဘာသိတုံ န ဒေတိ။ တသ္မာ "စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော"တိ ဝုစ္စတိ။

ယထာ စေတံ၊ ဧဝံ ဝါတဘရိတဘတ္တသဒိသထဒ္ဓဘာဝပဂ္ဂဟိတသိရအနိဝါတဝုတ္တိကာရကရဏော **ထမ္ဘော**။ တဒုတ္တရိကရဏော **သာရမ္ဘော**။ သော ဒုဝိဓေန လဗ္ဘတိ အကုသလဝသေန စေဝ ကုသလဝသေန စ။ တတ္ထ အဂါရိယဿ ပရေန ကတံ အလင်္ကာရာဒိံ ဒိသွာ တဒ္ဒိဂုဏကရဏေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ အနဂါရိယဿ စ ယတ္တကံ ယတ္တကံ ပရော ပရိယာပုဏာတိ ဝါ ကထေတိ ဝါ၊ မာနဝသေန တဒ္ဒိဂုဏတဒ္ဒိဂုဏကရဏေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အကုသလော။ အဂါရိယဿ ပန ပရံ ဧကံ သလာကဘတ္တံ ဒေန္တံ ဒိသွာ အတ္တနာ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဒါတုကာမတာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ အနဂါရိယဿ စ ပရေန

၁-နိသ္နေဟော (သီ) ၂-အာနန္ဒမစ္ဆော (သီ၊ သျာ)

ကေနိကာယေ ဂဟိတေ မာနံ အနိဿာယ ကေဝလံ တံ ဒိသွာ အတ္တနာ အာလသိယံ အဘိဘုယျ ဒွေ နိကာယေ ဂဟေတုကာမတာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ကုသလော။ ဣဓ ပန အကုသလော အဓိပ္ပေတော။ အယဉ္ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ဒူသေတိ၊ ဩဘာသိတုံ န ဒေတိ။ တသ္မာ “စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော”တိ ဝုစ္စတိ။

ယထာ စာယံ၊ ဧဝံ ဇာတိအာဒိနိ နိဿာယ စိတ္တဿ ဥဏ္ဏတိဝသေန ပဝတ္တမာနော **မာနော**, အစ္စုဏ္ဏတိဝသေန **အတိမာနော**, မဒဂ္ဂဟဏာကာရော **မဒေါ**, ကာမဂုဏေသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနော **ပမာဒေါ** ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ဒူသေတိ၊ ဩဘာသိတုံ န ဒေတိ။ တသ္မာ “စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော”တိ ဝုစ္စတိ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဥပက္ကိလေသံ ဒဿေန္တော လောဘမာဒိံ ကတွာ ဒဿေတီတိ။ တဿ ပဌမုပ္ပတ္တိတော။ သဗ္ဗသတ္တာနဉ္ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပပန္နာနံ အန္တမသော သုဒ္ဓါဝါသဘူမိယမ္ပိ သဗ္ဗပဌမံ ဘဝနိကန္တိဝသေန လောဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတော အတ္တနော အတ္တနော အနုရူပပစ္စယံ ပဋိစ္စ ယထာသမ္ဘဝံ ဣတရေ၊ န စ ဧတေ သောဠသေဝ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ၊ ဧတေန ပန နယေန သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ဂဟိတာယေဝ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၇၂။ ဧတ္တာဝတာ သံကိလေသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝေါဒါနံ ဒဿေန္တော **သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣတိ ဝိဒိတွာ**တိ ဧဝံ ဇာနိတွာ။ **ပဇဟတီ**တိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန အရိယမဂ္ဂေန ပဇဟတိ။ တတ္ထ ကိလေသပဋိပါဋိယာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာတိ ဒွိဓာ ပဟာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ တာဝ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ထမ္ဘော သာရမ္ဘော မာနော အတိမာနော မဒေါတိ ဣမေ ဆ ကိလေသာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ။ ဗျာပါဒေါ ကောဓော ဥပနာဟော ပမာဒေါတိ ဣမေ စတ္တာရော ကိလေသာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ။ မက္ခော ပဠာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ မာယာ သာဌေယျန္တိ ဣမေ ဆ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တီတိ။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန မက္ခော ပဠာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ မာယာ သာဌေယျန္တိ ဣမေ ဆ ပဟီယန္တိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ဗျာပါဒေါ ကောဓော ဥပနာဟော ပမာဒေါတိ ဣမေ စတ္တာရော။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ထမ္ဘော သာရမ္ဘော မာနော အတိမာနော မဒေါတိ ဣမေ ဆ ပဟီယန္တီတိ။

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဣမေ ကိလေသာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဈာ ဝါ ဟောန္တု သေသမဂ္ဂဝဇ္ဈာ ဝါ၊ အထ ခေါ အနာဂါမိမဂ္ဂေနေဝ ပဟာနံ သန္ဓာယ "အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟတီ"တိအာဒိမာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယမေတ္ထ ပဝေဏိမဂ္ဂါဂတော သမ္မုဝေါ၊ သော စ ဥပရိ စတုတ္ထမဂ္ဂဿေဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌတ္တာ ယုဇ္ဇတိ၊ တတိယမဂ္ဂေန ပဟီနာဝသေသာနဉ္စ ဝိသမလောဘာဒီနံ တေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ သေသာနံ ဣမိနာဝ။ ယေပိ ဟိ [၁] သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ၊ တေပိ တံသမုဋ္ဌာပကစိတ္တာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ အနာဂါမိမဂ္ဂေနေဝ သုပ္ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ကေစိ ပန ပဌမမဂ္ဂေန စေတ္ထ ပဟာနံ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ တံ ပုဗ္ဗာပရေန န သန္ဓိယတိ။ ကေစိ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနမ္ပိ၊ တံ တေသံ ဣစ္ဆာမတ္တမေဝ။

၇၃။ **ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေတိ** ဧတ္ထ **ယတော**တိ ယမှိ ကာလေ။ **ပဟီနော ဟောတီ**တိ အနာဂါမိမဂ္ဂက္ခဏေ ပဟာနံ သန္ဓာယဝေါဟ။

၇၄။ **သော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာ**တိ ဧတံ "ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘော ပဟီနော ဟောတိ၊ သော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတီ"တိ ဧဝံ ဧကေမေကေန ပဒေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော အနာဂါမိမဂ္ဂေန လောကုတ္တရပ္ပသာဒေါ အာဂတော၊ အထဿ အပရေန သမယေန ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဓမ္မဂုဏေ သံဃဂုဏေ စ အနုဿရတော လောကိယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တမဿ သဗ္ဗမ္ပိ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကံ ပသာဒံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ "ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာ**တိ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃဂုဏာနံ ယာထာဝတော ဉာတတ္တာ အစလေန အစ္စုတေန ပသာဒေန။ ဣဒါနိ ယထာ တဿ ဘိက္ခုနော အနုဿရတော သော အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ ဥပ္ပန္နော၊ တံ ဝိဓိံ ဒဿေန္တော "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ"တိအာဒိနာ နယေန တိဏ္ဏံ အနုဿတိဋ္ဌာနာနံ ဝိတ္ထာရေသိ၊ တေသံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အနုဿတိကထာယံ ဝုတ္တာ။

၇၅။ ဧဝမဿ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကံ ပသာဒံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ကိလေသပ္ပဟာနံ အဝေစ္စပ္ပသာဒသမန္နာဂတံ စ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ

သောမနဿာဒိအာနိသံသံ ဒဿေန္တော **ယထောဓိ ခေါ ပနဿာ**တိ-အာဒိမာဟ။ အနာဂါမိဿ ဟိ ပစ္စန္တေ ဝုဋ္ဌိတံ စောရုပဒ္ဒဝံ ဝူပသမေတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတော မဟာနဂရေ ဝသန္တဿ ရညော ဝိယ ဣမေ စိမေ စ မမ ကိလေသာ ပဟီနာတိ အတ္တနော ကိလေသပ္ပဟာနံ ပစ္စဝေက္ခတော ဗလဝ-သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ “ယထောဓိ ခေါ ပနဿာ”တိ-အာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော—ယွာယံ အနာဂါမိ ဘိက္ခု ဧဝံ “ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ပ။ ဓမ္မေ။ပ။ သံဃေ။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ”တိ၊ တဿ ယထောဓိ ခေါ စတ္တံ ဟောတိ ပဋိနိဿဋ္ဌံ သက-သကဩဓိဝသေန စတ္တမေဝ ဟောတိ၊ တံ တံ ကိလေသဇာတံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ။ **သကသကဩဓိဝသေနာ**တိ ဒွေ ဩဓိ ကိလေသောဓိ စ မဂ္ဂေါဓိ စ၊ တတ္ထ ကိလေသောဓိဝသေနာပိ ယေ ကိလေသာ ယံမဂ္ဂဝဇ္ဈာ၊ တေ အညမဂ္ဂ-ဝဇ္ဈေဟိ အမိဿာ ဟုတွာ သကေနေဝ ဩဓိနာ ပဟီနာ။ မဂ္ဂေါဓိဝသေနာပိ ယေ ကိလေသာ ယေန မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ တေန တေနေဝ ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သကသကဩဓိဝသေန တံ တံ ကိလေသဇာတံ စတ္တမေဝ ဟောတိ ပဋိနိဿဋ္ဌံ၊ တံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ စ လဒ္ဓသောမနဿော တတုတ္တရိပိ သော “ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတောမှီ”တိ လဘတိ အတ္ထဝေဒန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

ယတောဓိ ခေါတိပိ ပါဌော။ တဿ ဝသေန အယမတ္ထော၊ အဿ ဘိက္ခုနော ယတောဓိ ခေါ ပန စတ္တံ ဟောတိ ပဋိနိဿဋ္ဌံ၊ တတ္ထ **ယတော**တိ ကာရဏဝစနံ၊ ယသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဩဓီတိ ဟေဋ္ဌာ တယော မဂ္ဂါ ဝုစ္စန္တိ။ ကသ္မာ? တေ ဟိ ဩဓိံ ကတွာ ကောဋ္ဌာသံ ကတွာ ဥပရိမဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ ဌပေတွာ ပဇဟန္တိ၊ တသ္မာ ဩဓီတိ ဝုစ္စန္တိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ပန ကိဉ္စိ ကိလေသံ အနဝသေသေတွာ ပဇဟတိ၊ တသ္မာ **အနောဓီ**တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂတ္တယေန စတ္တံ။ တေန ဝုတ္တံ “ယတောဓိ ခေါ ပနဿ စတ္တံ ဟောတီ”တိ။ တတ္ထ **ခေါ ပနာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ အယံ ပန ပိဏ္ဍတ္ထော၊ ယသ္မာ အဿ ဩဓိ စတ္တံ ဟောတိ ပဋိနိဿဋ္ဌံ၊ တသ္မာ တံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ စ လဒ္ဓ-သောမနဿော တတုတ္တရိပိ သော “ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော-မှီ”တိ လဘတိ အတ္ထဝေဒန္တိ ယထာပါဠိ နေတဗ္ဗံ။

တတ္ထ **စတ္တ**န္တိ ဣဒံ သကဘာဝပရိစ္စဇနဝသေန ဝုတ္တံ။ **ဝန္တ**န္တိ ဣဒံ ပန အနာဒိယနဘာဝဒဿနဝသေန။ **မုတ္တ**န္တိ ဣဒံ သန္တတိတော ဝိနိမောစနဝသေန။ **ပဟီန**န္တိ ဣဒံ မုတ္တဿာပိ ကွစိ အနဝဋ္ဌာနဒဿနဝသေန။ **ပဋိနိဿဋ္ဌ**န္တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ

အာဒိန္နပုဗ္ဗဿ ပဋိနိဿဂ္ဂဒဿနေဝသေန ပဋိမုခံ ဝါ နိဿဋ္ဌဘာဝဒဿနေဝသေန ဘာဝနာဗလေန အဘိဘုယျ နိဿဋ္ဌဘာဝဒဿနေဝသေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **လဘတိ အတ္ထဝေဒံ လဘတိ ဓမ္မဝေဒန္တိ** ဧတ္ထ ဗုဒ္ဓါဒိသု အဝေစ္စပ္ပသာဒေါယေဝ အရဏီယတော **အတ္ထော၊** ဥပဂန္တဗ္ဗတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓာရဏတော **ဓမ္မော၊** ဝိနိပတိတုံ အပ္ပဒါနတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝေဒေါ**တိ ဂန္ထောပိ ဉာဏမ္ပိ သောမနဿမ္ပိ။ "တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ"တိအာဒီသု[၁] ဟိ ဂန္ထော "ဝေဒေါ"တိ ဝုစ္စတိ။ "ယံ ဗြာဟ္မဏံ ဝေဒဂုမာဘိဇညာ၊ အကိဉ္စနံ ကာမဘဝေ အသတ္တ"န္တိအာဒီသု[၂] ဉာဏံ။ "ယေ ဝေဒဇာတာ ဝိစရန္တိ လောကေ"တိ-အာဒီသု သောမနဿံ။ ဣဓ ပန သောမနဿဉ္စ သောမနဿသမ္ပယုတ္တဉာဏဉ္စ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ "လဘတိ အတ္ထဝေဒံ လဘတိ ဓမ္မဝေဒန္တိ အဝေစ္စပ္ပသာဒါ-ရမ္မဏသောမနဿဉ္စ သောမနဿမယဉာဏဉ္စ လဘတီ"တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ဝါ **အတ္ထဝေဒ**န္တိ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပန္နံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ ဝေဒံ။ **ဓမ္မဝေဒ**န္တိ အဝေစ္စပ္ပသာဒဿ ဟေတုံ ဩဓိသော ကိလေသပ္ပဟာနံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပန္နံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ ဝေဒန္တိ ဧဝမ္ပိ ဧတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိ-သမ္ဘိဒါ"တိ[၃]။ **ဓမ္မူပသံဟိတံ ပါမောဇ္ဇ**န္တိ တမေဝ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အတ္ထဓမ္မေ့ာနိဿယ-ဘူတံ ဝေဒဉ္စ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပန္နပါမောဇ္ဇံ။ တဉှိ အနဝဇ္ဇလက္ခဏေန ပစ္စဝေက္ခ-ဏာကာရပ္ပဝတ္တေန ဓမ္မေန **ဥပသံဟိတ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတီ**တိ ဣမိနာ ပါမောဇ္ဇေန ပမုဒိတဿ နိရာမိသာ ပီတိ ဇာယတိ။ **ပီတိမနဿာ**တိ ပီတိယာ ပီဏိတမနဿ။ **ကာယော ပဿမ္ဘတီ**တိ ကာယောပိ ပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ ဝူပသန္တဒရထော။ **ပဿဒ္ဓကာယော သုခ**န္တိ ဧဝံ ဝူပသန္တကာယ-ဒရထော စေတသိကသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ **စိတ္တံ သမာဓိယတီ**တိ စိတ္တံ သမ္မာ အာဓိယတိ အပ္ပိတံ ဝိယ အစလံ တိဋ္ဌတိ။

၇၆။ ဧဝမဿ ကိလေသပ္ပဟာနံ အဝေစ္စပ္ပသာဒဿမန္နာဂတံ ပစ္စဝေက္ခတော ဥပ္ပန္နဇ္ဈာနံ သောမနဿာဒိအာနိသံသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ "ယတောဓိ ခေါ ပန မေ"တိ ဝါရေန တဿ[၄] ပစ္စဝေက္ခဏာယ ပဝတ္တာကာရံ ပကာသေတွာ

၁-ဒီ ၁-၈၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၁-၄၇၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-အဘိ ၂-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။ ၄-တဿာ (သီ၊ သျာ)

တဿေဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါနုဘာဝဿ စကံ ဖလံ[1] ဒဿေန္တော **သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဧဝံသီလော**တိ တဿ အနာဂါမိမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ သီလက္ခန္ဓံ ဒဿေတိ။ **ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော**တိ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပညာက္ခန္ဓဉ္စ ဒဿေတိ။ **သာလီနန္တိ** လောဟိတသာလိဂန္ဓသာလိအာဒီနံ အနေကရူပါနံ။ **ပိဏ္ဍပါတန္တိ** ဩဒနံ။ **ဝိစိတကာဠကန္တိ** အပနီတကာဠကံ။ **နေဝဿ တံ ဟောတိ အန္တရာယာယာ**တိ တဿ ဧဝံဝိဓဿ ဘိက္ခုနော တံ ပိဏ္ဍပါတဘောဇနံ မဂ္ဂဿ ဝါ ဖလဿ ဝါ နေဝ အန္တရာယာယ ဟောတိ၊ ပဋိလဒ္ဓဂုဏဿ ဟိ တံ ကိမန္တရာယံ ကရိဿတိ။ ယောပိဿ အပ္ပဋိလဒ္ဓေါ စတုတ္ထမဂ္ဂေါ စ ဖလံ စ တပ္ပဋိလာဘာယ ဝိပဿနံ အာရဘတောပိ နေဝဿ တံ ဟောတိ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယံ ကာတုံ အသမတ္ထမေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဝုတ္တပ္ပကာရသီလဓမ္မပညာသင်္ဂဟေန မဂ္ဂေန ဝိသုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ။

ယသ္မာ စေတ္ထ ဧတဒေဝ ကာရဏံ၊ တသ္မာ တဒနုရူပံ ဥပမံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အစ္ဆန္တိ** ဝိပ္ပသန္နံ။ **ပရိသုဒ္ဓန္တိ** မလဝိဂမေန။ **ပရိယောဒါတန္တိ** ပဘဿရတာယ။ **ဥက္ကာမုခန္တိ** သုဝဏ္ဏကာရာနံ မူသာမုခံ။ သုဝဏ္ဏကာရာနံ မူသာ ဟိ ဣဓ **ဥက္ကာ**၊ အညတ္ထ ပန ဒီပိကာဒယောပိ ဝုစ္စန္တိ။ "ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသူ"တိ[2] ဟိ အာဂတဋ္ဌာနေ ဒီပိကာ "ဥက္ကာ"တိ ဝုစ္စတိ။ "ဥက္ကံ ဗန္ဓေယျ၊ ဥက္ကံ ဗန္ဓိတွာ ဥက္ကာမုခံ အာလိမ္ပေယျာ"တိ[3] အာဂတဋ္ဌာနေ အင်္ဂါရကပလ္လံ။ "ကမ္မာရာနံ ယထာ ဥက္ကာ၊ အန္တော ဈာယတိ နော ဗဟီ"တိ[4] အာဂတဋ္ဌာနေ ကမ္မာရုဒ္ဓနံ။ "ဧဝံဝိပါကော ဥက္ကာပါတော ဘဝိဿတီ"တိ[5] အာဂတဋ္ဌာနေ ဝါတဝေဂေါ "ဥက္ကာ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ အညေသု စ ဧဝရူပေသု "သဏ္ဍာသေန ဇာတရူပံ ဂဟေတွာ ဥက္ကာမုခေ ပက္ခိပတီ"တိ[6] အာဂတဋ္ဌာနေသု သုဝဏ္ဏကာရာနံ မူသာ "ဥက္ကာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြာယံ ဥပမာသံသန္ဒနာ—သံကိလိဋ္ဌဝတ္ထံ ဝိယ ဟိ သံကိလိဋ္ဌဇာတရူပံ ဝိယ စ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ပုထုဇ္ဇနကာလေ ကာမရာဂါဒိမလာနုဂတစိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အစ္ဆောဒကံ ဝိယ ဥက္ကာမုခံ ဝိယ စ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ။ တံ ဥဒကံ

၁-အနာဂါမိမဂ္ဂါနုဘာဝဿ စ ဖလံ (သီ၊ သျာ)
၂-ဒီ ၁-၄၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-မ ၃-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၆-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဒီ ၁-၁၀-ပိဋ္ဌေ။

ဥက္ကာမုခံ စ အာဂမ္မ ဝဏ္ဏသုဝဏ္ဏာနံ ပရိသုဒ္ဓတာ ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော ဝုတ္တပ္ပကာရသီလဓမ္မပညာသင်္ဂဟံ အနာဂါမိမဂ္ဂံ အာဂမ္မ ဝိသုဒ္ဓစိတ္တတာတိ။

၇၇။ **သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ**တိ ယထာနုသန္ဓိဝသေန ဒေသနာ အာဂတာ။ တယော ဟိ အနုသန္ဓီ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိ အဇ္ဈာသယာနုသန္ဓိ ယထာနုသန္ဓီတိ။ တတ္ထ “ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ‘သိယာ နု ခေါ ဘန္တေ ဗဟိဒ္ဓါ အသတိ ပရိတဿနာ’တိ။ ‘သိယာ ဘိက္ခူ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစာ”တိ[1] ဧဝံ ပုစ္ဆန္တာနံ ဝိဿဇ္ဇိတသုတ္တဝသေန **ပုစ္ဆာနုသန္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ “သိယာ ခေါ ပန တေ ဗြာဟ္မဏ ဧဝမဿ၊ အဇ္ဇာပိ နူန သမဏော ဂေါတမော အဝီတရာဂေါ”တိ[2] ဧဝံ ပရေသံ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဝုတ္တဿ သုတ္တဿ ဝသေန **အဇ္ဈာသယာနုသန္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယေန ပန ဓမ္မေန အာဒိမှိ ဒေသနာ ဥဋ္ဌိတာ၊ တဿ ဓမ္မဿ အနုရူပဓမ္မဝသေန ဝါ ပဋိပက္ခဝသေန ဝါ ယေသု သုတ္တေသု ဥပရိ ဒေသနာ အာဂစ္ဆတိ၊ တေသံ ဝသေန **ယထာနုသန္ဓိ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေယျထိဒံ၊ အာကင်္ခေယျသုတ္တေ ဟေဋ္ဌာ သီလေန ဒေသနာ ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ ဆ အဘိညာ အာဂတာ။ ကကစူပမေ ဟေဋ္ဌာ အက္ခန္တိယာ ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ ကကစူပမောဝါဒေါ အာဂတော။ အလဂဒ္ဒေ ဟေဋ္ဌာ ဒိဋ္ဌိပရိ-ဒီပနေန ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ တိပရိဝဋ္ဋသုညတာပကာသနာ အာဂတာ၊ စူဠ-အဿပုရေ ဟေဋ္ဌာ ကိလေသပရိဒီပနေန ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ ဗြဟ္မဝိဟာရာ အာဂတာ။ ကောသမ္ဗိယသုတ္တေ ဟေဋ္ဌာ ဘဏ္ဍနေန ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ သာရဏီယ-ဓမ္မာ အာဂတာ။ ဣမသ္မိမ္ပိ ဝတ္ထသုတ္တေ ဟေဋ္ဌာ ကိလေသပရိဒီပနေန ဥဋ္ဌိတာ၊ ဥပရိ ဗြဟ္မဝိဟာရာ အာဂတာ။ တေန ဝုတ္တံ “ယထာနုသန္ဓိဝသေန ဒေသနာ အာဂတာ”တိ။ ဗြဟ္မဝိဟာရေသု ပန အနုပဒဝဏ္ဏနာ စ ဘာဝနာနယော စ သဗ္ဗော သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တော။

၇၈။ ဧဝံ ဘဂဝါ အဘိဇ္ဈာဒီနံ ဥပက္ကိလေသာနံ ပဋိပက္ခဘူတံ သဗ္ဗသော စ ကာမရာဂဗျာပါဒပ္ပဟာနေန ဝိဟတပစ္စတ္ထိကတ္တာ လဒ္ဓပဒဋ္ဌာနံ တဿ အနာဂါမိနော ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိဿ အရဟတ္တာယ ဝိပဿနံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ ဒဿေတုံ **သော အတ္ထိ ဣဒန္တိ-**အာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော—သော အနာဂါမီ ဧဝံ ဘာဝိတဗြဟ္မဝိဟာရော တေသံ ဗြဟ္မဝိဟာရာနံ ယတော ကုတောစိ ဝုဋ္ဌာယ တေ ဧဝ ဗြဟ္မဝိဟာရဓမ္မေ

၁-မ ၁-၁၈၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၂၈-ပိဋ္ဌေ။

နာမဝသေန တေသံ နိဿယံ ဟဒယဝတ္ထုံ ဝတ္ထုနိဿယာနိ ဘူတာနီတိ ဣမိနာ နယေန ဘူတုပါဒါယဓမ္မေ ရူပဝသေန စ ဝဝတ္ထပေတွာ **အတ္ထိ ဣဒန္တိ** ပဇာနာတိ၊ ဧတ္တာဝတာနေန ဒုက္ခသစ္စဝဝတ္ထာနံ ကတံ ဟောတိ။ တတော တဿ ဒုက္ခဿ သမုဒယံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော **အတ္ထိ ဟီနန္တိ** ပဇာနာတိ၊ ဧတ္တာ-ဝတာနေန သမုဒယသစ္စဝဝတ္ထာနံ ကတံ ဟောတိ။ တတော တဿ ပဟာနုပါယံ ဝိစိနန္တော **အတ္ထိ ပဏီတန္တိ** ပဇာနာတိ၊ ဧတ္တာဝတာနေန မဂ္ဂသစ္စဝဝတ္ထာနံ ကတံ ဟောတိ။ တတော တေန မဂ္ဂေန အဓိဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဝိစိနန္တော **အတ္ထိ ဥတ္တရိ ဣမဿ သညာဂတဿ နိဿရဏန္တိ** ပဇာနာတိ၊ ဣမဿ မယာ အဓိဂတဿ ဗြဟ္မဝိဟာရသညာဂတဿ ဥတ္တရိ နိဿရဏံ နိဗ္ဗာနံ အတ္ထီတိ ဧဝံ ပဇာနာတီတိ အဓိပ္ပါယော၊ ဧတ္တာဝတာနေန နိရောဓသစ္စဝဝတ္ထာနံ ကတံ ဟောတိ။ **တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော**တိ တဿ ဝိပဿနာပညာယ ဧဝံ စတူဟိ အာကာရေဟိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဇာနတော, မဂ္ဂပညာယ ဧဝံ ပဿတော, ဘယဘေရဝေ ဝုတ္တနယေနေဝ ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီတိ။

ဧဝံ ယာဝ အရဟတ္တာ ဒေသနံ ပါပေတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တဿံ ပရိသတိ နှာနသုဒ္ဓိကော ဗြာဟ္မဏော နိသိန္နော၊ သော ဧဝံ နှာနသုဒ္ဓိယာ ဝဏ္ဏံ ဝုစ္စမာနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတီတိ ဘဂဝတာ ဝိဒိတော၊ တသ္မာ တဿ စောဒနတ္ထာယ "အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သိနာတော အန္တရေန သိနာနေနာ"တိ ဣမံ ပါဋိယေက္ကံ အနုသန္ဓိံ အာဟ။ တတ္ထ **အန္တရေန သိနာနေနာ**တိ အဗ္ဘန္တရေန ကိလေသဝုဋ္ဌာနသိနာနေန။

၇၉။ **သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇော**တိ **ဘာရဒွါဇော** နာမ သော ဗြာဟ္မဏော အတ္တနော ဂေါတ္တဝသေန၊ သုန္ဒရိကာယ ပန နဒိယာ သိနာတဿ ပါပပ္ပဟာနံ[1] ဟောတီတိ အယမဿ ဒိဋ္ဌိ၊ တသ္မာ "သုန္ဒရိကဘာရဒွါဇော"တိ ဝုစ္စတိ။ သော တံ ဘဂဝတော ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ "မယံ သိနာနသုဒ္ဓိံ ဝဏ္ဏေမ၊ သမဏောပိ ဂေါတမော တထေဝ ဝဏ္ဏေတိ၊ သမာနစ္ဆန္ဒော ဒါနိ ဧသ အမှေဟီ"တိ။ အထ ဘဂဝန္တံ ဗာဟုကံ နဒိံ ဂန္တွာ တံ တတ္ထ ပါပံ ပဝါဟေတွာ အာဂတံ ဝိယ မညမာနော အာဟ "ဂစ္ဆတိ ပန ဘဝံ ဂေါတမော ဗာဟုကံ နဒိံ သိနာယိတု"န္တိ။ ဘဂဝါ တဿ ဂစ္ဆာမီတိ ဝါ န ဂစ္ဆာမီတိ ဝါ အဝတွာယေဝ ဗြာဟ္မဏဿ ဒိဋ္ဌိသမုဃ္ဃါတံ ကတ္တုကာမော "ကိံ ဗြာဟ္မဏ ဗာဟုကာယ

၁-ပါပပ္ပဝါဟနံ (သီ)

နဒိယာ၊ ကိံ ဗာဟုကာ နဒီ ကရိဿတီ”တိ အာဟ။ တဿတ္ထော၊ ကိံ ပယောဇနံ ဗာဟုကာယ၊ ကိံ သာ ကရိဿတိ၊ အသမတ္ထာ သာ ကဿစိ အတ္ထာယ၊ ကိံ တတ္ထ ဂမိဿာမီတိ။

အထ ဗြာဟ္မဏော တံ ပသံသန္တော **လောက္ခသမ္မတာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **လောက္ခသမ္မတာ**တိ လူခဘာဝသမ္မတာ၊ **လူခဘာဝ**န္တိ စောက္ခဘာဝံ၊ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ ဒေတီတိ ဧဝံ သမ္မတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **လောကျသမ္မတာ**တိပိ ပါဠော။ တဿတ္ထော၊ သေဋ္ဌံ လောကံ ဂမယတီတိ ဧဝံ သမ္မတာတိ။ **ပုညသမ္မတာ**တိ ပုညန္တိ သမ္မတာ။ **ပဝါဟေတီ**တိ ဂမယတိ ဝိသောဓေတိ။ **ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသီ**တိ ဂါထာဟိ အဘာသိ။ ဂါထာ စ ဝုစ္စမာနာ တဒတ္ထဒီပနတ္ထမေဝ ဝါ ဂါထာရုစိကာနံ ဝုစ္စတိ ဝိသေသတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝါ။ ဣမ ပနေတာ ဥဘယတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဗာဟုကန္တိ ဣဒမေဝ ဟိ ဧတ္ထ ဝစနံ တဒတ္ထဒီပကံ၊ သေသာနိ ဝိသေသတ္ထ-ဒီပကာနိ။ ယထေဝ ဟိ ဗာဟုကံ၊ ဧဝံ အဓိကက္ကာဒီနိပိ လောကော ဂစ္ဆတိ နှာနေန ပါပံ ပဝါဟေတုံ။ တတ္ထ ယေ တေသံ ဌာနာနံ အာသန္နာ ဟောန္တိ၊ တေ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ နှာယန္တိ။ ယေ ဒူရာ၊ တေ ယထာဗလံ ဒွိက္ခတ္တုံ သကိံ ဧကဒိဝသန္တရံ၊ ဧဝံ ယာဝ သံဝစ္ဆရန္တရံ နှာယန္တိ။ ယေ ပန သဗ္ဗထာပိ ဂန္တုံ န သက္ကောန္တိ၊ တေ ဃဋေဟိပိ တတော ဥဒကံ အာဟရာပေတွာ နှာယန္တိ၊ သဗ္ဗံ စေတံ နိရတ္ထကံ၊ တသ္မာ ဣမံ ဝိသေသတ္ထံ ဒီပေတုံ **အဓိကက္ကာ-ဒီနိပီ**တိ အာဟ။

တတ္ထ **အဓိကက္က**န္တိ နှာနသမ္ဘာရဝသေန လဒ္ဓဝေါဟာရံ ဧကံ တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ။ **ဂယာ**တိပိ မဏ္ဍလဝါပိသဏ္ဌာနံ တိတ္ထမေဝ ဝုစ္စတိ။ **ပယာဂါ**တိ တေမ္ပိ ဂင်္ဂါယ ဧကံ တိတ္ထမေဝ မဟာပနာဒဿ ရညော ဂင်္ဂါယံ နိမုဂ္ဂပါသာဒဿ သောပါန-သမ္မုခဋ္ဌာနံ၊ ဗာဟုကာ သုန္ဒရိကာ သရဿတီ ဗာဟုမတီတိ ဣမာ ပန စတဿော နဒိယော။ **ဗာလော**တိ ဒုပ္ပညော။ **ပက္ခန္ဒော**တိ ပဝိသန္တော။ **န သုဇ္ဈတီ**တိ ကိလေသသုဒ္ဓိံ န ပါပုဏာတိ၊ ကေဝလံ ရဇောဇလ္လမေဝ ပဝါဟေတိ။

ကိံ သုန္ဒရိကာ ကရိဿတီတိ သုန္ဒရိကာ ကိလေသဝိသောဓနေ ကိံ ကရိ-ဿတိ၊ န ကိဉ္စိ ကာတုံ သမတ္ထာတိ အဓိပ္ပါယော။ ဧသ နယော **ပယာဂ-ဗာဟုကာ**သု။ ဣမေဟိ စ တီဟိ ပဒေဟိ ဝုတ္တေဟိ ဣတရာနိပိ စတ္တာရိ လက္ခဏာဟာရနယေန ဝုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ယထေဝ သုန္ဒရိကာ

ပယာဂါ ဗာဟုကာ န ကိဉ္စိ ကရောန္တိ၊ တထာ အမိကဏ္ဍာဒယောပီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေရိန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စဝေရသမန္နာဂတံ။ **ကတကိဗ္ဗိသန္တိ** ကတလုဒ္ဒ-ကမ္မံ။ **န ဟိ နံ သောဓယေ**တိ သုန္ဒရိကာ ဝါ ပယာဂါ ဝါ ဗာဟုကာ ဝါ န သောဓယေ၊ န သောဓေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပါပကမ္မိန္တိ** ပါပကေဟိ ဝေရကိဗ္ဗိသကမ္မေဟိ ယုတ္တံ၊ လာမကကမ္မယုတ္တံ ဝါ ဝေရကိဗ္ဗိသဘာဝံ အပ္ပတ္တေဟိ ခုဒ္ဒကေဟိပိ ပါပေဟိ ယုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သုဒ္ဓဿာတိ နိက္ကိလေသဿ။ **သဒါ ဖဂ္ဂူ**တိ နိစ္စမ္ပိ ဖဂ္ဂုနီနက္ခတ္တမေဝ။ ဖဂ္ဂုနမာသေ ကိရ "ဥတ္တရဖဂ္ဂုနဒိဝသေ ယော နှာယတိ၊ သော သံဝစ္ဆရံ ကတပါပံ သောဓေတီ"တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကော သော ဗြာဟ္မဏော၊ တေနဿ ဘဂဝါ တံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိဟနန္တော အာဟ "သုဒ္ဓဿ ဝေ သဒါ ဖဂ္ဂူ"တိ။ နိက္ကိလေသဿ နိစ္စံ ဖဂ္ဂုနီနက္ခတ္တံ၊ ဣတရော ကိံ သုဇ္ဈတီတိ။ **ဥပေါသထော သဒါ**တိ သုဒ္ဓဿ စ စာတုဒ္ဒသပန္နရသာဒီသု ဥပေါသထင်္ဂါနိ အသမာဒိယတောပိ နိစ္စမေဝ ဥပေါသထော။ **သုဒ္ဓဿ သုစိကမ္မဿာ**တိ နိက္ကိလေသတာယ သုဒ္ဓဿ သုစီဟိ ကာယကမ္မာဒီဟိ သမန္နာဂတဿ။ **သဒါ သမ္ပဇ္ဇတေ ဝတန္တိ** ဤဒိသဿ စ ကုသလူပသဉှိတံ ဝတသမာဒါနမ္ပိ နိစ္စံ သမ္ပန္နမေဝ ဟောတီတိ။ **ဣဓေဝ သိနာဟီ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ မမ သာသနေ သိနာဟိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သစေ အဇ္ဈတ္တိကကိလေသမလပ္ပဝါဟနံ ဣစ္ဆသိ၊ ဣဓေဝ မမ သာသနေ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂ-သလိလေန သိနာဟိ၊ အညတြ ဟိ ဣဒံ နတ္ထီ"တိ။

ဣဒါနိဿ သပ္ပါယဒေသနာဝသေန တီသုပိ ဒွါရေသု သုဒ္ဓိံ ဒဿေန္တော **သဗ္ဗဘူတေသု ကရောဟိ ခေမတန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခေမတန္တိ** အဘယံ ဟိတဘာဝံ၊ မေတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေနဿ မနောဒွါရသုဒ္ဓိ ဒဿိတာ ဟောတိ။

သစေ မုသာ န ဘဏသီတိ ဧတေနဿ ဝစီဒွါရသုဒ္ဓိ။ **သစေ ပါဏံ န ဟိံသသိ သစေ အဒိန္နံ နာဒိယသီ**တိ ဧတေဟိ ကာယဒွါရသုဒ္ဓိ။ **သဒ္ဒ-ဟာနော အမစ္ဆရီ**တိ ဧတေဟိ ပန နံ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓဒွါရံ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ စာဂသမ္ပဒါယ စ နိယောဇေသိ။ **ကိံ ကာဟသိ ဂယံ ဂန္တွာ၊ ဥဒပါနောပိ တေ ဂယာ**တိ အယံ ပန ဥပဍ္ဎဂါထာ၊ သစေ သဗ္ဗဘူတေသု ခေမတံ ကရိဿသိ၊ မုသာ န ဘဏိဿသိ၊ ပါဏံ န ဟနိဿသိ၊ အဒိန္နံ နာဒိယိဿသိ၊ သဒ္ဒဟာနော အမစ္ဆရီ ဘဝိဿသိ၊ ကိံ ကာဟသိ ဂယံ ဂန္တွာ ဥဒပါနောပိ တေ

ဂယာ၊ ဂယာယပိ ဟိ တေ န္ှာယန္တာ ဥဒပါနေပိ ဇုမာယ ဧဝ ပဋိပတ္တိယာ ကိလေသသုဒ္ဓိ၊ သရီရမလသုဒ္ဓိ ပန ဥဘယတ္ထ သမာတိ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ စ လောကေ ဂယာ သမ္မတတရာ၊ တသ္မာ တဿ ဘဂဝါ "ဂန္တွာ ပန ဘာဝံ ဝေါတမော ဗာဟုက"န္တိ ပုဋ္ဌောပိ "ကိံ ကာဟသိ ဗာဟုကံ ဂန္တွာ"တိ အဝတွာ "ကိံ ကာဟသိ ဂယံ ဂန္တွာ"တိ အာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၀။ **ဧဝံ ဝုတ္တေတိ** ဧဝမာဒိ ဘယဘေရဝေ ဝုတ္တတ္တာ ပါကဋမေဝ။ **ဧကော ဝူပကဋ္ဌော**တိအာဒိသု ပန **ဧကော** ကာယဝိဝေကေန။ **ဝူပကဋ္ဌော** စိတ္တဝိဝေကေန။ **အပ္ပမတ္တော** ကမ္မဋ္ဌာနေ သတိ အဝိဇဟနေန။ **အာတာပီ** ကာယိကစေတသိကဝီရိယသင်္ခါတေန အာတာပေန။ **ပဟိတတ္တော** ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခတာယ။ **ဝိဟရန္တော** အညတရဣရိယာပထဝိဟာရေန။ **နစိရဿေဝါ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ။ **ကုလပုတ္တာ**တိ ဒုဝိဓာ ကုလပုတ္တာ ဇာတိကုလပုတ္တာ စ အာစာရကုလပုတ္တာ စ၊ အယံ ပန ဥဘယထာပိ ကုလပုတ္တော။ **အဂါရသ္မာ**တိ ဃရာ။ အဂါရဿ ဟိတံ **အဂါရိယံ၊** ကသိဂေါရက္ခာဒိကုဋုမ္ဗပေါသနကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ နတ္ထိ ဧတ္ထ အဂါရိယန္တိ **အနဂါရိယံ၊** ပဗ္ဗဇ္ဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ **ပဗ္ဗဇန္တီ**တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဥပသင်္ကမန္တိ။ **တဒနုတ္တရန္တိ** တံ အနုတ္တရံ။ **ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ** မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္တဖလန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ** တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ**တိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ အပရပ္ပစ္စယံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီ**တိ ပါပုဏိတွာ သမ္ပာဒေတွာ ဝိဟာသိတိ၊ ဧဝံ ဝိဟရန္တော စ **ခီဏာ ဇာတိ။ပ။ အဗ္ဘညာသိ။** ဧတေနဿ ပစ္စဝေက္ခဏာဘူမိံ ဒဿေတိ။

ကတမာ ပနဿ ဇာတိ ခီဏာ၊ ကထံ စ နံ အဗ္ဘညာသီတိ။ ဝုစ္စတေ၊ ကာမဉ္စေတံ ဘယဘေရဝေပိ ဝုတ္တံ၊ တထာပိ နံ ဣဓ ပဌမပုရိသဝသေန ယောဇနာနယဿ ဒဿနတ္ထံ ပုန သင်္ခေပတော ဘဏာမ။ န တာဝဿ အတီတာ ဇာတိ ခီဏာ, ပုဗ္ဗေဝ ခီဏတ္တာ။ န အနာဂတာ, တတ္ထ ဝါယာမာဘာဝတော။ န ပစ္စုပ္ပန္နာ, ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ။ မဂ္ဂဿ ပန အဘာဝိတတ္တာ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝေသု ဧကစတုပဉ္စက္ခန္ဓပ္ပဘေဒါ ဇာတိ၊ သာ မဂ္ဂဿ ဘာဝိတတ္တာ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ အာပဇ္ဇနေန ခီဏာ၊ တံ သော မဂ္ဂဘာဝနာယ ပဟီနကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ကိလေသာဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ကမ္မံ အာယတိံ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ဟောတီတိ ဇာနန္တော ဇာနာတိ။

ဝုသိတန္တိ ဝုတ္ထံ ပရိဝုတ္ထံ၊ ကတံ စရိတံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မစရိယ**န္တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ။ **ကတံ ကရဏီယ**န္တိ စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပရိညာ-ပဟာနသစ္ဆိကိရိယဘာဝနာဝသေန သောဠသဝိဓမ္ပိ ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပိတန္တိ အတ္ထော။ **နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ**တိ ဣဒါနိ ပုန ဣတ္ထဘာဝါယ ဧဝံသောဠသကိစ္စဘာဝါယ, ကိလေသက္ခယာယ ဝါ မဂ္ဂဘာဝနာ နတ္ထီတိ။ အထ ဝါ **ဣတ္ထတ္တာယာ**တိ ဣတ္ထဘာဝတော ဣမသ္မာ ဧဝံပကာရာ ဣဒါနိ ဝတ္တမာနက္ခန္ဓသန္တာနာ အပရံ ခန္ဓသန္တာနံ နတ္ထိ။ ဣမေ ပန ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပရိညာတာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဆိန္နမူလကော ရုက္ခော ဝိယာတိ အဗ္ဘညာသိ။ **အညတရော**တိ ဧကော။ **အရဟတ**န္တိ အရဟန္တာနံ၊ ဘဂဝတော သာဝကာနံ အရဟတံ အဗ္ဘန္တရော အဟောသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သလ္လေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သလ္လေခသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာစုန္ဒော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ **သာယန္ဟသမယ**န္တိ သာယန္ဟကာလေ။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဧတ္ထ **ပဋိသလ္လာန**န္တိ တေဟိ တေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ သလ္လာနံ နိလီယနံ၊ ဧကီဘာဝေါ ပဝိဝေကောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော တတော ဝုဋ္ဌိတော၊ သော ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ။ အယံ ပန ယသ္မာ ပဋိသလ္လာနာနံ ဥတ္တမတော ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာသိ၊ တသ္မာ "ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော"တိ ဝုတ္တော။ **ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ**တိ သမဒသနခုဇ္ဇလဝိဘူသိ-တေန သိရသာ ဘဂဝန္တံ သက္ကစ္စံ ဝန္ဒိတွာ၊ အဘိဝါဒါပေတွာ ဝါ "သုခီ ဘဝ စုန္ဒာ"တိ ဧဝံ ဝစီဘေဒံ ကာရာပေတွာ၊ ဘဂဝါ ပန ကိရ ဝန္ဒိတော သမာနော သုဝဏ္ဏဒုန္ဒုဘိသဒိသံ ဂီဝံ ပဂ္ဂယှ ကဏ္ဏသုခံ ပေမနီယံ အမတာဘိသေကသဒိသံ ဗြဟ္မဃောသံ နိစ္ဆာရေန္တော "သုခီ ဟောဟီ"တိ တဿ တဿ နာမံ ဂဟေတွာ ဝဒတိ၊ ဧတံ အာစိဏ္ဏံ တထာဂတာနံ။ တတြိဒံ သာဓကသုတ္တံ၊ "သက္ကော ဘန္တေ ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇ္ဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီတိ၊ သုခီ ဟောတု ပဉ္စသိခ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇ္ဇနော၊ သုခကာမာ ဟိ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ယေ

စသြေ သန္တိ ပုထုကာယာ”တိ[၁]။ ဧဝံ စ ပန တထာဂတာ ဝေရူပေ မဟေသက္ခေ ယက္ခေ အဘိဝဒန္တီတိ။

ယာ ဣမာတိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗာဘိမုခံ ကရောန္တော ဝိယ အာဟ။ **အနေကဝိဟိတာ**တိ နာနပ္ပကာရာ။ **ဒိဋ္ဌိယော**တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော။ **လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ သတ္တေသု ပါတုဘဝန္တိ။ **အတ္တဝါဒပ္ပဋိသံယုတ္တာ**တိ ‘‘ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီ’’တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန အတ္တဝါဒေန ပဋိသံယုတ္တာ၊ တာ ဝီသတိ ဘဝန္တိ။ **လောကဝါဒပ္ပဋိသံယုတ္တာ**တိ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန လောကဝါဒေန ပဋိသံယုတ္တာ၊ တာ အဋ္ဌ ဟောန္တိ သဿတော၊ အသဿတော၊ သဿတော စ အသဿတော စ၊ နေဝသဿတော နာသဿတော၊ အန္တဝါ၊ အနန္တဝါ၊ အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ၊ နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ အတ္တာ စ လောကော စာတိ ဧဝံ ပဝတ္တတ္တာ။

အာဒိမေဝါတိအာဒိသု အယမဓိပ္ပါယော၊ ကိံ နု ခေါ ဘန္တေ အာဒိမေဝ မနသိကရောန္တဿ အပ္ပတွာပိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဝိပဿနာမိဿကပဌမမနသိကာရမေဝ မနသိကရောန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧဝမေတာသံ ဧတ္တကေနေဝ ဥပါယေန ဧတာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဟာနံ စ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ စ ဟောတီတိ။ ဣဒံ စ ထေရော အတ္တနာ အနဓိမာနိကောပိ သမာနော အဓိမာနိကာနံ အဓိမာနပ္ပဟာနတ္ထံ အဓိမာနိကော ဝိယ ဟုတွာ ပုစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပရေ ပနာဟု “ထေရဿ အန္တေဝါသိကာ အာဒိမနသိကာရေနေဝ ဒိဋ္ဌီနံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ ဟောတီတိ ဧဝံသညိနောပိ, သမာပတ္တိဝိဟာရာ သလ္လေခဝိဟာရာတိ ဧဝံသညိနောပိ အတ္ထိ။ သော တေသံ အတ္ထာယ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆတီ’’တိ။

၈၂။ အထဿ ဘဂဝါ တာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ပဟာနူပါယံ ဒဿေန္တော **ယာ ဣမာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယတ္ထ စေတာ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိအာဒိ ပဉ္စက္ခန္ဓေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧတေသု ဟိ ဧတာ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယထာဟ ‘‘ရူပေ ခေါ ဘိက္ခဝေ သတိ ရူပံ အဘိနိဝိဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော အတ္တာ သော လောကော သော ပေစ္စ ဘဝိဿာမိ နိစ္စော ဓုဝေါ သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော’’တိ[၂] ဝိတ္ထာရော။ အာရမ္မဏဝသေန ပန ဧကဝစနံ ကတွာ **ယတ္ထ စာ**တိ အာဟ၊ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ **ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အနုသေန္တိ သမုဒါစရန္တီ**တိ ဣမေသံ ဧဝံ နာနာကရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇာတိဝသေန ဟိ အဇာတာ ဇာယမာနာ **ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ ပုနပ္ပုနံ အာသေဝိတာ

၁-ဒီ ၂-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ။

ထာမဂတာ အပ္ပဋိဝိနီတာ **အနုသေန္တီ**တိ။ ကာယဝစီဒွါရံ သမ္ပတ္တာ **သမုဒါ-**
စရန္တီတိ၊ ဣဒမေတေသံ နာနာကရဏံ။ **တံ နေတံ မမာ**တိအာဒီသု တံ
ပဉ္စက္ခန္ဓပ္ပဘေဒံ အာရမ္မဏံ ဧတံ မယှံ န ဟောတိ၊ အဟမ္ပိ ဧသော န အသ္မိ၊
ဧသော မေ အတ္တာပိ န ဟောတီတိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ
ပဿတောတိ ဧဝံ တာဝ ပဒတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ပန ဧတ္ထ ဧတံ မမာတိ တဏှာဂါဟော၊ တဉ္စ ဂဏှန္တော အဋ္ဌ-
သတတဏှာဝိစရိတပ္ပဘေဒံ တဏှာပပဉ္စံ ဂဏှာတိ။ ဧသောဟမသ္မီတိ မာန-
ဂါဟော၊ တဉ္စ ဂဏှန္တော နဝပ္ပဘေဒံ မာနပပဉ္စံ ဂဏှာတိ။ ဧသော မေ
အတ္တာတိ ဒိဋ္ဌိဂါဟော၊ တဉ္စ ဂဏှန္တော ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတပ္ပဘေဒံ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စံ ဂဏှာတိ။
တသ္မာ **နေတံ မမာ**တိ ဝဒန္တော ဘဂဝါ ယထာဝုတ္တပ္ပဘေဒံ တဏှာပပဉ္စံ
ပဋိက္ခိပတိ။ **နေသောဟမသ္မီ**တိ မာနပပဉ္စံ။ **န မေသော အတ္တာ**တိ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စံ။
ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာယေဝ စေတ္ထ တဏှာမာနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဧဝမေတန္တိ** ဧဝံ “နေတံ
မမာ”တိအာဒိနာ အာကာရေန ဧတံ ခန္ဓပဉ္စကံ။ **ယထာဘူတန္တိ** ယထာ
သဘာဝံ၊ ယထာ အတ္ထီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ခန္ဓပဉ္စကဉှိ ဧတေနေဝ အာကာရေန
အတ္ထိ။ မမန္တိအာဒိနာ ပန ဂယှမာနမ္ပိ တေနာကာရေန နေဝတ္ထီတိ အဓိပ္ပါယော။
သမ္မပ္ပညာယ ပဿတောတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂပညာပရိယောသာနာယ ဝိပဿ-
နာပညာယ သုဋ္ဌု ပဿန္တဿ။ **ဧဝမေတာသန္တိ** ဧတေန ဥပါယေန ဧတာသံ။
ပဟာနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါတိ ဥဘယမ္ပေတံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဿေဝါဓိဝစနံ။

ဧဝံ ဘဂဝါ အာဒိမနသိကာရေနေဝ ဒိဋ္ဌီနံ ပဟာနံ ဟောတိ နု ခေါ
နောတိ အာယသ္မတာ မဟာစုန္ဒေန အဓိမာနိကာနံ ဝသေန ပုဋ္ဌော
သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌိပဟာနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သယမေဝ အဓိမာနိကာနံ
ဈာနံ ဝိဘဇန္တော **ဌာနံ ခေါ ပနေတန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဓိမာနိကာ**
နာမ ယေသံ အပ္ပတ္တေ ပတ္တသညာယ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သွာယံ ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနော နေဝ လောကဝဋ္ဋာနုသာရီနံ ဗာလပုထုဇ္ဇနာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အရိယ-
သာဝကာနံ။ န ဟိ သောတာပန္နဿ “သကဒါဂါမီ အဟ”န္တိ အဓိမာနော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န သကဒါဂါမိဿ “အနာဂါမီ အဟ”န္တိ၊ န အနာဂါမိနော “အရဟာ
အဟ”န္တိ၊ ကာရကဿေဝ ပန သမထဝသေန ဝါ ဝိပဿနာဝသေန ဝါ
ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသဿ နိစ္စံ ယုတ္တပယုတ္တဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
တဿ ဟိ သမထဝိက္ခမ္ဘိတာနံ ဝါ ဝိပဿနာဝိက္ခမ္ဘိတာနံ ဝါ ကိလေသာနံ
သမုဒါစာရံ အပဿတော “သောတာပန္နော အဟန္တိ ဝါ၊ သကဒါဂါမီ၊

အနာဂါမိ၊ အရဟာ အဟု”န္တိ ဝါ အဓိမာနေန ဥပ္ပန္နော တိ, တလင်္ဂရ[၁]တိဿ-ပဗ္ဗတဝါသီဓမ္မဒိန္နတ္ထေရေန ဩဝါဒိယမာနတ္ထေရာနံ[၂] ဝိယ။

ထေရဿ ကိရ အစိရူပသမ္ပန္နဿေဝ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆိံသု၊ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တိဿမဟာဝိဟာရဝါသီ ဘိက္ခုသံဃော “န အဋ္ဌာနနိယောဇကော ထေရောတိ ထေရံ အာနေထာ”တိ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ပါဟေသိ။ တေ ဂန္တွာ “အာဝုသော ဓမ္မဒိန္န ဘိက္ခုသံဃော တံ ပက္ကောသာပေ-တီ”တိ အာဟံသု။ သော အာဟ “ကိံ ပန တုမှေ ဘန္တေ အတ္တာနံ ဂဝေသထ ပရ”န္တိ။ အတ္တာနံ သပ္ပုရိသာတိ၊ သော တေသံ ကမ္မဋ္ဌာနမဒါသိ၊ သဗ္ဗေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ ဘိက္ခုသံဃော ပုန အညေ ဘိက္ခူ ပါဟေသိ၊ ဧဝံ ယာဝ-တတိယံ ပဟိတာ သဗ္ဗေပိ တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ ဝိဟရိံသု။

တတော သံဃော ဂတဂတာ နာဂစ္ဆန္တီတိ အညတရံ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတံ ပါဟေသိ၊ သော ဂန္တွာ စ “ဘန္တေ ဓမ္မဒိန္န တိက္ခတ္တုံ တိဿမဟာဝိဟာရဝါသီ ဘိက္ခုသံဃော တုယှံ သန္တိကေ ပေသေသိ၊ တွံ နာမ သံဃဿ အာဏံ ဂရုံ န ကရောသိ၊ နာဂစ္ဆသီ”တိ အာဟ။ ထေရော ကိမေတန္တိ ပဏ္ဏသာလံ အပ္ပဝိသိတွာဝ ပတ္တစီဝရံ ဂါဟာပေတွာ တာဝဒေဝ နိက္ခမိ၊ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဟက်နဝိဟာရံ[၃] ပါဝိသိ။ တတ္ထ စေကော မဟာထေရော သဋ္ဌိဝဿာတီတော အဓိမာနေန အရဟတ္တံ ပဋိဇာနာတိ၊ ထေရော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ အဓိဂမံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော အာဟ “အာမ ဓမ္မဒိန္န၊ ယံ ပဗ္ဗဇိတေန ကာတဗ္ဗံ၊ စိရကတံ တံ မယာ၊ အတီတသဋ္ဌိဝဿောမှိ ဧတရဟီ”တိ။ ကိံ ဘန္တေ ဣဒ္ဓိမ္ပိ ဝဠဉ္ဇေထာတိ။ အာမ ဓမ္မဒိန္နာတိ။ သာဓု ဝတ ဘန္တေ၊ ဟတ္ထိံ တုမှာကံ ပဋိမုခံ အာဂစ္ဆန္တံ မာပေထာတိ။ သာဓာဝုသောတိ ထေရော သဗ္ဗသေတံ သတ္တပ္ပတိဋ္ဌံ တိဓာပဘိန္နံ နင်္ဂုဋ္ဌံ ဗီဇယမာနံ သောဏ္ဍံ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ဒွိဟိ ဒန္တေဟိ ဝိဇ္ဈိတုကာမံ ဝိယ ပဋိမုခံ အာဂစ္ဆန္တံ မဟာဟတ္ထိံ မာပေသိ။ သော တံ အတ္တနာယေဝ မာပိတံ ဟတ္ထိံ ဒိသွာ ဘီတော ပလာယိတုံ အာရဘိ၊ တဒါဝ အတ္တာနံ “နာဟံ အရဟာ”တိ ဉတွာ ဓမ္မဒိန္နဿ ပါဒမူလေ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ “ပတိဋ္ဌာ မေ ဟောဟိ အာဝုသော”တိ အာဟ။ ဓမ္မဒိန္နော “မာ ဘန္တေ သောစိ၊ မာ အနတ္တမနော အဟောသိ၊ ကာရကာနံယေဝ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ ထေရံ သမဿာသေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနမဒါသိ။ ထေရော တဿော-ဝါဒေ ဌတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

၁-ဝါင်္ဂရ (က) ၂-ဩဝါဒိတတ္ထေရာနံ (က) ၃-တင်္ဏဝိဟာရံ (က)

စိတ္တလပဗ္ဗတေပိ တာဒိသော[၁] ထေရော ဝသတိ။ ဓမ္မဒိန္နော တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ပုစ္ဆိ။ သောပိ တထေဝ ဗျာကာသိ။ တတော နံ ဓမ္မဒိန္နော ကိံ ဘန္တေ ဣဒ္ဓိမှိ ဝဠဉ္ဇေထာတိ အာဟ။ အာမာဝုသောတိ။ သာဓု ဝတ ဘန္တေ၊ ဧကံ ပေါက္ခရဏိံ မာပေထာတိ။ ထေရော မာပေသိ။ ဧတ္ထ ဘန္တေ ပဒုမဂုမ္ဗံ မာပေထာတိ။ တမ္ပိ မာပေသိ။ ပဒုမဂုမ္ဗေ မဟာပဒုမံ မာပေထာတိ။ တမ္ပိ မာပေသိ။ ဧတသ္မိံ ပဒုမဂုမ္ဗေ ဌတွာ မဓုရဿရေန ဂါယန္တံ နစ္စန္တံ စ ဧကံ ဣတ္ထိဝိဂ္ဂဟံ မာပေထာတိ။ တမ္ပိ မာပေသိ။ သော ဧတံ ဘန္တေ ပုနပ္ပုနံ ဥပနိဇ္ဈာယထာတိ ဝတွာ သယံ ပါသာဒံ ပါဝိသိ။ ထေရဿ တံ ဥပနိဇ္ဈာယတော သဋ္ဌိဝဿာနိ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာ စလိံသု၊ သော တဒါ အတ္တာနံ ဉတွာ ပုရိမတ္ထေရော ဝိယ ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ဓမ္မဒိန္နောပိ အနုပုဗ္ဗေန တိဿမဟာဝိဟာရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ စ သမယေ ထေရာ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ ဥပ္ပါဒေတွာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ ဧကံ ကိရ တေသံ ဝတ္တံ။ တေန နေသံ ဧကောပိ "ဣမ ပတ္တစီဝရံ ဌပေဟီ"တိ ဓမ္မဒိန္နံ ဝတ္တာ ပုစ္ဆိတာပိ နာဟောသိ။ ဓမ္မဒိန္နော ဧသော ဘဝေယျာတိ ဉတွာ ပန ပဉှံ ပုစ္ဆိံသု။ သော ပုစ္ဆိတပဉှေ တိက္ခေန အသိနာ ကုမုဒနာဠကလာပံ ဝိယ ဆိန္ဒိတွာ ပါဒင်္ဂုလိယာ မဟာပထဝိံ ပဟရိ။ ဘန္တေ အယံ အစေတနာ မဟာပထဝီပိ ဓမ္မဒိန္နဿ ဂုဏံ ဇာနာတိ။ တုမှေ ပန န ဇာနိတ္ထာတိ စ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

''အစေတနာယံ ပထဝီ၊ ဝိဇာနာတိ ဂုဏာဂုဏံ။
သစေတနာထ ခေါ ဘန္တေ၊ န ဇာနာထ ဂုဏာဂုဏ''န္တိ။

တာဝဒေဝ စ အာကာသေ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ တလင်္ဂရတိဿပဗ္ဗတမေဝ အဂမာသိ။ ဧဝံ ကာရကဿေဝ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ တာဒိသာနံ ဘိက္ခူနံ ဝသေန ဈာနံ ဝိဘဇန္တော **ဌာနံ ခေါ ပနေတန္တိ**-အာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော၊ အတ္ထေတံ ကာရဏံ၊ နေတံ နတ္ထိ။ ယေန ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဗာဟိရပရိဗ္ဗာဇကေဟိ သာဓာရဏံ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ၊ ယံ ပန **တဿ ဧဝမဿ သလ္လေခေန ဝိဟရာမီတိ**, ယံ ပဋိပတ္တိဝိဓာနံ ကိလေသေ သံလိခတိ၊ တေနာဟံ ဝိဟရာမီတိ၊ တံ န ယုဇ္ဇတိ၊

၁-တာဒိသော စ (သျာ)

န ဟိ အဓိမာနိကဿ ဘိက္ခုနော ဈာနံ သလ္လေခေါ ဝါ သလ္လေခပဋိပဒါ ဝါ ဟောတိ။ ကသ္မာ? အဝိပဿနာပါဒကတ္တာ။ န ဟိ သော ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ သမ္မသတိ၊ ဈာနံ ပနဿ စိတ္တေကဂ္ဂမတ္တံ ကရောတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော ဟောတိ။ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ "န ခေါ ပနေတေ စုန္ဒ အရိယဿ ဝိနယေ သလ္လေခါ ဝုစ္စန္တိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တီ"တိ အာဟ။

တတ္ထ **ဧတေ**တိ ဈာနဓမ္မဝသေန ဗဟုဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧတေ ပဉ္စမဇ္ဈာန-ဓမ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သမာပတ္တိဝသေန ဝါ၊ ဧကမ္ပိ ဟိ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ပုနပ္ပုနံ သမာပတ္တိဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ဗဟုတ္တံ ဂစ္ဆတိ။ အာရမ္မဏဝသေန ဝါ၊ ဧကမ္ပိ ဟိ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ပထဝီကသိဏာဒီသု ပဝတ္တိဝသေန ဗဟုတ္တံ ဂစ္ဆတီတိ။ သေ နယော ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနေသု။ အာရုပ္ပဈာနေသု ပန အာရမ္မဏဘေဒါ-ဘာဝတော ပုရိမကာရဏဒွယဝသေနေဝ ဗဟုဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယသ္မာ စေတေသံ အင်္ဂါနိပိ သန္တာနိ အာရမ္မဏာနိပိ၊ နိဗ္ဗုတာနိ စေဝ သုခုမာနိ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တာနိ **သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ**တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယံ တာဝ ဧတေသံ စတုန္နမ္ပိ သာဓာရဏာ ဝဏ္ဏနာ။ ဝိသေသဝဏ္ဏနာ ပန "သဗ္ဗသော ရူပသညာန"န္တိအာဒိပဒါနုသာရတော ဝတ္တဗ္ဗာ သိယာ။ သာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သဗ္ဗာကာရေန ဝုတ္တာယေဝ။

၈၃။ ဧဝံ ယသ္မာ အဓိမာနိကဿ ဘိက္ခုနော ဈာနဝိဟာရော အဝိပဿနာ-ပါဒကတ္တာ သလ္လေခဝိဟာရော န ဟောတိ၊ န ဟိ သော ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ သမ္မသတိ၊ စိတ္တေကဂ္ဂကရော[1] ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သုခဝိဟာရော ပနဿ ဟောတိ၊ တသ္မာ တမတ္ထံ ဒဿေန္တော ရူပဇ္ဈာနာနိ စ အရူပဇ္ဈာနာနိ စ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ စ ယတ္ထ သလ္လေခေါ ကာတဗ္ဗော စတုစတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ၊ တဉ္စ ဝတ္ထုံ တဉ္စ သလ္လေခံ ဒဿေန္တော **ဣဓ ခေါ ပန ဝေါ**တိအာဒိမာဟ။

ကသ္မာ ပန "အဋ္ဌဟိ သမာပတ္တီဟိ အဝိဟိံသာဒယော သလ္လေခါ"တိ ဝုတ္တာ? လောကုတ္တရပါဒကတ္တာ။ ဗာဟိရကာနဉ္ဟိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဝဋ္ဋပါဒကာယေဝ။ သာသနေ သရဏဂမနမ္ပိ လောကုတ္တရပါဒကံ၊ ပဂေဝ အဝိဟိံသာဒယော။ ဣမိနာယေဝ စ သုတ္တေန ဝေဒိတဗ္ဗံ "ယထာ ဗာဟိရကဿ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ပဉ္စာဘိညဿာပိ ဒိန္နဒါနတော သာသနေ

[1] ၁-စိတ္တေကဂ္ဂံ ကရောတိ (က)

တိသရဏဂတဿ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ဖလတရံ ဟောတီ”တိ။ ဣဒမ္ပိ သန္ဓာယ ဒက္ခိဏာ-ဝိသုဒ္ဓိသုတ္တေ “ဗာဟိရကေ ကာမေသု ဝီတရာဂေ ဒါနံ ဒတွာ ကောဋိသတ-သဟဿဂုဏာ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ။ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေ ဒါနံ ဒတွာ အသင်္ခေယျာ အပ္ပမေယျာ ဒက္ခိဏာ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ၊ ကော ပန ဝါဒေါ သောတာပန္နေ”တိ[၁] ဝုတ္တံ။ သရဏဂမနတော ပဋ္ဌာယ ဟိ တဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော အဓိပ္ပေတောတိ၊ အယံ တာဝေတ္ထ ပါဠိယောဇနာ။

အနုပဒဝဏ္ဏနာယံ ပန **ဣဓာ**တိ ဝိဟိံသာဒိဝတ္ထုဒီပနမေတံ။ **ခေါ ပနာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ဝေါ**တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ အယံ ပန သင်္ခေပတ္ထော၊ ယဒေတံ “ပရေ ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ”တိအာဒိနာ နယေန ဝိဟိံသာဒိဝတ္ထုံ ဝဒါမ၊ ဣဓ စုန္ဒ တုမှေဟိ သလ္လေခေါ ကာတဗ္ဗောတိ။

ဧဝံ သင်္ခေပတော ဝတွာ ဣဒါနိ ဝိတ္ထာရေန္တော “ပရေ ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ အဝိဟိံသကာ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီ-ယော”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပရေ**တိ ယေ ကေစိ ဣမံ သလ္လေခမနနုယုတ္တာ။ **ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တီ**တိ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါတိအာဒီဟိ သတ္တာနံ ဝိဟေသကာ ဘဝိဿန္တိ။ **မယမေတ္ထ အဝိဟိံသကာ ဘဝိဿာမာ**တိ မယံ ပန ယတ္ထေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ ပရေ ဧဝံ ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ အဝိဟိံသကာ ဘဝိဿာမ၊ အဝိဟိံသံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝိဟရိဿာမ။ **ဣတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော**တိ ဧဝံ တုမှေဟိ သလ္လေခေါ ကာတဗ္ဗော။ **သလ္လေခေါ**တိ စ ဣဓ အဝိဟိံသာဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝိဟိံသာ ဟိ ဝိဟိံသံ သလ္လေခတိ၊ တံ ဆိန္ဒတိ၊ တသ္မာ **သလ္လေခေါ**တိ ဝုစ္စတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အယံ ပန ဝိသေသော။ **ပရေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ**တိ ဧတ္ထ ကမ္မပထာနံ အန္တမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ စ မိစ္ဆတ္တာနံ အာဒိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ စ မိဿေတွာ ဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ **မယမေတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဧတ္ထ စ ကမ္မပထကထာ ဝိတ္ထာရတော သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ မိစ္ဆတ္တေသု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒွေဓာဝိတက္ကေ။

အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ပါဏံ အတိပါတေန္တီတိ **ပါဏာတိပါတီ**၊ ပါဏဃာတကာတိ အတ္ထော။ အဒိန္နံ အာဒိယန္တီတိ **အဒိန္နာဒါယီ**၊ ပရဿ ဟာရိနောတိ အတ္ထော။ အဗြဟ္မံ ဟီနံ လာမကဓမ္မံ[၂] စရန္တီတိ **အဗြဟ္မစာရီ**၊

၁-မ ၃-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-လာမကကမ္မံ (က)

မေထုနဓမ္မပ္ပဋိသေဝကာတိ အတ္ထော။ ဗြဟ္မံ သေဋ္ဌံ ပဋိပဒံ စရန္တီတိ **ဗြဟ္မစာရီ၊**
မေထုနပ္ပဋိဝိရတာတိ အတ္ထော။ ထေ စ ဗြဟ္မစရိယံ သလ္လေခေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဗြဟ္မစရိယဉ္ဟိ အဗြဟ္မစရိယံ သလ္လေခတိ။ မုသာ ဝဒန္တီတိ **မုသာဝါဒီ၊** ပရေသံ
အတ္ထဘဉ္ဇနကံ တုစ္ဆံ အလိကံ ဝါစံ ဘာသိတာရောတိ အတ္ထော။ ပိသုဏာ ဝါစာ
ဧတေသန္တိ **ပိသုဏဝါစာ။** ပရေသံ မမ္မစ္ဆေဒိကာ ဖရုသာ ဝါစာ ဧတေသန္တိ
ဖရုသဝါစာ။ သမ္ဖံ နိရတ္ထကဝစနံ ပလပန္တီတိ **သမ္ဖပ္ပလာပီ။** အဘိဇ္ဈာယန္တီတိ
အဘိဇ္ဈာလူ၊ ပရဘဏ္ဍလုဗ္ဘနသီလာတိ အတ္ထော။ ဗျာပန္နံ ပူတိဘူတံ စိတ္တ-
မေတေသန္တိ **ဗျာပန္နစိတ္တာ။** မိစ္ဆာ ပါပိကာ ဝိညုဂရဟိတာ ဧတေသံ ဒိဋ္ဌီတိ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကမ္မပထပရိယာပန္နာယ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိဝတ္ထုကာယ, မိစ္ဆတ္တ-
ပရိယာပန္နာယ အနိယျာနိကဒိဋ္ဌိယာ စ သမန္နာဂတာတိ အတ္ထော။ သမ္မာ
သောဘနာ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ ဧတေသံ ဒိဋ္ဌီတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊** ကမ္မပထပရိယာပန္နာယ
အတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိကာယ ကမ္မဿကတာဒိဋ္ဌိယာ, သမ္မတ္တပရိယာပန္နာယ မဂ္ဂ-
ဒိဋ္ဌိယာ စ သမန္နာဂတာတိ အတ္ထော။

မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါတိ အယာထာဝအနိယျာနိကအကုသလသင်္ကပ္ပါ။ သေ
နယော **မိစ္ဆာဝါစာ**တိအာဒီသု။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ-
ဒယော ဝိယ ဟိ **မိစ္ဆာသတိ** နာမ ပါဋိယေက္ကော ကောစိ ဓမ္မော နတ္ထိ၊ အတီတံ
ပန စိန္တယတော ပဝတ္တာနံ စတုန္နမ္ပိ အကုသလက္ခန္ဓာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ယမ္ပိ
ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ "အတ္ထေသာ ဘိက္ခဝေ အနုဿတိ၊ နေသာ နတ္ထီတိ ဝဒါမိ၊
ပုတ္တလာဘံ ဝါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတော၊ ဓနလာဘံ ဝါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရ-
တော၊ ယသလာဘံ ဝါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတော"တိ၊ တမ္ပိ တံ တံ စိန္တေန္တဿ
သတိပတိရူပကေန ဥပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **မိစ္ဆာဉာဏီ**တိ ထေ
မိစ္ဆာဉာဏန္တိ ပါပကိရိယာသု ဥပါယစိန္တာဝသေန ပါပံ ကတွာ "သုကတံ
မယာ"တိ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရေန စ ဥပ္ပန္နော မောဟော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တေန
သမန္နာဂတာ ပုဂ္ဂလာ **မိစ္ဆာဉာဏီ။ သမ္မာဉာဏီ**တိ ထေ ပန ဧကူနဝိသတိဘေဒံ
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ "သမ္မာဉာဏ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တေန သမန္နာဂတာ ပုဂ္ဂလာ
သမ္မာဉာဏီ။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တီတိ အဝိမုတ္တာယေဝ သမာနာ "ဝိမုတ္တာ မယ"န္တိ ဧဝံ-
သညိနော၊ အဝိမုတ္တိယံ ဝါ ဝိမုတ္တိသညိနော။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ မိစ္ဆာ
ပါပိကာ ဝိပရီတာ ဝိမုတ္တိ ဧတေသံ အတ္ထီတိ **မိစ္ဆာဝိမုတ္တီ။** မိစ္ဆာဝိမုတ္တီတိ
စ ယထာဝုတ္တေနာကာရေန ပဝတ္တာနံ အကုသလက္ခန္ဓာနမေတံ အဓိဝစနံ။
ဖလသမ္ပယုတ္တာနိ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒီနိ အဋ္ဌင်္ဂါနိ ဌပေတွာ သေသဓမ္မာ
သမ္မာဝိမုတ္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိံ သလ္လိခိတွာ ဌိတတ္တာ

သလ္လေခေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ နိယောဇေန္တော အာဟ "မယမေတ္ထ သမ္မာဝိမုတ္တီ ဘဝိဿာမာတိ သလ္လေခေါ ကရဏီယော"တိ။

ဣတော ပရာနိ တီဏိ နိဝရဏဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နစိတ္တာ**တိ ဧဝံ ကမ္မပထေသု ဝုတ္တတ္တာ ပနေတ္ထ ပဌမာနိ ဒွေ နိဝရဏာနိ န ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ထိနမိဒ္ဓေန ပရိယုဋ္ဌိတာ အဘိဘူတာတိ **ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတာ**။ ဥဒ္ဓစ္စေန သမန္နာဂတာတိ **ဥဒ္ဓတာ**။ ဝိစိနန္တာ ကိစ္ဆန္တိ န သက္ကောန္တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကာတုန္တိ **ဝိစိကိစ္ဆီ**။ **ကောဓနာ**တိအာဒီနိ ဒသ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသဝသေန ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ ကောဓာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဓမ္မဒါယာဒဝတ္ထသုတ္တေသု ဝုတ္တံ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝစနတ္ထော၊ **ကောဓနာ**တိ ကုဇ္ဈနသီလာ။ **ဥပနာဟီ**တိ ဥပနာဟနသီလာ၊ ဥပနာဟော ဝါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ဥပနာဟီ**။ တထာ **မက္ခီ ပလာသီ** စ။ ဣဿန္တီတိ **ဣဿုကီ**။ မစ္ဆရာယန္တီတိ **မစ္ဆရီ**၊ မစ္ဆေရံ ဝါ ဧတေသံ အတ္ထီတိ မစ္ဆရီ။ သဌယန္တီတိ **သဌာ**၊ န သမ္မာ ဘာသန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကေရာဋိကယုတ္တာနမေတံ အဓိဝစနံ။ မာယာ ဧတေသံ အတ္ထီတိ **မာယာဝီ**။ ထမ္ဘသမင်္ဂိတာယ **ထဒ္ဓါ**။ အတိမာနယောဂေန **အတိမာနီ**။ ဝုတ္တပစ္စနီကနယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုဗ္ဗစာတိ ဝတ္တုံ ဒုက္ခာ ကိစ္ဆေန ဝုစ္စမာနာ န သဟန္တိ။ တဗ္ဗိပရီတာ **သုဝစာ**။ ဒေဝဒတ္တာဒိသဒိသာ ပါပကာ မိတ္တာ ဧတေသန္တိ **ပါပမိတ္တာ**။ ဗုဒ္ဓါ ဝါ သာရိပုတ္တာဒိသဒိသာ ဝါ ကလျာဏာ မိတ္တာ ဧတေသန္တိ **ကလျာဏမိတ္တာ**။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂဝသေန **ပမတ္တာ**။ ဝိပရီတာ **အပ္ပမတ္တာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမာနိ တီဏိ ပကိဏ္ဏကဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **အဿဒ္ဓါ**တိအာဒီနိ သတ္တ အသဒ္ဓမ္မဝသေန။ တတ္ထ တီသု ဝတ္ထူသု သဒ္ဓါ ဧတေသံ နတ္ထီတိ **အဿဒ္ဓါ**။ သုက္ကပက္ခေ သဒ္ဒဟန္တီတိ **သဒ္ဓါ**၊ သဒ္ဓါ ဝါ ဧတေသံ အတ္ထီတိပိ သဒ္ဓါ။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဟိရီတိ **အဟိရိကာ**၊ အကုသလသမာပတ္တိယာ အဇိဂုစ္ဆမာနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဟိရီ ဧတေသံ မနေ[၁]၊ ဟိရိယာ ဝါ ယုတ္တမနာတိ **ဟိရိမနာ**။ န ဩတ္တပ္ပန္တီတိ **အနောတ္တပ္ပီ**၊ အကုသလသမာပတ္တိယာ န ဘာယန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တဗ္ဗိပရီတာ **ဩတ္တပ္ပီ**။ အပ္ပံ သုတမေတေသန္တိ **အပ္ပဿုတာ**၊ **အပ္ပန္တိ** စ ထောကန္တိ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နတ္ထီတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ "အပ္ပဿုတာ"တိ ဟိ နိဿုတာ သုတဝိရဟိတာ ဝုစ္စန္တိ။ ဗဟု သုတမေတေသန္တိ **ဗဟုဿုတာ**၊ တထာဂတဘာသိတံ ကေဝလံ ဂါထံ ယာထာဝတော ဥတွာ အနုရူပပဋိပန္နာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကုစ္ဆိတာ သီဒန္တီတိ **ကုသီတာ**၊ ဟီနဝိရိယာနမေတံ အဓိဝစနံ။

၁-မနော (က)

အာရဒ္ဓံ ဝီရိယမေတေသန္တိ **အာရဒ္ဓဝီရိယာ၊** သမ္မပ္ပဓာနယုတ္တာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ မုဋ္ဌာ သတိ ဧတေသန္တိ **မုဋ္ဌဿတီ၊** နဋ္ဌဿတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပဋ္ဌိတာ သတိ ဧတေသန္တိ **ဥပဋ္ဌိတဿတီ၊** နိစ္စံ အာရမ္မဏာဘိမုခပ္ပဝတ္တသတီနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဒုဋ္ဌာ ပညာ ဧတေသန္တိ **ဒုပ္ပညာ၊** နဋ္ဌပညာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပညာယ သမ္ပန္နာတိ **ပညာသမ္ပန္နာ၊** **ပညာ**တိ စ ဣဓ ဝိပဿနာပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝိပဿနာသမ္ဘာရော ဟိ ပရိပူရော ဣမသ္မိံ ဌာနေ အာဂတော၊ တသ္မာ ဝိပဿနာပညာဝ အယန္တိ ပေါရာဏာနံ အာဏာ။

ဣဒါနိ ဧကမေဝ လောကုတ္တရဂုဏာနံ အန္တရာယကရံ အနိယျာနိကဒိဋ္ဌိံ တီဟာကာရေဟိ ဒဿေန္တော **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သန္ဒိဋ္ဌိံ ပရာမသန္တီတိ **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ**။ အာဓာနံ ဂဏှန္တီတိ **အာဓာနဂ္ဂါဟီ၊** **အာဓာန**န္တိ ဒဠှံ ဝုစ္စတိ၊ ဒဠှဂ္ဂါဟီတိ အတ္ထော။ ယုတ္တကာရဏံ ဒိသွာဝ လဒ္ဓိံ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီတိ **ပဋိနိဿဂ္ဂီ၊** ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ကသိရေန ဗဟုမ္ပိ ကာရဏံ ဒဿေတွာ န သက္ကာ ပဋိနိဿဂ္ဂံ ကာတုန္တိ **ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ၊** ယေ အတ္တနော ဥပ္ပန္နံ ဒိဋ္ဌိံ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ ဒဠှံ ဂဏှိတွာ အပိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ကာရဏံ ဒဿေတွာ ဝုစ္စမာနာ န ပဋိနိဿဇ္ဇန္တိ၊ တေသမေတံ အဓိဝစနံ။ တာဒိသာ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ယံ ယဒေဝ ဓမ္မံ ဝါ အဓမ္မံ ဝါ ဂဏှန္တိ[၁]၊ တံ သဗ္ဗံ “ဧဝံ အမှာကံ အာစရိယေဟိ ကထိတံ, ဧဝံ အမှေဟိ သုတ”န္တိ ကုမ္မောဝ အင်္ဂါနိ သကေ ကပါလေ အန္တောယေဝ သမောဒဟန္တိ၊ ကုမ္ဘီလဂ္ဂါဟံ ဂဏှန္တိ န ဝိဿဇ္ဇန္တိ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၄။ ဧဝံ စတုစတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ သလ္လေခံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တသ္မိံ သလ္လေခေ စိတ္တုပ္ပါဒဿာပိ ဗဟူပကာရတံ ဒဿေတုံ **စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ ခေါ အဟ**န္တိအာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော၊ အဟံ စုန္ဒ ကုသလေသု ဓမ္မေသု စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ ဗဟူပကာရံ ဝဒါမိ၊ ယာ ပနေတာ ကာယေန စ ဝါစာယ စ အနုဝိဓိယနာ၊ ယထာ ပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တထေဝ တေသံ ဓမ္မာနံ ကာယေန ကရဏံ၊ ဝါစာယ စ “ကရောထာ”တိ အာဏာပနံ ဝါ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဝါ၊ တတ္ထ ဝါဒေါယေဝ ကော၊ ဧကန္တဗဟူပကာရာယေဝ ဟိ တာ အနုဝိဓိယနာတိ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေါပိ ဗဟူပကာရောတိ။ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟတ္တာ အနုဝိဓိယနာနံ ဟေတုတ္တာ စ။

၁-သုဏန္တိ (သီ၊ သျာ)

“ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဟိ စိတ္တုပ္ပါဒေါ သယမ္ပိ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟော အနုဝိဓိယနာနမ္ပိ ဟောတု၊ ဧဝဉှိ ဥပ္ပန္နစိတ္တတ္တာယေဝ ဒုတိယဒိဝသေ မဟာဝီထိံ ပိဒဟိတွာ မဟာမဏ္ဍပံ ကတွာ ဘိက္ခုသတဿ ဝါ ဘိက္ခုသဟဿဿ ဝါ ဒါနံ ဒေတိ၊ “ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေထ ပူဇေထ ပရိဝိသထာ”တိ ပရိဇနေ အာဏာပေတိ။ ဧဝံ “သံဃဿ စီဝရံ သေနာသနံ ဘေသဇ္ဇံ ဒဿာမီ”တိ စိတ္တုပ္ပါဒေါ သယမ္ပိ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟော အနုဝိဓိယနာနမ္ပိ ဟောတု၊ ဧဝံ ဥပ္ပန္နစိတ္တတ္တာယေဝ ဟိ စီဝရာဒီနိ အဘိသင်္ခရောတိ ဒေတိ ဒါပေတိ စ။ သေနယော သရဏဂမနာဒီသု။

“သရဏံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဟိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာဝ ပစ္ဆာ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ သရဏံ ဂဏှာတိ။ တထာ “ပဉ္စင်္ဂံ အဋ္ဌင်္ဂံ ဒသင်္ဂံ ဝါ သီလံ သမာဒိယိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာဝ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ သမာဒိယတိ၊ “ပဗ္ဗဇိတွာ စတူသု သီလေသု ပတိဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ စ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကာယေန ဝါစာယ စ ပူရေတဗ္ဗံ သီလံ ပူရေတိ။ “ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာဝ ဧကံ ဝါ နိကာယံ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ဝါစာယ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ဓုတင်္ဂသမာဒါန ကမ္မဋ္ဌာနုဂ္ဂဟ ကသိဏပရိကမ္မ ဈာနသမာပတ္တိ-ဝိပဿနာ မဂ္ဂ ဖလ ပစ္စေကဗောဓိ သမ္မာသမ္ဗောဓိဝသေန နေတဗ္ဗံ။

“ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ”တိ ဟိ စိတ္တုပ္ပါဒေါ သယမ္ပိ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟော အနုဝိဓိယနာနမ္ပိ ဟောတု၊ ဧဝဉှိ ဥပ္ပန္နစိတ္တတ္တာယေဝ အပရေန သမယေန ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ခေယျာနိ ကာယေန ဝါစာယ စ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဒေဝကံ လောကံ တာရေန္တော ဝိစရတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေါပိ ဗဟူပကာရော။ ကာယဝါစာဟိ ပန အနုဝိဓိယနာ အတိဗဟူပကာရာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု စိတ္တုပ္ပါဒဿာပိ ဗဟူပကာရတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တတ္ထ နိယောဇေန္တော “တသ္မာတိဟ စုန္ဒာ”တိအာဒိမာဟ။ တံ အတ္ထတော ပါကဋမေဝ။

၈၅။ ဧဝံ စတုစတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ ဒဿိတေ သလ္လေခေ စိတ္တုပ္ပါဒဿာပိ ဗဟူပကာရတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တဿေဝ သလ္လေခဿ ဟိတာဓိဂမာယ မဂ္ဂဘာဝံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော၊ ယထာ နာမ စုန္ဒ ခါဏုကဏ္ဋကပါသာဏာဒီဟိ ဝိသမော မဂ္ဂေါ ဘဝေယျ၊ တဿ ပရိက္ကမနာယ ပရိဝဇ္ဇနတ္ထာယ အညော သုပရိကမ္မကတော ဝိယ ဘူမိဘာဂေါ သမော မဂ္ဂေါ ဘဝေယျ၊ ယထာ စ ရုက္ခမူလပါသာဏ ပပါတ ကုမ္ဘီလ မကရာဒိ ပရိဗျာကုလံ ဝိသမံ တိတ္ထမဿ၊ တဿ ပရိက္ကမနာယ ပရိဝဇ္ဇနတ္ထာယ အညံ အဝိသမံ အနုပုဗ္ဗဂမ္ဘီရံ သောပါနဖလကသဒိသံ တိတ္ထံ ဘဝေယျ၊ ယံ ပဋိပန္နော သုခေနေဝ တံ နဒိံ ဝါ တဠာကံ ဝါ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ နှာယေယျ ဝါ ဥတ္တရေယျ ဝါ၊ ဧဝမေဝ ခေါ စုန္ဒ ဝိသမမဂ္ဂဝိသမတိတ္ထသဒိသာယ ဝိဟိံသာယ သမန္နာဂတဿ ဝိဟိံသကပုဂ္ဂလဿ သမမဂ္ဂသမတိတ္ထသဒိသာ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိက္ကမနာယ။ ယထေဝ ဟိ ဝိသမမဂ္ဂတိတ္ထပရိဝဇ္ဇနတ္ထာယ သမော မဂ္ဂေါ စ တိတ္ထဉ္စ ပဋိယတ္တံ၊ ဧဝံ ဝိဟိံသာပရိဝဇ္ဇနတ္ထာယ အဝိဟိံသာ ပဋိယတ္တာ၊ ယံ ပဋိပန္နော သုခေနေဝ မနုဿဂတိံ ဝါ ဒေဝဂတိံ ဝါ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ သမ္ပတ္တိံ ဝါ အနုဘဝေယျ ဥတ္တရေယျ ဝါ လောကာ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန သဗ္ဗပဒါနိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

၈၆။ ဧဝံ တဿေဝ ဟိတာဓိဂမာယ မဂ္ဂဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယတံ[1] ဒဿေန္တော **သေယျထာပိ**တိအာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော၊ ယထာ နာမ စုန္ဒ ယေ ကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဋိသန္ဓိယာ ဇနကာ ဝါ အဇနကာ ဝါ၊ ဒိန္နာယပိ ပဋိသန္ဓိယာ ဝိပါကဇနကာ ဝါ အဇနကာ ဝါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဇာတိဝသေန အဓောဘာဂင်္ဂမနီယာဝ[2] ဧဝံနာမာဝ ဟောန္တိ, ဝိပါကကာလေ အနိဋ္ဌာကန္တဝိပါကတ္တာ။ ယထာ စ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ ပဋိသန္ဓိယာ ဇနကာ ဝါ အဇနကာ ဝါ၊ ဒိန္နာယပိ ပဋိသန္ဓိယာ ဝိပါကဇနကာ ဝါ အဇနကာ ဝါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဇာတိဝသေန ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယာဝ ဧဝံနာမာဝ ဟောန္တိ, ဝိပါကကာလေ ဣဋ္ဌကန္တဝိပါကတ္တာ၊ ဧဝမေဝ ခေါ စုန္ဒ ဝိဟိံသကဿ။ ပ။ ဥပရိဘာဂါယာတိ။ တတြာယံ ဩပမ္မသံသန္ဒနာ—ယထာ သဗ္ဗေ အကုသလာ အဓောဘာဂင်္ဂမနီယာ၊ ဧဝံ ဝိဟိံသကဿ ဧကာ ဝိဟိံသာပိ။ ယထာ စ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယာ၊ ဧဝံ အဝိဟိံသကဿ ဧကာ အဝိဟိံသာပိ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန အကုသလံ အကုသလေန ကုသလဉ္စ ကုသလေန ဥပမေတဗ္ဗံ၊ အယံ ကိရေတ္ထ အဓိပ္ပါယောတိ။

၈၇။ ဧဝံ တဿေဝ သလ္လေခဿ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပရိနိဗ္ဗာပနေ သမတ္ထဘာဝံ ဒဿေတုံ **သော ဝတ စုန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။

---

[1] ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယတံ (သီ၊ သျာ)

[2] အဓောဘာဂင်္ဂမနီယာတိ (သီ၊ သျာ)

တတ္ထ **သော**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသော၊ တဿ ယောတိ ဣမံ ဥဒ္ဒေသဝစနံ အာဟရိတွာ ယော အတ္တနာ ပလိပပလိပန္နော၊ သော ဝတ စုန္ဒ ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတီတိ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပလိပပလိပန္နော**တိ ဂမ္ဘီရကဒ္ဒမေ နိမုဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ၊ နော စ ခေါ အရိယဿ ဝိနယေ။ အရိယဿ ပန ဝိနယေ **ပလိပ**န္တိ ပဉ္စကာမဂုဏာ ဝုစ္စန္တိ။ **ပလိပန္နော**တိ တတ္ထ နိမုဂ္ဂေါ ဗာလပုထုဇ္ဇနော၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ စုန္ဒ ကောစိ ပုရိသော ယာဝ နာသိကဂ္ဂါ ဂမ္ဘီရေ ကဒ္ဒမေ နိမုဂ္ဂေါ အပရံ တထေဝ နိမုဂ္ဂံ ဟတ္ထေ ဝါ သီသေ ဝါ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ၊ န ဟိ တံ ကာရဏမတ္ထိ၊ ယေန သော တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌပေယျ၊ ဧဝမေဝ ယော အတ္တနာ ပဉ္စကာမဂုဏပလိပေ ပလိပန္နော၊ သော ဝတ ပရံ တထေဝ ပလိပပလိပန္နံ[၁] ဥဒ္ဓရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

တတ္ထ သိယာ အယုတ္တမေတံ၊ ပုထုဇ္ဇနာနမ္ပိ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဥပါသကဥပါသိကာနံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဟောန္တိယေဝ ဓမ္မံ အဘိသမေတာရော၊ တသ္မာ ပလိပပလိပန္နော ဥဒ္ဓရတီတိ၊ တံ န တထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဘဂဝါယေဝ ဟိ တတ္ထ ဥဒ္ဓရတိ၊ ပသံသာမတ္တမေဝ ပန ဓမ္မကထိကာ လဘန္တိ ရညော ပဟိတလေခဝါစကော ဝိယ။ ယထာ ဟိ ရညော ပစ္စန္တဇနပဒေ ပဟိတံ လေခံ တတ္ထ မနုဿာ လေခံ ဝါစေတုံ အဇာနန္တာ ယော ဝါစေတုံ ဇာနာတိ၊ တေန ဝါစာပေတွာ တမတ္ထံ သုတွာ "ရညော အာဏာ"တိ အာဒရေန သမ္ပာဒေန္တိ၊ န စ နေသံ ဟောတိ "လေခဝါစကဿ အယံ အာဏာ''တိ။ လေခဝါစကော ပန "ဝိဿဋ္ဌာယ ဝါစာယ ဝါစေသိ အနေလဂဠာယာ''တိ ပသံသာမတ္တမေဝ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ကိဉ္စာပိ သာရိပုတ္တပဘုတယော ဓမ္မကထိကာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ အထ ခေါ လိခိတပဏ္ဏဝါစကော ဝိယ တေ ဟောန္တိ။ ဘဂဝတောယေဝ ပန သာ ဓမ္မဒေသနာ ရညော အာဏာ ဝိယ။ ယေ စ တံ သုတွာ ဓမ္မံ အဘိသမေန္တိ၊ တေ ဘဂဝါယေဝ ဥဒ္ဓရတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဓမ္မကထိကာ ပန "ဝိဿဋ္ဌာယ ဝါစာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ အနေလဂဠာယာ''တိ ပသံသာမတ္တမေဝ လဘန္တီတိ။ တသ္မာ ယုတ္တမေဝေတန္တိ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဒန္တော အဝိနီတော အပရိနိဗ္ဗုတောတိ ဧတ္ထ ပန အနိဗ္ဗိသတာယ **အဒန္တော**။ အသိက္ခိတဝိနယတာယ **အဝိနီတော**။ အနိဗ္ဗုတကိလေသတာယ **အပရိနိဗ္ဗုတော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော[၂]။ သော တာဒိသော ပရံ ဒမေဿတိ, နိဗ္ဗိသံ

၁-တထေဝ ပလိပန္နံ (သီ၊ သျာ)   ၂-အဓဋ္ဌော (က)

ကရိဿတိ, ဝိနေဿတိ ဝါ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခာပေဿတိ, ပရိနိဗ္ဗာပေဿတိ ဝါ တဿ ကိလေသေ နိဗ္ဗာပေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝမေဝ ခေါ စုန္ဒ ဝိဟိံသကဿ။ပ။ ပရိနိဗ္ဗာနာယာတိ ဧတ္ထ ပန ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—ယထာ ဟိ အတ္တနာ အပလိပပလိပန္နော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတိ၊ ဒန္တော ဒမေဿတိ၊ ဝိနီတော ဝိနေဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗာပေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီတိ။ ကိ ပန တန္တိ၊ အပလိပပလိပန္နတ္တံ ဒန္တတ္တံ ဝိနီတတ္တံ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တံ စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ စုန္ဒ ဝိဟိံသကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယော အတ္တနာ အဝိဟိံသကော၊ တဿ ယာ အဝိဟိံသာ၊ အယံ ယာ သော ဝိဟိံသကဿ ပရဿ ဝိဟိံသာ၊ တဿာ ပရိနိဗ္ဗာနာယ ဟောတိ၊ အတ္တနာ ဟိ အဝိဟိံသကော၊ ပရဿ ဝိဟိံသာစေတနံ နိဗ္ဗာပေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကိံ ပန တန္တိ၊ အဝိဟိံသကတ္တမေဝ။ ယဉှိ ယေန အတ္တနာ အဓိဂတံ ဟောတိ၊ သော ပရံ တဒတ္ထာယ သမာဒပေတုံ သက္ကောတီတိ။

အထ ဝါ ယထာ အတ္တနာ အပလိပန္နော ဒန္တော ဝိနီတော ပရိနိဗ္ဗုတော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ အဒန္တံ အဝိနီတံ အပရိနိဗ္ဗုတံ စ ဥဒ္ဓရိဿတိ ဒမေဿတိ ဝိနေဿတိ ပရိနိဗ္ဗာပေဿတီတိ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိဟိံသကဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဝိဟိံသာပဟာနာယ မဂ္ဂ ဘာဝယတော ဥပ္ပန္နာ အဝိဟိံသာ ဟောတိ ပရိနိဗ္ဗာနာယ။ ပရိနိဗ္ဗုတော ဝိယ ဟိ အပရိနိဗ္ဗုတံ အဝိဟိံသာစေတနာဝ ဝိဟိံသာစေတနံ ပရိနိဗ္ဗာပေတုံ သမတ္ထာ။ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော "ဧဝမေဝ ခေါ စုန္ဒာ"တိအာဒိမာဟာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု။ အတိဝိတ္ထာရဘယေန ပန အနုပဒယောဇနာ န ကတာတိ။

၈၈။ ဧဝံ တဿ ပရိနိဗ္ဗာပနေ သမတ္ထဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တံ ဒေသနံ နိဂမေန္တော ဓမ္မပဋိပတ္တိယံ နိယောဇေတုံ **ဣတိ ခေါ စုန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သလ္လေခပရိယာယော**တိ သလ္လေခကာရဏံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဧတ္ထ အဝိဟိံသာဒယော ဧဝ ဝိဟိံသာဒီနံ သလ္လေခနတော သလ္လေခကာရဏံ။ တေသံ ဝသေန စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗတော စိတ္တုပ္ပါဒကာရဏံ၊ ဝိဟိံသာဒိ၊ ပရိက္ကမနဿ ဟေတုတော ပရိက္ကမနကာရဏံ၊ ဥပရိဘာဂနိပ္ဖါဒနတော

ဥပရိဘာဂကာရဏံ[1]၊ ဝိဟိံသာဒိနံ ပရိနိဗ္ဗာပနတော ပရိနိဗ္ဗာနကာရဏာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဟိတေသိနာ**တိ ဟိတံ ဧသန္တေန။ **အနုကမ္ပကေနာ**တိ အနုကမ္ပမာနေန။ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ**တိ အနုကမ္ပံ စိတ္တေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပရိစ္စာတိပိ[2] ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတံ ဝေါ တံ မယာ**တိ တံ မယာ ဣမေ ပဉ္စ ပရိယာယေ ဒေသေန္တေန တုမှာကံ ကတံ။ ဧတ္တကမေဝ ဟိ အနုကမ္ပကဿ သတ္ထု ကိစ္စံ၊ ယဒိဒံ အဝိပရီတဓမ္မဒေသနာ။ ဣတော ပရံ ပန ပဋိပတ္တိ နာမ သာဝကာနံ ကိစ္စံ။ တေနာဟ **ဧတာနိ စုန္ဒ ရုက္ခမူလာနိ။ပ။ အမှာကံ အနုသာသနီ**တိ။

တတ္ထ စ **ရုက္ခမူလာနီ**တိ ဣမိနာ ရုက္ခမူလသေနာသနံ ဒဿေတိ။ **သုညာဂါရာနီ**တိ ဣမိနာ ဇနဝိဝိတ္တဋ္ဌာနံ။ ဥဘယေနာပိ စ ယောဂါနုရူပသေနာသနမာစိက္ခတိ၊ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာတေတိ။ **ဈာယထာ**တိ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏာနိ, လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေန စ အနိစ္စာဒိတော ခန္ဓာယတနာဒီနိ ဥပနိဇ္ဈာယထ၊ သမထဉ္စ ဝိပဿနဉ္စ ဝဍ္ဎေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မာ ပမာဒတ္ထာ**တိ မာ ပမဇ္ဇိတ္ထ။ **မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထာ**တိ ယေ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဒဟရကာလေ အာရောဂျကာလေ သတ္တသပ္ပါယာဒိသမ္ပတ္တိကာလေ သတ္ထု သမ္မုခီဘာဝကာလေ စ ယောနိသောမနသိကာရဝိရဟိတာ ရတ္တိန္ဒိဝံ မင်္ဂုလဘတ္တာ[3] ဟုတွာ သေယျသုခံ မိဒ္ဓသုခမနုဘောန္တာ ပမဇ္ဇန္တိ၊ တေ ပစ္ဆာ ဇရာကာလေ ရောဂကာလေ မရဏကာလေ ဝိပတ္တိကာလေ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ စ တံ ပုဗ္ဗေ ပမာဒဝိဟာရံ အနုဿရန္တာ, သပ္ပဋိသန္ဓိကာလကိရိယဉ္စ ဘာရိယံ သမ္ပဿမာနာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ၊ တုမှေ ပန တာဒိသာ မာ အဟုဝတ္ထာတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ “မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထာ”တိ။ **အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ**တိ အယံ အမှာကံ သန္တိကာ “ဈာယထ မာ ပမာဒတ္ထာ”တိ တုမှာကံ အနုသာသနီ၊ ဩဝါဒေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
သလ္လေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တံ။ တတ္ထ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ၊ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ အာဝုသော”တိ ဝါ “ကတမံ

၁-ဥပရိဘာဝနိပ္ဖါဒနတော ဥပရိဘာဝကာရဏံ (သီ၊ သျာ)
၂-ပဋိစ္စာတိပိ (သီ၊ သျာ)
၃-မင်္ကုလဘတ္တံ (က)

ပနာဝုသော အကုသလ”န္တိ ဝါ ဧဝံ ယတ္တကာ ထေရေန ပုစ္ဆာ ဝုတ္တာ၊ သဗ္ဗာ ကထေတုကမျတာ ပုစ္ဆာ ဧဝ။

တတ္ထ ယသ္မာ ဇာနန္တာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ ဝဒန္တိ အဇာနန္တာပိ ဗာဟိရကာပိ သာသနိကာပိ အနုဿဝါဒိဝသေနာပိ အတ္တပစ္စက္ခေနာပိ၊ တသ္မာ တံ ဗဟူနံ ဝစနံ ဥပါဒါယ ဒွိက္ခတ္တုံ အာမသန္တော “သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ အာဝုသော ဝုစ္စတီ”တိ အာဟ။ အယဉှိ ဧတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ အပရေဟိပိ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ ဝုစ္စတိ၊ အထာပရေဟိပိ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ ဝုစ္စတိ၊ သွာယံ ဧဝံ ဝုစ္စမာနော အတ္ထဒွယ လက္ခဏဒွယ ဥပါဒါယ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတီတိ။ တတ္ထ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ သောဘနာယ ပသတ္ထာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ ယဒါ ပန ဓမ္မယေဝ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိသဒ္ဒေါ ဝတ္တတိ၊ တဒါဿ သောဘနာ ပသတ္ထာ စ ဒိဋ္ဌိ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာ စာယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ လောကိယာ လောကုတ္တရာတိ။ တတ္ထ ကမ္မဿကတာဉာဏံ သစ္စာနုလောမိကဉာဏဉ္စ လောကိယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သင်္ခေပတော ဝါ သဗ္ဗာပိ သာသဝါ ပညာ။ အရိယမဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာ ပညာ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပုဂ္ဂလော ပန တိဝိဓော ဟောတိ ပုထုဇ္ဇနော သေက္ခော အသေက္ခော စ။ တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနော ဒုဝိဓော ဟောတိ ဗာဟိရကော သာသနိကော စ။ တတ္ထ ဗာဟိရကော ကမ္မဝါဒီ ကမ္မဿကတာဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ၊ နော သစ္စာနုလောမိကာယ အတ္တဒိဋ္ဌိပရာမာသကတ္တာ။ သာသနိကော ဒွီဟိပိ။ သေက္ခော နိယတာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အသေက္ခော အသေက္ခာယ။ ဣဓ ပန နိယတာယ နိယျာနိကာယ လောကုတ္တရကုသလသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော “သမ္မာဒိဋ္ဌီ”တိ အဓိပ္ပေတော။ တေနေဝါဟ “ဥဇုဂတာဿ ဒိဋ္ဌိ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မ”န္တိ၊ လောကုတ္တရကုသလသမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ ဟိ အန္တဒွယမနုပဂမ္မ ဥဇုဘာဝေန ဂတတ္တာ, ကာယဝင်္ကာဒီနိ စ သဗ္ဗဝင်္ကာနိ သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂတတ္တာ ဥဇုဂတာ ဟောတိ၊ တာယေဝ စ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော နဝပ္ပကာရေပိ လောကုတ္တရဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အစလပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂဟနာနိ စ ဝိနိဗ္ဗေဌေန္တော သဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟန္တော ဇာတိသံသာရာ နိက္ခမန္တော ပဋိပတ္တိံ ပရိနိဋ္ဌပေန္တော အရိယေန မဂ္ဂေန အာဂတော ဣမံ သမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတံ အမတောဂဓံ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ **သဒ္ဓမ္မန္တိ** ဝုစ္စတိ။

ယတော ခေါတိ ကာလပရိစ္ဆေဒဝစနမေတံ၊ ယသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အကုသလဉ္စ ပဇာနာတီ**တိ ဒသာကုသလကမ္မပထသင်္ခါတံ

အကုသလဉ္စ ပဇာနာတိ၊ နိရောဓာရမ္မဏာယ ပဇာနနာယ ကိစ္စဝသေန “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော အကုသလံ ပဇာနာတိ။ **အကုသလမူလဉ္စ ပဇာနာတီ**တိ တဿ မူလပစ္စယဘူတံ အကုသလမူလဉ္စ ပဇာနာတိ၊ တေနေဝ ပကာရေန “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော။ ဧသ နယော **ကုသလဉ္စ ကုသလမူလဉ္စာ**တိ ဧတ္ထာပိ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ ဣတော ပရေသု သဗ္ဗဝါရေသု ကိစ္စဝသေနေဝ ဝတ္ထုပဇာနနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဧတ္တာဝတာပီ**တိ ဧတ္တကေန ဣမိနာ အကုသလာဒိပဇာနနေနာပိ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတီ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ လောကုတ္တရသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ဥဇုဂတာဿ။ပ။ ဣမံ သဒ္ဓမ္မ**န္တိ ဧတ္တာဝတာ သံခိတ္တဒေသနာ နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ဒေသနာယေဝ စေသာ သံခိတ္တာ၊ တေသံ ပန ဘိက္ခူနံ ဝိတ္ထာရဝသေနေဝ သမ္မာမနသိကာရပ္ပဋိဝေဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုတိယဝါရေ ပန ဒေသနာပိ ဝိတ္ထာရေန မနသိကာရပ္ပဋိဝေဓောပိ ဝိတ္ထာရေနေဝ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ “သံခိတ္တဒေသနာယ ဒွေ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂါ၊ ဝိတ္ထာရဒေသနာယ ဒွေ ဥပရိမမဂ္ဂါ ကထိတာ”တိ ဘိက္ခူ အာဟံသု ဝိတ္ထာရဒေသနာဝသာနေ “သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယာ”တိအာဒိဝစနံ သမ္ပဿမာနာ။ ထေရော ပနာဟ “သံခိတ္တဒေသနာယပိ စတ္တာရော မဂ္ဂါ ရာသိတော ကထိတာ၊ ဝိတ္ထာရဒေသနာယပီ”တိ။ ယာ စာယံ ဣဓ သံခိတ္တဝိတ္ထာရဒေသနာသု ဝိစာရဏာ အာဝိကတာ၊ သာ သဗ္ဗဝါရေသု ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပုဗ္ဗာနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာမတ္တမေဝ ဟိ ဣတော ပရံ ကရိဿာမ။

အကုသလကမ္မပထဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ ပဌမဝါရဿ တာဝ ဝိတ္ထာရဒေသနာယ “ပါဏာတိပါတော ခေါ အာဝုသော အကုသလ”န္တိအာဒီသု အကောသလ္လပ္ပဝတ္တိယာ အကုသလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပရတော ဝတ္တဗ္ဗကုသလပ္ပဋိပက္ခတော ဝါ။ တံ လက္ခဏတော သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကံ သံကိလိဋ္ဌံ ဝါ။ အယံ တာဝေတ္ထ သာဓာရဏပဒဝဏ္ဏနာ။

အသာဓာရဏေသု ပန ပါဏဿ အတိပါတော **ပါဏာတိပါတော**၊ ပါဏဝဓော ပါဏဃာတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပါဏော**တိ စေတ္ထ ဝေါဟာရတော သတ္တော၊ ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ တသ္မိံ ပန ပါဏေ ပါဏသညိနော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ကာယဝစီဒွါရာနံ အညတရဒွါရပ္ပဝတ္တာ ဝဓကစေတနာ ပါဏာတိပါတော။ သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊

မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ ကသ္မာ? ပယောဂမဟန္တတာယ။ ပယောဂသမတ္တေပိ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ။ ဂုဏဝန္တေသု မနုဿာဒီသု အပ္ပဂုဏေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာဂုဏေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ သရီရဂုဏာနံ ပန သမဘာဝေ သတိ ကိလေသာနံ ဥပက္ကမာနံ စ မုဒုတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ တိဗ္ဗတာယ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဿ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ ပါဏော၊ ပါဏသညိတာ၊ ဝဓကစိတ္တံ၊ ဥပက္ကမော၊ တေန မရဏန္တိ။ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကော၊ အာဏတ္တိကော၊ နိဿဂ္ဂိယော၊ ထာဝရော၊ ဝိဇ္ဇာမယော၊ ဣဒ္ဓိမယောတိ။ ဣမသ္မိံ ပနေတ္ထ ဝိတ္ထာရီယမာနေ အတိပပဉ္စော ဟောတိ၊ တသ္မာ နံ န ဝိတ္ထာရယာမ၊ အညဉ္စ ဧဝရူပံ။ အတ္ထိကေဟိ ပန သမန္တပါသာဒိကံ ဝိနယဋ္ဌကထံ[1] ဩလောကေတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အဒိန္နဿ အာဒါနံ **အဒိန္နာဒါနံ**၊ ပရဿ ဟရဏံ ထေယျံ၊ စောရိကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ **အဒိန္နန္တိ** ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ယတ္ထ ပရော ယထာကာမကာရိတံ အာပဇ္ဇန္တော အဒဏ္ဍာရဟော အနုပဝဇ္ဇော စ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပန ပရပရိဂ္ဂဟိတေ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိနော တဒါဒါယကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ထေယျစေတနာ အဒိန္နာဒါနံ၊ တံ ဟီနေ ပရဿန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ကသ္မာ? ဝတ္ထုပဏီတတာယ။ ဝတ္ထုသမတ္တေ သတိ ဂုဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ တံ တံ ဂုဏာဓိကံ ဥပါဒါယ တတော တတော ဟီနဂုဏဿ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။ တဿ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ၊ ထေယျစိတ္တံ၊ ဥပက္ကမော၊ တေန ဟရဏန္တိ။ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကာဒယောဝ။ တေ စ ခေါ ယထာနုရူပံ ထေယျာဝဟာရော၊ ပသယှာဝဟာရော၊ ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော၊ ပရိကပ္ပါဝဟာရော၊ ကုသာဝဟာရောတိ ဣမေသံ အဝဟာရာနံ ဝသေန ပဝတ္တာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[2] ဝုတ္တော။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရောတိ ဧတ္ထ ပန **ကာမေသူ**တိ မေထုနသမာစာရေသု။ **မိစ္ဆာစာရော**တိ ဧကန္တနိန္ဒိတော လာမကာစာရော။ လက္ခဏတော ပန အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပါယေန ကာယဒွါရပ္ပဝတ္တာ အဂမနီယဋ္ဌာနဝီတိက္ကမစေတနာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော။

တတ္ထ **အဂမနီယဋ္ဌာနံ** နာမ ပုရိသာနံ တာဝ မာတုရက္ခိတာ, ပိတုရက္ခိတာ, မာတာပိတုရက္ခိတာ, ဘာတုရက္ခိတာ, ဘဂိနိရက္ခိတာ, ဉာတိရက္ခိတာ, ဂေါတ္တရက္ခိတာ, ဓမ္မရက္ခိတာ, သာရက္ခာ, သပရိဒဏ္ဍာတိ မာတုရက္ခိတာဒယော ဒသ၊

---

[1] ၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၃၉-ပိဋ္ဌေ။ [2] ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၆၄-ပိဋ္ဌေ။

ဓနက္ကီတာ, ဆန္ဒဝါသိနီ, ဘောဂဝါသိနီ, ပဋဝါသိနီ, ဩဒပတ္တကိနီ, ဩဘဋ-
စုမ္ဗဋာ, ဒါသီ စ ဘရိယာ စ, ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ စ, ဓဇာဟဋာ,
မုဟုတ္တိကာတိ ဧတာ စ ဓနက္ကီတာဒယော ဒသာတိ **ဝီသတိ ဣတ္ထိယော**။ ဣတ္ထိသု
ပန ဒွိန္နံ သာရက္ခာသပရိဒဏ္ဍာနံ, ဒသန္နံ စ ဓနက္ကီတာဒီနန္တိ ဒွါဒသန္နံ ဣတ္ထီနံ
အညေ ပုရိသာ၊ ဣဒံ **အဂမနီယဋ္ဌာနံ** နာမ။ သော ပနေသ မိစ္ဆာစာရော
သီလာဒိဂုဏရဟိတေ အဂမနီယဋ္ဌာနေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ
မဟာသာဝဇ္ဇော။ တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ အဂမနီယဝတ္ထု၊ တသ္မိံ
သေဝနစိတ္တံ၊ သေဝနပယောဂေါ၊ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိအဓိဝါသနန္တိ။ ဧကော
ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကော ဧဝ။

မုသာတိ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇကော ဝစီပယောဂေါ ကာယ-
ပယောဂေါ ဝါ။ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပါယေန ပနဿ ပရဝိသံဝါဒနကကာယ-
ဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ **မုသာဝါဒေါ**။ အပရော နယော
မုသာတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ ဝတ္ထု။ **ဝါဒေါ**တိ တဿ ဘူတတော တစ္ဆတော
ဝိညာပနံ။ လက္ခဏတော ပန အတထံ ဝတ္ထုံ တထတော ပရံ ဝိညာပေတု-
ကာမဿ တထာဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ မုသာဝါဒေါ။ သော ယမတ္ထံ
ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပ္ပတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။
အပိစ ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထီတိအာဒိနယပ္ပ-
ဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သက္ခိနာ ဟုတွာ အတ္ထဘဉ္ဇနတ္ထံ ဝုတ္တော မဟာသာ-
ဝဇ္ဇော။ ပဗ္ဗဇိတာနံ အပ္ပကမ္ပိ တေလံ ဝါ သပ္ပိံ ဝါ လဘိတွာ ဟသာဓိပ္ပါယေန
"အဇ္ဇ ဂါမေ တေလံ နဒီမညေ သန္ဒတီ"တိ ပူရဏကထာနယေန ပဝတ္တော
အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ အဒိဋ္ဌံယေဝ ပန ဒိဋ္ဌန္တိအာဒိနာ နယေန ဝဒန္တာနံ မဟာသာ-
ဝဇ္ဇော။ တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ အတထံ ဝတ္ထု၊ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ၊
တဇ္ဇော ဝါယာမော၊ ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ။ ဧကော ပယောဂေါ
သာဟတ္ထိကောဝ။ သော ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ
ဝိသံဝါဒကကိရိယာကရဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တာယ စေ ကိရိယာယ ပရော တမတ္ထံ
ဇာနာတိ၊ အယံ ကိရိယာသမုဋ္ဌာပိကစေတနာက္ခဏေယေဝ မုသာဝါဒကမ္မုနာ
ဗဇ္ဈတိ။

ပိသုဏာ ဝါစာတိအာဒီသု ယာယ ဝါစာယ ယဿ တံ ဝါစံ ဘာသတိ၊
တဿ ဟဒယေ အတ္တနော ပိယဘာဝံ ပရဿ စ သုညဘာဝံ ကရောတိ၊ သာ
ပိသုဏာ ဝါစာ။ ယာယ ပန အတ္တာနမ္ပိ ပရမ္ပိ ဖရုသမ္ပိ ကရောတိ၊ သာ ဝါစာ
သယမ္ပိ ဖရုသာ နေဝ ကဏ္ဏသုခါ န ဟဒယသုခါ ဝါ၊ အယံ **ဖရုသာ ဝါစာ**။

ယေန သမ္ဖံ ပလပတိ နိရတ္ထကံ၊ သော **သမ္ဖပ္ပလာပေါ**။ တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ပိသုဏာဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ၊ သာ ဧဝ စ ဣဓ အဓိပ္ပေတာတိ။ တတ္ထ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တဿ ပရေသံ ဝါ ဘေဒါယ အတ္တနော ပိယကမျတာယ ဝါ ကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ ပိသုဏာ ဝါစာ။ သာ ယဿ ဘေဒံ ကရောတိ၊ တဿ အပ္ပဂုဏတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ မဟာဂုဏတာယ မဟာသာဝဇ္ဇာ။ တဿာ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗော ပရော၊ "ဣတိ ဣမေ နာနာ ဘဝိဿန္တိ ဝိနာ ဘဝိဿန္တီ"တိ ဘေဒပုရေက္ခာရတာ ဝါ, "အဟံ ပိယော ဘဝိဿာမိ ဝိဿာသိကော"တိ ပိယကမျတာ ဝါ၊ တဇ္ဇော ဝါယာမော၊ တဿ တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ။

ပရဿ မမ္မစ္ဆေဒကကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ ဧကန္တဖရုသာ စေတနာ ဖရုသာ ဝါစာ။ တဿ အာဝိဘာဝတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ဒါရကော မာတုဝစနံ အနာဒိယိတွာ အရညံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ မာတာ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တီ "စဏ္ဍာ တံ မဟိံသီ အနုဗန္ဓတူ"တိ အက္ကောသိ။ အထဿ တထေဝ အရညေ မဟိံသီ ဥဋ္ဌာသိ၊ ဒါရကော "ယံ မမ မာတာ မုခေန ကထေသိ တံ မာ ဟောတု၊ ယံ စိတ္တေန စိန္တေသိ တံ ဟောတူ"တိ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ မဟိံသီ တတ္ထေဝ ဗဒ္ဓါ ဝိယ အဋ္ဌာသိ၊ ဧဝံ မမ္မစ္ဆေဒကောပိ ပယောဂေါ[၁] စိတ္တသဏှတာယ ဖရုသာ ဝါစာ န ဟောတိ။ မာတာပိတရော ဟိ ကဒါစိ ပုတ္တကေ ဧဝမ္ပိ ဝဒန္တိ "စောရာ ဝေါ[၂] ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကရောန္တူ"တိ၊ ဥပ္ပလပတ္တမ္ပိ စ နေသံ ဥပရိ ပတန္တံ[၃] န ဣစ္ဆန္တိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ ကဒါစိ နိဿိတကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ကိံ ဣမေ အဟိရိကာ အနောတ္တပ္ပိနော စရန္တိ[၄] နိဒ္ဓမထ နေ"တိ။ အထ ခေါ နေသံ အာဂမာဓိဂမသမ္ပတ္တိံ ဣစ္ဆန္တိ။ ယထာ စ စိတ္တသဏှတာယ ဖရုသာ ဝါစာ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝစနသဏှတာယ အဖရုသာ ဝါစာပိ န ဟောတိ။ န ဟိ မာရာပေတုကာမဿ "ဣမံ သုခံ သယာပေထာ"တိ ဝစနံ အဖရုသာ ဝါစာ ဟောတိ။ စိတ္တဖရုသတာယ ပနေသာ ဖရုသာ ဝါစာဝ။ သာ ယံ သန္ဓာယ ပဝတ္တိတာ, တဿ အပ္ပဂုဏတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ မဟာဂုဏတာယ မဟာသာဝဇ္ဇာ။ တဿာ တယော သမ္ဘာရာ အက္ကောသိတဗ္ဗော ပရော၊ ကုပိတစိတ္တံ၊ အက္ကောသနာတိ။

အနတ္ထဝိညာပကကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ အကုသလစေတနာ **သမ္ဖပ္ပလာပေါ**။ သော အာသေဝနမန္ဒတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ အာသေဝနမဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တဿ ဒွေ သမ္ဘာရာ ဘာရတယုဒ္ဓသီတာဟရဏာဒိနိရတ္ထကကထာပုရေက္ခာရတာ၊ တထာရူပီကထာကထနန္တိ။

၁-ဝစီပယောဂေါ (သျာ) ၂-တေ (က) ၃-ဥပရိ ပတနံ (က) ၄-ဝဒန္တိ (သီ၊ သျာ)

အဘိဇ္ဈာယတီတိ **အဘိဇ္ဈာ၊** ပရဘဏ္ဍာဘိမုခီ ဟုတွာ တန္နိန္နတာယ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ သာ "အဟော ဝတ ဣဒံ မမဿာ"တိ ဧဝံ ပရဘဏ္ဍာ-ဘိဇ္ဈာယနလက္ခဏာ။ အဒိန္နာဒါနံ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ စ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။ တဿာ ဒွေ သမ္ဘာရာ ပရဘဏ္ဍံ၊ အတ္တနော ပရိဏာမနဉ္စ။ ပရဘဏ္ဍဝတ္ထုကေ ဟိ လောဘေ ဥပ္ပန္နေပိ န တာဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ ယာဝ "အဟော ဝတိဒံ မမဿာ"တိ အတ္တနော န ပရိဏာမေတိ။

ဟိတသုခံ ဗျာပါဒယတီတိ **ဗျာပါဒေါ။** သော ပရဝိနာသာယ မနော-ပဒေါသလက္ခဏော၊ ဖရုသာ ဝါစာ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော မဟာသာဝဇ္ဇော စ။ တဿ ဒွေ သမ္ဘာရာ ပရသတ္တော စ၊ တဿ စ ဝိနာသစိန္တာ။ ပရသတ္တဝတ္ထုကေ ဟိ ကောဓေ ဥပ္ပန္နေပိ န တာဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ ယာဝ "အဟော ဝတာယံ ဥစ္ဆိဇ္ဇေယျ ဝိနဿေယျာ"တိ တဿ ဝိနာသံ န စိန္တေတိ။

ယထာဘုစ္စဂဟဏာဘာဝေန မိစ္ဆာ ပဿတီတိ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။** သာ "နတ္ထိ ဒိန္န"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝိပရီတဒဿနလက္ခဏာ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။ အပိစ အနိယတာ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ နိယတာ မဟာသာဝဇ္ဇာ။ တဿာ ဒွေ သမ္ဘာရာ ဝတ္ထုနော စ ဂဟိတာကာရဝိပရီတတာ၊ ယထာ စ တံ ဂဏှာတိ၊ တထာဘာဝေန တဿုပဋ္ဌာနန္တိ။

ဣမေသံ ပန ဒသန္နံ အကုသလကမ္မပထာနံ ဓမ္မတော ကောဋ္ဌာသတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနာတော မူလတောတိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဓမ္မတော**တိ ဧတေသု ဟိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ စေတနာဓမ္မာဝ ဟောန္တိ၊ အဘိဇ္ဈာဒယော တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စာတိ ဣမေ အဋ္ဌ ကမ္မပထာ ဧဝ ဟောန္တိ၊ နော မူလာနိ။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါ ကမ္မပထာ စေဝ မူလာနိ စ။ အဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ ပတွာ လောဘော အကုသလမူလံ ဟောတိ။ ဗျာပါဒေါ ဒေါသော အကုသလမူလံ။

အာရမ္မဏတောတိ ပါဏာတိပါတော ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏတော သင်္ခါရာ-ရမ္မဏော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ သတ္တာရမ္မဏံ ဝါ သင်္ခါရာရမ္မဏံ ဝါ။ မိစ္ဆာစာရော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန သင်္ခါရာရမ္မဏော။ သတ္တာရမ္မဏောတိပိ ဧကေ။ မုသာဝါဒေါ သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သင်္ခါရာရမ္မဏော ဝါ။ တထာ ပိသုဏာ ဝါစာ။ ဖရုသာ ဝါစာ သတ္တာရမ္မဏာဝ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဝသေန

သညာရမ္မဏော ဝါ သင်္ခါရမ္မဏော ဝါ၊ တထာ အဘိဇ္ဈာ။ ဗျာပါဒေါ သညာရမ္မဏော၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တေဘူမကဓမ္မဝသေန သင်္ခါရမ္မဏာ။

ဝေဒနာတောတိ ပါဏာတိပါတော ဒုက္ခဝေဒနော ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ရာဇာနော စောရံ ဒိသွာ ဟသမာနာပိ "ဂစ္ဆထ နံ ဃာတေထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ ပန နေသံ ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာဝ ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ တိဝေဒနံ။ မိစ္ဆာစာရော သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒွိဝေဒနော၊ သန္နိဋ္ဌာပကစိတ္တေ ပန မဇ္ဈတ္တဝေဒနော န ဟောတိ။ မုသာဝါဒေါ တိဝေဒနော၊ တထာ ပိသုဏာ ဝါစာ။ ဖရုသာ ဝါစာ ဒုက္ခဝေဒနာဝ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ တိဝေဒနော။ အဘိဇ္ဈာ သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒွိဝေဒနာ၊ တထာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဗျာပါဒေါ ဒုက္ခဝေဒနော။

မူလတောတိ ပါဏာတိပါတော ဒေါသမောဟဝသေန ဒွိမူလကော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ ဒေါသမောဟဝသေန ဝါ လောဘမောဟဝသေန ဝါ။ မိစ္ဆာစာရော လောဘမောဟဝသေန။ မုသာဝါဒေါ ဒေါသမောဟဝသေန ဝါ လောဘမောဟဝသေန ဝါ၊ တထာ ပိသုဏာ ဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပေါ စ။ ဖရုသာ ဝါစာ ဒေါသမောဟဝသေန။ အဘိဇ္ဈာ မောဟဝသေန ဧကမူလာ၊ တထာ ဗျာပါဒေါ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ လောဘမောဟဝသေန ဒွိမူလာတိ။

လောဘော အကုသလမူလန္တိအာဒီသု လုဗ္ဘတီတိ **လောဘော**။ ဒုဿတီတိ **ဒေါသော**။ မုယှတီတိ **မောဟော**။ တေသု လောဘော သယံ စ အကုသလော သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကဋ္ဌေန၊ ဧတေသံ စ ပါဏာတိပါတာဒီနံ အကုသလာနံ ကေသဉ္စိ သမ္ပယုတ္တပ္ပဘာဝကဋ္ဌေန ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယဋ္ဌေန မူလန္တိ **အကုသလမူလံ**။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ရတ္တော ခေါ အာဝုသော ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ပါဏမ္ပိ ဟနတီ"တိအာဒိ။ ဒေါသမောဟာနံ အကုသလမူလ-ဘာဝေပိ ဧသေဝ နယော။

ကုသလကမ္မပထဝဏ္ဏနာ

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ကုသလန္တိအာဒီသု **ပါဏာတိပါတာ**ဒယော ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။ ဝေရံ မဏတီတိ **ဝေရမဏီ**၊ ဝေရံ ပဇဟတီတိ အတ္ထော။ ဝိရမတိ ဝါ ဧတာယ ကရဏဘူတာယ, ဝိကာရဿ[၁] ဝေကာရံ ကတွာပိ **ဝေရမဏီ**။ အယံ တာဝေတ္ထ ဗျဉ္ဇနတော ဝဏ္ဏနာ။ အတ္ထတော ပန **ဝေရမဏီ**တိ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဝိရတိ။ ယာ "ပါဏာတိပါတာ ဝိရမန္တဿ ယာ တသ္မိံ

၁-ကာရဏဘူတာယ ဝေရမှာ ပုဂ္ဂလောတိ ဝိကာရဿ (သီ၊သျာ)

သမယေ ပါဏာတိပါတာ အာရတိ ဝိရတီ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဝိရတိ၊ သာ ဘေဒတော တိဝိဓာ ဟောတိ သမ္ပတ္တဝိရတိ သမာဒါနဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတီတိ။ တတ္ထ အသမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ အတ္တနော ဇာတိဝယဗာဟုသစ္စာဒီနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ “အယုတ္တံ အမှာကံ ဧဝရူပံ[၁] ကာတု”န္တိ သမ္ပတ္တဝတ္ထုံ အဝီတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **သမ္ပတ္တဝိရတီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ သီဟဠဒီပေ **စက္ကနဥပါသကဿ** ဝိယ။

တဿ ကိရ ဒဟရကာလေယေဝ မာတုယာ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဝေဇ္ဇေန စ “အလ္လသသမံသံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တတော စက္ကနဿ ဘာတာ “ဂစ္ဆ တာတ ခေတ္တံ အာဟိဏ္ဍာဟီ”တိ စက္ကနံ ပေသေသိ။ သော တတ္ထ ဂတော၊ တသ္မိံ စ သမယေ ဧကော သသော တရုဏသဿံ ခါဒိတုံ အာဂတော ဟောတိ၊ သော တံ ဒိသွာ ဝေဂေန ဓာဝန္တော ဝလ္လိယာ ဗဒ္ဓေါ “ကိရိ ကိရီ”တိ သဒ္ဒမကာသိ။ စက္ကနော တေန သဒ္ဒေန ဂန္တွာ တံ ဂဟေတွာ စိန္တေသိ “မာတု ဘေသဇ္ဇံ ကရောမီ”တိ။ ပုန စိန္တေသိ “န မေတံ ပတိရူပံ၊ ယွာဟံ မာတု ဇီဝိတကာရဏာ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ”န္တိ။ အထ နံ “ဂစ္ဆ အရညေ သသေဟိ သဒ္ဓိံ တိဏောဒကံ ပရိဘုဉ္ဇာ”တိ မုဉ္စိ။ ဘာတရာ စ “ကိံ တာတ သသော လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိတော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ တတော နံ ဘာတာ ပရိဘာသိ။ သော မာတုသန္တိကံ ဂန္တွာ “ယတောဟံ ဇာတော၊ နာဘိဇာနာမိ သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ”တိ သစ္စံ ဝတွာ အဓိဋ္ဌာသိ[၂]။ တာဝဒေဝဿ မာတာ အရောဂါ အဟောသိ။

သမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ ပန သိက္ခာပဒသမာဒါနေ စ တတုတ္တရိ စ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတွာ ဝတ္ထုံ အဝီတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **သမာဒါနဝိရတီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဥတ္တရဝဍ္ဎမာနပဗ္ဗတဝါသီဥပါသကဿ ဝိယ။

သော ကိရ **အမ္ဗရိယဝိဟာရဝါသီပိင်္ဂလဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ** သန္တိကေ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟေတွာ ခေတ္တံ ကသတိ။ အထဿ ဂေါဏော နဋ္ဌော၊ သော တံ ဂဝေသန္တော ဥတ္တရဝဍ္ဎမာနပဗ္ဗတံ အာရုဟိ၊ တတြ နံ မဟာသပ္ပော အဂ္ဂဟေသိ။ သော စိန္တေသိ “ဣမာယဿ တိခိဏဝါသိယာ သီသံ ဆိန္ဒာမီ”တိ။ ပုန စိန္တေသိ “န မေတံ ပတိရူပံ၊ ယွာဟံ ဘာဝနီယဿ ဂရုနော[၃] သန္တိကေ သိက္ခာပဒံ ဂဟေတွာ ဘိန္ဒေယျ”န္တိ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ စိန္တေတွာ

၁-ဧဝံနာမ (က) ၂-အဋ္ဌာသိ (က) အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၄၆-ပိဋ္ဌေပိ။
၃-သာဟံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ (က)

“ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇာမိ န သိက္ခာပဒ”န္တိ အံသေ ဌပိတံ တိခိဏဓာရဏ္ဍဝါသိံ အရညေ ဆဒ္ဒေသိ။ တာဝဒေဝ နံ မဟာဝါဋ္ဋော[၁] မုဉ္စိတွာ အဂမာသီတိ။

အရိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ပန ဝိရတိ **သမုစ္ဆေဒဝိရတီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယဿာ ဥပ္ပတ္တိတော ပဘုတိ “ပါဏံ ဃာတေဿာမီ”တိ[၂] အရိယပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ သာ ပနာယံ ဝိရတိ ကောသလ္လပ္ပဝတ္တိယာ **ကုသလ**န္တိ ဝုတ္တာ။ ကုစ္ဆိတသယနတော[၃] ဝါ ကုသန္တိ လဒ္ဓဝေါဟာရံ ဒုဿီလျံ လုနာတီတိပိ **ကုသလံ**။ ကတမဉ္ဇာဝုသောတိ ကုသလဉ္စ ဇာနိဿ ပန ပဉှဿ အနနုရူပတ္တာ ကုသလာတိ န ဝုတ္တာ။

ယထာ စ အကုသလာနံ၊ ဧဝံ ဣမေသမ္ပိ ကုသလကမ္မပထာနံ ဓမ္မတော ကောဋ္ဌာသတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနာတော မူလတောတိ ပဉ္စဟာ-ကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဓမ္မတော**တိ ဧတေသု ဟိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ စေတနာပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိရတိယောပိ။ အန္တေ တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာဝ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကမ္မပထာ ဧဝ၊ နော မူလာနိ။ အန္တေ တယော ကမ္မပထာစေဝ မူလာနိ စ။ အနဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ[၄] ပတွာ အလောဘော ကုသလမူလံ ဟောတိ။ အဗျာပါဒေါ အဒေါသော ကုသလမူလံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမောဟော ကုသလမူလံ။

အာရမ္မဏတောတိ ပါဏာတိပါတာဒီနံ အာရမ္မဏာနေဝ ဧတေသံ အာရမ္မဏာနိ၊ ဝီတိက္ကမိတဗ္ဗတောယေဝ ဟိ ဝေရမဏီ နာမ ဟောတိ။ ယထာ ပန နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ ဧဝံ ဇီဝိတိန္ဒြိ-ယာဒိအာရမ္မဏာပေတေ ကမ္မပထာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ဒုဿီလျာနိ ပဇ-ဟန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေဒနာတောတိ သဗ္ဗေ သုခဝေဒနာ ဝါ ဟောန္တိ၊ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ ဝါ။ ကုသလံ ပတွာ ဟိ ဒုက္ခဝေဒနာ နာမ နတ္ထိ။

မူလတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကမ္မပထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ အလောဘအဒေါသအမောဟဝသေန တိမူလာ ဟောန္တိ။ ဉာဏ-ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တဿ ဒွိမူလာ။ အနဘိဇ္ဈာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန

၁-မဟာသမုဒ္ဒေါ (သျာ)
၂-ဃာတေဿာမာတိ (သီ၊ သျာ)
၃-ကုစ္ဆိတသဿ သလနတော (သီ၊ သျာ)
၄-ကမ္မပထံ (သျာ၊ က)

ဝိရမန္တဿ ဒွိမူလာ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဧကမူလာ။ အလောဘော ပန အတ္တနာဝ အတ္တနော မူလံ န ဟောတိ၊ အဗျာပါဒေပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလောဘာဒေါသဝသေန ဒွိမူလာဝါတိ။

အလောဘော ကုသလမူလန္တိအာဒီသု န လောဘောတိ **အလောဘော၊** လောဘပဋိပက္ခဿ ဓမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ။ အဒေါသာမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တေသု အလောဘော သယဉ္စ ကုသလံ၊ ဣမေသဉ္စ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအာဒီနံ ကုသလာနံ ကေသဉ္စိ သမ္ပယုတ္တပ္ပဘာဝကဋ္ဌေန ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယဋ္ဌေန မူလန္တိ **ကုသလမူလံ။** အဒေါသာမောဟာနမ္ပိ ကုသလ-မူလဘာဝေ ဧသေဝ နယော။

ဣဒါနိ သဗ္ဗမ္ပိ တံ သင်္ခေပေန စ ဝိတ္ထာရေန စ ဒေသိတံ အတ္ထံ နိဂမေန္တော **ယတော ခေါ အာဝုသော**တိအာဒိအပ္ပနာဝါရံ အာဟ။ တတ္ထ **ဧဝံ အကုသလံ ပဇာနာတီ**တိ ဧဝံ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌဒသာကုသလကမ္မပထဝသေန အကုသလံ ပဇာနာတိ။ **ဧဝံ အကုသလမူလ**န္တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္တာဝတာ ဧကေန နယေန စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနံ ကထိတံ ဟောတိ။ ကထံ? ဧတ္ထ ဟိ ဌပေတွာ အဘိဇ္ဈံ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ စ ကုသလကမ္မပထာ စ ဒုက္ခသစ္စံ။ အဘိဇ္ဈာ စ လောဘော အကုသလမူလဉ္စာတိ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ နိပ္ပရိယာယေန သမုဒယသစ္စံ။ ပရိယာယေန ပန သဗ္ဗေပိ ကမ္မပထာ ဒုက္ခသစ္စံ။ သဗ္ဗာနိ ကုသလာကုသလမူလာနိ သမုဒယသစ္စံ။ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ။ ဒုက္ခံ ပရိဇာနန္တော သမုဒယံ ပဇဟမာနော နိရောဓံ ပဇာနန္တော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စန္တိ ဣတိ ဒွေ သစ္စာနိ သရူပေန ဝုတ္တာနိ၊ ဒွေ အာဝတ္တဟာရဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

သော သဗ္ဗသော ရာဂါနုသယံ ပဟာယာတိ သော ဧဝံ အကုသလာဒီနိ ပဇာနန္တော သဗ္ဗာကာရေန ရာဂါနုသယံ ပဇဟိတွာ။ **ပဋိဃာနုသယံ ပဋိဝိနောဒေတွာ**တိ ပဋိဃာနုသယဉ္စ သဗ္ဗာကာရေနေဝ နီဟရိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္တာဝတာ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကထိတော။ **အသ္မီတိ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမူဟနိတွာ**တိ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ကဉ္စိ ဓမ္မံ အနဝကာရိကရိတွာ “အသ္မီ”တိ ဣမိနာ သမူဟဂ္ဂဟဏာကာရေန ပဝတ္တံ ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ သမုဂ္ဃါဋေတွာ။

တတ္ထ **ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယ**န္တိ ဒိဋ္ဌိသဒိသံ မာနာနုသယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယဉှိ မာနာနုသယော အသ္မီတိ ပဝတ္တတ္တာ ဒိဋ္ဌိသဒိသော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ

ဝုတ္တော။ ဣမဉ္စ အသ္မိမာနံ ဝိတ္ထာရတော ဝိညာတုကာမေန ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ ခေမကသုတ္တံ[၁] ဩလောကေတဗ္ဗန္တိ။

အဝိဇ္ဇံ ပဟာယာတိ ဝဋ္ဋမူလံ အဝိဇ္ဇံ ပဇဟိတွာ။ **ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေတွာ**တိ တဿာ အဝိဇ္ဇာယ သမုဂ္ဃာတိကံ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေတွာ။ ဧတ္တာဝတာ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ကထိတော။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတီ**တိ အသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပရိစ္ဆေဒကရော ဟောတိ။ **ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ အာဝုသော**တိ ဒေသနံ နိယျာတေတိ၊ ဣမာယ ကမ္မပထဒေသနာယ ဝုတ္တမနသိကာရပ္ပဋိဝေဓဝသေနပီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧဝံ အနာဂါမိမဂ္ဂအရဟတ္တမဂ္ဂေဟိ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေသီတိ။

ကမ္မပထဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာဟာရဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၀။ **သာဓာဝုသောတိ ခေါ။ပ။ အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မန္တိ** ဧဝံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ကုသလာကုသလမုခေန စတုသစ္စဒေသနံ သုတွာ တံ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ "သာဓာဝုသော"တိ ဣမိနာ ဝစနေန တေ ဘိက္ခူ အဘိနန္ဒိတွာ ဣမဿေဝ ဝစနဿ သမုဋ္ဌာပကေန စိတ္တေန အနုမောဒိတွာ ဝစသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ စေတသာ သမ္ပိယာယိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ထေရော နာနပ္ပကာရေန စတုသစ္စဒေသနံ ဒေသေတုံ ပဋိဗလော၊ ယထာဟ "သာရိပုတ္တော ဘိက္ခဝေ ပဟောတိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဝိတ္ထာရေန အာစိက္ခိတုံ ဒေသေတု"န္တိ၊ ယသ္မာ ဝါ ဥတ္တရိမ္ပိ ဒေသေတု-ကာမောဝ ဟုတွာ "ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ"တိ အဝစ၊ တသ္မာ အပရေနပိ နယေန သစ္စဒေသနံ သောတုကာမာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဥတ္တရိ ပဉှံ အပုစ္ဆိံသု။ တေန သယမေဝ ပုစ္ဆိတွာ ဝိဿဇ္ဇိတပဉှတော ဥတ္တရိံ သိယာ ခေါ ပနာဝုသော အညောပိ ပရိယာယောတိ ဘဝေယျ အညမ္ပိ ကာရဏန္တိ ဣမိနာ နယေန အညံ အတိရေကံ ပဉှံ ပုစ္ဆိံသု၊ ပုရိမပဉှဿ ဝါ ဥပရိဘာဂေ ပုစ္ဆိံသူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ နေသံ ဗျာကရမာနော ထေရော **သိယာ အာဝုသောတိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထာယံ အနုတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာ၊ **အာဟာရ**န္တိ ပစ္စယံ။ ပစ္စယော ဟိ အာဟရတိ အတ္တနော ဖလံ၊ တသ္မာ "အာဟာရော"တိ ဝုစ္စတိ။

၁-သံ ၂-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။

ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနန္တိအာဒီသု **ဘူတာ**တိ သဉ္ဇာတာ နိဗ္ဗတ္တာ။ **သမ္ဘဝေ-သီန**န္တိ ယေ သမ္ဘဝံ ဇာတိံ နိဗ္ဗတ္တိံ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိ။ တတ္ထ စတူသု ယောနီသု အဏ္ဍဇဇလာဗုဇာ သတ္တာ ယာဝ အဏ္ဍကောသံ ဝတ္ထိကောသဉ္စ န ဘိန္ဒန္တိ၊ တာဝ **သမ္ဘဝေသိနော** နာမ။ အဏ္ဍကောသံ ဝတ္ထိကောသဉ္စ ဘိန္ဒိတွာ ဗဟိ နိက္ခန္တာ **ဘူတာ** နာမ။ သံသေဒဇာ ဩပပါတိကာ စ ပဌမ-စိတ္တက္ခဏေ သမ္ဘဝေသိနော နာမ။ ဒုတိယစိတ္တက္ခဏတော ပဘုတိ ဘူတာ နာမ။ ယေန ယေန ဝါ ဣရိယာပထေန ဇာယန္တိ၊ ယာဝ တေ တတော အညံ န ပါပုဏန္တိ၊ တာဝ သမ္ဘဝေသိနော နာမ။ တတော ပရံ ဘူတာ နာမ။

အထ ဝါ **ဘူတာ**တိ ဇာတာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ယေ ဘူတာယေဝ န ပုန ဘဝိဿန္တီတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေသံ ခီဏာသဝါနမေတံ အဓိဝစနံ။ သမ္ဘဝ-မေသန္တီတိ **သမ္ဘဝေသိနော**။ အပ္ပဟီနဘဝသံယောဇနတ္တာ အာယတိမ္ပိ သမ္ဘဝံ ဧသန္တာနံ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ပဒေဟိ သဗ္ဗသတ္တေ ပရိယာဒိယတိ။ **ဝါ**သဒ္ဒော စေတ္ထ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ တသ္မာ ဘူတာနဉ္စ သမ္ဘဝေသီနဉ္စာတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဌိတိယာတိ ဌိတတ္ထံ။ **အနုဂ္ဂဟာယာ**တိ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ ဥပကာရတ္ထံ။ ဝစန-ဘေဒေါ စေသ၊ အတ္ထော ပန ဒွိန္နမ္ပိ ပဒါနံ ဧကောယေဝ။ အထ ဝါ **ဌိတိယာ**တိ တဿ တဿ သတ္တဿ ဥပ္ပန္နဓမ္မာနံ အနုပ္ပဗန္ဓဝသေန အဝိစ္ဆေဒါယ။ **အနုဂ္ဂဟာယာ**တိ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ။ ဥဘောပိ စေတာနိ ဘူတာနံ ဌိတိယာ စေဝ အနုဂ္ဂဟာယ စ။ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ ဌိတိယာ စေဝ အနုဂ္ဂဟာယ စာတိ ဧဝံ ဥဘယတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ **ကဗဠီကာရော အာဟာရော**တိ ကဗဠံ ကတွာ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗတော ကဗဠီကာရော အာဟာရော၊ ဩဒနကုမ္မာသာဒိဝတ္ထု-ကာယ ဩဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ **ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ**တိ ဝတ္ထု-ဩဠာရိကတာယ ဩဠာရိကော၊ ဝတ္ထုသုခုမတာယ သုခုမော။ သဘာဝေန ပန သုခုမရူပပရိယာပန္နတ္တာ ကဗဠီကာရော အာဟာရော သုခုမောဝ ဟောတိ။ သာပိ စဿ ဝတ္ထုတော ဩဠာရိကတာ သုခုမတာ စ ဥပါဒါယုပါဒါယ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကုမ္ဘီလာနဉှိ အာဟာရံ ဥပါဒါယ မောရာနံ အာဟာရော သုခုမော။ ကုမ္ဘီလာ ကိရ ပါသာဏေ ဂိလန္တိ။ တေ စ နေသံ ကုစ္ဆိပ္ပတ္တာဝ ဝိလီယန္တိ။ မောရာ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒိပါဏေ ခါဒန္တိ။ မောရာနံ ပန အာဟာရံ ဥပါဒါယ တရစ္ဆာနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေ ကိရ တိဝဿဆဍ္ဍိတာနိ ဝိသာဏာနိ စေဝ အဋ္ဌီနိ စ ခါဒန္တိ။ တာနိ စ နေသံ ခေဠေန တေမိတမတ္တာနေဝ ကန္ဒမူလံ

ဝိယ မုဒ္ဒိကာနိ ဟောန္တိ။ တရစ္ဆာနမ္ပိ အာဟာရံ ဥပါဒါယ ဟတ္ထီနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေပိ နာနာရုက္ခသာခါယော ခါဒန္တိ။ ဟတ္ထီနံ အာဟာရတော ဂဝယဂေါကဏ္ဏမိဂါဒီနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေ ကိရ နိဿာရာနိ နာနာရုက္ခပဏ္ဏာဒီနိ ခါဒန္တိ။ တေသမ္ပိ အာဟာရတော ဂုန္နံ အာဟာရော သုခုမော။ တေ[1] အလ္လသုက္ခတိဏာနိ ခါဒန္တိ။ တေသံ[2] အာဟာရတော သသာနံ အာဟာရော သုခုမော။ သသာနံ အာဟာရတော သကုဏာနံ အာဟာရော သုခုမော။ သကုဏာနံ အာဟာရတော ပစ္စန္တဝါသီနံ အာဟာရော သုခုမော။ ပစ္စန္တဝါသီနံ အာဟာရတော ဂါမဘောဇကာနံ အာဟာရော သုခုမော။ ဂါမဘောဇကာနံ အာဟာရတော ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေသမ္ပိ အာဟာရတော စက္ကဝတ္တိနော အာဟာရော သုခုမော။ စက္ကဝတ္တိနော အာဟာရတော ဘုမ္မဒေဝါနံ အာဟာရော သုခုမော။ ဘုမ္မဒေဝါနံ အာဟာရတော စာတုမဟာရာဇိကာနံ အာဟာရော သုခုမော။ ဧဝံ ယာဝ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ အာဟာရော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော၊ တေသံ အာဟာရော သုခုမောတွေဝ နိဋ္ဌံ ပတ္တော။

ဩဠာရိကေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဩဇာ ပရိတ္တာ ဟောတိ ဒုဗ္ဗလာ၊ သုခုမေ ဗလဝတီ။ တထာ ဟိ ဧကပတ္တပူရမ္ပိ ယာဂုံ ပိဝိတွာ မုဟုတ္တေနေဝ ဇိဃစ္ဆိတော ဟောတိ၊ ယံကိဉ္စိဒေဝ ခါဒိတုကာမော။ သပ္ပိံ ပန ပသဋမတ္တံ ပိဝိတွာ ဒိဝသံ အဘောတ္တုကာမော ဟောတိ။ တတ္ထ ဝတ္ထု ပရိဿမံ ဝိနောဒေတိ၊ န ပန သက္ကောတိ ပါလေတုံ။ ဩဇာ ပါလေတိ၊ န သက္ကောတိ ပရိဿမံ ဝိနောဒေတုံ။ ဒွေ ပန ဧကတော ဟုတွာ ပရိဿမံ စေဝ ဝိနောဒေန္တိ ပါလေန္တိ စာတိ။

ဖဿော ဒုတိယောတိ စက္ခုသမ္ဖဿာဒိ ဆဗ္ဗိဓောပိ ဖဿော ဧတေသု စတူသု အာဟာရေသု ဒုတိယော အာဟာရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒေသနာ-နယော ဟေဝ ဧသော။ တသ္မာ ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန ဒုတိယော ဝါ တတိယော ဝါတိ ဣဒမေတ္ထ န ဂဝေသိတဗ္ဗံ။ **မနောသဉ္စေတနာ**တိ စေတနာ ဧဝ ဝုစ္စတိ။ **ဝိညာဏ**န္တိ ယံကိဉ္စိ စိတ္တံ။

ဧတ္ထာဟ၊ ယဒိ ပစ္စယဋ္ဌော အာဟာရဋ္ဌော၊ အထ ကသ္မာ အညေသုပိ သတ္တာနံ ပစ္စယေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ဣမေယေဝ စတ္တာရော ဝုတ္တာတိ။ ဝုစ္စတေ၊

---

[1] ၁-တာ (သီ)
[2] ၂-တာသံ (သီ)

အဇ္ဈတ္တိကသန္တတိယာ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ။ ဝိသေသပစ္စယော ဟိ ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ သတ္တာနံ ရူပကာယဿ ကဗဠီကာရော အာဟာရော။ နာမကာယေ ဝေဒနာယ ဖဿော၊ ဝိညာဏဿ မနောသဉ္စေတနာ၊ နာမရူပဿ ဝိညာဏံ။ ယထာဟ—

> “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ။ တထာ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ”န္တိ။

ကော ပနေတ္ထ အာဟာရော၊ ကိံ အာဟရတီတိ။ ကဗဠီကာရာဟာရော ဩဇဋ္ဌမကရူပါနိ အာဟရတိ။ ဖဿာဟာရော တိဿော ဝေဒနာ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရော တယော ဘဝေ၊ ဝိညာဏာဟာရော ပဋိသန္ဓိနာမရူပန္တိ။

ကထံ? ကဗဠီကာရာဟာရော တာဝ မုခေ ဌပိတမတ္တောယေဝ အဋ္ဌ ရူပါနိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဒန္တဝိစုဏ္ဏိတံ ပန အဇ္ဈောဟရိယမာနံ ဧကေကံ သိတ္ထံ အဋ္ဌဋ္ဌ ရူပါနိ သမုဋ္ဌာပေတိယေဝ၊ ဧဝံ ဩဇဋ္ဌမကရူပါနိ အာဟရတိ။

ဖဿာဟာရော ပန သုခဝေဒနိယော ဖဿော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သုခဝေဒနံ အာဟရတိ၊ တထာ ဒုက္ခဝေဒနိယော ဒုက္ခံ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယော အဒုက္ခမသုခန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ ဖဿာဟာရော တိဿော ဝေဒနာ အာဟရတိ။

မနောသဉ္စေတနာဟာရော ကာမဘဝူပဂံ ကမ္မံ ကာမဘဝံ အာဟရတိ၊ ရူပါရူပဘဝူပဂါနိ တံ တံ ဘဝံ။ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ မနောသဉ္စေတနာဟာရော တယော ဘဝေ အာဟရတိ။

ဝိညာဏာဟာရော ပန ယေ စ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ တံသမ္ပယုတ္တကာ တယော ခန္ဓာ၊ ယာနိ စ တိသန္တတိဝသေန တိံသရူပါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သဟဇာတာဒိပစ္စယနယေန တာနိ အာဟရတီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဝိညာဏာဟာရော ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ အာဟရတီတိ။

ဧတ္ထ စ မနောသဉ္စေတနာဟာရော တယော ဘဝေ အာဟရတီတိ သာသဝါ ကုသလာကုသလစေတနာဝ ဝုတ္တာ။ ဝိညာဏံ ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ အာဟရတီတိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏမေဝ ဝုတ္တံ။ အဝိသေသေန ပန တံသမ္ပယုတ္တတံသမုဋ္ဌာနဓမ္မာနံ အာဟရဏတောပေတေ **အာဟာရာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧတေသု စတူသု အာဟာရေသု ကဗဠီကာရာဟာရော ဥပတ္ထမ္ဘေန္တော အာဟာရကိစ္စံ သာဓေတိ။ ဖဿော ဖုသန္တောယေဝ။ မနောသဉ္စေတနာ အာယူဟမာနာဝ။ ဝိညာဏံ ဝိဇာနန္တမေဝ။

ကထံ? ကဗဠီကာရာဟာရော ဟိ ဥပတ္ထမ္ဘေန္တောယေဝ ကာယဋ္ဌပနေန သတ္တာနံ ဌိတိယာ ဟောတိ။ ကမ္မဇနိတောပိ ဟိ အယံ ကာယော ကဗဠီ-ကာရာဟာရေန ဥပတ္ထမ္ဘိတော ဒသပိ ဝဿာနိ ဝဿသတမ္ပိ ယာဝ အာယုပရိမာဏံ တိဋ္ဌတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ မာတုယာ ဇနိတောပိ ဒါရကော ဓာတိယာ ထညာဒီနိ ပါယေတွာ ပေါသိယမာနောဝ စိရံ တိဋ္ဌတိ၊ ယထာ စ ဥပတ္ထမ္ဘေန ဥပတ္ထမ္ဘိတဂေဟံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ယထာ မဟာရာဇ ဂေဟေ ပတန္တေ အညေန ဒါရုနာ ဥပတ္ထမ္ဘေန္တိ၊ အညေန ဒါရုနာ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ သန္တံ ဧဝံ တံ ဂေဟံ န ပတတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ အယံ ကာယော အာဟာရ-ဋ္ဌိတိကော၊ အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတီ"တိ။

ဧဝံ ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဥပတ္ထမ္ဘေန္တော အာဟာရကိစ္စံ သာဓေတိ။ ဧဝံ သာဓေန္တောပိ စ ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဒွိန္နံ ရူပသန္တတီနံ ပစ္စယော ဟောတိ အာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ စ ဥပါဒိန္နဿ စ။ ကမ္မဇာနံ အနုပါလကော ဟုတွာ ပစ္စယော ဟောတိ။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနံ ဇနကော ဟုတွာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဖဿော ပန သုခါဒိဝတ္ထုဘူတံ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တောယေဝ သုခါဒိဝေဒနာ-ပဝတ္တနေန သတ္တာနံ ဌိတိယာ ဟောတိ။ မနောသဉ္စေတနာ ကုသလာကုသလ-ကမ္မဝသေန အာယူဟမာနာယေဝ ဘဝမူလနိပ္ဖါဒနတော သတ္တာနံ ဌိတိယာ ဟောတိ။ ဝိညာဏံ ဝိဇာနန္တမေဝ နာမရူပပ္ပဝတ္တနေန သတ္တာနံ ဌိတိယာ ဟောတိ။

ဧဝံ ဥပတ္ထမ္ဘနာဒိဝသေန အာဟာရကိစ္စံ သာဓယမာနေသု ပနေတေသု စတ္တာရိ ဘယာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ သေယျထိဒံ၊ ကဗဠီကာရာဟာရေ နိကန္တိ-ယေဝ ဘယံ၊ ဖဿေ ဥပဂမနမေဝ၊ မနောသဉ္စေတနာယ အာယူဟနမေဝ၊ ဝိညာဏေ အဘိနိပါတောယေဝ ဘယန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? ကဗဠီကာရာ-ဟာရေ ဟိ နိကန္တိံ ကတွာ သီတာဒီနံ ပုရေက္ခတာ သတ္တာ အာဟာရတ္ထာယ မုဒ္ဒါဂဏနာဒိကမ္မာနိ ကရောန္တာ အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆန္တိ။ ဧကစ္စေ စ ဣမသ္မိံ

သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိကာယ အနေသနာယ အာဟာရံ ပရိယေ-သန္တာ ဒိဋ္ဌေပိ ဓမ္မေ ဂါရယှာ ဟောန္တိ။ သမ္ပရာယေပိ တဿ သင်္ဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇလိတာတိအာဒိနာ လက္ခဏသံယုတ္တေ ဝုတ္တနယေန သမဏ-ပေတာ ဟောန္တိ။ ဣမိနာဝ တာဝ ကာရဏေန ကဗဠီကာရာဟာရေ နိကန္တိ-ယေဝ ဘယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဖဿံ ဥပဂစ္ဆန္တာပိ ဖဿဿာဒိနော ပရေသံ ရက္ခိတဂေါပိတေသု ဒါရာ-ဒီသု ဘဏ္ဍေသု အပရဇ္ဈန္တိ။ တေ သဟ ဘဏ္ဍေန ဘဏ္ဍသာမိကာ ဂဟေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ သင်္ကာရကူဋေသု ဆဍ္ဍေန္တိ။ ရညော ဝါ နိယျာ-တေန္တိ။ တတော နေ ရာဇာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကာရာပေတိ။ ကာယဿ စ ဘေဒါ ဒုဂ္ဂတိ နေသံ ပါဋိကင်္ခါ ဟောတိ။ ဣတိ ဖဿဿာဒမူလကံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ သမ္ပရာယိကမ္ပိ ဘယံ သဗ္ဗမာဂတမေဝ[1] ဟောတိ။ ဣမိနာ ကာရဏေန ဖဿာဟာရေ ဥပဂမနမေဝ ဘယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကုသလာကုသလကမ္မာယူဟနေနေဝ ပန တမ္မူလကံ တီသု ဘဝေသု ဘယံ သဗ္ဗမာဂတံယေဝ ဟောတိ။ ဣမိနာ ကာရဏေန မနောသဉ္စေတနာဟာရေ အာယူဟနမေဝ ဘယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဉ္စ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ အဘိနိပတတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ ဂဟေတွာဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တသ္မိံ စ နိဗ္ဗတ္တေ သဗ္ဗဘယာနိ နိဗ္ဗတ္တာနိယေဝ ဟောန္တိ, တမ္မူလကတ္တာတိ၊ ဣမိနာ ကာရဏေန ဝိညာဏာ-ဟာရေ အဘိနိပါတောယေဝ ဘယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ သဘယေသု ပန ဣမေသု အာဟာရေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဗဠီကာရာ-ဟာရေ နိကန္တိပရိယာဒါနတ္ထံ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ဇာယမ္ပတိကာ"တိ-အာဒိနာ[2] နယေန **ပုတ္တမံသူပမံ** ဒေသေသိ။ ဖဿာဟာရေ နိကန္တိပရိယာဒါနတ္ထံ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဂါဝီ နိစ္စမ္မာ''တိအာဒိနာ နယေန **နိစ္စမ္မဂါဝူပမံ** ဒေသေသိ။ မနောသဉ္စေတနာဟာရေ နိကန္တိပရိယာဒါနတ္ထံ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂါရကာသူ"တိအာဒိနာ နယေန **အင်္ဂါရကာသူပမံ** ဒေသေသိ။ ဝိညာဏာဟာရေ နိကန္တိပရိယာဒါနတ္ထံ ''သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ စောရံ အာဂုစာရိ''န္တိအာဒိနာ နယေန **သတ္တိသတာဟတူပမံ** ဒေသေသိ။

တတြာယံ ဘူတမတ္ထံ ကတွာ သင်္ခေပတော အတ္ထယောဇနာ၊ ဒွေ ကိရ ဇာယမ္ပတိကာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ပရိတ္တေန ပါထေယျေန ယောဇနသတိကံ

၁-သမာဂတမေဝ (သျာ)

၂-သံ ၁-၃၂ ၂-ပိဋ္ဌေ။

ကန္တာရမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ တေသံ ပညာသ ယောဇနာနိ ဂန္တွာ ပါထေယျံ နိဋ္ဌာသိ။ တေ ခုပ္ပိပါသာတုရာ ဝိရဠစ္ဆာယာယံ နိသီဒိံသု။ တတော ပုရိသော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣတော သမန္တာ ပညာသ ယောဇနာနိ ဂါမော ဝါ နိဂမော ဝါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ယံ တံ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ ဗဟုမ္ပိ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မံ၊ န ဒါနိ သက္ကာ တံ မယာ ကာတုံ၊ ဧဟိ မံ မာရေတွာ ဥပဍ္ဎမံသံ ခါဒိတွာ ဥပဍ္ဎံ ပါထေယျံ ကတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရံ နိတ္ထရာဟီ”တိ။ သာပိ အာဟ “သာမိ မယာ ဒါနိ ယံ တံ ဣတ္ထိယာ ကာတဗ္ဗံ ဗဟုမ္ပိ သုတ္တကန္တနာဒိကမ္မံ၊ တံ ကာတုံ န သက္ကာ၊ ဧဟိ မံ မာရေတွာ ဥပဍ္ဎမံသံ ခါဒိတွာ ဥပဍ္ဎံ ပါထေယျံ ကတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရံ နိတ္ထရာဟီ”တိ။ တတော သော တံ[1] အာဟ “ဘဒ္ဒေ မာတုဂါမမရဏေန ဒွိန္နံ မရဏံ ပညာယတိ။ န ဟိ မန္ဒော ကုမာရော မာတရံ ဝိနာ ဇီဝိတုံ သက္ကောတိ။ ယဒိ ပန မယံ ဇီဝါမ၊ ပုန ဒါရကံ လဘေယျာမ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ ပုတ္တကံ မာရေတွာ မံသံ ဂဟေတွာ ကန္တာရံ နိတ္ထရာမာ”တိ။

တတော မာတာ ပုတ္တမာဟ “တာတ ပိတု သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟီ”တိ။ သော အဂမာသိ။ အထဿ ပိတာ “မယာ ပုတ္တကံ ပေါသေဿာမီတိ ကသိဂေါရက္ခာဒီဟိ အနပ္ပကံ ဒုက္ခမနုဘူတံ၊ န သက္ကောမိ ပုတ္တံ မာရေတုံ၊ တွံယေဝ တဝ ပုတ္တကံ မာရေဟီ”တိ ဝတွာ “တာတ မာတုသန္တိကမေဝ ဂစ္ဆာဟီ”တိ အာဟ။ သော အဂမာသိ။ အထဿ မာတာပိ “မယာ ပုတ္တံ ပတ္ထေန္တိယာ ဂေါဝတကုက္ကုရဝတဒေဝတာယာစနာဒီဟိပိ တာဝ အနပ္ပကံ ဒုက္ခံ အနုဘူတံ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရန္တိယာ၊ န သက္ကာဟံ ပုတ္တံ မာရေတု”န္တိ ဝတွာ “တာတ ပိတုသန္တိကံယေဝ ဂစ္ဆာဟီ”တိ အာဟ။ ဧဝံ သော ဒွိန္နံ အန္တရာ ဂစ္ဆန္တောယေဝ မတော။ တေ တံ ဒိသွာ ပရိဒေဝိတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ မံသာနိ ဂဟေတွာ ခါဒန္တာ ပက္ကမိံသု။ တေသံ သော ပုတ္တမံသာဟာရော နဝဟိ ကာရဏေဟိ ပဋိကူလတ္တာ နေဝ ဒဝါယ ဟောတိ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ၊ ကေဝလံ ကန္တာရနိတ္ထရဏတ္ထာယေဝ ဟောတိ။

ကတမေဟိ နဝဟိ ကာရဏေဟိ ပဋိကူလောတိ စေ။ သဇာတိမံသတာယ ဉာတိမံသတာယ ပုတ္တမံသတာယ ပိယပုတ္တမံသတာယ တရုဏမံသတာယ အာမကမံသတာယ အဂေါရသမံသတာယ[2] အလောဏတာယ အဓူပိတတာယာတိ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ကဗဠီကာရာဟာရံ ဧဝံ ပုတ္တမံသသဒိသံ

၁-ပုန သော တံ (က)

၂-အဂေါရသတာယ (က-သီ)၊ အဂေါစရတာယ (က-သီ)၊ အဘောဂမံသတာယ (သျာ)

ပဿတိ၊ သော တတ္ထ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယတိ၊ အယံ တာဝ **ပုတ္တမံသူပမာယံ** အတ္ထယောဇနာ။

နိစ္စမ္မဂါဝူပမာယံ ပန ယထာ သာ ဂါဝီ ဂီဝတော ယာဝ ခုရာ၊ တာဝ စမ္မံ ဥဒ္ဒါလေတွာ မုတ္တာ ယံ ယဒေဝ နိဿာယ တိဋ္ဌတိ၊ တတ္ထ ပါဏကေဟိ ခဇ္ဇ-မာနာ ဒုက္ခဿေဝါဓိကရဏံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဖဿောပိ ယံ ယဒေဝ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ဝါ နိဿာယ တိဋ္ဌတိ၊ တံတံဝတ္ထာရမ္မဏသမ္ဘဝဿ ဝေဒယိတ-ဒုက္ခဿ အဓိကရဏမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဖဿာဟာရံ ဧဝံ နိစ္စမ္မဂါဝိသဒိသံ ပဿတိ၊ သော တတ္ထ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယတိ၊ အယံ **နိစ္စမ္မဂါဝူပမာယံ** အတ္ထယောဇနာ။

အင်္ဂါရကာသူပမာယံ ပန ယထာ သာ အင်္ဂါရကာသု၊ ဧဝံ မဟာပရိဠာ-ဟဋ္ဌေန တယော ဘဝါ။ ယထာ နာနာဇာဟာသု ဂဟေတွာ တတ္ထ ဥပ-ကဍ္ဎကာ[1] ဒွေ ပုရိသာ၊ ဧဝံ ဘဝေသု ဥပကဍ္ဎနဋ္ဌေန မနောသဉ္စေတနာ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု မနောသဉ္စေတနာဟာရံ ဧဝံ အင်္ဂါရကာသူပကဍ္ဎကပုရိသ-သဒိသံ ပဿတိ၊ သော တတ္ထ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယတိ၊ အယံ **အင်္ဂါရကာသူ-ပမာယံ** အတ္ထယောဇနာ။

သတ္တိသတာဟတူပမာယံ ပန ယေန သော ပုရိသော ပုဗ္ဗဏှသမယေ သတ္တိသတေန ဟညတိ၊ တမဿ သရီရေ ဝဏမုခသတံ ကတွာ အန္တရာ အဋ္ဌတွာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အပရဘာဂေယေဝ ပတတိ၊ ဧဝံ ဇာတရာနိ ဒွေ သတ္တိ-သတာနိ၊ ဧဝမဿ ပတိတောကာသေ အပတိတွာ အပတိတွာ ဂတာဟိ သတ္တီဟိ သဗ္ဗသရီရံ ဆိဒ္ဒါဝဆိဒ္ဒမေဝ ဟောတိ၊ တဿ ဧကဝဏမုခေပိ ဥပ္ပန္နဿ ဒုက္ခဿ ပမာဏံ နတ္ထိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ တီသု ဝဏမုခသတေသု။ တတ္ထ သတ္တိနိပါတ-ကာလော ဝိယ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏနိဗ္ဗတ္တကာလော။ ဝဏမုခဇနနံ ဝိယ ခန္ဓဇနနံ။ ဝဏမုခေသု ဒုက္ခဝေဒနုပ္ပါဒေါ ဝိယ ဇာတေသု ခန္ဓေသု ဝဋ္ဋမူလကနာနာဝိဓ-ဒုက္ခုပ္ပါဒေါ။ အပရော နယော၊ အာဂုစာရီ ပုရိသော ဝိယ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ။ တဿ သတ္တိဃာတေဟိ ဥပ္ပန္နဝဏမုခါနိ ဝိယ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝဏမုခပစ္စယာ တဿ ပုရိသဿ ကက္ခဠဒုက္ခုပ္ပါဒေါ ဝိယ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏဿ ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏအဋ္ဌနဝုတိရောဂါဒိဝသေန နာနပ္ပကာရက-ဒုက္ခုပ္ပါဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဝိညာဏာဟာရံ ဧဝံ သတ္တိသတာ-ဟတသဒိသံ ပဿတိ၊ သော တတ္ထ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယတိ၊ အယံ **သတ္တိသတာ-ဟတူပမာယံ** အတ္ထယောဇနာ။

---

[1] ၁-ဥပကဍ္ဎကာ (သျာ၊ က)

သော ဧဝံ ဣမေသု အာဟာရေသု နိကန္တိံ ပရိယာဒိယန္တော စတ္တာရောပိ အာဟာရေ ပရိဇာနာတိ၊ ယေသု ပရိညာတေသု သဗ္ဗမ္ပိ ပရိညာတံ ဝတ္ထု ပရိညာတမေဝ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ—

“ကဗဠီကာရေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ပရိညာတော ဟောတိ။ ပဉ္စကာမဂုဏိကေ ရာဂေ ပရိညာတေ နတ္ထိ တံ သံယောဇနံ၊ ယေန သံယောဇနေန သံယုတ္တော အရိယသာဝကော ပုန ဣမံ လောကံ အာဂစ္ဆေယျ။ ဖဿေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော ဝေဒနာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု ဝေဒနာသု ပရိညာတာသု အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ မနောသဉ္စေတနာယ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ တိဿော တဏှာ ပရိညာတာ ဟောန္တိ။ တီသု တဏှာသု ပရိညာတာသု အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဝဒါမိ။ ဝိညာဏေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရေ ပရိညာတေ နာမရူပံ ပရိညာတံ ဟောတိ။ နာမရူပေ ပရိညာတေ အရိယသာဝကဿ နတ္ထိ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိကရဏီယန္တိ ဝဒါမီ”တိ[1]။

တဏှာသမုဒယာ အာဟာရသမုဒယောတိ ပုရိမတဏှာသမုဒယာ ပဋိသန္ဓိကာနံ အာဟာရာနံ သမုဒယော ဟောတီတိ အတ္ထော။ ကထံ? ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဟိ တိသန္တတိဝသေန ဥပ္ပန္နသမတိံသရူပဗ္ဘန္တရေ ဇာတာ ဩဇာ အတ္ထိ၊ အယံ တဏှာပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တော ဥပါဒိန္နကကဗဠီကာရာဟာရော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ပန ဖဿစေတနာ သယဉ္စ စိတ္တံ ဝိညာဏန္တိ ဣမေ တဏှာပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တာ ဥပါဒိန္နကဖဿမနောသဉ္စေတနာ ဝိညာဏာဟာရာတိ။ ဧဝံ တာဝ ပုရိမတဏှာသမုဒယာ ပဋိသန္ဓိကာနံ အာဟာရာနံ သမုဒယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပန ဣဓ ဥပါဒိန္နကာပိ အနုပါဒိန္နကာပိ အာဟာရာ မိဿေတွာ ကထိတာ၊ တသ္မာ အနုပါဒိန္နကာနမ္ပိ ဧဝံ တဏှာသမုဒယာ အာဟာရသမုဒယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တသမုဋ္ဌိတေသု ဟိ ရူပေသု ဩဇာ အတ္ထိ၊ အယံ သဟဇာတတဏှာပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တော အနုပါဒိန္နကကဗဠီကာရာဟာရော။ လောဘသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ပန ဖဿစေတနာ သယဉ္စ စိတ္တံ ဝိညာဏန္တိ ဣမေ တဏှာပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တာ အနုပါဒိန္နကဖဿမနောသဉ္စေတနာ ဝိညာဏာဟာရာတိ။

၁-သံ ၁-၃၂၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တဏှာနိရောဓာ အာဟာရနိရောဓောတိ ဣမိဿာ ဥပါဒိန္နကာနဉ္စ အနုပါဒိန္နကာနဉ္စ အာဟာရာနံ ပစ္စယဘူတာယ တဏှာယ နိရောဓေန အာဟာရနိရောဓော ပညာယတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ဣဓ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ သရူပေနေဝ ဝုတ္တာနိ။ ယထာ စ ဣဓ၊ ဧဝံ ဣတော ဥတ္တရိမ္ပိ သဗ္ဗဝါရေသူတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ အသံမုယှန္တေန သစ္စာနိ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာနိ။ သဗ္ဗဝါရေသု စ "ဧတ္တာဝတာပိ ခေါ အာဝုသော"တိ ဣဒံ ဒေသနာနိယျာတနံ တတ္ထ တတ္ထ ဒေသိတဓမ္မဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ တဿ ဣဓ တာဝ အယံ ယောဇနာ။ **ဧတ္တာဝတာပီ**တိ ဣမာယ အာဟာရဒေသနာယ ဝုတ္တမနသိကာရပ္ပဋိဝေဓဝသေနာပီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထာပိ။

အာဟာရဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သစ္စဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၁။ ဣဒါနိ "သာဓာဝုသော"တိ ပုရိမနယေနေဝ ထေရဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဥတ္တရိမ္ပိ ပဉှံ ပုစ္ဆိံသု။ ထေရော စ နေသံ အညေနပိ ပရိယာယေန ဗျာကာသိ။ ဧသ နယော ဣတော ပရေသုပိ သဗ္ဗဝါရေသု။ တသ္မာ ဣတော ပရံ ဧဝရူပါနိ ဝစနာနိ အနာမသိတွာ ယေန ယေန ပရိယာယေန ဗျာကရောတိ၊ တဿ တဿေဝ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဣမဿ ပန ဝါရဿ သင်္ခေပဒေသနာယံ **ဒုက္ခဉ္စ ပဇာနာတီ**တိ ဧတ္ထ **ဒုက္ခ**န္တိ ဒုက္ခသစ္စံ။ ဝိတ္ထာရဒေသနာယံ ပန ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သစ္စနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တမေဝါတိ။

သစ္စဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇရာမရဏဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၂။ ဣတော ပရံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝသေန ဒေသနာ ဟောတိ။ တတ္ထ ဇရာမရဏဝါရေ တာဝ **တေသံ တေသ**န္တိ အယံ သင်္ခေပတော အနေကေသံ သတ္တာနံ သာဓာရဏနိဒ္ဒေသောတိ ဉာတဗ္ဗော။ ယာ ဒေဝဒတ္တဿ ဇရာ၊ ယာ သောမဒတ္တဿ ဇရာတိ ဧဝဉှိ ဒိဝသမ္ပိ ကထေန္တဿ နေဝ သတ္တာ

ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣမေဟိ ပန ဒွီဟိ ပဒေဟိ န ကောစိ သတ္တော အပရိယာဒိန္နော ဟောတိ။ တသ္မာ ဝုတ္တံ “အယံ သင်္ခေပတော အနေကေသံ သတ္တာနံ သာဓာရဏနိဒ္ဒေသော”တိ။

တမှိ တမှီတိ အယံ ဂတိဇာတိဝသေန အနေကေသံ နိကာယာနံ သာဓာရဏနိဒ္ဒေသော။ **သတ္တနိကာယေ**တိ သာဓာရဏနိဒ္ဒေသေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ သရူပနိဒဿနံ။ **ဇရာ ဇီရဏတာ**တိအာဒီသု ပန **ဇရာ**တိ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **ဇီရဏတာ**တိ အာကာရနိဒ္ဒေသော။ **ခဏ္ဍိစ္စ**န္တိအာဒယော ကာလာတိက္ကမေ ကိစ္စနိဒ္ဒေသာ။ ပစ္ဆိမာ ဒွေ ပကတိနိဒ္ဒေသာ။ အယဉှိ **ဇရာ**တိ ဣမိနာ ပဒေန သဘာဝတော ဒီပိတာ၊ တေနဿာယံ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ **ဇီရဏတာ**တိ ဣမိနာ အာကာရတော။ တေနဿာယံ အာကာရနိဒ္ဒေသော။ **ခဏ္ဍိစ္စ**န္တိ ဣမိနာ ကာလာတိက္ကမေ ဒန္တနခါနံ ခဏ္ဍိတဘာဝကရဏကိစ္စတော။ **ပါလိစ္စ**န္တိ ဣမိနာ ကေသလောမာနံ ပလိတဘာဝကရဏကိစ္စတော။ **ဝလိတ္တစတာ**တိ ဣမိနာ မံသံ မိလာပေတွာ တစေ ဝလိတ္တဘာဝကရဏကိစ္စတော ဒီပိတာ။ တေနဿာ ဣမေ **ခဏ္ဍိစ္စ**န္တိအာဒယော တယော ကာလာတိက္ကမေ ကိစ္စနိဒ္ဒေသာ။ တေ ဟိ ဣမေသံ ဝိကာရာနံ ဒဿနဝသေန ပါကဋီဘူတာ ပါကဋဇရာ ဒဿိတာ။ ယထေဝ ဟိ ဥဒကဿ ဝါ အဂ္ဂိနော ဝါ ဝါတဿ ဝါ တိဏရုက္ခာဒီနံ သံဘဂ္ဂပလိဘဂ္ဂတာယ ဝါ ဈာမတာယ ဝါ ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော ဟောတိ၊ န စ သော ဂတမဂ္ဂေါ တာနေဝ ဥဒကာဒီနိ၊ ဧဝမေဝ ဇရာယ ဒန္တာဒီသု ခဏ္ဍိစ္စာဒိဝသေန ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော၊ စက္ခုံ ဥမ္မီလေတွာပိ ဂယှတိ။ န စ ခဏ္ဍိစ္စာဒီနေဝ[၁] ဇရာ၊ န ဟိ ဇရာ စက္ခုဝိညေယျာ ဟောတိ။

အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကောတိ ဣမေဟိ ပန ပဒေဟိ ကာလာတိက္ကမေယေဝ အဘိဗျတ္တာယ အာယုက္ခယစက္ခာဒိဣန္ဒြိယပရိပါက-သညိတာယ ပကတိယာ ဒီပိတာ။ တေနဿိမေ ပစ္ဆိမာ ဒွေ ပကတိနိဒ္ဒေသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ယသ္မာ ဇရံ ပတ္တဿ အာယု ဟာယတိ၊ တသ္မာ ဇရာ “အာယုနော သံဟာနီ”တိ ဖလူပစာရေန ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ စ ဒဟရကာလေ သုပ္ပသန္နာနိ သုခုမမ္ပိ အတ္တနော ဝိသယံ သုခေနေဝ ဂဏှနသမတ္ထာနိ စက္ခာဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဇရံ ပတ္တဿ ပရိပက္ကာနိ အာလုဠိတာနိ အဝိသဒါနိ ဩဠာရိကမ္ပိ အတ္တနော ဝိသယံ ဂဟေတုံ အသမတ္ထာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ “ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော”တိပိ

၁-န စ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဝသေန (သျာ)

ဖလူပစာရေနေဝ ဝုတ္တာ။ သာ ပနာယံ ဧဝံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သဗ္ဗာပိ ဇရာ ပါကဋာ ပဋိစ္ဆန္နာတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။

တတ္ထ ဒန္တာဒီသု ခဏ္ဍာဒိဘာဝဒဿနတော ရူပဓမ္မေသု ဇရာ **ပါကဋဇရာ** နာမ။ အရူပဓမ္မေသု ပန တာဒိသဿ ဝိကာရဿ အဒဿနတော **ပဋိစ္ဆန္နဇရာ** နာမ။ တတ္ထ ယွာယံ ခဏ္ဍာဒိဘာဝေါ ဒိဿတိ၊ သော တာဒိသာနံ ဒန္တာဒီနံ သုဝိညေယျတ္တာ ဝဏ္ဏောယေဝ၊ တံ စက္ခုနာ ဒိသွာ မနောဒွါရေန စိန္တေတွာ “ဣမေ ဒန္တာ ဇရာယ ပဟဋာ”တိ ဇရံ ဇာနာတိ ဥဒကဋ္ဌာနေ ဗဒ္ဓါနိ ဂေါသီသာဒီနိ ဩလောကေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကဿ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနနံ ဝိယ။ ပုန အဝီစိ သဝီစီတိ ဧဝမ္ပိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ မဏိကနကရဇတပဝါဠ-သူရိယာဒီနံ မန္ဒဒသကာဒီသု ပါဏီနံ ဝိယ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝါဒီသု စ အပါဏီနံ ဝိယ အန္တရန္တရာ ဝဏ္ဏဝိသေသာဒီနံ ဒုဝိညေယျတ္တာ ဇရာ **အဝီစိဇရာ** နာမ၊ နိရန္တရဇရာတိ အတ္ထော။ တတော အညေသု ပန ယထာဝုတ္တေသု အန္တရန္တရာ ဝဏ္ဏဝိသေသာဒီနံ သုဝိညေယျတ္တာ ဇရာ **သဝီစိဇရာ** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတော ပရံ **တေသံ တေသ**န္တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **စုတိ စဝနတာ**တိအာဒီသု ပန **စုတိ**တိ စဝနကဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဧကစတုပဉ္စက္ခန္ဓာနံ သာမညဝစနမေတံ။ **စဝနတာ**တိ ဘာဝဝစနေန လက္ခဏနိဒဿနံ။ **ဘေဒေါ**တိ စုတိက္ခန္ဓာနံ ဘင်္ဂုပ္ပတ္တိပရိဒီပနံ[၁]။ **အန္တရဓာန**န္တိ ဃဋဿေဝ ဘိန္နဿ ဘိန္နာနံ စုတိက္ခန္ဓာနံ ယေန ကေနစိ ပရိယာယေန ဌာနာဘာဝပရိဒီပနံ။ **မစ္စု မရဏ**န္တိ မစ္စုသင်္ခါတံ မရဏံ။ တေန **သမုစ္ဆေဒမရဏာ**ဒီနိ နိသေဓေတိ။ **ကာလော** နာမ အန္တကော၊ တဿ ကိရိယာတိ **ကာလကိရိယာ**။ ဧတေန လောကသမ္မုတိယာ မရဏံ ဒီပေတိ။

ဣဒါနိ ပရမတ္ထေန ဒီပေတုံ **ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ**တိအာဒိမာဟ။ ပရမတ္ထေန ဟိ ခန္ဓာယေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ န သတ္တော နာမ ကောစိ မရတိ။ ခန္ဓေသု ပန ဘိဇ္ဇမာနေသု သတ္တော မရတိ၊ ဘိန္နေသု မတောတိ ဝေါဟာရော ဟောတိ။

ဧတ္ထ စ စတုဝေါကာရဝသေန ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ၊ ဧကဝေါကာရဝသေန ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ။ စတုဝေါကာရဝသေန ဝါ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ၊ သေသ-ဒွယဝသေန ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဘဝဒွယေပိ ရူပကာယသင်္ခါတဿ ကဠေဝရဿ သမ္ဘဝတော။ အထ ဝါ ယသ္မာ စ စာတု-မဟာရာဇိကာဒီသု ခန္ဓာ ဘိဇ္ဇန္တေဝ၊ န ကိဉ္စိ နိက္ခိပန္တိ[၂]၊ တသ္မာ တေသံ

၁-ဘင်္ဂုပ္ပတ္တိပရိဒီပနံ (?)

၂-နိက္ခိပတိ (က)

ဝသေန ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ၊ မနုဿာဒီသု ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ။ ဧတ္ထ စ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပကာရဏတော မရဏံ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါတိ ဝုတ္တန္တိ ဝေမတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ ဣဒဉ္စ မရဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသောတိ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ ဧကတော ကတွာ ဇရာမရဏန္တိ ကထီယတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဇရာမရဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇာတိဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၃။ ဇာတိဝါရေ **ဇာတိ သဉ္ဇာတီ**တိအာဒီသု ဇာယနဋ္ဌေန **ဇာတိ**၊ သာ အပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန ယုတ္တာ။ သဉ္ဇာယနဋ္ဌေန **သဉ္ဇာတိ**၊ သာ ပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန ယုတ္တာ။ ဩက္ကမနဋ္ဌေန **ဩက္ကန္တိ**၊ သာ အဏ္ဍဇဇလာဗုဇဝသေန ယုတ္တာ။ တေ ဟိ အဏ္ဍကောသဉ္စ ဝတ္ထိကောသဉ္စ ဩက္ကမန္တာ[1] ပဝိသန္တာ ဝိယ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ။ အဘိနိဗ္ဗတ္တနဋ္ဌေန **အဘိနိဗ္ဗတ္တိ**၊ သာ သံသေဒဇဩပပါတိကဝသေန ယုတ္တာ၊ တေ ဟိ ပါကဋာယေဝ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အယံ တာဝ ဝေါဟာရဒေသနာ။

ဣဒါနိ ပရမတ္ထဒေသနာ ဟောတိ။ ခန္ဓာယေဝ ဟိ ပရမတ္ထတော ပါတုဘဝန္တိ၊ န သတ္တော။ တတ္ထ စ **ခန္ဓာနန္တိ** ဧကဝေါကာရဘဝေ ဧကဿ စတုဝေါကာရဘဝေ စတုန္နံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ပဉ္စန္နမ္ပိ ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပါတုဘာဝေါ**တိ ဥပ္ပတ္တိ။ **အာယတနာနန္တိ** ဧတ္ထ တတြ တတြ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယတနဝသေနေဝ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဋိလာဘော**တိ သန္တတိယံ ပါတုဘာဝေါယေဝ။ ပါတုဘဝန္တာနေဝ ဟိ တာနိ ပဋိလဒ္ဓါနိ နာမ ဟောန္တိ။ **အယံ ဝုစ္စတာဝုသော ဇာတီ**တိ ဣမိနာ ပဒေန ဝေါဟာရတော ပရမတ္ထတော စ ဒေသိတာယ ဇာတိယာ နိဂမနံ ကရောတီတိ။ **ဘဝသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ဇာတိယာ ပစ္စယဘူတော ကမ္မဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဇာတိဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

[1] ဩက္ကမန္တိ ဩက္ကမန္တာ (သျာ)၊ ဩက္ကန္တာ (က)

ဘဝဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၄။ ဘဝဝါရေ **ကာမဘဝေါ**တိ ကမ္မဘဝေါ စ ဥပပတ္တိဘဝေါ စ။ တတ္ထ **ကမ္မဘဝေါ** နာမ ကာမဘဝူပဂံ ကမ္မမေဝ။ တံ ဟိ ဥပပတ္တိဘဝဿ ကာရဏတ္တာ "သုခေါ ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ[1]၊ ဒုက္ခော ပါပဿ ဥစ္စယော"တိအာဒီနိ[2] ဝိယ ဖလဝေါဟာရေန ဘဝေါတိ ဝုတ္တံ။ **ဥပပတ္တိဘဝေါ** နာမ တေန ကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တံ ဥပါဒိန္နခန္ဓပဉ္စကံ။ တဉှိ တတ္ထ ဘဝတီတိ ကတွာ **ဘဝေါ**တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ ဣဒံ ကမ္မဉ္စ ဥပပတ္တိ စ ဥဘယမ္ပေတမိဓ "ကာမဘဝေါ"တိ ဝုတ္တံ။ ဧသ နယော **ရူပါရူပဘဝေသု။ ဥပါဒါနသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ဥပါဒါနံ ကုသလကမ္မဘဝဿ ဥပနိဿယပစ္စယေနေဝ ပစ္စယော ဟောတိ။ အကုသလကမ္မဘဝဿ ဥပနိဿယပစ္စယေနပိ သဟဇာတာဒိပစ္စယေနပိ။ ဥပပတ္တိဘဝဿ ပန သဗ္ဗဿာပိ ဥပနိဿယပစ္စယေနေဝ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဥပါဒါနဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၅။ ဥပါဒါနဝါရေ **ကာမုပါဒါန**န္တိအာဒီသု ဝတ္ထုကာမံ ဥပါဒိယတိ ဧတေန, သယံ ဝါ တံ ဥပါဒိယတီတိ **ကာမုပါဒါနံ**။ ကာမော စ သော ဥပါဒါနဉ္စာတိ ဝါ ကာမုပါဒါနံ။ **ဥပါဒါန**န္တိ ဒဠှဂ္ဂဟဏံ ဝုစ္စတိ။ ဒဠှတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒေါ "ဥပါယာသ ဥပကဋ္ဌာ"တိအာဒီသု ဝိယ၊ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတံ "တတ္ထ ကတမံ ကာမုပါဒါနံ၊ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော"တိ[3] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တထာ ဒိဋ္ဌိ စ သာ ဥပါဒါနဉ္စာတိ **ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ**။ အထ ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတိ, ဥပါဒိယန္တိ ဝါ ဧတေန ဒိဋ္ဌိန္တိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ( )[4]။ ဥပါဒိယတိ ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိံ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ။ ဥပါဒိယန္တိ စ တာယ ဒိဋ္ဌိံ။ ယထာဟ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိအာဒိ[5]၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန-အတ္တဝါဒုပါဒါနဝဇ္ဇဿ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတဿေတံ အဓိဝစနံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတံ "တတ္ထ ကတမံ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ နတ္ထိ ဒိန္န"န္တိ[6] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ခု ၁-၄၂-ဓမ္မပဒေ။ ၂-ခု ၁-၃၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၁-၂၄၁၊ အဘိ ၂-၃၀၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-(သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာတိအာဒီသု ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတီတိ တထာ) (သျာ)
၅-မ ၃-၂၂-ပိဋ္ဌေ။

တထာ သီလဗ္ဗတံ ဥပါဒိယန္တိ ဧတေန၊ သယံ ဝါ တံ ဥပါဒိယတိ၊ သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနဉ္စာတိ ဝါ **သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ**။ ဂေါသီလဂေါဝတာဒီနိ ဟိ ဧဝံ သုဒ္ဓီတိ အဘိနိဝေသတော သယမေဝ ဥပါဒါနာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတံ “တတ္ထ ကတမံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလေန သုဒ္ဓီ”တိ[1] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ **ဝါဒေါ**။ ဥပါဒိယန္တိ ဧတေနာတိ **ဥပါဒါနံ**။ ကိံ ဝဒန္တိ၊ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ? အတ္တာနံ။ အတ္တနော ဝါဒုပါဒါနံ **အတ္တဝါဒုပါဒါနံ**။ အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတိ ဥပါဒိယတိ ဧတေနာတိ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ဝီသတိဝတ္ထုကာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတံ “တတ္ထ ကတမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ဣဓ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ”တိ[1] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တဏှာသမုဒယာတိ ဧတ္ထ တဏှာ ကာမုပါဒါနဿ ဥပနိဿယဝသေန အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတာသေဝနဝသေန ဝါ ပစ္စယော။ အဝသေသာနံ ပန သဟဇာတာဒိဝသေနာပိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

တဏှာဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၆။ တဏှာဝါရေ **ရူပတဏှာ။ပ။ ဓမ္မတဏှာ**တိ ဧဝံ စက္ခုဒွါရာဒီသု ဇဝနဝီထိယံ ပဝတ္တာယ တဏှာယ “သေဋ္ဌိပုတ္တော ဗြာဟ္မဏပုတ္တော”တိ ဧဝမာဒီသု ပိတိတော နာမံ ဝိယ ပိတိသဒိသာရမ္မဏတော နာမံ။ ဧတ္ထ စ ရူပါရမ္မဏာ တဏှာ, ရူပေ တဏှာတိ **ရူပတဏှာ**။ သာ ကာမရာဂဘာဝေန ရူပံ အဿာဒေန္တီ ပဝတ္တမာနာ **ကာမတဏှာ**။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတရာဂဘာဝေန ရူပံ နိစ္စံ ဓုဝံ သဿတန္တိ ဧဝံ အဿာဒေန္တီ ပဝတ္တမာနာ **ဘဝတဏှာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတရာဂဘာဝေန ရူပံ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ ပေစ္စ န ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ အဿာဒေန္တီ ပဝတ္တမာနာ **ဝိဘဝတဏှာ**တိ ဧဝံ တိဝိဓာ ဟောတိ။ ယထာ စ ရူပတဏှာ၊ တထာ သဒ္ဒတဏှာဒယောပီတိ ဧတာနိ အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတာနိ[2] ဟောန္တိ။ တာနိ အဇ္ဈတ္တရူပါဒီသု အဋ္ဌာရသ, ဗဟိဒ္ဓါရူပါဒီသု အဋ္ဌာရသာတိ ဆတ္တိံသ။ ဣတိ အတီတာနိ ဆတ္တိံသ, အနာဂတာနိ ဆတ္တိံသ, ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္တိံသာတိ အဋ္ဌသတံ။ “အဇ္ဈတ္တိကဿုပါဒါယ ‘အသ္မီ’တိ

၁-အဘိ ၁-၂၄၁၊ အဘိ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-တဏှာနံ ဝိစရိတာနိ (သီ)

ဟောတိ၊ 'ဣတ္ထသ္မီ'တိ ဟောတီ"တိ[၁] ဝါ ဧဝမာဒိနာ အဇ္ဈတ္တိကရူပါဒိနိဿိတာနိ အဋ္ဌာရသ၊ "ဗာဟိရဿုပါဒါယ 'ဣမိနာ အသ္မီ'တိ ဟောတိ၊ 'ဣမိနာ ဣတ္ထသ္မီ'တိ ဟောတီ"တိ[၂] ဧဝမာဒိနာ ဗာဟိရရူပါဒိနိဿိတာနိ အဋ္ဌာရသာတိ ဆတ္တိံသ။ ဣတိ အတီတာနိ ဆတ္တိံသ, အနာဂတာနိ ဆတ္တိံသ, ပစ္စုပ္ပန္နာနိ ဆတ္တိံသာတိ ဧဝံ **အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတာနိ** ဟောန္တိ။ ပုန သင်္ဂဟေ ကရိယမာနေ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု ဆဠေဝ တဏှာကာယာ တိဿောယေဝ ကာမတဏှာဒယော ဟောန္တီတိ။ ဧဝံ—

နိဒ္ဒေသတ္ထေန နိဒ္ဒေသ- ဝိတ္ထာရာ ဝိတ္ထာရဿ စ။
ပုန သင်္ဂဟတော တဏှာ၊ ဝိညာတဗ္ဗာ ဝိဘာဝိနာတိ။

ဝေဒနာသမုဒယာတိ ဧတ္ထ ပန **ဝေဒနာ**တိ ဝိပါကဝေဒနာ အဓိပ္ပေတာ။ သာ ကထံ ဆသု ဒွါရေသု တဏှာယ ပစ္စယော ဟောတီတိ စေ။ အဿာဒနီယတော၊ သုခါယ ဟိ ဝေဒနာယ အဿာဒနေန သတ္တာ ဝေဒနံ မမာယန္တာ ဝေဒနာယ တဏှံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝေဒနာရာဂရတ္တာ ဟုတွာ စက္ခုဒွါရေ ဣဋ္ဌမေဝ ရူပံ ပတ္ထေန္တိ၊ လဒ္ဓါ စ နံ အဿာဒေန္တိ၊ အာရမ္မဏဒါယကာနံ စ စိတ္တကာရာဒီနံ သက္ကာရံ ကရောန္တိ။ တထာ သောတဒွါရာဒီသု ဣဋ္ဌေ စ သဒ္ဒါဒယော ပတ္ထေန္တိ၊ လဒ္ဓါ စ နေ အဿာဒေန္တိ၊ အာရမ္မဏဒါယကာနံ စ ဝီဏာဝါဒကဂန္ဓိကသူဒတန္တဝါယနာနာဝိဓသိပ္ပသန္ဒဿကာဒီနံ သက္ကာရံ ကရောန္တိ။ ယထာ ကိံ၊ ယထာ ပုတ္တသိနေဟေန ပုတ္တံ မမာယန္တာ ဓာတိယာ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ သပ္ပါယသပ္ပိခီရာဒီနိယေဝ နံ ပါယေန္တိ စေဝ ဘောဇေန္တိ စ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဝေဒနာဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၇။ ဝေဒနာဝါရေ **ဝေဒနာကာယာ**တိ ဝေဒနာသမူဟာ။ **စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ**တိ ဧတံ "စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ အတ္ထိ ကုသလာ၊ အတ္ထိ အကုသလာ၊ အတ္ထိ အဗျာကတာ"တိ[၃] ဧဝံ ဝိဘင်္ဂေ အာဂတတ္တာ စက္ခုဒွါရာဒီသု ပဝတ္တာနံ ကုသလာကုသလာဗျာကတဝေဒနာနံ "သာရိပုတ္တော, မန္တာဏိပုတ္တော"တိ ဧဝမာဒီသု မာတိတော နာမံ ဝိယ မာတိသဒိသဝတ္ထုတော နာမံ။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ စက္ခုသမ္ဖဿဟေတု ဇာတာ ဝေဒနာ **စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ**တိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အယံ တာဝေတ္ထ

၁-အဘိ ၂-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၄၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၁၆-ပိဋ္ဌေ။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကကထာ။ ဝိပါကဝသေန ပန စက္ခုဒွါရေ ဒွေ စက္ခုဝိညာဏာနိ ဒွေ မနောဓာတုယော တိသော မနောဝိညာဏဓာတုယောတိ ဧတာ ဟိ သမ္ပယုတ္တဝသေန ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော သောတဒွါရာဒီသု။ မနောဒွါရေ မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပယုတ္တာဝ။

ဖဿသမုဒယာတိ ဧတ္ထ ပန ပဉ္စဒွါရေ ပဉ္စဝတ္ထုကဝေဒနာနံ သဟဇာတစက္ခု-သမ္ဖဿာဒိသမုဒယာ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝသေသာနံ စက္ခုသမ္ဖဿာ-ဒယော ဥပနိဿယာဒိဝသေန ပစ္စယာ။ မနောဒွါရေ တဒါရမ္မဏဝေဒနာနံ အဒွါရိကာနံ စ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝေဒနာနံ သဟဇာတမနောသမ္ဖဿ-သမုဒယာ သမုဒယော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဖဿဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၈။ ဖဿဝါရေ **စက္ခုသမ္ဖဿော**တိ စက္ခုမှိ သမ္ဖဿော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **စက္ခုသမ္ဖဿော။ပ။ ကာယသမ္ဖဿော**တိ ဧတ္တာဝတာ စ ကုသလာ-ကုသလဝိပါကာ ပဉ္စဝတ္ထုကာ ဒသ သမ္ဖဿာ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။ **မနောသမ္ဖ-ဿော**တိ ဣမိနာ သေသာ ဗာဝီသတိ လောကိယဝိပါကမနသမ္ပယုတ္တဖဿာ။ **သဠာယတနသမုဒယာ**တိ ဆန္နံ စက္ခာဒီနံ အာယတနာနံ သမုဒယေန ဣမဿ ဆဗ္ဗိဓဿာပိ သမ္ဖဿဿ သမုဒယော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သဠာယတနဝါရဝဏ္ဏနာ

၉၉။ သဠာယတနဝါရေ **စက္ခာယတန**န္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ စေဝ အာယတနနိဒ္ဒေသေ စ ဝုတ္တနယမေဝ။ **နာမ-ရူပသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယံ နာမံ ယဉ္စ ရူပံ ယဉ္စ နာမရူပံ ယဿ အာယတနဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တဿ ဝသေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေန နာမရူပသမုဒယာ သဠာယတနသမုဒယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝါတိ။

နာမရူပဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၀၀။ နာမရူပဝါရေ နမနလက္ခဏံ **နာမံ**။ ရုပ္ပနလက္ခဏံ **ရူပံ**။ ဝိတ္ထာရဝါရေ ပနဿ **ဝေဒနာ**တိ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ **သညာ**တိ သညာက္ခန္ဓော။ **စေတနာ ဖဿော မနသိကာရော**တိ သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကာမဉ္စ အညေပိ

သင်္ခါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတာ ဓမ္မာ သန္တိ၊ ဣမေ ပန တယော သဗ္ဗဒုဗ္ဗလေသုပိ စိတ္တေသု သန္တိ။ တသ္မာ ဧတေသံယေဝ ဝသေနေတ္ထ သင်္ခါရက္ခန္ဓောပိ ဒဿိတော။ **စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနီ**တိ ဧတ္ထ **စတ္တာရီ**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **မဟာဘူတာနီ**တိ ပထဝီအာပတေဇဝါယာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ယေန ပန ကာရဏေန တာနိ မဟာဘူတာနီတိ ဝုစ္စန္တိ၊ ယော စေတ္ထ အညော ဝိနိစ္ဆယနယော၊ သော သဗ္ဗော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တော။

စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယာတိ ဧတ္ထ ပန **စတုန္နန္တိ** ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပါဒါယာ**တိ ဥပါဒိယိတွာ၊ ဂဟေတွာတိ အတ္ထော။ နိဿာယာတိပိ ဧကေ။ ဝတ္တမာနန္တိ အယံ စေတ္ထ ပါဌသေသော။ သမူဟတ္ထေ ဝါ ဧတံ သာမိဝစနံ။ တေန စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ သမူဟံ ဥပါဒါယ ဝတ္တမာနံ ရူပန္တိ အယမေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ ယာနိ စတ္တာရိ ပထဝီအာဒီနိ မဟာဘူတာနိ၊ ယံ စ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပဝတ္တမာနံ စက္ခာယတနာဒိဘေဒေန အဘိဓမ္မပါဠိယ-မေဝ[၁] ဝုတ္တံ တေဝီသတိဝိဓံ ရူပံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ "ရူပ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝိညာဏ-သမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယံ ဝိညာဏံ ယဿ နာမဿ ယဿ စ ရူပဿ ယဿ စ နာမရူပဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တဿ ဝသေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိညာဏသမုဒယာ နာမရူပသမုဒယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဝိညာဏဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။ ဝိညာဏဝါရေ **စက္ခုဝိညာဏ**န္တိ စက္ခုမှိ ဝိညာဏံ, စက္ခုတော ဝါ ဇာတံ ဝိညာဏန္တိ **စက္ခုဝိညာဏံ**။ ဧဝံ **သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ**။ ဣတရံ ပန မနောယေဝ ဝိညာဏန္တိ **မနောဝိညာဏံ**။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏဝဇ္ဇိတ တေဘူမကဝိပါကစိတ္တဿေတံ အဓိဝစနံ။ **သင်္ခါရသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယော သင်္ခါရော ယဿ ဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တဿ ဝသေန သင်္ခါရ-သမုဒယာ ဝိညာဏသမုဒယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သင်္ခါရဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၀၂။ သင်္ခါရဝါရေ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏော **သင်္ခါရော**။ ဝိတ္ထာရဝါရေ ပနဿ **ကာယသင်္ခါရော**တိ ကာယတော ပဝတ္တသင်္ခါရော၊ ကာယဒွါရေ

---

[၁] အဘိဓမ္မေ ပါဠိယမေဝ (သီ၊ သျာ)

စောပနဝသေန ပဝတ္တာနံ ကာမာဝစရကုသလတော အင္ဂန္နံ, အကုသလတော ဒွါဒသန္နန္တိ ဝီသတိယာ ကာယသဥ္စေတနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **ဝစီသင်္ခါရောတိ** ဝစီတော ပဝတ္တသင်္ခါရော၊ ဝစီဒွါရေ ဝစနဘေဒဝသေန ပဝတ္တာနံ ဝီသတိယာ ဧဝ ဝစီသဥ္စေတနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **စိတ္တသင်္ခါရောတိ** စိတ္တတော ပဝတ္တသင်္ခါရော၊ ကာယဝစီဒွါရေ စောပနံ အကတွာ ရဟော နိသီဒိတွာ စိန္တယန္တဿ ပဝတ္တာနံ လောကိယကုသလာကုသလဝသေန ဧကူနတိံသမနောသဥ္စေတနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ကုသလာနံ ဥပနိဿယဝသေန အကုသလာနံ သဟဇာတာဒိဝသေနာပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော ဟောတီတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အဝိဇ္ဇာဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ အဝိဇ္ဇာဝါရေ **ဒုက္ခေ အညာဏ**န္တိ ဒုက္ခသစ္စေ အညာဏံ၊ မောဟ-ဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဧသ နယော **သမုဒယေ အညာဏ**န္တိအာဒီသု။ တတ္ထ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဒုက္ခေ အညာဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ အန္တောဂဓတော ဝတ္ထုတော အာရမ္မဏတော ပဋိစ္ဆာဒနတော စ။ တထာ ဟိ တံ ဒုက္ခသစ္စပရိယာပန္နတ္တာ ဒုက္ခေ အန္တောဂဓံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ စဿ နိဿယပစ္စယဘာဝေန ဝတ္ထု၊ အာရမ္မဏ-ပစ္စယဘာဝေန အာရမ္မဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဧတံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ တဿ ယာထာဝ-လက္ခဏပ္ပဋိဝေဓနိဝါရဏေန, ဉာဏပ္ပဝတ္တိယာ စေတ္ထ အပ္ပဒါနေန။

သမုဒယေ အညာဏံ တီဟိ ကာရဏေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဝတ္ထုတော အာရမ္မဏ-တော ပဋိစ္ဆာဒနတော စ။ နိရောဓေ ပဋိပဒါယဉ္စ အညာဏံ ဧကေနေဝ ကာရဏေန ဝေဒိတဗ္ဗံ ပဋိစ္ဆာဒနတော။ နိရောဓပဋိပဒါယ ဟိ ပဋိစ္ဆာဒကမေဝ အညာဏံ တေသံ ယာထာဝလက္ခဏပ္ပဋိဝေဓနိဝါရဏေန, တေသု စ ဉာဏပ္ပ-ဝတ္တိယာ အပ္ပဒါနေန။ န ပန တတ္ထ အန္တောဂဓံ၊ တသ္မိံ သစ္စဒွယေ အပရိယာ-ပန္နတ္တာ။ န တဿ တံ သစ္စဒွယံ ဝတ္ထု၊ အသဟဇာတတ္တာ။ နာရမ္မဏံ၊ တဒါရဗ္ဘ အပ္ပဝတ္တနတော။ ပစ္ဆိမဉ္ဟိ သစ္စဒွယံ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသံ၊ န စေတ္ထ အန္ဓဘူတံ အညာဏံ ပဝတ္တတိ။ ပုရိမံ ပန ဝဉ္စနိယဋ္ဌေန[၁] သဘာဝလက္ခဏဿ ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရံ၊ တတ္ထ ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟဝသေန ပဝတ္တတိ။

အပိစ **ဒုက္ခေ**တိ ဧတ္တာဝတာ သင်္ဂဟတော ဝတ္ထုတော အာရမ္မဏတော ကိစ္စတော စ အဝိဇ္ဇာ ဒီပိတာ။ **ဒုက္ခသမုဒယေ**တိ ဧတ္တာဝတာ ဝတ္ထုတော

၁-ပဝတ္တနိကဋ္ဌေန (သီ၊ သျာ)

အာရမ္မဏတော ကိစ္စတော စ။ **ဒုက္ခနိရောဓေ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယာ**တိ ဧတ္တာဝတာ ကိစ္စတော။ အဝိသေသတော ပန **အညာဏ**န္တိ ဧတေန သဘာဝတော နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဉာတဗ္ဗာ။ **အာသဝသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ ပန ကာမာသဝဘဝါသဝါ သဟဇာတာဒိဝသေန အဝိဇ္ဇာယ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပနိဿယဝသေနေဝ။ ပုဗ္ဗုပ္ပန္နာ စေတ္ထ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ အပရာပရုပ္ပန္နာယ အဝိဇ္ဇာယ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

အာသဝဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၀၄။ အာသဝဝါရေ **အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ**တိ ဧတ္ထ အဝိဇ္ဇာ ကာမာသဝဘဝါသဝါနံ သဟဇာတာဒိဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာသဝဿ ဥပနိဿယဝသေနေဝ။ အပရာပရုပ္ပန္နာ စေတ္ထ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပုဗ္ဗုပ္ပန္နာ အဝိဇ္ဇာယေဝဿ အပရာပရုပ္ပန္နဿ အဝိဇ္ဇာသဝဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။ အယံ ဝါရော ယာ ဧသာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဒေသု ဇေဋ္ဌိကာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဿာပိ ပစ္စယဒဿနဝသေန ဝုတ္တော။ ဧဝံ ဝုတ္တေန ဝါရေန သံသာရဿ အနမတဂ္ဂတာ သာဓိတာ ဟောတိ။ ကထံ? အာသဝသမုဒယေန ဟိ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယေနာပိ အာသဝသမုဒယော။ ဧဝံ အာသဝါ အဝိဇ္ဇာယ အဝိဇ္ဇာပိ အာသဝါနံ ပစ္စယောတိ ကတွာ ပုဗ္ဗကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ၊ တဿာ အပညာယနတော သံသာရဿ အနမတဂ္ဂတာ သိဒ္ဓါ ဟောတီတိ။

ဧဝံ သဗ္ဗေပိမေ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကမ္မပထဝါရော အာဟာရဝါရော ဒုက္ခဝါရော ဇရာမရဏ,ဇာတိ,ဘဝ,ဥပါဒါန,တဏှာ,ဝေဒနာ,ဖဿ,သဠာယတန,နာမရူပ,ဝိညာဏ,သင်္ခါရ,အဝိဇ္ဇာ,အာသဝဝါရောတိ **သောဠသဝါရာ** ဝုတ္တာ။

တေသု ဧကေကဿ ဝါရဿ သံခိတ္တဝိတ္ထာရဝသေန ဒွိဓာ ဝိဘတ္တာ ဒွတ္တိံသဋ္ဌာနာနိ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဣမေသု ဒွတ္တိံသဋ္ဌာနေသု စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကထိတာနိ။ ဧတေသံယေဝ ဝိတ္ထာရဝသေန ဝုတ္တေသု သောဠသသု ဌာနေသု အရဟတ္တံ ကထိတံ။ ထေရဿ ပန မတေန ဒွတ္တိံသာယပိ ဌာနေသု စတ္တာရိ သစ္စာနိ စတ္တာရော စ မဂ္ဂါ ကထိတာတိ။ ဣတိ သကလေပိ ပဉ္စမဟာနိကာယသင်္ဂဟိတေ ဗုဒ္ဓဝစနေ နတ္ထိ တံ သုတ္တံ၊ ယတ္ထ ဒွတ္တိံသက္ခတ္တုံ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒွတ္တိံသက္ခတ္တုံ စ အရဟတ္တံ ပကာသိတံ အညတြ ဣမမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တာတိ။

ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သာရိပုတ္တောတိ ဣဒံ ဒွတ္တိံသာယ စတုသစ္စပရိယာယေဟိ ဒွတ္တိံသာယ အရဟတ္တပရိယာယေဟီတိ စတုသဋ္ဌိယာ ကာရဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အဝေါစ၊ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သတိပဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုရူသု ဝိဟရတီ**တိ ကုရုနာမကာ ဇာနပဒိနော ရာဇကုမာရာ၊ တေသံ နိဝါသော ဧကောပိ ဇနပဒေါ ရုဠှီသဒ္ဒေန **ကုရူ**တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ကုရူသု ဇနပဒေ[1]။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ပနာဟု—မန္ဓာတုကာလေ တီသု ဒီပေသု မနုဿာ ဇမ္ဗုဒီပေ နာမ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ မဟာသာဝက စက္ကဝတ္တိပဘုတီနံ ဥတ္တမပုရိသာနံ ဥပ္ပတ္တိဘူမိ ဥတ္တမဒီပေါ အတိရမဏီယောတိ သုတွာ ရညော မန္ဓာတုစက္ကဝတ္တိနော စက္ကရတနံ ပုရက္ခတွာ စတ္တာရော ဒီပေ အနုသံယာယန္တေန သဒ္ဓိံ အာဂမံသု။ တတော ရာဇာ ပရိဏာယကရတနံ ပုစ္ဆိ "အတ္ထိ နု ခေါ မနုဿလောကတော ရမဏီယတရံ ဌာန"န္တိ။ ကသ္မာ ဒေဝ ဧဝံ ဘဏသိ၊ ကိံ န ပဿသိ စန္ဒိမသူရိယာနံ အာနုဘာဝံ၊ နနု ဧတေသံ ဌာနံ ဣတော ရမဏီယတရ"န္တိ။

ရာဇာ စက္ကရတနံ ပုရက္ခတွာ တတ္ထ အဂမာသိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော "မန္ဓာတုမဟာရာဇာ အာဂတော"တိ သုတွာဝ "မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ ရာဇာ[2] န သက္ကာ ယုဒ္ဓေန ပဋိဗာဟိတု"န္တိ သကရဇ္ဇံ နိယျာတေသုံ။ သော တံ ဂဟေတွာ ပုန ပုစ္ဆိ "အတ္ထိ နု ခေါ ဣတော ရမဏီယတရံ ဌာန"န္တိ။ အထဿ တာဝတိံသဘဝနံ ကထယိံသု "တာဝတိံသဘဝနံ ဒေဝ ရမဏီယတရံ၊ တတ္ထ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဣမေ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ပရိစာရကာ ဒေါဝါရိကဘူမိယံ တိဋ္ဌန္တိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ တဿိမာနိ ပန ဥပဘောဂဋ္ဌာနာနိ၊ ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓော ဝေဇယန္တပါသာဒေါ၊ ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓာ သုဓမ္မာ ဒေဝသဘာ၊ ဒိယဍ္ဎယောဇနသတိကော ဝေဇယန္တရထော၊ တထာ ဧရာဝဏော ဟတ္ထီ၊

၁-ကုရုဇနပဒေ (သီ၊ သျာ၊ က)

၂-မဟိဒ္ဓိကော ရာဇာ (သျာ၊ က)

ဒိဗ္ဗရုက္ခသဟဿပဋိမဏ္ဍိတံ နန္ဒနဝနံ စိတ္တလတာဝနံ ဖာရုသကဝနံ မိဿကဝနံ၊ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဠာရော၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ သဋ္ဌိယောဇနာယာမာ ပဏ္ဏာသယောဇနဝိတ္ထတာ ပဉ္စဒသယောဇနုဗ္ဗေဓာ ဇယသုမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာ၊ ယဿာ မုဒုတာယ သက္ကဿ နိသီဒတော ဥပဍ္ဎကာယော အနုပဝိသတီ”တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော စက္ကရတနံ အဗ္ဘုက္ကိရိ။ တံ အာကာသေ ပတိဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ အထ ဒွိန္နံ ဒေဝလောကာနံ ဝေမဇ္ဈတော စက္ကရတနံ ဩတရိတွာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါယ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ရာဇာ ဧကကောဝ တာဝတိံသဘဝနံ အဂမာသိ။ သက္ကော “မန္ဓာတာ အာဂတော”တိ သုတွာဝ တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ “သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ သဒ္ဓိံ နာဋကေဟိ ရဇ္ဇံ ဒွေဘာဂေ ကတွာ ဧကံ ဘာဂမဒါသိ။ ရညော တာဝတိံသဘဝနေ ပတိဋ္ဌိတမတ္တဿေဝ မနုဿဘာဝေါ[1] ဝိဂစ္ဆိ၊ ဒေဝဘာဝေါ ပါတုရဟောသိ။

တဿ ကိရ သက္ကေန သဒ္ဓိံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ နိသိန္နဿ အက္ခိနိမိသမတ္တေန နာနတ္တံ ပညာယတိ။ တံ အသလ္လက္ခေန္တာ ဒေဝါ သက္ကဿ စ တဿ စ နာနတ္တေ မုယှန္တိ။ သော တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနော ယာဝ ဆတ္တိံသ သက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စုတာ၊ တာဝ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အတိတ္တောယေဝ ကာမေဟိ တတော စဝိတွာ အတ္တနော ဥယျာနေ ပတိဋ္ဌိတော[2] ဝါတာတပေန ဖုဋ္ဌဂတ္တော[3] ကာလမကာသိ။

စက္ကရတနေ ပန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတေ ပရိဏာယကရတနံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ မန္ဓာတုဥပါဟနံ လိခါပေတွာ ဣဒံ မန္ဓာတုရဇ္ဇန္တိ ရဇ္ဇမနုသာသိ။ တေပိ တီဟိ ဒီပေဟိ အာဂတမနုဿာ ပုန ဂန္တုံ အသက္ကောန္တာ ပရိဏာယကရတနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ မယံ ရညော အာနုဘာဝေန အာဂတာ၊ ဣဒါနိ ဂန္တုံ န သက္ကောမ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ နော ဒေဟီ”တိ ယာစိံသု။ သော တေသံ ဧကေကံ ဇနပဒမဒါသိ။ တတ္ထ ပုဗ္ဗဝိဒေဟတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတပဒေသော တာယေဝ ပုရိမသညာယ **ဝိဒေဟရဋ္ဌန္တိ** နာမံ လဘိ။ အပရဂေါယာနတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတပဒေသော **အပရန္တဇနပဒေါ**တိ နာမံ လဘိ။ ဥတ္တရကုရုတော အာဂတမနုဿေဟိ အာဝသိတပဒေသော **ကုရုရဋ္ဌန္တိ** နာမံ

၁-မနုဿတ္တဘာဝေါ (သျာ) ၂-ပတိတော (သီ၊ သျာ) ၃-ဖုဋ္ဌိတဂတ္တော (သီ)

လဘီတိ။ ဗဟုကေ ပန ဂါမနိဂမာဒယော ဥပါဒါယ ဗဟုဝစနေန ဝေါဟရိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကုရူသု ဝိဟရတီ”တိ။

ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမောတိ **ကမ္မာသဓမ္မန္တိ** ဧတ္ထ ကေစိ ဓ-ကာရဿ ဒ-ကာရေန အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကမ္မာသော ဧတ္ထ ဒမိတောတိ **ကမ္မာသဒမ္မော**။ **ကမ္မာသော**တိ ကမ္မာသပါဒေါ ပေါရိသာဒေါ ဝုစ္စတိ။ တဿ ကိရ ပါဒေ ခါဏုကေန ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ ဝဏော ရုဟန္တော စိတ္တဒါရုသဒိသော ဟုတွာ ရုဟိ၊ တသ္မာ **ကမ္မာသပါဒေါ**တိ ပညာယိတ္ထ။ သော စ တသ္မိံ ဩကာသေ ဒမိတော ပေါရိသာဒဘာဝတော ပဋိသေဓိတော။ ကေန? မဟာသတ္တေန။ ကတရသ္မိံ ဇာတကေတိ? **မဟာသုတသောမဇာတကေ**တိ ဧကေ။ ဣမေ ပန ထေရာ **ဇယဒ္ဒိသဇာတကေ**တိ ဝဒန္တိ။ တဒါ ဟိ မဟာသတ္တေန ကမ္မာသပါဒေါ ဒမိတော။ ယထာဟ—

“ပုတ္တော ယဒါ ဟောမိ ဇယဒ္ဒိသဿ၊
ပဉ္စာလရဋ္ဌာဓိပတိဿ အတြဇော။
စဇိတွာန ပါဏံ ပိတရံ ပမောစယိံ၊
ကမ္မာသပါဒမ္ပိ စဟံ ပသာဒယိ”န္တိ။

ကေစိ ပန ဓ-ကာရေနေဝ အတ္ထံ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကုရုရဋ္ဌဝါသီနံ ကိရ ကုရုဝတ္တဓမ္မော တသ္မိံ ကမ္မာသော ဇာတော၊ တသ္မာ တံ ဌာနံ ကမ္မာသော ဧတ္ထ ဓမ္မော ဇာတောတိ **ကမ္မာသဓမ္မန္တိ** ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ နိဝိဋ္ဌနိဂမဿာပိ ဧတဒေဝ နာမံ။ ဘုမ္မဝစနေန ကသ္မာ န ဝုတ္တန္တိ၊ အဝသနောကာသတော။ ဘဂဝတော ကိရ တသ္မိံ နိဂမေ ဝသနောကာသော ကောစိ ဝိဟာရော နာဟောသိ။ နိဂမတော ပန အပက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ဥဒကသမ္ပန္နေ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ မဟာဝနသဏ္ဍော အဟောသိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ဝိဟာသိ။ တံ နိဂမံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော “ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော၊ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ”တိ။

ဥဒ္ဒေသဝါရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၆။ **ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ**တိ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဣဒံ သုတ္တမဘာသိ? ကုရုရဋ္ဌဝါသီနံ ဂမ္ဘီရဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏသမတ္ထတာယ။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနော ကိရ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဥတုပစ္စယာဒိသမ္ပန္နတ္တာ တဿ ရဋ္ဌဿ သပ္ပါယဥတုပစ္စယသေဝနေန

နိစ္စံ ကလ္လသရီရာ ကလ္လစိတ္တာ စ ဟောန္တိ။ တေ စိတ္တသရီရကလ္လတာယ အနုဂ္ဂဟိတပညာဗလာ ဂမ္ဘီရကထံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထာ ဟောန္တိ။ တေန နေသံ ဘဂဝါ ဣမံ ဂမ္ဘီရဒေသနာပဋိဂ္ဂဟဏသမတ္ထတံ သမ္ပဿန္တော ဧကဝီသတိယာ ဌာနေသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ဣဒံ ဂမ္ဘီရတ္ထံ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ အဘာသိ။ ယထာ ဟိ ပုရိသော သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကံ လဘိတွာ တတ္ထ နာနာပုပ္ဖါနိ ပက္ခိပေယျ၊ သုဝဏ္ဏမဉ္ဇူသံ ဝါ ပန လဘိတွာ သတ္တရတနာနိ ပက္ခိပေယျ၊ ဧဝံ ဘဂဝါ ကုရုရဋ္ဌဝါသိပရိသံ လဘိတွာ ဂမ္ဘီရဒေသနံ ဒေသေသိ။ တေနေဝေတ္ထ အညာနိပိ ဂမ္ဘီရတ္ထာနိ ဒီဃနိကာယေ **မဟာနိဒါနံ မဟာသတိပဋ္ဌာနံ** ဣမသ္မိံ မဇ္ဈိမနိကာယေ **သာရောပမံ ရုက္ခူပမံ ရဋ္ဌပါလံ မာဂဏ္ဍိယံ အာနေဉ္ဇသပ္ပါယ**န္တိ အညာနိပိ သုတ္တာနိ ဒေသေသိ။

အပိစ တသ္မိံ ဇနပဒေ စတဿော ပရိသာ ပကတိယာဝ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ အန္တမသော ဒါသကမ္မကရပရိဇနာပိ သတိပဋ္ဌာနပ္ပဋိသံယုတ္တမေဝ ကထံ ကထေန္တိ။ ဥဒကတိတ္ထသုတ္တကန္တနဋ္ဌာနာဒီသုပိ နိရတ္ထကကထာ[1] နာမ န ပဝတ္တတိ။ သစေ ကာစိ ဣတ္ထီ "အမ္မ တွံ ကတရံ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ မနသိကရောသီ"တိ ပုဋ္ဌာ "န ကိဉ္စီ"တိ ဝဒတိ။ တံ ဂရဟန္တိ "ဓိရတ္ထု တဝ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝမာနာပိ[2] တွံ မတသဒိသာ"တိ။ အထ နံ "မာ ဒါနိ ပုန ဧဝမကာသီ"တိ ဩဝဒိတွာ အညတရံ သတိပဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တိ။ ယာ ပန "အဟံ အသုကံ သတိပဋ္ဌာနံ မနသိကရောမီ"တိ ဝဒတိ။ တဿာ "သာဓု သာဓူ"တိ သာဓုကာရံ ဒတွာ "တဝ ဇီဝိတံ သုဇီဝိတံ[3]၊ တွံ နာမ မနုဿတ္တံ ပတ္တာ၊ တဝတ္ထာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော"တိအာဒီဟိ ပသံသန္တိ။ န ကေဝလံ စေတ္ထ မနုဿဇာတိယာယေဝ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တာ၊ တေ နိဿာယ ဝိဟရန္တာ တိရစ္ဆာနဂတာပိ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ နဋကော[4] သုဝပေါတကံ ဂဟေတွာ သိက္ခာပေန္တော ဝိစရတိ။ သော ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပနိဿာယ ဝသိတွာ ဂမနကာလေ သုဝပေါတကံ ပမုဿိတွာ ဂတော။ တံ သာမဏေရိယော ဂဟေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိံသု။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောတိဿ နာမံ အကံသု။ တံ ဧကဒိဝသံ ပုရတော နိသိန္နံ ဒိသွာ မဟာထေရီ အာဟ "ဗုဒ္ဓရက္ခိတာ"တိ၊ ကိံ အယျေတိ။ အတ္ထိ ကောစိ တဝ မနသိကာရောတိ[5]၊ နတ္ထိ အယျေတိ။ အာဝုသော ပဗ္ဗဇိတာနံ သန္တိကေ ဝသန္တေန နာမ ဝိဿဋ္ဌအတ္တဘာဝေန ဘဝိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကောစိဒေဝ မနသိကာရော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ တွံ ပန အညံ န သက္ခိဿသိ၊ "အဋ္ဌိ

၁-နိရတ္ထကံ (သျာ၊ က)　၂-ဇီဝန္တိပိ (သျာ)　၃-သတ္တကံ တဝ ဇီဝိတံ (က)
၄-နဋဂဏော (သီ)　၅-ဘာဝနာမနသိကာရောတိ (သီ၊ သျာ)

အဋ္ဌိ”တိ သဇ္ဈာယံ ကရောဟီတိ။ သော ထေရိယာ ဩဝါဒေ ဌတွာ “အဋ္ဌိ အဋ္ဌိ”တိ သဇ္ဈာယန္တော စရတိ။

တံ ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ တောရဏဂ္ဂေ နိသီဒိတွာ ဗာလာတပံ တပမာနံ ဧကော သကုဏော နခပဉ္ဇရေန အဂ္ဂဟေသိ။ သော “ကိရိ ကိရီ”တိ သဒ္ဒမကာသိ။ သာမဏေရိယော သုတွာ “အယျေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော သကုဏေန ဂဟိတော၊ မောစေမ န”န္တိ လေဍ္ဍုအာဒီနိ ဂဟေတွာ အနုဗန္ဓိတွာ မောစေသုံ။ တံ အာနေတွာ ပုရတော ဌပိတံ ထေရီ အာဟ “ဗုဒ္ဓရက္ခိတ သကုဏေန ဂဟိတကာလေ ကိံ စိန္တေသီ”တိ။ န အယျေ အညံ စိန္တေသိံ၊ “အဋ္ဌိပုဉ္ဇောဝ အဋ္ဌိပုဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ကတရသ္မိံ ဌာနေ ဝိပ္ပကိရိယိဿတီ”တိ ဧဝံ အယျေ အဋ္ဌိပုဉ္ဇမေဝ စိန္တေသိန္တိ။ သာဓု သာဓု ဗုဒ္ဓရက္ခိတ အနာဂတေ ဘဝက္ခယဿ တေ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ။ ဧဝံ တတ္ထ တိရစ္ဆာနဂတာပိ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တာ၊ တသ္မာ နေသံ ဘဂဝါ သတိပဋ္ဌာနဗုဒ္ဓိမေဝ ဇနေန္တော ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။

တတ္ထ **ဧကာယနော**တိ ဧကမဂ္ဂေါ။ မဂ္ဂဿ ဟိ—

“မဂ္ဂေါ ပန္ထော ပထော ပဇ္ဇော၊ အဉ္ဇသံ ဝဋုမာယနံ။
နာဝါ ဥတ္တရသေတူ စ၊ ကုလ္လော စ ဘိသိသင်္ကမော”တိ[၁]—

ဗဟူနိ နာမာနိ။ သွာယံ ဣဓ အယနနာမေန ဝုတ္တော။ တသ္မာ **ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ**တိ ဧတ္ထ ဧကမဂ္ဂေါ အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ၊ န ဒွေဓာပထဘူတောတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အထ ဝါ ဧကေန အယိတဗ္ဗောတိ ဧကာယနော၊ **ဧကေနာ**တိ ဂဏသင်္ဂဏိကံ ပဟာယ ဝူပကဋ္ဌေန ပဝိဝိတ္တစိတ္တေန။ **အယိတဗ္ဗော**တိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော။ အယန္တိ ဝါ ဧတေနာတိ အယနော၊ သံသာရတော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ ဧကဿ အယနော ဧကာယနော၊ **ဧကဿာ**တိ သေဋ္ဌဿ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ သေဋ္ဌော စ ဘဂဝါ၊ တသ္မာ ဘဂဝတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ တေန အညေပိ အယန္တိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဘဂဝတောဝ သော အယနော တေန ဥပ္ပါဒိတတ္တာ။ ယထာဟ “သော ဟိ ဗြာဟ္မဏ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ”တိအာဒိ[၂]။ အယတီတိ ဝါ အယနော၊ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ ဧကသ္မိံ အယနောတိ ဧကာယနော၊ ဣမသ္မိံယေဝ ဓမ္မဝိနယေ ပဝတ္တတိ၊ န အညတြာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ “ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတီ”တိ[၃]။ ဒေသနာဘေဒေါယေဝ ဟေသော၊ အတ္ထော ပနေကော။

၁-ခု ၈-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၂-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။

အပိစ ဧကံ အယတီတိ ဧကာယနော။ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာမုခဘာဝနာ-နယပ္ပဝတ္တောပိ အပရဘာဂေ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ—

“ဧကာယနံ ဇာတိခယန္တဒဿီ၊
မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပီ။
ဧတေန မဂ္ဂေန တရိံသု ပုဗ္ဗေ၊
တရိဿန္တိ ယေ စ တရန္တိ ဩဃ”န္တိ[၁]။

ကေစိ ပန “န ပါရံ ဒိဂုဏံ ယန္တိ”တိ ဂါထာနယေန ယသ္မာ ဧကဝါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ “ဧကာယနော”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုဇ္ဇတိ။ ဣမဿ ဟိ အတ္ထဿ သကိံ အယနောတိ ဣမိနာ ဗျဉ္ဇနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယဒိ ပန ဧကံ အယနမဿ ဧကာ ဂတိ ပဝတ္တီတိ ဧဝံ အတ္ထံ ယောဇေတွာ ဝုစ္စေယျ၊ ဗျဉ္ဇနံ ယုဇ္ဇေယျ။ အတ္ထော ပန ဥဘယထာပိ န ယုဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဣဓ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ကာယာဒိစတုအာရမ္မဏပ္ပဝတ္တော ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာန-မဂ္ဂေါ ဣဓ အဓိပ္ပေတော, န လောကုတ္တရော။ သော စ အနေကဝါရမ္ပိ အယတိ၊ အနေကဉ္စဿ အယနံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေပိ စ, ဣမသ္မိံ ပဒေ မဟာထေရာနံ သာကစ္ဆာ အဟောသိယေဝ။ တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရော “ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ”တိ အာဟ။ အာစရိ-ယော ပနဿ တိပိဋကစူဠသုမတ္ထေရော “မိဿကမဂ္ဂေါ”တိ အာဟ။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဘန္တေတိ။ မိဿကော အာဝုသောတိ။ အာစရိယေ ပုနပ္ပုနံ ဘဏန္တေ အပ္ပဋိဗာဟိတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ ပဉှံ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ ဥဋ္ဌဟိံသု။ အထာ-စရိယတ္ထေရော နှာနကောဋ္ဌကံ ဂစ္ဆန္တော “မယာ မိဿကမဂ္ဂေါ ကထိတော၊ စူဠနာဂေါ ပုဗ္ဗဘာဂေါတိ အာဒါယ ဝေါဟရတိ၊ ကော နု ခေါ ဧတ္ထ နိစ္ဆယော”တိ သုတ္တန္တံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိဝတ္တေန္တော “ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တ ဝဿာနီ”တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သလ္လက္ခေသိ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ သတ္တ ဝဿာနိ တိဋ္ဌမာနော နာမ နတ္ထိ၊ မယာ ဝုတ္တော မိဿကမဂ္ဂေါ န လဗ္ဘတိ၊ စူဠနာဂေန ဒိဋ္ဌော ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါဝ လဗ္ဘတီတိ ဉတွာ အဋ္ဌမိယံ ဓမ္မဿဝနေ သံဃုဋ္ဌေ အဂမာသိ။

၁-သံ ၃-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ။

ပေါရာဏကတ္ထေရာ ကိရ ပိယဓမ္မဿဝနာ ဟောန္တိ။ သဒ္ဒံ သုတွာဝ “အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမ”န္တိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဩသရန္တိ။ တသ္မိံ စ ဒိဝသေ စူဠနာဂတ္ထေရဿ ဝါရော။ တေန ဓမ္မာသနေ နိသီဒိတွာ ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ ပုဗ္ဗဂါထာသု ဝုတ္တာသု ထေရဿ အာသနပိဋ္ဌိယံ ဌိတဿ ဧတဒဟောသိ “ရဟော နိသီဒိတွာ န ဝက္ခာမီ”တိ။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ဟိ အနုဿူယကာ ဟောန္တိ၊ န အတ္တနော ရုစိမေဝ ဥစ္ဆုဘာရံ ဝိယ ဧဝံ ဥက္ခိပိတွာ ဝိစရန္တိ၊ ကာရဏမေဝ ဂဏှန္တိ၊ အကာရဏံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ တသ္မာ ထေရော “အာဝုသော စူဠနာဂါ”တိ အာဟ။ သော အာစရိယဿ ဝိယ သဒ္ဒေါတိ ဓမ္မံ ဌပေတွာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အာဝုသော စူဠနာဂ မယာ ဝုတ္တော မိဿကမဂ္ဂေါ န လဗ္ဘတိ၊ တယာ ဝုတ္တော ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါဝ လဗ္ဘတီတိ။

ထေရော စိန္တေသိ “အမှာကံ အာစရိယော သဗ္ဗပရိယတ္တိကော တေပိဋကော သုတဗုဒ္ဓေါ၊ ဧဝရူပဿပိ နာမ ဘိက္ခုနော အယံ ပဉှော အာလုဠေတိ၊ အနာဂတေ မမ ဘာတိကာ ဣမံ ပဉှံ အာလုဠေဿန္တီတိ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ဣမံ ပဉှံ နိစ္စလံ ကရိဿာမီ”တိ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂတော “ဧကာယနမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ—

မဂ္ဂါနဋ္ဌင်္ဂိကော သေဋ္ဌော၊ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ။
ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၊ ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာ။

ဧသေဝ မဂ္ဂေါ နတ္ထညော၊ ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ။
ဧတဉှိ တုမှေ ပဋိပဇ္ဇထ၊ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနံ။
ဧတဉှိ တုမှေ ပဋိပန္နာ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ”တိ[၁]—

သုတ္တံ အာဟရိတွာ ဌပေသိ။

မဂ္ဂေါတိ ကေနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ? နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန စ။ **သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ**တိ ရာဂါဒီဟိ မလေဟိ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘာဒီဟိ စ ဥပက္ကိလေသေဟိ ကိလိဋ္ဌစိတ္တာနံ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ။ တထာ ဟိ ဣမိနာဝ မဂ္ဂေန ဣတော သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနံ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ ဥပရိ ဧကသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ နိဗ္ဗုတ္တေ တဏှင်္ကရမေဓင်္ကရသရဏင်္ကရဒီပင်္ကရနာမကေ ဗုဒ္ဓေ အာဒိံ ကတွာ သကျမုနိပရိယောသာနာ အနေကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနေကသတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ အရိယသာဝကာ စာတိ

၁-ခု ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

ဣမေ သတ္တာ သဗ္ဗေ စိတ္တမလံ ပဝါဟေတွာ ပရမဝိသုဒ္ဓိံ ပတ္တာ။ ရူပမလဝသေန ပန သံကိလေသဝေါဒါနပညတ္တိယေဝ နတ္ထိ။ တထာဟိ—

ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန၊ သံကိလိဿန္တိ မာဏဝါ။
ရူပေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ အနက္ခာတံ မဟေသိနာ။

စိတ္တေန သံကိလိဋ္ဌေန၊ သံကိလိဿန္တိ မာဏဝါ။
စိတ္တေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ။

ယထာဟ “စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ ဝိသုဇ္ဈန္တီ”တိ[၁]။ တဉ္စ စိတ္တဝေါဒါနံ ဣမိနာ သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေန ဟောတိ။ တေနာဟ “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ။

သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာတိ သောကဿ စ ပရိဒေဝဿ စ သမတိက္ကမာယ၊ ပဟာနာယာတိ အတ္ထော။ အယံ ဟိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော **သန္တတိမဟာမတ္တာ**ဒီနံ ဝိယ သောကသမတိက္ကမာယ, **ပဋာစာရာ**ဒီနံ ဝိယ စ ပရိဒေဝသမတိက္ကမာယ စ သံဝတ္တတိ။ တေနာဟ “သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ”တိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ သန္တတိမဟာမတ္တော—

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောဓေဟိ၊ ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္တော စရိဿသီ”တိ[၂]—

ဣမံ ဂါထံ သုတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တော။

ပဋာစာရာ—

“န သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ၊ န ပိတာ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ဉာတီသု တာဏတာ”တိ[၃]—

ဣမံ ဂါထံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ ယသ္မာ ပန ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မေသု ကဉ္စိ ဓမ္မံ အနာမသိတွာ ဘာဝနာ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေပိ ဣမိနာဝ မဂ္ဂေန သောကပရိဒေဝေ သမတိက္ကန္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယာတိ ကာယိကဒုက္ခဿ စ စေတသိကဒေါမနဿဿ စာတိ ဣမေသံ ဒွိန္နံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ နိရောဓာယာတိ အတ္ထော။ အယံ ဟိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော တိဿတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ဒုက္ခဿ, သက္ကာဒီနံ ဝိယ စ ဒေါမနဿဿ အတ္ထင်္ဂမာယ သံဝတ္တတိ။

၁-သံ ၂-၁၂၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၄၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၅၄-ပိဋ္ဌေ။

တတြာယံ အတ္ထဒီပနာ—သာဝတ္ထိယံ ကိရ **တိဿော** နာမ ကုဋုမ္ဗိကပုတ္တော စတ္တာလီသ ဟိရညကောဋိယော ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အဂါမကေ အရညေ ဝိဟရတိ၊ တဿ ကနိဋ္ဌဘာတုဘရိယာ “ဂစ္ဆထ နံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေထာ”တိ ပဉ္စသတေ စောရေ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တွာ ထေရံ ပရိဝါရေတွာ နိသီဒိံသု။ ထေရော အာဟ “ကသ္မာ အာဂတတ္ထ ဥပါသကာ”တိ။ တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမာတိ။ ပါဋိဘောဂံ[၁] မေ ဥပါသကာ ဂဟေတွာ အဇ္ဇေကရတ္တိံ ဇီဝိတံ ဒေထာတိ။ ကော တေ သမဏ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပါဋိဘောဂေါ ဘဝိဿတီတိ။ ထေရော မဟန္တံ ပါသာဏံ ဂဟေတွာ ဒွေ ဦရုဋ္ဌိနိ ဘိန္ဒိတွာ “ဝဋ္ဋတိ ဥပါသကာ ပါဋိဘောဂေါ”တိ အာဟ။ တေ အပက္ကမိတွာ စင်္ကမနသီသေ အဂ္ဂိံ ကတွာ နိပဇ္ဇိံသု။ ထေရဿ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော ပရိသုဒ္ဓံ သီလံ နိဿာယ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော အနုက္ကမေန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အရုဏုဂ္ဂမနေ အရဟတ္တံ ပတွာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ဥဘော ပါဒါနိ ဘိန္ဒိတွာ၊ သညပေဿာမိ ဝေါ အဟံ။
အဋ္ဋိယာမိ ဟရာယာမိ၊ သရာဂမရဏံ အဟံ။

ဧဝါဟံ စိန္တယိတွာန၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသံ။
သမ္ပတ္တေ အရုဏုဂ္ဂမှိ၊ အရဟတ္တမပါပုဏိ”န္တိ။

အပရေပိ တိံသ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညဝိဟာရေ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ “အာဝုသော တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မောဝ ကာတဗ္ဗော၊ န အညမညဿ သန္တိကံ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဝိဟရိံသု။ တေသံ သမဏဓမ္မံ ကတွာ ပစ္စူသသမယေ ပစလာယန္တာနံ ဧကော ဗျဂ္ဃော အာဂန္တွာ ဧကေကံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ။ န ကောစိ “မံ ဗျဂ္ဃော ဂဏှိ”တိ ဝါစမ္ပိ နိစ္ဆာရေသိ။ ဧဝံ ပဉ္စသု ဒသသု ဘိက္ခူသု ခါဒိတေသု ဥပေါသထဒိဝသေ “ဣတရေ အာဝုသော ကုဟိ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ဉတွာ စ “ဣဒါနိ ဂဟိတေန ဂဟိတောမှီတိ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဝိဟရိံသု။

အထ အညတရံ ဒဟရဘိက္ခုံ ပုရိမနယေနေဝ ဗျဂ္ဃော ဂဏှိ။ သော “ဗျဂ္ဃော ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခူ ကတ္တရဒဏ္ဍေ စ ဥက္ကာယော စ ဂဟေတွာ မောစေဿာမာတိ အနုဗန္ဓိံသု။ ဗျဂ္ဃော ဘိက္ခူနံ အဂတိ[၂] ဆိန္နတဋဋ္ဌာနံ အာရုယှ တံ ဘိက္ခုံ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကတော ပဋ္ဌာယ ခါဒိတုံ အာရဘိ။ ဣတရေပိ

၁-ပါဋိဘောဂံ (က) ၂-အဂတိပထံ (သီ)

“ဣဒါနိ သပ္ပုရိသ အမှေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဘိက္ခူနံ ဝိသေသော နာမ ဧဝရူပေ ဌာနေ ပညာယတီ''တိ အာဟံသု။ သော ဗျဂ္ဃမုခေ နိပန္နောဝ တံ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော ယာဝ ဂေါပ္ဖကာ ခါဒိတသမယေ သောတာပန္နော ဟုတွာ, ယာဝ ဇဏ္ဏုကာ ခါဒိတသမယေ သကဒါဂါမီ, ယာဝ နာဘိယာ ခါဒိတသမယေ အနာဂါမီ ဟုတွာ, ဟဒယရူပေ အခါဒိတေယေဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

''သီလဝါ ဝတသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။
မုဟုတ္တံ ပမာဒမန္ဝာယ၊ ဗျဂ္ဃေနောရုဒ္ဓမာနသော။

ပဉ္ဇရသ္မိံ ဂဟေတွာန၊ သိလာယ ဥပရိကတော[1]။
ကာမံ ခါဒတု မံ ဗျဂ္ဃော၊ ဘက္ခော ကာယော အမိတ္တာနံ။
ပဋိလဒ္ဓေ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ မရဏံ ဟေဟိတိ[2] ဘဒ္ဒက''န္တိ။

အပရေပိ ပီတမလ္လတ္ထေရော[3] နာမ ဂိဟိကာလေ တီသု ရဇ္ဇေသု ပဋာကံ ဂဟေတွာ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ အာဂမ္မ ရာဇာနံ ဒိသွာ ရညာ ကတာနုဂ္ဂဟော ဧကဒိဝသံ ကိလဉ္ဇကာပဏသာလဒွါရေန ဂစ္ဆန္တော “ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ၊ တံ ပဇဟထ၊ တံ ဝေါ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီ''တိ[4] နတုမှာကဝဂ္ဂံ[5] သုတွာ စိန္တေသိ “နေဝ ကိရ ရူပံ အတ္တနော, န ဝေဒနာ”တိ။ သော တံယေဝ အင်္ကုသံ ကတွာ နိက္ခမိတွာ မဟာဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဥပသမ္ပန္နော ဒွေမာတိကာ ပဂုဏံ ကတွာ တိံသ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ ဂဗလဝါလိယအင်္ဂဏံ ဂန္တွာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ ပါဒေသု အဝဟန္တေသု ဇဏ္ဏုကေဟိ စင်္ကမတိ။ တမေနံ ရတ္တိံ ဧကော မိဂလုဒ္ဒကော မိဂေါတိ မညမာနော သတ္တိယာ ပဟရိ။ သတ္တိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂတာ။ သော တံ သတ္တိံ ဟရာပေတွာ ပဟာရမုခါနိ တိဏဝဋ္ဋိယာ ပူရာပေတွာ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ အတ္တာနံ နိသီဒါပေတွာ ဩကာသံ ကာရေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒေန အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဗျာကရိတွာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

''ဘာသိတံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနော။
န တုမှာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟေယျာထ ဘိက္ခဝေါ။

၁-ဥပနီတကော (သီ၊ သျာ) ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ဟေဟိတိ (သျာ)
၃-ပီတမလ္လတ္ထေရော (သျာ) ၄-သံ ၂-၂၈-ပိဋ္ဌေ။
၅-နတုမှာကဝဂ္ဂ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ)

အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ''တိ။

အထ နံ ဘိက္ခူ အာဟံသု ''သစေ ဘန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အရောဂေါ အဘဝိဿ၊ အဒ္ဓါ တေ မုဒ္ဓမတ္ထကေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ သီသံ ပရာမသေယျာ''တိ။ ဧတ္တာဝတာ အယံ မဂ္ဂေါ တိဿတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ ဒုက္ခဿ အတ္ထင်္ဂမာယ သံဝတ္တတိ။

သက္ကော ပန ဒေဝါနမိန္ဒော အတ္တနော ပဉ္စဝိဓံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဒိသွာ မရဏဘယသန္တဇ္ဇိတော ဒေါမနဿဇာတော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ သော ဥပေက္ခာပဉှဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ အသီတိသဟဿာဟိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ စဿ[၁] ဥပပတ္တိ ပုန ပါကတိကာဝ အဟောသိ။

သုဗြဟ္မာပိ ဒေဝပုတ္တော အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရော သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ အနုဘောတိ၊ တတ္ထ ပဉ္စသတာ အစ္ဆရာယော ရုက္ခတော ပုပ္ဖါနိ ဩစိနန္တိယော စဝိတွာ နိရယေ ဥပပန္နာ။ သော ''ကိံ ဣမာ စိရာယန္တီ''တိ ဥပဓာရေန္တော တာသံ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဒိသွာ ''ကိတ္တကံ နု ခေါ မမ အာယူ''တိ ဥပပရိက္ခန္တော အတ္တနောပိ အာယုပရိက္ခယံ ဝိဒိတွာ တတ္ထေဝ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တနဘာဝံ ဒိသွာ ဘီတော အတိဝိယ ဒေါမနဿဇာတော ဟုတွာ ''ဣမံ မေ ဒေါမနဿံ သတ္ထာ ဝိနယိဿတိ[၂] နု အညော''တိ အဝသေသာ ပဉ္စသတာ အစ္ဆရာယော ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိ—

''နိစ္စံ ဥတြတ္ထမိဒံ စိတ္တံ၊ နိစ္စံ ဥဗ္ဗိဂ္ဂိဒံ မနော။
အနုပ္ပန္နေသု ကိစ္ဆေသု၊ အထော ဥပ္ပတိတေသု စ။
သစေ အတ္ထိ အနုတြတ္ထံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော''တိ[၃]။

တတော နံ ဘဂဝါ အာဟ—

''နာညတြ ဗောဇ္ဈာ တပသာ၊ နာညတြိန္ဒြိယသံဝရာ။
နာညတြ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ၊ သောတ္ထိံ ပဿာမိ ပါဏိန''န္တိ[၃]။

သော ဒေသနာပရိယောသာနေ ပဉ္စဟိ အစ္ဆရာသတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ တံ သမ္ပတ္တိံ ထာဝရံ ကတွာ ဒေဝလောကမေဝ

၁-သာပဿ (သျာ) ၂-ဝိနောဒေဿတိ (က) ၃-သံ ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ။

အဂမာသီတိ။ ဧဝမယံ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော သက္ကာဒီနံ ဝိယ ဒေါမနဿဿ အတ္ထင်္ဂမာယ သံဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဉာယဿ အဓိဂမာယာတိ ဉာယော ဝုစ္စတိ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ တဿ အဓိဂမာယ၊ ပတ္တိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ဟိ ပုဗ္ဗ-ဘာဂေ လောကိယော သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ ဘာဝိတော လောကုတ္တရဿ မဂ္ဂဿ အဓိဂမာယ သံဝတ္တတိ။ တေနာဟ "ဉာယဿ အဓိဂမာယာ"တိ။ **နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ**တိ တဏှာဝါနဝိရဟိတတ္တာ နိဗ္ဗာနန္တိ လဒ္ဓနာမဿ အမတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ၊ အတ္တပစ္စက္ခတာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယဉ္ဟိ မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော အနုပုဗ္ဗေန နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယံ သာဓေတိ။ တေနာဟ "နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ"တိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ "သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ ဝုတ္တေ သောကသမတိက္ကမာဒီနိ အတ္ထတော သိဒ္ဓါနေဝ ဟောန္တိ၊ ဌပေတွာ ပန သာသနယုတ္တိကောဝိဒေ အညေသံ န ပါကဋာနိ၊ န စ ဘဂဝါ ပဌမံ သာသနယုတ္တိကောဝိဒံ ဇနံ ကတွာ ပစ္ဆာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တေန တေနေဝ ပန သုတ္တေန တံ တံ အတ္ထံ ဉာပေတိ။ တသ္မာ ဣဓ ယံ ယံ အတ္ထံ ဧကာယနမဂ္ဂေါ သာဓေတိ၊ တံ တံ ပါကဋံ ကတွာ ဒဿေန္တော "သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ"တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ ဝါ ယာ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိ ဧကာယနမဂ္ဂေန သံဝတ္တတိ၊ သာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမေန ဟောတိ၊ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမော ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမေန၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမော ဉာယဿာဓိဂမေန၊ ဉာယဿာဓိ-ဂမော နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ တသ္မာ ဣမမ္ပိ ကမံ ဒဿေန္တော "သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ"တိ ဝတွာ "သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ"တိအာဒိမာဟ။

အပိစ ဝဏ္ဏဘဏနမေတံ ဧကာယနမဂ္ဂဿ။ ယထေဝ ဟိ ဘဂဝါ "ဓမ္မံ ဝော ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယော-သာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေဿာမိ၊ ယဒိဒံ ဆဆက္ကာနီ"တိ [၁] ဆဆက္ကဒေသနာယ အဋ္ဌဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ ယထာ စ အရိယဝံသဒေသနာယ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အရိယဝံသာ အဂ္ဂညာ ရတ္တညာ ဝံသညာ ပေါရာဏာ အသံကိဏ္ဏာ အသံကိဏ္ဏ-ပုဗ္ဗာ န သံကီယန္တိ၊ န သံကီယိဿန္တိ၊ အပ္ပဋိကုဋ္ဌာ သမဏေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ

၁-မ ၃-၃၂၇-ပိဋ္ဌေ။

ဝိညူဟီ''တိ[၁] နဝဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ ဧဝံ ဣမဿပိ ကောယန-မဂ္ဂဿ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိအာဒီဟိ သတ္တဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ။

ကသ္မာ ဣတိ စေ၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ။ ဝဏ္ဏဘာသနံ ဟိ သုတွာ တေ ဘိက္ခူ "အယံ ကိရ မဂ္ဂေါ ဟဒယသန္တာပဘူတံ သောကံ, ဝါစာဝိပ္ပ-လာပဘူတံ ပရိဒေဝံ, ကာယိကအသာတဘူတံ ဒုက္ခံ, စေတသိကအသာတဘူတံ ဒေါမနဿဉ္စ စတ္တာရော ဥပဒ္ဒဝေ ဟနတိ၊ ဝိသုဒ္ဓိံ ဉာယံ နိဗ္ဗာနဉ္စ တယော ဝိသေသေ အာဝဟတီ''တိ ဥဿာဟဇာတာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ ဓာရေတဗ္ဗံ ဝါစေတဗ္ဗံ, ဣမဉ္စ မဂ္ဂံ ဘာဝေတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ။ ဣတိ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ၊ ကမ္ဗလဝါဏိဇာဒယော ကမ္ဗလာဒီနံ ဝဏ္ဏံ ဝိယ။

ယထာ ဟိ သတသဟဿဂ္ဃနိကပဏ္ဍုကမ္ဗလဝါဏိဇေန ကမ္ဗလံ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓေါသိတေပိ အသုကကမ္ဗလောတိ န တာဝ မနုဿာ ဇာနန္တိ။ ကေသ-ကမ္ဗလဝါလကမ္ဗလာဒယောပိ ဟိ ဒုဂ္ဂန္ဓာ ခရသမ္ဖဿာ ကမ္ဗလာတွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒါ ပန တေန ဂန္ဓာရကော ရတ္တကမ္ဗလော သုခုမော ဥဇ္ဇလော သုခသမ္ဖ-ဿောတိ ဥဒ္ဓေါသိတံ ဟောတိ၊ တဒါ ယေ ပဟောန္တိ၊ တေ ဂဏှန္တိ။ ယေ န ပဟောန္တိ၊ တေပိ ဒဿနကာမာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ "ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ''တိ ဝုတ္တေပိ အသုကမဂ္ဂေါတိ န တာဝ ပါကဋော ဟောတိ။ နာနပ္ပကာရကာ ဟိ အနိယျာနမဂ္ဂါပိ မဂ္ဂါတွေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ''သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ''တိအာဒိမှိ ပန ဝုတ္တေ "အယံ ကိရ မဂ္ဂေါ စတ္တာရော ဥပဒ္ဒဝေ ဟနတိ[၂]၊ တယော ဝိသေသေ အာဝဟတီ''တိ ဥဿာဟဇာတာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ ဓာရေတဗ္ဗံ ဝါစေတဗ္ဗံ, ဣမဉ္စ မဂ္ဂံ ဘာဝေတဗ္ဗံ မညိဿန္တီတိ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော ''သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ''တိအာဒိမာဟ။ ယထာ စ သတသဟဿဂ္ဃနိကပဏ္ဍုကမ္ဗလဝါဏိဇောပမာ၊ ဧဝံ ရတ္တဇမ္ဗုနဒ-သုဝဏ္ဏဥဒကပ္ပသာဒကမဏိရတနသုဝိသုဒ္ဓမုတ္တာရတနမဝေ်ာတပဝါဠာဒိဝါဏိဇူ-ပမာဒယောပေတ္ထ အာဟရိတဗ္ဗာ။

ယဒိဒန္တိ နိပါတော၊ ယေ ဣမေတိ အယမဿ အတ္ထော။ **စတ္တာရောတိ** ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တေန န တတော ဟေဋ္ဌာ န ဥဒ္ဓန္တိ သတိပဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ ဒီပေတိ။ **သတိပဋ္ဌာနာတိ** တယော သတိပဋ္ဌာနာ သတိဂေါစရောပိ, တိဓာ ပဋိပန္နေသု သာဝကေသု သတ္ထုနော ပဋိဃာနုနယဝီတိဝတ္တတာပိ, သတိပိ။

၁-အံ ၁-၃၃၆-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဟရတိ (သီ၊ သျာ)

“စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ပ။ ကော စ ဘိက္ခဝေ ကာယဿ သမုဒယော။ အာဟာရသမုဒယာ ကာယဿ သမုဒယော”တိအာဒီသု[1] ဟိ သတိဂေါစရော **သတိပဋ္ဌာန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ “ကာယော ပဋ္ဌာနံ၊ နော သတိ။ သတိ ပဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိ စာ”တိ-အာဒီသုပိ[2]။ တဿတ္ထော—ပတိဋ္ဌာတိ အသ္မိန္တိ ပဋ္ဌာနံ။ ကာ ပတိဋ္ဌာတိ? သတိ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ **သတိပဋ္ဌာနံ**။ ပဓာနံ ဌာနန္တိ ဝါ ပဋ္ဌာနံ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ သတိ-ပဋ္ဌာနံ, ဟတ္ထိဋ္ဌာနအဿဋ္ဌာနာဒီနိ ဝိယ။ “တယော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ယဒရိယော သေဝတိ၊ ယဒရိယော သေဝမာနော သတ္ထာ ဂဏမနုသာသိတုမရဟတီ”တိ[3] ဧတ္ထာပိ တိဓာ ပဋိပန္နေသု သာဝကေသု သတ္ထုနော ပဋိဃာနုနယဝီတိဝတ္တတာ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တာ။ တဿတ္ထော—ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတော ပဋ္ဌာနံ၊ ပဝတ္တယိ-တဗ္ဗတောတိ အတ္ထော။ ကေန ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတောတိ၊ သတိယာ။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနန္တိ။ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တီ”တိအာဒီသု[4] ပန သတိယေဝ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တဿတ္ထော—ပတိဋ္ဌာတီတိ ပဋ္ဌာနံ၊ ဥပဋ္ဌာတိ ဩက္ကန္ဒိတွာ[5] ပက္ခန္ဒိတွာ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ သတိယေဝ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ။ အထ ဝါ သရဏဋ္ဌေန သတိ၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန ပဋ္ဌာနံ။ ဣတိ သတိ စ သာ ပဋ္ဌာနဉ္စာတိပိ သတိပဋ္ဌာနံ။ ဣဒမိဓ အဓိပ္ပေတံ။

ယဒိ ဧဝံ၊ ကသ္မာ “သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဗဟုဝစနံ? သတိဗဟုတ္တာ။ အာရမ္မဏ-ဘေဒေန ဟိ ဗဟုကာ ဧတာ သတိယော။ အထ မဂ္ဂေါတိ ကသ္မာ ဧကဝစနံ? မဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကတ္တာ။ စတဿောပိ ဟိ ဧတာ သတိယော မဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ “မဂ္ဂေါတိ ကေနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂနီယဋ္ဌေန စာ”တိ။ စတဿောပိ စေတာ အပရဘာဂေ ကာယာဒီသု အာရမ္မဏေသု ကိစ္စံ သာဓယမာနာ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ စ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂီယန္တိ၊ တသ္မာ စတဿောပိ ဧကော မဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝံ စ သတိ ဝစနာနုသန္ဓိနာ သာနုသန္ဓိကာဝ ဒေသနာ ဟောတိ, “မာရ-သေနပ္ပမဒ္ဒနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုဏာထ။ပ။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနော မဂ္ဂေါ၊ ယဒိဒံ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိအာဒီသု[6] ဝိယ ဟိ ယထာ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနောတိ စ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ စ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝေတ္ထ နာနံ။ ဧဝံ ဧကာယနမဂ္ဂေါတိ စ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ စ

၁-သံ ၃-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-အံ ၃-၂၈၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဩက္ခန္ဒိတွာ (သီ) ၆-သံ ၃-၈၈-ပိဋ္ဌေ။

အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝေတ္ထ နာနံ။ တသ္မာ မဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကတ္တာ ဧကဝစနံ, အာရမ္မဏဘေဒေန သတိဗဟုတ္တာ ဗဟုဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ အနူနာ အနဓိကာတိ။ ဝေနေယျဟိတတ္တာ။ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတသမထယာနိကဝိပဿနာယာနိကေသု ဟိ မန္ဒတိက္ခဝသေန ဒွေဓာ ဒွေဓာ ပဝတ္တေသု ဝေနေယျေသု မန္ဒဿ တဏှာစရိတဿ ဩဠာရိကံ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ သုခုမံ ဝေဒနာနုပဿနံ သတိပဋ္ဌာနံ။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿာပိ မန္ဒဿ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ အတိပ္ပဘေဒဂတံ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ။ သမထယာနိကဿ စ မန္ဒဿ အကိစ္ဆေန အဓိဂန္တဗ္ဗနိမိတ္တံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တိက္ခဿ ဩဠာရိကာရမ္မဏေ အသဏ္ဌဟနတော ဒုတိယံ။ ဝိပဿနာယာနိကဿပိ မန္ဒဿ နာတိပ္ပဘေဒဂတာရမ္မဏံ တတိယံ၊ တိက္ခဿ အတိပ္ပဘေဒဂတာရမ္မဏံ စတုတ္ထံ။ ဣတိ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ အနူနာ အနဓိကာတိ။

သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဟာနတ္ထံ ဝါ။ ကာယော ဟိ အသုဘော၊ တတ္ထ စ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္ထာ သတ္တာ၊ တေသံ တတ္ထ အသုဘဘာဝဒဿနေန တဿ ဝိပလ္လာသဿ ပဟာနတ္ထံ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ။ သုခံ နိစ္စံ အတ္တာတိ ဂဟိတေသုပိ စ ဝေဒနာဒီသု ဝေဒနာ ဒုက္ခာ, စိတ္တံ အနိစ္စံ, ဓမ္မာ အနတ္တာ၊ တေသု စ သုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္ထာ သတ္တာ၊ တေသံ တတ္ထ ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ ပဟာနတ္ထံ သေသာနိ တီဏိ ဝုတ္တာနီတိ ဧဝံ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဟာနတ္ထံ ဝါ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ အနူနာ အနဓိကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

န ကေဝလဉ္စ ဝိပလ္လာသပဟာနတ္ထမေဝ၊ အထ ခေါ စတုရောဃယောဂါသဝဂန္ထဥပါဒါနအဂတိပဟာနတ္ထမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထဉ္စ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ တာဝ ပကရဏနယော။

အဋ္ဌကထာယံ ပန သရဏဝသေန စေဝ ဧကတ္တသမောသရဏဝသေန စ ဧကမေဝ သတိပဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏဝသေန စတ္တာရောတိ ဧတဒေဝ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ စတုဒွါရေ နဂရေ ပါစီနတော အာဂစ္ဆန္တာ ပါစီနဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပါစီနဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဒက္ခိဏတော ပစ္ဆိမတော ဥတ္တရတော အာဂစ္ဆန္တာ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နဂရံ ဝိယ ဟိ

နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ။ ဒွါရံ ဝိယ အင်္ဂီကော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ။ ပါစီနဒိသာ-ဒယော ဝိယ ကာယာဒယော။

ယထာ ပါစီနတော အာဂစ္ဆန္တာ ပါစီနဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပါစီနဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ကာယာနုပဿနာမုခေန အာဂစ္ဆန္တာ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနံ ဘာဝေတွာ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာနုဘာဝ-နိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။

ယထာ ဒက္ခိဏတော အာဂစ္ဆန္တာ ဒက္ခိဏဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာနုပဿနာမုခေန အာဂစ္ဆန္တာ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ ဘာဝေတွာ ဝေဒနာနုပဿနာ-ဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။

ယထာ ပစ္ဆိမတော အာဂစ္ဆန္တာ ပစ္ဆိမဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပစ္ဆိမဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ စိတ္တာနုပဿနာမုခေန အာဂစ္ဆန္တာ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနံ ဘာဝေတွာ စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာ-နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။

ယထာ ဥတ္တရတော အာဂစ္ဆန္တာ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရဒွါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ၊ ဧဝံ ဓမ္မာနုပဿနာမုခေန အာဂစ္ဆန္တာ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဘာဝေတွာ ဓမ္မာနုပဿနာဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။

ဧဝံ သရဏဝသေန စေဝ ဧကတ္တသမောသရဏဝသေန စ ဧကမေဝ သတိပဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏဝသေန စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကတမေ စတ္တာရောတိ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ဘိက္ခဝေ**တိ ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂလာလပနမေတံ။ **ဘိက္ခူ**တိ ပဋိပတ္တိသမ္ပါဒက-ပုဂ္ဂလနိဒဿနမေတံ။ အညေပိ စ ဒေဝမနုဿာ ပဋိပတ္တိံ သမ္ပါဒေန္တိယေဝ၊ သေဋ္ဌတ္တာ ပန ပဋိပတ္တိယာ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော စ "ဘိက္ခူ"တိ အာဟ။ ဘဂဝတော ဟိ အနုသာသနိံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တေသု[1] ဘိက္ခု သေဋ္ဌော၊ သဗ္ဗပ္ပကာရာယ အနုသာသနိယာ ဘာဇနဘာဝတော၊ တသ္မာ သေဋ္ဌတ္တာ "ဘိက္ခူ"တိ အာဟ။ တသ္မိံ ဂဟိတေ ပန သေသာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ ရာဇဂမနာဒီသု ရာဇဂ္ဂဟဏေန သေသပရိသာ ဝိယ။ ယော စ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သော ဘိက္ခု နာမ

1. ပဋိပန္နေသု (သျာ)

ဟောတီတိ ပဋိပတ္တိယာ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတောပိ “ဘိက္ခူ”တိ အာဟ။ ပဋိပန္နကော ဟိ ဒေဝေါ ဝါ ဟောတု မနုဿော ဝါ၊ ဘိက္ခူတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိယေဝ။ ယထာဟ—

“အလင်္ကတော စေပိ သမံ စရေယျ၊
သန္တော ဒန္တော နိယတော ဗြဟ္မစာရီ။
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊
သော ဗြာဟ္မဏော သော သမဏော သ ဘိက္ခူ”တိ[၁]။

ကာယေတိ ရူပကာယေ။ ရူပကာယော ဟိ ဣဓ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ကေသာဒီနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမူဟဋ္ဌေန ဟတ္ထိကာယရထကာယာဒယော ဝိယ ကာယောတိ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ စ သမူဟဋ္ဌေန၊ ဧဝံ ကုစ္ဆိတာနံ အာယဋ္ဌေန။ ကုစ္ဆိတာနဉ္ဟိ ပရမဇေဂုစ္ဆာနံ သော အာယောတိပိ ကာယော။ **အာယော**တိ ဥပ္ပတ္တိဒေသော။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ အာယန္တိ တတောတိ အာယော။ ကေ အာယန္တိ? ကုစ္ဆိတာ ကေသာဒယော။ ဣတိ ကုစ္ဆိတာနံ အာယောတိ ကာယော။ ကာယာနုပဿီတိ ကာယံ အနုပဿနသီလော၊ ကာယံ ဝါ အနုပဿမာနော။

“ကာယေ”တိ စ ဝတွာပိ ပုန “ကာယာနုပဿီ”တိ ဒုတိယံ ကာယဂ္ဂဟဏံ အသမ္မိဿတော ဝဝတ္ထာနဃနဝိနိဗ္ဘောဂါဒိဒဿနတ္ထံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေန န ကာယေ ဝေဒနာနုပဿီ ဝါ, စိတ္တဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ အထ ခေါ ကာယာနုပဿီယေဝါတိ ကာယသင်္ခါတေ ဝတ္ထုသ္မိံ ကာယာနုပဿနာကာရဿေဝ ဒဿနေန အသမ္မိဿတော ဝဝတ္ထာနံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ တထာ န ကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိမုတ္တဧကဓမ္မာနုပဿီ, နာပိ ကေသလောမာဒိဝိနိမုတ္တဣတ္ထိပုရိသာနုပဿီ။ ယောပိ စေတ္ထ ကေသလောမာဒိကော ဘူတုပါဒါယသမူဟသင်္ခါတော ကာယော၊ တတ္ထာပိ န ဘူတုပါဒါယဝိနိမုတ္တဧကဓမ္မာနုပဿီ၊ အထ ခေါ ရထသမ္ဘာရာနုပဿကော ဝိယ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမူဟာနုပဿီ, နဂရာဝယဝါနုပဿကော ဝိယ ကေသလောမာဒိသမူဟာနုပဿီ, ကဒလိက္ခန္ဓပတ္တဝဋ္ဋိဝိနိဗ္ဘုဇကော ဝိယ ရိတ္တမုဋ္ဌိဝိနိဝေဌကော ဝိယ စ ဘူတုပါဒါယသမူဟာနုပဿီယေဝါတိ နာနပ္ပကာရတော သမူဟဝသေနေဝ ကာယသင်္ခါတဿ ဝတ္ထုနော ဒဿနေန ဃနဝိနိဗ္ဘောဂေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ န ဟေတ္ထ ယထာဝုတ္တသမူဟဝိနိမုတ္တော ကာယော ဝါ ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ဓမ္မော

၁-ခု ၁-၃၄-ပိဋ္ဌေ။

ဒိဿတိ၊ ယထာဝုတ္တမေ္မသမုဟမတ္တေယေဝ ပန တထာ တထာ သတ္တာ မိစ္ဆာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

"ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံ၊ ယံ ဒိဋ္ဌံ တံ န ပဿတိ။
အပဿံ ဗဇ္ဈတေ မူဠှော၊ ဗဇ္ဈမာနော န မုစ္စတီ"တိ။

ဃနဝိနိဗ္ဘောဂါဒိဒဿနတ္ထန္တိ ဝုတ္တံ။ အာဒိသဒ္ဒေန စေတ္ထ အယမ္ပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—အယဉ္ဟိ ဧကသ္မိံ ကာယေ ကာယာနုပဿီယေဝ, န အညဓမ္မာနုပဿီ၊ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ယထာ အနုဒကဘူတာယပိ မရီစိယာ ဥဒကာနုပဿိနော ဟောန္တိ၊ န ဧဝံ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တအသုဘဘူတေယေဝ ဣမသ္မိံ ကာယေ နိစ္စသုခအတ္တသုဘဘာဝါနုပဿီ၊ အထ ခေါ ကာယာနုပဿီ အနိစ္စ-ဒုက္ခာနတ္တအသုဘာကာရသမူဟာနုပဿီယေဝါတိ။ အထ ဝါ ယွာယံ ပရတော "ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ။ပ။ သော သတောဝ အဿသတီ"တိ-အာဒိနာ နယေန အဿာသပဿာသာဒိစုဏ္ဏိကဇာတအဋ္ဌိကပရိယောသာနော ကာယော ဝုတ္တော၊ ယော စ "ဣဓေကစ္စော ပထဝိကာယံ အနိစ္စတော အနုပဿတိ အာပေါကာယံ တေဇောကာယံ ဝါယောကာယံ ကေသကာယံ လောမကာယံ ဆဝိကာယံ စမ္မကာယံ မံသကာယံ ရုဟိရကာယံ နဟာရုကာယံ အဋ္ဌိကာယံ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယ"န္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ[၁] ကာယော ဝုတ္တော၊ တဿ သဗ္ဗဿ ဣမသ္မိံယေဝ ကာယေ အနုပဿနတော "ကာယေ ကာယာနုပဿီ"တိ ဧဝမ္ပိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အထ ဝါ ကာယေ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗဿ ယဿ ကဿစိ အနနုပဿနတော, တဿ တဿေဝ ပန ကေသာလောမာဒိကဿ နာနာ-ဓမ္မသမူဟဿ အနုပဿနတော ကာယေ ကေသာဒိဓမ္မသမူဟသင်္ခါတ-ကာယာနုပဿီတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အပိစ "ဣမသ္မိံ ကာယေ အနိစ္စတော အနုပဿတိ, နော နိစ္စတော"တိအာဒိနာ နယေန ပဋိသမ္ဘိဒါယံ[၁] အာဂတနယဿ သဗ္ဗဿေဝ အနိစ္စလက္ခဏာဒိနော အာကာရသမူဟသင်္ခါတဿ ကာယဿာနုပဿနတောပိ "ကာယေ ကာယာနုပဿီ"တိ ဧဝမ္ပိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တထာ ဟိ အယံ ကာယေ ကာယာနုပဿနာပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဘိက္ခု ဣမံ ကာယံ အနိစ္စာနုပဿနာဒီနံ သတ္တန္နံ အနုပဿနာနံ ဝသေန အနိစ္စတော အနုပဿတိ၊ နော နိစ္စတော။ ဒုက္ခတော အနုပဿတိ၊ နော သုခတော။

၁-ခု ၉-၄၀၆-၈၀၉။

အနတ္တတော အနုပဿတိ၊ နော အတ္တတော။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နော နန္ဒတိ။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ နော ရဇ္ဇတိ။ နိရောဓေတိ၊ နော သမုဒေတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ နော အာဒိယတိ။ သော တံ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော နိစ္စသညံ ပဇဟတိ၊ ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသညံ ပဇဟတိ၊ အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသညံ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော နန္ဒိံ ပဇဟတိ၊ ဝိရဇ္ဇန္တော ရာဂံ ပဇဟတိ၊ နိရောဓေန္တော သမုဒယံ ပဇဟတိ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာဒါနံ ပဇဟတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဟရတီတိ ဣရိယတိ။ **အာတာပီ**တိ တီသု ဘဝေသု ကိလေသေ အာတာပေတီတိ အာတာပေါ၊ ဝီရိယဿေတံ နာမံ။ အာတာပေါ အဿ အတ္ထီတိ **အာတာပီ။ သမ္ပဇာနော**တိ သမ္ပဇညသင်္ခါတေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော။ **သတိမာ**တိ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကာယ သတိယာ သမန္နာဂတော။ အယံ ပန ယသ္မာ သတိယာ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ပညာယ အနုပဿတိ၊ န ဟိ သတိဝိရဟိတဿ အနုပဿနာ နာမ အတ္ထိ။ တေနေဝါဟ "သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ"တိ[1]။ တသ္မာ ဧတ္ထ "ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတီ"တိ ဧတ္တာဝတာ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနကမ္မဋ္ဌာနံ[2] ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ ယသ္မာ အနာတာပိနော အန္တောသင်္ခေပေါ အန္တရာယကရော ဟောတိ၊ အသမ္ပဇာနော ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ အနုပါယပရိဝဇ္ဇနေ စ သမ္မုယှတိ၊ မုဋ္ဌဿတိ ဥပါယာပရိစ္စာဂေ အနုပါယာပရိဂ္ဂဟေ စ အသမတ္ထော ဟောတိ၊ တေနဿ တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ယေသံ ဓမ္မာနံ အာနုဘာဝေန တံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တေသံ ဒဿနတ္ထံ "အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာတိ ဣဒံ ဝုတ္တ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ သမ္ပယောဂင်္ဂဉ္စဿ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပဟာနင်္ဂံ ဒဿေတုံ **ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ**န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိနေယျာ**တိ တဒင်္ဂဝိနယေန ဝါ ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယေန ဝါ ဝိနယိတွာ။ **လောကေ**တိ တသ္မိံယေဝ ကာယေ။ ကာယော ဟိ ဣဓ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကောတိ အဓိပ္ပေတော။ ယသ္မာ ပနဿ န ကာယမတ္တေယေဝ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ပဟီယတိ၊ ဝေဒနာဒီသုပိ ပဟီယတိယေဝ၊ တသ္မာ "ပဉ္စပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော"တိ ဝိဘင်္ဂေ[3] ဝုတ္တံ။ လောကသင်္ခါတတ္တာ ဝါ တေသံ ဓမ္မာနံ အတ္ထုဒ္ဓါရနယေနေတံ ဝုတ္တံ။ ယံ ပနာဟ "တတ္ထ ကတမော လောကော၊ သွေဝ ကာယော လောကော"တိ။ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော၊ တသ္မိံ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဝိနေယျာတိ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ အဘိဇ္ဈာဂဟဏေန

၁-သံ ၃-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-...သတိပဋ္ဌာနံ (သီ၊က) ၃-အဘိ ၂-၂၀၂-ပိဋ္ဌေ။

ကာမစ္ဆန္ဒော, ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန ဗျာပါဒေါ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ နီဝရဏပရိယာပန္နဗလဝဓမ္မဒွယဒဿနေန နီဝရဏပ္ပဟာနံ ဝုတ္တံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိသေသေန စေတ္ထ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန ကာယသမ္ပတ္တိမူလကဿ အနုရောဓဿ, ဒေါမနဿဝိနယေန ပန ကာယဝိပတ္တိမူလကဿ ဝိရောဓဿ, အဘိဇ္ဈာဝိနယေန စ ကာယေ အဘိရတိယာ, ဒေါမနဿဝိနယေန ကာယဘာဝနာယ အနဘိရတိယာ, အဘိဇ္ဈာဝိနယေန ကာယေ အဘူတာနံ သုဘသုခဘာဝါဒီနံ ပက္ခေပဿ, ဒေါမနဿဝိနယေန ကာယေ ဘူတာနံ အသုဘာသုခဘာဝါဒီနံ အပနယနဿ စ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ တေန ယောဂါဝစရဿ ယောဂါနုဘာဝေါ ယောဂသမတ္ထတာ စ ဒီပိတာ ဟောတိ။ ယောဂါနုဘာဝေါ ဟိ ဧသ၊ ယဒိဒံ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော အရတိရတိသဟော အဘူတပက္ခေပဘူတာပနယနဝိရဟိတော စ ဟောတိ။ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော စေသ အရတိရတိသဟော အဘူတံ အပက္ခိပန္တော ဘူတဉ္စ အနပနေန္တော ယောဂသမတ္ထော ဟောတီတိ။

အပရော နယော “ကာယေ ကာယာနုပဿီ”တိ ဧတ္ထ အနုပဿနာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ။ “ဝိဟရတီ”တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တဝိဟာရေန ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ကာယပရိဟရဏံ။ “အာတာပီ”တိအာဒီသု အာတာပေန သမ္မပ္ပဓာနံ၊ သတိသမ္ပဇညေန သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ ကမ္မဋ္ဌာနပရိဟရဏူပါယော ဝါ၊ သတိယာ ဝါ ကာယာနုပဿနာဝသေန ပဋိလဒ္ဓသမထော၊ သမ္ပဇညေန ဝိပဿနာ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဝိနယေန ဘာဝနာဖလံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိဘင်္ဂေ ပန “**အနုပဿီ**တိ တတ္ထ ကတမာ အနုပဿနာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အနုပဿနာ။ ဣမာယ အနုပဿနာယ ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပါဂတော သမုပါဂတော ဥပပန္နော သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော။ တေန ဝုစ္စတိ အနုပဿီတိ။

ဝိဟရတီတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ စရတိ ဝိဟရတိ။ တေန ဝုစ္စတိ ဝိဟရတီတိ။

အာတာပီတိ တတ္ထ ကတမော အာတာပေါ။ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော။ပ။ သမ္မာဝါယာမော။ အယံ ဝုစ္စတိ အာတာပေါ။ ဣမိနာ အာတာပေန ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော။ တေန ဝုစ္စတိ အာတာပီတိ။

သမ္ပဇာနောတိ တတ္ထ ကတမံ သမ္ပဇညံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သမ္ပဇညံ။ ဣမိနာ သမ္ပဇညေန ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော။ တေန ဝုစ္စတိ သမ္ပဇာနောတိ။

သတိမာတိ တတ္ထ ကတမာ သတိ။ ယာ သတိ အနုဿတိ။ပ။ သမ္မာသတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော ဟောတိ။ပ။ သမန္နာဂတော။ တေန ဝုစ္စတိ သတိမာတိ။

ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿန္တိ တတ္ထ ကတမော လောကော။ ဿွေဝ ကာယော လောကော၊ ပဉ္စပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကော။ အယံ ဝုစ္စတိ လောကော။ တတ္ထ ကတမာ အဘိဇ္ဈာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ အနုနယော အနုရောဓော နန္ဒီ နန္ဒီရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဘိဇ္ဈာ။ တတ္ထ ကတမံ ဒေါမနဿံ။ ယံ စေတသိကံ အသာတံ၊ စေတသိကံ ဒုက္ခံ၊ စေတောသမ္ဖဿဇံ အသာတံ။ပ။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒေါမနဿံ။ ဣတိ အယဉ္စ အဘိဇ္ဈာ ဣဒဉ္စ ဒေါမနဿံ ဣမမှိ လောကေ ဝိနီတာ ဟောန္တိ ပဋိဝိနီတာ သန္တာ ဝူပသန္တာ သမိတာ ဝူပသမိတာ အတ္ထင်္ဂတာ အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ အပ္ပိတာ ဗျပ္ပိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တီကတာ၊ တေန ဝုစ္စတိ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿ”န္တိ[၁] ဧဝမေတေသံ ပဒါနံ အတ္ထော ဝုတ္တော။ တေန သဟ အယံ အဋ္ဌကထာနယော ယထာ သံသန္ဒတိ၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပ။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿန္တိ ဧတ္ထ ပန **ဝေဒနာနုပဿီ**တိ ဧဝမာဒီသု ဝေဒနာဒီနံ ပုန ဝစနေ ပယောဇနံ ကာယာနုပဿနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ၊ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ**တိ ဧတ္ထ ပန **ဝေဒနာ**တိ တိဿော ဝေဒနာ၊ တာ စ လောကိယာ ဧဝ။ စိတ္တမ္ပိ လောကိယံ၊ တထာ ဓမ္မာ။ တေသံ ဝိဘာဂေါ နိဒ္ဒေသဝါရေ ပါကဋော ဘဝိဿတိ။ ကေဝလံ ပနိဓ ယထာ ဝေဒနာ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ တထာ အနုပဿန္တော **ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧသ နယော စိတ္တဓမ္မေသုပိ။ ကထံ စ ဝေဒနာ အနုပဿိတဗ္ဗာတိ။ သုခါ တာဝ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခာ သလ္လတော၊ အဒုက္ခမသုခါ အနိစ္စတော။ ယထာဟ—

၁-အဘိ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

"ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဒ၊ ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော။
အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ အဒက္ခိ နံ အနိစ္စတော။
သ ဝေ သမ္မဒ္ဒသော ဘိက္ခု၊ ဥပသန္တော စရိဿတီ"တိ[၁]။

သဗ္ဗာ ဝေ စေတာ ဒုက္ခာတိပိ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တမ္ပေတံ "ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမိ"တိ[၂]။ သုခဒုက္ခတောပိ စ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ ယထာဟ "သုခါ ဝေဒနာ ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ"တိ[၃] သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ အပိစ အနိစ္စာဒိသတ္တာနုပဿနာဝသေနပိ အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ နိဒ္ဒေသဝါရေယေဝ ပါကဋံ ဘဝိဿတိ။ စိတ္တဓမ္မေသုပိ စိတ္တံ တာဝ အာရမ္မဏာဓိပတိသဟဇာတဘူမိကမ္မဝိပါကကိရိယာဒိနာနတ္တဘေဒါနံ အနိစ္စာဒိသတ္တာနုပဿနာနံ နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဂတသရာဂါဒိဘေဒါနဉ္စ ဝသေန အနုပဿိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မာ သလက္ခဏသာမညလက္ခဏာနံ သုညတဓမ္မဿ အနိစ္စာဒိသတ္တာနုပဿနာနံ နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဂတသန္တာသန္တာဒိဘေဒါနံ စ ဝသေန အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကာမဉ္စေတ္ထ ယဿ ကာယသင်္ခါတေ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ပဟီနံ၊ တဿ ဝေဒနာဒိလောကေသုပိ တံ ပဟီနမေဝ။ နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန နာနာစိတ္တက္ခဏိကသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဝသေန စ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တံ။ ယတော ဝါ ဧကတ္ထ ပဟီနံ သေသေသုပိ ပဟီနံ ဟောတိ။ တေနေဝဿ တတ္ထ ပဟာနဒဿနတ္ထမ္ပိ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥဒ္ဒေသဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ ဣဒါနိ သေယျထာပိ နာမ ဆေကော ဝိလီဝကာရကော ထူလကိလဉ္ဇသဏှကိလဉ္ဇစင်္ကောဋကပေဠာပုဋာဒီနိ ဥပကရဏာနိ ကတ္တုကာမော ဧကံ မဟာဝေဠုံ လဘိတွာ စတုဓာ ဘိန္ဒိတွာ တတော ဧကေကံ ဝေဠုခဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဖာလေတွာ တံ တံ ဥပကရဏံ ကရေယျ၊ ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာယ သတ္တာနံ အနေကပ္ပကာရဝိသေသာဓိဂမံ ကတ္တုကာမော ဧကမေဝ သမ္မာသတိံ "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတီ"တိအာဒိနာ နယေန အာရမ္မဏဝသေန စတုဓာ ဘိန္ဒိတွာ တတော ဧကေကံ သတိပဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝိဘဇန္တော "ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိနာ နယေန နိဒ္ဒေသဝါရံ ဝတ္တုမာရဒ္ဓေါ။

၁-သံ ၂-၄၀၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၄၁၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၃၇၇-ဝိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ကထဉ္စာ**တိအာဒိ ဝိတ္ထာရေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ကေန စ ပကာရေန ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတီတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပုစ္ဆာဝါရေသု။ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**တိ ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ အယဉ္ဟေတ္ထ ဣဓသဒ္ဒေါ သဗ္ဗပ္ပကာရ-ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗတ္တကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္နိဿယဘူတသာသနပရိဒီပနော အညသာသနဿ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ”တိ[1]။ တေန ဝုတ္တံ “ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခူ”တိ။

အရညဂတော ဝါ။ပ။ သုညာဂါရဂတော ဝါ”တိ ဣဒမဿ သတိပဋ္ဌာန-ဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ။ ဣမဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ဒီဃရတ္တံ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု အနုဝိသဋံ စိတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနဝီထိံ ဩတရိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ ကူဋဂေါဏယုတ္တရထော ဝိယ ဥပ္ပထမေဝ ဓာဝတိ၊ တသ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဂေါပေါ ကူဋဓေနုယာ သဗ္ဗံ ခီရံ ပိဝိတွာ ဝဍ္ဎိတံ ကူဋဝစ္ဆံ ဒမေတု-ကာမော ဓေနုတော အပနေတွာ ဧကမန္တေ မဟန္တံ ထမ္ဘံ နိခဏိတွာ တတ္ထ ယောတ္တေန ဗန္ဓေယျ။ အထဿ သော ဝစ္ဆော ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တော တမေဝ ထမ္ဘံ ဥပနိသီဒေယျ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ဧဝမေဝ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ ဒီဃရတ္တံ ရူပါရမ္မဏာဒိရသ-ပါနဝဍ္ဎိတံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ[2] ဒမေတုကာမေန ရူပါဒိအာရမ္မဏတော အပနေတွာ အရညံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ သုညာဂါရံ ဝါ ပဝေသေတွာ[3] တတ္ထ သတိပဋ္ဌာနာ-ရမ္မဏတ္ထမ္ဘေ သတိယောတ္တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿ တံ စိတ္တံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ဖန္ဒိတွာပိ ပုဗ္ဗေ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ အလဘမာနံ သတိယောတ္တံ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တံ တမေဝါရမ္မဏံ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဥပနိသီဒတိ စေဝ ဥပနိပဇ္ဇတိ စ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

“ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမံ နရော ဣဓ။
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သတိယာရမ္မဏေ ဒဠှ”န္တိ။

ဧဝမဿ တံ သေနာသနံ ဘာဝနာနုရူပံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဣဒမဿ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုရူပသေနာသနပရိဂ္ဂဟပရိဒီပန”န္တိ။

၁-မ ၁-၉၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မုဋ္ဌစိတ္တံ (က) ၃-ပဝိသေတွာ (သျာ)

အပိစ ယသ္မာ ဣဒံ ကာယာနုပဿနာယ မုဒ္ဒဘူတံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရပဒဋ္ဌာနံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဒသမာကုလံ ဂါမန္တံ အပရိစ္စဇိတွာ န သုကရံ သမ္ပာဒေတုံ, သဒ္ဒကဏ္ဋကတ္တာ ဈာနဿ။ အဂါမကေ ပန အရညေ သုကရံ ယောဂါဝစရေန ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တဒေဝ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ။ တသ္မာဿ အနုရူပသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ "အရညဂတော ဝါ"တိအာဒိမာဟ။

ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယ ဟိ ဘဂဝါ။ သော ယထာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော နဂရဘူမိံ ပဿိတွာ သုဋ္ဌု ဥပပရိက္ခိတွာ "ဧတ္ထ နဂရံ မာပေထာ"တိ ဥပဒိသတိ၊ သောတ္ထိနာ စ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ ရာဇကုလတော မဟာသက္ကာရံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ယောဂါဝစရဿ အနုရူပံ သေနာသနံ ဥပပရိက္ခိတွာ "ဧတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ ဥပဒိသတိ။ တတော တတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တေန ယောဂိနာ အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ ပတ္တေ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ"တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘတိ။

အယံ ပန ဘိက္ခု ဒီပိသဒိသောတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ဟိ မဟာဒီပိရာဇာ အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလီယိတွာ ဝနမဟိံသဂေါကဏ္ဏသူကရာဒယော မိဂေ ဂဏှာတိ၊ ဧဝမေဝ အယံ အရညာဒီသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဘိက္ခု ယထာက္ကမေန စတ္တာရော မဂ္ဂေ စေဝ စတ္တာရိ အရိယဖလာနိ စ ဂဏှာတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

"ယထာပိ[1] ဒီပိကော နာမ၊ နိလီယိတွာ ဂဏှတီ မိဂေ။
တထေဝါယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတွာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ"န္တိ။

တေနဿ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိံ အရညသေနာသနံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ "အရညဂတော ဝါ"တိအာဒိမာဟ။ ဣတော ပရံ ဣမသ္မိံ တာဝ အာနာပါနပဗ္ဗေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေဝ။

တဿ ပန ဣမေသံ "ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။ပ။ ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီတိ သိက္ခတီ''တိ ဧဝံ

၁-ယထာ ဟိ (သီ)

ဝုတ္တာနံ အဿာသပဿာသာနံ ဝသေန သိက္ခတော အဿာသပဿာသနိမိတ္တေ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သော ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဿာသပဿာသေ ဝါ ပရိဂ္ဂဏှာတိ ဈာနင်္ဂါနိ ဝါ။ တတ္ထ အဿာသပဿာသကမ္မိကော “ဣမေ အဿာသပဿာသာ ကိံ နိဿိတာ၊ ဝတ္ထုံ နိဿိတာ၊ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော၊ ကရဇကာယော နာမ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါရူပဉ္စာ”တိ ဧဝံ ရူပံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ တတော တဒါရမ္မဏေ ဖဿပဉ္စမကေ နာမန္တိ ဧဝံ နာမရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသန္တော အဝိဇ္ဇာဒိပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဒိသွာ “ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမတ္တမေဝေတံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထီ”တိ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခေါ သပစ္စယနာမရူပေ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခံ။

ဈာနကမ္မိကောပိ “ဣမာနိ ဈာနင်္ဂါနိ ကိံ နိဿိတာနိ၊ ဝတ္ထုံ နိဿိတာနိ။ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော”တိ ဈာနင်္ဂါနိ နာမံ, ကရဇကာယော ရူပ”န္တိ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေတွာ တဿ ပစ္စယံ ပရိယေသန္တော အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာကာရံ ဒိသွာ “ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမတ္တမေဝေတံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထီ”တိ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခေါ သပစ္စယနာမရူပေ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဣဒံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခံ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ အဿာသပဿာသကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ပရဿ ဝါ အဿာသပဿာသကာယေ။ **အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ကာလေန အတ္တနော, ကာလေန ပရဿ အဿာသပဿာသကာယေ။ ဧတေနဿ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနံ အဋ္ဌပေတွာ အပရာပရံ သဉ္စရဏကာလော ကထိတော။ ဧကသ္မိံ ကာလေ ပန ဣဒံ ဥဘယံ န လဗ္ဘတိ။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါတိ ယထာ နာမ ကမ္မာရဘသ္တဉ္စ ဂဂ္ဂရနာဠိဉ္စ တဇ္ဇဉ္စ ဝါယာမံ ပဋိစ္စ ဝါတော အပရာပရံ သဉ္စရတိ၊ ဧဝံ ဘိက္ခုနော ကရဇကာယဉ္စ နာသာပုဋဉ္စ စိတ္တဉ္စ ပဋိစ္စ အဿာသပဿာသကာယော အပရာပရံ သဉ္စရတိ။ ကာယာဒယော ဓမ္မာ သမုဒယဓမ္မာ၊ တေ ပဿန္တော “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ယထာ ဘသ္တာယ အပနီတာယ ဂဂ္ဂရနာဠိယာ ဘိန္နာယ တဇ္ဇေ စ ဝါယာမေ အသတိ သော ဝါတော နပ္ပဝတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ ကာယေ ဘိန္နေ နာသာပုဋေ ဝိဒ္ဓဿေ

စိတ္တေ စ နိရုဒ္ဓေ အဿာသပဿာသကာယော နာမ နပ္ပဝတ္တတီတိ ကာယာဒိ-
နိရောဓေန အဿာသပဿာသနိရောဓောတိ ဧဝံ ပဿန္တော “ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ
ကာယသ္မိံ ဝိဟရတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ကာလေန
သမုဒယံ, ကာလေန ဝယံ အနုပဿန္တော။ **အတ္ထိ ကာယောတိ ဝါ ပနဿာ**တိ
ကာယောဝ အတ္ထိ၊ န သတ္တော, န ပုဂ္ဂလော, န ဣတ္ထီ, န ပုရိသော, န အတ္တာ,
န အတ္တနိယံ, နာဟံ, န မမ, န ကောစိ, န ကဿစီတိ ဧဝမဿ သတိ
ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။

ယာဝဒေဝါတိ ပယောဇနပရိစ္ဆေဒဝဝတ္ထာပနမေတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
ယာ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ သာ န အညတ္ထာယ။ အထ ခေါ
ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ အပရာပရံ ဥတ္တရုတ္တရိ[၁] ဉာဏပမာဏတ္ထာယ စေဝ
သတိပမာဏတ္ထာယ စ၊ သတိသမ္ပဇညာနံ ဝုဍ္ဎတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **အနိဿိ-
တော စ ဝိဟရတီ**တိ တဏှာနိဿယဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ဝသေန အနိဿိတော
ဝိဟရတိ။ **န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတီ**တိ လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ ရူပံ ဝါ။ပ။
ဝိညာဏံ ဝါ “အယံ မေ အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယံ ဝါ”တိ န ဂဏှာတိ။ **ဧဝမ္ပီ**တိ
ဥပရိ အတ္ထံ ဥပါဒါယ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော ပိကာရော။ ဣမိနာ ပန ဘဂဝါ
အာနာပါနပဗ္ဗဒေသနံ နိယျာတေတွာ ဒဿေတိ။

တတ္ထ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာ-
ပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခပရိဇာနနော
သမုဒယပဇဟနော နိရောဓာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စ-
ဝသေန ဥဿက္ကိတွာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတီတိ ဣဒမေကဿ အဿာသ-
ပဿာသဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ. နိယျာနမုခန္တိ။

အာနာပါနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ ဧဝံ အဿာသပဿာသဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ
ဣရိယာပထဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကာမံ သောဏ-
သိင်္ဂါလာဒယောပိ ဂစ္ဆန္တာ “ဂစ္ဆာမာ”တိ ဇာနန္တိ၊ န ပနေတံ ဧဝရူပံ ဇာနနံ
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝရူပဉှိ ဇာနနံ သတ္တူပလဒ္ဓိံ န ပဇဟတိ၊ အတ္တသညံ န

၁-ဥတ္တရုတ္တရိံ (သီ)

ဥဂ္ဃါဋေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ။ ဣမဿ ပန ဘိက္ခုနော ဇာနနံ သတ္တူပလဒ္ဓိံ ပဇဟတိ၊ အတ္တသညံ ဥဂ္ဃါဋေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စေဝ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ စ ဟောတိ။ ဣဒဉှိ "ကော ဂစ္ဆတိ၊ ကဿ ဂမနံ၊ ကိံ ကာရဏာ ဂစ္ဆတီ"တိ ဧဝံ သမ္ပဇာနနံ[1] သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဌာနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ **ကော ဂစ္ဆတီ**တိ န ကောစိ သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ ဂစ္ဆတိ။ **ကဿ ဂမနန္တိ** န ကဿစိ သတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဂမနံ။ **ကိံ ကာရဏာ ဂစ္ဆတီ**တိ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧသ ဧဝံ ပဇာနာတိ "ဂစ္ဆာမီ"တိ[2] စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန သကလကာယဿ ပုရတော အဘိနီဟာရော ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဌာနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတြာပိ ဟိ "တိဋ္ဌာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန သကလကာယဿ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ဥဿိတဘာဝေါ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ "နိသီဒါမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန ဟေဋ္ဌိမကာယဿ သမိဉ္ဇနံ ဥပရိမကာယဿ ဥဿိတဘာဝေါ နိသဇ္ဇာတိ ဝုစ္စတိ။ "သယာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိံ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန သကလသရီရဿ တိရိယတော ပသာရဏံ သယနန္တိ ဝုစ္စတီတိ။

တဿ ဧဝံ ပဇာနတော ဧဝံ ဟောတိ "သတ္တော ဂစ္ဆတိ သတ္တော တိဋ္ဌတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ အတ္ထိ[3] ပန ကောစိ သတ္တော ဂစ္ဆန္တော[4] ဝါ ဌိတော ဝါ? နတ္ထိ။ ယထာ ပန "သကဋံ ဂစ္ဆတိ သကဋံ တိဋ္ဌတီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ န စ ကိဉ္စိ သကဋံ နာမ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ တိဋ္ဌန္တံ ဝါ အတ္ထိ။ စတ္တာရော ပန ဂေါဏေ ယောဇေတွာ ဆေကမ္ဟိ သာရထိမ္ဟိ ပါဇေန္တေ "သကဋံ ဂစ္ဆတိ သကဋံ တိဋ္ဌတီ"တိ ဝေါဟာရမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ အဇာနနဋ္ဌေန[5] သကဋံ ဝိယ ကာယော။ ဂေါဏာ ဝိယ စိတ္တဇဝါတာ။ သာရထိ ဝိယ စိတ္တံ။ ဂစ္ဆာမိ တိဋ္ဌာမီတိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဝါယောဓာတု ဝိညတ္တိံ ဇနယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန ဂမနာဒီနိ ပဝတ္တန္တိ။ တတော "သတ္တော ဂစ္ဆတိ၊

၁-ဧဝရူပံ ဇာနနံ (သီ) ၂-ဂစ္ဆိဿာမီတိ (သီ) ၃-အတ္ထတော (က)
၄-ဂန္တာ (သီ၊ သျာ) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။ ၅-အဇဝနဋ္ဌေန (သီ)၊ ပါဇနဋ္ဌေန (က)

သတ္တော တိဋ္ဌတိ၊ အဟံ ဂစ္ဆာမိ၊ အဟံ တိဋ္ဌာမီ”တိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတီတိ။ တေနာဟ—

“နာဝါ မာလုတဝေဂေန၊ ဇိယာဝေဂေန တေဇနံ။
ယထာ ယာတိ တထာ ကာယော၊ ယာတိ ဝါတာဟတော အယံ။

ယန္တံ သုတ္တဝသေနေဝ၊ စိတ္တသုတ္တဝသေနိဒံ။
ပယုတ္တံ ကာယယန္တမ္ပိ၊ ယာတိ ဌာတိ နိသီဒတိ။

ကော နာမ ဧတ္ထ သော သတ္တော၊ ယော ဝိနာ ဟေတုပစ္စယေ။
အတ္တနော အာနုဘာဝေန၊ တိဋ္ဌေ ဝါ ယဒိ ဝါ ဝဇေ”တိ။

တသ္မာ ဧဝံ ဟေတုပစ္စယဝသေနေဝ ပဝတ္တာနိ ဂမနာဒီနိ သလ္လက္ခေန္တော ဧသ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတော ဝါ၊ နိသိန္နော ဝါ၊ သယာနော ဝါ သယာနောမှီတိ ပဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတီတိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစနမေတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ယေန ယေန ဝါ အာကာရေန တဿ ကာယော ဌိတော ဟောတိ၊ တေန တေန နံ ပဇာနာတိ။ ဂမနာကာရေန ဌိတံ ဂစ္ဆတီတိ ပဇာနာတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာသယနာကာရေန ဌိတံ သယာနောတိ ပဇာနာတီတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဟဏေန ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ပရဿ ဝါ စတုဣရိယာ-ပထပရိဂ္ဂဏှနေန။ **အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ**တိ ကာလေန အတ္တနော, ကာလေန ပရဿ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဏှနေန ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိအာဒီသု ပန “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော”တိ-အာဒိနာ[1] နယေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပက္ခန္ဓဿ သမုဒယော စ ဝယော စ နီဟရိတဗ္ဗော။ တဉှိ သန္ဓာယ ဣဓ “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အတ္ထိ ကာယောတိ ဝါ ပနဿာ**တိအာဒိ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဣဓ ပန စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမု-ဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခ-ပရိဇာနနော သမုဒယပဇဟနော နိရောဓာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။

[1] ၁-၃ ဗု-၅၃-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿက္ကိတွာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတီတိ ဣဒမေကဿ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၀၉။ ဧဝံ ဣရိယာပထဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ စတုသမ္ပဇညဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ**တိ ဧတ္ထ တာဝ **အဘိက္ကန္တံ** ဝုစ္စတိ ဂမနံ။ **ပဋိက္ကန္တံ** နိဝတ္တနံ။ တဒုဘယမ္ပိ စတူသု ဣရိယာပထေသု လဗ္ဘတိ။ ဂမနေ တာဝ ပုရတော ကာယံ အဘိဟရန္တော **အဘိက္ကမတိ** နာမ။ ပဋိနိဝတ္တေန္တော **ပဋိက္ကမတိ** နာမ။ ဌာနေပိ ဌိတကောဝ ကာယံ ပုရတော ဩနာမေန္တော အဘိက္ကမတိ နာမ။ ပစ္ဆတော အပနာမေန္တော ပဋိက္ကမတိ နာမ။ နိသဇ္ဇာယပိ နိသိန္နကောဝ အာသနဿ ပုရိမအင်္ဂါဘိမုခေါ သံသရန္တော အဘိက္ကမတိ နာမ။ ပစ္ဆိမအင်္ဂပ္ပဒေသံ ပစ္စာ သံသရန္တော ပဋိက္ကမတိ နာမ။ နိပဇ္ဇာယပိ ဧသေဝ နယော။

သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတီတိ သမ္ပဇညေန သဗ္ဗကိစ္စကာရီ၊ သမ္ပဇညမေဝ ဝါ ကာရီ။ သော ဟိ အဘိက္ကန္တာဒီသု သမ္ပဇညံ ကရောတေဝ၊ န ကတ္ထစိ သမ္ပဇညဝိရဟိတော ဟောတိ။ တတ္ထ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ အသမ္မောဟသမ္ပဇညန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ။ တတ္ထ အဘိက္ကမနစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ စိတ္တဝသေနေဝ အဂန္တွာ "ကိံ နု မေ ဧတ္ထ ဂတေန အတ္ထော အတ္ထိ နတ္ထီ"တိ အတ္ထာနတ္ထံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ အတ္ထပရိဂ္ဂဏှနံ **သာတ္ထကသမ္ပဇညံ**။ တတ္ထ စ အတ္ထောတိ စေတိယဒဿနဗောဓိဒဿနသံဃဒဿနထေရဒဿန-အသုဘဒဿနာဒိဝသေန ဓမ္မတော ဝုဍ္ဎိ။ စေတိယံ ဝါ ဗောဓိံ ဝါ ဒိသွာပိ ဟိ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ သံဃဒဿနေန သံဃာရမ္မဏံ ပီတိံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဒေဝ ခယဝယတော သမ္မသန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ထေရေ ဒိသွာ တေသံ ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌာယ အသုဘံ ဒိသွာ တတ္ထ ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ တဒေဝ ခယဝယတော သမ္မသန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ဧတေသံ ဒဿနံ သာတ္ထကံ။ ကေစိ ပန "အာမိသတောပိ ဝုဍ္ဎိ အတ္ထောယေဝ၊ တံ နိဿာယ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ ပဋိပန္နတ္တာ"တိ ဝဒန္တိ။

တသ္မိံ ပန ဂမနေ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ သပ္ပါယပရိဂ္ဂဏှနံ **သပ္ပါယသမ္ပဇညံ**။ သေယျထိဒံ၊ စေတိယဒဿနံ တာဝ သာတ္ထကံ။ သစေ ပန

စေတိယဿ မဟာပူဇာယ ဒသဒွါဒသယောဇနန္တရေ ပရိသာ သန္နိပတန္တိ။ အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပံ ဣတ္ထိယောပိ ပုရိသာပိ အလင်္ကတပ္ပဋိယတ္တာ စိတ္တကမ္မ-ရူပကာနိ ဝိယ သဉ္စရန္တိ။ တတြ စဿ ဣဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ လောဘော, အနိဋ္ဌေ ပဋိဃော, အသမပေက္ခနေ[၁] မောဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကာယသံသဂ္ဂါပတ္တိံ ဝါ အာပဇ္ဇတိ၊ ဇီဝိတဗြဟ္မစရိယာနံ ဝါ အန္တရာယော ဟောတိ၊ ဧဝံ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ ဟောတိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရအန္တရာယာဘာဝေ သပ္ပါယံ။ ဗောဓိ-ဒဿနေပိ ဧသေဝ နယော။ သံဃဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ။ သစေ ပန အန္တောဂါမေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ကာရေန္တေသု မနုဿေသု ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ ဇနသန္နိပါတော စေဝ အန္တရာယော စ ဟောတိ၊ ဧဝံ တံ ဌာနံ အသပ္ပါယံ။ အန္တရာယာဘာဝေ သပ္ပါယံ။ မဟာပရိသပရိဝါရာနံ ထေရာနံ ဒဿနေပိ ဧသေဝ နယော။

အသုဘဒဿနမ္ပိ သာတ္ထံ။ တဒတ္ထဒီပနတ္ထဉ္စ ဣဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ဒဟရဘိက္ခု သာမဏေရံ ဂဟေတွာ ဒန္တကဋ္ဌတ္ထာယ ဂတော။ သာမဏေရော မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော အသုဘံ ဒိသွာ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တဒေဝ ပါဒကံ ကတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော တီဏိ ဖလာနိ သစ္ဆိကတွာ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဒဟရော တံ အပဿန္တော “သာမဏေရာ”တိ ပက္ကောသိ။ သော “မယာ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ဒွေ ကထာ နာမ န ကထိတပုဗ္ဗာ။ အညသ္မိမ္ပိ ဒိဝသေ ဥပရိဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပဋိဝစနံ အဒါသိ။ ဧဟီတိ စ ဝုတ္တေ ဧကဝစနေနေဝ အာဂန္တွာ “ဘန္တေ ဣမိနာ တာဝ မဂ္ဂေန ဂန္တွာ မယာ ဌိတောကာသေ မုဟုတ္တံ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ ဌတွာ ဩလောကေထာ”တိ အာဟ။ သော တထာ ကတွာ တေန ပတ္တဝိသေသမေဝ ပါပုဏိ။ ဧဝံ ဧကံ အသုဘံ ဒွိန္နံ ဇနာနံ အတ္ထာယ ဇာတံ။ ဧဝံ သာတ္ထမ္ပိ ပနေတံ ပုရိသဿ မာတုဂါမာသုဘံ အသပ္ပါယံ။ မာတုဂါမဿ စ ပုရိသာသုဘံ သဘာဂမေဝ သပ္ပါယန္တိ ဧဝံ သပ္ပါယပရိဂ္ဂဟဏံ **သပ္ပါယသမ္ပဇညံ** နာမ။

ဧဝံ ပရိဂ္ဂဟိတသာတ္ထသပ္ပါယဿ ပန အဋ္ဌတိံသာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု အတ္တနော စိတ္တရုစိတကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတံ ဂေါစရံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခာစာရဂေါစရေ တံ ဂဟေတွာ ဂမနံ **ဂေါစရသမ္ပဇညံ** နာမ။ တဿာဝိဘာဝတ္ထံ ဣဒံ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဟရတိ န ပစ္စာဟရတိ၊ ဧကစ္စော န ဟရတိ

၁-အသမပေက္ခနေန (သီ)

ပစ္စာဟရတိ၊ ကေစ္စော နေဝ ဟရတိ န ပစ္စာဟရတိ၊ ကေစ္စော ဟရတိ စ ပစ္စာဟရတိ စ။

တတ္ထ ယော ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတွာ တထာ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ မဇ္ဈိမေ ယာမေ သေယျံ ကပ္ပေတွာ ပစ္ဆိမယာမေပိ နိသဇ္ဇာစင်္ကမေဟိ ဝီတိနာမေတွာ ပဂေဝ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္တံ ကတွာ ဗောဓိရုက္ခေ ဥဒကံ အဘိသိဉ္စိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တာဒီနိ သဗ္ဗာနိ ခန္ဓကဝတ္တာနိ သမာဒါယ ဝတ္တတိ။ သော သရီရပရိကမ္မံ ကတွာ သေနာသနံ ပဝိသိတွာ ဒွေ တယော ပလ္လင်္ကေ ဥသုမံ ဂါဟာပေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဉ္ဇိတွာ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သေနာသနတော နိက္ခမိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တောဝ စေတိယင်္ဂဏံ ဂန္တွာ သစေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ စေတိယင်္ဂဏံ ပဝိသတိ။ အညံ စေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ သောပါနပါဒမူလေ ဌတွာ ဟတ္ထေန ဂဟိတဘဏ္ဍံ ဝိယ တံ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ ဂဟေတွာ စေတိယင်္ဂဏံ အာရုယှ မဟန္တံ စေတိယံ စေ၊ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတဗ္ဗံ။ ခုဒ္ဒကံ စေတိယံ စေ၊ တထေဝ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတဗ္ဗံ။ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ဗောဓိယင်္ဂဏံ ပတ္တေနာပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဝိယ နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ ဗောဓိ ဝန္ဒိတဗ္ဗော။ သော ဧဝံ စေတိယဉ္စ ဗောဓိဉ္စ ဝန္ဒိတွာ ပဋိသာမိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပဋိသာမိတဘဏ္ဍကံ ဟတ္ထေန ဂဏှန္တော ဝိယ နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဂါမသမီပေ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ စီဝရံ ပါရုပိတွာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။

အထ နံ မနုဿာ ဒိသွာ "အယျော နော အာဂတော"တိ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာသနသာလာယံ ဝါ ဂေဟေ ဝါ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုံ ဒတွာ ယာဝ ဘတ္တံ န နိဋ္ဌာတိ၊ တာဝ ပါဒေ ဓောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ပုရတော နိသီဒိတွာ ပဉှံ ဝါ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဓမ္မံ ဝါ သောတုကာမာ ဟောန္တိ။ သစေပိ န ကထာပေန္တိ၊ ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ ဓမ္မကထာ နာမ ကာတဗ္ဗာယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိမုတ္တာ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ ဓမ္မံ ကထေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ နိဝတ္တိယမာနေဟိပိ မနုဿေဟိ အနုဂတောဝ ဂါမတော နိက္ခမိတွာ တတ္ထေဝ နိဝတ္တေတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ အထ နံ ပုရေတရံ နိက္ခမိတွာ

ဗဟိဂါမေ ကတဘတ္တကိစ္စာ သာမဏေရဒဟရဘိက္ခူ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရမဿ ဂဏှန္တိ။

ပေါရာဏာ ဘိက္ခူ ကိရ “န အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော အာစရိယော”တိ မုခံ ဥလ္လောကေတွာ ဝတ္တံ ကရောန္တိ။ သမ္ပတ္တပရိစ္ဆေဒေနေဝ ကရောန္တိ။ တေ တံ ပုစ္ဆန္တိ “ဘန္တေ ဧတေ မနုဿာ တုမှာကံ ကိံ ဟောန္တိ မာတုပက္ခတော သမ္ဗန္ဓာ ပိတုပက္ခတော”တိ။ ကိံ ဒိသွာ ပုစ္ဆထာတိ။ တုမှေသု ဧတေသံ ပေမံ ဗဟုမာနန္တိ။ အာဝုသော ယံ မာတာပိတူဟိပိ ဒုက္ကရံ၊ တံ ဧတေ အမှာကံ ကရောန္တိ၊ ပတ္တစီဝရမ္ပိ နော ဧတေသံ သန္တကမေဝ၊ ဧတေသံ အာနုဘာဝေန နေဝ ဘယေ ဘယံ, န ဆာတကေ ဆာတကံ ဇာနာမ၊ ဧဒိသာ နာမ အမှာကံ ဥပကာရိနော နတ္ထီတိ တေသံ ဂုဏေ ကထေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ **ဟရတိ .န ပစ္စာဟရတီ**တိ။

ယဿ ပန ပဂေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ကရောန္တဿ ကမ္မဇတေဇော ပဇ္ဇလတိ၊ အနုပါဒိန္နကံ မုဉ္စိတွာ ဥပါဒိန္နကံ ဂဏှာတိ၊ သရီရတော သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဝီထိံ နာရောဟတိ၊ သော ပဂေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေဂသာဝ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ဂေါရူပါနံ နိက္ခမနဝေလာယမေဝ ဂါမံ ယာဂုဘိက္ခာယ ပဝိသိတွာ ယာဂုံ လဘိတွာ အာသနသာလံ ဂန္တွာ ပိဝတိ။ အထဿ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ အဇ္ဈောဟရဏမတ္တေနေဝ ကမ္မဇတေဇော ဥပါဒိန္နကံ မုဉ္စိတွာ အနုပါဒိန္နကံ ဂဏှာတိ။ ဃဋသတေန နှာတော ဝိယ တေဇောဓာတုပရိဠာဟနိဗ္ဗာပနံ ပတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ယာဂုံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပတ္တဉ္စ မုခဉ္စ ဓောဝိတွာ အန္တရာဘတ္တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကတွာ အဝသေသဋ္ဌာနေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ပေါင်္ခါနုပေါင်္ခံ ဥပဋ္ဌဟမာနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ **န ဟရတိ ပစ္စာဟရတီ**တိ။ ဧဒိသာ စ ဘိက္ခူ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဝိပဿနံ အာရဘိတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ အရဟတ္တံ ပတ္တာ နာမ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ၊ သီဟဠဒီပေယေဝ တေသု တေသု ဂါမေသု အာသနသာလာယံ န တံ အာသနံ အတ္ထိ၊ ယတ္ထ ယာဂုံ ပိဝိတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တဘိက္ခူ နတ္ထီတိ။

ယော ပန ပမာဒဝိဟာရီ ဟောတိ နိက္ခိတ္တဓုရော၊ သဗ္ဗဝတ္တာနိ ဘိန္ဒိတွာ ပဉ္စဝိဓစေတောခိလဝိနိဗန္ဓစိတ္တော ဝိဟရန္တော “ကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ အတ္ထီ”တိပိ သညံ အကတွာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန သံသဋ္ဌော စရိတွာ စ ဘုဉ္ဇိတွာ စ တုစ္ဆော နိက္ခမတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ **နေဝ ဟရတိ န ပစ္စာဟရတီ**တိ။

ယော ပနာယံ ဟရတိ စ ပစ္စာဟရတိ စာတိ ဝုတ္တော၊ သော ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္တကာမာ ဟိ ကုလပုတ္တာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒသပိ ဝီသမ္ပိ တိံသမ္ပိ စတ္တာလီသမ္ပိ ပညာသမ္ပိ သတမ္ပိ ဧကတော ဝသန္တာ ကတိကဝတ္တံ ကတွာ ဝိဟရန္တိ အာဝုသော တုမှေ န ဣဏဋ္ဋာ န ဘယဋ္ဋာ န ဇီဝိကာပကတာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမာ ပနေတ္ထ[1] ပဗ္ဗဇိတာ၊ တသ္မာ ဂမနေ ဥပ္ပန္နကိလေသံ ဂမနေယေဝ နိဂ္ဂဏှထ၊ ဌာနေ၊ နိသဇ္ဇာယံ၊ သယနေ ဥပ္ပန္နကိလေသံ သယနေယေဝ နိဂ္ဂဏှထာတိ။ တေ ဧဝံ ကတိကဝတ္တံ ကတွာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တာ အဍ္ဎဥသဘဥသဘအဍ္ဎဂါဝုတဂါဝုတန္တရေသု ပါသာဏာ ဟောန္တိ။ တာယ သညာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ သစေ ကဿစိ ဂမနေ ကိလေသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထေဝ နံ နိဂ္ဂဏှာတိ။ တထာ အသက္ကောန္တော တိဋ္ဌတိ။ အထဿ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တောပိ တိဋ္ဌတိ။ သော "အယံ ဘိက္ခု တုယှံ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကံ ဇာနာတိ၊ အနနုစ္ဆဝိကံ တေ ဧတ"န္တိ အတ္တာနံ ပဋိစောဒေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ တတ္ထေဝ အရိယဘူမိံ ဩက္ကမတိ။ တထာ အသက္ကောန္တော နိသီဒတိ။ အထဿ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တောပိ နိသီဒတီတိ သောယေဝ နယော။ အရိယဘူမိံ ဩက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တောပိ တံ ကိလေသံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တောဝ ဂစ္ဆတိ။ န ကမ္မဋ္ဌာနဝိပ္ပယုတ္တေန စိတ္တေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရတိ။ ဥဒ္ဓရတိ စေ၊ ပဋိနိဝတ္တေတွာ ပုရိမပဒေသံယေဝ ဧတိ အာလိန္ဒကဝါသီ မဟာဖုဿဒေဝတ္ထေရော ဝိယ။

သော ကိရ ဧကူနဝီသတိဝဿာနိ ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တံ[2] ပူရေန္တော ဧဝ ဝိဟာသိ။ မနုဿာပိ သုဒံ အန္တရာမဂ္ဂေ ကသန္တာ စ ဝပန္တာ စ မဒ္ဒန္တာ စ ကမ္မာနိ စ ကရောန္တာ ထေရံ တထာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "အယံ ထေရော ပုနပ္ပုနံ နိဝတ္တိတွာ ဂစ္ဆတိ။ ကိံ နု ခေါ မဂ္ဂမူဠှော ဥဒါဟု ကိဉ္စိ ပမုဋ္ဌော"တိ သမုလ္လပန္တိ။ သော တံ အနာဒိယိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တစိတ္တေနေဝ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဝီသတိဝဿဗ္ဘန္တရေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တဒိဝသေယေဝဿ စင်္ကမနကောဋိယံ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ အင်္ဂုလီဟိ ဒီပံ ဥဇ္ဇာလေတွာ အဋ္ဌာသိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော သက္ကော စ ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ ဥပဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ တဉ္စ ဩဘာသံ ဒိသွာ ဝနဝါသီမဟာတိဿတ္ထေရော တံ ဒုတိယဒိဝသေ ပုစ္ဆိ "ရတ္တိဘာဂေ အာယသ္မတော သန္တိကေ ဩဘာသော အဟောသိ၊ ကိံ သော ဩဘာသော"တိ။ ထေရော ဝိက္ခေပံ ကရောန္တော "ဩဘာသော နာမ ဒီပေါဘာသောပိ ဟောတိ မဏိဩဘာသောပီ"တိ ဧဝမာဒိမာဟ။

၁-ပနေတ္ထ (သီ) ၂-ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ (က)

တတော ပဋိစ္ဆာဒေထ တုမှေတိ နိဗဒ္ဓေါ အာမာတိ ပဋိဇာနိတွာ အာရောစေသိ ကာလဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ စ။

သောပိ ကိရ ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တံ ပူရေန္တော ပဌမံ တာဝ ဘဂဝတော မဟာပဓာနံ ပူဇေဿာမီတိ သတ္တ ဝဿာနိ ဌာနစင်္ကမမေဝ အဓိဋ္ဌာသိ။ ပုန သောဠသ ဝဿာနိ ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တံ ပူရေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သော ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တေနေဝ စိတ္တေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယုတ္တေန ဥဒ္ဓဋေ ပဋိနိဝတ္တန္တော ဂါမသမီပံ ဂန္တွာ "ဂါဝီ နု ပဗ္ဗဇိတော နု"တိ အာသင်္ကနီယပဒေသေ ဌတွာ စီဝရံ ပါရုပိတွာ ကစ္ဆကန္တရတော ဥဒကေန ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ဥဒကဂဏ္ဍူသံ ကရောတိ။ ကိံ ကာရဏာ၊ မာ မေ ဘိက္ခံ ဒါတုံ ဝန္ဒိတုံ ဝါ အာဂတေ မနုဿေ ဒီဃာယုကာ ဟောထာတိ ဝစနမတ္တေနာပိ ကမ္မဋ္ဌာနဝိက္ခေပေါ အဟောသီတိ။ အဇ္ဇ ဘန္တေ ကတိမီတိ ဒိဝသံ ဝါ ဘိက္ခုဂဏနံ ဝါ ပဉှံ ဝါ ပုစ္ဆိတော ပန ဥဒကံ ဂိလိတွာ အာရောစေသိ။ သစေ ဒိဝသာဒိပုစ္ဆကာ န ဟောန္တိ၊ နိက္ခမနဝေလာယ ဂါမဒွါရေ နိဋ္ဌုဘိတွာဝ ယာတိ ကလမ္ဗတိတ္ထဝိဟာရေ ဝဿူပဂတပညာသဘိက္ခူ ဝိယ။

တေ ကိရ အာသာဠှီပုဏ္ဏမာယံ ကတိကဝတ္တံ အကံသု "အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ အညမညံ န အာလပိဿာမာ"တိ။ ဂါမဉ္စ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တာ ဥဒကဂဏ္ဍူသံ ကတွာ ပဝိသိံသု။ ဒိဝသာဒီသု ပုစ္ဆိတေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ တတ္ထ မနုဿာ နိဋ္ဌုဘနဋ္ဌာနံ ဒိသွာ ဇာနိံသု "အဇ္ဇေကော အာဂတော၊ အဇ္ဇ ဒွေ"တိ။ ဧဝဉ္စ စိန္တေသုံ "ကိံ နု ခေါ ဧတေ အမှေဟိယေဝ သဒ္ဓိံ န သလ္လပန္တိ၊ ဥဒါဟု အညမညမ္ပိ၊ ယဒိ အညမညံ န သလ္လပန္တိ၊ အဒ္ဓါ ဝိဝါဒဇာတာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧထ နေ အညမညံ ခမာပေဿာမာ"တိ။ သဗ္ဗေ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပညာသာယ ဘိက္ခူသု ဒွေပိ ဘိက္ခူ ဧကောကာသေ နာဒ္ဒသံသု။ တတော ယော တေသု စက္ခုမာ ပုရိသော၊ သော အာဟ "န ဘော ကလဟကာရကာနံ ဩကာသော ဤဒိသော ဟောတိ၊ သုသမ္မဋ္ဌံ စေတိယင်္ဂဏံ ဗောဓိယင်္ဂဏံ၊ သုနိက္ခိတ္တာ သမ္မဇ္ဇနိယော၊ သူပဋ္ဌပိတံ[၁] ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယ"န္တိ။ တေ တတောဝ နိဝတ္တာ၊ တေပိ ဘိက္ခူ အန္တောတေမာသေယေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ မဟာပဝါရဏာယ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ[၂] ပဝါရေသုံ။

ဧဝံ ကာလဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ဝိယ ကလမ္ဗတိတ္ထဝိဟာရေ ဝဿူပဂတဘိက္ခူ ဝိယ စ ကမ္မဋ္ဌာနယုတ္တေနေဝ စိတ္တေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရန္တော

၁-သူပဋ္ဌိတံ (သီ) ၂-ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာယ (က)

ဂါမသမီပံ ပတွာ ဥဒကဂဏ္ဍူသံ ကတွာ ဝီထိယော သလ္လက္ခေတွာ ယတ္ထ သုရာသောဏ္ဍဓုတ္တာဒယော ကလဟကာရကာ စဏ္ဍဟတ္ထိအဿာဒယော ဝါ နတ္ထိ၊ တံ ဝီထိံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ စ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော န တုရိတတုရိတော ဝိယ ဇဝေန ဂစ္ဆတိ။ န ဟိ ဇဝေန ပိဏ္ဍပါတိယဓုတင်္ဂံ နာမ ကိဉ္စိ အတ္ထိ။ ဝိသမဘူမိဘာဂပ္ပတ္တံ ပန ဥဒကသကဋံ ဝိယ နိစ္စလော ဟုတွာ ဂစ္ဆတိ။ အနုဃရံ ပဝိဋ္ဌော စ တံ ဒါတုကာမံ ဝါ အဒါတုကာမံ ဝါ သလ္လက္ခေတုံ တဒနုရူပံ ကာလံ အာဂမေန္တော ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အန္တောဂါမေ ဝါ ဗဟိဂါမေ ဝါ ဝိဟာရမေဝ ဝါ အာဂန္တွာ ယထာဖာသုကေ ပတိရူပေ ဩကာသေ နိသီဒိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တော အာဟာရေ ပဋိကူလသညံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ အက္ခဗ္ဘဉ္ဇနဝဏာလေပနပုတ္တမံသူပမာဝသေန နံ ပစ္စဝေက္ခန္တော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ အာဟာရံ အာဟာရေတိ၊ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ ။ ဘုတ္တာဝီ စ ဥဒကကိစ္စံ ကတွာ မုဟုတ္တံ ဘတ္တကိလမထံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ ယထာ ပုရေဘတ္တံ၊ ဧဝံ ပစ္ဆာဘတ္တံ။ ယထာ ပုရိမယာမံ၊ ဧဝံ ပစ္ဆိမယာမမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ မနသိကရောတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ **ဟရတိ စ ပစ္စာဟရတိ စာ**တိ။

ဧဝံ ပန ဟရဏပစ္စာဟရဏသင်္ခါတံ ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တံ ပူရေန္တော ယဒိ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ပဌမဝယေ ဧဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ နော စေ ပဌမဝယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ မဇ္ဈိမဝယေ။ နော စေ မဇ္ဈိမဝယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ ပစ္ဆိမဝယေ။ နော စေ ပစ္ဆိမဝယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ မရဏသမယေ။ နော စေ မရဏသမယေ ပါပုဏာတိ၊ အထ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ။ နော စေ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ ပါပုဏာတိ၊ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ နိဗ္ဗတ္တော ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္ဆိကရောတိ။ နော စေ ပစ္စေကဗောဓိံ သစ္ဆိကရောတိ၊ အထ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခီဘာဝေ ခိပ္ပါဘိညော ဝါ ဟောတိ သေယျထာပိ ထေရော ဗာဟိယော ဒါရုစီရိယော၊ မဟာပညော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော သာရိပုတ္တော၊ မဟိဒ္ဓိကော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ဓုတင်္ဂဓရော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော မဟာကဿပေါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ဝိနယဓရော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော ဥပါလိ၊ ဓမ္မကထိကော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော ပုဏ္ဏော မန္တာဏိပုတ္တော၊ အာရညိကော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော ရေဝတော၊ ဗဟုဿုတော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော အာနန္ဒော၊ သိက္ခာကာမော ဝါ သေယျထာပိ ထေရော ရာဟုလော ဗုဒ္ဓပုတ္တောတိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ယွာယံ ဟရတိ စ ပစ္စာဟရတိ စ၊ တဿ **ဂေါစရသမ္ပဇညံ** သိခါပတ္တံ ဟောတိ။

အဘိက္ကမာဒီသု ပန အသမ္မုယှနံ **အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ**။ တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ— ဣဓ ဘိက္ခု အဘိက္ကမန္တော ဝါ ပဋိက္ကမန္တော ဝါ ယထာ အန္ဓပုထုဇ္ဇနာ အဘိက္ကမာဒီသု "အတ္တာ အဘိက္ကမတိ၊ အတ္တနာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော"တိ ဝါ "အဟံ အဘိက္ကမာမိ၊ မယာ အဘိက္ကမော နိဗ္ဗတ္တိတော"တိ ဝါ သမ္မုယှန္တိ။ တထာ အသမ္မုယှန္တော "အဘိက္ကမာမီ"တိ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ တေနေဝ စိတ္တေန သဒ္ဓိံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ဝိညတ္တိံ ဇနယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ စိတ္တကိရိယ-ဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရဝသေန အယံ ကာယသမ္မတော အဋ္ဌိသင်္ဃာတော အဘိက္ကမတိ၊ တဿေဝံ အဘိက္ကမတော ဧကေကပါဒုဒ္ဓရဏေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတူတိ ဒွေ ဓာတုယော ဩမတ္တာ ဟောန္တိ မန္ဒာ၊ ဣတရာ ဒွေ အဓိမတ္တာ ဟောန္တိ ဗလဝတိယော၊ တထာ အတိဟရဏဝီတိဟရဏေသု။ ဝေါဿဇ္ဇနေ တေဇောဝါယောဓာတုယော ဩမတ္တာ ဟောန္တိ မန္ဒာ၊ ဣတရာ ဒွေ အဓိမတ္တာ ဟောန္တိ ဗလဝတိယော။ တထာ သန္နိက္ခေပနသန္နိရုမ္ဘနေသု[1]။ တတ္ထ ဥဒ္ဓရဏေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ အတိဟရဏံ န ပါပုဏန္တိ။ တထာ အတိ-ဟရဏေ ပဝတ္တာ ဝီတိဟရဏံ၊ ဝီတိဟရဏေ ပဝတ္တာ ဝေါဿဇ္ဇနံ၊ ဝေါဿဇ္ဇနေ ပဝတ္တာ သန္နိက္ခေပနံ၊ သန္နိက္ခေပနေ ပဝတ္တာ သန္နိရုမ္ဘနံ[2] န ပါပုဏန္တိ။ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ သန္ဓိ သန္ဓိ ဩဓိ ဩဓိ[3] ဟုတွာ တတ္တကပါလေ ပက္ခိတ္တတိလာနိ ဝိယ ပဋပဋာယန္တာ[4] ဘိဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အဘိက္ကမတိ၊ ကဿ ဝါ ဧကဿ အဘိက္ကမနံ။ ပရမတ္ထတော ဟိ ဓာတူနံယေဝ ဂမနံ၊ ဓာတူနံ ဌာနံ၊ ဓာတူနံ နိသဇ္ဇနံ၊ ဓာတူနံ သယနံ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ သဒ္ဓိံ ရူပေန—

> အညံ ဥပ္ပဇ္ဇတေ စိတ္တံ၊ အညံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ။
> အဝီစိမနုသမ္ဗန္ဓော၊ နဒီသောတောဝ ဝတ္တတီတိ။

ဧဝံ အဘိက္ကမာဒီသု အသမ္မုယှနံ **အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ** နာမာတိ။

နိဋ္ဌိတော အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတီတိ ပဒဿ အတ္ထော။

အာလောကိတေ ဝိလောကိတေတိ ဧတ္ထ ပန **အာလောကိတံ** နာမ ပုရတော ပေက္ခနံ။ **ဝိလောကိတံ** နာမ အနုဒိသာပေက္ခနံ။ အညာနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပစ္ဆတော ပေက္ခနဝသေန ဩလောကိတဥလ္လောကိတာပလောကိတာနိ

၁-....သန္နိရုဇ္ဈနေသု (က) ၂-သန္နိရုဇ္ဈနံ (က)
၃-ပဗ္ဗပဗ္ဗံ သန္ဓိသန္ဓိံ ဩဓိဩဓိံ (သီ) ၄-တဋတဋာယန္တာ (ဗဟူသု)

နာမ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဣဓ န ဂဟိတာနိ။ သာရုပ္ပဝသေန ပန ဣမာနေဝ ဒွေ ဂဟိတာနိ၊ ဣမိနာ ဝါ မုခေန သဗ္ဗာနိပိ တာနိ ဂဟိတာနေဝါတိ။

တတ္ထ "အာလောကသညာမီ''တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ စိတ္တဝသေနေဝ အနောလောကေတွာ အတ္တပရိဂ္ဂဟဏံ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ။ တံ အာယသ္မန္တံ နန္ဒံ ကာယသက္ခိံ ကတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ "သစေ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ အာလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ နန္ဒော ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ အာလောကေတိ၊ ဧဝံ မေ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ အာလောကယတော န အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုန္တိ ဣတိ သော တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ၊ သစေ ဘိက္ခဝေ နန္ဒဿ ပစ္ဆိမာ ဒိသာ၊ ဥတ္တရာ ဒိသာ၊ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အဓော၊ အနုဒိသာ အာလောကေတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ စေတသော သမန္နာဟရိတွာ နန္ဒော အနုဒိသံ အာလောကေတိ။ ဧဝံ မေ အနုဒိသံ အာလောကယတော။ပ။ သမ္ပဇာနော ဟောတီ''တိ[၁]။

အပိစ ဣဓာပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တစေတိယဒဿနာဒိဝသေနေဝ သာတ္ထကတာ စ သပ္ပါယတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပန အဝိဇဟနမေဝ ဂောစရသမ္ပဇညံ။ တသ္မာ ခန္ဓဓာတုအာယတနကမ္မဋ္ဌာနိကေဟိ အတ္တနော ကမ္မဋ္ဌာနဝသေနေဝ၊ ကသိဏာဒိကမ္မဋ္ဌာနိကေဟိ ဝါ ပန ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ အာလောကနဝိလောကနံ ကာတဗ္ဗံ။ အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ အာလောကေတာ ဝါ ဝိလောကေတာ ဝါ နတ္ထိ၊ အာလောကေဿာမီတိ ပန စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ တေနေဝ စိတ္တေန သဒ္ဓိံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု ဝိညတ္တိံ ဇနယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရဝသေန ဟေဋ္ဌိမံ အက္ခိဒလံ အဓော သီဒတိ၊ ဥပရိမံ ဥဒ္ဓံ လင်္ဃေတိ၊ ကောစိ ယန္တကေန ဝိဝရန္တော နာမ နတ္ထိ၊ တတော စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ သာဓေန္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝံ သမ္ပဇာနနံ ပနေတ္ထ **အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ** နာမ။

အပိစ မူလပရိညာအာဂန္တုကတာဝကာလိကဘာဝဝသေနပေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မူလပရိညာဝသေန တာဝ—

> ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနဉ္စေဝ၊ ဒဿနံ သမ္ပဋိစ္ဆနံ။
> သန္တီရဏံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဇဝနံ ဘဝတိ သတ္တမံ။

တတ္ထ ဘဝင်္ဂံ ဥပပတ္တိဘဝဿ အင်္ဂကိစ္စံ သာဓယမာနံ ပဝတ္တတိ၊ တံ အာဝဋ္ဋေတွာ ကိရိယမနောဓာတု အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ သာဓယမာနာ, တန္နိရောဓာ

---

[၁] အံ ၃-၁၄၄-ဝိဋ္ဌေ။

စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ သာဓယမာနံ, တန္နိရောဓာ ဝိပါကမနောဓာတု သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စံ သာဓယမာနာ, တန္နိရောဓာ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု သန္တီရဏကိစ္စံ သာဓယမာနာ, တန္နိရောဓာ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတု ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ သာဓယမာနာ, တန္နိရောဓာ သတ္တက္ခတ္တုံ ဇဝနံ ဇဝတိ။ တတ္ထ ပဌမဇဝနေပိ "အယံ ဣတ္ထီ, အယံ ပုရိသော"တိ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယှနဝသေန အာလောကိတဝိလောကိတံ န ဟောတိ။ ဒုတိယဇဝနေပိ။ပ။ သတ္တမဇဝနေပိ။ ဧတေသု ပန ယုဒ္ဓမဏ္ဍလေ ယောဓေသု ဝိယ ဟေဋ္ဌုပရိယဝသေန ဘိဇ္ဇိတွာ ပတိတေသု "အယံ ဣတ္ထီ, အယံ ပုရိသော"တိ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန အာလောကိတဝိလောကိတံ ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ မူလပရိညာဝသေန အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စက္ခုဒွါရေ ပန ရူပေ အာပါထဂတေ ဘဝင်္ဂစလနတော ဥဒ္ဓံ သကကိစ္စံ နိပ္ဖါဒနဝသေန အာဝဇ္ဇနာဒီသု ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓေသု အဝသာနေ ဇဝနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ ပုဗ္ဗေ ဥပ္ပန္နာနံ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ ဂေဟဘူတေ စက္ခုဒွါရေ အာဂန္တုကပုရိသော ဝိယ ဟောတိ။ တဿ ယထာ ပရဂေဟေ ကိဉ္စိ ယာစိတုံ ပဝိဋ္ဌဿ အာဂန္တုကပုရိသဿ ဂေဟသာမိကေသု တုဏှီမာသိနေသု အာဏာကရဏံ န ယုတ္တံ။ ဧဝံ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ ဂေဟဘူတေ စက္ခုဒွါရေ အာဝဇ္ဇနာဒီသုပိ အရဇ္ဇန္တေသု အဒုဿန္တေသု အမုယှန္တေသု စ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယှနံ အယုတ္တန္တိ ဧဝံ အာဂန္တုကဘာဝဝသေန အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယာနိ ပန တာနိ စက္ခုဒွါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနပရိယောသာနာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တာနိ သဒ္ဓိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ အညမညံ န ပဿန္တီတိ ဣတ္တရာနိ[၁] တာဝကာလိကာနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ယထာ ဧကသ္မိံ ဃရေ သဗ္ဗေသု မာနုသကေသု မတေသု အဝသေသဿ ဧကဿ တင်္ခဏညေဝ မရဏဓမ္မဿ န ယုတ္တာ နစ္စဂီတာဒီသု အဘိရတိ နာမ၊ ဧဝမေဝ ဧကဒွါရေ သသမ္ပယုတ္တေသု အာဝဇ္ဇနာဒီသု တတ္ထ တတ္ထေဝ မတေသု အဝသေသဿ တင်္ခဏေယေဝ မရဏဓမ္မဿ ဇဝနဿာပိ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယှနဝသေန အဘိရတိ နာမ န ယုတ္တာတိ ဧဝံ တာဝကာလိကဘာဝဝသေန အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစ ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယပစ္စဝေက္ခဏဝသေနပေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ဟိ စက္ခု စေဝ ရူပဉ္စ ရူပက္ခန္ဓော၊ ဒဿနံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ သညာက္ခန္ဓော၊ ဖဿာဒိကာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော။

၁-ဣတရာနိ (သီ)

ဧဝမေတေသံ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ သမဝါယေ အာလောကနဝိလောကနံ ပညာယတိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အာလောကေတိ၊ ကော ဝိလောကေတိ။ တထာ စက္ခု စက္ခာယတနံ၊ ရူပံ ရူပါယတနံ၊ ဒဿနံ မနာယတနံ၊ ဝေဒနာဒယော သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ဓမ္မာယတနံ။ ဧဝမေတေသံ စတုန္နံ အာယတနာနံ သမဝါယေ အာလောကနဝိလောကနံ ပညာယတိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အာလောကေတိ၊ ကော ဝိလောကေတိ။ တထာ စက္ခု စက္ခုဓာတု၊ ရူပံ ရူပဓာတု၊ ဒဿနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာဒယော ဓမ္မဓာတု။ ဧဝမေတာသံ စတုန္နံ ဓာတူနံ သမဝါယေ အာလောကနဝိလောကနံ ပညာယတိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အာလောကေတိ၊ ကော ဝိလောကေတိ။ တထာ စက္ခု နိဿယ-ပစ္စယော၊ ရူပံ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာဝဇ္ဇနံ အနန္တရသမနန္တရူပနိဿယ-နတ္ထိဝိဂတပစ္စယော၊ အာလောကော ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဝေဒနာဒယော သဟဇာတပစ္စယော။ ဧဝမေတေသံ ပစ္စယာနံ သမဝါယေ အာလောကန-ဝိလောကနံ ပညာယတိ။ တတ္ထ ကော ဧကော အာလောကေတိ၊ ကော ဝိလောကေတီတိ ဧဝမေတ္ထ ခန္ဓာယတနဓာတုပစ္စယပစ္စဝေက္ခဏဝသေနပိ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေတိ ပဗ္ဗာနံ သမိဉ္ဇနပသာရဏေ။ တတ္ထ စိတ္တဝသေနေဝ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ အကတွာ ဟတ္ထပါဒါနံ သမိဉ္ဇနပသာရဏပစ္စယာ အတ္ထာ-နတ္ထံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အတ္ထပရိဂ္ဂဟဏံ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ။ တတ္ထ ဟတ္ထပါဒေ အတိစိရံ သမိဉ္ဇေတွာ ပသာရေတွာ ဧဝ ဝါ ဌိတဿ ခဏေ ခဏေ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ န လဘတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိပတတိ၊ ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ။ ကာလေ သမိဉ္ဇေန္တဿ ကာလေ ပသာရေန္တဿ ပန တာ ဝေဒနာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိံ ဂစ္ဆတိ၊ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတီတိ ဧဝံ အတ္ထာနတ္ထပရိဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အတ္ထေ ပန သတိပိ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ သပ္ပါယပရိဂ္ဂဟဏံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ။ တတြာယံ နယော—မဟာစေတိယင်္ဂဏေ ကိရ ဒဟရဘိက္ခူ သဇ္ဈာယံ ဂဏှန္တိ။ တေသံ ပိဋ္ဌိပဿေ ဒဟရဘိက္ခုနိယော ဓမ္မံ သုဏန္တိ။ တတြေကော ဒဟရော ဟတ္ထံ ပသာရေန္တော ကာယသံသဂ္ဂံ ပတွာ တေနေဝ ကာရဏေန ဂိဟီ ဇာတော။ အပရောပိ ဘိက္ခု ပါဒံ ပသာရေန္တော အဂ္ဂိမှိ ပသာရေသိ၊ အဋ္ဌိံ အာဟစ္စ ပါဒေါ ဈာယိ။ အပရော ဝမ္မိကေ ပသာရေသိ၊ သော အာသီဝိသေန ဒဋ္ဌော။ အပရော စီဝရကုဋိဒဏ္ဍကေ ပသာရေသိ၊ တံ

မဏိသပ္ပေါ ဍံသိ။ တသ္မာ ဝေရူပေ အသပ္ပါယေ အပသာရေတွာ သပ္ပါယေ ပသာရေတဗ္ဗံ။ ဣဒမေတ္ထ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ။

ဂေါစရသမ္ပဇညံ ပန မဟာထေရဝတ္ထုနာ ဒီပေတဗ္ဗံ—မဟာထေရော ကိရ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နော အန္တေဝါသိကေဟိ သဒ္ဓိံ ကထယမာနော သဟသာ ဟတ္ထံ သမိဉ္ဇေတွာ ပုန ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သဏိကံ သမိဉ္ဇေသိ။ တံ အန္တေဝါသိကာ ပုစ္ဆိံသု "ကသ္မာ ဘန္တေ သဟသာ ဟတ္ထံ သမိဉ္ဇေတွာ ပုန ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သဏိကံ သမိဉ္ဇယိတ္ထာ"တိ။ ယတော ပဋ္ဌာယာဟံ အာဝုသော ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကာတုံ အာရဒ္ဓေါ၊ န မေ ကမ္မဋ္ဌာနံ မုဉ္စိတွာ ဟတ္ထော သမိဉ္ဇိတပုဗ္ဗော၊ ဣဒါနိ ပန တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထယမာနေန ကမ္မဋ္ဌာနံ မုဉ္စိတွာ သမိဉ္ဇိတော၊ တသ္မာ ပုန ယထာဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ သမိဉ္ဇေသိန္တိ။ သာဓု ဘန္တေ ဘိက္ခုနာ နာမ ဧဝရူပေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ ဧဝမေတ္ထာပိ ကမ္မဋ္ဌာနာဝိဇဟနမေဝ ဂေါစရသမ္ပဇညန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ သမိဉ္ဇေန္တော ဝါ ပသာရေန္တော ဝါ နတ္ထိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေန ပန သုတ္တာကဍ္ဎနဝသေန ဒါရုယန္တဿ ဟတ္ထပါဒလဠနံ ဝိယ သမိဉ္ဇနပသာရဏံ ဟောတီတိ ဧဝံ ပရိဇာနနံ ပနေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေတိ ဧတ္ထ သင်္ဃာဋိစီဝရာနံ နိဝါသနပါရုပနဝသေန ပတ္တဿ ဘိက္ခာပဋိဂ္ဂဟဏာဒိဝသေန ပရိဘောဂေါ ဓာရဏံ နာမ။ တတ္ထ သင်္ဃာဋိစီဝရဓာရဏေ တာဝ နိဝါသေတွာ ပါရုပိတွာ စ ပိဏ္ဍာယ စရတော အာမိသလာဘော "သီတဿ ပဋိဃာတာယာ"တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ ဝုတ္တပ္ပကာရောယေဝ စ အတ္ထော အတ္ထော နာမ။ တဿ ဝသေန သာတ္ထကသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥဏှပကတိကဿ ပန ဒုဗ္ဗလဿ စ စီဝရံ သုခုမံ သပ္ပါယံ။ သီတာလုကဿ ဃနံ ဒုပဋ္ဋံ။ ဝိပရီတံ အသပ္ပါယံ။ ယဿ ကဿစိ ဇိဏ္ဏံ အသပ္ပါယမေဝ။ အဂ္ဂဠာဒိဒါနေန ဟိဿ တံ ပလိဗောဓကရံ ဟောတိ။ တထာ ပဋ္ဋုဏ္ဏဒုကူလာဒိဘေဒံ လောဘနီယစီဝရံ။ တာဒိသဉှိ အရညေ ဧကကဿ နိဝါသန္တရာယကရံ ဇီဝိတန္တရာယကရံ ဝါပိ ဟောတိ။ နိပ္ပရိယာယေန ပန ယံ နိမိတ္တကမ္မာဒိမိစ္ဆာဇီဝဝသေန ဥပ္ပန္နံ၊ ယံ စဿ သေဝမာနဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ တံ အသပ္ပါယံ။ ဝိပရီတံ

သပ္ပါယံ။ တဿ ဝသေနေတ္ထ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ, ကမ္မဋ္ဌာနာဝိဇဟနဝသေနေဝ စ ဂေါစရသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဇ္ဈတ္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ စီဝရံ ပါရုပန္တော နတ္ထိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန စီဝရပါရုပနံ ဟောတိ။ တတ္ထ စီဝရမ္ပိ အစေတနံ၊ ကာယောပိ အစေတနော။ စီဝရံ န ဇာနာတိ "မယာ ကာယော ပါရုတော"တိ။ ကာယောပိ န ဇာနာတိ "အဟံ စီဝရေန ပါရုတော"တိ၊ ဓာတုယောဝ ဓာတုသမူဟံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ ပဋပိလောတိကာယ ပေါတ္ထကရူပ-ပဋိစ္ဆာဒနေ ဝိယ။ တသ္မာ နေဝ သုန္ဒရံ စီဝရံ လဘိတွာ သောမနဿံ ကာတဗ္ဗံ၊ န အသုန္ဒရံ လဘိတွာ ဒေါမနဿံ။ နာဂဝမ္မိကစေတိယရုက္ခာဒီသု[၁] ဟိ ကေစိ မာလာဂန္ဓဓူမဝတ္ထာဒီဟိ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ ကေစိ ဂူထမုတ္တကဒ္ဒမဒဏ္ဍ-သတ္ထပ္ပဟာရာဒီဟိ အသက္ကာရံ၊ န တေ နာဂဝမ္မိကရုက္ခာဒယော သောမနဿံ ဝါ ဒေါမနဿံ ဝါ ကရောန္တိ။ ဧဝမေဝ နေဝ သုန္ဒရံ စီဝရံ လဘိတွာ သောမနဿံ ကာတဗ္ဗံ၊ န အသုန္ဒရံ လဘိတွာ ဒေါမနဿန္တိ ဧဝံ ပဝတ္တ-ပဋိသင်္ခါနဝသေန ပနေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပတ္တဓာရဏေပိ ပတ္တံ သဟသာဝ အဂ္ဂဟေတွာ ဣမံ ဂဟေတွာ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော ဘိက္ခံ လဘိဿာမီတိ ဧဝံ ပတ္တဂ္ဂဟဏပစ္စယာ ပဋိလဘိတဗ္ဗအတ္ထ-ဝသေန သာတ္ထကသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိသဒုဗ္ဗလသရီရဿ ပန ဂရု ပတ္တော အသပ္ပါယော။ ယဿ ကဿစိ စတုပဉ္စဂဏ္ဌိကာဟတော ဒုဗ္ဗိသောဓနီယော အသပ္ပါယောဝ။ ဒုဓ္ဓေါတပတ္တော ဟိ န ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ဓောဝန္တဿေဝ စဿ ပလိဗောဓော ဟောတိ။ မဏိ-ဝဏ္ဏပတ္တော ပန လောဘနီယော စီဝရေ ဝုတ္တနယေနေဝ အသပ္ပါယော။ နိမိတ္တကမ္မာဒိဝသေန လဒ္ဓေါ ပန ယံ စဿ သေဝမာနဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ အယံ ဧကန္တအသပ္ပါယောဝ။ ဝိပရီတော သပ္ပါယော။ တဿ ဝသေနေတ္ထ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ, ကမ္မဋ္ဌာနာ-ဝိဇဟနဝသေနေဝ စ ဂေါစရသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဇ္ဈတ္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ပတ္တံ ဂဏှန္တော နတ္ထိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန ပတ္တဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ပတ္တောပိ အစေတနော၊ ဟတ္ထာပိ အစေတနာ။ ပတ္တော န ဇာနာတိ "အဟံ ဟတ္ထေဟိ ဂဟိတော"တိ။ ဟတ္ထာပိ န ဇာနန္တိ "ပတ္တော အမှေဟိ ဂဟိတော"တိ။

၁-နာဂနာဂဝမ္မိကစေတိယရုက္ခာဒီသု (သျာ)

ဓာတုယောဝ ဓာတုသမူဟံ ဂဏှန္တိ သဏ္ဌာသေန အင်္ဂဝဏ္ဏပစ္စင်္ဂဟဏော ဝိယာတိ ဧဝံ ပဝတ္တပဋိသင်္ခါနဝသေနေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစ ယထာ ဆိန္နဟတ္ထပါဒေ ဝဏမုခေဟိ ပဃ္ဃရိတပုဗ္ဗလောဟိတကိမိကုလေ နီလမက္ခိကသမ္ပရိကိဏ္ဏေ အနာထသာလာယံ နိပန္နေ အနာထမနုဿေ ဒယာလုကာ ပုရိသာ တေသံ ဝဏပဋ္ဋစောဠကာနိ စေဝ ကပါလာဒီဟိ စ ဘေသဇ္ဇာနိ ဥပနာမေန္တိ။ တတ္ထ စောဠကာနိပိ ကေသဉ္စိ သဏှာနိ၊ ကေသဉ္စိ ထူလာနိ ပါပုဏန္တိ။ ဘေသဇ္ဇကပါလကာနိပိ ကေသဉ္စိ သုသဏ္ဌာနာနိ၊ ကေသဉ္စိ ဒုဿဏ္ဌာနာနိ ပါပုဏန္တိ၊ န တေ တတ္ထ သုမနာ ဝါ ဒုမ္မနာ ဝါ ဟောန္တိ။ ဝဏပ္ပဋိစ္ဆာဒနမတ္တေနေဝ ဟိ စောဠကေန ဘေသဇ္ဇပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တေနေဝ စ ကပါလကေန တေသံ အတ္ထော၊ ဧဝမေဝ ယော ဘိက္ခု ဝဏစောဠကံ ဝိယ စီဝရံ၊ ဘေသဇ္ဇကပါလကံ ဝိယ ပတ္တံ၊ ကပါလေ ဘေသဇ္ဇမိဝ စ ပတ္တေ လဒ္ဓံ ဘိက္ခံ သလ္လက္ခေတိ။ အယံ သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ အသမ္မောဟသမ္ပဇညေန ဥတ္တမသမ္ပဇာနကာရီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အသိတာဒီသု **အသိတေတိ** ပိဏ္ဍပါတဘောဇနေ။ **ပီတေတိ** ယာဂုအာဒိပါနေ။ **ခါယိတေတိ** ပိဋ္ဌခဇ္ဇကာဒိခါဒနေ။ **သာယိတေတိ** မဓုဖာဏိတာဒိသာယနေ။ တတ္ထ "နေဝ ဒဝါယာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော အဋ္ဌဝိဓောပိ အတ္ထော အတ္ထော နာမ။ တဿ ဝသေန သာတ္ထကသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လူခပဏီတတိတ္တမဓုရာဒီသု ပန ယေန ဘောဇနေန ယဿ အဖာသု ဟောတိ၊ တံ တဿ အသပ္ပါယံ။ ယံ ပန နိမိတ္တကမ္မာဒိဝသေန ပဋိလဒ္ဓံ၊ ယံ စဿ ဘုဉ္ဇတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊ တံ ဧကန္တအသပ္ပါယမေဝ။ ဝိပရီတံ သပ္ပါယံ။ တဿ ဝသေနေတ္ထ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ, ကမ္မဋ္ဌာနဝိဇဟနဝသေနေဝ စ ဂေါစရသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ဘုဉ္ဇကော နတ္ထိ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရစိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရဝသေနေဝ ပန ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေနေဝ ဟတ္ထဿ ပတ္တေ ဩတာရဏံ နာမ ဟောတိ။ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေနေဝ အာလောပကရဏံ အာလောပဥဒ္ဓရဏံ မုခဝိဝရဏဉ္စ ဟောတိ။ န ကောစိ ကုဉ္စိကာယ ယန္တကေန စ ဟနုကဋ္ဌီနိ ဝိဝရတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖာရေနေဝ အာလောပဿ မုခေ ဌပနံ, ဥပရိဒန္တာနံ မုသလကိစ္စသာဓနံ, ဟေဋ္ဌာဒန္တာနံ ဥဒုက္ခလကိစ္စသာဓနံ, ဇိဝှါယ ဟတ္ထကိစ္စသာဓနံ စ ဟောတိ။

ဣတိ တံ တတ္ထ အဂ္ဂဇိဝှါယ တနုကခေဠော မူလဇိဝှါယ ဗဟလခေဠော မက္ခေတိ။ တံ ဟေဋ္ဌာဒန္တဥဒုက္ခလေ ဇိဝှါဟတ္ထပရိဝတ္တိတံ ခေဠဥဒကတေမိတံ ဥပရိဒန္တမုသလသဉ္စုဏ္ဏိတံ ကောစိ ကဋစ္ဆုနာ ဝါ ဒဗ္ဗိယာ ဝါ အန္တောပဝေသေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဝါယောဓာတုယာဝ ပဝိသတိ။ ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ ကောစိ ပလာလသန္ထရံ ကတွာ ဓာရေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဝါယောဓာတုဝသေနေဝ တိဋ္ဌတိ။ ဌိတံ ဌိတံ ကောစိ ဥဒ္ဓနံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ပစန္တော နာမ နတ္ထိ၊ တေဇောဓာတုယာဝ ပစ္စတိ[၁]။ ပက္ကံ ပက္ကံ ကောစိ ဒဏ္ဍေန ဝါ ယဋ္ဌိယာ ဝါ ဗဟိ နီဟာရကော နာမ နတ္ထိ၊ ဝါယောဓာတုယေဝ နီဟရတိ။

ဣတိ ဝါယောဓာတု အတိဟရတိ စ ဝီတိဟရတိ စ ဓာရေတိ စ ပရိဝတ္တေတိ စ သဉ္စုဏ္ဏေတိ စ ဝိသောသေတိ စ နီဟရတိ စ။ ပထဝီဓာတု ဓာရေတိ စ ပရိဝတ္တေတိ စ သဉ္စုဏ္ဏေတိ စ ဝိသောသေတိ စ။ အာပေါဓာတု သိနေဟေတိ စ အလ္လတ္တံ စ အနုပါလေတိ။ တေဇောဓာတု အန္တောပဝိဋ္ဌံ ပရိပါစေတိ။ အာကာသဓာတု အဉ္ဇသော ဟောတိ။ ဝိညာဏဓာတု တတ္ထ တတ္ထ သမ္မာပယောဂမန္ဝာယ အာဘုဇတီတိ[၂] ဧဝံပဝတ္တပဋိသင်္ခါနဝသေနေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစ ဂမနတော ပရိယေသနတော ပရိဘောဂတော အာသယတော နိဓာနတော အပရိပက္ကတော ပရိပက္ကတော ဖလတော နိဿန္ဒတော သမ္မက္ခနတောတိ ဧဝံ ဒသဝိဓပဋိကူလဘာဝပစ္စဝေက္ခဏတောပေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အာဟာရပဋိကူလသညာနိဒ္ဒေသတော ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေတိ ဥစ္စာရဿ စ ပဿာဝဿ စ ကရဏေ။ တတ္ထ ပတ္တကာလေ ဥစ္စာရပဿာဝံ အကရောန္တဿ သကလသရီရတော သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ အက္ခီနိ ဘမန္တိ၊ စိတ္တံ န ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ အညေ စ ရောဂါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကရောန္တဿ ပန သဗ္ဗံ တံ န ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ တဿ ဝသေန သာတ္ထကသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဋ္ဌာနေ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တဿ ပန အာပတ္တိ ဟောတိ၊ အယသော ဝဍ္ဎတိ၊ ဇီဝိတန္တရာယော ဟောတိ။ ပတိရူပေ ဌာနေ ကရောန္တဿ သဗ္ဗံ တံ န ဟောတီတိ ဣဒမေတ္ထ သပ္ပာယံ။ တဿ ဝသေန သပ္ပာယသမ္ပဇညံ, ကမ္မဋ္ဌာနာဝိဇဟနဝသေနေဝ စ ဂေါစရသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ပစတိ (က)

၂-အာဘုဉ္ဇတီတိ (သီ)

အဗ္ဘန္တရေ အတ္တာ နာမ ကောစိ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တော နတ္ထိ။ စိတ္တ-ကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ဖါရေနေဝ ပန ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မံ ဟောတိ။ ယထာ ပန ပက္ကေ ဂဏ္ဍေ ဂဏ္ဍဘေဒေန ပုဗ္ဗလောဟိတံ အကာမတာယ နိက္ခမတိ၊ ယထာ စ အတိဘရိတာ ဥဒကဘာဇနာ ဥဒကံ အကာမတာယ နိက္ခမတိ၊ ဧဝံ ပက္ကာသယမုတ္တဝတ္ထီသု သန္နိစိတာ[1] ဥစ္စာရပဿာဝါ ဝါယုဝေဂသမုပ္ပီဠိတာ အကာမတာယပိ နိက္ခမန္တိ။ သော ပနာယံ ဧဝံ နိက္ခမန္တော ဥစ္စာရပဿာဝေါ နေဝ တဿ ဘိက္ခုနော အတ္တနော ဟောတိ၊ န ပရဿ။ ကေဝလံ သရီရ-နိဿန္ဒောဝ ဟောတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ ဥဒကတုမ္ဗတော[2] ပုရာဏဥဒကံ ဆဍ္ဍေန္တဿ နေဝ တံ အတ္တနော ဟောတိ၊ န ပရေသံ။ ကေဝလံ ပဋိဇဂ္ဂန-မတ္တမေဝ ဟောတိ။ ဧဝံပဝတ္တပဋိသင်္ခါနဝသေနေတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂတာဒီသု **ဂတေ**တိ ဂမနေ။ **ဌိတေ**တိ ဌာနေ။ **နိသိန္နေ**တိ နိသဇ္ဇာယ။ **သုတ္တေ**တိ သယနေ။ **ဇာဂရိတေ**တိ ဇာဂရဏေ။ **ဘာသိတေ**တိ ကထနေ။ **တုဏှီဘာဝေ**တိ အကထနေ။ "ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတော ဝါ ဌိတောမှီတိ ပဇာနာတိ၊ နိသိန္နော ဝါ နိသိန္နောမှီတိ ပဇာနာတိ၊ သယာနော ဝါ သယာနောမှီတိ ပဇာနာတီ"တိ ဣမသ္မိဉှိ ဌာနေ အဒ္ဓါန-ဣရိယာပထာ ကထိတာ။ "အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ အာလောကိတေ ဝိလော-ကိတေ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ"တိ ဣမသ္မိံ မဇ္ဈိမာ။ "ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ"တိ ဣဓ ပန ခုဒ္ဒကစုဏ္ဏိကဣရိယာပထာ ကထိတာ။ တသ္မာ ဧတေသုပိ ဝုတ္တနယေနေဝ သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တိပိဋကမဟာသိဝတ္ထေရော ပနာဟ—ယော စိရံ ဂန္တွာ ဝါ စင်္ကမိတွာ ဝါ အပရဘာဂေ ဌိတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "စင်္ကမနကာလေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ ဧတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ"တိ၊ အယံ **ဂတေ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမ။ ယော သဇ္ဈာယံ ဝါ ကရောန္တော ပဉှံ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိကရောန္တော စိရံ ဌတွာ အပရဘာဂေ နိသိန္နော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "ဌိတကာလေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ ဧတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ"တိ၊ အယံ **ဌိတေ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမ။ ယော သဇ္ဈာယာဒိကရဏဝသေနေဝ စိရံ နိသီဒိတွာ အပရဘာဂေ နိပန္နော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "နိသိန္နကာလေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ ဧတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ"တိ၊ အယံ **နိသိန္နေ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမ။ ယော ပန နိပန္နကော သဇ္ဈာယံ ဝါ ကရောန္တော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိကရောန္တော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ အပရဘာဂေ

၁-သန္နိသိတာ (သျာ) ၂-ဥဒကကုမ္ဘတော (သျာ)

ဝုဋ္ဌာယ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ “သယနကာလေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ”တိ၊ အယံ **သုတ္တေ ဇာဂရိတေ စ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမ။ ကိရိယမယစိတ္တာနဉှိ အပ္ပဝတ္တံ သုတ္တံ နာမ၊ ပဝတ္တံ ဇာဂရိတံ နာမာတိ။ ယော ပန ဘာသမာနော “အယံ သဒ္ဒေါ နာမ ဩဋ္ဌေ စ ပဋိစ္စ ဒန္တေ စ ဇိဝှဉ္စ တာလုဉ္စ ပဋိစ္စ စိတ္တဿ စ တဒနုရူပံ ပယောဂံ ပဋိစ္စ ဇာယတီ”တိ သတော သမ္ပဇာနော ဘာသတိ၊ စိရံ ဝါ ပန ကာလံ သဇ္ဈာယံ ဝါ ကတွာ ဓမ္မံ ဝါ ကထေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ ပရိဝတ္တေတွာ ပဉှံ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အပရဘာဂေ တုဏှီဘူတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ “ဘာသိတကာလေ ဥပ္ပန္နာ ရူပါရူပဓမ္မာ တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ”တိ၊ အယံ **ဘာသိတေ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမ။ ယော တုဏှီဘူတော စိရံ ဓမ္မံ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိကတွာ အပရဘာဂေ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ “တုဏှီဘူတကာလေ ပဝတ္တာ ရူပါရူပဓမ္မာ တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ၊ ဥပါဒါရူပပဝတ္တိယာ သတိ **ဘာသတိ** နာမ၊ အသတိ **တုဏှီ ဘဝတိ** နာမာ”တိ၊ အယံ **တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ** နာမာတိ။

တယိဒံ မဟာသီဝတ္ထေရေန ဝုတ္တံ အသမ္မောဟဓုရံ ဣမသ္မိံ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ အဓိပ္ပေတံ။ သာမညဖလေ ပန သဗ္ဗမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ သမ္ပဇညံ လဗ္ဘတိ။ တသ္မာ ဝိသေသတော ဧတ္ထ အသမ္မောဟသမ္ပဇညဿေဝ ဝသေန သမ္ပဇာနကာရိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သမ္ပဇာနကာရီ သမ္ပဇာနကာရီတိ စ သဗ္ဗပဒေသု သတိသမ္ပယုတ္တဿေဝ သမ္ပဇညဿ ဝသေနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏေ ပန “သတော သမ္ပဇာနော အဘိက္ကမတိ၊ သတော သမ္ပဇာနော ပဋိက္ကမတီ”တိ[1] ဧဝံ ဧတာနိ ပဒါနိ ဝိဘတ္တာနေဝ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂဏှနေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣဓ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ**တိအာဒီသု ရူပက္ခန္ဓဿေဝ သမုဒယော စ ဝယော စ နီဟရိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဣဓ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေန ဥဿက္ကိတွာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတီတိ

၁-အဘိ ၂-၂၅၉-ဈာနဝိဘင်္ဂေ။

ဣဒမေကဿ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော ၀သေန ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၀။ ဧဝံ စတုသမ္ပဇည၀သေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣမမေဝ ကာယ**န္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာနေ ဝုတ္တံ။ **ဥဘတောမုခါ**တိ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စာတိ ဒွီဟိ မုခေဟိ ယုတ္တာ။ **နာနာဝိဟိတဿာ**တိ နာနာဝိဓဿ။

ဣဒံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ဥဘတောမုခါ ပုတောဠိ[၁] ဝိယ ဟိ စာတု-မဟာဘူတိကော ကာယော၊ တတ္ထ မိဿေတွာ ပက္ခိတ္တနာနာဝိဓဓညံ ဝိယ ကေသာဒယော ဒွတ္တိံသာကာရာ၊ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ယောဂါ-ဝစရော၊ တဿ တံ ပုတောဠိံ မုဉ္စိတွာ ပစ္စဝေက္ခတော နာနာဝိဓဓညဿ ပါကဋကာလော ဝိယ ယောဂိနော ဒွတ္တိံသာကာရဿ ဝိဘူတာကာရော[၂] ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ ကေသာဒိပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလံ ဟိ ဣဓ ဒွတ္တိံသာကာရပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၁။ ဧဝံ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ဓာတုမနသိကာရဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတြာယံ

---

[၁] မူတောဠိ (သီ၊ သျာ)

[၂] ဝိဘူတာကာလော (က)

ဩပမ္မသံသန္ဒနေန သဒ္ဓိံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ—ယထာ ကောစိ ဂေါဃာတကော ဝါ တဿေဝ ဝါ ဘတ္တဝေတနဘတော အန္တေဝါသိကော ဂါဝိံ ဝဓိတွာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ စတဿော ဒိသာ ဂတာနံ မဟာပထာနံ ဝေမဇ္ဈဋ္ဌာနသင်္ခါတေ စတုမဟာပထေ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ ကတွာ နိသိန္နော အဿ၊ ဧဝမေဝ ဘိက္ခု စတုန္နံ ဣရိယာပထာနံ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဌိတတ္တာ ယထာဌိတံ, ယထာ-ဌိတတ္တာ စ ယထာပဏိဟိတံ ကာယံ "အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု။ ပ။ ဝါယောဓာတူ"တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခတိ။

ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဂေါဃာတကဿ ဂါဝိံ ပေါသေန္တဿာပိ အာဃာတနံ အာဟရန္တဿာပိ အာဟရိတွာ တတ္ထ ဗန္ဓိတွာ ဌပေန္တဿာပိ ဝဓေန္တဿာပိ ဝဓိတံ မတံ ပဿန္တဿာပိ တာဝဒေဝ ဂါဝီတိ သညာ န အန္တရဓာယတိ၊ ယာဝ နံ ပဒါလေတွာ ဗိလသော န ဝိဘဇတိ။ ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နဿ ပန ဂါဝီတိ သညာ အန္တရဓာယတိ၊ မံသသညာ ပဝတ္တတိ၊ နာဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟံ ဂါဝိံ ဝိက္ကိဏာမိ၊ ဣမေ ဂါဝိံ ဟရန္တီ"တိ။ အထ ခွဿ "အဟံ မံသံ ဝိက္ကိဏာမိ၊ ဣမေ မံသံ ဟရန္တီ"စ္စေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမဿာပိ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနကာလေ ဂိဟိဘူတဿာပိ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ တာဝ-ဒေဝ သတ္တောတိ ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ သညာ န အန္တရဓာယတိ၊ ယာဝ ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂံ ကတွာ ဓာတုသော န ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတော ပနဿ သတ္တသညာ အန္တရဓာယတိ၊ ဓာတုဝသေနေဝ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ၊ အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူတိ။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ။ ပ။ ဝါယောဓာတူ"တိ။

ဂေါဃာတကော ဝိယ ဟိ ယောဂီ၊ ဂါဝီတိ သညာ ဝိယ သတ္တသညာ၊ စတု-မဟာပထော ဝိယ စတုဣရိယာပထော၊ ဗိလသော ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နဘာဝေါ[၁] ဝိယ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခဏန္တိ အယမေတ္ထ ပါဠိဝဏ္ဏနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနကထာ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ စတုဓာတုပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ

၁-နိသိန္နဂေါဃာတကော (သျာ)

ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကေဝလဉှိ ဣဓ စတုဓာတုပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၂။ ဧဝံ ဓာတုမနသိကာရဝသေန ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ နဝဟိ သိဝထိကပဗ္ဗေဟိ ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သေယျထာပိ ပဿေယျာ**တိ ယထာ ပဿေယျ။ **သရီရ**န္တိ မတသရီရံ။ **သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတ**န္တိ သုသာနေ အပဝိဒ္ဓံ။ ဧကာဟံ မတဿ အဿာတိ **ဧကာဟမတံ**။ ဒွီဟံ မတဿ အဿာတိ **ဒွီဟမတံ**။ တီဟံ မတဿ အဿာတိ **တီဟမတံ**။ ဘသ္တာ ဝိယ ဝါယုနာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ယထာနုက္ကမံ သမုဂ္ဂတေန သူနဘာဝေန ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ **ဥဒ္ဓုမာတကံ**။ ဝိနီလံ ဝုစ္စတိ ဝိပရိဘိန္နဝဏ္ဏံ။ ဝိနီလမေဝ **ဝိနီလကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိနီလန္တိ **ဝိနီလကံ**။ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု ရတ္တဝဏ္ဏဿ ပုဗ္ဗသန္နိစယဋ္ဌာနေသု သေတဝဏ္ဏဿ ယေဘုယျေန စ နီလဝဏ္ဏဿ နီလဋ္ဌာနေသု နီလသာဋကပါရုတဿေဝ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပရိဘိန္နဋ္ဌာနေဟိ နဝဟိ ဝါ ဝဏမုခေဟိ ဝိဿန္ဒမာနံ ပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗံ။ ဝိပုဗ္ဗမေဝ **ဝိပုဗ္ဗကံ**၊ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိပုဗ္ဗန္တိ **ဝိပုဗ္ဗကံ**။ ဝိပုဗ္ဗကံ ဇာတံ တထာဘာဝံ ဂတန္တိ **ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ**။

သော ဣမမေဝ ကာယန္တိ သော ဘိက္ခု ဣမံ အတ္တနော ကာယံ တေန ကာယေန သဒ္ဓိံ ဉာဏေန ဥပသံဟရတိ ဥပနေတိ။ ကထံ? အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတောတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— အာယု, ဥသ္မာ, ဝိညာဏန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အတ္ထိတာယ အယံ ကာယော ဌာနဂမနာဒိခမော ဟောတိ၊ ဣမေသံ ပန ဝိဂမာ အယမ္ပိ ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပူတိကသဘာဝေါယေဝ၊ **ဧဝံဘာဝီ** ဧဝံဥဒ္ဓုမာတာဒိဘေဒေါ ဘဝိဿတိ၊ **ဧဝံအနတီတော** ဧဝံဥဒ္ဓုမာတာဒိဘာဝံ အနတိက္ကန္တောတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ခန္ဓမာနန္တိ ဥဒရာဒီသု နိယိဒိတွာ ဥဒရမံသပြဲဌမံသအက္ခိကူဋ္ဌာဒီနိ လုဉ္စိတွာ လုဉ္စိတွာ ခါဒိယမာနံ။ **သမံသလောဟိတ**န္တိ သေသာဝသေသမံသလောဟိတ-ယုတ္တံ။ **နိမံသလောဟိတမက္ခိတ**န္တိ မံသေ ခီဏေပိ လောဟိတံ န သုဿတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "နိမံသလောဟိတမက္ခိတ"န္တိ။ **အညေန**ာတိ အညေန ဒိသာ-ဘာဂေန။ **ဟတ္ထဋ္ဌိက**န္တိ စတုသဋ္ဌိဘေဒမ္ပိ ဟတ္ထဋ္ဌိကံ ပါဋိဧက္ကံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ။ **ပါဒဋ္ဌိကာဒီသုပိ** ဧသေဝ နယော။ **တေရောဝဿိကာနီ**တိ အတိက္ကန္တသံဝစ္ဆရာနိ။ **ပူတီနီ**တိ အဗ္ဘောကာသေ ဌိတာနိ ဝါတာတပဝုဋ္ဌိသမ္ဖဿေန တေရော-ဝဿိကာနေဝ ပူတီနိ ဟောန္တိ။ အန္တောဘူမိဂတာနိ ပန စိရတရံ တိဋ္ဌန္တိ။ **စုဏ္ဏကဇာတာနီ**တိ စုဏ္ဏံ စုဏ္ဏံ ဟုတွာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ။ သဗ္ဗတ္ထ သော ဣမမေဝါတိ ဝုတ္တနယေန ခန္ဓမာနာဒီနံ ဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ ခန္ဓမာနာဒိပရိဂ္ဂဟဏေန ယာဝ စုဏ္ဏကဘာဝါ အတ္တနော ဝါ ကာယေ, ပရဿ ဝါ ကာယေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဣဓ ပန ဌတွာ နဝသိဝထိကာ သမောဓာနေတဗ္ဗာ။ "ဧကာဟမတံ ဝါ"တိ-အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ သဗ္ဗာပိ ဧကာ၊ "ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာန"န္တိအာဒိကာ ဧကာ၊ "အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓ"န္တိ ဧကာ၊ "နိမံသ-လောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓ"န္တိ ဧကာ၊ "အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓ"န္တိ ဧကာ၊ "အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနီ"တိအာဒိကာ ဧကာ၊ "အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂါနီ"တိ ဧကာ၊ "ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိ-ကာနီ"တိ ဧကာ၊ "ပူတီနိ စုဏ္ဏကဇာတာနီ"တိ ဧကာ။

ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ ဣဒံ နဝသိဝထိကာ ဒဿေတွာ ကာယာနုပဿနံ နိဋ္ဌပေန္တော အာဟ။ တတ္ထ နဝသိဝထိကပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တဿာ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမတဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ ဒုက္ခ-ပရိဇာနနော သမုဒယပဇဟနော နိရောဓာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဧဝံ စတုသစ္စဝသေနေဝ ဥဿက္ကိတွာ နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတီတိ ဣဒံ နဝသိဝထိကပရိဂ္ဂါဟကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဝ အရဟတ္တာ နိယျာနမုခန္တိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧတ္တာဝတာ စ အာနာပါနပဗ္ဗံ ဣရိယာပထပဗ္ဗံ စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗံ ပဋိကူလ-မနသိကာရပဗ္ဗံ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နဝသိဝထိကပဗ္ဗာနီတိ စုဒ္ဒသပဗ္ဗာ ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ ဟောတိ။

တတ္ထ အာနာပါနပဗ္ဗံ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗန္တိ ဣမာနေဝ ဒွေ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ သိဝထိကာနံ ပန အာဒီနဝါနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သေသာနိ ဒွါဒသာပိ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနေဝါတိ။

ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ

၁၁၃။ ဧဝံ ဘဂဝါ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ဣဒါနိ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုခံ ဝေဒနန္တိ** ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "အဟံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ"တိ[1] ပဇာနာတီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ကာမံ ဥတ္တာနသေယျကာပိ ဒါရကာ ထညပိဝနာဒိကာလေ သုခံ ဝေဒယမာနာ "သုခံ ဝေဒယာမာ"တိ ပဇာနန္တိ၊ န ပနေတံ ဧဝရူပံ ဇာနနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝရူပံ ဇာနနံ ဟိ သတ္တူပလဒ္ဓိံ န ဇဟတိ၊ သတ္တသညံ န ဥဂ္ဃါဋေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ။ ဣမဿ ပန ဘိက္ခုနော ဇာနနံ သတ္တူပလဒ္ဓိံ ဇဟတိ၊ သတ္တသညံ ဥဂ္ဃါဋေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ စေဝ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ စ ဟောတိ။ ဣဒဉှိ "ကော ဝေဒယတိ၊ ကဿ ဝေဒနာ၊ ကိံ ကာရဏာ ဝေဒနာ"တိ ဧဝံ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ကော ဝေဒယတီ**တိ န ကောစိ သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ ဝေဒယတိ။ **ကဿ ဝေဒနာ**တိ န ကဿစိ သတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဝေဒနာ။ **ကိံ ကာရဏာ ဝေဒနာ**တိ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာဝ ပနဿ ဝေဒနာ။ တသ္မာ သော ဧဝံ ပဇာနာတိ "တံ တံ သုခါဒီနံ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ။ တံ ပန ဝေဒနာပဝတ္တိံ ဥပါဒါယ 'အဟံ ဝေဒယာမီ'တိ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတီ"တိ။ ဧဝံ ဝေဒနာဝ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတီတိ သလ္လက္ခေန္တော သော "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ"တိ ပဇာနာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စိတ္တလပဗ္ဗတေ အညတရော ထေရော ဝိယ။ ထေရော ကိရ အဖာသုကကာလေ ဗလဝဝေဒနာယ နိတ္ထုနန္တော အပရာပရံ ပရိဝတ္တတိ။ တမေကော ဒဟရော အာဟ "ကတရံ ဝော ဘန္တေ ဌာနံ ရုဇ္ဇတီ"တိ။ အာဝုသော ပါဋိယေက္ကံ ရုဇ္ဇနဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတီတိ။ ဧဝံ

၁-ဝေဒိယာမီတိ (သီ၊ သျာ)

ဇာနနကာလတော ပဋ္ဌာယ အဓိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ နော ဘန္တေတိ။ အဓိဝါသေမိ အာဝုသောတိ။ အဓိဝါသနာ ဘန္တေ သေယျာတိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။ တတော ဝါတော ယာဝ ဟဒယာ ဖာလေသိ၊ မဉ္စကေ အန္တာနိ ရာသိကတာနိ အဟေသုံ။ ထေရော ဒဟရဿ ဒဿေသိ “ဝဋ္ဋတာဝုသော ဧတ္တကာ အဓိဝါ-သနာ”တိ။ ဒဟရော တုဏှီ အဟောသိ။ ထေရော ဝီရိယသမတံ ယောဇေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ သမသီသီ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

ယထာ စ သုခံ၊ ဧဝံ ဒုက္ခံ။ ပ ။ နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ ဘဂဝါ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဝေဒနာဝသေန ကထေသိ။ ဒုဝိဓဉှိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ အရူပကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ။ ရူပပရိဂ္ဂဟော အရူပပရိဂ္ဂ-ဟောတိပိ ဧတဒေဝ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော သင်္ခေပမနသိကာရဝသေန ဝါ ဝိတ္ထာရမနသိကာရဝသေန ဝါ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကထေသိ။ တဒုဘယမ္ပိ သဗ္ဗာကာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဒဿိတမေဝ။

အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပန ကထေန္တော ယေဘုယျေန ဝေဒနာဝသေန ကထေတိ။ တိဝိဓော ဟိ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ အဘိနိဝေသော ဖဿဝသေန ဝေဒနာဝသေန စိတ္တဝသေနာတိ။ ကထံ? ဧကစ္စဿ ဟိ သံခိတ္တေန ဝါ ဝိတ္ထာရေန ဝါ ပရိဂ္ဂဟိတေ ရူပကမ္မဋ္ဌာနေ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ စိတ္တစေတသိကာနံ ပဌမာဘိ-နိပါတော[၁] တံ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဖဿော ပါကဋော ဟောတိ။ ဧကစ္စဿ တံ အာရမ္မဏံ အနုဘဝန္တီ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝေဒနာ ပါကဋာ ဟောတိ။ ဧကစ္စဿ တံ အာရမ္မဏံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိဇာနန္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဝိညာဏံ ပါကဋံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယဿ ဖဿော ပါကဋော ဟောတိ၊ သောပိ[၂] “န ကေဝလံ ဖဿောဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေဝ အာရမ္မဏံ အနုဘဝမာနာ ဝေဒနာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဉ္ဇာနနမာနာ သညာပိ, စေတယမာနာ စေတနာပိ, ဝိဇာနနမာနံ ဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယဿ ဝေဒနာ ပါကဋာ ဟောတိ။ သော “န ကေဝလံ ဝေဒနာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာယ သဒ္ဓိံ တဒေဝါရမ္မဏံ ဖုသမာနော ဖဿောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဉ္ဇာနနမာနာ သညာပိ, စေတယမာနာ စေတနာပိ, ဝိဇာနနမာနံ ဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယဿ ဝိညာဏံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ သော “န ကေဝလံ ဝိညာဏမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေဝါရမ္မဏံ ဖုသမာနော

၁-ပဌမာဘိနိပါတော (သီ)   ၂-သော (က)

ဖဿောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနုဘဝမာနာ ဝေဒနာပိ, သဉ္ဇာနနမာနာ သညာပိ, စေတယမာနာ စေတနာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။

သော ''ဣမေ ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ ကိံ နိဿိတာ''တိ ဥပဓာရေန္တော ''ဝတ္ထုံ နိဿိတာ''တိ ပဇာနာတိ။ ဝတ္ထု နာမ ကရဇကာယော၊ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''ဣဒဉ္စ မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓ''န္တိ[1]။ သော အတ္ထတော ဘူတာနိ စေဝ ဥပါဒါရူပါနိ စ။ ဧဝမေတ္ထ ''ဝတ္ထု ရူပံ, ဖဿပဉ္စမကာ နာမ''န္တိ နာမရူပမတ္တမေဝ ပဿတိ။ ရူပံ စေတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော၊ နာမံ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္တံ ဟောတိ။ နာမရူပဝိနိမုတ္တာ ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ, ပဉ္စက္ခန္ဓဝိနိမုတ္တဉ္စ နာမရူပံ နတ္ထိ။

သော ''ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကိံဟေတုကာ''တိ ဥပပရိက္ခန္တော ''အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုကာ''တိ ပဿတိ။ တတော ပစ္စယော စေဝ ပစ္စယုပ္ပန္နဉ္စ ဣဒံ၊ အညော သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇမတ္တမေဝါတိ သပ္ပစ္စယနာမရူပဝသေန တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ ''အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ''တိ သမ္မသန္တော ဝိစရတိ။

သော ''အဇ္ဇ အဇ္ဇာ''တိ ပဋိဝေဓံ အာကင်္ခမာနော တထာရူပေ ဒိဝသေ ဥတုသပ္ပါယ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယ ဘောဇနသပ္ပါယ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ လဘိတွာ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နောဝ ဝိပဿနံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဣမေသမ္ပိ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ ဟောတိ။

ဣဓ ပန ဘဂဝါ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဝေဒနာဝသေန ကထေသိ။ ဖဿဝသေန ဝါ ဟိ ဝိညာဏဝသေန ဝါ ကထိယမာနံ န ပါကဋံ ဟောတိ၊ အန္ဓကာရံ ဝိယ ခါယတိ။ ဝေဒနာဝသေန ပန ပါကဋံ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိပါကဋတာယ။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနဉှိ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ။ ယဒါ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သကလသရီရံ ခောဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ အဘိသန္ဒယမာနံ သတဓောတံ သပ္ပိံ ခါဒါပယန္တံ ဝိယ သတပါကတေလံ မက္ခယမာနံ ဝိယ ဃဋသဟဿေန ပရိဠာဟံ နိဗ္ဗာပယမာနံ ဝိယ ''အဟော သုခံ အဟော သုခ''န္တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဒါ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သကလသရီရံ ခောဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ အဘိသန္ဒယမာနံ တတ္တဖာလံ ပဝေသေန္တံ ဝိယ ဝိလီနတမ္ဗလောဟေန အာသိဉ္စန္တံ ဝိယ သုက္ခတိဏဝနပ္ပတိမှိ အရညေ ဒါရုဥက္ကာကလာပံ ခိပမာနံ[2]

၁-ဒီ ၁-၇၂၊ မ ၂-၂၀၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ခိပိယမာနံ (သီ)၊ ပက္ခိပယမာနံ (သျာ)၊ ပက္ခိပမာနံ (က)

ဝိယ "အဟော ဒုက္ခံ အဟော ဒုက္ခ''န္တိ ဝိပ္ပလာပယမာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ ဟောတိ။

အဒုက္ခမသုခါ ပန ဒုဒ္ဒီပနာ အန္ဓကာရာဝ အဝိဘူတာ။ သာ သုခဒုက္ခာနံ အပဂမေ သာတာသာတပ္ပဋိက္ခေပဝသေန မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာတိ နယတော ဂဏှန္တဿ ပါကဋာ ဟောတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ အန္တရာ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ အာရောဟိတွာ ပလာတဿ မိဂဿ အနုပထံ ဂစ္ဆန္တော မိဂလုဒ္ဒကော ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ ဩရောဟဏပဒံ ပရတော ဝိ ပဒံ ဒိသွာ မဇ္ဈေ အပဿန္တောပိ "ဣတော အာရုဠှော, ဣတော ဩရုဠှော, မဇ္ဈေ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဣမိနာ ပဒေသေန ဂတော ဘဝိဿတီ"တိ နယတော ဇာနာတိ၊ ဧဝံ အာရုဠှဋ္ဌာနေ ပဒံ ဝိယ ဟိ သုခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ ဟောတိ။ ဩရုဠှဋ္ဌာနေ ပဒံ ဝိယ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ ဟောတိ။ "ဣတော အာရုယှ ဣတော ဩရုယှ မဇ္ဈေ ဧဝံ ဂတော"တိ နယတော ဂဟဏံ ဝိယ သုခ-ဒုက္ခာနံ အပဂမေ သာတာသာတပ္ပဋိက္ခေပဝသေန မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာတိ နယတော ဂဏှန္တဿ ပါကဋာ ဟောတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတွာဝ[၁] ဒဿေသိ။

န ကေဝလဉ္စ ဣဓေဝ ဧဝံ ဒဿေသိ၊ စူဠတဏှာသင်္ခယေ, မဟာတဏှာ-သင်္ခယေ, စူဠဝေဒလ္လေ, မဟာဝေဒလ္လေ, ရဋ္ဌပါလသုတ္တေ, မာဂဏ္ဍိယသုတ္တေ, ဓာတုဝိဘင်္ဂေ, အာနေဉ္ဇသပ္ပါယေ, **ဒီဃနိကာယမှိ** မဟာနိဒါနေ, သက္ကပဉှေ, မဟာသတိပဋ္ဌာနေ, **သံယုတ္တမှိ** စူဠနိဒါနသုတ္တေ, ရုက္ခောပမေ, ပရိဝီမံသနသုတ္တေ, သကလေ ဝေဒနာသံယုတ္တေတိ ဧဝံ အနေကေသု သုတ္တေသု ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒဿေသိ။ ယထာ စ တေသု၊ ဧဝံ ဣမသ္မိမ္ပိ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒဿေသိ။

တတ္ထ **သုခံ ဝေဒနန္တိ**အာဒီသု အယံ အပရောပိ ပဇာနနပရိယာယော—**သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတီ**တိ သုခဝေဒနာက္ခဏေ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အဘာဝတော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော "သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ"တိ ပဇာနာတိ။ တေန ယာ ပုဗ္ဗေ အနုဘူတပုဗ္ဗာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ တဿာ ဣဒါနိ အဘာဝတော ဣမိဿာ စ သုခါယ ဝေဒနာယ ဣတော ပဌမံ

---
[၁] ၁-ဝိနိဝဋ္ဋေတွာဝ (သီ)

အဘာဝတော ဝေဒနာ နာမ အနိစ္စာ အစုဝါ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ—

"ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ ဒုက္ခံ။ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ န ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ၊ အဒုက္ခမသုခညေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ သုခါပိ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿန ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဒုက္ခာပိ ခေါ။ပ။ အဒုက္ခမသုခါပိ ခေါ အဂ္ဂိဝေဿန ဝေဒနာ အနိစ္စာ။ပ။ နိရောဓဓမ္မာ။ ဧဝံ ပဿံ အဂ္ဂိဝေဿန သုတဝါ အရိယသာဝကော သုခါယပိ ဝေဒနာယ ဒုက္ခာယပိ ဝေဒနာယ အဒုက္ခမသုခါယပိ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကတံ ကရဏီယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ ပဇာနာတီ"တိ[၁]။

သာမိသံ ဝါ သုခန္တိအာဒီသု **သာမိသာ သုခါ** နာမ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသနိဿိတာ ဆ ဂေဟသိတသောမနဿဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ သုခါ** နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿဝေဒနာ။ **သာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ ဆ ဂေဟသိတဒေါမနဿဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ ဒုက္ခာ** နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿဝေဒနာ။ **သာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ** နာမ ဆ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ ဝေဒနာ။ **နိရာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ** နာမ ဆ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာ ဝေဒနာ။ တာသံ ဝိဘာဂေါ ဥပရိပဏ္ဏာသကေ ပါဠိယံ အာဂတောယေဝ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ သုခဝေဒနာဒိပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ဝေဒနာသု, ပရဿ ဝါ ဝေဒနာသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ**တိ ဧတ္ထ ပန "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော"တိအာဒိဟိ[၂] ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ ဝယဉ္စ ပဿန္တော သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ

ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ကာလေန သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ, ကာလေန ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရံ ကာယာနုပဿနာယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ ဝေဒနာပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ ဝေဒနာပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာဝဏ္ဏနာ

၁၁၄။ ဧဝံ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ဣဒါနိ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနံ ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သရာဂ**န္တိ အဋ္ဌဝိဓံ လောဘသဟဂတံ။ **ဝီတရာဂ**န္တိ လောကိယကုသလာဗျာကတံ။ ဣဒံ ပန ယသ္မာ သမ္မသနံ န ဓမ္မသမောဓာနံ၊ တသ္မာ ဣဓ ဧကပဒေပိ လောကုတ္တရံ န လဗ္ဘတိ။ သေသာနိ စတ္တာရိ အကုသလစိတ္တာနိ နေဝ ပုရိမပဒံ, န ပစ္ဆိမပဒံ ဘဇန္တိ။ **သဒေါသ**န္တိ ဒုဝိဓံ ဒေါသသဟဂတံ။ **ဝီတဒေါသ**န္တိ လောကိယကုသလာဗျာကတံ။ သေသာနိ ဒသာကုသလစိတ္တာနိ နေဝ ပုရိမံ ပဒံ, န ပစ္ဆိမံ ပဒံ ဘဇန္တိ။ **သမောဟ**န္တိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဉ္စာတိ ဒုဝိဓံ။ ယသ္မာ ပန မောဟော သဗ္ဗာကုသလေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တာနိပိ ဣဓ ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။ ဣမသ္မိံယေဝ ဟိ ဒုကေ ဒွါဒသာကုသလစိတ္တာနိ ပရိယာဒိန္နာနီတိ။ **ဝီတမောဟ**န္တိ လောကိယကုသလာဗျာကတံ။ **သံခိတ္တ**န္တိ ထိနမိဒ္ဓါနုပတိတံ၊ ဧတဉှိ သံကုဋိတစိတ္တံ နာမ။ **ဝိက္ခိတ္တ**န္တိ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဧတဉှိ ပသဋစိတ္တံ[1] နာမ။

မဟဂ္ဂတန္တိ ရူပါရူပါဝစရံ။ **အမဟဂ္ဂတ**န္တိ ကာမာဝစရံ။ **သဥတ္တရ**န္တိ ကာမာဝစရံ။ **အနုတ္တရ**န္တိ ရူပါဝစရဉ္စ အရူပါဝစရဉ္စ။ တတြာပိ သဥတ္တရံ ရူပါဝစရံ၊ အနုတ္တရံ အရူပါဝစရမေဝ။ **သမာဟိတ**န္တိ ယဿ အပ္ပနာသမာဓိ ဥပစာရသမာဓိ ဝါ အတ္ထိ။ **အသမာဟိတ**န္တိ ဥဘယသမာဓိဝိရဟိတံ။ **ဝိမုတ္တ**န္တိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တီဟိ ဝိမုတ္တံ။ **အဝိမုတ္တ**န္တိ ဥဘယဝိမုတ္တိဝိရဟိတံ၊ သမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိဿရဏဝိမုတ္တီနံ ပန ဣဓ ဩကာသောဝ နတ္ထိ။

၁-ပသဝစိတ္တံ (သျာ)

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ သရာဂါဒိပရိဂ္ဂဟဏေန ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ ယံ ယံ စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ တံ တံ သလ္လက္ခေန္တော အတ္တနော ဝါ စိတ္တေ, ပရဿ ဝါ စိတ္တေ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ **သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ**တိ ဧတ္ထ ပန "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝိညာဏသမုဒယော"တိ[၁] ဧဝံ ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော စ ဝယော စ နီဟရိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နီဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၅။ ဧဝံ သောဠသဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ကထေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ အပိစ ဘဂဝတာ ကာယာနုပဿနာယ သုဒ္ဓရူပပရိဂ္ဂဟော ကထိတော၊ ဝေဒနာစိတ္တာနုပဿနာဟိ သုဒ္ဓအရူပပရိဂ္ဂဟော။ ဣဒါနိ ရူပါရူပမိဿကပရိဂ္ဂဟံ ကထေတုံ "ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။ ကာယာနုပဿနာယ ဝါ ရူပက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ ကထိတော၊ ဝေဒနာနုပဿနာယ ဝေဒနာက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊ စိတ္တာနုပဿနာယ ဝိညာဏက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝါတိ ဣဒါနိ သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟမ္ပိ ကထေတုံ "ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သန္တန္တိ** အဘိဏှသမုဒါစာရဝသေန သံဝိဇ္ဇမာနံ။ **အသန္တန္တိ** အသမုဒါစာရဝသေန ဝါ ပဟီနတ္တာ ဝါ အဝိဇ္ဇမာနံ။ **ယထာ စာ**တိ ယေန ကာရဏေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **တဉ္စ ပဇာနာတီ**တိ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ သုဘနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ သုဘနိမိတ္တံ နာမ သုဘမ္ပိ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘာရမ္မဏမ္ပိ သုဘနိမိတ္တံ။ **အယောနိသောမနသိကာရော** နာမ အနုပါယမနသိကာရော ဥပ္ပထမနသိကာရော အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ ဝါ ဒုက္ခေ သုခန္တိ ဝါ အနတ္တနိ အတ္တာတိ ဝါ

၁-ခု ၉-၅၄-ဝိဘင်္ဂ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

အသုဘေ သုဘန္တိ ဝါ မနသိကာရော၊ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[၁]။

အသုဘနိမိတ္တေ ပန ယောနိသောမနသိကာရေန ပဟာနံ ဟောတိ။ **အသုဘနိမိတ္တံ** နာမ အသုဘမ္ပိ အသုဘာရမ္မဏမ္ပိ။ **ယောနိသောမနသိကာရော** နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော အနိစ္စေ အနိစ္စန္တိ ဝါ ဒုက္ခေ ဒုက္ခန္တိ ဝါ အနတ္တနိ အနတ္တာတိ ဝါ အသုဘေ အသုဘန္တိ ဝါ မနသိကာရော၊ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အသုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ[၂]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အသုဘနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပာယကထာတိ။ ဒသဝိဓဉှိ အသုဘနိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ၊ ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ဣန္ဒြိယေသု ပိဟိတဒွါရဿာပိ၊ စတုန္နံ ပဉ္စန္နံ အာလောပါနံ ဩကာသေ သတိ ဥဒကံ ပိဝိတွာ ယာပနသီလတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုနောပိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ—

“စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ၊ အဘုတွာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော”တိ[၃]။

အသုဘကမ္မိကတိဿတ္ထေရသဒိသေ အသုဘဘာဝနာရတေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဒသအသုဘနိဿိတသပ္ပာယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ပဋိဃနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန ပန ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဋိဃမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ ပဋိဃာရမ္မဏမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ။ အယောနိသောမနသိကာရော သဗ္ဗတ္ထ ဧကလက္ခဏောဝ။ တံ တသ္မိံ နိမိတ္တေ ဗဟုလံ

၁-သံ ၃-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၂-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။

ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[၁]။

မေတ္တာယ ပန စေတောဝိမုတ္တိယာ ယောနိသောမနသိကာရေန ပဟာနံ ဟောတိ။ တတ္ထ တတ္ထ “မေတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ အပ္ပနာပိ ဥပစာရောပိ ဝဋ္ဋတိ။ “စေတောဝိမုတ္တီ”တိ အပ္ပနာဝ။ ယောနိသောမနသိကာရော ဝုတ္တလက္ခဏောဝ။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယာ”တိ[၂]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ မေတ္တာနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော မေတ္တာဘာဝနာနုယောဂေါ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ ပဋိသင်္ခါနဗဟုတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဩဓိသကအနောဓိသကဒိသာဖရဏာနဉ္ဟိ အညတရဝသေန မေတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ၊ ဩဓိသော အနောဓိသော ဒိသာဖရဏဝသေန မေတ္တံ ဘာဝေန္တဿာပိ။ “တွံ ဧတဿ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿသိ၊ ကိမဿ သီလာဒီနိ နာသေတုံ သက္ခိဿသိ၊ နနု တွံ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ ဂမိဿသိ၊ ပရဿ ကုဇ္ဈနံ နာမ ဝီတစ္စိတင်္ဂါရ တတ္တအယသလာက ဂူထာဒီနိ ဂဟေတွာ ပရံ ပဟရိတုကာမတာသဒိသံ ဟောတိ။ ဧသောပိ တဝ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿတိ၊ ကိံ တေ သီလာဒီနိ ဝိနာသေတုံ သက္ခိဿတိ၊ ဧသ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေန ဂမိဿတိ၊ အပ္ပဋိစ္ဆိတပဟေဏကံ ဝိယ ပဋိဝါတံ ခိတ္တရဇောမုဋ္ဌိ ဝိယ စ ဧတဿေဝေသ ကောဓော မတ္ထကေ ပတိဿတီ”တိ ဧဝံ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကမ္မဿကတံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ, ဥဘယကမ္မဿကတံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပဋိသင်္ခါနေ ဌိတဿာပိ, အဿဂုတ္တတ္ထေရသဒိသေ မေတ္တာဘာဝနာရတေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု မေတ္တာနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနဿ ဗျာပါဒဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

၁-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

အရတိအာဒိသု အယောနိသောမနသိကာရေန ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **အရတိ** နာမ ဥက္ကဏ္ဌိတာ။ **တန္ဒီ** နာမ ကာယာလသိယတာ။ **ဝိဇမ္ဘိတာ** နာမ ကာယဝိနာမနာ။ **ဘတ္တသမ္မဒေါ** နာမ ဘတ္တမုစ္ဆာ ဘတ္တပရိဠာဟော။ **စေတသော လီနတ္တံ** နာမ စိတ္တဿ လီနာကာရော။ ဣမေသု အရတိအာဒိသု အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အရတိ တန္ဒီ ဝိဇမ္ဘိတာ ဘတ္တသမ္မဒေါ စေတသော လီနတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[၁]။

အာရမ္ဘဓာတုအာဒိသု ပန ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ **အာရမ္ဘဓာတု** နာမ ပဌမာရမ္ဘဝီရိယံ။ **နိက္ကမဓာတု** နာမ ကောသဇ္ဇတော နိက္ခန္တတာယ တတော ဗလဝတရံ။ **ပရက္ကမဓာတု** နာမ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနတော တတောပိ ဗလဝတရံ။ ဣမသ္မိံ တိပ္ပဘေဒေ ဝီရိယေ ယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ တေနာဟ ‘‘အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယာ’’တိ[၂]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ၊ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော ဣရိယာပထသမ္ပရိဝတ္တနတာ အာလောကသညာမနသိကာရော အဗ္ဘောကာသဝါသော ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ အာဟရဟတ္ထက တတြဝဋ္ဋက အလံသာဋက ကာကမာသက ဘုတ္တဝမိတက ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ ဟိ သမဏဓမ္မံ ကရောတော ထိနမိဒ္ဓံ မဟာဟတ္ထီ ဝိယ ဩတ္ထရန္တံ အာဂစ္ဆတိ။ စတုပဉ္စအာလောပဩကာသံ ပန ဌပေတွာ ပါနီယံ ပိဝိတွာ ယာပနသီလဿ ဘိက္ခုနော တံ န ဟောတီတိ ဧဝံ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တံ ဂဏှန္တဿာပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ ထိနမိဒ္ဓံ ဩက္ကမတိ၊ တတော အညံ ပရိဝတ္တေန္တဿာပိ, ရတ္တိံ စန္ဒာလောကဒီပါလောကဥက္ကာလောကေ ဒိဝါ သူရိယာလောကံ မနသိကရောန္တဿာပိ, အဗ္ဘောကာသေ ဝသန္တဿာပိ, မဟာကဿပတ္ထေရသဒိသေ ပဟီနထိနမိဒ္ဓေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဓုတင်္ဂနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ

၁-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

စေတသော အဝူပသမေ အယောနိသောမနသိကာရေန ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **အဝူပသမော** နာမ အဝူပသန္တာကာရော။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-မေဝေတံ အတ္ထတော။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော အဝူပသမော၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယျော-ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[1]။

သမာဓိသင်္ခါတေ ပန စေတသော ဝူပသမေ ယောနိသောမနသိကာရေ-နဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော ဝူပသမော၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယာ”တိ[2]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ ဗဟုဿုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ ဝုဍ္ဎသေဝိတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဗာဟုသစ္စေနပိ ဟိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ပါဠိဝသေန စ အတ္ထဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ, ဝိနယပညတ္တိယံ စိဏ္ဏ-ဝသီဘာဝတာယ ပကတညုနောပိ, ဝုဍ္ဎေ မဟလ္လကတ္ထေရေ ဥပသင်္ကမန္တ-ဿာပိ, ဥပါလိတ္ထေရသဒိသေ ဝိနယဓရေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတသပ္ပါယ-ကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနေ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စေ ဥဒ္ဓစ္စဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ကုက္ကုစ္စဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနီယေသု ဓမ္မေသု အယောနိသောမနသိကာရေန ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနီယာ** ဓမ္မာ နာမ ပုနပ္ပုနံ ဝိစိကိစ္ဆာယ ကာရဏတ္တာ ဝိစိကိစ္ဆာဝ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယ-တော ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနီယာ

၁-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။   ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

ဓမ္မာ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[၁]။

ကုသလာဒီသု ဓမ္မေသု ယောနိသောမနသိကာရေန ပနဿာ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဟီနပ္ပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယာ”တိ[၂]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ ဗဟုဿုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပာယကထာတိ။ ဗာဟုသစ္စေနပိ ဟိ ဧကံ ဝါ။ပ။ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ပါဠိဝသေန အတ္ထဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ။ တီဏိ ရတနာနိ အာရဗ္ဘ ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ, ဝိနယေ စိဏ္ဏဝသီဘာဝဿာပိ, တီသု ရတနေသု ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါသင်္ခါတအဓိမောက္ခဗဟုလဿာပိ, သဒ္ဓါဓိမုတ္တေ ဝက္ကလိတ္ထေရသဒိသေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဂုဏနိဿိတသပ္ပာယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဓမ္မေဟိ ပဟီနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ ပဉ္စနီဝရဏပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု, ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ သုဘနိမိတ္တအသုဘနိမိတ္တာဒီသု အယောနိသောမနသိကာရယောနိသောမနသိကာရဝသေန ပဉ္စသု နီဝရဏေသု ဝုတ္တနယေန နီဟရိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ နီဝရဏပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ နီဝရဏပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

နီဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

ခန္ဓပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ ဧဝံ ပဉ္စနီဝရဏဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ပဉ္စက္ခန္ဓ-ဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသူ**တိ ဥပါဒါနဿ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဘူတာ ဓမ္မပုဉ္ဇာ ဓမ္မရာသယောတိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ခန္ဓကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။ **ဣတိ ရူပ**န္တိ ''ဣဒံ ရူပံ၊ ဧတ္တကံ ရူပံ၊ န ဣတော ပရံ ရူပံ အတ္ထီ''တိ သဘာဝတော ရူပံ ပဇာနာတိ၊ **ဝေဒနာဒီသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရေန ပန ရူပါဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ခန္ဓကထာယမေဝ ဝုတ္တာနိ။ **ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော**တိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာ-သမုဒယာဒိဝသေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပဿ သမုဒယော။ **ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော**တိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန ပဉ္စဟာကာရေဟိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာယံ ဝုတ္တော။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ ပဉ္စက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု, ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ ''အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမု-ဒယော''တိအာဒိနံ[၁] ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဝုတ္တာနံ ပညာသာယ လက္ခဏာနံ ဝသေန နီဟရိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ ခန္ဓပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ ခန္ဓပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ခန္ဓပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာယတနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၇။ ဧဝံ ပဉ္စက္ခန္ဓဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ အာယတန-ဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသူ**တိ စက္ခုံ သောတံ ဃာနံ ဇိဝှါ ကာယော မနောတိ ဣမေသု ဆသု အဇ္ဈတ္တိကေသု ရူပံ သဒ္ဒေါ ဂန္ဓော ရသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဓမ္မာတိ ဣမေသု

၁-ခု ၄-၅၃-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

ဆသု ဗာဟိရေသု။ **စက္ခုံ စ ပဇာနာတီ**တိ စက္ခုပသာဒံ ယာထာဝသရသလက္ခဏဝသေန ပဇာနာတိ။ **ရူပေ စ ပဇာနာတီ**တိ ဗဟိဒ္ဓါ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပဉ္စ ယာထာဝသရသလက္ခဏဝသေန ပဇာနာတိ။ **ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇန**န္တိ ယဉ္စ တံ စက္ခုံ စေဝ ရူပေ စာတိ ဥဘယံ ပဋိစ္စ ကာမရာဂသံယောဇနံ ပဋိဃမာနဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဘဝရာဂဣဿာမစ္ဆရိယာဝိဇ္ဇာသံယောဇနန္တိ ဒသဝိဓံ သံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စ ယာထာဝသရသလက္ခဏဝသေန ပဇာနာတိ။

ကထံ ပနေတံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ စက္ခုဒွါရေ တာဝ အာပါထဂတံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ ကာမဿာဒဝသေန အဿာဒယတော အဘိနန္ဒတော ကာမရာဂသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ကုဇ္ဈတော ပဋိဃသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ဌပေတွာ မံ န ကောစိ အညော ဧတံ အာရမ္မဏံ ဝိဘာဝေတုံ သမတ္ထော အတ္ထီ”တိ မညတော မာနသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ နိစ္စံ ဓုဝ”န္တိ ဂဏှတော ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ သတ္တော နု ခေါ၊ သတ္တဿ နု ခေါ”တိ ဝိစိကိစ္ဆတော ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “သမ္ပတ္တိဘဝေ ဝတ နော ဣဒံ သုလဘံ ဇာတ”န္တိ ဘဝံ ပတ္ထေန္တဿ ဘဝရာဂသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “အာယတိမ္ပိ ဧဝရူပံ သီလဗ္ဗတံ သမာဒိယိတွာ သက္ကာ လဒ္ဓု”န္တိ သီလဗ္ဗတံ သမာဒိယန္တဿ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “အဟော ဝတ ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ အညေ န လဘေယျု”န္တိ ဥသူယတော[၁] ဣဿာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတ္တနာ လဒ္ဓံ ရူပါရမ္မဏံ အညဿ မစ္ဆရာယတော မစ္ဆရိယသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေဟေဝ သဟဇာတအညာဏဝသေန အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿာတိ ယေန ကာရဏေန အသမုဒါစာရဝသေန အနုပ္ပန္နဿ တဿ ဒသဝိဓဿာပိ သံယောဇနဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ **ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿာ**တိ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန ပန သမုဒါစာရဝသေန ဝါ ဥပ္ပန္နဿ တဿ ဒသဝိဓဿာပိ သံယောဇနဿ ယေန ကာရဏေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ **ယထာ စ ပဟီနဿာ**တိ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနဝသေန ပဟီနဿာပိ တဿ ဒသဝိဓဿ သံယောဇနဿ ယေန ကာရဏေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ ကေန ကာရဏေန ပနဿ အာယတိံ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ? ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဣဿာမစ္ဆရိယဘေဒဿ တာဝ ပဉ္စဝိဓဿ သံယောဇနဿ

၁-ဥသူယာယတော (သျာ)

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒော ဟောတိ။ ကာမရာဂပဋိဃ-သညောဇနဒွယဿ ဩဠာရိကဿ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန, အဏုသဟဂတဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေန, မာနဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာသညောဇနတ္တယဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အာယတိံ အနုပ္ပါဒော ဟောတိ။

သောတဉ္စ ပဇာနာတိ သဒ္ဒေ စာတိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အပိစေတ္ထ အာယတနကထာ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တိကာယတနပရိဂ္ဂဟဏေန အတ္တနော ဝါ ဓမ္မေသု, ဗာဟိရာယတနပရိဂ္ဂဟဏေန ပရဿ ဝါ ဓမ္မေသု, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ "အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ စက္ခုသမုဒယော"တိ ရူပါယတနဿ ရူပက္ခန္ဓေ၊ အရူပါယတနေသု မနာယတနဿ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ဓမ္မာယတနဿ သေသက္ခန္ဓေသု ဝုတ္တနယေန နီဟရိတဗ္ဗာ။ လောကုတ္တရဓမ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ အာယတနပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ အာယတနပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

အာယတနပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၈။ ဧဝံ ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဗောဇ္ဈင်္ဂေသူ**တိ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ အင်္ဂေသု။ **သန္တ**န္တိ ပဋိလာဘဝသေန သံဝိဇ္ဇမာနံ။ **သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ**န္တိ သတိသင်္ခါတံ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ။ ဧတ္ထ ဟိ သမ္ဗုဇ္ဈတိ အာရဒ္ဓဝိပဿကတော ပဋ္ဌာယ ယောဂါဝစရောတိ သမ္ဗောဓိ၊ ယာယ ဝါ သော သတိအာဒိကာယ သတ္တဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ သမ္ဗုဇ္ဈတိ ကိလေသနိဒ္ဒါတော ဥဋ္ဌာတိ၊ သစ္စာနိ ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သာ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ သမ္ဗောဓိ။ တဿ သမ္ဗောဓိဿ, တဿာ ဝါ သမ္ဗောဓိယာ အင်္ဂန္တိ **သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ**။ တေန ဝုတ္တံ "သတိသင်္ခါတံ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂ"န္တိ။ သေသသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေသုပိ ဣမိနာဝ နယေန ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အသန္တန္တိ အပ္ပဋိလာဘဝသေန အဝိဇ္ဇမာနံ။ **ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿာ**တိအာဒီသု ပန သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ တာဝ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ[၁] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ သတိယေဝ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ။ ယောနိသောမနသိကာရော ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ၊ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အပိစ စတ္တာရော ဓမ္မာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ သတိသမ္ပဇညံ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ အဘိက္ကန္တာဒီသု ဟိ သတ္တသု ဌာနေသု သတိသမ္ပဇညေန ဘတ္တနိက္ခိတ္တကာကသဒိသေ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇနေန တိဿဒတ္တတ္ထေရအဘယတ္ထေရသဒိသေ ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလေ သေဝနေန ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု သတိသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တတာယ စ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရီ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ပန "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ။ပ။ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ[၂] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

အပိစ သတ္တ ဓမ္မာ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ပရိပုစ္ဆကတာ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ တတ္ထ **ပရိပုစ္ဆကတာ**တိ ခန္ဓဓာတုအာယတနဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂဈာနင်္ဂသမထဝိပဿနာနံ အတ္ထသန္နိဿိတပရိပုစ္ဆာဗဟုလတာ။

ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာတိ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ ဝတ္ထူနံ ဝိသဒဘာဝကရဏံ။ ယဒါ ဟိဿ ကေသနခလောမာ အတိဒီဃာ ဟောန္တိ၊ သရီရံ ဝါ ဥဿန္နဒောသဉ္စေဝ သေဒမလမက္ခိတဉ္စ၊ တဒါ အဇ္ဈတ္တိကံ ဝတ္ထု အဝိသဒံ ဟောတိ

၁-သံ ၃-၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။

အပရိသုဒ္ဓံ။ ယဒါ ပန စိဝရံ ဇိဏ္ဏံ ကိလိဋ္ဌံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဟောတိ၊ သေနာသနံ ဝါ ဥက္လာပံ၊ တဒါ ဗာဟိရံ ဝတ္ထု အဝိသဒံ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓံ။ တသ္မာ ကေသာဒိစ္ဆေဒါပနေန ဥဒ္ဓံဝိရေစနအဓောဝိရေစနာဒီဟိ သရီရသလ္လဟုကဘာဝကရဏေန ဥစ္ဆာဒနနှာပနေန စ အဇ္ဈတ္တိကံ ဝတ္ထု ဝိသဒံ ကာတဗ္ဗံ။

သူစိကမ္မဓောဝနရဇနပရိဘဏ္ဍကရဏာဒီဟိ ဗာဟိရံ ဝတ္ထု ဝိသဒံ ကာတဗ္ဗံ။ ဧတသ္မိဉှိ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေ ဝတ္ထုသ္မိံ အဝိသဒေ ဥပ္ပန္နေသု စိတ္တစေတသိကေသု ဉာဏမ္ပိ အပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ, အပရိသုဒ္ဓါနိ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ ဩဘာသော ဝိယ။ ဝိသဒေ ပန အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေ ဝတ္ထုမှိ ဥပ္ပန္နေသု စိတ္တစေတသိကေသု ဉာဏမ္ပိ ဝိသဒံ ဟောတိ, ပရိသုဒ္ဓါနိ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ ဩဘာသော ဝိယ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တတီ”တိ။

ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ နာမ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ သမဘာဝကရဏံ။ သစေ ဟိဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဗလဝံ ဟောတိ၊ ဣတရာနိ မန္ဒာနိ။ တတော ဝီရိယိန္ဒြိယံ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ, သတိန္ဒြိယံ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ, သမာဓိန္ဒြိယံ အဝိက္ခေပကိစ္စံ, ပညိန္ဒြိယံ ဒဿနကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ တံ ဓမ္မသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝါ ယထာ ဝါ မနသိကရောတော ဗလဝံ ဇာတံ၊ တထာ အမနသိကာရေန ဟာပေတဗ္ဗံ။ ဝက္ကလိတ္ထေရဿ ဝတ္ထု စေတ္ထ နိဒဿနံ။ သစေ ပန ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဗလဝံ ဟောတိ၊ အထ နေဝ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခကိစ္စံ ကာတုံ သက္ကောတိ, န ဣတရာနိ ဣတရကိစ္စဘေဒံ။ တသ္မာ တံ ပဿဒ္ဓါဒိဘာဝနာယ ဟာပေတဗ္ဗံ။ တတြာပိ သောဏတ္ထေရဿ ဝတ္ထု ဒဿေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ဧကဿ ဗလဝဘာဝေ သတိ ဣတရေသံ အတ္တနော ကိစ္စေသု အသမတ္ထတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသေသတော ပနေတ္ထ သဒ္ဓါပညာနံ သမာဓိဝီရိယာနံ စ သမတံ ပသံသန္တိ။ ဗလဝသဒ္ဓေါ ဟိ မန္ဒပညော မုဓပ္ပသန္နော[1] ဟောတိ၊ အဝတ္ထုသ္မိံ ပသီဒတိ။ ဗလဝပညော မန္ဒသဒ္ဓေါ ကေရာဋိကပက္ခံ ဘဇတိ။ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော ဝိယ ရောဂေါ အတေကိစ္ဆော ဟောတိ။ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနေဝ ကုသလံ ဟောတီတိ အတိဓာဝိတွာ ဒါနာဒီနိ အကရောန္တော နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥဘိန္နံ သမတာယ ဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ပသီဒတိ။ ဗလဝသမာဓိံ[2] ပန မန္ဒဝီရိယံ သမာဓိဿ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ ကောသဇ္ဇံ အဘိဘဝတိ။ ဗလဝဝီရိယံ မန္ဒသမာဓိံ[3] ဝီရိယဿ

၁-မုဒ္ဓပ္ပသန္နော (သီ၊ သျာ) ၂-ဗလဝသမာဓိ (သီ)၊ ဗလဝါ သမာဓိ (သျာ)
၃-မန္ဒသမာဓိ (သီ)၊ မန္ဒော သမာဓိ (သျာ)

ဥဒ္ဓစ္စပက္ခတ္တာ ဥဒ္ဓစ္စံ အဘိဘဝတိ။ သမာဓိ ပန ဝီရိယေန သံယောဇိတော ကောသဇ္ဇေ ပတိတုံ န လဘတိ။ ဝီရိယံ သမာဓိနာ သံယောဇိတံ ဥဒ္ဓစ္စေ ပတိတုံ န လဘတိ။ တသ္မာ တဒုဘယံ သမံ ကာတဗ္ဗံ။ ဥဘယသမတာယ ဟိ အပ္ပနာ ဟောတိ။

အပိစ သမာဓိကမ္မိကဿ ဗလဝတီပိ သဒ္ဓါ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ သဒ္ဒဟန္တော ဩကပ္ပေန္တော အပ္ပနံ ပါပုဏိဿတိ။ သမာဓိပညာသု ပန သမာဓိကမ္မိကဿ ဧကဂ္ဂတာ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝဉှိ သော အပ္ပနံ ပါပုဏာတိ။ ဝိပဿနာကမ္မိကဿ ပညာ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝဉှိ သော လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပုဏာတိ။ ဥဘိန္နံ ပန သမတာယပိ[၁] အပ္ပနာ ဟောတိယေဝ။ သတိ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဗလဝတီ ဝဋ္ဋတိ။ သတိ ဟိ စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ သဒ္ဓါဝီရိယပညာနံ ဝသေန ဥဒ္ဓစ္စပါတတော, ကောသဇ္ဇပက္ခိကေန စ သမာဓိနာ ကောသဇ္ဇပါတတော ရက္ခတိ။ တသ္မာ သာ လောဏဓူပနံ ဝိယ သဗ္ဗဗျဉ္ဇနေသု သဗ္ဗကမ္မိကအမစ္စော ဝိယ စ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု သဗ္ဗတ္ထ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ "သတိ စ ပန သဗ္ဗတ္ထိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ။ ကိံ ကာရဏာ? စိတ္တဉှိ သတိပဋိသရဏံ၊ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ စ သတိ၊ န စ ဝိနာ သတိယာ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟော ဟောတီ"တိ။

ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ နာမ ခန္ဓာဒိဘေဒေ အနောဂါဠ္ဟပညာနံ ဒုမ္မေဓပုဂ္ဂလာနံ အာရကာဝ ပရိဝဇ္ဇနံ။ **ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ** နာမ သမပညာသလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟိကာယ ဥဒယဗ္ဗယပညာယ သမန္နာဂတပုဂ္ဂလသေဝနာ။ **ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ** နာမ ဂမ္ဘီရေသု ခန္ဓာဒီသု ပဝတ္တာယ ဂမ္ဘီရပညာယ ပဘေဒပစ္စဝေက္ခဏာ။ **တဒဓိမုတ္တတာ** နာမ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တတာ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္ဘဓာတု နိက္ကမဓာတု ပရက္ကမဓာတု၊ တတ္ထ ယောနိသော မနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ[၂] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

၁-သမတာယ စ (သျာ)

၂-သံ ၃-၉၂-ပိဋ္ဌေ။

အပိစ ဧကာဒသ ဓမ္မာ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ အပါယဘယပစ္စဝေက္ခဏတာ အာနိသံသဒဿာဝိတာ ဂမနဝီထိပစ္စဝေက္ခဏတာ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနတာ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ သတ္ထုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ ကုသီတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ အာရဒ္ဓဝီရိယပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။

တတ္ထ နိရယေသု ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကာရဏတော ပဋ္ဌာယ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝနကာလေပိ, တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဇာလက္ခိပကုမီနာဒီဟိ ဂဟိတကာလေပိ, ပါဇနကဏ္ဋကာဒိပ္ပဟာရတုန္နဿ ပန သကဋဝါဟနာဒိကာလေပိ, ပေတ္တိဝိသယေ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရမ္ပိ ခုပ္ပိပါသာဟိ အာတုရိတကာလေပိ[1], ကာလကဉ္ဇိကအသုရေသု သဋ္ဌိဟတ္ထအသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏေန[2] အဋ္ဌိစမ္မမတ္တေနေဝ အတ္တဘာဝေန ဝါတာတပါဒိဒုက္ခာနုဘဝနကာလေပိ န သက္ကာ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ အယမေဝ တေ ဘိက္ခု ကာလော ဝီရိယကရဏာယာတိ ဧဝံ အပါယဘယံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“န သက္ကာ ကုသီတေန နဝလောကုတ္တရဓမ္မံ လဒ္ဓုံ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယေနေဝ သက္ကာ အယမာနိသံသော ဝီရိယဿာ”တိ ဧဝံ အာနိသံသဒဿာဝိနောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသာဝကေဟိ[3] တေ ဂတမဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော၊ သော စ န သက္ကာ ကုသီတေန ဂန္တုံ”န္တိ ဧဝံ ဂမနဝီထိံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “ယေ တံ ပိဏ္ဍပါတာဒီဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဣမေ တေ မနုဿာ နေဝ ဉာတကာ၊ န ဒါသကမ္မကရာ၊ နာပိ ‘တံ နိဿာယ ဇီဝိဿာမာ’တိ တေ ပဏီတာနိ ပိဏ္ဍပါတာဒီနိ ဒေန္တိ၊ အထ ခေါ အတ္တနော ကာရာနံ မဟပ္ဖလတံ ပစ္စာသီသမာနာ ဒေန္တိ၊ သတ္ထာရာပိ ‘အယံ ဣမေ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ကာယဒဠှီဗဟုလော သုခံ ဝိဟရိဿတီ’တိ န ဧဝံ သမ္ပဿတာ တုယှံ ပစ္စယာ အနုညာတာ၊ အထ ခေါ ‘အယံ ဣမေ ပရိဘုဉ္ဇမာနော သမဏဓမ္မံ ကတွာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မုစ္စိဿတီ’တိ တေ ပစ္စယာ အနုညာတာ၊ သော ဒါနိ တွံ ကုသီတော ဝိဟရန္တော န တံ ပိဏ္ဍံ အပစာယိဿသိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယဿေဝ ဟိ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ နာမ ဟောတီ”တိ ဧဝံ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မဟာမိတ္တတ္ထေရဿ ဝိယ။

၁-အာတုရီဘူတကာလေပိ (သီ၊ သျာ) ၂-သတ္တတိဟတ္ထအသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏေန (က)
၃-....မဟာသာဝကေဟေဝ (သီ)

ထေရော ကိရ ကာသကလေဏေ နာမ ပဋိဝသတိ။ တဿ စ ဂေါစရဂါမေ ဧကာ မဟာဥပါသိကာ ထေရံ ပုတ္တံ ကတွာ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သာ ဧကဒိဝသံ အရညံ ဂစ္ဆန္တီ ဓီတရံ အာဟ "အမ္မ အသုကသ္မိံ ဌာနေ ပုရာဏတဏ္ဍုလာ၊ အသုကသ္မိံ ခီရံ၊ အသုကသ္မိံ သပ္ပိ၊ အသုကသ္မိံ ဖာဏိတံ၊ တဝ ဘာတိကဿ အယျမိတ္တဿ အာဂတကာလေ ဘတ္တံ ပစိတွာ ခီရသပ္ပိဖာဏိတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒေဟိ၊ တွံ စ ဘုဉ္ဇေယျာသိ၊ အဟံ ပန ဟိယျော ပက္ကံ ပါရိဝါသိကဘတ္တံ ကဉ္ဇိကေန ဘုတ္တာမှီ"တိ။ ဒိဝါ ကိံ ဘုဉ္ဇိဿသိ အမ္မာတိ။ သာကပဏ္ဏံ ပက္ခိပိတွာ ကဏတဏ္ဍုလေဟိ အမ္ဗိလယာဂုံ ပစိတွာ ဌပေဟိ အမ္မာတိ။

ထေရော စီဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ နီဟရန္တောဝ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ အတ္တာနံ ဩဝဒိ "မဟာဥပါသိကာ ကိရ ကဉ္ဇိယေန ပါရိဝါသိကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ၊ ဒိဝါပိ ကဏပဏ္ဏမ္ဗိလယာဂုံ ဘုဉ္ဇိဿတိ၊ တုယှံ အတ္ထာယ ပန ပုရာဏတဏ္ဍုလာဒီနိ အာစိက္ခတိ၊ တံ နိဿာယ ခေါ ပနေသာ နေဝ ခေတ္တံ န ဝတ္ထုံ န ဘတ္တံ န ဝတ္ထံ ပစ္စာသီသတိ၊ တိဿော ပန သမ္ပတ္တိယော ပတ္ထယမာနာ ဒေတိ၊ တွံ ဧတိဿာ တာ သမ္ပတ္တိယော ဒါတုံ သက္ခိဿသိ န သက္ခိဿသီတိ၊ အယံ ခေါ ပန ပိဏ္ဍပါတော တယာ သရာဂေန သဒေါသေန သမောဟေန န သက္ကာ ဂဏှိတုန္တိ ပတ္တံ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ ဂဏ္ဌိကံ မုဉ္စိတွာ နိဝတ္တိတွာ ကာသကလေဏမေဝ ဂန္တွာ ပတ္တံ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ စီဝရံ စီဝရဝံသေ ဌပေတွာ အရဟတ္တံ အပါပုဏိတွာ န နိက္ခမိဿာမီ"တိ ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နိသီဒိ။ ဒီဃရတ္တံ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ နိဝုတ္ထဘိက္ခု ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပုရေဘတ္တမေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ ဝိကသိတံ ဝိယ ပဒုမံ မဟာခီဏာသဝေါ သိတံ ကရောန္တောဝ နိက္ခမိ။ လေဏဒွါရေ ရုက္ခမှိ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ—

"နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ယဿ တေ အာသဝါ ခီဏာ၊ ဒက္ခိဏေယျောသိ မာရိသာ"တိ—

ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ "ဘန္တေ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ တုမှာဒိသာနံ အရဟန္တာနံ ဘိက္ခံ ဒတွာ မဟလ္လကိတ္ထိယော ဒုက္ခာ မုစ္စိဿန္တီ"တိ အာဟ။

ထေရော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ကာလံ ဩလောကေန္တော ပါတောယေဝါတိ ဉတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ပါဝိသိ။ ဒါရိကာပိ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ "ဣဒါနိ မေ ဘာတာ အာဂမိဿတိ၊ ဣဒါနိ အာဂမိဿတီ"တိ ဒွါရံ ဩလောကယမာနာ နိသီဒိ။ သာ ထေရေ ဃရဒွါရံ သမ္ပတ္တေ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သပ္ပိဖာဏိတယောဇိတဿ ခီရပိဏ္ဍပါတဿ ပူရေတွာ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ထေရော "သုခံ ဟောတူ"တိ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သာပိ တံ

ဩလောကယမာနာဝ အဋ္ဌာသိ။ ထေရဿ ဟိ တဒါ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော အဟောသိ၊ ဝိပ္ပသန္နာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မုခံ ဗန္ဓနာ ပမုတ္တတာလပက္ကံ ဝိယ အတိဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။ မဟာဥပါသိကာ အရုဏာ အာဂန္တွာ "ကိံ အမ္မ ဘာတိကော တေ အာဂတော"တိ ပုစ္ဆိ။ သာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သာ ဥပါသိကာ "အဇ္ဇ မေ ပုတ္တဿ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တ"န္တိ ဉတွာ "အဘိရမတိ တေ အမ္မ ဘာတာ ဗုဒ္ဓသာသနေ န ဥက္ကဏ္ဌတီ"တိ အာဟ။

"မဟန္တံ ခေါ ပနေတံ သတ္ထု ဒါယဇ္ဇံ၊ ယဒိဒံ သတ္တအရိယဓနံ နာမ၊ တံ န သက္ကာ ကုသီတေန ဂဟေတုံ။ ယထာ ဟိ ဝိပ္ပဋိပန္နံ ပုတ္တံ မာတာပိတရော 'အယံ အမှာကံ အပုတ္တော'တိ ပရိဗာဟိရံ ကရောန္တိ၊ သော တေသံ အစ္စယေန ဒါယဇ္ဇံ န လဘတိ၊ ဧဝံ ကုသီတောပိ ဣဒံ အရိယဓနဒါယဇ္ဇံ န လဘတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယောဝ လဘတီ"တိ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တတံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "မဟာ ခေါ ပန တေ သတ္ထာ၊ သတ္ထုနော ဟိ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေပိ အဘိနိက္ခမနေပိ အဘိသမ္ဗောဓိယမ္ပိ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနယမကပါဋိဟာရိယဒေဝေါရောဟဏအာယုသင်္ခါရဝေါဿဇ္ဇနေသုပိ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေပိ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ကမ္ပိတ္ထ၊ ယုတ္တံ နု တေ ဧဝရူပဿ သတ္ထုနော သာသနေ 'ပဗ္ဗဇိတွာ ကုသီတေန ဘဝိတု"န္တိ ဧဝံ သတ္ထုမဟတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇာတိယာပိ "တွံ ဣဒါနိ န လာမကဇာတိကော၊ အသမ္ဘိန္နာယ မဟာသမ္မတပဝေဏိယာ အာဂတော၊ ဥက္ကာကရာဇဝံသေ ဇာတောသိ၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ မဟာမာယာဒေဝိယာ စ နတ္တာ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒဿ ကနိဋ္ဌော၊ တယာ နာမ ဧဝရူပေန ဇိနပုတ္တေန ဟုတွာ န ယုတ္တံ ကုသီတေန ဝိဟရိတု"န္တိ ဧဝံ ဇာတိမဟတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ စေဝ အသီတိ စ မဟာသာဝကာ ဝီရိယေနေဝ လောကုတ္တရဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိံသု၊ တွံ ဧတေသံ သဗြဟ္မစာရီနံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇသိ န ပဋိပဇ္ဇသီ"တိ ဧဝံ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုစ္ဆိံ ပူရေတွာ ဌိတအဇဂရသဒိသေ ဝိဿဋ္ဌကာယိကစေတသိကဝီရိယေ ကုသီတပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ, အာရဒ္ဓဝီရိယေ ပဟိတတ္တေ ပုဂ္ဂလေ သေဝန္တဿာပိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဝီရိယုပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရီ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ

ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျော-ဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ''တိ^၁ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ပီတိယေဝ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ နာမ၊ တဿ ဥပ္ပါဒကမနသိကာရော ယောနိသောမနသိကာရော နာမ။

အပိစ ဧကာဒသ ဓမ္မာ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဓမ္မ၊သံဃ၊သီလ၊စာဂ၊ဒေဝတာနုဿတိ ဥပသမာနုဿတိ လူခပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလသေဝနတာ ပသာဒနီယသုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။

ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရန္တဿာပိ ဟိ ယာဝ ဥပစာရာ သကလသရီရံ ဖရမာနော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဓမ္မသံဃဂုဏေ အနုဿရန္တဿာပိ, ဒီဃရတ္တံ အခဏ္ဍံ ကတွာ ရက္ခိတံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ဂိဟိနော ဒသ-သီလပဉ္စသီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ဒုဗ္ဘိက္ခဘယာဒီသု ပဏီတံ ဘောဇနံ သဗြဟ္မစာရီနံ ဒတွာ ''ဧဝံ နာမ အဒမှာ''တိ စာဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ဂိဟိနောပိ ဧဝရူပေ ကာလေ သီလဝန္တာနံ ဒိန္နဒါနံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ယေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ ဒေဝတာ ဒေဝတ္တံ ပတ္တာ၊ တထာရူပါနံ ဂုဏာနံ အတ္တနိ အတ္ထိတံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ''သမာပတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ကိလေသာ သဋ္ဌိပိ, သတ္တတိပိ ဝဿာနိ န သမုဒါစရန္တီ''တိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, စေတိယဒဿန-ဗောဓိဒဿနထေရဒဿနေသု အသက္ကစ္စကိရိယာယ သံသူစိတလူခဘာဝေ ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒသိနေဟာဘာဝေန ဂဒြဘပိဋ္ဌေ ရဇသဒိသေ လူခပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ, ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒဗဟုလေ မုဒုစိတ္တေ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလေ သေဝန္တ-ဿာပိ, ရတနတ္တယဂုဏပရိဒီပကေ ပသာဒနီယေ သုတ္တန္တေ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ပီတိဥပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ''အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ''တိ^၁ ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။

အပိစ သတ္တ ဓမ္မာ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ပဏီတ-ဘောဇနသေဝနတာ ဥတုသုခသေဝနတာ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ

မဇ္ဈတ္တုပယောဂတော သာရဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတော ပဿဒ္ဓကာယပုဂ္ဂလသေဝနတော တဒဓိမုတ္တတာတိ။

ပဏီတဉှိ သိနိဒ္ဓံ သပ္ပါယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ, သီတုဏှေသု ဥတူသု ဌာနာဒီသု ဣရိယာပထေသု သပ္ပါယံ ဥတုံ စ ဣရိယာပထံ စ သေဝန္တဿာပိ ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော ပန မဟာပုရိသဇာတိကော သဗ္ဗဥတုဣရိယာပထက္ခမောဝ ဟောတိ၊ န တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ယဿ သဘာဂဝိသဘာဂတာ အတ္ထိ၊ တဿေဝ ဝိသဘာဂေ ဥတုဣရိယာပထေ ဝဇ္ဇေတွာ သဘာဂေ သေဝန္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မဇ္ဈတ္တုပယောဂေါ ဝုစ္စတိ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ဣမိနာ မဇ္ဈတ္တုပယောဂေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ ပရံ ဝိဟေဌယမာနောဝ ဝိစရတိ။ ဧဝရူပံ သာရဒ္ဓကာယံ ပုဂ္ဂလံ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ, သံယတပါဒပါဏိံ ပဿဒ္ဓကာယံ ပုဂ္ဂလံ သေဝန္တဿာပိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ပဿဒ္ဓိဥပ္ပါဒနတ္ထာယ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာယ ပနဿာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရီ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ”တိ [1] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ သမထောဝ သမထနိမိတ္တံ၊ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန စ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တန္တိ။

အပိစ ဧကာဒသ ဓမ္မာ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ နိမိတ္တကုသလတာ သမယေ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟဏတာ သမယေ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟဏတာ သမယေ သမ္ပဟံသနတာ သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ ဈာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခဏတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။ တတ္ထ **ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ** စ **ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ** စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နိမိတ္တကုသလတာ နာမ ကသိဏနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟဏကုသလတာ။ **သမယေ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟဏတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ အတိသိထိလဝီရိယတာဒီဟိ လီနံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မဝိစယဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနေန တဿ ပဂ္ဂဟဏံ။ **သမယေ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟဏတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ

---

[1] ၁-သံ ၃-၉၂-ပိဋ္ဌေ။

အစ္ဆာရဒ္ဓိရိယတာဒိဟိ ဥဒ္ဓတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ပဿဒ္ဓိသမာဓိ-ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနေန တဿ နိဂ္ဂဏှာတိ။ **သမယေ သမ္ပဟံသနတာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ပညာပယောဂမန္ဒတာယ ဝါ ဥပသမသုခါနဓိဂမေန ဝါ နိရဿာဒံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အဋ္ဌသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန သံဝေဇေတိ။ အဋ္ဌ သံဝေဂဝတ္ထူနိ နာမ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ စတ္တာရိ, အပါယဒုက္ခံ ပဉ္စမံ, အတီတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, အနာဂတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, ပစ္စုပ္ပန္နေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခန္တိ။ ရတနတ္တယဂုဏာနုဿရဏေန စ ပသာဒံ ဇနေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ "သမယေ သမ္ပဟံသနတာ"တိ။

သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ နာမ ယသ္မိံ သမယေ သမ္မာပဋိပတ္တိံ အာဂမ္မ အလီနံ အနုဒ္ဓတံ အနိရဿာဒံ အာရမ္မဏေ သမပ္ပဝတ္တံ သမထဝီထိ-ပဋိပန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ တဒါဿ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသမ္ပဟံသနေသု န ဗျာပါရံ အာပဇ္ဇတိ သာရထိ ဝိယ သမပ္ပဝတ္တေသု အဿေသု။ အယံ ဝုစ္စတိ "သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာ"တိ။ **အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ** နာမ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ အပ္ပတ္တာနံ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇနံ။ **သမာဟိတ-ပုဂ္ဂလသေဝနတာ** နာမ ဥပစာရေန ဝါ အပ္ပနာယ ဝါ သမာဟိတစိတ္တာနံ သေဝနာ ဘဇနာ ပယိရုပါသနာ။ **တဒဓိမုတ္တတာ** နာမ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု သမာဓိဥပ္ပါဒနတ္ထံယေဝ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တတာ။ ဧဝဉ္ဟိ ပဋိပဇ္ဇတော ဧသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတီ"တိ[၁] ဧဝံ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ဥပေက္ခာယေဝ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာ ဓမ္မာ နာမ။

အပိစ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ သတ္တမဇ္ဈတ္တတာ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တ-ပုဂ္ဂလသေဝနတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ။

တတ္ထ ဒ္ဝီဟာကာရေဟိ သတ္တမဇ္ဈတ္တတံ သမုဋ္ဌာပေတိ "တွံ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေန ဂမိဿသိ၊ ဧသောပိ အတ္တနော ကမ္မေန

အာဂန္တွာ အတ္တနော ကမ္မေန ဂမိဿတိ၊ တွံ ကိံ ကေလာယသီ”တိ ဧဝံ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏေန စ, “ပရမတ္ထတော သတ္တောယေဝ နတ္ထိ၊ သော တွံ ကိံ ကေလာယသီ”တိ ဧဝံ နိဿတ္တပစ္စဝေက္ခဏေန စ။ ဒွီဟေဝါကာရေဟိ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတံ သမုဋ္ဌာပေတိ “ဣဒံ စီဝရံ အနုပုဗ္ဗေန ဝဏ္ဏဝိကာရံ စေဝ ဇိဏ္ဏဘာဝံ စ ဥပဂန္တွာ ပါဒပုဉ္ဆနစောဠကံ ဟုတွာ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဆဍ္ဍနီယံ ဘဝိဿတိ၊ သစေ ပနဿ သာမိကော ဘဝေယျ၊ နာဿ ဧဝံ ဝိနဿိတုံ ဒဒေယျာ”တိ ဧဝံ အသာမိကဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခဏေန, “အနဒ္ဓနိယံ ဣဒံ တာဝကာလိက”န္တိ ဧဝံ တာဝကာလိကတာပစ္စဝေက္ခဏေန စ။ ယထာ စ စီဝရေ၊ ဧဝံ ပတ္တာဒီသုပိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာတိ ဧတ္ထ ယော ပုဂ္ဂလော ဂိဟီ ဝါ အတ္တနော ပုတ္တဓီတာဒိကေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အတ္တနော အန္တေဝါသိကသမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကေ[1] မမာယတိ၊ သဟတ္ထေနေဝ နေသံ ကေသစ္ဆေဒနသူစိကမ္မစီဝရဓောဝနရဇနပတ္တပစနာဒီနိ ကရောတိ၊ မုဟုတ္တမ္ပိ အပဿန္တော “အသုကော သာမဏေရော ကုဟိံ, အသုကော ဒဟရော ကုဟိ”န္တိ ဘန္တမိဂေါ ဝိယ ဣတော စိတော စ အာလောကေတိ၊ အညေန ကေသစ္ဆေဒနာဒီနံ အတ္ထာယ “မုဟုတ္တံ တာဝ အသုကံ ပေသေထာ”တိ ယာစီယမာနောပိ “အမှေပိ တံ အတ္တနော ကမ္မံ န ကာရေမ၊ တုမှေ တံ ဂဟေတွာ ကိလမေဿထာ”တိ န ဒေတိ။ အယံ **သတ္တကေလာယနော** နာမ။ ယော ပန ပတ္တစီဝရထာလကကတ္တရယဋ္ဌိအာဒီနိ မမာယတိ၊ အညဿ ဟတ္ထေန ပရာမသိတုမ္ပိ န ဒေတိ၊ တာဝကာလိကံ ယာစိတော “မယမ္ပိ ဣဒံ မမာယန္တာ[2] န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ တုမှာကံ ကိံ ဒဿာမာ”တိ ဝဒတိ။ အယံ **သင်္ခါရကေလာယနော** နာမ။ ယော ပန တေသု ဒွီသုပိ ဝတ္ထူသု မဇ္ဈတ္တော ဥဒါသိနော။ အယံ **သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တော** နာမ။ ဣတိ အယံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဧဝရူပံ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနံ ပုဂ္ဂလံ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ, သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလံ သေဝန္တဿာပိ, ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု တဒုပ္ပါဒနတ္ထံ နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ပနဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘာဝနာပါရိပူရီ ဟောတီတိ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ, ပရဿ ဝါ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ

၁-အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကသမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကေ (သျာ) ၂-နောယန္တာ (က)

ပရိဂ္ဂဏှိတွာ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ နိဗ္ဗတ္တိနိရောဓဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ ဗောဇ္ဈင်္ဂပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုသစ္စပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ ဧဝံ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန ဓမ္မာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ ဣဒါနိ စတုသစ္စဝသေန ဝိဘဇိတုံ **ပုန စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ**တိ ဌပေတွာ တဏှံ တေဘူမကေ ဓမ္မေ “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ယထာသဘာဝတော ပဇာနာတိ၊ တဿေဝ ခေါ ပန ဒုက္ခဿ ဇနိကံ သမုဋ္ဌာပိကံ ပုရိမတဏှံ “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိံ နိဗ္ဗာနံ “အယံ ဒုက္ခနိရောဓော”တိ၊ ဒုက္ခပရိဇာနနံ သမုဒယပဇဟနံ နိရောဓသစ္ဆိကရဏံ အရိယမဂ္ဂံ “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ”တိ ယထာသဘာဝတော ပဇာနာတီတိ အတ္ထော။ အဝသေသာ အရိယသစ္စကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာယေဝ။

ဣတိ **အဇ္ဈတ္တံ ဝါ**တိ ဧဝံ အတ္တနော ဝါ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ, ပရဿ ဝါ, ကာလေန ဝါ အတ္တနော, ကာလေန ဝါ ပရဿ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဝယာ ပနေတ္ထ စတုန္နံ သစ္စာနံ ယထာသမ္ဘဝတော ဥပ္ပတ္တိနိဝတ္တိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဝလဉှိ ဣဓ စတုသစ္စပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ ဒုက္ခသစ္စန္တိ ဧဝံ ယောဇနံ ကတွာ သစ္စပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော နိယျာနမုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

စတုသစ္စပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧတ္တာဝတာ အာနာပါနံ စတုဣရိယာပထံ စတုသမ္ပဇညံ ဒွတ္တိံသာကာရံ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ နဝသိဝထိကာ ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာနုပဿနာ နီဝရဏပရိဂ္ဂဟော ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော အာယတနပရိဂ္ဂဟော ဗောဇ္ဈင်္ဂပရိဂ္ဂဟော သစ္စပရိဂ္ဂဟောတိ ဧကဝီသတိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဝုတ္တာနိ။ တေသု အာနာပါနံ ဒွတ္တိံသာကာရော နဝသိဝထိကာတိ ဧကာဒသ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဟောန္တိ။ ဒီဃဘာဏကမဟာသီဝတ္ထေရော ပန "နဝသိဝထိကာ အာဒီနဝါနုပဿနာဝသေန ဝုတ္တာ"တိ အာဟ။ တသ္မာ တဿ မတေန ဒွေယေဝ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ သေသာနိ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနိ။ ကိံ ပနေတေသု သဗ္ဗေသု အဘိနိဝေသော ဇာယတီတိ။ န ဇာယတိ။ ဣရိယာပထသမ္ပဇညနီဝရဏဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ဟိ အဘိနိဝေသော န ဇာယတိ၊ သေသေသု ဇာယတီတိ။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ "ဧတေသုပိ အဘိနိဝေသော ဇာယတိ၊ အယဉှိ အတ္ထိ နု ခေါ မေ စတ္တာရော ဣရိယာပထာ၊ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ စတုသမ္ပဇညံ၊ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ ပဉ္စနီဝရဏာ၊ ဥဒါဟု နတ္ထိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဥဒါဟု နတ္ထီတိ ဧဝံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ အဘိနိဝေသော ဇာယတီ"တိ။

၁၃၇။ **ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ**တိ ယော ဟိ ကောစိ[၁] ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ။ **ဧဝံ ဘာဝေယျာ**တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝုတ္တေန ဘာဝနာနုက္ကမေန ဘာဝေယျ။ **ပါဋိကင်္ခံ**န္တိ ပဋိကင်္ခိတဗ္ဗံ၊ အဝဿံဘာဝီတိ အတ္ထော။ **အညာ**တိ အရဟတ္တံ။ **သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ**တိ ဥပါဒါနသေသေ ဝါ သတိ အပရိက္ခီဏေ။ **အနာဂါမိတာ**တိ အနာဂါမိဘာဝေါ။

ဧဝံ သတ္တန္နံ ဝဿာနံ ဝသေန သာသနဿ နိယျာနိကဘာဝံ ဒဿေတွာ ပုန တတော အပ္ပတရေပိ ကာလေ ဒဿေန္တော "တိဋ္ဌန္တု ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိမာဟ။ သဗ္ဗမ္ပိ စေတံ မဇ္ဈိမဿေဝ နေယျပုဂ္ဂလဿ[၂] ဝသေန ဝုတ္တံ။ တိက္ခပညံ ပန သန္ဓာယ "ပါတော အနုသိဋ္ဌော သာယံ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ၊ သာယံ အနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတီ"တိ[၃] ဝုတ္တံ။

၁-ယော ကောစိ (သီ၊ သျာ)

၂-ဝေနေယျပုဂ္ဂလဿ (သဗ္ဗတ္ထ)၊ တိက္ခပညံ ပနာတိအာဒိဝစနေန မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသကေ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တဋ္ဌကထာ စ မနသိကာတဗ္ဗာ။ ၃-မ ၂-၃၀၀-ပိဋ္ဌေ။

ဣတိ ဘဂဝါ “ဧဝံနိယျာနိကံ ဘိက္ခဝေ မမ သာသန”န္တိ ဒဿေတွာ ဧက- ဝီသတိယာပိ ဌာနေသု အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသိတံ ဒေသနံ နိယျာတေန္တော “ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ။ပ။ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ”န္တိ အာဟ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သတိပဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂—သီဟနာဒဝဂ္ဂ

၁-စူဠသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၉။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စူဠသီဟနာဒသုတ္တံ[၁]။ ယသ္မာ ပနဿ အတ္ထုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ၊ တသ္မာ တံ ဒဿေတွာ စဿ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံ ကရိဿာမ။ ကတရာယ ပန ဣဒံ အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ နိက္ခိတ္တန္တိ။ လာဘသက္ကာရပစ္စယာ တိတ္ထိယပရိဒေဝိတေ။ ဘဂဝတော ကိရ ဓမ္မဒါယာဒသုတ္တေ ဝုတ္တနယေန မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ စတုပ္ပမာဏိကော ဟိ အယံ လောကသန္နိဝါသော၊ ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္နော, ဃောသပ္ပမာဏော ဃောသပ္ပသန္နော, လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္နော, ဓမ္မပ္ပမာဏော ဓမ္မပ္ပသန္နောတိ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝသေန စတုဓာ ဌိတော။

တေသံ ဣဒံ နာနာကရဏံ—ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္နော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အာရောဟံ ဝါ ပဿိတွာ ပရိဏာဟံ ဝါ ပဿိတွာ သဏ္ဌာနံ ဝါ ပဿိတွာ ပါရိပူရိံ ဝါ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္နော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဃောသပ္ပမာဏော ဃောသပ္ပသန္နော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရဝဏ္ဏနာယ ပရထောမနာယ ပရပသံသနာယ ပရဝဏ္ဏဟာရိကာယ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဃောသပ္ပမာဏော ဃောသပ္ပသန္နော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္နော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော စီဝရလူခံ ဝါ ပဿိတွာ ပတ္တလူခံ ဝါ ပဿိတွာ သေနာသနလူခံ ဝါ ပဿိတွာ ဝိဝိဓံ ဝါ ဒုက္ကရကာရိကံ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္နော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မပ္ပမာဏော ဓမ္မပ္ပသန္နော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သီလံ ဝါ ပဿိတွာ သမာဓိံ ဝါ ပဿိတွာ ပညံ ဝါ ပဿိတွာ တတ္ထ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသာဒံ ဇနေတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မပ္ပမာဏော ဓမ္မပ္ပသန္နောတိ။

၁-စုလ္လသီဟနာဒသုတ္တံ (သျာ)

ဣမေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ရူပပ္ပမာဏောပိ ဘဂဝတော အာရောဟပရိဏာဟသဏ္ဌာနပါရိပူရိဝဏ္ဏပေါက္ခရတံ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနပ္ပဋိမဏ္ဍိတတ္တာ နာနာရတနစိတ္တမိဝ သုဝဏ္ဏမဟာပဋ္ဋံ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏသမာကိဏ္ဏတာယ တာရာဂဏသမုဇ္ဇလံ ဝိယ ဂဂနတလံ သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လံ ဝိယ စ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓံ ပါရိစ္ဆတ္တကံ အဋ္ဌာရသရတနုဗ္ဗေဓံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခေပံ သဿိရိကံ အနောပမသရီရံ ဒိသွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။

ဃောသပ္ပမာဏောပိ ဘဂဝတာ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော ပူရိတာ၊ အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂေါ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂေါ အတ္တပရိစ္စာဂေါ[1] နယနပရိစ္စာဂေါ စ ကတောတိ အာဒိနာ နယေန ပဝတ္တံ ဃောသံ သုတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။

လူခပ္ပမာဏောပိ ဘဂဝတော စီဝရလူခံ ဒိသွာ "သစေ ဘဂဝါ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿ၊ ကာသိကဝတ္ထမေဝ အဓာရယိဿ။ ပဗ္ဗဇိတွာ ပနာနေန သာဏပံသုကူလစီဝရေန သန္တုဋ္ဌမာနေန ဘာရိယံ ကတ"န္တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။ ပတ္တလူခမ္ပိ ဒိသွာ "ဣမိနာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တေန ရတ္တဝရသုဝဏ္ဏဘာဇနေသု စက္ကဝတ္တိဘောဇနာရဟံ သုဂန္ဓသာလိဘောဇနံ ပရိဘုတ္တံ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ ပန ပါသာဏမယံ ပတ္တံ အာဒါယ ဥစ္စနီစကုလဒွါရေသု သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ လဒ္ဓပိဏ္ဍိယာလောပေန သန္တုဋ္ဌမာနော ဘာရိယံ ကရောတီ"တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။ သေနာသနလူခံ ဒိသွာပိ "အယံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တော တိဏ္ဏံ ဥတူနံ အနုစ္ဆဝိကေသု တီသု ပါသာဒေသု တိဝိဓနာဋကပရိဝါရော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဝိယ ရဇ္ဇသိရိံ အနုဘဝိတွာ ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂတော ရုက္ခမူလသေနာသနာဒီသု ဒါရုဖလကသိလာပဋ္ဋပိဋ္ဌမဉ္စကာဒီဟိ သန္တုဋ္ဌမာနော[2] ဘာရိယံ ကရောတီ"တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။ ဒုက္ကရကာရိကမဿ ဒိသွာပိ "ဆဗ္ဗဿာနိ နာမ မုဂ္ဂယူသကုလတ္ထယူသဟရေဏုယူသာဒီနံ ပသဋ္ဌမတ္တေန ယာပေဿတိ၊ အပ္ပါဏကံ ဈာနံ[3] ဈာယိဿတိ၊ သရီရေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခော ဝိဟရိဿတိ၊ အဟော ဒုက္ကရကာရကော ဘဂဝါ"တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ။

၁-ဓနပရိစ္စာဂေါ (သျာ)

၂-....ဗိဒလမဉ္စကာဒီသု သယမာနော (သီ) ....ဝိဒလမဉ္စကာဒီဟိ သန္တုဋ္ဌမာနော (သျာ)

၃-အပါဏကဈာနံ (သျာ၊ က)

ဓမ္မပ္ပမာဏောပိ ဘဂဝတော သီလဂုဏံ သမာဓိဂုဏံ ပညာဂုဏံ ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိသမ္ပဒံ အဘိညာပါရိပူရိံ ယမကပါဋိဟာရိယံ ဒေဝေါရောဟဏံ ပါထိကပုတ္တဒမနာဒီနိ[1] စ အနေကာနိ အစ္ဆရိယာနိ ဒိသွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေယေဝ ပသီဒတိ၊ တေ ဧဝံ ပသန္နာ ဘဂဝတော မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ အဘိဟရန္တိ။ တိတ္ထိယာနံ ပန ဗာဝေရုဇာတကေ ကာကဿ ဝိယ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိတ္ထ။ ယထာဟ—

“အဒဿနေန မောရဿ၊ သိခိနော မဉ္ဇုဘာဏိနော။
ကာကံ တတ္ထ အပူဇေသုံ၊ မံသေန စ ဖလေန စ။

ယဒါ စ သရသမ္ပန္နော၊ မောရော ဗာဝေရုမာဂမာ[2]။
အထ လာဘော စ သက္ကာရော၊ ဝါယသဿ အဟာယထ။

ယာဝ နုပ္ပဇ္ဇတီ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မရာဇာ ပဘင်္ကရော။
တာဝ အညေ အပူဇေသုံ၊ ပုထူ သမဏဗြာဟ္မဏေ။

ယဒါ စ သရသမ္ပန္နော၊ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မမဒေသယိ။
အထ လာဘော စ သက္ကာရော၊ တိတ္ထိယာနံ အဟာယထာ”တိ[3]။

တေ ဧဝံ ပဟီနလာဘသက္ကာရာ ရတ္တိံ ဧကဒွင်္ဂုလမတ္တံ ဩဘာသေတွာပိ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ ဟတပ္ပဘာ အဟေသုံ။

ယထာ ဟိ ခဇ္ဇောပနကာ၊ ကာဠပက္ခမှိ ရတ္တိယာ။
နိဒဿယန္တိ ဩဘာသံ၊ ဧတေသံ ဝိသယော ဟိ သော။

ယဒါ စ ရသ္မိသမ္ပန္နော၊ အဗ္ဘုဒေတိ ပဘင်္ကရော။
အထ ခဇ္ဇုပသံဃာနံ[4]၊ ပဘာ အန္တရဓာယတိ။

ဧဝံ ခဇ္ဇုပသဒိသာ၊ တိတ္ထိယာပိ ပုထူ ဇနာ။
ကာဠပက္ခူပမေ လောကေ၊ ဒီပယန္တိ သကံ ဂုဏံ။

ယဒါ စ ဗုဒ္ဓေါ လောကသ္မိံ၊ ဥဒေတိ အမိတပ္ပဘော။
နိပ္ပဘာ တိတ္ထိယာ ဟောန္တိ၊ သူရိယေ ခဇ္ဇုပကာ ယထာတိ။

တေ ဧဝံ နိပ္ပဘာ ဟုတွာ ကစ္ဆုပိဠကာဒီဟိ ကိလိဋ္ဌသရီရာ ပရမပါရိဇုညပတ္တာ ယေန ဗုဒ္ဓေါ ယေန ဓမ္မော ယေန သံဃော ယေန စ မဟာဇနော သန္နိပါတော၊

၁-ပါဋိကပုတ္တဒမနာဒီနိ (သျာ) ၂-ပါဝေရုမာဂမာ (က)
၃-ခု ၅-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခဇ္ဇုပသံဃာနံ (သီ)

တေန တေန ဝဏ္ဏာ အန္တရဝီထိယမ္ပိ သိဃာဋကေပိ စတုက္ကေပိ သဘာယမ္ပိ ဌတွာ ပရိဒေဝန္တိ—

"ကိံ ဘော သမဏောယေဝ ဂေါတမော သမဏော၊ မယံ အသမဏာ။ သမဏဿေဝ ဂေါတမဿ သာဝကာ သမဏာ၊ အမှာကံ သာဝကာ အသမဏာ။ သမဏဿေဝ ဂေါတမဿ, သာဝကာနဉ္စဿ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ၊ န အမှာကံ,သာဝကာနဉ္စ နော ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။နနု သမဏောပိ ဂေါတမော သမဏော၊ မယမ္ပိ သမဏာ။ သမဏဿပိ ဂေါတမဿ သာဝကာ သမဏာ၊ အမှာကမ္ပိ သာဝကာ သမဏာ။ သမဏဿပိ ဂေါတမဿ သာဝကာနံ စဿ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ၊ အမှာကမ္ပိ [၁]သာဝကာနံ စ နော ဒိန္နံ မဟပ္ဖလမေဝ။ သမဏဿပိ ဂေါတမဿ သာဝကာနဉ္စဿ ဒေထ ကရောထ၊ အမှာကမ္ပိ သာဝကာနဉ္စ နော ဒေထ[၁] သက္ကရောထ။ နနု သမဏော ဂေါတမော ပုရိမာနိ ဒိဝသာနိ ဥပ္ပန္နော၊ မယံ ပန လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေယေဝ ဥပ္ပန္နာ"တိ။

ဇေံ နာနပ္ပကာရံ ဝိရဝန္တိ။ အထ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယောတိ စတဿော ပရိသာ တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ "တိတ္ထိယာ ဘန္တေ ဧဒဒိဒဉ္စ ကထေန္တီ"တိ။ တံ သုတွာ ဘဂဝါ "မာ တုမှေ ဘိက္ခဝေ တိတ္ထိယာနံ ဝစနေန 'အညတြ သမဏော အတ္ထိ'တိ သညိနော အဟုဝတ္ထာ"တိ ဝတွာ အညတိတ္ထိယေသု သမဏဘာဝံ ပဋိသေဓေန္တော ဣဓေဝ စ အနုဇာနန္တော ဣမိဿာ အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ **ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော**တိ ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။

တတ္ထ **ဣဓေဝါ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ သာသနေ။ အယံ ပန နိယမော သေသပဒေသုပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုတိယာဒယောပိ ဟိ သမဏာ ဣဓေဝ၊ န အညတ္ထ။ **သမဏော**တိ သောတာပန္နော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ "ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပဌမော သမဏော၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌမော သမဏော"တိ [၂]။

ဒုတိယောတိ သကဒါဂါမီ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ "ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ

၁-၁-သာဝကာနံ စ နော ဒေထ (က) ၂-အံ ၁-၅၆၀-ဝိဋ္ဌေ။

ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဟောတိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒုတိယော သမဏော"တိ[၁]။

တတိယောတိ အနာဂါမီ။ တေနေဝါဟ "ကတမော စ ဘိက္ခဝေ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော သမဏော"တိ[၁]။

စတုတ္ထောတိ အရဟာ။ တေနေဝါဟ "ကတမော စ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော သမဏော၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော သမဏော"တိ[၁]။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌကသမဏာဝ အဓိပ္ပေတာ။

သုညာတိ ရိတ္တာ တုစ္ဆာ။ **ပရပ္ပဝါဒါ**တိ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ, စတ္တာရော ဧကစ္စသဿတိကာ, စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာ, စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ, ဒွေ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ, သောဠသ သညီဝါဒါ, အဋ္ဌ အသညီဝါဒါ, အဋ္ဌ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ, သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ, ပဉ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ဣမေ သဗ္ဗေပိ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတာ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော, ဣတော ဗာဟိရာနံ ပရေသံ ဝါဒါ **ပရပ္ပဝါဒါ** နာမ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဣမေဟိ စတူဟိ ဖလဋ္ဌကသမဏေဟိ သုညာ၊ န ဟိ တေ ဧတ္ထ သန္တိ။ န ကေဝလဉ္စ ဧတေဟေဝ သုညာ၊ စတူဟိ ပန မဂ္ဂဋ္ဌကသမဏေဟိပိ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ အတ္ထာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကေဟိပီတိ ဒွါဒသဟိပိ သမဏေဟိ သုညာ ဧဝ။ ဣမမေဝ အတ္ထံ သန္ဓာယ ဘဂဝတာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ ဝုတ္တံ—

"ဧကူနတိံသော ဝယသာ သုဘဒ္ဒ၊
ယံ ပဗ္ဗဇိံ ကိံကုသလာနုဧသီ။
ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊
ယတော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော သုဘဒ္ဒ။
ဉာယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္တီ၊
ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ နတ္ထိ။

ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ၊ တတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ၊ စတုတ္ထောပိ သမဏော နတ္ထိ၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ"တိ[၂]။

---

၁ - အံ ၁-၅၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂- ဒီ ၂-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။

ဧတ္ထ ဟိ ပဒေသဝတ္တီတိ အာရုပ္ပဝိပဿကော အဓိပ္ပေတော၊ တသ္မာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ အာရုပ္ပဝိပဿကံ မဂ္ဂင်္ဂံ ဖလင်္ဂန္တိ တယောပိ ဧကတော ကတွာ သမဏောပိ နတ္ထီတိ အာဟ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ အာရုပ္ပဝိပဿကံ မဂ္ဂင်္ဂံ ဖလင်္ဂန္တိ တယောပိ ဧကတော ကတွာ ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထီတိ အာဟ။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ကသ္မာ ပနေတေ အညတ္ထ နတ္ထီတိ။ အခေတ္တတာယ။ ယထာ ဟိ န အာရဂ္ဂေ သာသပေါ တိဋ္ဌတိ၊ န ဥဒကပိဋ္ဌေ အဂ္ဂိ ဇလတိ၊ န ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဗီဇာနိ ရုဟန္တိ၊ ဧဝမေဝ ဗာဟိရေသု တိတ္ထာယတနေသု န ဣမေ သမဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣမသ္မိံယေဝ ပန သာသနေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကသ္မာ? ခေတ္တတာယ[၁]။ တေသံ[၂] အခေတ္တတာ စ ခေတ္တတာ[၃] စ အရိယမဂ္ဂဿ အဘာဝတော စ ဘာဝတော စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ၊ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ။ပ။ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ။ ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဣဓေဝ သုဘဒ္ဒ သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ”တိ[၄]။

ဧဝံ ယသ္မာ တိတ္ထာယတနံ အခေတ္တံ၊ သာသနံ ခေတ္တံ၊ တသ္မာ ယထာ သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ သုရကေသရကော[၅] သီဟော မိဂရာဇာ န သုသာနေ ဝါ သင်္ကာရကူဋေ ဝါ ပဋိဝသတိ၊ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတံ ပန ဟိမဝန္တံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ မဏိဂုဟာယံယေဝ ပဋိဝသတိ။ ယထာ စ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ န ဂေါစရိယဟတ္ထိကုလာဒီသု နဝသု နာဂကုလေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဆဒ္ဒန္တကုလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ ဝလာဟကော အဿရာဇာ န ဂဒြဘကုလေ ဝါ ဃောဋကကုလေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သိန္ဓုယာ တီရေ ပန သိန္ဓဝကုလေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ သဗ္ဗကာမဒဒံ မနောဟရံ မဏိရတနံ န

၁-သုခေတ္တတာယ (သျာ၊ က) ၂-သာ ပနေသာ (သီ၊ သျာ)

၃-သုခေတ္တတာ (သျာ၊ က) ၄-ဒီ ၂-၁၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဘာသုရကေသရသဋ္ဌော (သီ)

သက္ကာရကူဋေ ဝါ ပံသုပဗ္ဗတာဒီသု ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတဗ္ဘန္တရေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ တိမိရပိင်္ဂလော မစ္ဆရာဇာ န ခုဒ္ဒကပေါက္ခရဏီသု[1] ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿဂမ္ဘီရေ မဟာသမုဒ္ဒေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စ ဒိယဍ္ဎယောဇနသတိကော သုပဏ္ဏရာဇာ န ဂါမဒွါရေ ဧရဏ္ဍဝနာဒီသု ပဋိဝသတိ၊ မဟာသမုဒ္ဒံ ပန အဇ္ဈောဂါဟေတွာ သိမ္ဗလိဒဟဝနေယေဝ ပဋိဝသတိ။ ယထာ စ ဓတရဋ္ဌော သုဝဏ္ဏဟံသော န ဂါမဒွါရေ အာဝါဋ-ကာဒီသု ပဋိဝသတိ၊ နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝါရော ဟုတွာ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတေ-ယေဝ ပဋိဝသတိ။ ယထာ စ စတုဒ္ဒီပိဿရော စက္ကဝတ္တိရာဇာ န နီစကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသမ္ဘိန္နဇာတိခတ္တိယကုလေယေဝ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝံ ဣမေသု သမဏေသု ကောသမဏောပိ န အညတိတ္ထာယတနေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အရိယမဂ္ဂ-ပရိက္ခိတ္တေ ပန ဗုဒ္ဓသာသနေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟီ"တိ။

သမ္မာ သီဟနာဒံ နဒထာတိ ဧတ္ထ **သမ္မာ**တိ ဟေတုနာ နယေန ကာရဏေန။ **သီဟနာဒ**န္တိ သေဋ္ဌနာဒံ အဘီတနာဒံ အပ္ပဋိနာဒံ။ ဣမေသံ ဟိ[2] စတုန္နံ သမဏာနံ ဣဓေဝ အတ္ထိတာယ အယံ နာဒေါ သေဋ္ဌနာဒေါ နာမ ဟောတိ ဥတ္တမနာဒေါ။ "ဣမေ သမဏာ ဣဓေဝ အတ္ထီ"တိ ဝဒန္တဿ အညတော ဘယံ ဝါ အာသင်္ကာ ဝါ နတ္ထီတိ အဘီတနာဒေါ နာမ ဟောတိ။ "အမှာကမ္ပိ သာသနေ ဣမေ သမဏာ အတ္ထီ"တိ ပူရဏာဒီသု ဧကဿာပိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝတ္တုံ အသမတ္ထတာယ အယံ နာဒေါ အပ္ပဋိနာဒေါ နာမ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သီဟနာဒန္တိ သေဋ္ဌနာဒံ အဘီတနာဒံ အပ္ပဋိနာဒ"န္တိ။

၁၄၀။ **ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတီ**တိ ဣဒံ ခေါ ပန ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိ။ **ယံ အညတိတ္ထိယာ**တိ ယေန ကာရဏေန အညတိတ္ထိယာ။ ဧတ္ထ စ တိတ္ထံ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ တိတ္ထကရော ဇာနိတဗ္ဗော၊ တိတ္ထိယာ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ တိတ္ထိယသာဝကာ ဇာနိတဗ္ဗာ။ **တိတ္ထံ** နာမ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော။ ဧတ္ထ ဟိ သတ္တာ တရန္တိ ဥပ္ပလဝန္တိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ တိတ္ထန္တိ ဝုစ္စန္တိ။ တာသံ ဒိဋ္ဌီနံ ဥပ္ပါဒေတာ **တိတ္ထကရော** နာမ။ တဿ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိတာ **တိတ္ထိယာ** နာမ။ တေသံ ပစ္စယဒါယကာ **တိတ္ထိယသာဝကာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပရိဗ္ဗာဇကာ**တိ ဂိဟိဗန္ဓနံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇ္ဇုပဂတာ။ **အဿာသော**တိ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ ဥပတ္ထမ္ဘော။ **ဗလ**န္တိ ထာမော။ **ယေန တုမှေ**တိ ယေန အဿာသေန ဝါ ဗလေန ဝါ ဧဝံ ဝဒေထ။

၁-န အာဝါဋခုဒ္ဒကပေါက္ခရဏီသု (သီ၊ သျာ) ၂-ဣမေသံ (သီ)၊ ဣမေသန္တု (သျာ၊ က)

အတ္ထိ ခေါ နော အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနတိ ဧတ္ထ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ယော သော ဘဂဝါ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗကိလေသေ ဘဉ္ဇိတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တေန ဘဂဝတာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ အာသယာနုသယံ **ဇာနတာ၊** ဟတ္ထတလေ ဌပိတံ အာမလကံ ဝိယ သဗ္ဗံ ဉေယျဓမ္မံ **ပဿတာ။** အပိစ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီဟိ ဇာနတာ၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿတာ။ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ ဆဟိ ဝါ ပန အဘိညာဟိ ဇာနတာ၊ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတေန သမန္တစက္ခုနာ ပဿတာ။ သဗ္ဗဓမ္မဇာနနသမတ္ထာယ ပညာယ ဇာနတာ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ စက္ခုဝိသယာတီတာနိ တိရောကုဋ္ဋာဒိဂတာနိ ဝါပိ ရူပါနိ အတိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာ ပဿတာ။ အတ္တဟိတသာဓိကာယ သမာဓိပဒဋ္ဌာနာယ ပဋိဝေဓပညာယ ဇာနတာ၊ ပရဟိတသာဓိကာယ ကရုဏာ-ပဒဋ္ဌာနာယ ဒေသနာပညာယ ပဿတာ။ အရီနံ ဟတတ္တာ ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ စ **အရဟတာ၊** သမ္မာ သာမဉ္စ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။** အန္တရာယိကဓမ္မေ ဝါ ဇာနတာ၊ နိယျာနိကဓမ္မေ ပဿတာ။ ကိလေသာရီနံ ဟတတ္တာ အရဟတာ၊ သမ္မာ သာမံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာတိ ဧဝံ စတုဝေသာရဇ္ဇဝသေန စတူဟိ အာကာရေဟိ ထောမိတေန စတ္တာရော ဓမ္မာ အက္ခာတာ၊ ယေ မယံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနာ ဧဝံ ဝဒေမ၊ န ရာဇရာဇ-မဟာမတ္တာဒီနံ ဥပတ္ထမ္ဘံ ကာယဗလန္တိ။

သတ္ထရိ ပသာဒေါတိ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ"တိအာဒိနာ နယေန ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရန္တာနံ ဥပ္ပန္နပ္ပသာဒေါ။ **ဓမ္မေ ပသာဒေါ**တိ "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မဂုဏေ အနုဿရန္တာနံ ဥပ္ပန္န-ပ္ပသာဒေါ။ **သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ**တိ အရိယကန္တေသု သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ။ အရိယကန္တသီလာနိ နာမ **ပဉ္စသီလာနိ။** တာနိ ဟိ ဘဝန္တရဂတောပိ အရိယသာဝကော အတ္တနော အရိယသာဝကဘာဝံ အဇာနန္တောပိ န ဝီတိက္ကမတိ။ သစေပိ ဟိ နံ ကောစိ ဝဒေယျ "ဣမံ သကလံ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ခုဒ္ဒကမက္ခိကံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟီ"တိ၊ အဋ္ဌာနမေတံ၊ ယံ သော တဿ ဝစနံ ကရေယျ။ ဧဝံ အရိယာနံ သီလာနိ ကန္တာနိ ပိယာနိ မနာပါနိ။ တာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ"တိ။

သဟဓမ္မိကာ ခေါ ပနာတိ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာနာ သာမဏေရော သာမဏေရီ ဥပါသကော ဥပါသိကာတိ ဧတေ သတ္တ **သဟဓမ္မစာရိနော။** ဧတေသု ဟိ ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သဟဓမ္မံ စရတိ သမာနသိက္ခတာယ။

တထာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ။ပ။ ဥပါသိကာ ဥပါသိကာဟိ၊ သောတာပန္နော သောတာပန္နေဟိ၊ သကဒါဂါမီ။ပ။ အနာဂါမီဟိ သဟဓမ္မံ စရတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗေပေတေ **သဟဓမ္မိကာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ အပိစေတ္ထ အရိယသာဝကာယေဝ အဓိပ္ပေတာ။ တေသံ ဟိ ဘဝန္တရေပိ မဂ္ဂဒဿနမ္ပိ ဝိဝါဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေ အစ္စန္တံ ဧကဓမ္မစာရိတာယ သဟဓမ္မိကာ။ ဣမိနာ "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော"တိအာဒိနာ နယေန သံဃံ အနုဿရန္တာနံ ဥပ္ပန္နပ္ပသာဒေါ ကထိတော။ ဧတ္တာဝတာ စတ္တာရိ သောတာပန္နဿ အင်္ဂါနိ ကထိတာနိ ဟောန္တိ။

ဣမေ ခေါ နော အာဝုသောတိ အာဝုသော ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ တေန ဘဂဝတာ အမှာကံ အဿာသော စေဝ ဗလဉ္စာတိ အက္ခာတာ၊ ယေ မယံ အတ္တနိ သမ္ပဿမာနာ ဧဝံ ဝဒေမ။

၁၄၃။ **ယော အမှာကံ သတ္ထာ**တိ ဣမိနာ ပူရဏကဿပါဒိကေ ဆ သတ္ထာရော အပဒိသန္တိ။ ယထာ ပန ဣဒါနိ သာသနေ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒိသု "အမှာကံ အာစရိယော, အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော"တိ ဂေဟသိတပေမံ ဟောတိ။ ဧဝရူပံ ပေမံ သန္ဓာယ "သတ္ထရိ ပသာဒေါ"တိ ဝဒန္တိ။ ထေရော ပနာဟ "ယသ္မာ သတ္ထာ နာမ န ဧကော, န ဒွိန္နံ ဟောတိ၊ သဒေဝကဿ လောကဿ ဧကောဝ သတ္ထာ၊ တသ္မာ တိတ္ထိယာ 'အမှာကံ သတ္ထာ'တိ ဧကပဒေနေဝ သတ္ထာရံ ဝိသုံ ကတွာ ဣမိနာဝ ပဒေန ဝိရုဒ္ဓါ ပရာဇိတာ"တိ။ **ဓမ္မေ ပသာဒေါ**တိ ဣဒံ ပန ယထာ ဣဒါနိ သာသနေ "အမှာကံ ဒီဃနိကာယော အမှာကံ မဇ္ဈိမနိကာယော"တိ မမာယန္တိ၊ ဧဝံ အတ္တနော အတ္တနော ပရိယတ္တိဓမ္မေ ဂေဟသိတပေမံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **သီလေသူ**တိ အဇသီလဂေါသီလမေဏ္ဍကသီလကုက္ကုရသီလာဒိသု။ **ဣဓ နော အာဝုသော**တိ ဧတ္ထ **ဣဓာ**တိ ပသာဒံ[1] သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **ကော အဓိပ္ပယာသော**တိ ကော အဓိကပ္ပယောဂေါ။ **ယဒိဒ**န္တိ ယံ ဣဒံ တုမှာကံ စေဝ အမှာကံ စ နာနာကရဏံ ဝဒေယျာထ၊ တံ ကိံ နာမ။ တုမှာကမ္ပိ ဟိ စတူသု ဌာနေသု ပသာဒေါ၊ အမှာကမ္ပိ။ နနု ဧတသ္မိံ ပသာဒေ[2] တုမှေ စ အမှေ စ ဒွေဓာ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဧကသဒိသာတိ ဝါစာယ သမဓုရာ ဟုတွာ အဋ္ဌံသု။

အထ နေသံ တံ သမဓုရတံ ဘိန္ဒန္တော ဘဂဝါ **ဧဝံဝါဒိနော**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧကာ နိဋ္ဌာ**တိ ယာ တဿ ပသာဒဿ ပရိယောသာန-

---

၁-သာသနံ (က)

၂-ဧကသ္မိံ ပသာဒေါ (သျာ၊ က)

ဘူတာ နိဋ္ဌာ၊ ကိံ သာ ဧကာ၊ ဥဒါဟု ပုထူတိ ဧဝံ ပုဋ္ဌထာတိ ဝဒတိ။ ယသ္မာ ပန တသ္မိံ တသ္မိံ သမယေ နိဋ္ဌံ အပညပေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ ဟိ ဗြဟ္မလောကော နိဋ္ဌာ၊ မဟာတာပသာနံ အာဘဿရာ၊ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ သုဘကိဏှာ၊ အာဇီဝကာနံ “အနန္တမာနသော”တိ ဧဝံ ပရိကပ္ပိတော အသညီ-ဘဝေါ။ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပန အရဟတ္တံ နိဋ္ဌာ။ သဗ္ဗေဝ စေတေ အရဟတ္တမေဝ နိဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ။ ဒိဋ္ဌိဝသေန ပန ဗြဟ္မလောကာဒီနိ ပညပေန္တိ။ တသ္မာ အတ္တနော အတ္တနော လဒ္ဓိဝသေန ဧကမေဝ နိဋ္ဌံ ပညပေန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ ဘဂဝါ **သမ္မာ ဗျာကရမာနာ**တိအာဒိမာဟ။

ဣဒါနိ ဘိက္ခုနမ္ပိ ဧကာ နိဋ္ဌာ၊ တိတ္ထိယာနမ္ပိ ဧကာ နိဋ္ဌာတိ ဌိသု အန္တရကာရ-ကေသု ဝိယ ဌိတေသု ဘဂဝါ အနုယောဂဝတ္တံ ဒဿေန္တော **သာ ပနာဝုသော နိဋ္ဌာ သရာဂဿ၊ ဥဒါဟု ဝီတရာဂဿာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယသ္မာ ရာဂရတ္တာဒီနံ နိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထိ။ ယဒိ သိယာ၊ သောဏသိင်္ဂါလာဒီနမ္ပိ သိယာတိ ဣမံ ဒေါသံ ပဿန္တာနံ တိတ္ထိယာနံ “ဝီတရာဂဿ အာဝုသော သာ နိဋ္ဌာ”တိ-အာဒိနာ နယေန ဗျာကရဏံ ဒဿိတံ။

တတ္ထ **ဝိဒ္ဒသုနော**တိ ပဏ္ဍိတဿ။ **အနုရုဒ္ဓပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ**တိ ရာဂေန အနုရုဒ္ဓဿ ကောဓေန ပဋိဝိရုဒ္ဓဿ။ **ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနော**တိ ဧတ္ထ အာရမန္တိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော။ ပပဉ္စော အာရာမော အဿာတိ **ပပဉ္စာ-ရာမော**။ ပပဉ္စေ[၁] ရတိ အဿာတိ **ပပဉ္စရတိ**။ **ပပဉ္စော**တိ စ မတ္တပမတ္တာ-ကာရဘာဝေန ပဝတ္တာနံ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဣဓ ပန တဏှာဒိဋ္ဌိယောဝ အဓိပ္ပေတာ။ **သရာဂဿာ**တိအာဒီသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဧကောဝ ကိလေသော အာဂတော။ တဿ အာကာရတော နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သရာဂဿာ**တိ ဟိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဝသေန ဂဟိတော။ **သတဏှဿာ**တိ ဘဝတဏှာဝသေန။ **သဥပါဒါနဿာ**တိ ဂဟဏ-ဝသေန။ **အနုရုဒ္ဓပ္ပဋိဝိရုဒ္ဓဿာ**တိ ယုဂဂ္ဂါဟဝသေန။ **ပပဉ္စာရာမဿာ**တိ ပပဉ္စုပ္ပတ္တိ-ဒဿနဝသေန။ **သရာဂဿာ**တိ ဝါ ဧတ္ထ အကုသလမူလဝသေန ဂဟိတော။ **သတဏှဿာ**တိ ဧတ္ထ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနဒဿနဝသေန။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ထေရော ပနာဟ “ကသ္မာ ဧဝံ ဝိဒ္ဓံသေထ၊ ဧကောယေဝ ဟိ အယံ လောဘော ရဇ္ဇနဝသေန ရာဂေါတိ ဝုတ္တော။ တဏှာယနဝသေန **တဏှာ**။ ဂဟဏဋ္ဌေန **ဥပါဒါနံ**။ ယုဂဂ္ဂါဟဝသေန **အနုရောဓပဋိဝိရောဓော**။ ပပဉ္စုပ္ပတ္တိဒဿနဋ္ဌေန **ပပဉ္စော**”တိ။

၁-ပပဉ္စော (က)

၁၄၂။ ဣဒါနိ ဣမေသံ ကိလေသာနံ မူလဘူတံ ဒိဋ္ဌိဝါဒံ ဒဿေန္တော **ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိယောတိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဘဝဒိဋ္ဌီ**တိ သဿတဒိဋ္ဌိ။ **ဝိဘဝဒိဋ္ဌီ**တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ **ဘဝဒိဋ္ဌိံ အလ္လီနာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန သဿတဒိဋ္ဌိံ အလ္လီနာ။ **ဥပဂတာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနေဝ ဥပဂတာ။ **အဇ္ဈောသိတာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေနေဝ အနုပဝိဋ္ဌာ။ **ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယာ တေ ပဋိဝိရုဒ္ဓါ**တိ တေ သဗ္ဗေ ဥစ္ဆေဒဝါဒီဟိ သဒ္ဓိံ "တုမှေ အန္ဓဗာလာ န ဇာနာထ၊ သဿတော အယံ လောကော၊ နာယံ လောကော ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ"တိ ပဋိဝိရုဒ္ဓါ နိစ္စံ ကလဟဘဏ္ဍနပသုတာ ဝိဟရန္တိ။ ဒုတိယဝါရေပိ ဧသေဝ နယော။

သမုဒယဉ္စာတိအာဒီသု ဒွေ ဒိဋ္ဌီနံ သမုဒယာ ခဏိကသမုဒယော ပစ္စယသမုဒယော စ။ **ခဏိကသမုဒယော** ဒိဋ္ဌီနံ နိဗ္ဗတ္တိ။ **ပစ္စယသမုဒယော** အဋ္ဌ ဌာနာနိ။ သေယျထိဒံ၊ ခန္ဓာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ အဝိဇ္ဇာပိ၊ ဖဿောပိ၊ သညာပိ၊ ဝိတက္ကောပိ၊ အယောနိသောမနသိကာရောပိ၊ ပါပမိတ္တောပိ၊ ပရတောဃောသောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။ "ခန္ဓာ ဟေတု ခန္ဓာ ပစ္စယော ဒိဋ္ဌီနံ ဥပါဒါယ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ ဧဝံ ခန္ဓာပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဖဿော၊ သညာ၊ ဝိတက္ကော၊ အယောနိသောမနသိကာရော၊ ပါပမိတ္တော၊ ပရတောဃောသော ဟေတု ပရတောဃောသော ပစ္စယော ဒိဋ္ဌီနံ ဥပါဒါယ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ ဧဝံ ပရတောဃောသောပိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနံ"[၁]။ အတ္ထင်္ဂမာပိ ဒွေယေဝ ခဏိကတ္ထင်္ဂမော ပစ္စယတ္ထင်္ဂမော စ။ **ခဏိကတ္ထင်္ဂမော** နာမ ခယော ဝယော ဘေဒေါ ပရိဘေဒေါ အနိစ္စတာ အန္တရဓာနံ။ **ပစ္စယတ္ထင်္ဂမော** နာမ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဟိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနသမုဂ္ဃါတောတိ ဝုတ္တော။

အဿာဒန္တိ ဒိဋ္ဌိမူလကံ အာနိသံသံ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ယံဒိဋ္ဌိကော သတ္ထာ ဟောတိ၊ တံဒိဋ္ဌိကာ သာဝကာ ဟောန္တိ။ ယံဒိဋ္ဌိကာ သတ္ထာရံ သာဝကာ သက္ကရောန္တိ၊ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ မာနေန္တိ၊ ပူဇေန္တိ၊ လဘန္တိ တတောနိဒါနံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော"တိ။ **အာဒီနဝ**န္တိ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏမူလကံ ဥပဒ္ဒဝံ။ သော ဝဂ္ဂုလိဝတံ[၂] ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနံ ကဏ္ဋကာပဿယတာ ပဉ္စာတပတပ္ပနံ[၃] သာနုပပါတပတနံ[၄] ဂေါသမဿုလုဉ္စနံ အပ္ပါဏကံ ဈာနန္တိ-အာဒီနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နိဿရဏ**န္တိ ဒိဋ္ဌီနံ နိဿရဏံ နာမ နိဗ္ဗာနံ။

၁-ခု ၉-၁၃၂-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။ ၂-ဝဂ္ဂုလိဝတ္တံ (သျာ)
၃-ပဉ္စတာပတပ္ပနံ (သီ) ၄-မရုပ္ပပါတပတနံ (သီ၊ သျာ)

ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တီတိ ယေ ဧတံ သဗ္ဗံ ယထာသဘာဝံ န ဇာနန္တိ။ **န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ**တိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခတော န ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမိနာ ဧတေသံ နိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ**တိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခတော ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမိနာ ဧတေသံ နိဋ္ဌာ နာမ အတ္ထီတိ ဒွိန္နံ အဋ္ဋကာရကာနံ အဋ္ဋံ ဆိန္ဒန္တော ဝိယ သာသနသ္မိံယေဝ နိဋ္ဌာယ အတ္ထိတံ ပတိဋ္ဌပေတိ။

၁၆၃။ ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌိစ္ဆေဒနံ ဒဿေန္တော **စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဥပါဒါနာ-နီ**တိအာဒိမာဟ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာယေဝ။

သဗ္ဗုပါဒါနပရိညာဝါဒါ ပဋိဇာနမာနာတိ မယံ သဗ္ဗေသံ ဥပါဒါနာနံ ပရိညံ သမတိက္ကမံ ဝဒါမာတိ ဧဝံ ပဋိဇာနမာနာ။ **န သမ္မာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တီ**တိ သဗ္ဗေသံ ဥပါဒါနာနံ သမတိက္ကမံ သမ္မာ န ပညပေန္တိ။ ကေစိ ကာမုပါဒါ-နမတ္တဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ ကေစိ ဒိဋ္ဌုပါဒါနမတ္တဿ ပညပေန္တိ၊ ကေစိ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿာပိ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပန ပရိညံ ပညပေန္တော နာမ နတ္ထိ။ တေသံ ပန ဘေဒံ ဒဿေန္တော **ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တီ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဗ္ဗေပိ ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိယေဝ၊ ဆန္နဝုတိ ပါသဏ္ဍာပိ ဟိ “ကာမာ ခေါ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ”တိ ဝတ္ထုပဋိသေဝနံ ကာမံ ကပ္ပတီတိ န ပညပေန္တိ၊ အကပ္ပိယမေဝ ကတွာ ပညပေန္တိ။ ယေ ပန သေဝန္တိ၊ တေ ထေယျေန သေဝန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တီ”တိ။

ယသ္မာ “နတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒီနိ ဂဟေတွာ စရန္တိ။ “သီလေန သုဒ္ဓိ ဝတေန သုဒ္ဓိ ဘာဝနာယ သုဒ္ဓီ”တိ ဂဏှန္တိ၊ အတ္တပ္ပလဒ္ဓိံ န ပဇဟန္တိ၊ တသ္မာ န ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ, န သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ, န အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ **တံ ကိဿ ဟေတူ**တိ တံ အပညာပနံ ဧတေသံ ကိဿ ဟေတု ကိံ ကာရဏာ။ **ဣမာနိ ဟိ တေ ဘောန္တော**တိ ယသ္မာ တေ ဘောန္တော ဣမာနိ တီဏိ ကာရဏာနိ ယထာသဘာဝတော န ဇာနန္တီတိ အတ္ထော။ ယေ ပနေတ္ထ ဒွိန္နံ ပရိညာနံ ပညာပနကာရဏံ ဒိဋ္ဌိဉ္စေဝ သီလဗ္ဗတဉ္စ “ဧတံ ပဟာတဗ္ဗ”န္တိ ယထာ-သဘာဝတော ဇာနန္တိ။ တေ သန္ဓာယ ပရတော ဒွေ ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ယေ “အတ္ထိ ဒိန္န”န္တိအာဒီနိ ဂဏှန္တိ၊ တေ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ ယေ ပန “န သီလေန သုဒ္ဓိ၊ န ဝတေန သုဒ္ဓိ၊ န ဘာဝနာယ သုဒ္ဓီ”တိ ဂဏှန္တိ၊ တေ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေန္တိ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနဿ ပရိညံ ပန ကောစိ ပညပေတုံ န သက္ကောတိ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနောပိ ဟိ စန္ဒိမသူရိယေ

ပါဏိနာ ပရိမဇ္ဇိတွာ စရမာနာပိ စ တိတ္ထိယာ တိဿော ပရိညာ ပညပေန္တိ။ အတ္တဝါဒံ[၁] မုဉ္စိတုံ န သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ ပုနပ္ပုနံ ဝဋ္ဋသ္မိံယေဝ ပတန္တိ၊ ပထဝိဗိဇဂုစ္ဆနသသကော ဝိယ ဟိ ဇာတော။

တတြာယံ အတ္ထသလ္လာပိကာ ဥပမာ—ပထဝီ ကိရ သသကံ အာဟ "ဘော သသကာ"တိ။ သသကော အာဟ "ကော ဧသော"တိ။ "ကသ္မာ မမေဝ ဥပရိ သဗ္ဗဣရိယာပထေ ကပ္ပေန္တော ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တော မံ န ဇာနာသီ"တိ။ "သုဋ္ဌု တယာ အဟံ ဒိဋ္ဌော၊ မယာ အက္ကန္တဋ္ဌာနမ္ပိ အင်္ဂုလဂ္ဂေဟိ ဖုဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဝိဿဋ္ဌဥဒကံ အပ္ပမတ္တကံ၊ ကရီသံ ကတကဖလမတ္တံ။ ဟတ္ထိအဿာဒီဟိ ပန အက္ကန္တဋ္ဌာနမ္ပိ မဟန္တံ၊ ပဿာဝေါပိ နေသံ ဃဋမတ္တော ဟောတိ၊ ဥစ္စာရောပိ ပစ္ဆိမတ္တော ဟောတိ၊ အလံ မယှံ တယာ"တိ ဥပ္ပတိတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ ပတိတော။ တတော နံ ပထဝီ အာဟ "အရေ ဒူရံ ဂတောပိ နနု မယှံ ဥပရိယေဝ ပတိတောသီ"တိ။ သော ပုန တံ ဗိဇဂုစ္ဆန္တော ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ပတိတော၊ ဧဝံ ဝဿသဟဿမ္ပိ ဥပ္ပတိတွာ ပတမာနော သသကော ပထဝိံ မုဉ္စိတုံ န သက္ကောတိ။ ဧဝမေဝံ တိတ္ထိယာ သဗ္ဗုပါဒါနပရိညံ ပညပေန္တောပိ ကာမုပါဒါနာဒီနံ တိဏ္ဏံယေဝ သမတိက္ကမံ ပညပေန္တိ။ အတ္တဝါဒံ ပန မုဉ္စိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ အသက္ကောန္တာ ပုနပ္ပုနံ ဝဋ္ဋသ္မိံယေဝ ပတန္တီတိ။

ဧဝံ ယံ တိတ္ထိယာ သမတိက္ကမိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တဿ ဝသေန ဒိဋ္ဌိစ္ဆေဒဝါဒံ ဝတွာ ဣဒါနိ ပသာဒပစ္ဆေဒဝါဒံ ဒဿေန္တော **ဧဝရူပေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝိနယေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဓမ္မဝိနယေ**တိ ဓမ္မေ စေဝ ဝိနယေ စ၊ ဥဘယေနပိ အနိယျာနိကသာသနံ ဒဿေတိ။ "ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ သော န သမ္မဂ္ဂတော"တိ အနိယျာနိကသာသနမှိ ဟိ သတ္ထာ ကာလံ ကတွာ သီဟောပိ ဟောတိ၊ ဗျဂ္ဃေါပိ ဟောတိ၊ ဒီပိပိ အစ္ဆောပိ တရစ္ဆောပိ။ သာဝကာ ပနဿ မိဂါပိ သူကရာပိ ပသဒါပိ ဟောန္တိ၊ သော "ဣမေ မယှံ ပုဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာကာ ပစ္စယဒါယကာ"တိ ခန္တိံ ဝါ မေတ္တံ ဝါ အနုဒ္ဒယံ ဝါ အကတွာ တေသံ ဥပရိ ပတိတွာ လောဟိတံ ပိဝတိ၊ ထူလထူလမံသာနိပိ ခါဒတိ။ သတ္ထာ ဝါ ပန ဗိဠာရော ဟောတိ၊ သာဝကာ ကုက္ကုဋာ ဝါ မူသိကာ ဝါ။ အထ နေ ဝုတ္တနယေနေဝ အနုကမ္ပံ အကတွာ ခါဒတိ။ အထ ဝါ သတ္ထာ နိရယပါလော ဟောတိ၊ သာဝကာ နေရယိကသတ္တာ။ သော "ဣမေ မယှံ ပုဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာကာ ပစ္စယဒါယကာ"တိ အနုကမ္ပံ အကတွာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကရောတိ၊ အာဒိတ္တေပိ ရထေ ယောဇေတိ၊ အင်္ဂါရပဗ္ဗတမ္ပိ အာရောပေတိ၊ လောဟကုမ္ဘိယမ္ပိ

၁-အတ္တဝါဒုပါဒါနံ (သီ)

ဒိပတိ[၁]၊ အနေကေဟိပိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ သမ္ပယောဇေတိ။ သာဝကာ ဝါ ပန ကာလံ ကတွာ သီဟာဒယော ဟောန္တိ၊ သတ္ထာ မိဂါဒိသု အညတရော။ တေ “ဣမံ မယံ ပုဗ္ဗေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊ သတ္ထာ နော အယ”န္တိ တသ္မိံ ခန္တိံ ဝါ မေတ္တံ ဝါ အနုဒ္ဒယံ ဝါ အကတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ အနယဗျသနံ ပါပေန္တိ။ ဧဝံ အနိယျာနိကသာသနေ ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ၊ သော န သမ္မဂ္ဂတော ဟောတိ။ ကဉ္စိ ကာလံ ဂန္တွာပိ ပစ္ဆာ ဝိနဿတိယေဝ။

ယော ဓမ္မေ ပသာဒေါတိ အနိယျာနိကသာသနသ္မိံ ဟိ ဓမ္မေ ပသာဒေါ နာမ၊ ဥဂ္ဂဟိတပရိယာပုဋ္ဌ[၂]ဓာရိတဝါစိတမတ္တကေ တန္တိဓမ္မေ ပသာဒေါ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋမောက္ခော ပနေတ္ထ နတ္ထိ။ တသ္မာ ယော ဧတ္ထ ပသာဒေါ၊ သော ပုနပ္ပုနံ ဝဋ္ဋမေဝ ဂမ္ဘီရံ ကရောတီတိ သာသနသ္မိံ အသမ္မဂ္ဂတော အသဘာဝတော အက္ခာယတိ။

ယာ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာတိ ယာပိ စ အနိယျာနိကသာသနေ အဇသီလာဒီနံ ဝသေန ပရိပူရကာရိတာ၊ သာပိ ယသ္မာ ဝဋ္ဋမောက္ခံ ဘဝနိဿရဏံ န သမ္ပာပေတိ။ သမ္ပဇ္ဇမာနာ ပန တိရစ္ဆာနယောနိံ အာဝဟတိ၊ ဝိပစ္စမာနာ နိရယံ၊ တသ္မာ သာ န သမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ။ **ယာ သဟဓမ္မိကေသူ**တိ အနိယျာနိကသာသနသ္မိံ ဟိ ယေ သဟဓမ္မိကာ၊ တေသု ယသ္မာ ဧကစ္စေ ကာလံ ကတွာ သီဟာဒယောပိ ဟောန္တိ၊ ဧကစ္စေ မိဂါဒယော။ တတ္ထ သီဟာဒိဘူတာ “ဣမေ အမှာကံ သဟဓမ္မိကာ အဟေသု”န္တိ မိဂါဒိဘူတေသု ခန္တိအာဒီနိ အကတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ နေသံ မဟာဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တိ။ တသ္မာ ဧတ္ထ သဟဓမ္မိကေသု ပိယမနာပတာပိ အသမ္မဂ္ဂတာ အက္ခာယတိ။

ဣဒံ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ကာရဏဘာဝံ ဧကတော ကတွာ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ **တံ ကိဿ ဟေတု ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဟောတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဧဝံ ဟေတံ ဘိက္ခဝေ ဟောတိ၊ ယံ မယာ ဝုတ္တံ “ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ သော န သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတီ”တိအာဒိ၊ တံ ဧဝမေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တေ ပသာဒါဒယော ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ။ပ။ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေတိ၊ ဧတ္ထ ဟိ **ယထာ တန္တိ** ကာရဏတ္ထေ နိပါတော။ တတ္ထ **ဒုရက္ခာတေ**တိ ဒုက္ကထိတေ၊ ဒုက္ကထိတတ္တာယေဝ **ဒုပ္ပဝေဒိတေ**။ သော ပနေသ ယသ္မာ မဂ္ဂဖလတ္ထာယ န နိယျာတိ၊ တသ္မာ **အနိယျာနိကော**။ ရာဂါဒီနံ ဥပသမာယ အသံဝတ္တနတော **အနုပသမသံဝတ္တနိကော**။ န သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန

၁-လောဟကုမ္ဘိယံ သီရံ ဒိပတိ (သျာ)

၂-ဥဂ္ဂဟိတပရိယာပုဏိတ (သီ၊ သျာ)

သဗ္ဗညုနာ ပဝေဒိတောတိ **အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော**။ တသ္မိံ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။ ဧတ္တာဝတာ ဘဂဝါ တိတ္ထိယေသု ပသာဒေ သုရာပီတသိင်္ဂါလေ ပသာဒေ ဝိယ နိရတ္ထကောတိ ဒဿေတိ။

ဧကော ကိရ ကာဠသိင်္ဂါလော[1] ရတ္တိံ နဂရံ ပဝိဋ္ဌော သုရာဇလ္လိကံ ခါဒိတွာ ပုန္နာဂဝနေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော သူရိယုဂ္ဂမနေ ပဗုဇ္ဈိတွာ စိန္တေသိ “ဣမသ္မိံ ကာလေ န သက္ကာ ဂန္တုံ၊ ဗဟူ အမှာကံ ဝေရိနော၊ ဧကံ ဝဉ္စေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော ဧကံ ဗြာဟ္မဏံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဣမံ ဝဉ္စေဿာမီတိ “အယျ ဗြာဟ္မဏာ”တိ အာဟ။ ကော ဧသော ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသတီတိ။ အဟံ သာမိ ဣတော တာဝ ဧဟီတိ။ ကိံ ဘောတိ။ မံ ဗဟိဂါမံ နေဟိ၊ အဟံ တေ ဒွေ ကဟာပဏသတာနိ ဒဿာမီတိ။ သောပိ နယိဿာမီတိ တံ ပါဒေသု ဂဏှိ။ အရေ ဗာလ ဗြာဟ္မဏ န မယှံ ကဟာပဏာ ဆဍ္ဍိတကာ အတ္ထိ၊ ဒုလ္လဘာ ကဟာပဏာ၊ သာဓုကံ မံ ဂဏှာဟီတိ။ ကထံ ဘော ဂဏှာမီတိ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဂဏ္ဌိကံ ကတွာ အံသေ လဂ္ဂေတွာ ဂဏှာဟီတိ၊ ဗြာဟ္မဏော တံ တထာ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဒွါရ-သမီပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဧတ္ထ ဩတာရေမီတိ ပုစ္ဆိ။ ကတရဋ္ဌာနံ နာမ ဧတန္တိ။ မဟာဒွါရံ ဧတန္တိ။ အရေ ဗာလ ဗြာဟ္မဏ ကိံ တဝ ဉာတကာ အန္တရဒွါရေ ကဟာပဏံ ဌပေန္တိ၊ ပရတော မံ ဟရာတိ။ သော ပုနပ္ပုနံ ထောကံ ထောကံ ဂန္တွာ “ဧတ္ထ ဩတာရေမိ ဧတ္ထ ဩတာရေမီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန တဇ္ဇိတော[2] ခေမဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ဩတာရေဟီတိ ဝုတ္တော ဩတာရေတွာ သာဋကံ ဂဏှိ။ ကာဠသိင်္ဂါလော အာဟ “အဟံ တေ ဒွေ ကဟာပဏသတာနိ ဒဿာမီတိ အဝေါစံ၊ မယှံ ပန ကဟာပဏာ ဗဟူ၊ န ဒွေ ကဟာပဏသတာနေဝ၊ ယာဝ အဟံ ကဟာပဏေ အာဟရာမိ၊ တာဝ တွံ သူရိယံ ဩလောကေန္တော တိဋ္ဌာ”တိ ဝတွာ ထောကံ ဂန္တွာ နိဝတ္တေတွာ ပုန ဗြာဟ္မဏံ အာဟ “အယျ ဗြာဟ္မဏ မာ ဣတော ဩလောကေဟိ၊ သူရိယမေဝ ဩလောကေန္တော တိဋ္ဌာ”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ကေတကဝနံ ပဝိသိတွာ ယထာရုစိံ ပက္ကန္တော။ ဗြာဟ္မဏောပိ သူရိယံ ဩလောကေန္တောယေဝ နလာဋတော စေဝ ကစ္ဆေဟိ စ သေဒါ မုစ္စိံသု။ အထ နံ ရုက္ခဒေဝတာ အာဟ—

“သဒ္ဒဟာသိ သိင်္ဂါလဿ၊ သုရာပီတဿ ဗြာဟ္မဏ။
သိပ္ပိယာနံ သတံ နတ္ထိ၊ ကုတော ကံသသတာ ဒုဝေ”တိ[3]။

ဧဝံ ယထာ ကာဠသိင်္ဂါလေ ပသာဒေါ နိရတ္ထကော၊ ဧဝံ တိတ္ထိယေသုပီတိ။

၁-ကာဏသိဂါလော (သီ၊ သျာ) ၂-တဇ္ဇိတဝဍ္ဎိတော (သီ) ၃-ခု ၅-၂၇-ပိဋ္ဌေ။

၁၄၄။ အနိယျာနိကသာသနေ ပသာဒဿ နိရတ္ထကဘာဝံ ဒဿေတွာ နိယျာနိကသာသနေ တဿ သာတ္ထကတံ ဒဿေတုံ **တထာဂတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကာမုပါဒါနဿ ပရိညံ ပညပေတီ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ကာမုပါဒါနဿ ပဟာနပရိညံ သမတိက္ကမံ ပညပေတိ၊ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ဥပါဒါနာနံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပရိညံ ပညပေတိ။ **ဧဝရူပေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝိနယေ**တိ ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပေ ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စ။ ဥဘယေနပိ နိယျာနိကသာသနံ ဒဿေတိ။ **သတ္ထရိ ပသာဒေါ**တိ ဧဝရူပေ သာသနေ ယော သတ္ထရိ ပသာဒေါ၊ သော သမ္မဂ္ဂတော အက္ခာယတိ၊ ဘဝဒုက္ခနိဿရဏာယ သံဝတ္တတိ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ—ဘဂဝါ ကိရ ဝေဒိသကပဗ္ဗတေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ ပဋိဝသတိ။ အထေကော ဥလူကသကုဏော ဘဂဝတိ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တေ ဥပဍ္ဍမဂ္ဂံ အနုဂစ္ဆတိ၊ နိက္ခမန္တေ ဥပဍ္ဍမဂ္ဂံ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောတိ၊ သော ကေဒိဝသံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ သာယနှသမယေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတံ နိသိန္နံ ပဗ္ဗတာ ဩရုယှ ဝန္ဒိတွာ ပက္ခေ ပဏာမေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ သီသံ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ ဒသဗလံ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ တံ ဩလောကေတွာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော "ကော နု ခေါ ဘန္တေ ဟေတု ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ပဿာနန္ဒ ဣမံ ဥလူကသကုဏံ၊ အယံ မယိ စ ဘိက္ခုသံဃေ စ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ သတသဟဿကပ္ပေ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရိတွာ သောမနဿော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ အာဟ။

ဥလူကမဏ္ဍလက္ခိက၊ ဝေဒိသကေ စိရဒီဃဝါသိက။
သုခိတောသိ တွံ အယျ ကောသိယ၊ ကာလုဋ္ဌိတံ ပဿသိ ဗုဒ္ဓဝရံ။

မယိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ၊ ဘိက္ခုသံဃေ အနုတ္တရေ။
ကပ္ပါနံ သတသဟဿာနိ၊ ဒုဂ္ဂတေသော န ဂစ္ဆတိ။

ဒေဝလောကာ စဝိတွာန၊ ကုသလမူလေန စောဒိတော။
ဘဝိဿတိ အနန္တဉာဏော၊ သောမနဿောတိ ဝိဿုတောတိ။

အညာနိပိ စေတ္ထ ရာဇဂဟနဂရေ သုမနမာလာကာရဝတ္ထု မဟာဘေရိဝါဒကဝတ္ထု မောရဇိကဝတ္ထု[၁] ဝိဏာဝါဒကဝတ္ထု သင်္ခဓမကဝတ္ထူတိ ဝေမာဒီနိ

၁-မောရဇာတကဝတ္ထု (က)

ဝဏ္ဏိနိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံ နိယျာနိကသာသနေ သတ္တရိ ပသာဒေါ သမ္မဂ္ဂတော ဟောတိ။

ဓမ္မေ ပသာဒေါတိ နိယျာနိကသာသနမှိ ဓမ္မေ ပသာဒေါ သမ္မဂ္ဂတော ဟောတိ၊ သရမတ္တေ နိမိတ္တံ ဂဟေတွာ သုဏာန္တာနံ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ သမ္ပတ္တိဒါယကော ဟောတိ၊ ပရမတ္ထေ ကိံ ပန ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယမတ္ထော မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တာဒီနံ ဝတ္ထုဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

သီလေသု ပရိပူရကာရိတာတိ နိယျာနိကသာသနမှိ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာပိ သမ္မဂ္ဂတာ ဟောတိ၊ သဂ္ဂမောက္ခသမ္ပတ္တိံ အာဝဟတိ။ တတ္ထ ဆတ္တမာဏဝကဝတ္ထုသာမဏေရဝတ္ထုအာဒီနိ ဒီပေတဗ္ဗာနိ။

သဟဓမ္မိကေသုတိ နိယျာနိကသာသနေ သဟဓမ္မိကေသု ပိယမနာပတာပိ သမ္မဂ္ဂတာ ဟောတိ၊ မဟာသမ္ပတ္တိံ အာဝဟတိ။ အယမတ္ထော ဝိမာနပေတဝတ္ထူဟိ ဒီပေတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ဒိရော့ဒနမဟာမဒါသိံ၊ ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။ ပ ။

ဖာဏိတံ။ ပ ။ ဥစ္ဆုခဏ္ဍိကံ။
တိမ္ဗရုသကံ။ ကက္ကာရိကံ[1]။
ဧဠာလုကံ။ ဝလ္လိပက္ကံ။
ဖာရုသကံ။ ဟတ္ထပတာကံ။
သာကမုဋ္ဌိံ။ ပုပ္ဖကမုဋ္ဌိံ[2]။ မူလကံ။
နိမ္ဗမုဋ္ဌိံ။ အမ္ဗကဉ္ဇိကံ။
ဒေါဏိနိမ္မဇ္ဇနိံ။ ကာယဗန္ဓနံ။
အံသဗဒ္ဓကံ။ အာယောဂပဋ္ဋံ။
ဝိဓူပနံ။ တာလဝဏ္ဋံ။
မောရဟတ္ထံ။ ဆတ္တံ။ ဥပါဟနံ။
ပူဝံ။ မောဒကံ။

သက္ခလိကံ အဟမဒါသိံ၊ ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။ ပ ။
တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနိဟမသ္မိ”တိ[3]။

တံ ကိဿ ဟေတုတိအာဒိ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

---

[1] ၁-ကက္ကာရုကံ(သီ၊ သျာ၊ က) [2] ၂-ပုထုကမုဋ္ဌိံ (သီ၊ သျာ) [3] ၃-ခု ၂-၄၄-ဝိမာနဒီသု။

၁၄၅။ ဣဒါနိ ယေသံ ဥပါဒါနာနံ တိတ္ထိယာ န သမ္မာ ပရိညံ ပညပေန္တိ၊ တထာဂတော ပညပေတိ၊ တေသံ ပစ္စယံ ဒဿေတုံ **ဣမေ စ ဘိက္ခဝေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကိံနိဒါနာ**တိအာဒီသု နိဒါနာဒီနိ သဗ္ဗာနေဝ ကာရဏ-ဝေဝစနာနိ။ ကာရဏံ ဟိ ယသ္မာ ဖလံ နိဒေတိ ဟန္ဒ နံ ဂဏှထာတိ အပ္ပေတိ ဝိယ၊ တသ္မာ **နိဒါန**န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ တံ တတော ဇာယတိ သမုဒေတိ ပဘဝတိ၊ တသ္မာ သမုဒယော, ဇာတိ, ပဘဝေါတိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒတ္ထော—ကိံ နိဒါနံ ဧတေသန္တိ **ကိံနိဒါနာ**။ ကော သမုဒယော ဧတေသန္တိ **ကိံသမုဒယာ**။ ကာ ဇာတိ ဧတေသန္တိ **ကိံဇာတိကာ**။ ကော ပဘဝေါ ဧတေသန္တိ **ကိံပဘဝါ**။ ယသ္မာ ပန တေသံ တဏှာ ယထာဝုတ္တေန အတ္ထေန နိဒါနဉ္စေဝ သမုဒယော စ ဇာတိ စ ပဘဝေါ စ၊ တသ္မာ "တဏှာ-နိဒါနာ"တိအာဒိမာဟ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပန ဘဂဝါ န ကေဝလံ ဥပါဒါနဿေဝ ပစ္စယံ ဇာနာတိ၊ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဘူတာယ တဏှာယပိ, တဏှာဒိပစ္စယာနံ ဝေဒနာဒီနမ္ပိ ပစ္စယံ ဇာနာတိ-ယေဝ၊ တသ္မာ **တဏှာ စာယံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

ယတော စ ခေါတိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ ဟောတီ**တိ ဝဋ္ဋမူလိကာ အဝိဇ္ဇာ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန ပဟီနာ ဟောတိ။ **ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ။ **သော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ**တိ သော ဘိက္ခု အဝိဇ္ဇာယ စ ပဟီနတ္တာ ဝိဇ္ဇာယ စ ဥပ္ပန္နတ္တာ။ **နေဝ ကာမုပါဒါနံ ဥပါဒိယတီ**တိ နေဝ ကာမုပါဒါနံ ဂဏှာတိ န ဥပေတိ၊ န သေသာနိ ဥပါဒါနာနိ။ **အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတီ**တိ ဧဝံ ကိဉ္စိ ဥပါဒါနံ အဂ္ဂဏှန္တော တဏှာပရိတဿနာယ န ပရိတဿတိ။ **အပရိတဿ**န္တိ အပရိတဿန္တော တဏှံ အနုပ္ပါဒေန္တော။ **ပစ္စတ္တံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတီ**တိ သယမေဝ ကိလေသ-ပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဧဝမဿ အာသဝက္ခယံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပစ္စဝေက္ခဏံ ဒဿေန္တော **ခီဏာ ဇာတီ**တိ-အာဒိမာဟ။ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဠသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

ဝေသာလိနဂရဝဏ္ဏနာ

၁၄၆။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** မဟာသီဟနာဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝေသာလိယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တံ ကိရ အပရာပရံ ဝိသာလီဘူတတာယ “ဝေသာလီ”တိ သင်္ခံ ဂတံ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗကထာ—ဗာရာဏသိရညော ကိရ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ဂဗ္ဘော သဏ္ဌာသိ၊ သာ ဉတွာ ရညော နိဝေဒေသိ။ ရာဇာ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ အဒါသိ။ သာ သမ္မာ ပရိဟရိယမာနာ ဂဗ္ဘပရိပါကကာလေ ဝိဇာယနဃရံ ပါဝိသိ။ ပုညဝန္တီနံ ပစ္စူသသမယေ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ သာ စ တာသံ အညတရာ၊ တေန ပစ္စူသသမယေ အလတ္တကပဋလဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသံ မံသပေသိံ ဝိဇာယိ။ တတော “အညာ ဒေဝိယော သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသေ ပုတ္တေ ဝိဇာယန္တိ၊ အဂ္ဂမဟေသီ မံသပေသိန္တိ ရညော ပုရတော မမ အဝဏ္ဏော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ စိန္တေတွာ တေန အဝဏ္ဏဘယေန တံ မံသပေသိံ ဧကသ္မိံ ဘာဇနေ ပက္ခိပိတွာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဆေတွာ[၁] ဂင်္ဂါယ သောတေ ပက္ခိပါပေသိ။ မနုဿေဟိ ဆဍ္ဍိတမတ္တေ ဒေဝတာ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိံသု။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋကံ စေတ္ထ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန “ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ပဇာ”တိ လိခိတွာ ဗန္ဓိံသု။ တတော တံ ဘာဇနံ ဦမိဘယာဒီဟိ အနုပဒ္ဒုတံ ဂင်္ဂါသောတေန ပါယာသိ။

တေန စ သမယေန အညတရော တာပသော ဂေါပါလကကုလံ[၂] နိဿာယ ဂင်္ဂါတီရေ ဝိဟရတိ။ သော ပါတောဝ ဂင်္ဂံ ဩတိဏ္ဏော တံ ဘာဇနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပံသုကူလသညာယ အဂ္ဂဟေသိ။ အထေတ္ထ တံ အက္ခရပဋ္ဋကံ ရာဇမုဒ္ဒိကာလဉ္ဆနဉ္စ ဒိသွာ မုဉ္စိတွာ တံ မံသပေသိံ အဒ္ဒသ၊ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ “သိယာ ဂဗ္ဘော၊ တထာ ဟိဿ ဒုဂ္ဂန္ဓပူတိကဘာဝေါ နတ္ထီ”တိ အဿမံ နေတွာ သုဒ္ဓေ ဩကာသေ ဌပေသိ။ အထ အဍ္ဎမာသစ္စယေန ဒွေ မံသပေသိယော အဟေသုံ။ တာပသော ဒိသွာ သာဓုကတရံ ဌပေသိ။ တတော ပုန အဍ္ဎမာသစ္စယေန ဧကမေကိဿာ မံသပေသိယာ ဟတ္ထပါဒသီသာနမတ္ထာယ ပဉ္စ ပဉ္စ ပိဠကာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ အထ တတော အဍ္ဎမာသစ္စယေန ဧကာ မံသပေသိ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသော ဒါရကော, ဧကာ ဒါရိကာ အဟောသိ။

တေသု တာပသဿ ပုတ္တသိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အင်္ဂုဋ္ဌကတော စဿ ခီရံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတော ပဘုတိ စ ခီရဘတ္တံ အလဘိတ္ထ၊ သော ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ခီရံ ဒါရကာနံ

၁-လဉ္ဆေတွာ (သျာ)

၂-ဂေါပကုလံ (သျာ)၊ ဂေါပကကုလံ (သီ)

မုခေ အာသိဉ္စတိ။ တေသံ ဥဒရံ ယံ ယံ ပဝိသတိ၊ တံ တံ သဗ္ဗံ မဏိဘာဇနဂတံ ဝိယ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ နိစ္ဆဝိ အဟေသုံ။ အပရေ အာဟု "သိဗ္ဗေတွာ ဌပိတာ ဝိယ နေသံ အညမညံ လီနာ ဆဝိ အဟောသီ"တိ။ ဧဝံ တေ နိစ္ဆဝိတာယ ဝါ လီနစ္ဆဝိတာယ ဝါ **လိစ္ဆဝီ**တိ ပညာယိံသု။

တာပသော ဒါရကေ ပေါသေန္တော ဥဿူရေ ဂါမံ ဘိက္ခာယ[၁] ပဝိသတိ၊ အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတိ။ တဿ တံ ဗျာပါရံ ဉတွာ ဂေါပါလကာ အာဟံသု "ဘန္တေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒါရကပေါသနံ ပလိဗောဓော၊ အမှာကံ ဒါရကေ ဒေထ၊ မယံ ပေါသေဿာမ၊ တုမှေ အတ္တနော ကမ္မံ ကရောထာ"တိ။ တာပသော သာဓူတိ ပဋိဿုဏိ။ ဂေါပါလကာ ဒုတိယဒိဝသေ မဂ္ဂံ သမံ ကတွာ ပုပ္ဖေဟိ ဩကိရိတွာ ဓဇပဋာကာ ဥဿာပေတွာ တူရိယေဟိ ဝဇ္ဇမာနေဟိ အဿမံ အာဂတာ။ တာပသော "မဟာပုညာ ဒါရကာ အပ္ပမာဒေန ဝဍ္ဎေထ၊ ဝဍ္ဎေတွာ စ အညမညံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရောထ၊ ပဉ္စဂေါရသေန ရာဇာနံ တောသေတွာ ဘူမိဘာဂံ ဂဟေတွာ နဂရံ မာပေထ၊ တတ္ထ ကုမာရံ အဘိသိဉ္စထာ"တိ ဝတွာ ဒါရကေ အဒါသိ။ တေ သာဓူတိ ပဋိဿုဏိတွာ ဒါရကေ နေတွာ ပေါသေသုံ။

ဒါရကာ ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ ကီဠန္တာ ဝိဝါဒဋ္ဌာနေသု အညေ ဂေါပါလကဒါရကေ ဟတ္ထေနပိ ပါဒေနပိ ပဟရန္တိ။ တေ ရောဒန္တိ။ "ကိဿ ရောဒထာ"တိ စ မာတာပိတူဟိ ဝုတ္တာ "ဣမေ နိမ္မာတာပိတိကာ တာပသပေါသိတာ အမှေ အတိပဟရန္တီ"တိ ဝဒန္တိ။ တတော တေသံ မာတာပိတရော "ဣမေ ဒါရကာ အညေ ဒါရကေ ဝိနာသေန္တိ ဒုက္ခာပေန္တိ၊ န ဣမေ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ ဣမေ"တိ အာဟံသု။ တတော ပဘုတိ ကိရ သော ပဒေသော **ဝဇ္ဇီ**တိ ဝုစ္စတိ ယောဇနသတိကော ပရိမာဏေန။ အထ တံ ပဒေသံ ဂေါပါလကာ ရာဇာနံ တောသေတွာ အဂ္ဂဟေသုံ။ တတ္ထ စ နဂရံ မာပေတွာ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကံ ကုမာရံ အဘိသိဉ္စိတွာ ရာဇာနံ အကံသု။ တာယ စဿ ဒါရိကာယ သဒ္ဓိံ ဝိဝါဟံ ကတွာ ကတိကံ အကံသု "ဗာဟိရကဒါရိကာ န အာနေတဗ္ဗာ၊ ဣတော ဒါရိကာ န ကဿစိ ဒါတဗ္ဗာ"တိ။ တေသံ ပဌမသံဝါသေန ဒွေ ဒါရကာ ဇာတာ ဓီတာ စ ပုတ္တော စ။ ဧဝံ သောဠသက္ခတ္တုံ ဒွေ ဒွေ ဇာတာ။ တတော တေသံ ဒါရကာနံ ယထာက္ကမံ ဝဍ္ဎန္တာနံ အာရာမုယျာနနိဝါသဋ္ဌာနပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ ဂဟေတုံ အပ္ပဟောန္တာ[၂] နဂရံ တိက္ခတ္တုံ ဂါဝုတန္တရေန ဂါဝုတန္တရေန

၁-ပိဏ္ဍာယ (သီ) ၂-အပ္ပဟောန္တံ (သီ၊ သျာ)

ပရိက္ခိပိံသု။ တဿ ပုနပ္ပုနံ ဝိသာလီကတတ္တာ ဝေသာလီတွေဝ နာမံ ဇာတံ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝေသာလိယန္တိ ဧဝံ နာမကေ နဂရေ”တိ။

ဗဟိနဂရေတိ နဂရဿ ဗဟိ၊ န အမ္ဗပါလိဝနံ ဝိယ အန္တောနဂရသ္မိံ။ အယံ ပန ဇီဝကမ္ဗဝနံ ဝိယ နဂရဿ ဗဟိဒ္ဓါ ဝနသဏ္ဍော။ တေန ဝုတ္တံ “ဗဟိနဂရေ”တိ။ **အပရပုရေ**တိ ပုရဿ အပရေ၊ ပစ္ဆိမဒိသာယန္တိ အတ္ထော။ **ဝနသဏ္ဍေ**တိ သော ကိရ ဝနသဏ္ဍော နဂရဿ ပစ္ဆိမဒိသာယံ ဂါဝုတမတ္တေ ဌာနေ။ တတ္ထ မနုဿာ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋိံ ကတွာ တံ ပရိဝါရေတွာ ဘိက္ခူနံ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနစင်္ကမလေဏကုဋိမဏ္ဍပါဒီနိ ပတိဋ္ဌပေသုံ၊ ဘဂဝါ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အပရပုရေ ဝနသဏ္ဍေ”တိ။ **သုနက္ခတ္တော**တိ တဿ နာမံ။ လိစ္ဆဝိနံ ပန ပုတ္တတ္တာ **လိစ္ဆဝိပုတ္တော**တိ ဝုတ္တော။ **အစိရပက္ကန္တော**တိ ဝိဗ္ဘမိတွာ ဂိဟိဘာဝူပဂမနေန အဓုနာပက္ကန္တော။ **ပရိသတီ**တိ ပရိသမဇ္ဈေ။ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ**တိ ဧတ္ထ **မနုဿဓမ္မာ** နာမ ဒသကုသလကမ္မပထာ။ တေ ပဋိသေဓေတုံ န သက္ကောတိ။ ကသ္မာ? ဥပါရမ္ဘဘယာ။ ဝေသာလိယံ ဟိ ဗဟူ မနုဿာ ရတနတ္တယေ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃမာမကာ။ တေ ဒသကုသလကမ္မပထမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ သမဏဿ ဂေါတမဿာတိ ဝုတ္တေ တွံ ကတ္ထ ဘဂဝန္တံ ပါဏံ ဟနန္တံ အဒ္ဒသ၊ ကတ္ထ အဒိန္နံ အာဒိယန္တန္တိအာဒီနိ ဝတွာ အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသိ၊ ကိံ ဒန္တာ မေ အတ္ထီတိ ပါသာဏသက္ခရာ ခါဒသိ၊ အဟိနင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဏှိတုံ ဝါယမသိ၊ ကကစဒန္တေသု ပုပ္ဖါဝဠိကံ ကီဠိတုံ ဣစ္ဆသိ၊ မုခတော တေ ဒန္တေ ပါတေဿာမာတိ ဝဒေယျုံ။ သော တေသံ ဥပါရမ္ဘဘယာ ဧဝံ ဝတ္တုံ န သက္ကောတိ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဒိဝဏ္ဏနာ

တတော ဥတ္တရိံ ပန ဝိသေသာဓိဂမံ ပဋိသေဓေန္တော **ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော**တိ အာဟ။

တတ္ထ အလမရိယံ ဉာတုန္တိ **အလမရိယော၊** အရိယဘာဝါယ သမတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဉာဏဒဿနမေဝ **ဉာဏဒဿနဝိသေသော**။ အလမရိယော စ သော ဉာဏဒဿနဝိသေသော စာတိ **အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော**။ ဉာဏဒဿနန္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုပိ ဝိပဿနာပိ မဂ္ဂေါပိ ဖလမ္ပိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ “အပ္ပမတ္တော သမာနော ဉာဏဒဿနံ အာရာဓေတီ”တိ[၁] ဟိ ဧတ္ထ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏဒဿနံ နာမ။ “ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ

၁-မ ၁-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။

အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတီ”တိ[၁] ဧတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏံ။ “အဘိဇ္ဈာ တေ ဉာဏဒဿနာယ အနုတ္တရာယ သမ္ဗောဓာယာ’’တိ[၂] ဧတ္ထ မဂ္ဂေါ။ “အယမညော ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော အဓိဂတော ဖာသုဝိဟာရော”တိ[၃] ဧတ္ထ ဖလံ။ “ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ၊ အကုပ္ပါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ”တိ[၄] ဧတ္ထ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ “ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ သတ္တာဟကာလင်္ကတော အာဠာရော ကာလာမော’’တိ[၅] ဧတ္ထ သဗ္ဗညုတဉာဏံ။ ဣဓ ပန လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။ တံ ဟိ သော ဘဂဝတော ပဋိသေဓေတိ။

တက္ကပရိယာဟတန္တိ ဣမိနာ အာစရိယံ ပဋိဗာဟတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ—သမဏေန ဂေါတမေန အာစရိယေ ဥပသင်္ကမိတွာ သုခုမံ ဓမ္မန္တရံ ဂဟိတံ နာမ နတ္ထိ၊ တက္ကပရိယာဟတံ ပန တက္ကေတွာ ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဧဝံ ဘဝိဿတီတိ တက္ကပရိယာဟတံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။ **ဝီမံသာနုစရိတ**န္တိ ဣမိနာ စဿ လောကိယပညံ အနုဇာနာတိ။ သမဏော ဂေါတမော ပညဝါ၊ သော တံ ပညာသင်္ခါတံ ဣန္ဒဝဇိရူပမံ ဝီမံသံ ဧဝံ ဝဋ္ဋိဿတိ ဧဝံ ဝဋ္ဋိဿတီတိ ဣတော စိတော စ အနုစရာပေတွာ ဝီမံသာယ အနုစရိတံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ **သယံပဋိဘာန**န္တိ ဣမိနာဿ ဓမ္မေသု ပစ္စက္ခဘာဝံ ပဋိဗာဟတိ။ ဧဝံ ဟိဿ အဟောသိ—သမဏဿ ဂေါတမဿ သုခုမံ ဓမ္မန္တရံ ဝိပဿနာ ဝါ မဂ္ဂေါ ဝါ ဖလံ ဝါ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝါ နတ္ထိ၊ အယံ ပန လဒ္ဓပရိသော၊ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဝိယ နံ စတ္တာရော ဝဏ္ဏာ ပရိဝါရေန္တိ၊ သုဖုသိတံ ပနဿ ဒန္တာဝရဏံ၊ မုဒုကာ ဇိဝှါ၊ မဓုရော သရော၊ အနေလဂဠာ ဝါစာ၊ သော ယံ ယဒေဝဿ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တံ တံ ဂဟေတွာ သယံပဋိဘာနံ ကထေန္တော မဟာဇနံ ရဉ္ဇေတီတိ။

ယဿ စ ခွါဿ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတောတိ ယဿ စ ခေါ အတ္ထာယ အဿ ဓမ္မော ဒေသိတော။ သေယျထိဒံ၊ ရာဂပဋိဃာတတ္ထာယ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဒေါသပ္ပဋိဃာတတ္ထာယ မေတ္တာဘာဝနာ၊ မောဟပဋိဃာတတ္ထာယ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ ဝိတက္ကုပစ္ဆေဒါယ အာနာပါနဿတိ။

သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာတိ သော ဓမ္မော ယော တံ ယထာဒေသိတံ ကရောတိ၊ တဿ တက္ကရဿ သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ကာရဏေန ဝဋ္ဋဒုက္ခက္ခယာယ နိယျာတိ ဂစ္ဆတိ တံ အတ္ထံ သာဓေတီတိ

၁-ဒီ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၅၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၂၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ။

ဒိပေတိ။ ဣဒံ ပနေသ န အတ္တနော အဇ္ဈာသယေန ဝဒတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဓမ္မော အနိယျာနိကောတိ ဧဝမေဝံ ပဝေဒေယျ၊ န ပန သက္ကောတိ ဝတ္တုံ။ ကသ္မာ? ဥပါရမ္ဘဘယာ။ ဝေသာလိယံ ဟိ ဗဟူ သောတာပန္န သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ-ဥပါသကာ။ တေ ဧဝံ ဝဒေယျုံ "သုနက္ခတ္တ တွံ ဘဂဝတာ ဒေသိတော ဓမ္မော အနိယျာနိကောတိ ဝဒသိ၊ ယဒိ အယံ ဓမ္မော အနိယျာနိကော၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ ဣမေ ကသ္မာ ဧတ္တကာ သောတာပန္နာ ဇာတာ၊ ဧတ္တကာ သကဒါဂါမီ၊ ဧတ္တကာ အနာဂါမီတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဥပါရမ္ဘံ ကရေယျုံ"န္တိ။ သော ဣမိနာ ဥပါရမ္ဘဘယေန အနိယျာနိကောတိ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တော အဇ္ဈုပေနေန[၁] ဝိဿဋ္ဌကဏ္ဍံ ဝိယ အဿ ဓမ္မော အမောဃော နိယျာတိ၊ အဗ္ဘန္တရေ ပနဿ ကိဉ္စိ နတ္ထီတိ ဝဒတိ။

အဃောသိ ခေါတိ ဝေသာလိယံ ဗြာဟ္မဏကုလသေဋ္ဌိကုလာဒီသု တတ္ထ တတ္ထ ပရိသမဇ္ဈေ ဧဝံ ဘာသမာနဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ န ပန ပဋိသေဓေသိ။ ကသ္မာ? ကာရုညတာယ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ အယံ ကုဒ္ဓေါ ဈာယမာနံ ဝေဠုဝနံ ဝိယ ပက္ခိတ္တလောဏံ ဥဒ္ဓနံ ဝိယ စ ကောဓဝသေန ပဋပဋာယတိ[၂]၊ မယာ ပဋိဗာဟိတော ပန မယိပိ အာဃာတံ ဗန္ဓိဿတိ၊ ဧဝမဿ တထာဂတေ စ မယိ စာတိ ဒွီသု ဇနေသု အာဃာတော အတိဘာရိယော ဘဝိဿတီတိ ကာရုညတာယ န ပဋိသေဓေသိ။ အပိ စဿ ဧဝံ အဟောသိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ အဝဏ္ဏ-ကထနံ နာမ ပုဏ္ဏစန္ဒေ ဒေါသာရောပနသဒိသံ၊ ကော ဣမဿ ကထံ ဂဏှိဿတိ၊ သယမေဝ ခေဠေ ပတိတ္ထေ မုခေ သုက္ခေ ဝိရမိဿတီတိ ဣမိနာ ကာရဏေန န ပဋိသေဓေသိ။ **ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော**တိ ပိဏ္ဍပါတပရိယေ-သနတော အပဂတော။

၁၄၇။ **ကောဓနော**တိ စဏ္ဍော ဖရုသော။ **မောဃပုရိသော**တိ တုစ္ဆ-ပုရိသော။ ယဿ ဟိ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော နတ္ထိ၊ တံ ဗုဒ္ဓါ "မောဃပုရိသော"တိ ဝဒန္တိ။ ဥပနိဿယေ သတိပိ တသ္မိံ ခဏေ မဂ္ဂေ ဝါ ဖလေ ဝါ အသတိ "မောဃပုရိသော"တိ ဝဒန္တိယေဝ။ ဣမဿ ပန တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော သမုစ္ဆိန္နောယေဝ၊ တေန တံ "မောဃ-ပုရိသော"တိ အာဟ။ **ကောဓာ စ ပနဿ သာ ဝါစာ ဘာသိတာ**တိ ဧသာ စ ပနဿ ဝါစာ ကောဓေန ဘာသိတာ။

၁-အဇ္ဈုပေနေန (သျာ၊ က)   ၂-ပဋပဋာယတိ (ဗဟူသု)

ကသ္မာ ပနေသ ဘဂဝတော ကုဒ္ဓေါတိ။ အယံ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ ဘဂဝါ ကထေသိ။ သော ဒိဗ္ဗစက္ခုံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒေဝလောကေ ဩလောကေန္တော နန္ဒနဝန စိတ္တလတာဝန ဖာရုသကဝန မိဿကဝနေသု ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနေ ဒေဝပုတ္တေ စ ဒေဝဓီတရော စ ဒိသွာ ဧတေသံ ဧဝရူပါယ အတ္တဘာဝသမ္ပတ္တိယာ ဌိတာနံ ကီဝမဓုရော နု ခေါ သဒ္ဒေါ ဘဝိဿတီတိ သဒ္ဒံ သောတုကာမော ဟုတွာ ဒသဗလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ ပနဿ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ ဥပနိဿယော နတ္ထီတိ ဉတွာ ပရိကမ္မံ န ကထေသိ။ န ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဥပနိဿယဝိရဟိတဿ ပရိကမ္မံ ကထေန္တိ။ သော ဘဂဝတိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ စိန္တေသိ "အဟံ သမဏံ ဂေါတမံ ပဌမံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိံ၊ သော 'မယှံ တံ သမ္ပဇ္ဇတု ဝါ မာ ဝါ သမ္ပဇ္ဇတူ'တိ ကထေသိ။ အဟံ ပန ပစ္စတ္တပုရိသကာရေန တံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိံ၊ တံ မေ န ကထေသိ။ အဒ္ဓါဿ ဧဝံ ဟောတိ 'အယံ ရာဇပဗ္ဗဇိတော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ စေတောပရိယဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာသဝါနံ ခယဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မယာ သမသမော ဘဝိဿတီ'တိ ဣဿာမစ္ဆရိယဝသေန မယှံ န ကထေတီ"တိ။ ဘိယျောသော အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ ကာသာယာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဂိဟိဘာဝံ ပတွာပိ န တုဏှီဘူတော ဝိစရတိ။ ဒသဗလံ ပန အသတာ တုစ္ဆေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တော ဝိစရတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "ကောဓနော စ ပနေသ ဧသော ဝါစာ ဘာသိတာ"တိ။

ဝဏ္ဏော ဟေသော သာရိပုတ္တာတိ သာရိပုတ္တ တထာဂတေန သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရေန္တေန တေဒတ္ထမေဝ ဝါယာမော ကတော "ဒေသနာဓမ္မော မေ နိယျာနိကော ဘဝိဿတီ"တိ။ တသ္မာ ယော ဧဝံ ဝဒေယျ၊ သော ဝဏ္ဏံယေဝ တထာဂတဿ ဘာသတိ။ ဝဏ္ဏော ဟေသော သာရိပုတ္တ တထာဂတဿ၊ ဂုဏော ဧသော တထာဂတဿ၊ န အဂုဏောတိ ဒဿေတိ။

အယမ္ပိ ဟိ နာမ သာရိပုတ္တာတိအာဒိနာ ကိံ ဒဿေတိ? သုနက္ခတ္တေန ပဋိသိဒ္ဓဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ အတ္တနိ အတ္ထိတံ ဒဿေတိ။ ဘဂဝါ ကိရ အယံ[၁] သာရိပုတ္တ သုနက္ခတ္တော မောဃပုရိသော နတ္ထိ တထာဂတဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မောတိ ဝဒတိ။ မယှံ စ သဗ္ဗညုတဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ စေတောပရိယဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊

၁-ပဿ (သီ)

ဒသဗလဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ အဋ္ဌသု ပရိသာသု အကမ္ပနဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိ စေတေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာယေဝ။ ဧဝရူပေသု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေသု ဧကဿာပိ ဝိဇာနနသမတ္ထံ ဓမ္မန္ဝယမတ္တမ္ပိ နာမ ဧတဿ မောဃပုရိသဿ န ဘဝိဿတီတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ **အယမ္ပိ ဟိ နာမ သာရိပုတ္တာ**တိအာဒိနာ နယေန ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ အန္ဝေတီတိ **အန္ဝယော**၊ ဇာနာတိ အနုဗုဇ္ဈတီတိ အတ္ထော။ ဓမ္မဿ အန္ဝယော **ဓမ္မန္ဝယော**၊ တံ တံ သဗ္ဗညုတညာဏာဒိဓမ္မံ ဇာနနပညာယေတံ အဓိဝစနံ။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ”တိအာဒီဟိ ဧဝရူပမ္ပိ နာမ မယှံ သဗ္ဗညုတညာဏ-သင်္ခါတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ အတ္ထီတိ ဇာနိတုံ ဧတဿ မောဃပုရိသဿ ဓမ္မန္ဝယောပိ န ဘဝိဿတီတိ ဒဿေတိ။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏာဒီသုပိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒသဗလဉာဏာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၄၈။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ စေတောပရိယဉာဏာနန္တရံ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယုံ၊ ယသ္မာ ပန တာသု ဝုတ္တာသု ဥပရိ ဒသဗလဉာဏံ န ပရိပူရတိ၊ တသ္မာ တာ အဝတွာ တထာဂတဿ ဒသဗလဉာဏံ ပရိပူရံ ကတွာ ဒဿေန္တော **ဒသ ခေါ ပနိမာနိ သာရိပုတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တထာဂတဗလာနီ**တိ အညေဟိ အသာဓာရဏာနိ တထာဂတဿေဝ ဗလာနိ။ ယထာ ဝါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဗလာနိ ပုညုဿယသမ္ပတ္တိယာ အာဂတာနိ၊ တထာ အာဂတဗလာနီတိပိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဒုဝိဓံ တထာဂတဗလံ ကာယဗလဉ္စ ဉာဏဗလဉ္စ။ တေသု ကာယဗလံ ဟတ္ထိကုလာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပေါရာဏေဟိ—

“ကာလာဝကဉ္စ ဂင်္ဂေယျံ၊ ပဏ္ဍရံ တမ္ဗ ပိင်္ဂလံ။
ဂန္ဓမင်္ဂလဟေမဉ္စ၊ ဥပေါသထဆဒ္ဒန္တိမေ ဒသာ”တိ။

ဣမာနိ ဟိ ဒသ ဟတ္ထိကုလာနိ။ တတ္ထ ကာလာဝကန္တိ ပကတိဟတ္ထိကုလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယံ ဒသန္နံ ပုရိသာနံ ကာယဗလံ၊ တံ ဧကဿ ကာလာဝကဟတ္ထိနော။ ယံ ဒသန္နံ ကာလာဝကာနံ ဗလံ၊ တံ ဧကဿ ဂင်္ဂေယျဿ။ ယံ ဒသန္နံ ဂင်္ဂေယျာနံ၊ တံ ဧကဿ ပဏ္ဍရဿ။ ယံ ဒသန္နံ ပဏ္ဍရာနံ၊ တံ ဧကဿ တမ္ဗဿ။ ယံ ဒသန္နံ တမ္ဗာနံ၊ တံ ဧကဿ ပိင်္ဂလဿ။ ယံ ဒသန္နံ ပိင်္ဂလာနံ၊ တံ ဧကဿ ဂန္ဓ-ဟတ္ထိနော။ ယံ ဒသန္နံ ဂန္ဓဟတ္ထီနံ၊ တံ ဧကဿ မင်္ဂလဿ။ ယံ ဒသန္နံ မင်္ဂလာနံ၊ တံ ဧကဿ ဟေမဝတဿ။ ယံ ဒသန္နံ ဟေမဝတာနံ၊ တံ ဧကဿ ဥပေါသထဿ။

ယံ ဒသန္နံ ဥပေါသထာနံ၊ တံ ကေဿ ဆဒ္ဒန္တဿ။ ယံ ဒသန္နံ ဆဒ္ဒန္တာနံ၊ တံ ကေဿ တထာဂတဿ။ နာရာယနသင်္ခာတဗလန္တိပိ ဣဒမေဝ ဝုစ္စတိ။ တဒေတံ ပကတိဟတ္ထိဂဏနာယ ဟတ္ထီနံ ကောဋိသဟဿာနံ ပုရိသဂဏနာယ ဒသန္နံ ပုရိသကောဋိသဟဿာနံ ဗလံ ဟောတိ။ ဣဒံ တာဝ တထာဂတဿ **ကာယဗလံ**။

ဉာဏဗလံ ပန ပါဠိယံ တာဝ အာဂတမေဝ။ ဒသဗလဉာဏံ၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ၊ အဋ္ဌသု ပရိသာသု အကမ္ပနဉာဏံ၊ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ၊ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒကဉာဏံ။ သံယုတ္တကေ[၁] အာဂတာနိ တေသတ္တတိ ဉာဏာနိ သတ္တသတ္တတိ ဉာဏာနီတိ ဧဝံ အညာနိပိ အနေကာနိ ဉာဏသဟဿာနိ၊ ဧတံ **ဉာဏဗလံ** နာမ။ ဣဓာပိ ဉာဏဗလမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ဉာဏဉှိ အကမ္ပိယဋ္ဌေန ဥပတ္ထမ္ဘနဋ္ဌေန စ **ဗလန္တိ** ဝုတ္တံ။

ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတောတိ ယေဟိ ဒသဟိ ဉာဏဗလေဟိ ဥပေတော သမုပေတော။ **အာသဘံ ဌာနန္တိ** သေဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဥတ္တမဋ္ဌာနံ။ အာသဘာ ဝါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ၊ တေသံ ဌာနန္တိ အတ္ထော။ အပိစ ဂဝသတဇေဋ္ဌကော ဥသဘော၊ ဂဝသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော။ ဝဇသတဇေဋ္ဌကော[၂] ဝါ ဥသဘော၊ ဝဇသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော၊ သဗ္ဗဂဝသေဋ္ဌော သဗ္ဗပရိဿယသဟော သေတော ပါသာဒိကော မဟာဘာရဝဟော အသနိသတသဒ္ဒေဟိပိ အကမ္ပနီယော နိသဘော၊ သော ဣဓ ဥသဘောတိ အဓိပ္ပေတော။ ဣဒမ္ပိ ဟိ တဿ ပရိယာယဝစနံ။ ဥသဘဿ ဣဒန္တိ **အာသဘံ။ ဌာနန္တိ** စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိံ ဥပ္ပီဠေတွာ အစလဋ္ဌာနံ။ ဣဒံ ပန အာသဘံ ဝိယာတိ အာသဘံ။ ယထေဝ ဟိ နိသဘသင်္ခါတော ဥသဘော ဥသဘဗလေန သမန္နာဂတော စတူဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိံ ဥပ္ပီဠေတွာ အစလဋ္ဌာနေန တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ တထာဂတောပိ ဒသဟိ တထာဂတဗလေဟိ သမန္နာဂတော စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇပါဒေဟိ အဋ္ဌပရိသပထဝိံ ဥပ္ပီဠေတွာ သဒေဝကေ လောကေ ကေနစိ ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန အကမ္ပိယော အစလဋ္ဌာနေန တိဋ္ဌတိ။ ဧဝံ တိဋ္ဌမာနော စ တံ အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ ဥပဂစ္ဆတိ န ပစ္စက္ခာတိ အတ္တနိ အာရောပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတီ"တိ။

ပရိသာသူတိ အဋ္ဌသု ပရိသာသု။ **သီဟနာဒံ နဒတီ**တိ သေဋ္ဌနာဒံ အဘီတနာဒံ နဒတိ၊ သီဟနာဒသဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ။ အယမတ္ထော

၁-သံ ၁-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဂဝဇသတဇေဋ္ဌကော (သျာ)

သီဟနာဒသုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗော။ ယထာ ဝါ သီဟော သဟနတော ဟနနတော စ သီဟောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ တထာဂတော လောကဓမ္မာနံ သဟနတော ပရပ္ပဝါဒါနဉ္စ ဟနနတော သီဟောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တဿ သီဟဿ နာဒံ သီဟနာဒံ။ တတ္ထ ယထာ သီဟော သီဟဗလေန သမန္နာဂတော သဗ္ဗတ္ထ ဝိသာရဒေါ ဝိဂတလောမဟံသော သီဟနာဒံ နဒတိ၊ ဧဝံ တထာဂတသီဟောပိ တထာဂတဗလေဟိ သမန္နာဂတော အဋ္ဌသု ပရိသာသု ဝိသာရဒေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဣတိ ရူပန္တိအာဒိနာ နယေန နာနာဝိဓဒေသနာဝိလာသသမ္ပန္နံ သီဟနာဒံ နဒတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပရိသာသု သီဟနာဒံ နဒတီ"တိ။ **ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတီ**တိ ဧတ္ထ **ဗြဟ္မ**န္တိ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ဝိသိဋ္ဌံ။ စက္ကသဒ္ဒေါ ပနာယံ—

သမ္ပတ္တိယံ လက္ခဏေ စ၊ ရထင်္ဂေ ဣရိယာပထေ။
ဒါနေ ရတနဓမ္မူရ,စက္ကာဒီသု[၁] စ ဒိဿတိ။
ဓမ္မစက္ကေ ဣဓ မတော[၂]၊ တံ စ ဒွေဓာ ဝိဘာဝယေ။

"စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာန"န္တိ-အာဒီသု[၃] ဟိ အယံ သမ္ပတ္တိယံ ဒိဿတိ။ "ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနီ"တိ[၄] ဧတ္ထ လက္ခဏေ။ "စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒ"န္တိ[၅] ဧတ္ထ ရထင်္ဂေ။ "စတုစက္ကံ နဝဒွါရ"န္တိ[၆] ဧတ္ထ ဣရိယာပထေ။ "ဒဒံ ဘုဉ္ဇ မာ စ ပမာဒေါ၊ စက္ကံ ပဝတ္တယ သဗ္ဗပါဏိန"န္တိ[၇] ဧတ္ထ ဒါနေ။ "ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသီ"တိ[၈] ဧတ္ထ ရတနစက္ကေ။ "မယာ ပဝတ္တိတံ စက္က"န္တိ[၉] ဧတ္ထ ဓမ္မစက္ကေ။ "ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ၊ စက္ကံ ဘမတိ မတ္ထကေ"တိ[၁၀] ဧတ္ထ ဥရစက္ကေ[၁၁]။ "ခုရပရိယန္တေန စေပိ စက္ကေနာ"တိ[၁၂] ဧတ္ထ ပဟရဏစက္ကေ။ "အသနိဝိစက္က"န္တိ[၁၃] ဧတ္ထ အသနိမဏ္ဍလေ။ ဣဓ ပနာယံ ဓမ္မစက္ကေ အဓိပ္ပေတော။

တံ ပန ဓမ္မစက္ကံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စေဝ ဒေသနာဉာဏဉ္စ။ တတ္ထ ပညာပဘာဝိတံ အတ္တနော အရိယဖလာဝဟံ[၁၄] ပဋိဝေဓဉာဏံ။ ကရုဏာ-ပဘာဝိတံ သာဝကာနံ အရိယဖလာဝဟံ ဒေသနာဉာဏံ။ တတ္ထ ပဋိဝေဓဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဒုဝိဓံ။ တဉှိ အဘိနိက္ခမနတော ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ တုသိတဘဝနတော ဝါ ယာဝ

၁-ရတနဓမ္မခုရစက္ကာဒီသု (က) ၂-ဓမ္မေ ဣဓ အဓိပ္ပေတော (သျာ) ၃-အံ ၁-၃၄၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၂-၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ခု ၁-၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၆-သံ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၅-၁၇၃-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဒီ ၂-၁၄၁-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ခု ၁-၃၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-ခု ၅-၂၄-၁၃၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၁၁-ခုရစက္ကေ (သျာ၊ က) ၁၂-ဒီ ၁-၄၉-ပိဋ္ဌေ။
၁၃-ဒီ ၃-၃၆၊ သံ-၁-၄၂၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၁၄-အရိယဖလာဝဟံ (သီ၊ သျာ)

မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ ဒီပင်္ကရ-ဒသဗလတော ပဋ္ဌာယ ဝါ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖလက္ခဏေ ဥပ္ပန္နံ နာမ။ ဒေသနာဉာဏမ္ပိ ပဝတ္တမာနံ ပဝတ္တန္တိ ဒုဝိဓံ။ တဉှိ ယာဝ အညာတ-ကောဏ္ဍညဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖလက္ခဏေ ပဝတ္တံ နာမ။ တေသု ပဋိဝေဓဉာဏံ လောကုတ္တရံ၊ ဒေသနာဉာဏံ လောကိယံ။ ဥဘယမ္ပိ ပနေတံ အညေဟိ အသာဓာရဏံ၊ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဩရသဉာဏံ။

ဣဒါနိ ယေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ယာနိ အာဒိတော "ဒသ ခေါ ပနိမာနိ သာရိပုတ္တ တထာ-ဂတဿ တထာဂတဗလာနီ"တိ နိက္ခိတ္တာနိ၊ တာနိ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ **ကတမာနိ ဒသ၊ ဣဓ သာရိပုတ္တ တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော**တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **ဌာနဉ္စ ဌာနတော**တိ ကာရဏဉ္စ ကာရဏတော။ ကာရဏဉှိ ယသ္မာ တတ္ထ ဖလံ တိဋ္ဌတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေဝ ပဝတ္တတိ စ၊ တသ္မာ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဘဂဝါ "ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ ဟေတူ ပစ္စယာ ဥပ္ပါဒါယ၊ တံ တံ ဌာနံ။ ယေ ယေ ဓမ္မာ ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ န ဟေတူ န ပစ္စယာ ဥပ္ပါဒါယ၊ တံ တံ အဋ္ဌာန"န္တိ ပဇာနန္တော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ အဘိဓမ္မေ ပနေတံ "တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ဉာဏ"န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ **ယမ္ပီ**တိ ယေန ဉာဏေန။ **ဣဒမ္ပိ သာရိပုတ္တ တထာဂတဿာ**တိ ဣဒမ္ပိ ဌာနာဋ္ဌာနဉာဏံ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကမ္မသမာဒါနာနန္တိ သမာဒိယိတွာ ကတာနံ ကုသလာကုသလကမ္မာနံ၊ ကမ္မမေဝ ဝါ ကမ္မသမာဒါနံ။ **ဌာနသော ဟေတုသော**တိ ပစ္စယတော စေဝ ဟေတုတော စ။ တတ္ထ ဂတိဥပဓိကာလပယောဂါ ဝိပါကဿ ဌာနံ။ ကမ္မံ ဟေတု။ ဣမဿ ပန ဉာဏဿ ဝိတ္ထာရကထာ "အတ္ထေကစ္စာနိ ပါပကာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗာဠှာနိ န ဝိပစ္စန္တီ"တိအာဒိနာ[၂] နယေန အဘိဓမ္မေ အာဂတာယေဝ။

သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိန္တိ သဗ္ဗဂတိဂါမိနိံ အဂတိဂါမိနိဉ္စ။ **ပဋိပဒ**န္တိ မဂ္ဂံ။ **ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ**တိ ဗဟူသုပိ မနုဿေသု ဧကမေဝ ပါဏံ ဃာတေန္တေသု

၁-အဘိ ၂-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၃၅၁-ပိဋ္ဌေ။

ဣမဿ စေတနာ နိရယဂါမိနီ ဘဝိဿတိ၊ ဣမဿ စေတနာ တိရစ္ဆာနယောနိဂါမိနီတိ ဣမိနာ နယေန ဧကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ကုသလာကုသလစေတနာသင်္ခါတာနံ ပဋိပတ္တီနံ အဝိပရီတတော သဘာဝံ ဇာနာတိ။ ဣမဿ စ ဉာဏဿ ဝိတ္ထာရကထာ "တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ဣဓ တထာဂတော အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ နိရယဂါမီတိ ပဇာနာတီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန အဘိဓမ္မေ အာဂတာယေဝ။

အနေကဓာတုန္တိ စက္ခုဓာတုအာဒီဟိ ကာမဓာတုအာဒီဟိ ဝါ ဓာတူဟိ ဗဟုဓာတုံ။ **နာနာဓာတု**န္တိ တာသံယေဝ ဓာတူနံ ဝိလက္ခဏတာယ နာနပ္ပကာရဓာတုံ။ **လောက**န္တိ ခန္ဓာယတနဓာတုလောကံ။ **ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ**တိ တာသံ တာသံ ဓာတူနံ အဝိပရီတတော သဘာဝံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဣဒမ္ပိ ဉာဏံ "တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ဣဓ တထာဂတော ခန္ဓနာနတ္တံ ပဇာနာတီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန အဘိဓမ္မေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။

နာနာဓိမုတ္တိကတန္တိ ဟီနာဒီဟိ အဓိမုတ္တီဟိ နာနာဓိမုတ္တိကဘာဝံ။ ဣဒမ္ပိ ဉာဏံ "တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ သတ္တာနံ နာနာဓိမုတ္တိကတံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ဣဓ တထာဂတော ပဇာနာတိ သန္တိ သတ္တာ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန အဘိဓမ္မေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။

ပရသတ္တာနန္တိ ပဓာနသတ္တာနံ။ **ပရပုဂ္ဂလာန**န္တိ တတော ပရေသံ ဟီနသတ္တာနံ။ ဧကတ္တမေဝ ဝါ ဧတံ ပဒဒွယံ။ ဝေနေယျဝသေန ပန ဒွေဓာ ဝုတ္တံ။ **ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ**န္တိ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ ပရဘာဝံ အပရဘာဝဉ္စ၊ ဝုဍ္ဎိဉ္စ ဟာနိဉ္စာတိ အတ္ထော။ ဣမဿပိ ဉာဏဿ ဝိတ္ထာရကထာ "တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ဣဓ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ပဇာနာတိ အနုသယံ ပဇာနာတီ"တိအာဒိနာ[၂] နယေန အဘိဓမ္မေ အာဂတာယေဝ။

ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနန္တိ ပဌမာဒီနံ စတုန္နံ ဈာနာနံ ရူပီ ရူပါနိ ပဿတီတိအာဒီနံ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒီနံ တိဏ္ဏံ သမာဓီနံ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိအာဒီနဉ္စ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တီနံ။ **သံကိလေသ**န္တိ ဟာနဘာဂိယဓမ္မံ။ **ဝေါဒါန**န္တိ ဝိသေသဘာဂိယဓမ္မံ။ **ဝုဋ္ဌာန**န္တိ "ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနံ။

၁-အဘိ ၂-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။

တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တပဂုဏဇ္ဈာနဒွေဝ ဘာဝင်္ဂဖလသမာပတ္တိဒွယော စ။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမဉှိ ပဂုဏဇ္ဈာနံ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ တသ္မာ “ဝေါဒါနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဘဝင်္ဂေန ပန သဗ္ဗဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဖလသမာပတ္တိယာ နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ “တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒမ္ပိ ဉာဏံ “တတ္ထ ကတမံ တထာဂတဿ ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီနံ သံကိလေသံ ဝေါဒါနံ ဝုဋ္ဌာနံ ယထာဘူတံ ဉာဏံ၊ ဈာယီတိ စတ္တာရော ဈာယီ၊ အတ္ထေကစ္စော ဈာယီ သမ္ပတ္တိံယေဝ သမာနံ ဝိပတ္တီတိ ပစ္စေတီ”တိအာဒိနာ[၂] နယေန အဘိဓမ္မေ ဝိတ္ထာရိတံ။ သတ္တန္နံ ဉာဏာနံ ဝိတ္ထာရကထာဝိနိစ္ဆယော သမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာ။ အာသဝက္ခယကထာ ဘယဘေရဝေ။

၁၄၉။ **ဣမာနိ ခေါ သာရိပုတ္တာ**တိ ယာနိ ပုဗ္ဗေ “ဒသ ခေါ ပနိမာနိ သာရိပုတ္တ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနီ”တိ အဝေါစံ၊ ဣမာနိ တာနီတိ အပ္ပနံ ကရောတိ။ တတ္ထ ပရဝါဒီကထာ ဟောတိ—**ဒသဗလဉာဏံ** နာမ ပါဋိယေက္ကံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏဿေဝါယံ ပဘေဒေါတိ။ တံ န တထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အညမေဝ ဟိ ဒသဗလဉာဏံ၊ အညံ သဗ္ဗညုတညာဏံ။ ဒသဗလဉာဏဉှိ သကသကကိစ္စမေဝ ဇာနာတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ တမ္ပိ တတော အဝသေသမ္ပိ ပဇာနာတိ။ ဒသဗလဉာဏေသု ဟိ ပဌမံ ကာရဏာကာရဏမေဝ ဇာနာတိ။ ဒုတိယံ ကမ္မန္တရဝိပါကန္တရမေဝ။ တတိယံ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝ။ စတုတ္ထံ ဓာတုနာနတ္တကာရဏမေဝ။ ပဉ္စမံ သတ္တာနံ အဇ္ဈာသယာဓိမုတ္တိမေဝ။ ဆဋ္ဌံ ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခမုဒုဘာဝမေဝ။ သတ္တမံ ဈာနာဒီဟိ သဒ္ဓိံ တေသံ သံကိလေသာဒိမေဝ။ အဋ္ဌမံ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထခန္ဓသန္တတိမေဝ။ နဝမံ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိမေဝ။ ဒသမံ သစ္စပရိစ္ဆေဒမေဝ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန ဧတေဟိ ဇာနိတဗ္ဗဉ္စ တတော ဥတ္တရိဉ္စ ပဇာနာတိ။ ဧတေသံ ပန ကိစ္စံ န သဗ္ဗံ ကရောတိ။ တဉှိ ဈာနံ ဟုတွာ အပ္ပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣဒ္ဓိ ဟုတွာ ဝိကုဗ္ဗိတုံ န သက္ကောတိ၊ မဂ္ဂေါ ဟုတွာ ကိလေသေ ခေပေတုံ န သက္ကောတိ။ အပိစ ပရဝါဒီ ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “ဒသဗလဉာဏံ နာမ ဧတံ သဝိတက္ကသဝိစာရံ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ အဝိတက္ကအဝိစာရံ ကာမာဝစရံ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ လောကိယံ လောကုတ္တရ”န္တိ။ ဇာနန္တော ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ဉာဏာနိ သဝိတက္ကသဝိစာရာနီတိ ဝက္ခတိ။ တတော ပရာနိ

ဒွေ အဝိတက္ကအဝိစာရာနီတိ ဝဋ္ဋတိ။ အာသဝက္ခယဉာဏံ သိယာ သဝိတက္က-သဝိစာရံ၊ သိယာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ၊ သိယာ အဝိတက္ကအဝိစာရန္တိ ဝဋ္ဋတိ။ တထာ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကာမာဝစရာနိ၊ တတော ပရာနိ ဒွေ ရူပါဝစရာနိ၊ အဝသာနေ ဧကံ လောကုတ္တရန္တိ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန သဝိတက္က-သဝိစာရမေဝ ကာမာဝစရမေဝ လောကိယမေဝါတိ ဝဋ္ဋတိ။

ဧဝမေတ္ထ အနုပဒဝဏ္ဏနံ ကတွာ ဣဒါနိ ယသ္မာ တထာဂတော ပဌမံယေဝ ဌာနာဋ္ဌာနဉာဏေန ဝေနေယျသတ္တာနံ အာသဝက္ခယာဓိဂမဿ စေဝ အနဓိ-ဂမဿ စ ဌာနာဋ္ဌာနဘူတံ ကိလေသာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ, လောကိယ-သမ္မာဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနဒဿနတော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာဘာဝဒဿနတော စ။ အထ နေသံ ကမ္မဝိပါကဉာဏေန ဝိပါကာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ, တိဟေတုကပဋိ-သန္ဓိဒဿနတော။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီပဋိပဒါဉာဏေန ကမ္မာဝရဏာဘာဝံ ပဿတိ, အနန္တရိယကမ္မာဘာဝဒဿနတော။ ဧဝံ အနာဝရဏာနံ အနေကဓာတု-နာနာဓာတုဉာဏေန အနုကူလဓမ္မဒေသနတ္ထံ စရိယဝိသေသံ ပဿတိ, ဓာတုဝေမတ္တဒဿနတော။ အထ နေသံ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏေန အဓိမုတ္တိံ ပဿတိ၊ ပယောဂံ အနာဒိယိတွာပိ အဓိမုတ္တိဝသေန ဓမ္မဒေသနတ္ထံ။ အထေဝံ ဒိဋ္ဌာဓိမုတ္တီနံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ-ဉာဏေန ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ ပဿတိ, သဒ္ဓါဒီနံ တိက္ခမုဒုဘာဝဒဿနတော။ ဧဝံ ပရိညာတိန္ဒြိယပရောပရိယတ္တာ ပန တေ သစေ ဒူရေ ဟောန္တိ၊ ပဌမ-ဇ္ဈာနာဒီသု ဝသီဘူတတ္တာ ဣဒ္ဓိဝိသေသေန တေ ခိပ္ပံ ဥပဂစ္ဆတိ။ ဥပဂန္တွာ စ နေသံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန ပုဗ္ဗဇာတိဘာဝနံ, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာ-နုဘာဝတော ပတ္တဗ္ဗေန စေတောပရိယဉာဏေန သမ္ပတိ စိတ္တဝိသေသံ ပဿန္တော အာသဝက္ခယဉာဏာနုဘာဝေန အာသဝက္ခယဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဝိဂတသမ္မောဟတ္တာ အာသဝက္ခယာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ တသ္မာ ဣမိနာ အနုက္ကမေန ဣမာနိ ဒသဗလာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တံ သာရိပုတ္တ ဝါစံ အပ္ပဟာယာတိအာဒီသု ပုန ဧဝရူပိံ ဝါစံ န ဝက္ခာမီတိ ဝဒန္တော တံ ဝါစံ ပဇဟတိ နာမ။ ပုန ဧဝရူပံ စိတ္တံ န ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ စိန္တေန္တော စိတ္တံ ပဇဟတိ နာမ။ ပုန ဧဝရူပံ ဒိဋ္ဌိံ န ဂဏှိဿာမီတိ ပဇဟန္တော ဒိဋ္ဌိံ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ နာမ၊ တထာ အကရောန္တော နေဝ ပဇဟတိ န ပဋိနိဿဇ္ဇတိ။ **သော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ**တိ ယထာ နိရယပါလေဟိ အာဟရိတွာ နိရယေ ဌပိတော၊ ဧဝံ နိရယေ ဌပိတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

မ-ဋ္ဌ ၁-၂၂

ဣဒါနိဿ အတ္ထသာဓကံ ဥပမံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သီလသမ္ပန္နော**တိအာဒီသု လောကိယလောကုတ္တရာ သီလသမာဓိပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ လောကုတ္တရဝသေနေဝ ဝိနိဝတ္တေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ အယဉှိ သမ္မာဝါစာ-ကမ္မန္တာဇီဝေဟိ သီလသမ္ပန္နော၊ သမ္မာဝါယာမသတိသမာဓီဟိ သမာဓိသမ္ပန္နော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေဟိ ပညာသမ္ပန္နော၊ သော ဧဝံ သီလာဒိသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ယထာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ အညံ အာရာဓေတိ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ သာရိပုတ္တ ဝဒါမိ ဣမမ္ပိ ကာရဏံ ဧဝရူပမေဝ၊ ယထာ ဟိ မဂ္ဂါနန္တရံ အဝိရဟိတွာဝ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမဿာပိ ပုဂ္ဂလဿ စုတိအနန္တရံ အဝိရဟိတွာဝ နိရယေ ပဋိသန္ဓိ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ သကလသ္မိဉှိ ဗုဒ္ဓဝစနေ ဣမာယ ဥပမာယ ဂါဠှတရံ ကတွာ ဝုတ္တဥပမာ နာမ နတ္ထိ။

၁၅၀။ **ဝေသာရဇ္ဇာနီ**တိ ဧတ္ထ သာရဇ္ဇပဋိပက္ခော ဝေသာရဇ္ဇံ၊ စတူသု ဌာနေသု သာရဇ္ဇာဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဥပ္ပန္နသောမနဿမယဉာဏဿေတံ နာမံ။ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော**တိ အဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ မယာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါတိ ဧဝံ ပဋိဇာနတော တဝ။ **အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ**တိ ဣမေ နာမ ဓမ္မာ တယာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။ **တတြ ဝတာ**တိ တေသု ဝတ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါတိ ဧဝံ ဒဿိတဓမ္မေသု။ **သဟဓမ္မေနာ**တိ သဟေတုနာ သကာရဏေန ဝစနေန သုနက္ခတ္တော ဝိယ ဝိပ္ပလပန္တော အပ္ပမာဏံ။ **နိမိတ္တ-မေတံ** ဧတ္ထ ပုဂ္ဂလောပိ ဓမ္မောပိ နိမိတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတော။ တံ ပုဂ္ဂလံ န ပဿာမိ၊ ယော မံ ပဋိစောဒေဿတိ၊ တံ ဓမ္မံ န ပဿာမိ၊ ယံ ဒဿေတွာ အယံ နာမ ဓမ္မော တယာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ မံ ပဋိစောဒေဿတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ခေမပ္ပတ္တော**တိ ခေမံ ပတ္တော၊ သေသပဒဒွယံ ဣမဿေဝ ဝေဝစနံ။ သဗ္ဗံ ဟေတံ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဒသဗလဿ ဟိ အယံ နာမ ဓမ္မော တယာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ စောဒကံ ပုဂ္ဂလံ ဝါ စောဒနာကာရဏံ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဓမ္မံ ဝါ အပဿတော သဘာဝဗုဒ္ဓေါယေဝ ဝါ သမာနော အဟံ ဗုဒ္ဓေါသ္မီတိ ဝဒါမီတိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဗလဝတရံ သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန သမ္ပယုတ္တံ ဉာဏံ **ဝေသာရဇ္ဇံ** နာမ။ တံ သန္ဓာယ "ခေမ-ပ္ပတ္တော"တိအာဒိမာဟ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အန္တရာယိကာ ဓမ္မာတိ ဧတ္ထ ပန အန္တရာယံ ကရောန္တီတိ **အန္တရာယိကာ**၊ တေ အတ္ထတော သဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကန္တာ သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ။ သဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကန္တဉှိ အန္တမသော ဒုက္ကဋဒုဗ္ဘာသိတမ္ပိ မဂ္ဂဖလာနံ အန္တရာယံ ကရောတိ။ ဣဓ ပန

မေထုနဓမ္မာ အဓိပ္ပေတော။ မေထုနံ သေဝတော ဟိ ယဿ ကဿစိ နိဿံ-သယမေဝ မဂ္ဂဖလာနံ အန္တရာယော ဟောတိ။ **ယဿ ခေါ ပန တေသု အတ္ထာယာ**တိ ရာဂက္ခယာဒီသု ယဿ အတ္ထာယ။ **ဓမ္မော ဒေသိတော**တိ အသုဘဘာဝနာဒိဓမ္မော ကထိတော။ **တတြ ဝတ မန္တိ** တသ္မိံ အနိယျာ-နိကဓမ္မေ မံ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဋ္ဌပရိသဝဏ္ဏနာ

၁၅၁။ "အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တာ"တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? ဝေသာရဇ္ဇ-ဉာဏဿ ဗလဒဿနတ္ထံ။ ယထာ ဟိ ဗျတ္တံ ပရိသံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဝိညူနံ စိတ္တံ အာရာဓနသမတ္ထာယ ကထာယ ဓမ္မကထိကဿ ဆေကဘာဝေါ ပညာ-ယတိ၊ ဧဝံ ဣမာ အဋ္ဌ ပရိသာ ပတွာ[၁] ဝေသာရဇ္ဇဉာဏဿ ဝေသာရဇ္ဇ-ဘာဝေါ သက္ကာ ဉာတုန္တိ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏဿ ဗလံ ဒဿေန္တော **အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ခတ္တိယပရိသာ**တိ ခတ္တိယာနံ သန္နိပတိတွာ နိသိန္နဋ္ဌာနံ၊ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ မာရကာယိကာနံ ပန သန္နိပတိတွာ နိသိန္နဋ္ဌာနံ မာရပရိသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န မာရာနံ။ သဗ္ဗာပိ စေတာ ပရိသာ ဥဂ္ဂဋ္ဌာနဒဿနဝသေန ဂဟိတာ။ မနုဿာ ဟိ "ဧတ္ထ ရာဇာ နိသိန္နော"တိ ပကတိဝစနမ္ပိ ဝတ္တုံ န သက္ကောန္တိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ။ ဧဝံ ဥဂ္ဂါ ခတ္တိယပရိသာ။ ဗြာဟ္မဏာ တိသု ဝေဒေသု ကုသလာ ဟောန္တိ၊ ဂဟပတယော နာနာဝေါဟာရေသု စေဝ အက္ခရစိန္တာယ စ။ သမဏာ သကဝါဒပရဝါဒေသု ကုသလာ ဟောန္တိ။ တေသံ မဇ္ဈေ ဓမ္မကထာကထနံ နာမ အတိဝိယ ဘာရော။ အမနုဿာပိ ဥဂ္ဂါ ဟောန္တိ။ အမနုဿောတိ ဟိ ဝုတ္တမတ္တေပိ မနုဿာနံ သကလသရီရံ သင်္ကမ္ပတိ၊ တေသံ ရူပံ ဝါ ဒိသွာ သဒ္ဒံ ဝါ သုတွာ သတ္တာ ဝိသညိနော ဟောန္တိ။ ဧဝံ အမနုဿပရိသာ ဥဂ္ဂါ။ တာသုပိ ဓမ္မကထာကထနံ နာမ အတိ-ဝိယ ဘာရော။ ဣတိ ဥဂ္ဂဋ္ဌာနဒဿနဝသေန တာ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဇ္ဈောဂါဟတီတိ အနုပဝိသတိ။ **အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသန္တိ** ဗိမ္ဗိသာရ-သမာဂမ ဉာတိသမာဂမ လိစ္ဆဝိသမာဂမာဒိဝသေန။ အညေသုပိ စက္ကဝါဠေသု လဗ္ဘတိယေဝ။ ကိံ ပန ဘဂဝါ အညာနိ စက္ကဝါဠာနိပိ ဂစ္ဆတီတိ၊ အာမ ဂစ္ဆတိ။ ကီဒိသော ဟုတွာ? ယာဒိသာ တေ၊ တာဒိသောယေဝ။ တေနေဝါဟ

၁-ဣမာဟိ အဋ္ဌဟိ ပရိသာဟိပိ (သျာ၊ က)

“အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ အာနန္ဒ အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ၊ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ၊ တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ ‘ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ’တိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ ‘ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ’တိ”[၁]။

ခတ္တိယာ ကေယူရင်္ဂဒမာလာဂန္ဓာဒိဝိဘူသိတာ နာနာဝိရာဂဝသနာ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာ[၂] မောဠိဓရာ ဟောန္တိ။ ကိံ ဘဂဝါပိ ဧဝံ အတ္တာနံ မဏ္ဍေတိ။ တေ စ ဩဒါတာပိ ဟောန္တိ ကာဠာပိ မင်္ဂုလစ္ဆဝိပိ။ ကိံ သတ္ထာပိ ဧဝရူပေါ ဟောတီတိ။ သတ္ထာ အတ္တနော ပကတိဝဏ္ဏေနေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တေသံ ပန တာဒိသော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဂန္တွာ ရာဇာသနေ နိသိန္နံ အတ္တာနံ ဒဿေတိ၊ တေသံ “အဇ္ဇ အမှာကံ ရာဇာ အတိဝိယ ဝိရောစတီ”တိ ဟောတိ။ တေ စ ဘိန္နဿရာပိ[၃] ဟောန္တိ ဂဂ္ဂရဿရာပိ[၄] ကာကဿရာပိ။ သတ္ထာ ဗြဟ္မဿရေနေဝ ဓမ္မံ ကထေတိ။ တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတီတိ ဣဒံ ပန ဘာသန္တရံ သန္ဓာယ ကထိတံ။ မနုဿာနံ ပန တံ သုတွာ “အဇ္ဇ ရာဇာ မဓုရေန သရေန ကထေတီ”တိ ဟောတိ။ ကထေတွာ ပက္ကန္တေ စ ဘဂဝတိ ပုန ရာဇာနံ အာဂတံ ဒိသွာ “ကော နု ခေါ အယ”န္တိ ဝိမံသာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကော နု ခေါ အယံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣဒါနေဝ မာဂဓဘာသာယ သီဟဠဘာသာယ မဓုရေန သရေန ကထေန္တော အန္တရဟိတော၊ ကိံ ဒေဝေါ ဥဒါဟု မနုဿောတိ။ ကိမတ္ထံ ပနေဝံ အဇာနန္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ။ ဝါသနတ္ထာယ။ ဧဝံ သုတောပိ ဟိ ဓမ္မော အနာဂတေ ပစ္စယော ဟောတိယေဝါတိ အနာဂတံ ပဋိစ္စ ဒေသေတီတိ။

သန္နိသိန္နပုဗ္ဗန္တိ သင်္ဂမ္မ နိသိန္နပုဗ္ဗံ။ **သလ္လပိတပုဗ္ဗန္တိ** အာလာပသလ္လာပေါ ကတပုဗ္ဗော။ **သာကစ္ဆာ**တိ ဓမ္မသာကစ္ဆာပိ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ **အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသ**န္တိအာဒီနမ္ပိ[၅] သောဏဒဏ္ဍကူဋဒန္တာဒိသမာဂမာဒိဝသေန စေဝ အညစက္ကဝါဠဝသေန စ သမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဒီ ၂-၉၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃-ဆိန္နဿရာပိ (သီ)
၄-ဗဒ္ဓဿရာပိ (သီ)၊ ဂမ္ဘီရဿရာပိ (သျာ) ၅-အာဒီနာ ဟိ (သျာ)၊ အာဒီနာပိ (က)

စတုယောနိဝဏ္ဏနာ

၁၅၂။ **စတဿော ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ယောနိယော**တိ ဧတ္ထ **ယောနီ**တိ ခန္ဓကောဋ္ဌာသဿပိ ကာရဏဿပိ ပဿာဝမဂ္ဂဿပိ နာမံ။ “စတဿော နာဂယောနိယော စတဿော သုပဏ္ဏယောနိယော”တိ[၁] ဧတ္ထ ဟိ ခန္ဓကောဋ္ဌာသော ယောနိ နာမ။ “ယောနိ ဟေသာ ဘူမိဇ ဖလဿ အဓိဂမာယာ”တိ[၂] ဧတ္ထ ကာရဏံ။ “န စာဟံ ဗြာဟ္မဏံ ဗြူမိ၊ ယောနိဇံ မတ္တိသမ္ဘဝံ”န္တိ[၃] ဧတ္ထ ပဿာဝမဂ္ဂေါ။ ဣဓ ပန ခန္ဓကောဋ္ဌာသော ယောနီတိ အဓိပ္ပေတော။ တတ္ထ အဏ္ဍေ ဇာတာ **အဏ္ဍဇာ**။ ဇလာဗုမှိ ဇာတာ **ဇလာဗုဇာ**။ သံသေဒေ ဇာတာ **သံသေဒဇာ**။ ဝိနာ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပတိတွာ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ **ဩပပါတိကာ**။ **အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇ ဇာယန္တီ**တိ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခမနဝသေန ဇာယန္တိ။ **ပူတိကုဏပေ ဝါ**တိအာဒီဟိ အနိဋ္ဌဋ္ဌာနေဝ[၄] ဒဿိတာနိ။ ဣဋ္ဌေသုပိ သပ္ပိတေလမဓုဖာဏိတာဒီသု သတ္တာ ဇာယန္တိ ဧဝ။ **ဒေဝါ**တိအာဒီသု စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိဒေဝါ ဩပပါတိကာဝ ဟောန္တိ။ ဘူမဒေဝါ[၅] ပန စတုယောနိကာ။ **ဧကစ္စေ စ မနုဿာ**တိ မနုဿေသု ကေစိ ဒေဝါ ဝိယ ဩပပါတိကာ စ ဟောန္တိ။ ယေဘုယျေန ပနေတေ ဇလာဗုဇာဝ၊ အဏ္ဍဇာပိ ဧတ္ထ ကောဉ္စပုတ္တာ[၆] ဒွေဘာတိယတ္ထေရာ ဝိယ၊ သံသေဒဇာပိ ပဒုမဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တပေါက္ခရသာတိဗြာဟ္မဏ ပဒုမဝတိဒေဝီအာဒယော ဝိယ၊ ဧဝံ ဝိနိပါတိကေသု၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတာ နေရယိကာ ဝိယ ဩပပါတိကာယေဝ၊ အဝသေသာ စတုယောနိကာပိ ဟောန္တိ။ ယထာ တေ၊ ဧဝံ ယက္ခာပိ သဗ္ဗစတုပ္ပဒပက္ခိဇာတိဒီဃဇာတိအာဒယောပိ သဗ္ဗေ စတုယောနိကာယေဝ။

ပဉ္စဂတိဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ **ပဉ္စ ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော**တိ ဧတ္ထ သုကတဒုက္ကဋကမ္မဝသေန ဂန္တဗ္ဗာတိ ဂတိယော။ အပိစ ဂတိဂတိ နိဗ္ဗတ္တိဂတိ အဇ္ဈာသယဂတိ ဝိဘဝဂတိ နိပ္ဖတ္တိဂတီတိ ဗဟုဝိဓာ ဂတိ နာမ။ တတ္ထ “တံ ဂတိံ ပေစ္စ ဂစ္ဆာမီ”တိ[၇] စ၊ “ယဿ ဂတိံ န ဇာနန္တိ၊ ဒေဝါ ဂန္ဓဗ္ဗမာနုသာ”တိ[၈] စ အယံ **ဂတိဂတိ** နာမ။ “ဣမေသံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခူနံ သီလဝန္တာနံ နေဝ ဇာနာမိ ဂတိံ ဝါ အဂတိံ ဝါ”တိ[၉] အယံ **နိဗ္ဗတ္တိဂတိ** နာမ။ “ဧဝမ္ပိ ခေါ တေ အဟံ

၁-သံ ၂-၂၀၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-မ ၃-၁၈၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၂-၄၁၀၊ ခု ၁-၇၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-အာဒီနိ အနိဋ္ဌာနေဝ (သီ) ၅-ဘုမ္မဒေဝါ (သီ၊ သျာ) ၆-ကောဉ္စပုတ္တာ (က)
၇-အံ ၁-၄၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ခု ၁-၇၃-ပိဋ္ဌေ။ ၉-မ ၁-၄၀၉-ပိဋ္ဌေ။

ဖြပဟေ့ ဂတိံ စ ပဇာနာမိ ဇုတိံ စ ပဇာနာမီ”တိ[၁] အယံ **အဏ္ဍသယဂတိ** နာမ။ “ဝိဘဝေါ ဂတိ ဓမ္မာနံ၊ နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတီ”တိ[၂] အယံ **ဝိဘဝဂတိ** နာမ။ “ဒွေယေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ”တိ[၃] အယံ **နိပ္ဖတ္တိဂတိ** နာမ။ တာသု ဣဓ ဂတိဂတိ အဓိပ္ပေတာ။

နိရယောတိအာဒီသု နိရတိအတ္ထေန နိရဿာဒဋ္ဌေန **နိရယော**။ တိရိယံ အဉ္စိတာတိ **တိရစ္ဆာနာ**။ တေသံ ယောနိ **တိရစ္ဆာနယောနိ**။ ပေစ္စဘာဝံ ပတ္တာနံ ဝိသယောတိ **ပေတ္တိဝိသယော**။ မနသော ဥဿန္နတ္တာ **မနုဿာ**။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ အတ္တနော အတ္တနော အာနုဘာဝေဟိ စ ဒိဗ္ဗန္တီတိ **ဒေဝါ**။ **နိရယဉ္စာဟံ သာရိပုတ္တ**တိအာဒီသု နိရယောတိ သဗ္ဗံ ဩကာသေန ခန္ဓာ။ **တိရစ္ဆာနယောနိံ စာ**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **မဂ္ဂံ ပဋိပဒ**န္တိ ဥဘယေန နာပိ ဝုတ္တဂတိသံဝတ္တနိကကမ္မမေဝ ဒဿေတိ။ **ယထာ စ ပဋိပန္နော**တိ ယေန မဂ္ဂေန ယာယ ပဋိပဒါယ ပဋိပန္နောတိ ဥဘယမ္ပိ ဧကတော ကတွာ နိဒ္ဒိသတိ။ **အပါယ**န္တိအာဒီသု ဝဍ္ဎိသင်္ခါတာ သုခသင်္ခါတာ ဝါ အယာ အပေတတ္တာ **အပါယော**။ ဒုက္ခဿ ဂတိ ပဋိသရဏန္တိ **ဒုဂ္ဂတိ**။ ဒုက္ကဋကာရိနော ဧတ္ထ ဝိနိပတန္တီတိ **ဝိနိပါတော**။ **နိဗ္ဗာနဉ္စာဟ**န္တိ ဣဒံ ပန န ကေဝလံ ဂတိဂတိမေဝ၊ ဂတိနိဿရဏံ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ဇာနာမီတိ ဒဿနတ္ထံ အာဟ။ ဣဓ **မဂ္ဂေါ ပဋိပဒါ**တိ ဥဘယေနာပိ အရိယမဂ္ဂေါဝ ဝုတ္တော။

ဉာဏပ္ပဝတ္တာကာရဝဏ္ဏနာ

၁၅၄။ ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တေသု သတ္တသု ဌာနေသု အဋ္ဌသု ဌာနေသု အတ္တနော ဉာဏပ္ပဝတ္တာကာရံ ဒဿေန္တော **ဣဓာဟံ သာရိပုတ္တ**တိအာဒိ-မာဟ။

တတ္ထ **ဧကန္တဒုက္ခာ**တိ နိစ္စဒုက္ခာ နိရန္တရဒုက္ခာ။ **တိဗ္ဗာ**တိ ဗဟလာ။ **ကဋုကာ**တိ ခရာ။ **သေယျထာပီ**တိအာဒိနိ ဩပမ္မဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ **ကာသူ**တိ အာဝါဋောပိ ဝုစ္စတိ ရာသိပိ။

“ကိန္နု သန္တရမာနောဝ၊ ကာသုံ ခဏသိ သာရထိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ကာသုယာ ကရိဿသီ”တိ[၄]—

ဧတ္ထ ဟိ အာဝါဋော ကာသု နာမ။

၁-မ ၁-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဒီ ၁-၈၃၊ ဒီ ၂-၁၄-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-ခု ၆-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ။

"အင်္ဂါရကာသုံ အပရေ ဖုနန္တိ၊ နရာ ရုဒန္တာ ပရိဒဍ္ဎဂတ္တာ"တိ[၁]—

ဗြှေ ရာသိ။ ဇူမ ပန အာဝါဠော အဓိပ္ပေတော။ တေနေဝါဟ "သာဓိက-ပေါရိသာ"တိ။ တတ္ထ သာဓိကံ ပေါရိသံ ပမာဏံ အဿာတိ **သာဓိက-ပေါရိသာ၊** အတိရေကပဉ္စရတနာတိ အတ္ထော။ **ဝီတစ္စိကာနံ ဝီတဓူမာနန္တိ** ဧတံ ပရိဠာဟဿ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အစ္စိယာ ဝါ သတိ ဓူမေ ဝါ သတိ ဝါတော သမုဋ္ဌာတိ၊ တေန ပရိဠာဟော န ဗလဝါ ဟောတိ။ **ဃမ္မပရေ-တောတိ** ဃမ္မာနုဂတော။ **တသိတောတိ** ဇာတတဏှော။ **ပိပါသိတောတိ** ဥဒကံ ပါတုကာမော။ **ဧကာယနေန မဂ္ဂေနာတိ** ဧကပထေနေဝ မဂ္ဂေန၊ အနုက္ကမနိယေန ဥဘောသု ပဿေသု နိရန္တရကဏ္ဋကရုက္ခဂဟနေန။ **ပဏိ-ဓာယာတိ** အင်္ဂါရကာသုယံ ပတ္ထနာ နာမ နတ္ထိ၊ အင်္ဂါရကာသုံ အာရဗ္ဘ ပန ဇူရိယာပထဿ ဌပိတတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ ဇူဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—အင်္ဂါရကာသု ဝိယ ဟိ နိရယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အင်္ဂါရကာသုမဂ္ဂေါ ဝိယ နိရယူပဂံ ကမ္မံ။ မဂ္ဂါရုဠှော ဝိယ ကမ္မသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော။ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဘဂဝါ။ ယထာ သော ပုရိသော မဂ္ဂါရုဠှံ ဒိသွာ ဝိဇာနာတိ "အယံ ဇူမိနာ မဂ္ဂေန ဂန္တွာ အင်္ဂါရကာသုယံ ပတိဿတီ"တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ ပါဏာတိပါတာဒီသု ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ အာယူဟန္တံ ဧဝံ ဇာနာတိ "အယံ ဇူမံ ကမ္မံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ"တိ။ ယထာ သော ပုရိသော အပရဘာဂေ တံ အင်္ဂါရကာသုယာ ပတိတံ ပဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဘဂဝါ အပရဘာဂေ "သော ပုရိသော တံ ကမ္မံ ကတွာ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော"တိ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလော-ကေန္တော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တံ ပဿတိ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနာဒိမဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ တဿ ကမ္မာယူဟနကာလေ အညော ဝဏ္ဏော၊ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဿ အညော၊ အထာပိ "သော သတ္တော တံ ကမ္မံ ကတွာ ကတ္ထ နိဗ္ဗတ္တော"တိ ဩလောကေန္တဿ အနေကသဟဿာနံ သတ္တာနံ မဇ္ဈေ ဋ္ဌိတောပိ "အယံ သော"တိ သောယေဝ သတ္တော အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ "ဒိဗ္ဗစက္ခုဗလံ နာမ ဧတ"န္တိ ဝဒန္တိ။

ဒုတိယဥပမာယံ ယသ္မာ အင်္ဂါရကာသုယံ ဝိယ ဂူထကူပေ ပရိဠာဟော နတ္ထိ၊ တသ္မာ "ဧကန္တဒုက္ခာ"တိ အဝတွာ "ဒုက္ခာ"တိအာဒိမာဟ။ ဧတ္ထာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇူမမ္ပိ ဟိ ပုဂ္ဂလံ ဘဂဝါ

၁- ခု ၆-၁၇၉-ပိဋ္ဌေ။

ဟတ္ထိယောနိအာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တံ ဝဓဗန္ဓနအာကမ္ပနဝိကမ္ပနာဒိဟိ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝမာနံ ပဿတိယေဝ။

တတိယဥပမာယံ **တနုပတ္တပလာသော**တိ န အဗ္ဘပဋလံ ဝိယ တနုပဏ္ဏော၊ ဝိရဠပဏ္ဏတ္တံ ပန ဿ သန္ဒာယ ဧဒံ ဝုတ္တံ။ **ကဗရစ္ဆာယော**တိ ဝိရဠစ္ဆာယော။ **ဒုက္ခဗဟုလာ**တိ[၁] ပေတ္တိဝိသယသ္မိံ ဟိ ဒုက္ခမေဝ ဗဟုလံ၊ သုခံ ပရိတ္တံ၊ ကဒါစိ အနုဘဝိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ သေသာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထဥပမာယံ **ဗဟလပတ္တပလာသော**တိ နိရန္တရပဏ္ဏော ပတ္တသဉ္ဆန္နော။ **သဏ္ဍစ္ဆာယော**တိ ပလာသဃနတ္တံ ဝိယ ဃနစ္ဆာယော။ **သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ**တိ မနုဿလောကေ ခတ္တိယကုလာဒီသု သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ တာ ဝေဒယမာနံ နိပန္နံ ဝါ နိသိန္နံ ဝါ ပဿာမီတိ ဒဿေတိ။ ဣဓာပိ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဉ္စမဥပမာယံ **ပါသာဒေါ**တိ ဒီဃပါသာဒေါ။ **ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တ**န္တိ အန္တော စေဝ ဥလ္လိတ္တံ ဗဟိ စ အဝလိတ္တံ။ **ဖုသိတဂ္ဂဠ**န္တိ ဒွါရဗာဟာဟိ သဒ္ဓိံ သုပိဟိတကဝါဋံ။ **ဂေါနကတ္ထတော**တိ စတုရင်္ဂုလာဓိကလောမေန ကာဠကောဇဝေန အတ္ထတော။ **ပဋိကတ္ထတော**တိ ဥဏ္ဏာမယေန သေတအတ္ထရဏေန အတ္ထတော။ **ပဋလိကတ္ထတော**တိ ဃနပုပ္ဖကေန ဥဏ္ဏာမယအတ္ထရဏေန အတ္ထတော။ **ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏော**တိ ကဒလိမိဂစမ္မမယေန ဥတ္တမပစ္စတ္ထရဏေန အတ္ထတော။ တံ ကိရ ပစ္စတ္ထရဏံ သေတဝတ္ထဿ ဥပရိ ကဒလိမိဂစမ္မံ အတ္ထရိတွာ သိဗ္ဗေတွာ ကရောန္တိ။ **သဥတ္တရစ္ဆဒေါ**တိ သဟ ဥတ္တရစ္ဆဒေန၊ ဥတ္တရိဗဒ္ဓေန ရတ္တဝိတာနေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ **ဥဘတော-လောဟိတကူပဓာနော**တိ သီသူပဓာနဉ္စ ပါဒူပဓာနဉ္စာတိ ပလ္လင်္ကဿ ဥဘတော ဌပိတလောဟိတကူပဓာနော။ ဣဓာပိ ဥပမာသံသန္ဒနံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အယံ ပနေတ္ထ အပရာဘာဂယောဇနာ၊ ယထာ သော ပုရိသော မဂ္ဂါရုဠှမေဝ ဇာနာတိ "အယံ ဧတေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာ ပါသာဒံ အာရုယှ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒိဿတိ ဝါ နိပဇ္ဇိဿတိ ဝါ"တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ ဒါနာဒီသု ပုညကိရိယဝတ္ထူသု ယံကိဉ္စိ ကုသလကမ္မံ အာယူဟန္တံယေဝ ပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ "အယံ ဣမံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ"တိ ဇာနာတိ။ ယထာ သော ပုရိသော

၁-ဒုက္ခဗဟုလန္တိ (သျာ၊ က)

အပရဘာဂေ တံ ပါသာဒံ အာရုယှ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နံ ဝါ နိပန္နံ ဝါ ဧကန္တသုခံ နိရန္တရသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနံ ပဿတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ အပရဘာဂေ "သော တံ ကလျာဏံ ကတွာ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော"တိ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တံ ပဿတိ နန္ဒနဝနာဒီသု အစ္ဆရာသံဃပရိဝုတံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနံ။

အာသဝက္ခယဝါရဝဏ္ဏနာ

အာသဝက္ခယဝါရေ "ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ"တိ အဝတွာ "တမေနံ ပဿာမီ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ ကသ္မာတိ စေ၊ နိယမာဘာဝါ။ ဣမံ ဟိ ပုဂ္ဂလံ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ ပဿိဿတိ၊ စေတောပရိယဉာဏေနာပိ ဇာနိဿတိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏေနပိ ဇာနိဿတိယေဝ။ **ဧကန္တသုခါ ဝေဒနာ**တိ ဣဒံ ကိဉ္စာပိ ဒေဝလောကသုခေန သဒ္ဓိံ ဗျဉ္ဇနတော ဧကံ၊ အတ္ထတော ပန နာနာ ဟောတိ။ ဒေဝလောကသုခံ ဟိ ရာဂပရိဠာဟာဒီနံ အတ္ထိတာယ န ဧကန္တေနေဝ သုခံ။ နိဗ္ဗာနသုခံ ပန သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ ဝူပသမာယ သဗ္ဗာကာရေန ဧကန္တသုခံ။ ဥပမာယမ္ပိ "ယထာ ပါသာဒေ ဧကန္တသုခါ"တိ ဝုတ္တံ။ တံ မဂ္ဂပရိဠာဟဿ အဝူပသန္တတာယ ဆာတဇ္ဈတ္တတာယ ပိပါသာဘိဘူတတာယ စ န ဧကန္တမေဝ သုခံ။ ဝနသဏ္ဍေ ပန ပေါက္ခရဏိယံ ဩရုယှ ရဇောဇလ္လံ ပဝါဟိတတ္တာ မဂ္ဂဒရထဿ ဝူပသန္တတာယ ဘိသမူလခါဒနေန စေဝ မဓုရောဒကပါနေန စ ခုပ္ပိပါသာနံ ဝိနီတတာယ ဥဒကသာဋကံ ပရိဝတ္တေတွာ မဋ္ဌဒုကူလံ နိဝါသေတွာ တဏ္ဍုလတ္ထဝိကံ ဥဿီသကေ ကတွာ ဥဒကသာဋကံ ပီဠေတွာ ဟဒယေ ဌပေတွာ မန္ဒမန္ဒေန စ ဝါတေန ဗီဇယမာနဿ နိပန္နဿ သဗ္ဗာကာရေန ဧကန္တသုခံ ဟောတိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ ဣဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ပေါက္ခရဏီ ဝိယ ဟိ အရိယမဂ္ဂေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပေါက္ခရဏိမဂ္ဂေါ ဝိယ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ။ မဂ္ဂါရုဠှော ဝိယ ပဋိပဒါသမင်္ဂီပုဂ္ဂလော။ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဘဂဝါ။ ဝနသဏ္ဍော ဝိယ နိဗ္ဗာနံ။ ယထာ သော ပုရိသော မဂ္ဂါရုဠှံ ဒိသွာဝ ဇာနာတိ "အယံ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂန္တွာ ပေါက္ခရဏိယံ နှတွာ ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိဿတိ ဝါ နိပဇ္ဇိဿတိ ဝါ"တိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ ပဋိပဒံ ပူရေန္တမေဝ နာမရူပံ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တမေဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟံ ကရောန္တမေဝ လက္ခဏာရမ္မဏာယ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကရောန္တမေဝ ဇာနာတိ "အယံ ဣမံ ပဋိပဒံ ပူရေတွာ သဗ္ဗာသဝေ ခေပေတွာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဖလသမာပတ္တိံ

ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ''တိ။ ယထာ သော ပုရိသော အပရဘာဂေ တာယံ ပေါက္ခရဏိယံ နှတွာ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ နိသိန္နော ဝါ နိပန္နော ဝါ ဧကန္တသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနံ ပဿတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ အပရဘာဂေ တံ ပုဂ္ဂလံ ပဋိပဒံ ပူရေတွာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဖလံ သစ္ဆိကတွာ နိရောဓသယနဝရဂတံ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလ-သမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ ဧကန္တသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနံ ပဿတိ။

ဒုက္ကရကာရိကာဒိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၅။ "အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတ"န္တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? ပါဋိယေက္ကံ အနုသန္ဓိဝသေန အာရဒ္ဓံ။ အယံ ကိရ သုနက္ခတ္တော ဒုက္ကရကာရိကာယ သုဒ္ဓိ ဟောတီတိ ဧဝံလဒ္ဓိကော။ အထဿ ဘဂဝါ မယာ ဧတသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဌတွာ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဒုက္ကရံ ကတံ၊ ဒုက္ကရကာရကော နာမ မယာ သဒိသော နတ္ထိ။ ဒုက္ကရကာရေန သုဒ္ဓိယာ သတိ အဟမေဝ သုဒ္ဓေါ ဘဝေယျန္တိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ အပိစ အယံ သုနက္ခတ္တော ဒုက္ကရကာရိကာယ ပသန္နော၊ သော စဿ ပသန္နဘာဝေါ "အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂ္ဂဝ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ စတုက္ကုဏ္ဍိကံ ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေန ခါဒန္တံ မုခေန ဘုဉ္ဇန္တံ၊ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ 'သာဓု ရူပေါ ဝတ ဘော အယံ[၁] သမဏော စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒတိ၊ မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇတီ'တိ" ဧဝမာဒိနာ ပါထိကသုတ္တေ[၂] အာဂတနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

အထ ဘဂဝါ အယံ ဒုက္ကရကာရိကာယ ပသန္နော၊ မယာ စ ဧတသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဌတွာ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဒုက္ကရံ ကတံ၊ ဒုက္ကရကာရေ ပသီဒန္တေနာပိ အနေန မယိ ပသီဒိတဗ္ဗံ သိယာ၊ သောပိဿ ပသာဒေါ မယိ နတ္ထီတိ ဒဿေန္တော[၃] ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **ဗြဟ္မစရိယန္တိ** ဒါနမ္ပိ ဝေယျာဝစ္စမ္ပိ သိက္ခာပဒမ္ပိ ဗြဟ္မဝိဟာရာပိ ဓမ္မ-ဒေသနာပိ မေထုနဝိရတိပိ သဒါရသန္တောသောပိ ဥပေါသထောပိ အရိယ-မဂ္ဂေါပိ သကလသာသနမ္ပိ အဇ္ဈာသယောပိ ဝီရိယမ္ပိ ဝုစ္စတိ။

၁-အရဟံ (သီ) ၂-ဒီ ၃-၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒဿေန္တောပိ (သီ)

“ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊
ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
ဣဒ္ဓီ ဇုတီ ဗလဝီရိယူပပတ္တိ၊
ဣဒဉ္စ တေ နာဂ[1] မဟာဝိမာနံ။

အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊
သဒ္ဓါ ဥဘော ဒါနပတီ အဟုမှာ။
ဩပါနဘူတံ မေ ဃရံ တဒါသိ၊
သန္တပ္ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။

တံ မေ ဝတံ တံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊
တဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
ဣဒ္ဓီ ဇုတီ ဗလဝီရိယူပပတ္တိ၊
ဣဒဉ္စ မေ ဓီရ မဟာဝိမာန”န္တိ[2]—

ဣမသ္မိံ ပုဏ္ဏကဇာတကေ ဒါနံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တံ။

“ကေန ပါဏိ ကာမဒဒေါ၊ ကေန ပါဏိ မဓုဿဝေါ။
ကေန တေ ဗြဟ္မစရိယေန၊ ပုညံ ပါဏိမှိ ဣဇ္ဈတိ။

တေန ပါဏိ ကာမဒဒေါ၊ တေန ပါဏိ မဓုဿဝေါ။
တေန မေ ဗြဟ္မစရိယေန၊ ပုညံ ပါဏိမှိ ဣဇ္ဈတီ”တိ[3]—

ဣမသ္မိံ အင်္ကုရပေတဝတ္ထုသ္မိံ ဝေယျာဝစ္စံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တံ။ “ဧဝံ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ တိတ္တိရိယံ နာမ ဗြဟ္မစရိယံ အဟောသီ”တိ[4] ဣမသ္မိံ တိတ္တိရဇာတကေ ပဉ္စသိက္ခာပဒံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တံ။ “တံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသိခ ဗြဟ္မစရိယံ နေဝ နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ၊ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ”တိ[5] ဣမသ္မိံ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တေ ဗြဟ္မဝိဟာရာ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တာ။ “ဧကသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယသ္မိံ၊ သဟဿံ မစ္စုဟာယိန”န္တိ[6] ဧတ္ထ ဓမ္မဒေသနာ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တာ။ “ပရေ အဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ ဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿာမာ”တိ[7] သလ္လေခသုတ္တေ မေထုနဝိရတိ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တာ။

၁-အက္ခာဟိ မေ နာဂ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-ခု ၆-၃၀၃-၃၀၄-ဝိဓုရဇာတကေ။
၃-ခု ၂-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၄-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒီ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။
၆-သံ ၁-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၇-မ ၁-၅၁-ပိဋ္ဌေ။

“မယဉ္စ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊
အမှေ့ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ”တိ[၁]—

မဟာဓမ္မပါလဇာတကေ သဒါရသန္တောသော ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တော။

“ဟီနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတီ”တိ[၂]။

ဧဝံ နိမိဇာတကေ အတ္တဒမနဝသေန ကတော အဋ္ဌင်္ဂိကော ဥပေါသထော ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တော။ “ဣဒံ ခေါ ပန မေ ပဉ္စသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ။ပ။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ[၃] မဟာဂေါဝိန္ဒ-သုတ္တသ္မိညေဝ အရိယမဂ္ဂေါ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တော။ “တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ”န္တိ[၄] ပါသာဒိကသုတ္တေ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟံ သာသနံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တံ။

“အပိ အတရမာနာနံ၊ ဖလာသာဝ သမိဇ္ဈတိ။
ဝိပက္ကဗြဟ္မစရိယောသ္မိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဂါမဏီ”တိ[၅]—

ဧတ္ထ အဇ္ဈာသယော ဗြဟ္မစရိယန္တိ ဝုတ္တော။ ဣဓ ပန ဝီရိယံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ အဓိပ္ပေတံ။ ဝီရိယဗြဟ္မစရိယဿ ဟိ ဣဒမေဝ သုတ္တံ။ တဒေတံ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ စတုဗ္ဗိဓဿ ဒုက္ကရဿ ကတတ္တာ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတန္တိ ဝုတ္တံ။

တပဿီ သုဒံ ဟောမီတိ **သုဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ၊ တပနိဿိတကော ဟောမီတိ အတ္ထော။ **ပရမတပဿီ**တိ ပရမော တပဿီ၊ တပနိဿိတကာနံ ဥတ္တမော။ **လူခေါ သုဒံ ဟောမီ**တိ လူခေါ ဟောမိ။ **ဇေဂုစ္ဆီ**တိ ပါပဇေဂုစ္ဆိကော။ **ပဝိဝိတ္တော သုဒံ ဟောမီ**တိ ပဝိဝိတ္တော အဟံ ဟောမိ။ **တတြာသ္သု မေ ဣဒံ သာရိပုတ္တာ**တိ တတြ စတုရင်္ဂေ ဗြဟ္မစရိယေ ဣဒံ မမ တပဿိတာယ ဟောတိ၊ တပနိဿိတကဘာဝေ မယှံ ဣဒံ အစေလကာဒိတပဿိတကတံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

---

[၁] ခု ၅-၂၁၄-ဝိဋ္ဌေ။ [၂] ခု ၅-၁၀၃-ဝိဋ္ဌေ။ [၃] ဒီ ၂-၂၀၁-ဝိဋ္ဌေ။
[၄] ဒီ ၃-၁၀၂-ဝိဋ္ဌေ။ [၅] ခု ၅-၃-ဝိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **အစေလကော**တိ နိစ္စေလော နဂ္ဂေါ။ **မုတ္တာစာရော**တိ ဝိသဋ္ဌာစာရော၊ ဥစ္စာရကမ္မာဒီသု လောကိယကုလပုတ္တာစာရေန ဝိရဟိတော၊ ဌိတကောဝ ဥစ္စာရံ ကရောမိ၊ ပဿာဝံ ကရောမိ၊ ခါဒါမိ ဘုဉ္ဇာမိ စ။ **ဟတ္ထာပလေခနော**တိ ဟတ္ထေ ပိဏ္ဍမှိ ဌိတေ ဇိဝှါယ ဟတ္ထံ အပလိခါမိ၊ ဥစ္စာရံ ဝါ ကတွာ ဟတ္ထသ္မိံယေဝ ဒဏ္ဍကသညီ ဟုတွာ ဟတ္ထေန အပလိခါမီတိ ဒဿေတိ။ တေ ကိရ ဒဏ္ဍကံ သတ္တောတိ ပညပေန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ ပဋိပဒံ ပူရေန္တော ဧဝမကာသိ။ ဘိက္ခာဂဟဏတ္ထံ ဧဟိ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဝုတ္တော န ဧတီတိ **နဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော**။ တေန ဟိ တိဋ္ဌ ဘဒ္ဒန္တေတိ ဝုတ္တောပိ န တိဋ္ဌတီတိ **နတိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော**။ တဒုဘယမ္ပိ တိတ္ထိယာ ဧဝံ ဧတဿ ဝစနံ ကတံ ဘဝိဿတီတိ န ကရောန္တိ။ အဟမ္ပိ ဧဝံ အကာသိန္တိ ဒဿေတိ။ **အဘိဟဋန္တိ** ပုရေတရံ ဂဟေတွာ အာဟဋံ ဘိက္ခံ။ **ဥဒ္ဒိဿကတန္တိ** ဣဒံ တုမှေ ဥဒ္ဒိဿ ကတန္တိ ဧဝံ အာရောစိတဘိက္ခံ။ **န နိမန္တနန္တိ** အသုကံ နာမ ကုလံ ဝါ ဝီထိံ ဝါ ဂါမံ ဝါ ပဝိသေယျာထာတိ ဧဝံ နိမန္တိတဘိက္ခမ္ပိ န သာဒိယာမိ န ဂဏှာမိ။

န ကုမ္ဘိမုခါတိ ကုမ္ဘိတော ဥဒ္ဓရိတွာ ဒိယျမာနံ ဘိက္ခံ န ဂဏှာမိ။ **န ကဠောပိမုခါ**တိ **ကဠောပီ**တိ ဥက္ခလိ ဝါ ပစ္ဆိ ဝါ၊ တတောပိ န ဂဏှာမိ။ ကသ္မာ? ကုမ္ဘိကဠောပိယော မံ နိဿာယ ကဋစ္ဆုနာ ပဟာရံ[၁] လဘန္တီတိ။ **န ဧဠကမန္တရန္တိ** ဥမ္မာရံ အန္တရံ ကတွာ ဒိယျမာနံ န ဂဏှာမိ။ ကသ္မာ? အယံ မံ နိဿာယ အန္တရကရဏံ လဘတီတိ။ ဒဏ္ဍမုသလေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **န ဒွိန္နန္တိ** ဒွီသု ဘုဉ္ဇမာနေသု ဧကသ္မိံ ဥဋ္ဌာယ ဒေန္တေ န ဂဏှာမိ။ ကသ္မာ? ကဗဠန္တရာယော ဟောတီတိ။ **န ဂဗ္ဘိနိယာ**တိအာဒီသု ပန ဂဗ္ဘိနိယာ ကုစ္ဆိယံ ဒါရကော ကိလမတိ၊ ပါယန္တိယာ ဒါရကဿ ခီရန္တရာယော ဟောတိ၊ ပုရိသန္တရဂတာယ ရတိအန္တရာယော ဟောတီတိ န ဂဏှာမိ။ **န သံကိတ္တီသူ**တိ သံကိတ္တေတွာ ကတဘတ္တေသု။ ဒုဗ္ဘိက္ခသမယေ ကိရ အစေလကသာဝကာ အစေလကာနံ အတ္ထာယ တတော တတော တဏ္ဍုလာဒီနိ သမာဒပေတွာ ဘတ္တံ ပစန္တိ။ ဥက္ကဋ္ဌာစေလကော တတောပိ န ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။

န ယတ္ထ သာတိ ယတ္ထ သုနခေါ ပိဏ္ဍံ လဘိဿာမီတိ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ တတ္ထ တဿ အဒတွာ အာဟဋံ န ဂဏှာမိ။ ကသ္မာ? ဧတဿ ပိဏ္ဍန္တရာယော ဟောတီတိ။ **သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ**တိ သမူဟသမူဟစာရိနီ၊ သစေ ဟိ အစေလကံ ဒိသွာ ဇနော ဣမဿ ဘိက္ခံ ဒဿာမာတိ မာနုသကာ ဘတ္တဂေဟံ ပဝိသန္တိ။ တေသု စ ပဝိသန္တေသု ကဠောပိမုခါဒီသု နိလီနာ မက္ခိကာ ဥပ္ပတိတွာ သဏ္ဍသဏ္ဍာ စရန္တိ။

၁-ကဋစ္ဆုပဟာရံ (က)

တတော အာဟဋံ ဘိက္ခံ န ဂဏှာမိ၊ ကသ္မာ? မံ နိဿာယ မက္ခိကာနံ ဂေါစရန္တရာယော ဇာတောတိ၊ အဟမ္ပိ တထာ အကာသိံ။ **န ထုသောဒကန္တိ** သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ[1] ကတံ လောဏသောဝီရကံ[2]၊ ဧတ္ထ စ သုရာပါနမေဝ သာဝဇ္ဇံ၊ အယံ ပန သဗ္ဗေသုပိ သာဝဇ္ဇသညီ။

ဧကာဂါရိကောတိ ယော ဧကသ္မိံယေဝ ဂေဟေ ဘိက္ခံ လဘိတွာ နိဝတ္တတိ။ **ဧကာလောပိကော**တိ ယော ဧကေနေဝ အာလောပေန ယာပေတိ။ **ဒွါဂါ-ရိကာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ**တိ ဧကာယ ဒတ္တိယာ။ **ဒတ္တိ** နာမ ဧကာ ခုဒ္ဒကပါတိ ဟောတိ၊ ယတ္ထ အဂ္ဂဘိက္ခံ ပက္ခိပိတွာ ဌပေန္တိ။ **ဧကာဟိကန္တိ** ဧကဒိဝသန္တရိကံ။ **အဍ္ဎမာသိကန္တိ** အဍ္ဎမာသန္တရိကံ။ **ပရိယာယ-ဘတ္တဘောဇနန္တိ** ဝါရဘတ္တဘောဇနံ။ ဧကာဟဝါရေန ဒွီဟဝါရေန သတ္တာဟ-ဝါရေန အဍ္ဎမာသဝါရေနာတိ ဧဝံ ဒိဝသဝါရေန အာဘတံ ဘတ္တဘောဇနံ။

သာကဘက္ခောတိ အလ္လသာကဘက္ခော။ **သာမာကဘက္ခော**တိ သာမာက-တဏ္ဍုလဘက္ခော။ **နီဝါရာ**ဒီသု **နီဝါရာ** နာမ တာဝ အရညေ သယံဇာတ-ဝီဟိဇာတိ။ **ဒဒ္ဒုလန္တိ** စမ္မကာရေဟိ စမ္မံ လိခိတွာ ဆဍ္ဍိတကသဋံ။ **ဟဋံ** ဝုစ္စတိ သိလေသောပိ သေဝါလောပိ ကဏိကာရာဒိရုက္ခနိယျာသောပိ။ **ကဏန္တိ** ကုဏ္ဍကံ။ **အာစာမော**တိ ဘတ္တဥက္ခလိကာယ လဂ္ဂေါ ဈာမဩဒနော၊ တံ ဆဍ္ဍိတဋ္ဌာနေ ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ “ဩဒနကဉ္ဇိယ”န္တိပိ ဝဒန္တိ။ **ပိညာကာ-ဒယော** ပါကဋာ ဧဝ။ **ပဝတ္တဖလဘောဇီ**တိ ပတိတဖလဘောဇီ။

သာဏာနီတိ သာဏဝါကစေလာနိ။ **မသာဏာနီ**တိ မိဿကစေလာနိ။ **ဆဝဒုဿာနီ**တိ မတသရီရတော ဆဍ္ဍိတဝတ္ထာနိ။ ဧရကတိဏာဒီနိ ဝါ ဂန္ထေတွာ ကတနိဝါသနာနိ။ **ပံသုကူလာနီ**တိ ပထဝိယံ ဆဍ္ဍိတနန္တကာနိ။ **တိရီတာနီ**တိ ရုက္ခတ္တစဝတ္ထာနိ။ **အဇိနန္တိ** အဇိနမိဂစမ္မံ။ **အဇိနက္ခိပန္တိ** တဒေဝ မဇ္ဈေ ဖာလိတံ။ သခုရကန္တိပိ ဝဒန္တိ။ **ကုသစီရန္တိ** ကုသတိဏံ ဂန္ထေတွာ ကတစီရံ။ **ဝါကစီရ-ဖလကစီရေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ **ကေသကမ္ဗလန္တိ** မနုဿကေသေဟိ ကတကမ္ဗလံ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ယာနိ ကာနိစိ ဘိက္ခဝေ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္ထာနံ၊ ကေသကမ္ဗလော တေသံ ပဋိကုဋ္ဌော အက္ခာယတိ။ ကေသကမ္ဗလော ဘိက္ခဝေ သီတေ သီတော, ဥဏှေ ဥဏှော ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဒုက္ခသမ္ဖဿော”တိ[3]။ **ဝါလကမ္ဗလန္တိ** အဿဝါလာဒီဟိ ကတကမ္ဗလံ။ **ဥလူကပက္ခန္တိ** ဥလူကပတ္တာနိ ဂန္ထေတွာ ကတနိဝါသနံ။ **ဥဗ္ဘဋ္ဌကော**တိ ဥဒ္ဓံ ဌိတကော။ **ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာန-မနုယုတ္တော**တိ ဥက္ကုဋိကဝီရိယံ အနုယုတ္တော၊ ဂစ္ဆန္တောပိ ဥက္ကုဋိကောဝ ဟုတွာ

၁-သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ (က) ၂-သုဝီရကံ (သီ)၊ လောဏသောဝီရကံ (သျာ) ၃-အံ ၁-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။

ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဂစ္ဆတိ။ **ကဏ္ဋကာပဿယိကော**တိ အယကဏ္ဋကေ ဝါ ပကတိကဏ္ဋကေ ဝါ ဘူမိယံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ စမ္မံ အတ္ထရိတွာ ဌာနစင်္ကမာဒီနိ ကရောမီတိ ဒဿေတိ။ **သေယျန္တိ** သယန္တောပိ တတ္ထေဝ သေယျံ ကပ္ပေမိ။ သာယံ တတိယမဿာတိ **သာယတတိယကံ**။ ပါတော မဇ္ဈန္ဟိကေ သာယန္တိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ပါပံ ပဝါဟေဿာမီတိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂံ အနုယုတ္တော ဝိဟရာမီတိ ဒဿေတိ။

၁၅၆။ **နေကဝဿဂဏိက**န္တိ နေကဝဿဂဏသဉ္ဇာတံ။ **ရဇောဇလ္လ**န္တိ ရဇမလံ၊ ဣဒံ အတ္တနော ရဇောဇလ္လကဝတသမာဒါနကာလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဇေဂုစ္ဆိသ္မိ**န္တိ ပါပဇိဂုစ္ဆနဘာဝေ။ **ယာဝ ဥဒကဗိန္ဒုမှိပီ**တိ ယာဝ ဥဒကထေဝကေပိ မမ ဒယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ ကော ပန ဝါဒေါ အညေသု သက္ခရကဌလဒဏ္ဍကဝါလိကာဒီသု။ တေ ကိရ ဥဒကဗိန္ဒုံ စ တေ စ သက္ခရကဌလာဒယော ခုဒ္ဒကပါဏာတိ ပညပေန္တိ။ တေနာဟ "ယာဝ ဥဒကဗိန္ဒုမှိပိ မေ ဒယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတီ"တိ။ ဥဒကဗိန္ဒုမ္ပိ န ဟနာမိ န ဝိနာသေမိ၊ ကိံ ကာရဏာ။ **မာဟံ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ ဝိသမဂတေ သင်္ဃာတံ အာပါဒေသိ**န္တိ နိန္နထလတိဏဂ္ဂရုက္ခသာခါဒီသု ဝိသမဋ္ဌာနေ ဂတေ ဥဒကဗိန္ဒု-သမ္ဘိတေ ခုဒ္ဒကပါဏေ သင်္ဃာတံ ဝဓံ မာ အာပါဒေသိန္တိ။ ဧတမတ္ထံ "သတောဝ အဘိက္ကမာမီ"တိ ဒဿေတိ။ အစေလကေသု ကိရ ဘူမိံ အက္ကန္တကာလတော ပဘုတိ သီလဝါ နာမ နတ္ထိ။ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တောပိ ဒုဿီလာဝ ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဂေဟေ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ဒုဿီလာဝ ဟုတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ အာ-ဂစ္ဆန္တောပိ ဒုဿီလာဝ ဟုတွာ အာဂစ္ဆန္တိ။ ယဒါ ပန မောရပိဉ္ဆေန ဖလကံ သမ္မဇ္ဇိတွာ သီလံ အဓိဋ္ဌာယ နိသီဒန္တိ၊ တဒါ သီလဝန္တာ နာမ ဟောန္တိ။

ဝနကမ္မိကန္တိ ကန္ဒမူလဖလာဖလာဒီနံ အတ္ထာယ ဝနေ ဝိစရန္တံ။ **ဝနေန ဝန**န္တိ ဝနတော ဝနံ၊ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **သံပတာမီ**တိ ဂစ္ဆာမိ။ **အာရညကော**တိ အရညေ ဇာတဝုဍ္ဎော၊ ဣဒံ အတ္တနော အာဇီဝကကာလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဗောဓိသတ္တော ကိရ ပါသဏ္ဍပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ၊ နိရတ္ထကဘာဝံ ပန ဉတွာပိ န ဥပ္ပဗ္ဗဇိတော၊ ဗောဓိသတ္တာ ဟိ ယံ ယံ ဌာနံ ဥပေန္တိ၊ တတော အနိဝတ္တိတဓမ္မာ ဟောန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ ပန မာ မံ ကောစိ အဒ္ဒသာတိ တတောဝ အရညံ ပဝိဋ္ဌော။ တေနေဝါဟ "မာ မံ တေ အဒ္ဒသံသု အဟဉ္စ မာ တေ အဒ္ဒသ"န္တိ။

ဂေါဋ္ဌာတိ ဂေါဝဇာ။ **ပဋ္ဌိတဂါဝေါ**တိ နိက္ခန္တဂါဝေါ။ တတ္ထ **စတုက္ကုဏ္ဍိ-ကော**တိ ဝနန္တေယေဝ ဌိတော ဂေါပါလကာနံ ဂါဝိဟိ သဒ္ဓိံ အပဂတဘာဝံ

ဒိသွာ ဒွေ ဟတ္ထေ ဒွေ စ ဇဏ္ဏုကာနိ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဧဝံ စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဥပသင်္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ **တာနိ သုဒံ အာဟာရေမီ**တိ မဟလ္လကဝစ္ဆကာနံ ဂေါမယာနိ ကသဋ္ဌာနိ နိရောဇာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တာနိ ဝဇ္ဇေတွာ ယာနိ တရုဏဝစ္ဆကာနံ ခီရပါနေနေဝ ဝဍ္ဎန္တာနံ သဩဇာနိ ဂေါမယာနိ၊ တာနိ ကုစ္ဆိပူရံ ခါဒိတွာ ပုန ဝနသဏ္ဍမေဝ ပဝိသတိ။ တံ သန္ဓာယာဟ “တာနိ သုဒံ အာဟာရေမိ”တိ။ **ယာဝကီဝဉ္စ မေ**တိ ယတ္တကံ ကာလံ မမ သကံ မုတ္တကရီသံ အပရိက္ခီဏံ ဟောတိ။ ယာဝ မေ ဒွါရဝဏ္ဍေဇ္ဇော ပဝတ္တိတ္ထ၊ တာဝ တဒေဝ အာဟာရေမီတိ အတ္ထော။ ကာလေ ပန ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ပရိက္ခီဏမံသ-လောဟိတော ဥပတ္ထိန္နဒွါရဝဏ္ဍေဇ္ဇော ဝစ္ဆကာနံ ဂေါမယာနိ အာဟာရေမိ။ **မဟာဝိကဋဘောဇနသ္မိ**န္တိ မဟန္တေ ဝိကဋဘောဇနေ၊ အပကတိဘောဇနေတိ အတ္ထော။

၁၅၇။ **တတြာသုဒံ သာရိပုတ္တ ဘိံသနကဿ ဝနသဏ္ဍဿ ဘိံသနက-တသ္မိံ ဟောတီ**တိ **တတြာ**တိ ပုရိမဝစနာပေက္ခံ။ **သုဒ**န္တိ ပဒပူရဏမတ္တေ နိပါတော။ **သာရိပုတ္တာ**တိ အာလပနံ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ— **တတြာ**တိ ယံ ဝုတ္တံ အညတရံ ဘိံသနကံ ဝနသဏ္ဍန္တိ၊ တတြ ယော သော ဘိံသနကော ဝနသဏ္ဍော ဝုတ္တော၊ တဿ ဘိံသနကဿ ဝနသဏ္ဍဿ ဘိံသနကတသ္မိံ ဟောတိ၊ ဘိံသနကကိရိယာယ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ကိံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဟောတိ၊ ယော ကောစိ အဝီတရာဂေါ။ပ။ လောမာနိ ဟံသန္တီတိ။

အထ ဝါ **တတြာ**တိ သာမိအတ္ထေ ဘုမ္မံ။ သုဣတိ နိပါတော၊ ကိံသု နာမ တေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာတိအာဒီသု ဝိယ။ **ဣဒ**န္တိ အဓိပ္ပေတမတ္ထံ ပစ္စက္ခံ ဝိယ ကတွာ ဒဿနဝစနံ။ **သုဒ**န္တိ သု ဣဒံ၊ သန္ဓိဝသေန ဣကာရလောပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော စက္ခုန္ဒြိယံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ ကိံသူဓဝိတ္တန္တိ-အာဒီသု ဝိယ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထယောဇနာ၊ တဿ သာရိပုတ္တ ဘိံသနကဿ ဝနသဏ္ဍဿ ဘိံသနကတသ္မိံ ဣဒံသု ဟောတီတိ။ **ဘိံသနကတသ္မိ**န္တိ ဘိံသနကဘာဝေတိ အတ္ထော။ ဧကဿ တကာရဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ဘိံသနကတ္တသ္မိ”န္တိယေဝ ဝါ ပါဌော၊ ဘိံသနကတာယ ဣတိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗေ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော၊ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ တသ္မာ ဧဝံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဘိံသနကဘာဝေ ဣဒံသု ဟောတိ၊ ဘိံသနကဘာဝ-နိမိတ္တံ ဘိံသနကဘာဝဟေတု ဘိံသနကဘာဝပစ္စယာ ဣဒံသု ဟောတိ၊ ယော ကောစိ အဝီတရာဂေါ တံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ၊ ယေဘုယျေန လောမာနိ

ဟံသန္တိ ဗဟုတရာနိ လောမာနိ ဟံသန္တိ၊ ဥဒ္ဓံ မုခါနိ သူစိသဒိသာနိ ကဏ္ဋက-သဒိသာနိ စ ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ အပ္ပါနိ န ဟံသန္တိ၊ ဗဟုတရာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဟံသန္တိ၊ အပ္ပကာနံ အတိသူရပုရိသာနံ န ဟံသန္တီတိ။

အန္တရဋ္ဌကာတိ မာဃမာသဿ အဝသာနေ စတဿော, ဖဂ္ဂုဏမာသဿ အာဒိမှိ စတဿောတိ ဧဝံ ဥဘိန္နံ အန္တရေ အဋ္ဌရတ္တိ။ **အဗ္ဘောကာသေ**တိ မဟာသတ္တော ဟိမပါတသမယေ ရတ္တိံ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရတိ၊ အထဿ လောမကူပေသု အာဝုတမုတ္တာ ဝိယ ဟိမဗိန္ဒူနိ တိဋ္ဌန္တိ၊ သရီရံ သေတဒုကူလ-ပါရုတံ ဝိယ ဟောတိ။ **ဒိဝါ ဝနသဏ္ဍေ**တိ ဒိဝါ ဟိမဗိန္ဒူသု သူရိယာတပ-သမ္ဘေဒေန ဝိဂတေသု အညာသောပိ ဘဝေယျ၊ အယံ ပန သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေယေဝ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ၊ တတြာပိဿ သူရိယာတပေန ပဿဝရန္တံ ဟိမံ သရီရေယေဝ ပတတိ။ **ဒိဝါ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရာမိ ရတ္တိံ ဝနသဏ္ဍေ**တိ ဂိမှကာလေ ကိရေသ ဒိဝါ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟာသိ၊ တေနဿ ကစ္ဆေဟိ သေဒဓာရာ မုစ္စိံသု၊ ရတ္တိံ အညာသော ဘဝေယျ၊ အယံ ပန သူရိယေ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တေယေဝ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသတိ။ အထဿ ဒိဝါ ဂဟိတဥသ္မေ ဝနသဏ္ဍေ အင်္ဂါရကာသုယံ ပက္ခိတ္တော ဝိယ အတ္တဘာဝေါ ပရိဒယှိတ္ထ။ **အနစ္ဆရိယာ**တိ အနုအစ္ဆရိယာ။ **ပဋိဘာသီ**တိ ဥပဋ္ဌာသိ။

သောတတ္တောတိ ဒိဝါ အာတပေန ရတ္တိံ ဝနဥသ္မာယ သုတတ္တော။ **သောသိန္နော**တိ ရတ္တိံ ဟိမေန ဒိဝါ ဟိမောဒကေန သုဋ္ဌု တိန္တော။ **ဘိံသနကေ**တိ ဘယဇနကေ။ **နဂ္ဂေါ**တိ နိစ္စေလော။ နိဝါသနပါရုပနေ ဟိ သတိ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ န အတိဗာဓေယျ၊ တမ္ပိ မေ နတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **န စဂ္ဂိမာသိနော**တိ အဂ္ဂိမ္ပိ န ဥပဂတော။ **သေနာပသုတော**တိ သုဒ္ဓိ-သေနတ္ထာယ ပသုတော ပယုတ္တော။ **မုနီ**တိ တဒါ အတ္တာနံ မုနီတိ ကတွာ ကထေတိ။

ဆဝဋ္ဌိကာနီတိ ဥပဍ္ဎဒဍ္ဎာနိ အဋ္ဌီနိ။ **ဥပဓာယာ**တိ ယထာ သီသူပဓာနဉ္စ ပါဒူပဓာနဉ္စ ပညာယတိ၊ ဧဝံ သန္ထရိတွာ တတ္ထ သေယျံ ကပ္ပေမီတိ ဒဿေတိ။ **ဂါမဏ္ဍလာ**တိ[၁] ဂေါပါလကဒါရကာ။ တေ ကိရ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ သုမေဓ တွံ ဇူမသ္မိံ ဌာနေ ကသ္မာ နိသိန္နော၊ ကထေဟီတိ ဝဒန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော အဓောမုခေါ နိသီဒတိ၊ န ကထေတိ။ အထ နံ တေ အကထေတုံ န ဒဿာမာတိ ပရိဝါရေတွာ **ဩဋ္ဌုဗ္ဘန္တိ** သရီရေ ခေဠံ ပါတေန္တိ။

၁-ဂေါမဏ္ဍလာတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ဗောဓိသတ္တော ဧဝမ္ပိ န ကထေတိ။ အထ နံ တွံ န ကထေသီတိ ဩမုဉ္စန္တိ ပဿာဝမဿ ဥပရိ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ဧဝမ္ပိ န ကထေတိယေဝ။ တတော နံ ကထေဟိ ကထေဟီတိ ပံသုကေန ဩကိရန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ဧဝမ္ပိ န ကထေတိယေဝ။ အထဿ န ကထေသီတိ ဒဏ္ဍကသလာကာ ဂဟေတွာ ကဏ္ဏသောတေသု ပဝေသေန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ အဓိဝါသေန္တော ကဿစိ ကိဉ္စိ န ကရိဿာမီတိ မတကော ဝိယ အစ္ဆတိ။ တေနာဟ "န ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ အဘိဇာနာမိ တေသု ပါပကံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတာ"တိ။ န မယာ တေသု ပါပကံ စိတ္တမ္ပိ ဥပ္ပါဒိတန္တိ အတ္ထော။ **ဥပေက္ခာဝိဟာရသ္မိံ ဟောတီ**တိ ဥပေက္ခာဝိဟာရော ဟောတိ။ ဝိဟာရော ဧဝ ဟိ ဝိဟာရသ္မိန္တိ ဝုတ္တော။ တေနေဝ စ "ဣဒံသု မေ"တိ ဝတွာပိ အယံသု မေတိ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမိနာ နယေန အညာနိပိ ဧဝရူပါနိ ပဒါနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣမိနာ ဣတော ဧကနဝုတိကပ္ပေ ပူရိတံ ဥပေက္ခာဝိဟာရံ ဒဿေတိ။ ယံ သန္ဓာယာဟ—

"သုခပတ္တော န ရဇ္ဇာမိ၊ ဒုက္ခေ န ဟောမိ ဒုမ္မနော။
သဗ္ဗတ္ထ တုလိတော ဟောမိ၊ ဧသာ မေ ဥပေက္ခာပါရမီ"တိ။

အာဟာရသုဒ္ဓိဝဏ္ဏနာ

၁၅၈။ **အာဟာရေန သုဒ္ဓီ**တိ ကောလာဒိနာ ဧကေန ပရိတ္တကအာဟာရေန သက္ကာ သုဇ္ဈိတုန္တိ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော ဟောန္တိ။ **ဧဝမာဟံသူ**တိ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ **ကောလေဟီ**တိ ဗဒရေဟိ။ **ကောလောဒက**န္တိ ကောလာနိ မဒ္ဒိတွာ ကတပါနကံ။ **ကောလဝိကတိ**န္တိ ကောလသာဠဝကောလပူဝကောလဂုဠာဒိကောလဝိကာရံ။ **ဧတပရမော**တိ ဧတံ ပမာဏံ ပရမံ အဿာတိ ဧတပရမော။ တဒါ ဧကနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ပန န ဗေလုဝပက္ကတာလပက္ကပမာဏော ကောလော ဟောတိ၊ ယံ ဧတရဟိ ကောလဿ ပမာဏံ၊ တတ္တကောဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။

၁၅၉။ **အဓိမတ္တကသိမာန**န္တိ အတိဝိယ ကိသဘာဝံ။ **အာသီတိကပဗ္ဗာနိ ဝါ ကာဠပဗ္ဗာနိ ဝါ**တိ ယထာ အာသီတိကဝလ္လိယာ ဝါ ကာဠဝလ္လိယာ ဝါ သန္ဓိဋ္ဌာနေသု မိလာယိတွာ မဇ္ဈေ ဥန္နတုန္နတာနိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ မယှံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဟောန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ဩဋ္ဌပဒ**န္တိ ယထာ ဩဋ္ဌဿ ပဒံ မဇ္ဈေ ဂမ္ဘီရံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဗောဓိသတ္တဿ မိလာတေ မံသလောဟိတေ ဝစ္စဒွါရဿ အန္တောပဝိဋ္ဌတ္တာ အာနိသဒံ မဇ္ဈေ ဂမ္ဘီရံ ဟောတိ။ အထဿ ဘူမိယံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ

သရပေါင်္ခေန အဂ္ဂန္တံ ဝိယ မဇ္ဈေ ဥန္နတံ ဟောတိ။ **ဝဋ္ဋနာဝဠီ**တိ ယထာ ရဇ္ဇုယာ အာဝုနိတွာ ကတာ ဝဋ္ဋနာဝဠိ ဝဋ္ဋနာနံ အန္တရန္တရာ နိန္နာ ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋနဋ္ဌာနေသု ဥန္နတာ၊ ဧဝံ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကော ဥန္နတာဝနတော ဟောတိ၊ **ဇရသာလာယ ဂောပါနသိယော**တိ ဇိဏ္ဏသာလာယ ဂောပါနသိယော၊ တာ ဝံသတော မုစ္စိတွာ မဏ္ဍလေ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ မဏ္ဍလတော မုစ္စိတွာ ဘူမိယန္တိ ဧဝံ ဧကော ဥပရိ ဟောတိ၊ ဧကော ဟေဋ္ဌာတိ ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ ဘဝန္တိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပန န ဧဝံ ဖာသုဠိယော၊ တဿ ဟိ လောဟိတေ ဆိန္နေ မံသေ မိလာတေ ဖာသုဠန္တရေဟိ စမ္မာနိ ဟေဋ္ဌာ ဩတိဏ္ဏာနိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဩက္ခာယိကာတိ ဟေဋ္ဌာ အနုပဝိဋ္ဌာ။ တဿ ကိရ လောဟိတေ ဆိန္နေ မံသေ မိလာတေ အက္ခိအာဝါဋကာ မတ္ထလုင်္ဂံ အာဟစ္စ အဋ္ဌံသု၊ တေနဿ ဧဝရူပါ အက္ခိတာရကာ အဟေသုံ။ **အာမကစ္ဆိန္နော**တိ အတိတရုဏကာလေ ဆိန္နော၊ သော ဟိ ဝါတာတပေန သံဖုသတိ စေဝ မိလာယတိ စ။ **ယာဝဿု မေ သာရိပုတ္တာ**တိ သာရိပုတ္တ မယှံ ဥဒရစ္ဆဝိ ယာဝ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အလ္လီနာ ဟောတိ။ အထ ဝါ ယာဝဿု မေ သာရိပုတ္တ ဘာရိယဘာရိယာ အဟောသိ ဒုက္ကရကာရိကာ၊ မယှံ ဥဒရစ္ဆဝိ ယာဝ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အလ္လီနာ အဟောသီတိ ဧဝမေတ္ထ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမီ**တိ သဟ ဥဒရစ္ဆဝိံ ဂဏှာမိ။ **ဥဒရစ္ဆဝိံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမီ**တိ သဟပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ ဂဏှာမိ။ **အဝကုဇ္ဇော ပပတာမီ**တိ တဿ ဟိ ဥစ္စာရပဿာဝတ္ထာယ နိသိန္နဿ ပဿာဝေါ နေဝ နိက္ခမတိ၊ ဝစ္စံ ပန ဧကံ ဒွေ ကဋ္ဌကဋ္ဌိမတ္တံ နိက္ခမတိ။ ဗလဝဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ။ သရီရတော သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ တတ္ထေဝ အဝကုဇ္ဇော ဘူမိယံ ပတတိ။ တေနာဟ "အဝကုဇ္ဇော ပပတာမီ"တိ။ **တမေဝ ကာယ**န္တိ တံ ဧကနဝုတိကပ္ပမတ္တကေ ကာယံ။ မဟာသစ္စကသုတ္တေ ပန ပစ္ဆိမဘဝိကကာယံ[1] သန္ဓာယ ဣမမေဝ ကာယန္တိ အာဟ။ **ပူတိမူလာနီ**တိ မံသေ ဝါ လောဟိတေ ဝါ သတိ တိဋ္ဌန္တိ။ တဿ ပန အဘာဝေ စမ္မခဏ္ဍေ လောမာနိ ဝိယ ဟတ္ထေယေဝ လဂ္ဂန္တိ၊ တံ သန္ဓာယာဟ "ပူတိမူလာနိ လောမာနိ ကာယသ္မာ ပတန္တီ"တိ။

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသန္တိ အရိယဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထံ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ။ **ဣမိဿာယေဝ အရိယာယ ပညာယာ**တိ ဝိပဿနာပညာယ အနဓိဂမာ။ **ယာယံ အရိယာ**တိ ယာ အယံ မဂ္ဂပညာ အဓိဂတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ယထာ တေရဟိ ဝိပဿနာပညာယ အဓိဂတတ္တာ မဂ္ဂပညာ အဓိဂတာ၊ ဧဝံ

၁-ပစ္ဆိမဘဝိကကာယံ (က)

ကေနစိ တိကပ္ပမတ္တကေ ဝိပဿနာပညာယ အနုမိဂတတ္တာ လောကုတ္တရမဂ္ဂပညံ နာမိဂတောသ္မီတိ၊ မဇ္ဈိမဘာဏကတ္ထေရာ ပနာဟု၊ ဈာမိဿာယေဝါတိ ဝုတ္တပညာပိ ယာယံ အရိယာတိ ဝုတ္တပညာပိ မဂ္ဂပညာယေဝ။ အထ နေ ဘိက္ခူ အာဟံသု “ဧဝံ သန္တေ မဂ္ဂဿ အနုမိဂတတ္တာ မဂ္ဂံ နာမိဂတောသ္မီတိ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဘန္တေ”တိ၊ အာဝုသော ကိဉ္စာပိ ဒီပေတုံ န သက္ကောမိ၊ ဒွေပိ ပန မဂ္ဂပညာယေဝါတိ၊ တေဒေဝ စေတ္ထ ယုတ္တံ။ ဣတရထာ ဟိ ယာ အယန္တိ နိဒ္ဒေသော အနနုရူပေါ သိယာ။

သံသာရသုဒ္ဓိအာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။ **သံသာရေန သုဒ္ဓိ**တိ ဗဟုကံ သံသရိတွာ သုဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ။ **ဥပပတ္တိယာ သုဒ္ဓိ**တိ ဗဟုကံ ဥပပဇ္ဇိတွာ သုဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ။ **အာဝါသေန သုဒ္ဓိ**တိ ဗဟူသု ဌာနေသု ဝသိတွာ သုဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ။ တီသုပိ ဌာနေသု သံသရဏကဝသေန **သံသာရော**။ ဥပပဇ္ဇနကဝသေန **ဥပပတ္တိ**။ ဝသနကဝသေန **အာဝါသော**တိ ခန္ဓာယေဝ ဝုတ္တာ။ **ယညေနာ**တိ ဗဟုယာဂေ ယဇိတွာ သုဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ။ **မုဒ္ဓါဝသိတ္တေနာ**တိ တီဟိ သင်္ခေဟိ ခတ္တိယာဘိသေကေန မုဒ္ဓနိ အဘိသိတ္တေန။ **အဂ္ဂိပါရိစရိယာယာ**တိ ဗဟုအဂ္ဂိပရိစရဏေန သုဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ။

၁၆၁။ **ဒဟရော**တိ တရုဏော။ **ယုဝါ**တိ ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော။ **သုသုကာဠကေသော**တိ သုဋ္ဌု ကာဠကေသော။ [1]**ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော**တိ ဣမိနာဿ ယေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ယုဝါ၊ တံ ယောဗ္ဗနံ ဘဒ္ဒံ လဒ္ဓကန္တိ ဒဿေတိ။ **ပဌမေန ဝယသာ**တိ ပဌမဝယော နာမ တေတ္တိံသ ဝဿာနိ၊ တေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော[1]၊ **ပညာဝေယျတ္တိယေနာ**တိ ပညာဝေယျတ္တိဘာဝေန။ **ဇိဏ္ဏော**တိ ဇရာဇိဏ္ဏော။ **ဝုဍ္ဎေါ**တိ ဝဍ္ဎိတွာ ဌိတအင်္ဂပစ္စင်္ဂေါ။ **မဟလ္လကော**တိ ဇာတိမဟလ္လကော။ **အဒ္ဓဂတော**တိ ဗဟုအဒ္ဓါနံ ဂတော စိရကာလာတိက္ကန္တော။ **ဝယော အနုပ္ပတ္တော**တိ ဝဿသတဿ တတိယကောဋ္ဌာသံ ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။ **အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတီ**တိ ဣမံ ကိရ သုတ္တံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနသံဝစ္ဆရေ ကထေသိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ပရမာယာ**တိ ဥတ္တမာယ။ **သတိယာ**တိအာဒီသု ပဒသတမ္ပိ ပဒသဟဿမ္ပိ ဝဒန္တဿေဝ ဂဟဏသမတ္ထတာ **သတိ** နာမ။ တဒေဝ အာဓာရဏဥပနိဗန္ဓနသမတ္ထတာ **ဂတိ** နာမ။ ဧဝံ ဂဟိတံ ဓာရိတံ သဇ္ဈာယံ

[1]-[1]-နတ္ထိ သျာမပေါတ္ထကေ။

ကာတုံ သမတ္ထဝီရိယံ **ဓိတိ** နာမ။ တဿ အတ္ထဿ ကာရဏဿ ဒဿနသမတ္ထတာ **ပညာဝေယျတ္တိယံ** နာမ။

ဒဠှဓမ္မာ ဓနုဂ္ဂဟောတိ ဒဠှံ ဓနုံ ဂဟေတွာ ဌိတော ဓနုဿာသော။ **ဒဠှဓနု** နာမ ဒွိသဟဿထာမံ ဝုစ္စတိ၊ ဒွိသဟဿထာမံ နာမ ယဿ အာရောပိတဿ ဇိယာဗဒ္ဓေါ လောဟသီသာဒီနံ ဘာရော ဒဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ယာဝ ကဏ္ဍပ္ပ-မာဏာ[1] ဥက္ခိတ္တဿ ပထဝိတော မုစ္စတိ။ **သိက္ခိတော**တိ ဒသ ဒွါဒသ ဝဿာနိ အာစရိယကုလေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ။ **ကတဟတ္ထော**တိ ကောစိ သိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ကတဟတ္ထော န ဟောတိ၊ အယံ ပန ကတဟတ္ထော စိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ။ **ကတူပါသနော**တိ ရာဇကုလာဒီသု ဒဿိတသိပ္ပေါ။ **လဟုကေန အသနေနာ**တိ အန္တော သုသိရံ ကတွာ တုလာဒီနိ ပူရေတွာ ကတလာခါပရိကမ္မေန သလ္လဟုက-ကဏ္ဍေန။ ဧဝံ ကတံ ဟိ ဧကဥသဘဂါမီ ဒွေ ဥသဘာနိ ဂစ္ဆတိ၊ အဋ္ဌဥသဘဂါမီ သောဠသဥသဘာနိ ဂစ္ဆတိ။ **အပ္ပကသိရေနာ**တိ နိဒုက္ခေန။ **အတိပါတေယျာ**တိ အတိက္ကမေယျ။ **ဧဝံ အဓိမတ္တသတိမန္တော**တိ ယထာ သော ဓနုဂ္ဂဟော တံ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂုလဆာယံ သီဃမေဝ အတိက္ကမေတိ၊ ဧဝံ ပဒသတမ္ပိ ပဒသဟဿမ္ပိ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဥပဓာရေတုံ သဇ္ဈာယိတုံ အတ္ထကာရဏာနိ စ ဥပပရိက္ခိတုံ သမတ္ထာတိ[2] အတ္ထော။ **အညတြ အသိတပီတခါယိတသာယိတာ**တိ အသိတ-ပီတာဒီနိ ဟိ ဘဂဝတာပိ ကာတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခူဟိပိ။ တသ္မာ တေသံ ကရဏမတ္တကာလံ ဌပေတွာတိ ဒဿေတိ။

အပရိယာဒိန္နာယေဝါတိ အပရိက္ခီဏာ ဧဝ။ သစေ ဟိ ဧကော ဘိက္ခု ကာယာနုပဿနံ ပုစ္ဆတိ၊ အညော ဝေဒနာနုပဿနံ၊ အညော စိတ္တာနုပဿနံ၊ အညော ဓမ္မာနုပဿနံ။ ဣမိနာ ပုဋ္ဌံ အဟံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ဧကော ဧကံ န ဩလောကေတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ တေသံ ဝါရော ပညာယတိ။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဝါရော န ပညာယတိ၊ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂုလဆာယံ အတိက္ကမနတော ပုရေတရံယေဝ ဘဂဝါ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနံ၊ နဝဝိဓေန ဝေဒနာနုပဿနံ၊ သောဠသ-ဝိဓေန စိတ္တာနုပဿနံ၊ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနံ ကထေတိ။ တိဋ္ဌန္တု ဝါ တာဝ ဣမေ စတ္တာရော။ သစေ ဟိ အညေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေသု၊ အညေ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ အညေ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယေသု[3]၊ အညေ ပဉ္စ ဗလေသု[4]၊ အညေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ အညေ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်္ဂေသု ပဉှံ ပုစ္ဆေယျုံ၊ တမ္ပိ ဘဂဝါ ကထေယျ။ တိဋ္ဌန္တု ဝါ ဧတေ အဋ္ဌ။ သစေ အညေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယေသု

၁-ကဏ္ဍပ္ပမာဏာ (သီ၊ သျာ၊ က)
၂-သမတ္ထောတိ (က)
၃-အညေ ဣန္ဒြိယေသု (က)
၄-အညေ ဗလေသု (က)

ပဉ္စ ပုစ္ဆေယျုံ၊ တမ္ပိ ဘဂဝါ တာဝဒေဝ ကထေယျ။ ကသ္မာ? ယာဝတာ ဟိ လောကိယမဟာဇနာ ဧကံ ပဒံ ကထေန္တိ။ တာဝ အာနန္ဒတ္ထေရော အဋ္ဌ ပဒါနိ ကထေတိ။ အာနန္ဒတ္ထေရေ ပန ဧကံ ပဒံ ကထေန္တေယေဝ ဘဂဝါ သောဠသ ပဒါနိ ကထေတိ။ ကသ္မာ? ဘဂဝတော ဟိ ဇိဝှါ မုဒုကာ ဒန္တာဝရဏံ သုဖုသိတံ ဝစနံ အဂလိတံ ဘဝင်္ဂပရိဝါသော လဟုကော။ တေနာဟ “အပရိယာဒိန္နာ-ယေဝဿ သာရိပုတ္တ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနာ”တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မဒေသနာ**တိ တန္တိဌပနာ။ **ဓမ္မပဒဗျဉ္ဇန**န္တိ ပါဠိယာ ပဒဗျဉ္ဇနံ၊ တဿ တဿ အတ္ထဿ ဗျဉ္ဇနကံ အက္ခရံ။ **ပဉှပဋိဘာန**န္တိ ပဉှဗျာကရဏံ။ ဣမိနာ ကိံ ဒဿေတိ? တထာဂတော ပုဗ္ဗေ ဒဟရကာလေ အက္ခရာနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ပဒံ ဝတ္တုံ သက္ကောတိ၊ ပဒါနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဂါထံ ဝတ္တုံ သက္ကောတိ၊ စတုအက္ခရေဟိ ဝါ အဋ္ဌအက္ခရေဟိ ဝါ သောဠသအက္ခရေဟိ ဝါ ပဒေဟိ ယုတ္တာယ ဂါထာယ အတ္ထံ ဝတ္တုံ သက္ကောတိ။ ဣဒါနိ ပန မဟလ္လကကာလေ အက္ခရာနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ပဒံ ဝါ, ပဒါနိ သမ္ပိဏ္ဍေတွာ ဂါထံ ဝါ, ဂါထာယ အတ္ထံ ဝါ ဝတ္တုံ န သက္ကောတီတိ ဧဝံ နတ္ထိ။ ဒဟရကာလေ စ မဟလ္လကကာလေ စ သဗ္ဗမေတံ တထာဂတဿ အပရိယာဒိန္နမေဝါတိ ဣမံ ဒဿေတိ။ **မဉ္စကေန စေပိ မ**န္တိ ဣဒံ ဗုဒ္ဓဗလဒီပနတ္ထမေဝ ပရိကပ္ပေတွာ အာဟ။ ဒသဗလံ ပန မဉ္စကေ အာရောပေတွာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ပရိဟရဏ-ကာလော နာမ နတ္ထိ။ တထာဂတာ ဟိ ပဉ္စမေ အာယုကောဋ္ဌာသေ ခဏ္ဍိစ္စာဒီဟိ အနဘိဘူတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသရီရာယေဝ ဝေဝဏ္ဏိယေ အနနုပ္ပတ္တေ ဒေဝမနုဿာနံ ပိယမနာပကာလေယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

၁၆၂။ **နာဂသမာလော**တိ တဿ ထေရဿ နာမံ။ ပဌမဗောဓိယံ ဟိ ဝီသတိဝဿဗ္ဘန္တရေ ဥပဝါနနာဂိတမေဃိယတ္ထေရာ ဝိယ အယမ္ပိ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ **ဗီဇယမာနော**တိ မန္ဒမန္ဒေန တာလဝဏ္ဋေန ဘဂဝတော ဥတုသုခံ သမုဋ္ဌာပယမာနော။ **ဧတဒဝေါစာ**တိ သကလသုတ္တန္တံ သုတွာ ဘဂဝတော ပုဗ္ဗစရိတံ ဒုက္ကရကာရကံ အာဂမ္မ ပသန္နော ဧတံ “အစ္ဆရိယံ ဘန္တေ”တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ အစ္ဆရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တန္တိ **အစ္ဆရိယံ**။ အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတန္တိ **အဗ္ဘုတံ**။ ဥဘယေနပိ အတ္တနော ဝိမှယမေဝ ဒီပေတိ။ **ကော နာမော အယံ ဘန္တေ**တိ ဣဒံ ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ ဓမ္မပရိယာယော၊ ဟန္ဒဿ ဘဂဝန္တံ အာယာစိတွာ နာမံ ဂဏှာပေမီတိ အဓိပ္ပါယေန အာဟ။ အထဿ ဘဂဝါ နာမံ ဂဏှန္တော **တသ္မာ တိဟ တွ**န္တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော၊ ယသ္မာ ဣဒံ သုတ္တံ သုတွာ တဝ လောမာနိ ဟဋ္ဌာနိ၊ တသ္မာ တိဟ

တွံ နာဂသမာလ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ "လောမဟံသနပရိယာယော" တွေဝ နံ ဓာရေဟီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာသီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ။ တတ္ထ ဝိနယပရိယာယေန တယော ဇနာ သမ္ဗဟုလာတိ ဝုစ္စန္တိ၊ တတော ပရံ သံဃော။ သုတ္တန္တပရိယာယေန တယော တယော ဧဝ၊ တတော ဥဒ္ဓံ သမ္ဗဟုလာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣဓ သုတ္တန္တပရိယာယေန သမ္ဗဟုလာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ္သူ**တိ ပဝိဋ္ဌာ၊ တေ ပန န တာဝ ပဝိဋ္ဌာ၊ ပဝိသိဿာမာတိ နိက္ခန္တတ္တာ ပန ပဝိသိံ္သူတိ ဝုတ္တာ။ ယထာ ဂါမံ ဂမိဿာမီတိ နိက္ခန္တပုရိသော တံ ဂါမံ အပ္ပတ္တောပိ "ကုဟိံ ဣတ္ထန္နာမော"တိ ဝုတ္တေ "ဂါမံ ဂတော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ။ **ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော**တိ ဇေတဝနတော အဝိဒူရေ အညတိတ္ထိယာနံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အာရာမော အတ္ထိ၊ တံ သန္ဓာယ ဧဝမာဟံသု။ **သမဏော အာဝုသော**တိ အာဝုသော တုမှာကံ သတ္ထာ သမဏော ဂေါတမော။ **ကာမာနံ ပရိညန္တိ** ကာမာနံ ပဟာနံ သမတိက္ကမံ ပညာပေတိ။ ရူပဝေဒနာသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ တိတ္ထိယာ သကသမယံ ဇာနန္တာ ကာမာနံ ပရိညံ ပညပေယျုံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝဒမာနာ၊ ရူပါနံ ပရိညံ ပညပေယျုံ အရူပဘဝံ ဝဒမာနာ၊ ဝေဒနာနံ ပရိညံ ပညပေယျုံ အသညဘဝံ ဝဒမာနာ။ တေ ပန "ဣဒံ နာမ ပဌမဇ္ဈာနံ အယံ ရူပဘဝေါ အယံ အရူပဘဝေါ"တိပိ န ဇာနန္တိ။ တေ ပညပေတုံ အသက္ကောန္တာပိ ကေဝလံ "ပညပေမ ပညပေမာ"တိ ဝဒန္တိ။ တထာဂတော ကာမာနံ ပရိညံ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပညပေတိ၊ ရူပဝေဒနာနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ တေ ဧဝံ မဟန္တေ ဝိသေသေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ **ဣဓ နော အာဝုသော ကော ဝိသေသော**တိအာဒိမာဟံသု။

တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ပညာပနေ။ **ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနန္တိ** ယဒိဒံ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနာယ သဒ္ဓိံ အမှာကံ ဓမ္မဒေသနံ, အမှာကံ ဝါ ဓမ္မဒေသနာယ သဒ္ဓိံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဓမ္မဒေသနံ အာရဗ္ဘ နာနာကရဏံ ဝုစ္စေထ၊ တံ ကိန္နာမာတိ ဝဒန္တိ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ

နယော။ ဣတိ ဝေမဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ သာသနေန သဒ္ဓိံ အတ္တနော လဒ္ဓိဝစနမတ္တေန သမဓုရံ ဌပယိံသု။ **နေဝ အဘိနန္ဒိံသူ**တိ ဧဝမေတန္တိ န သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ **နပ္ပဋိက္ကောသိံသူ**တိ နယိဒံ ဧဝန္တိ နပ္ပဋိသေဓေသုံ။ ကသ္မာ? တေ ကိရ တိတ္ထိယာ နာမ အန္ဓသဒိသာ[၁]၊ ဇာနိတွာ ဝါ အဇာနိတွာ ဝါ ကထေယျုန္တိ နာဘိနန္ဒိံသု၊ ပရိညန္တိ ဝစနေန ဤသကံ သာသနဂန္ဓော အတ္ထီတိ နပ္ပဋိက္ကောသိံသု။ ဇနပဒဝါသိနော ဝါ တေ သကသမယပရသမယေသု န သုဋ္ဌု ကုသလာတိပိ ဥဘယံ နာကံသု[၂]။

၁၆၅။ **န စေဝ သမ္ပာယိဿန္တီ**တိ သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ **ဥတ္တရိဉ္စ ဝိဃာတ**န္တိ အသမ္ပာယနတော ဥတ္တရိမ္ပိ ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ အသက္ကောန္တာနံ နာမ ဟိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ယထာ တံ ဘိက္ခဝေ အဝိသယသ္မိ**န္တိ ဧတ္ထ **ယထာ**တိ ကာရဏဝစနံ၊ **တ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ ယသ္မာ အဝိသယေ ပဉှော ပုစ္ဆိတော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သဒေဝကေ**တိ သဟ ဒေဝေဟိ သဒေဝကေ။ **သမာရကာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ တီဏိ ဌာနာနိ လောကေ ပက္ခိပိတွာ ဒွေ ပဇာယာတိ ပဒေဟိပိ သတ္တလောကမေဝ ပရိယာဒိယိတွာ ဧတသ္မိံ သဒေဝကာဒိဘေဒေ လောကေ တံ ဒေဝံ ဝါ မနုဿံ ဝါ န ပဿာမီတိ ဒီပေတိ။ **ဣတော ဝါ ပန သုတွာ**တိ ဣတော ဝါ ပန မမ သာသနတော သုတွာ အတထာဂတောပိ အတထာဂတသာဝကောပိ အာရာဓေယျ ပရိတောသေယျ။ အညထာ အာရာဓနံ နာမ နတ္ထီတိ ဒဿေတိ။

၁၆၆။ ဣဒါနိ အတ္တနော တေသံ ပဉှာနံ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တာရာဓနံ ဒဿေန္တော **ကော စ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ **ကာမဂုဏာ**တိ ကာမယိတဗ္ဗဋ္ဌေန **ကာမာ**။ ဗန္ဓနဋ္ဌေန **ဂုဏာ**။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဟတာနံ ဝတ္ထာနံ ဒိဂုဏံ သင်္ဃာဋိ”န္တိ[၃] ဧတ္ထ ဟိ[၄] ပဋလဋ္ဌော ဂုဏဋ္ဌော။ “အစ္စေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊ ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တီ”တိ[၅] ဧတ္ထ ရာသဋ္ဌော ဂုဏဋ္ဌော။ “သတဂုဏာ ဒက္ခိဏာ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ”တိ[၆] ဧတ္ထ အာနိသံသဋ္ဌော ဂုဏဋ္ဌော။ “အန္တံ အန္တဂုဏံ[၇] ကယိရာ မာလာဂုဏေ ဗဟူ”တိ[၈] ဧတ္ထ ဗန္ဓနဋ္ဌော ဂုဏဋ္ဌော။ ဣဓာပိ ဧသေဝ အဓိပ္ပေတော၊ တေန ဝုတ္တံ ‘‘ဗန္ဓနဋ္ဌေန ဂုဏာ’’တိ။

၁-အန္ဓဇာတာ (သီ)　၂-အကံသု (က)　၃-ဝိ ၃-၄၀၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဧတ္ထ (သျာ)၊ ဣဓ (က)　၅-သံ ၁-၃-ပိဋ္ဌေ။　၆-မ ၃-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၁-၂၊ ဒီ ၂-၂၃၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။　၈-ခု ၁-၂၁-ပိဋ္ဌေ။

စက္ခုဝိညေယျာတိ စက္ခုဝိညာဏေန ပဿိတဗ္ဗာ။ ဧတေနုပါယေန **သောတဝိညေယျာ**ဒီသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣဋ္ဌာ**တိ ပရိယိဋ္ဌာ ဝါ ဟောန္တု မာ ဝါ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာတိ အတ္ထော။ **ကန္တာ**တိ ကမနီယာ။ **မနာပါ**တိ မနဝဍ္ဎနကာ။ **ပိယရူပါ**တိ ပိယဇာတိကာ။ **ကာမူပသံဟိတာ**တိ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ကာမေန ဥပသံဟိတာ။ **ရဇနီယာ**တိ ရဇ္ဇနီယာ၊ ရာဂုပ္ပတ္တိကာရဏဘူတာတိ အတ္ထော။

၁၆၇။ **ယဒိ မုဒ္ဒါယာ**တိအာဒီသု **မုဒ္ဒါ**တိ အင်္ဂုလိပဗ္ဗေသု သညံ ဌပေတွာ ဟတ္ထမုဒ္ဒါ။ **ဂဏနာ**တိ အစ္ဆိဒ္ဒဂဏနာ။ **သင်္ခါန**န္တိ ပိဏ္ဍဂဏနာ။ ယာဝ ခေတ္တံ ဩလောကေတွာ ဣမ ဧတ္တကာ ဝီဟီ ဘဝိဿန္တိ၊ ရုက္ခံ ဩလောကေတွာ ဣမ ဧတ္တကာနိ ဖလာနိ ဘဝိဿန္တိ၊ အာကာသံ ဩလောကေတွာ ဣမေ အာကာသေ သကုဏာ ဧတ္တကာ နာမ ဘဝိဿန္တီတိ ဇာနန္တိ။ **ကသီ**တိ ကသိကမ္မံ။ **ဝဏိဇ္ဇာ**တိ ဇင်္ဃဝဏိဇ္ဇထလဝဏိဇ္ဇာဒိဝဏိပ္ပထော။ **ဂေါရက္ခ**န္တိ အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ ဂါဝေါ ရက္ခိတွာ ပဉ္စဂေါရသဝိက္ကယေန ဇီဝနကမ္မံ[1]။ **ဣဿတ္ထော** ဝုစ္စတိ အာဝုဓံ ဂဟေတွာ ဥပဋ္ဌာနကမ္မံ။ **ရာဇပေါရိသ**န္တိ အာဝုဓေန ရာဇကမ္မံ ကတွာ ဥပဋ္ဌာနံ။ **သိပ္ပညတရ**န္တိ ဂဟိတာဝသေသံ ဟတ္ထိအဿသိပ္ပာဒိ။ **သီတဿ ပုရက္ခတော**တိ လက္ခံ ဝိယ သရဿ သီတဿ ပုရတော၊ သီတေန ဗာဓိယမာနောတိ အတ္ထော။ ဥဏှာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဍံသာ**ဒီသု **ဍံသာ**တိ ပိင်္ဂလမက္ခိကာ။ **မကသာ**တိ သဗ္ဗမက္ခိကာ၊ **သရီသပါ**တိ ယေ ကေစိ သရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ **ရိဿမာနော**တိ ရုပ္ပမာနော[2] ဃဋ္ဋိယမာနော။ **မီယမာနော**တိ မရမာနော။ **အယံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဘိက္ခဝေ အယံ မုဒ္ဒါဒီဟိ ဇီဝိကကပ္ပနံ အာဂမ္မ သီတာဒိပစ္စယော အာဗာဓော။ **ကာမာနံ အာဒီနဝေါ**တိ ကာမေသု ဥပဒ္ဒဝေါ၊ ဥပဿဂ္ဂေါတိ အတ္ထော။ **သန္ဒိဋ္ဌိကော**တိ ပစ္စက္ခော သာမံ ပဿိတဗ္ဗော။ **ဒုက္ခက္ခန္ဓော**တိ ဒုက္ခရာသိ။ **ကာမဟေတူ**တိအာဒီသု ပစ္စယဋ္ဌေန ကာမာ အဿ ဟေတူတိ ကာမဟေတု။ မူလဋ္ဌေန ကာမာ နိဒါနမဿာတိ **ကာမနိဒါနော**။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ပန ကာမနိဒါနန္တိ ဝုတ္တော။ ကာရဏဋ္ဌေန ကာမာ အဓိကရဏံ အဿာတိ **ကာမာဓိကရဏော**။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေနေဝ ပန ကာမာဓိကရဏန္တိ ဝုတ္တော။ **ကာမာနမေဝ ဟေတူ**တိ ဣဒံ နိယမဝစနံ၊ ကာမပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝါတိ အတ္ထော။

၁-ဇီဝိတကပ္ပနံ (က)

၂-ရိဿမာနောတိ ကမ္ပမာနော (သျာ၊ က)၊ ရိဿမာနောတိ ပီဠိယမာနော ရုပ္ပမာနော ဃဋ္ဋိယမာနော (ဋီကာ)

ဥဋ္ဌဟတောတိ အာဇီဝသမုဋ္ဌာပကဝီရိယေန ဥဋ္ဌဟန္တဿ။ **ဃဋတော**တိ တံ ဝီရိယံ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဃဋေန္တဿ။ **ဝါယမတော**တိ ဝါယာမံ ပရက္ကမံ ပယောဂံ ကရောန္တဿ။ **နာဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တီ**တိ န နိပ္ဖဇ္ဇန္တိ၊ ဟတ္ထံ နာဘိရုဟန္တိ။ **သောစတီ**တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နဗလဝသောကေန သောစတိ။ **ကိလမတီ**တိ ကာယေ ဥပ္ပန္နဒုက္ခေန ကိလမတိ။ **ပရိဒေဝတီ**တိ ဝါစာယ ပရိဒေဝတိ။ **ဥရတ္တာဠိ**န္တိ ဥရံ တာဠေတွာ။ **ကန္ဒတီ**တိ ရောဒတိ။ **သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီ**တိ ဝိသညီ ဝိယ သမ္မူဠှော ဟောတိ။ **မောဃ**န္တိ တုစ္ဆံ။ **အဖလော**တိ နိပ္ဖလော။ **အာရက္ခာဓိ-ကရဏ**န္တိ အာရက္ခကာရဏာ။ **ကိန္တိ**[1] ကေန နု ခေါ ဥပါယေန။ **ယမ္ပိ မေ**တိ ယမ္ပိ မယှံ ကသိကမ္မာဒီနိ ကတွာ ဥပ္ပါဒိတံ ဓနံ အဟောသိ။ **တမ္ပိ နော နဋ္ဌ**န္တိ တမ္ပိ အမှာကံ ဣဒါနိ နဋ္ဌံ။

၁၆၀။ “ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ကာမဟေတူ”တိအာဒိနာပိ ကာရဏံ ဒဿေတွာဝ အာဒီနဝံ ဒီပေတိ။ တတ္ထ **ကာမဟေတူ**တိ ကာမပစ္စယာ ရာဇာ-နောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ။ **ကာမနိဒါန**န္တိ ဘာဝနပုံသကံ၊ ကာမေ နိဒါနံ ကတွာ ဝိဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **ကာမာဓိကရဏ**န္တိပိ ဘာဝနပုံသကမေဝ၊ ကာမေ အဓိ-ကရဏံ ကတွာ ဝိဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **ကာမာနမေဝ ဟေတူ**တိ ဂါမနိဂမ-နဂရသေနာပတိပုရောဟိတဋ္ဌာနန္တရာဒီနံ ကာမာနံယေဝ ဟေတု ဝိဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **ဥပက္ကမန္တီ**တိ ပဟရန္တိ။ **အသိစမ္မ**န္တိ အသိဉ္စေဝ ခေဋကဖလကာဒီနိ စ။ **ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ**တိ ဓနုံ ဂဟေတွာ သရကလာပံ သန္နယှိတွာ။ **ဥဘတောဗျူဠှ**န္တိ ဥဘတော ရာသိဘူတံ။ **ပက္ခန္ဒန္တီ**တိ ပဝိသန္တိ။ **ဥသူသူ**တိ ကဏ္ဍေသု။ **ဝိဇ္ဇောတလန္တေသူ**တိ ဝိပရိဝတ္တန္တေသု။ **တေ တတ္ထာ**တိ တေ တသ္မိံ သင်္ဂါမေ။

အဒ္ဒါဝလေပနာ ဥပကာရိယောတိ စေတ္ထ မနုဿာ ပါကာရပါဒံ အဿခုရသဏ္ဌာနေန ဣဋ္ဌကာဟိ စိနိတွာ ဥပရိ သုဓာယ လိမ္ပန္တိ။ ဧဝံ ကတာ ပါကာရပါဒါ ဥပကာရိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ တာ တိန္တေန[2] ကလလေန သိတ္တာ အဒ္ဒါဝလေပနာ နာမ ဟောန္တိ။ **ပက္ခန္ဒန္တီ**တိ တာသံ ဟေဋ္ဌာ တိခိဏ-အယသူလာဒီဟိ ဝိဇ္ဈိယမာနာပိ ပါကာရဿ ပိစ္ဆိလဘာဝေန အာရောဟိတုံ အသက္ကောန္တာပိ ဥပဓာဝန္တိယေဝ။ **ဆကဏကာယာ**တိ ကုထိတဂေါမယေန[3]။ **အဘိဝဂ္ဂေနာ**တိ သတဒန္တေန။ တံ အဋ္ဌဒန္တာကာရေန ကတွာ “နဂရဒွါရံ

၁-ကိန္တိ မေတိ (သျာ၊ က) ၂-တတ္တေန (က)
၃-ပက္ကဋ္ဋိယာတိ ကဋ္ဌိတဂေါမယေန (သီ)၊ဆကဏဋ္ဌိယာတိ ကုဋ္ဌိတဂေါမယေန (သျာ)

ဘိန္ဒိတွာ ပဝိသိဿာမာ''တိ အာဂတေ ဥပရိဒွါရေ ဌိတာ တဿ ဗန္ဓနယောတ္တာနိ ဆိန္ဒိတွာ တေန အဘိဝဂ္ဂေန ဩမဒ္ဒန္တိ။

၁၆၉။ **သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒန္တီ**တိ ဃရသန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ။ **နိလ္လောပန္တိ** ဂါမေ ပဟရိတွာ မဟာဝိလောပံ ကရောန္တိ။ **ဧကာဂါရိကန္တိ** ပဉ္စာသမတ္တာပိ သဋ္ဌိမတ္တာပိ ပရိဝါရေတွာ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ အာဟရာပေန္တိ။ **ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌန္တီ**တိ ပန္ထဒူဟနကမ္မံ ကရောန္တိ။ **အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟီ**တိ မုဂ္ဂရေဟိ ပဟာရသာဓနတ္ထံ ဝါ စတုဟတ္ထဒဏ္ဍံ ဒွေဓာ ဆေတွာ ဂဟိတဒဏ္ဍကေဟိ။ **ဗိလင်္ဂထာလိကန္တိ** ကဉ္ဇိယဥက္ခလိကမ္မကာရဏံ[1]၊ တံ ကရောန္တာ သီသကပါလံ ဥပ္ပါဋေတွာ တတ္တံ အယောဂုဠံ သဏ္ဍာသေန ဂဟေတွာ တတ္ထ ပက္ခိပန္တိ၊ တေန မတ္ထလုင်္ဂံ ပက္ကုထိတွာ[2] ဥပရိ ဥတ္တရတိ။ **သင်္ခမုဏ္ဍိကန္တိ** သင်္ခမုဏ္ဍကမ္မကာရဏံ၊ တံ ကရောန္တာ ဥတ္တရောဋ္ဌဥဘတောကဏ္ဏစူဠိကဂဠဝါဋကပရိစ္ဆေဒေန စမ္မံ ဆိန္ဒိတွာ သဗ္ဗကေသေ ဧကတော ဂဏ္ဌိံ ကတွာ ဒဏ္ဍကေန ဝလ္လိတွာ[3] ဥပ္ပါဋေန္တိ၊ သဟ ကေသေဟိ စမ္မံ ဥဋ္ဌဟတိ။ တတော သီသကဋာဟံ ထူလသက္ခရာဟိ ဃံသိတွာ ဓောဝန္တာ သင်္ခဝဏ္ဏံ ကရောန္တိ။

ရာဟုမုခန္တိ ရာဟုမုခကမ္မကာရဏံ၊ တံ ကရောန္တာ သင်္ကုနာ မုခံ ဝိဝရိတွာ အန္တောမုခေ ဒီပံ ဇာလေန္တိ။ ကဏ္ဏစူဠိကာဟိ ဝါ ပဋ္ဌာယ မုခံ နိခါဒနေန ခဏန္တိ။ လောဟိတံ ပဂ္ဃရိတွာ မုခံ ပူရေတိ။ **ဇောတိမာလိကန္တိ** သကလသရီရံ တေလပိလောတိကာယ ဝေဌေတွာ အာလိမ္ပန္တိ။ **ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကန္တိ** ဟတ္ထေ တေလပိလောတိကာယ ဝေဌေတွာ ဒီပံ ဝိယ ဇာလေန္တိ[4]။ **ဧရကဝတ္တိကန္တိ** ဧရကဝတ္တကမ္မကာရဏံ၊ တံ ကရောန္တာ ဂီဝတော[5] ပဋ္ဌာယ စမ္မဗဒ္ဓေ ကန္တိတွာ ဂေါပ္ဖကေ ဌပေန္တိ။ အထ နံ ယောတ္တေဟိ ဗန္ဓိတွာ ကဍ္ဎန္တိ။ သော အတ္တနော စမ္မဗဒ္ဓေ အက္ကမိတွာ အက္ကမိတွာ ပတတိ။ **စီရကဝါသိကန္တိ** စီရကဝါသိကကမ္မကာရဏံ၊ တံ ကရောန္တာ တထေဝ စမ္မဗဒ္ဓေ ကန္တိတွာ ကဋိယံ ဌပေန္တိ။ ကဋိတော ပဋ္ဌာယ ကန္တိတွာ ဂေါပ္ဖကေသု ဌပေန္တိ။ ဥပရိမေဟိ ဟေဋ္ဌိမသရီရံ စီရကနိဝါသနနိဝတ္ထံ ဝိယ ဟောတိ။ **ဧဏေယျကန္တိ** ဧဏေယျကကမ္မကာရဏံ။ တံ ကရောန္တာ ဥဘောသု ကပ္ပရေသု စ ဇာဏုကေသု စ အယဝလယာနိ ဒတွာ အယသူလာနိ ကောဋ္ဌေန္တိ။ သော စတူဟိ အယသူလေဟိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌဟတိ။ အထ နံ ပရိဝါရေတွာ အဂ္ဂိံ ကရောန္တိ။ “ဧဏေယျကော ဇောတိပရိဂ္ဂဟော

၁-....ကမ္မကရဏံ (သျာ)
၂-ပက္ကဋ္ဌိတွာ (သီ)၊ ပက္ခိပိတွာ (သျာ)
၃-စာလေတွာ (သီ)၊ ဝလိတွာ (သျာ)
၄-ပဇ္ဇာလေန္တိ (သီ)
၅-ဟေဋ္ဌာ ဂီဝတော (သီ)

ယထာ”တိ အာဂတဋ္ဌာနေပိ ဣဒမေဝ ဝုတ္တံ။ တံ ကာလေန ကာလံ သူလာနိ အပနေတွာ စတူဟိ အဋ္ဌကောဋီဟိယေဝ ဌပေန္တိ။ ဧဝရူပါ ကာရဏာ နာမ နတ္ထိ။

ဗဋ္ဋိသမံသိကန္တိ ဥဘတောမုခေဟိ ဗဋ္ဋိသေဟိ ပဟရိတွာ စမ္မမံသန္ဟာရူနိ ဥပ္ပါဋေန္တိ။ **ကဟာပဏိက**န္တိ သကလသရီရံ တိဏှာဟိ ဝါသီဟိ ကောဋိတော ပဋ္ဌာယ ကဟာပဏမတ္တံ ကဟာပဏမတ္တံ ပါတေန္တာ ကောဋ္ဋေန္တိ။ **ခါရာပတစ္ဆိက**န္တိ သရီရံ တတ္ထ တတ္ထ အာဝုဓေဟိ ပဟရိတွာ ကောစ္ဆေဟိ ခါရံ ဃံသန္တိ။ စမ္မမံသန္ဟာရူနိ ပဂ္ဃရိတွာ သဝန္တိ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာဝ တိဋ္ဌတိ။ **ပလိဃပရိဝတ္တိက**န္တိ ဧကေန ပဿေန နိပဇ္ဇာပေတွာ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒေ အယသူလံ ကောဋ္ဋေတွာ ပထဝိယာ ဧကာဗဒ္ဓံ ကရောန္တိ။ အထ နံ ပါဒေ ဂဟေတွာ အာဝိဉ္ဇန္တိ။ **ပလာလပီဌက**န္တိ ဆေကာ ကာရဏိကာ ဆဝိစမ္မံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ နိသဒပေါတေဟိ အဋ္ဌီနိ ဘိန္ဒိတွာ ကေသေသု ဂဟေတွာ ဥက္ခိပန္တိ။ မံသရာသိယေဝ ဟောတိ၊ အထ နံ ကေသေဟေဝ ပရိယောနန္ဓိတွာ ဂဏှန္တိ။ ပလာလဝဋ္ဋိံ ဝိယ ကတွာ ပန ဝေဌေန္တိ။ **သုနခေဟိပီ**တိ ကတိပယာနိ ဒိဝသာနိ အာဟာရံ အဒတွာ ဆာတကေဟိ သုနခေဟိ ခါဒါပေန္တိ။ တေ မုဟုတ္တေန အဋ္ဌိသင်္ခလိကမေဝ ကရောန္တိ။ **သမ္ပရာယိကော**တိ သမ္ပရာယေ ဒုတိယတ္တဘာဝေ ဝိပါကောတိ အတ္ထော။

၁၇၀။ **ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာန**န္တိ နိဗ္ဗာနံ။ နိဗ္ဗာနဉှိ အာဂမ္မ ကာမေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနီယတိ စေဝ ပဟီယတိ စ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ စ ဝုတ္တံ။ **သာမံ ဝါ ကာမေ ပရိဇာနိဿန္တီ**တိ သယံ ဝါ တေ ကာမေ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိဿန္တိ။ **တထတ္တာယာ**တိ တထဘာဝါယ။ **ယထာပဋိပန္နော**တိ ယာယ ပဋိပဒါယ ပဋိပန္နော။

၁၇၁။ **ခတ္တိယကညာ ဝါ**တိအာဒိ အပရိဟီနေန ဝိပုလေန ကုသလေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကံ ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒီနိ လဘနဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ **ပန္နရသဝဿုဒ္ဒေသိကာ**တိ ပန္နရသဝဿဝယာ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝယပဒေသံ ကသ္မာ ဂဏှာတိ? ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ။ မာတုဂါမဿ ဟိ ဒုဂ္ဂတကုလေ နိဗ္ဗတ္တဿာပိ ဧတသ္မိံ ကာလေ ထောကံ ထောကံ ဝဏ္ဏာယတနံ ပသီဒတိ။ ပုရိသာနံ ပန ဝီသတိဝဿကာလေ ပဉ္စဝီသတိဝဿကာလေ ပသန္နံ ဟောတိ။ **နာတိဒီဃာ**တိအာဒီဟိ ဆဒေါသဝိရဟိတံ သရီရသမ္ပတ္တိံ ဒီပေတိ။ **ဝဏ္ဏနိဘာ**တိ ဝဏ္ဏောယေဝ။

ဇိဏ္ဏန္တိ ဇရာဇိဏ္ဏံ။ **ဂေါပါနသိဝင်္ကန္တိ** ဂေါပါနသီ ဝိယ ဝင်္ကံ။ **ဘောဂ္ဂန္တိ** ဘဂ္ဂံ၊ ဣမိနာပိဿ ဝင်္ကဘာဝမေဝ ဒီပေတိ။ **ဒဏ္ဍပရာယဏန္တိ** ဒဏ္ဍပဋိသရဏံ ဒဏ္ဍဒုတိယံ။ **ပဝေဓမာနန္တိ** ကမ္ပမာနံ။ **အာတုရန္တိ** ဇရာတုရံ။ **ခဏ္ဍဒန္တန္တိ** ဇိဏ္ဏဘာဝေန ခဏ္ဍိတဒန္တံ။ **ပလိတကေသန္တိ** ပဏ္ဍရကေသံ။ **ဝိလူနန္တိ** လုဉ္စိတွာ ဂဟိတကေသံ ဝိယ ခလ္လာဋံ။ **ခလိတသိရန္တိ** မဟာခလ္လာဋသီသံ။ **ဝလိနန္တိ** သဉ္ဇာတဝလိံ။ **တိလကာဟတဂတ္တန္တိ** သေတကာဠတိလကေဟိ ဝိကိဏ္ဏသရီရံ။ **အာဗာဓိကန္တိ** ဗျာဓိကံ။ **ဒုက္ခိတန္တိ** ဒုက္ခပတ္တံ။

ဗာဠှဂိလာနန္တိ အဓိမတ္တဂိလာနံ။ **သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတန္တိ** အာမကသုသာနေ ပါတိတံ။ သေသမေတ္ထ သတိပဋ္ဌာနေ ဝုတ္တမေဝ။ ဣဓာပိ နိဗ္ဗာနံယေဝ ဆန္ဒရာဂဝိနယော။

၁၇၃။ **နေဝ တသ္မိံ သမယေ အတ္တဗျာဗာဓာယာ**တိ တသ္မိံ သမယေ အတ္တနောပိ ဒုက္ခတ္ထာယ န စေတေတိ။ **အဗျာဗဇ္ဈံယေဝါ**တိ နိဒ္ဒုက္ခမေဝ။

၁၇၄။ **ယံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ အနိစ္စာ**တိ ဘိက္ခဝေ ယသ္မာ ဝေဒနာ အနိစ္စာ၊ တသ္မာ အယံ အနိစ္စာဒိအာကာရေဟေဝ ဝေဒနာယ အာဒီနဝေါတိ အတ္ထော၊ နိဿရဏံ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၅။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တံ။ တတ္ထ **သက္ကေသူ**တိ ဧဝံနာမကေ ဇနပဒေ။ သော ဟိ ဇနပဒေါ သကျာနံ ရာဇကုမာရာနံ ဝသန-ဋ္ဌာနတ္တာ သကျာတွေဝ သင်္ချံ ဂတော။ သကျာနံ ပန ဥပ္ပတ္တိ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ အာဂတာဝ။ **ကပိလဝတ္ထုသ္မိန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ၊ တဉှိ ကပိလဿ ဣသိနော နိဝါသဋ္ဌာနေ ကတတ္တာ ကပိလဝတ္ထူတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတွာ။ **နိဂြောဓာရာမေ**တိ နိဂြောဓော နာမ သက္ကော၊ သော ဉာတိ-သမာဂမကာလေ ကပိလဝတ္ထုံ အာဂတေ ဘဂဝတိ အတ္တနော အာရာမေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဘဂဝတော နိယျာတေသိ၊ တသ္မိံ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ **မဟာနာမော**တိ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဘာတာ ဘဂဝတော စူဠပိတုပုတ္တော။

သုဒ္ဓေါဒနော သုက္ကောဒနော သက္ကောဒနော ဓောတောဒနော အမိတောဒနောတိ ဣမေ ပဉ္စ ဇနာ ဘာတရော။ **အမိတာ** နာမ ဒေဝီ တေသံ ဘဂိနီ။ တိဿတ္ထေရော တဿာ ပုတ္တော။ တထာဂတော စ နန္ဒတ္ထေရော စ သုဒ္ဓေါဒနဿ ပုတ္တာ၊ မဟာနာမော စ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော စ သုက္ကောဒနဿ။ အာနန္ဒတ္ထေရော အမိတောဒနဿ၊ သော ဘဂဝတော ကနိဋ္ဌော။ မဟာနာမော မဟလ္လကတရော သကဒါဂါမီ အရိယသာဝကော။

ဒီဃရတ္တန္တိ မယှံ သကဒါဂါမိဖလုပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ စိရရတ္တံ ဇာနာမီတိ ဒဿေတိ။ **လောဘဓမ္မာ**တိ လောဘသင်္ခါတာ ဓမ္မာ၊ နာနပ္ပကာရကံ လောဘံယေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဧတရေသုပိ ဒွီသု ဧသေဝ နယော။ **ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တီ**တိ ခေပေတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ ဣဒံ ဟိ ပရိယာဒါနံ နာမ "သဗ္ဗံ ဟတ္ထိကာယံ ပရိယာဒိယိတွာ သဗ္ဗံ အဿကာယံ သဗ္ဗံ ရထကာယံ သဗ္ဗံ ပတ္တိကာယံ ပရိယာဒိယိတွာ ဇီဝန္တံယေဝ နံ ဩသဇ္ဇေယျ"န္တိ[၁] ဧတ္ထ ဂဟဏေ အာဂတံ။ "အနိစ္စသညာ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သဗ္ဗံ ကာမရာဂံ ပရိယာဒိယတီ"တိ[၂] ဧတ္ထ ခေပနေ။ ဣဓာပိ ခေပနေ အဓိပ္ပေတံ။ တေန ဝုတ္တံ "ပရိယာဒိယိတွာတိ ခေပေတွာ"တိ။

ယေန မေ ဧကဒါ လောဘဓမ္မာပီတိ ယေန မယှံ ဧကကသ္မိံ ကာလေ လောဘဓမ္မာပိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တီတိ ပုစ္ဆတိ။ အယံ ကိရ ရာဇာ "သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန လောဘဒေါသမောဟာ နိရဝသေသာ ပဟီယန္တီ"တိ သညီ အဟောသိ၊ အယံ "အပ္ပဟီနံ မေ အတ္ထီ"တိပိ ဇာနာတိ၊ အပ္ပဟီနကံ ဥပါဒါယ ပဟီနကမ္ပိ ပုန ပစ္စုဒါဝတ္တတီတိ[၃] သညီ ဟောတိ။ အရိယသာဝကဿ ဧဝံ သန္ဒေဟော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ အာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ပဏ္ဏတ္တိယာ အကောဝိဒတ္တာ။ "အယံ ကိလေသော အသုကမဂ္ဂဝဇ္ဈော"တိ ဣမိဿာ ပဏ္ဏတ္တိယာ အကောဝိဒဿ ဟိ အရိယသာဝကဿပိ ဧဝံ ဟောတိ။ ကိံ တဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထီတိ။ အတ္ထိ။ သာ ပန န သဗ္ဗေသံ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ။ ဧကော ဟိ ပဟီနကိလေသမေဝ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ဧကော အဝသိဋ္ဌကိလေသမေဝ၊ ဧကော မဂ္ဂမေဝ၊ ဧကော ဖလမေဝ၊ ဧကော နိဗ္ဗာနမေဝ။ ဣမာသု ပန ပဉ္စသု ပစ္စဝေက္ခဏာသု ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ နော လဒ္ဓုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ ဣတိ ယဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ န ပရိပုဏ္ဏာ၊ တဿ မဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသပဏ္ဏတ္တိယံ အကောဝိဒတ္တာ ဧဝံ ဟောတိ။

၁-အဂ္ဂဟေသိန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က) သံ ၁-၈၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၂-၁၂၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-ပဟီနကံ ပုန ပုစ္ဆန္တော ဝဋ္ဋတီတိ (က)

၁၇၆။ **သော စ ခေါ တေ**တိ သောယေဝ လောဘော ဒေါသော မောဟော စ တဝ သန္တာနေ အပ္ပဟီနော၊ တွံ ပန ပဟီနသညီ အဟောသီတိ ဒဿေတိ။ **သော စ ဟိ တေ**တိ သော တုယှံ လောဘဒေါသမောဟဓမ္မော။ **ကာမေ**တိ ဒုဝိဓေ ကာမေ။ **န ပရိဘုဉ္ဇေယျာသီ**တိ မယံ ဝိယ ပဗ္ဗဇေယျာသီတိ ဒဿေတိ။

၁၇၇။ **အပ္ပဿာဒါ**တိ ပရိတ္တသုခါ။ **ဗဟုဒုက္ခာ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဒုက္ခမေဝေတ္ထ ဗဟုကံ။ **ဗဟုပါယာသာ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကော ဥပါယာသကိလေသောယေဝေတ္ထ ဗဟု။ **အာဒီနဝေါ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကော ဥပဒ္ဒဝေါ။ **ဧတ္ထ ဘိယျော**တိ ဧတေသု ကာမေသု အယံ အာဒီနဝေါယေဝ ဗဟု။ အဿာဒေါ ပန ဟိမဝန္တံ ဥပနိဓာယ သာသပေါ ဝိယ အပ္ပေါ ပရိတ္တကော။ **ဣတိ စေပိ မဟာနာမာ**တိ မဟာနာမ ဧဝံ စေပိ အရိယသာဝကဿ။ **ယထာဘူတ**န္တိ ယထာသဘာဝံ။ သမ္မာ နယေန ကာရဏေန ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ပညာယာ**တိ ဝိပဿနာပညာယ၊ ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂဒွယဉာဏေနာတိ အတ္ထော။ **သော စာ**တိ သော ဧဝံ မဂ္ဂဒွယေန ဒိဋ္ဌကာမာဒီနဝေါ အရိယသာဝကော။ **ပီတိသုခ**န္တိ ဈာနိကာ သပ္ပီတိကာနိ ဒွေ ဈာနာနိ ဒဿေတိ။ **အညံ ဝါ တတော သန္တတရ**န္တိ တတော ဈာနဒွယတော သန္တတရံ အညံ ဥပရိဈာနဒွယဉ္စေဝ မဂ္ဂဒွယဉ္စ။ **နေဝ တာဝ အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု ဟောတီ**တိ အထ ခေါ သော ဒွေ မဂ္ဂေ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတောပိ အရိယသာဝကော ဥပရိ ဈာနာနံ ဝါ မဂ္ဂါနံ ဝါ အနဓိဂတတ္တာ နေဝ တာဝ ကာမေသု အနာဝဋ္ဋီ ဟောတိ၊ အနာဝဋ္ဋိနော အနာဘောဂေါ န ဟောတိ။ အာဝဋ္ဋိနော သာဘောဂေါယေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? စတူဟိ ဈာနေဟိ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနဿ, ဒွီဟိ မဂ္ဂေဟိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဿ အဘာဝါ။

မယှမ္ပိ ခေါတိ န ကေဝလံ တုယှေဝ၊ အထ ခေါ မယှမ္ပိ။ **ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ**တိ မဂ္ဂသမ္ဗောဓိတော ပဌမတရမေဝ။ **ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဩရောဓနာဋကာ ပဇဟနပညာ အဓိပ္ပေတာ။ **ပီတိသုခံ နာဇ္ဈဂမ**န္တိ သပ္ပီတိကာနိ ဒွေ ဈာနာနိ န ပဋိလဘိံ။ **အညံ ဝါ တတော သန္တတရ**န္တိ ဣဓ ဥပရိ ဈာနဒွယံ စေဝ စတ္တာရော စ မဂ္ဂါ အဓိပ္ပေတာ။ **ပစ္စညာသိ**န္တိ ပဋိအညာသိံ။

၁၇၈။ **ဧကမိဒါဟံ မဟာနာမ သမယ**န္တိ ကသ္မာ အာရဒ္ဓံ? အယံ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ။ ဟေဋ္ဌာ ကာမာနံ အဿာဒေါပိ အာဒီနဝေါပိ

ကထိတော၊ နိဿရဏံ န ကထိတံ၊ တံ ကထေတုံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဟိ ဧကော အန္တော၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ ဧကောတိ ဣမေဟိ အန္တေဟိ မုတ္တံ မမ သာသနန္တိ ဥပရိဖလသမာပတ္တိသီသေန သကလသာသနံ ဒဿေတုမ္ပိ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေတိ တဿ ပဗ္ဗတဿ ဂိဇ္ဈသဒိသံ ကူဋံ အတ္ထိ၊ တသ္မာ **ဂိဇ္ဈကူဋော**တိ ဝုစ္စတိ။ ဂိဇ္ဈာ ဝါ တဿ ကူဋေသု နိဝသန္တီတိပိ ဂိဇ္ဈကူဋောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဣသိဂိလိပဿေ**တိ ဣသိဂိလိပဗ္ဗတဿ ပဿေ။ **ကာဠသိလာယ**န္တိ ကာဠဝဏ္ဏေ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ။ **ဥဗ္ဘဋ္ဌကာ ဟောန္တီ**တိ ဥဒ္ဓံယေဝ[၁] ဌိတကာ ဟောန္တိ အနိသိန္နာ။ **ဩပက္ကမိကာ**တိ ဥဗ္ဘဋ္ဌကာဒိနာ အတ္တနော ဥပက္ကမေန နိဗ္ဗတ္တိတာ။ **နိဂဏ္ဌော အာဝုသော**တိ အညံ ကာရဏံ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တာ နိဂဏ္ဌဿ ဥပရိ ပက္ခိပိံသု။ **သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ**တိ သော အမှာကံ သတ္ထာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ သဗ္ဗံ ဇာနာတိ ပဿတီတိ ဒဿေတိ။ **အပရိသေသံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတီ**တိ သော အမှာကံ သတ္ထာ အပရိသေသံ ဓမ္မံ ဇာနန္တော အပရိသေသသင်္ခါတံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပဋိဇာနန္တော စ ဧဝံ ပဋိဇာနာတိ "စရတော စ မေ တိဋ္ဌတော စ။ပ။ ပစ္စုပဋ္ဌိတ"န္တိ။ တတ္ထ **သတတ**န္တိ နိစ္စံ။ **သမိတ**န္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

၁၇၀။ **ကိံ ပန တုမှေ အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ ဇာနာထ ဧတ္တကံ ဝါ ဒုက္ခံ နိဇ္ဇိဏ္ဏ**န္တိ ဣဒံ ဘဂဝါ ပုရိသော နာမ ယံ ကရောတိ၊ တံ ဇာနာတိ။ ဝီသတိ-ကဟာပဏော ဣဏံ ဂဟေတွာ ဒသ ဒတွာ "ဒသ မေ ဒိန္နာ ဒသ အဝသိဋ္ဌာ"တိ ဇာနာတိ၊ တေပိ ဒတွာ "သဗ္ဗံ ဒိန္န"န္တိ ဇာနာတိ။ ခေတ္တဿ တတိယဘာဂံ လာယိတွာ "ဧကော ဘာဂေါ လာယိတော၊ ဒွေ အဝသိဋ္ဌာ"တိ ဇာနာတိ။ ပုန ဧကံ လာယိတွာ "ဒွေ လာယိတာ၊ ဧကော အဝသိဋ္ဌော"တိ ဇာနာတိ။ တသ္မိမ္ပိ လာယိတေ "သဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတ"န္တိ ဇာနာတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗကိစ္စေသု ကတဉ္စ အကတဉ္စ ဇာနာတိ၊ တုမှေဟိပိ တထာ ဉာတဗ္ဗံ သိယာတိ ဒဿေတိ။ **အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာန**န္တိ ဣမိနာ အကုသလံ ပဟာယ ကုသလံ ဘာဝေတွာ သုဒ္ဓန္တံ[၂] ပတ္တော နိဂဏ္ဌော နာမ တုမှာကံ သာသနေ အတ္ထီတိ ပုစ္ဆတိ။

ဧဝံ သန္တေတိ တုမှာကံ ဧဝံ အဇာနနဘာဝေ သတိ။ **လုဒ္ဒါ**တိ လုဒ္ဒါစာရာ။ **လောဟိတပါဏိနော**တိ ပါဏေ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တာ လောဟိတေန မက္ခိတပါဏိနော။ ပါဏံ ဟိ ဟနန္တဿပိ ယဿ လောဟိတေန ပါဏိ န

၁-ဥဒ္ဓံယေဝ (သီ)၊ ဥဗ္ဘာယေဝ (သျာ) ၂-သုဒ္ဓတ္တံ (သီ၊ သျာ)

မက္ခိယတိ၊ သောပိ လောဟိတပါဏိတွေဝ ဝုစ္စတိ။ **ကုရူရကမ္မန္တာ**တိ ဒါရုဏ-ကမ္မာ။ မာတရိ ပိတရိ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာဒီသု စ ကတာပရာဓာ။ မာဂဝိ-ကာဒယော ဝါ ကက္ခဠကမ္မာ။

န ခေါ အာဝုသော ဂေါတမာတိ ဣဒံ နိဂဏ္ဌာ “အယံ အမှာကံ ဝါဒေ ဒေါသံ ဒေတိ၊ မယမ္ပိဿ ဒေါသံ အာရောပေမာ”တိ မညမာနာ အာရဘိံသု။ တဿတ္ထော “အာဝုသော ဂေါတမ ယထာ တုမှေ ပဏီတစီဝရာနိ ဓာရေန္တာ သာလိမံသောဒနံ ဘုဉ္ဇန္တာ ဒေဝဝိမာနဝဏ္ဏာယ ဂန္ဓကုဋိယာ ဝသမာနာ သုခေန သုခံ အဓိဂစ္ဆထ၊ န ဧဝံ သုခေန သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ။ ယထာ ပန မယံ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနာဒီဟိ နာနပ္ပကာရကံ ဒုက္ခံ အနုဘဝါမ၊ ဧဝံ ဒုက္ခေန သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။ **သုခေန စ ဟာဝုသော**တိ ဣဒံ သစေ သုခေန စ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ သိယာ။ ရာဇာ အဓိဂစ္ဆေယျာတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **မာဂဓော**တိ မဂဓ-ရဋ္ဌဿ ဣဿရော။ **သေနိယော**တိ တဿ နာမံ။ **ဗိမ္ဗီ**တိ အတ္တဘာဝဿ နာမံ။ သော တဿ သာရဘူတော ဒဿနီယော ပါသာဒိကော အတ္တဘာဝသမိဒ္ဓိယာ **ဗိမ္ဗိသာရော**တိ ဝုစ္စတိ။ **သုခဝိဟာရိတရော**တိ ဣဒံ တေ နိဂဏ္ဌာ ရညော[၁] တီသု ပါသာဒေသု တိဝိဓဝယေဟိ နာဋကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **အဒ္ဓါ**တိ ဧကံသေန။ **သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ**တိ သာဟသံ ကတွာ အပစ္စဝေက္ခိတွာဝ ယထာ ရတ္တော ရာဂဝသေန ဒုဋ္ဌော ဒေါသဝသေန မူဠှော မောဟဝသေန ဘာသတိ၊ ဧဝမေဝံ ဝါစာ ဘာသိတာတိ ဒဿေတိ။

တတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမီတိ တသ္မိံ အတ္ထေ ပုစ္ဆိဿာမိ။ **ယထာ ဝေါ ခမေယျာ**တိ ယထာ တုမှာကံ ရုစ္စေယျ။ **ပဟောတီ**တိ သက္ကောတိ။

အနိဉ္ဇမာနောတိ အစလမာနော။ **ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ**တိ နိရန္တရသုခံ ပဋိသံဝေဒီ။ “အဟံ ခေါ အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ ပဟောမိ။ပ။ ဧကန္တသုခံ ပဋိ-သံဝေဒီ”တိ ဣဒံ အတ္တနော ဖလသမာပတ္တိသုခံ ဒဿေန္တော အာဟ။ ဧတ္ထ စ ကထာ-ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ရာဇဝါရေ သတ္တ အာဒိံ ကတွာ ပုစ္ဆာ ကတာ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ နပ္ပဟောတီတိ ဟိ ဝုတ္တေ ဆ ပဉ္စ စတ္တာရီတိ သုခံ ပုစ္ဆိတုံ ဟောတိ။ ဘဂဝါရေ[၂] ပန သတ္တာတိ ဝုတ္တေ ပုန ဆ ပဉ္စ စတ္တာရီတိ ဝုစ္စမာနံ အနစ္ဆရိယံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧကံ အာဒိံ ကတွာ ဒေသနာ ကတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တေ ရညော (သီ၊ သျာ)　　　　၂-ဗုဒ္ဓဝါရေ (သီ၊ သျာ၊ က)

၅-အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အနုမာနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘဂ္ဂေသူ**တိ ဧဝံနာမကေ ဇနပဒေ၊ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သုသုမာရဂိရေ**တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တဿ ကိရ နဂရဿ ဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟ-ဒိဝသေ အဝိဒူရေ ဥဒကရဟဒေ သုသုမာရော သဒ္ဒမကာသိ၊ ဂိရံ နိစ္ဆာရေသိ။ အထ နဂရေ နိဋ္ဌိတေ[၁] **သုသုမာရဂိရံ**တွေဝဿ နာမံ အကံသု။ **ဘေသကဠာ-ဝနေ**တိ ဘေသကဠာနာမကေ ဝနေ။ "ဘေသဂဠာဝနေ"တိပိ ပါဠော။ **မိဂဒါယေ**တိ တံ ဝနံ မိဂပက္ခီနံ အဘယဒိန္နဋ္ဌာနေ ဇာတံ၊ တသ္မာ **မိဂဒါယော**တိ ဝုစ္စတိ။

ပဝါရေတီတိ ဇာနာပေတိ။ **ဝဒန္တူ**တိ ဩဝါဒါနုသာသနိဝသေန ဝဒန္တု၊ အနုသာသန္တူတိ အတ္ထော။ **ဝစနီယောမှီ**တိ အဟံ တုမှေဟိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အနုသာသိတဗ္ဗော ဩဝဒိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **သော စ ဟောတိ ဒုဗ္ဗစော**တိ သော စ ဒုက္ခေန ဝတ္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ ဝုတ္တော န သဟတိ။ **ဒေါဝစဿ-ကရဏေဟီ**တိ ဒုဗ္ဗစဘာဝကာရကေဟိ ဥပရိ အာဂတေဟိ သောဠသဟိ ဓမ္မေဟိ။ **အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိ**န္တိ ယော ဟိ ဝုစ္စမာနော တုမှေ မံ ကသ္မာ ဝဒထ၊ အဟံ အတ္တနော ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ အတ္ထာနတ္ထံ ဇာနာမီတိ ဝဒတိ၊ အယံ အနုသာသနိံ ပဒက္ခိဏတော န ဂဏှာတိ၊ ဝါမတော ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ **အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ**တိ ဝုစ္စတိ။

ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနန္တိ လာမကာနံ အသန္တသမ္ဘာဝနပတ္ထနာနံ။ **ပဋိပ္ဖရတီ**တိ ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ၊ ပစ္စနီကော ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ **အပသာဒေတီ**တိ ကိံ နု ခေါ တုယှံ ဗာလဿ အဗျတ္တဿ ဘဏိတေန၊ တွမ္ပိ နာမ ဘဏိတဗ္ဗံ မညိဿသီတိ ဧဝံ ဃဋ္ဋေတိ။ **ပစ္စာရောပေတီ**တိ တွမ္ပိ ခေါသိ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ တာဝ ပဋိကရောဟီတိ ဧဝံ ပဋိအာရောပေတိ။

အညေနညံ ပဋိစရတီတိ အညေန ကာရဏေန ဝစနေန ဝါ အညံ ကာရဏံ ဝစနံ ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ "အာပတ္တိံ အာပန္နောသီ"တိ ဝုတ္တော "ကော အာပန္နော၊ ကိံ အာပန္နော၊ ကိသ္မိံ အာပန္နော၊ ကံ ဘဏထ၊ ကိံ ဘဏထာ"တိ ဝါ ဝဒတိ၊ "ဧဝရူပံ ကိဉ္စိ တယာ ဒိဋ္ဌ"န္တိ ဝုတ္တော "န သုဏာမီ"တိ သောတံ ဝါ ဥပနေတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတီ**တိ "ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နောသီ"တိ ပုဋ္ဌော "ပါဋလိပုတ္တံ ဂတောမှီ"တိ ဝတွာ ပုန "န တဝ ပါဋလိပုတ္တဂမနံ ပုစ္ဆာမ၊

၁-နိမ္မိတေ (သီ)

အာပတ္တိံ ပုစ္ဆာမာ''တိ ဝုတ္တေ "တတော ရာဇဂေဟံ ဂတောမှိ''တိ၊ ရာဇဂေဟံ ဝါ ယာဟိ ဗြာဟ္မဏဂေဟံ ဝါ၊ အာပတ္တိံ အာပန္နောသီတိ။ တတ္ထ မေ သူကရမံသံ လဒ္ဓန္တိအာဒီနိ ဝဒန္တော ကထံ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိပတိ။

အပဒါနေတိ အတ္တနော စရိယာယ။ **န သမ္ပာယတီ**တိ အာဝုသော တွံ ကုဟိံ ဝသသိ၊ ကံ နိဿာယ ဝသသီတိ ဝါ၊ ယံ တွံ ဝဒေသိ "မယာ သော အာပတ္တိံ အာပန္နော ဒိဋ္ဌော''တိ။ တွံ တသ္မိံ သမယေ ကိံ ကရောသိ၊ အယံ ကိံ ကရောတိ၊ ကတ္ထ ဝါ တွံ အစ္ဆသိ၊ ကတ္ထ ဝါ အယန္တိအာဒိနာ နယေန စရိယံ ပုဋ္ဌော သမ္ပာဒေတွာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။

၁၀၃။ **တတြာဝုသော**တိ အာဝုသော တေသု သောဠသသု ဓမ္မေသု။ **အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဧဝံ အနုမိနိတဗ္ဗန္တိ** ဧဝံ အတ္တနာဝ အတ္တာ အနုမေတဗ္ဗော တုလေတဗ္ဗော တီရေတဗ္ဗော။

၁၀၄။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗန္တိ** ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော။ **အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနာ**တိ ဒိဝါပိ ရတ္တိမ္ပိ သိက္ခန္တေန၊ ရတ္တိံ စ ဒိဝါ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သိက္ခန္တေန ပီတိပါမောဇ္ဇမေဝ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

အပ္ပဟီနေ ဝါ ဥဒကပတ္တေတိ ပသန္နေ ဝါ ဥဒကဘာဇနေ။ **မုခနိမိတ္တန္တိ** မုခပဋိဗိမ္ဗံ။ **ရဇန္တိ** အာဂန္တုကရဇံ။ **အင်္ဂဏန္တိ** တတ္ထ ဇာတကံ တိလကံ ဝါ ပိဠကံ ဝါ။ **သဗ္ဗေပိမေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ပဟီနေ**တိ ဣမိနာ သဗ္ဗပ္ပဟာနံ ကထေသိ။ ကထံ? ဧတ္တကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဗ္ဗဇိတဿ နာနုစ္ဆဝိကာတိ ပဋိသင်္ခါနံ ဥပ္ပါဒယတော ဟိ **ပဋိသင်္ခါနပ္ပဟာနံ** ကထိတံ ဟောတိ။ သီလံ ပဒဋ္ဌာနံ ကတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ အာရဘိတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တဿ **ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ** ကထိတံ။ သမာပတ္တိံ ပဒဋ္ဌာနံ ကတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တဿ **တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ** ကထိတံ။ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တဿ **သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ** ကထိတံ။ ဖလေ အာဂတေ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ၊** နိဗ္ဗာနေ အာဂတေ **နိဿရဏပ္ပဟာနန္တိ** ဧဝံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သဗ္ဗပ္ပဟာနံ ကထိတံဝ ဟောတိ။

ဣဒံ ဟိ သုတ္တံ **ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ** နာမာတိ ပေါရာဏာ ဝဒန္တိ။ ဣဒံ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ ပါတော ဧဝ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ နိသိန္နေန "ဣမေ ဧတ္တကာ ကိလေသာ အတ္ထိ နု ခေါ မယှံ နတ္ထိ''တိ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။ သစေ အတ္ထီတိ ပဿတိ၊ တေသံ ပဟာနာယ ဝါယမိတဗ္ဗံ။ နော စေ ပဿတိ၊

သုပဗ္ဗဇိတောသ္မီတိ အတ္တမနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဝါ ဒိဝါဋ္ဌာနေ ဝါ နိသီဒိတွာပိ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ သာယံ ဝသနဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာပိ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ တိက္ခတ္တုံ အသက္ကောန္တေန ဒွေ ဝါရေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ ဒွေ ဝါရေ အသက္ကောန္တေန ပန အဝသ္သံ ဧကဝါရံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ အပစ္စဝေက္ခိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အနုမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-စေတောခိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၅။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စေတောခိလသုတ္တံ။ တတ္ထ **စေတောခိလာ**တိ စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ ကစဝရဘာဝေါ ခါဏုကဘာဝေါ။ **စေတသောဝိနိဗန္ဓာ**တိ စိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ မုဋ္ဌိယံ ကတွာ ဝိယ ဂဏှန္တီတိ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ။ **ဝုဒ္ဓိန္တိ**အာဒီသု သီလေန ဝုဒ္ဓိံ၊ မဂ္ဂေန ဝိရူဠှိံ၊ နိဗ္ဗာနေန ဝေပုလ္လံ။ သီလသမာဓီဟိ ဝါ ဝုဒ္ဓိံ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂေဟိ ဝိရူဠှိံ၊ ဖလနိဗ္ဗာနေဟိ ဝေပုလ္လံ။ **သတ္ထရိ ကင်္ခတီ**တိ သတ္ထု သရီရေ ဝါ ဂုဏေ ဝါ ကင်္ခတိ။ သရီရေ ကင်္ခမာနော ဒွတ္တိံသဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ သရီရံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ၊ ဂုဏေ ကင်္ခမာနော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတညာဏံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆတီ**တိ ဝိစိနန္တော ကိစ္ဆတိ၊ ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဝိနိစ္ဆေတုံ န သက္ကောတိ။ **နာဓိမုစ္စတီ**တိ ဧဝမေတန္တိ အဓိမောက္ခံ န ပဋိလဘတိ။ **န သမ္ပသီဒတီ**တိ ဂုဏေသု ဩတရိတွာ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆဘာဝေန ပသီဒိတုံ, အနာဝိလော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ။ **အာတပ္ပာယာ**တိ ကိလေသသန္တာပကဝီရိယကရဏတ္ထာယ။ **အနုယောဂါယာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ယောဂါယ။ **သာတစ္စာယာ**တိ သတတကိရိယာယ။ **ပဓာနာယာ**တိ ပဒဟနတ္ထာယ။ **အယံ ပဌမော စေတောခိလော**တိ အယံ သတ္ထရိ ဝိစိကိစ္ဆာသင်္ခါတော ပဌမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ၊ ဧဝမေတဿ ဘိက္ခုနော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ **ဓမ္မေ**တိ ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ ပဋိဝေဓဓမ္မေ စ။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ ကင်္ခမာနော တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ ဝဒန္တိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ ဧတံ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ။ ပဋိဝေဓဓမ္မေ ကင်္ခမာနော ဝိပဿနာနိဿန္ဒော မဂ္ဂေါ နာမ၊ မဂ္ဂနိဿန္ဒော ဖလံ နာမ၊ သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဿဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနံ နာမာတိ ဝဒန္တိ၊ တံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ။ **သံဃေ ကင်္ခတီ**တိ သုပ္ပဋိပန္နောတိအာဒီနံ ပဒါနံ ဝသေန ဧဝရူပံ ပဋိပဒံ

ပဋိပန္နာ စတ္တာရော မဂ္ဂဋ္ဌာ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌာတိ အဋ္ဌန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သမူဟဘူတော **သံဃော** နာမ၊ သော အတ္ထိ န ခေါ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ။ **သိက္ခာယ ကင်္ခမာနော** အဓိသီလသိက္ခာ နာမ အဓိစိတ္တသိက္ခာ နာမ အဓိပညာသိက္ခာ နာမာတိ ဝဒန္တိ၊ သာ အတ္ထိ န ခေါ နတ္ထီတိ ကင်္ခတိ။ **အယံ ပဉ္စမော**တိ အယံ သဗြဟ္မစာရီသု ကောပသင်္ခါတော ပဉ္စမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ ကစဝရဘာဝေါ ခါဏုကဘာဝေါ။

၁၈၆။ ဝိနိဗန္ဓေသု **ကာမေ**တိ ဝတ္ထုကာမေပိ ကိလေသကာမေပိ။ **ကာယေ**တိ အတ္တနော ကာယေ။ **ရူပေ**တိ ဗဟိဒ္ဓါရူပေ။ **ယာဝဒတ္ထ**န္တိ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ၊ တတ္တကံ။ **ဥဒရာဝဒေဟက**န္တိ ဥဒရပူရံ။ တဉှိ ဥဒရံ အဝဒေဟနတော ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ ဝုစ္စတိ။ **သေယျသုခ**န္တိ မဉ္စပီဌသုခံ၊ ဥတုသုခံ ဝါ။ **ပဿသုခ**န္တိ ယထာ သမ္ပရိဝတ္တကံ သယန္တဿ ဒက္ခိဏပဿဝါမပဿာနံ သုခံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥပ္ပန္နသုခံ။ **မိဒ္ဓသုခ**န္တိ နိဒ္ဒါသုခံ။ **အနုယုတ္တော**တိ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိ။

ပဏိဓာယာတိ ပတ္ထယိတွာ။ **သီလေနာ**တိအာဒီသု **သီလ**န္တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ။ **ဝတ**န္တိ ဝတသမာဒါနံ။ **တပေါ**တိ တပစရဏံ။ **ဗြဟ္မစရိယ**န္တိ မေထုနဝိရတိ။ **ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမီ**တိ မဟေသက္ခဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ။ **ဒေဝညတရော ဝါ**တိ အပ္ပေသက္ခဒေဝေသု ဝါ အညတရော။

၁၈၇။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု ဆန္ဒံ နိဿာယ ပဝတ္တော သမာဓိ **ဆန္ဒသမာဓိ**။ ပဓာနဘူတာ သင်္ခါရာ **ပဓာနသင်္ခါရာ**။ **သမန္နာဂတ**န္တိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပေတံ။ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒံ, ဣဒ္ဓိဘူတံ ဝါ ပါဒန္တိ **ဣဒ္ဓိပါဒံ**။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော၊ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေ အာဂတော ဧဝ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေပိဿ အတ္ထော ဒီပိတော။ ဣတိ ဣမေဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ ကထိတံ။ **ဥဿောဠှီယေဝ ပဉ္စမီ**တိ ဧတ္ထ **ဥဿောဠှီ**တိ သဗ္ဗတ္ထ ကာတဗ္ဗဝီရိယံ ဒဿေတိ။ **ဥဿောဠှီပန္နရသင်္ဂသမန္နာဂတော**တိ ပဉ္စ စေတောခိလပ္ပဟာနာနိ ပဉ္စ ဝိနိဗန္ဓပ္ပဟာနာနိ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဥဿောဠှီတိ ဧဝံ ဥဿောဠှိယာ သဒ္ဓိံ ပန္နရသဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ **ဘဗ္ဗော**တိ အနုရူပေါ အနုစ္ဆဝိကော။ **အဘိနိဗ္ဗိဒါယာ**တိ ဉာဏေန ကိလေသဘေဒါယ။ **သမ္ဗောဓာယာ**တိ စတုမဂ္ဂသမ္ဗောဓာယ။ **အနုတ္တရဿာ**တိ သေဋ္ဌဿ။ **ယောဂက္ခေမဿာ**တိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမဿ အရဟတ္တဿ။ **အဓိဂမာယာ**တိ ပဋိလာဘာယ။ **သေယျထာ**တိ ဩပမ္မတ္ထေ နိပါတော။ **ပီ**တိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ။ ဥဘယေနာပိ သေယျထာပိ နာမ ဘိက္ခဝေတိ ဒဿေတိ။

ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါတိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ ကုက္ကုဋိယာ ဝုတ္တပ္ပကာရတော ဦနာဓိကာနိပိ အဏ္ဍာနိ ဟောန္တိ၊ ဝစနသိလိဋ္ဌ-တာယ ပန ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဟိ လောကေ သိလိဋ္ဌံ ဝစနံ ဟောတိ။ **တာနဿု**တိ တာနိ အဿု၊ ဘဝေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ကုက္ကုဋိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနီ**တိ-တာယ ဇနေတ္တိယာ ကုက္ကုဋိယာ ပက္ခေ ပသာရေတွာ တေသံ ဥပရိ သယန္တိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ။ **သမ္မာ ပရိသေဒိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ ဥတုံ ဂါဟာပေန္တိယာ သုဋ္ဌု သမန္တတော သေဒိတာနိ ဥသ္မီကတာနိ။ **သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ သုဋ္ဌု သမန္တတော ဘာဝိတာနိ၊ ကုက္ကုဋဂန္ဓံ ဂါဟာပိတာနီတိ အတ္ထော။ **ကိဉ္စာပိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ**တိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ ဣမံ [၁] တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အပ္ပမာဒံ ကတွာ ကိဉ္စာပိ န ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ **အထ ခေါ ဘဗ္ဗာဝ တေ**တိ အထ ခေါ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ဝုတ္တနယေန သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗာဝ။ တေ ဟိ ယသ္မာ တာယ ကုက္ကုဋိယာ ဧဝံ တီဟာကာရေဟိ တာနိ အဏ္ဍာနိ ပရိပါလိယ-မာနာနိ န ပူတီနိ ဟောန္တိ။ ယောပိ နေသံ အလ္လသိနေဟော၊ သောပိ ပရိယာ-ဒါနံ ဂစ္ဆတိ၊ ကပါလံ တနုကံ ဟောတိ၊ ပါဒနခသိခါ စ မုခတုဏ္ဍကဉ္စ ခရံ ဟောတိ၊ သယံ ပရိပါကံ ဂစ္ဆတိ၊ ကပါလဿ တနုတ္တာ ဗဟိ အာလောကော အန္တော ပညာယတိ၊ တသ္မာ "စိရံ ဝတ မယံ သင်္ကုဋိတဟတ္ထပါဒါ သမ္ဗာဓေ သယိမှာ၊ အယဉ္စ ဗဟိ အာလောကော ဒိဿတိ၊ ဧတ္ထ ဒါနိ နော သုခ-ဝိဟာရော ဘဝိဿတီ"တိ နိက္ခမိတုကာမာ ဟုတွာ ကပါလံ ပါဒေန ပဟရန္တိ၊ ဂီဝံ ပသာရေန္တိ၊ တတော တံ ကပါလံ ဒွေဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ အထ တေ ပက္ခေ ဝိဓုနန္တာ တင်္ခဏာနုရူပံ ဝိရဝန္တာ နိက္ခမန္တိယေဝ၊ နိက္ခမိတွာ စ ဂါမက္ခေတ္တံ ဥပသောဘယမာနာ ဝိစရန္တိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဣဒံ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ တံ ဧဝံ အတ္ထေန သံသန္ဒေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ—တဿာ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍေသု တိဝိဓကိရိယာကရဏံ ဝိယ ဟိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဥဿောဠှိပန္နရသေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဘာဝေါ။ ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာသမ္ပာဒနေန အဏ္ဍာနံ အပူတိဘာဝေါ ဝိယ ပန္နရသင်္ဂသမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဝိပဿနာ-ဉာဏဿ အပရိဟာနိ။ တဿာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အဏ္ဍာနံ အလ္လ-သိနေဟပရိယာဒါနံ ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဘဝတ္တယာနုဂတနိကန္တိသိနေဟပရိယာဒါနံ။ အဏ္ဍကပါလာနံ တနုဘာဝေါ

ဝိယ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသဿ တနုဘာဝေါ။ ကုက္ကုဋိယာ ပေါတကာနံ ပါဒနခမုခတုဏ္ဍကာနံ ထဒ္ဓခရဘာဝေါ ဝိယ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဿ တိက္ခခရဝိပ္ပသန္နသူရဘာဝေါ။ ကုက္ကုဋိယာ ပေါတကာနံ ပရိဏာမကာလော ဝိယ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဿ ပရိဏာမကာလော ဝဍ္ဎိတကာလော ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏကာလော။ ကုက္ကုဋိယာ ပေါတကာနံ ပါဒနခသိခါယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခမနကာလော ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတွာ ဝိစရန္တဿ တဇ္ဇာတိကံ ဥတုသပ္ပါယံ ဝါ ဘောဇနသပ္ပါယံ ဝါ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ ဝါ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ ဝါ လဘိတွာ ဧကာသနေ နိသိန္နဿေဝ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တဿ အနုပုဗ္ဗာဓိဂတေန အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ အဘိညာပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ အရဟတ္တပ္ပတ္တကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ ပန ကုက္ကုဋိယာ ပေါတကာနံ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ မာတာပိ အဏ္ဍကောသံ ဘိန္ဒတိ၊ ဧဝံ တထာရူပဿ ဘိက္ခုနော ဉာဏပရိပါကံ ဉတွာ သတ္ထာပိ—

''ဥစ္ဆိန္ဒ သိနေဟမတ္တနော၊ ကုမုဒံ သာရဒိကံဝ ပါဏိနာ။
သန္တိမဂ္ဂမေဝ ဗြူဟယ၊ နိဗ္ဗာနံ သုဂတေန ဒေသိတ''န္တိ[၁]—

အာဒိနာ နယေန ဩဘာသံ ဖရိတွာ ဂါထာယ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဟရတိ၊ သော ဂါထာပရိယောသာနေ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ဘိန္ဒိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယထာ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ဂါမက္ခေတ္တံ ဥပသောဘယမာနာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရန္တိ၊ ဧဝံ အယမ္ပိ မဟာခီဏာသဝေါ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ သံဃာရာမံ ဥပသောဘယမာနော ဝိစရတိ။

ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ စတ္တာရိ ပဟာနာနိ ကထိတာနိ။ ကထံ၊ စေတောခိလာနဉှိ စေတောဝိနိဗန္ဓာနံ ပဟာနေန **ပဋိသင်္ခါနပ္ပဟာနံ** ကထိတံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ **ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ** ကထိတံ၊ မဂ္ဂေ အာဂတေ **သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ** ကထိတံ၊ ဖလေ အာဂတေ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ** ကထိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စေတောခိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၀။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝနပတ္ထပရိယာယံ။ တတ္ထ **ဝနပတ္ထပရိယာယ**န္တိ ဝနပတ္ထကာရဏံ, ဝနပတ္ထဒေသနံ ဝါ။

၁၉၁။ **ဝနပတ္ထံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတီ**တိ မနုဿူပစာရာတိက္ကန္တံ ဝနသဏ္ဍသေနာသနံ နိဿာယ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဝိဟရတိ။ **အနုပဋ္ဌိတာ**တိ-အာဒီသု ပုဗ္ဗေ အနုပဋ္ဌိတာ သတိ တံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတောပိ န ဥပဋ္ဌာတိ, ပုဗ္ဗေ အသမာဟိတံ စိတ္တံ န သမာဓိယတိ, ပုဗ္ဗေ အပရိက္ခီဏာ အာသဝါ န ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ, ပုဗ္ဗေ အနနုပ္ပတ္တံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမသင်္ခါတံ အရဟတ္တဉ္စ န ပါပုဏာတီတိ အတ္ထော။ **ဇီဝိတပရိက္ခာရာ**တိ ဇီဝိတသမ္ဘာရာ။ **သမုဒါနေတဗ္ဗာ**တိ သမာဟရိတဗ္ဗာ။ **ကသိရေန သမုဒါဂစ္ဆန္တီ**တိ ဒုက္ခေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **ရတ္တိဘာဂံ ဝါ ဒိဝသဘာဂံ ဝါ**တိ ရတ္တိကောဋ္ဌာသေ ဝါ ဒိဝသကောဋ္ဌာသေ ဝါ။ ဧတ္ထ စ ရတ္တိဘာဂေ ပဋိသဉ္စိက္ခမာနေန ဉတွာ ရတ္တိံယေဝ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, ရတ္တိံ စဏ္ဍဝါဠာဒီနံ ပရိဗန္ဓေ[1] သတိ အရုဏုဂ္ဂမနံ အာဂမေတဗ္ဗံ။ ဒိဝသဘာဂေ ဉတွာ ဒိဝါဝ ပက္ကမိတဗ္ဗံ, ဒိဝါ ပရိဗန္ဓေ[1] သတိ သူရိယတ္ထင်္ဂမနံ အာဂမေတဗ္ဗံ။

၁၉၂။ **သင်္ခါပီ**တိ ဧဝံ သမဏဓမ္မဿ အနိပ္ဖဇ္ဇနဘာဝံ ဇာနိတွာ။ အနန္တရဝါရေ ပန သင်္ခါပီတိ ဧဝံ သမဏဓမ္မဿ နိပ္ဖဇ္ဇနဘာဝံ ဇာနိတွာ။

၁၉၄။ **ယာဝဇီဝ**န္တိ ယာဝ ဇီဝိတံ ပဝတ္တတိ, တာဝ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ။

၁၉၅။ **သော ပုဂ္ဂလော**တိ ပဒဿ နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ **အနာပုစ္ဆာ**တိ ဣဓ ပန တံ ပုဂ္ဂလံ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

၁၉၇။ **သင်္ခါပီ**တိ ဧဝံ သမဏဓမ္မဿ အနိပ္ဖဇ္ဇနဘာဝံ ဉတွာ သော ပုဂ္ဂလော နာနုဗန္ဓိတဗ္ဗော, တံ အာပုစ္ဆာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။

၁၉၈။ **အပိ ပနုဇ္ဇမာနေနာပီ**တိ အပိ နိက္ကဍ္ဎိယမာနေနာပိ။ ဧဝရူပေါ ဟိ ပုဂ္ဂလော သစေပိ ဒါရုကလာပသတံ ဝါ ဥဒကဃဋသတံ ဝါ ဝါလိကမ္ဗဏသတံ ဝါ ဒဏ္ဍံ အာဟရာပေတိ, မာ ဣဓ ဝသီတိ နိက္ကဍ္ဎာပေတိ ဝါ, တံ တံ ခမာပေတွာ ယာဝဇီဝံ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝနပတ္ထပရိယာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပရိပန္ထေ (သီ၊ သျာ)

၈-မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၉။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာဝနန္တိ** ဟိမဝန္တေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓံ အရောပိမံ[1] ဇာတိဝနံ၊ န ယထာ ဝေသာလိယံ ရောပိတာရောပိတမိဿကံ။ **ဒိဝါဝိဟာရာယာတိ** ဒိဝါ ပဋိသလ္လာနတ္ထာယ။ **ဗေလုဝလဋ္ဌိကာယာတိ** တရုဏဗေလုဝရုက္ခဿ။ **ဒဏ္ဍပါဏီတိ** န ဇရာဒုဗ္ဗလ-တာယ ဒဏ္ဍဟတ္ထော။ အယဉှိ တရုဏော ပဌမဝယေ ဌိတော၊ ဒဏ္ဍစိတ္တတာယ ပန သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဝိစရတိ၊ တသ္မာ **ဒဏ္ဍပါဏီတိ** ဝုတ္တော။ **ဇင်္ဃာဝိဟာရန္တိ** ဇင်္ဃာကိလမထဝိနောဒနတ္ထံ ဇင်္ဃာစာရံ။ **အနုစင်္ကမမာနော အနုဝိစရမာနောတိ** အာရာမဒဿနဝနဒဿနပဗ္ဗတဒဿနာဒီနံ အတ္ထာယ ဣတော စိတော စ ဝိစရမာနော။ အဓိစ္စနိက္ခမနော ကိရေသ ကဒါစိ ဒေဝ နိက္ခမိတွာ ဧဝံ ဝိစရတိ။ **ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘာတိ** ဒဏ္ဍံ ဩလုဗ္ဘိတွာ ဂေါပါလက-ဒါရကော ဝိယ ဒဏ္ဍံ ပုရတော ဌပေတွာ ဒဏ္ဍမတ္ထကေ ဒွေ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပိဋ္ဌိပါဏိံ ဟနုကေန ဥပ္ပီဠေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

၂၀၀။ **ကိံဝါဒီတိ** ကိံဒိဋ္ဌိကော။ **ကိမက္ခာယီတိ** ကိံ ကထေတိ။ အယံ ရာဇာ ဘဂဝန္တံ အဝန္ဒိတွာဝ ပဋိသန္ထာရမတ္တကမေဝ ကတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ။ တမ္ပိ န အညာတုကာမတာယ၊ အစိတ္တီကာရေန ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? ဒေဝဒတ္တဿ ပက္ခိကော ကိရေသ၊ ဒေဝဒတ္တော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂစ္ဆမာနေ တထာဂတေ ဘိန္ဒတိ။ သော ကိရ ဧဝံ ဝဒေတိ “သမဏော ဂေါတမော အမှာကံ ကုလေန သဒ္ဓိံ ဝေရီ၊ န နော ကုလဿ ဝုဍ္ဎိံ ဣစ္ဆတိ၊ ဘဂိနီပိ မေ စက္ကဝတ္တိပရိဘောဂါ၊ တံ ပဟာယ ‘နဿတေသာ’တိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ၊ ဘာဂိနေယျောပိ မေ စက္ကဝတ္တိဗီဇန္တိ ဉတွာ အမှာကံ ကုလဿ ဝဍ္ဎိယာ အတုဿန္တော ‘နဿတေတ’န္တိ တမ္ပိ ဒဟရကာလေယေဝ ပဗ္ဗာဇေသိ။ အဟံ ပန တေန ဝိနာ ဝတ္တိတုံ အသက္ကောန္တော အနုပဗ္ဗဇိတော၊ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ မံ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ န ဥဇုကေဟိ အက္ခီဟိ ဩလောကေတိ၊ ပရိသမဇ္ဈေ ဘာသန္တောပိ မဟာဖရသုနာ ပဟရန္တော ဝိယ အာပါယိကော ဒေဝဒတ္တောတိ-အာဒီနိ ဘာသတီ''တိ။ ဧဝံ အယမ္ပိ ရာဇာ ဒေဝဒတ္တေန ဘိန္နော၊ တသ္မာ ဧဝမကာသိ။

အထ ဘဂဝါ ယထာ အယံ ရာဇာ မယာ ပဉှေ ပုဋ္ဌေ န ကထေတီတိ ဝတ္တုံ န လဘတိ၊ ယထာ စ ဘာသိတဿ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊

---

[1] ၁-အရောပိတံ (သျာ၊ က)

ဝေမဿ ကထေဿာမီတိ တဿာနုသန္ဓိကံ ကထေန္တော **ယထာဝါဒီ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ န **ကေနစိ လောကေ ဝိဂ္ဂယှ တိဋ္ဌတီ**တိ လောကေ ကေနစိ သဒ္ဓိံ ဝိဂ္ဂါဟိကကထံ န ကရောတိ န ဝိဝဒတိ။ တထာဂတော ဟိ လောကေန သဒ္ဓိံ န ဝိဝဒတိ၊ လောကော ပန တထာဂတေန သဒ္ဓိံ အနိစ္စန္တိ ဝုတ္တေ နိစ္စန္တိ ဝဒမာနော၊ ဒုက္ခံ, အနတ္တာ, အသုဘန္တိ ဝုတ္တေ သုဘန္တိ ဝဒမာနော ဝိဝဒတိ။ တေနေဝါဟ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ လောကေန ဝိဝဒါမိ၊ လောကောဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ မယာ ဝိဝဒတိ၊ တထာ န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဝါဒီ ကေနစိ လောကသ္မိံ ဝိဝဒတိ၊ အဓမ္မဝါဒီဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိဝဒတီ”တိ[၁]။ **ယထာ**တိ ယေန ကာရဏေန။ **ကာမေဟီ**တိ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ ကိလေသကာမေဟိပိ။ **တံ ဗြာဟ္မဏန္တိ** တံ ခီဏာသဝံ ဗြာဟ္မဏံ။ **အကထံကထိန္တိ** နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆံ။ **ဆိန္နကုက္ကုစ္စန္တိ** ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုစ္စဿ စေဝ ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စဿ စ ဆိန္နတ္တာ ဆိန္နကုက္ကုစ္စံ။ **ဘဝါဘဝေ**တိ ပုနပ္ပုနဗ္ဘဝေ၊ ဟီနပဏီတေ ဝါ ဘဝေ၊ ပဏီတော ဟိ ဘဝေါ ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အဘဝေါတိ ဝုစ္စတိ။ **သညာ**တိ ကိလေသသညာ။ ကိလေသာယေဝ ဝါ ဣဓ သညာနာမေန ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ ယေန ကာရဏေန ကာမေဟိ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟရန္တံ တံ လောကေ နိဗ္ဗာနဝါဒိံ[၂] ခီဏာသဝဗြာဟ္မဏံ ကိလေသသညာ နာနုသေန္တိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ အဟံ ဝဒါမီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဣတိ ဘဂဝါ အတ္တနော ခီဏာသဝဘာဝံ ဒီပေတိ။ **နိလ္လာဠေတွာ**တိ နီဟရိတွာ ကီဠာပေတွာ။ **တိဝိသာခန္တိ** တိသာခံ။ **နလာဋိကန္တိ** ဝလိဘင်္ဂံ[၃] နလာဋေ တိဿော ရာဇိယော ဒဿေန္တော ဝလိဘင်္ဂံ ဝုဋ္ဌာပေတွာတိ အတ္ထော။ **ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘာ**တိ ဒဏ္ဍံ ဥပ္ပီဠေတွာ။ “ဒဏ္ဍမာလုဗ္ဘာ”တိပိ ပါဌော၊ ဂဟေတွာ ပက္ကာမီတိ အတ္ထော။

၂၀၁။ **အညတရော**တိ နာမေန အပါကဋော ဧကော ဘိက္ခု။ သော ကိရ အနုသန္ဓိကုသလော၊ ဘဂဝတာ ယထာ ဒဏ္ဍပါဏိ န ဇာနာတိ၊ တထာ မယာ ကထိတန္တိ ဝုတ္တေ ကိန္နု ခေါ ဘဂဝတာ အဝိညေယျံ ကတွာ ပဉှော ကထိတောတိ အနုသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဒသဗလံ ယာစိတွာ ဣမံ ပဉှံ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါကဋံ ကရိဿာမီတိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဒသနခသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ **ကိံဝါဒီ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ**တိအာဒိမာဟ။

၁-သံ ၂-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-နိဗ္ဗဝါဒိံ (သီ) ၃-ဝလိဘင်္ဂေ (က)

ယတောနိဒါနန္တိ ဘာဝနပုံသကံ ဧတံ၊ ယေန ကာရဏေန ယသ္မိံ ကာရဏေ သတီတိ အတ္ထော။ **ပပဉ္စသညာသင်္ခါ**တိ ဧတ္ထ **သင်္ခါ**တိ ကောဋ္ဌာသာ။ **ပပဉ္စသညာ**တိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိပပဉ္စသမ္ပယုတ္တာ သညာ၊ သညာနာမေန ဝါ ပပဉ္စာယေဝ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ ပပဉ္စကောဋ္ဌာသာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **သမုဒါစရန္တီ**တိ ပဝတ္တန္တိ။ **ဧတ္ထ စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ** ယသ္မိံ ဒွါဒသာယတနေ ကာရဏေ သတိ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တိ၊ ဧတ္ထ ဧကာယတနမ္ပိ စေ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ** အဟံ မမန္တိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ **အဘိဝဒိတဗ္ဗန္တိ** အဟံ မမန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ **အဇ္ဈောသိတဗ္ဗန္တိ** အဇ္ဈောသိတွာ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တံ။ ဧတေနေတ္ထ တဏှာဒီနံယေဝ အပ္ပဝတ္တိံ ကထေတိ။ **ဧသေဝန္တော**တိ အယံ အဘိနန္ဒနာဒီနံ နတ္ထိဘာဝေါ ရာဂါနုသယာဒီနံ အန္တော။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဒဏ္ဍာဒါနာဒီသု ပန ယာယ စေတနာယ ဒဏ္ဍံ အာဒိယတိ၊ သာ **ဒဏ္ဍာဒါနံ**။ ယာယ သတ္ထံ အာဒိယတိ ပရာမသတိ၊ သာ **သတ္ထာဒါနံ**။ မတ္ထကပ္ပတ္တံ **ကလဟံ**။ နာနာဂါဟမတ္တံ[၁] **ဝိဂ္ဂဟံ**။ နာနာဝါဒမတ္တံ[၂] **ဝိဝါဒံ**။ **တုဝံ တုဝန္တိ** ဧဝံ ပဝတ္တံ တုဝံ တုဝံ။ ပိယသုညကရဏံ **ပေသုညံ**။ အယထာသဘာဝံ မုသာဝါဒံ ကရောတိ၊ သာ **မုသာဝါဒါ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဧတ္ထေတေ**တိ ဧတ္ထ ဒွါဒသသု အာယတနေသု ဧတေ ကိလေသာ။ ကိလေသာ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ ဒွါဒသာယတနာနိ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နိရုဇ္ဈမာနာပိ ဒွါဒသသု အာယတနေသုယေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝံ ယတ္ထုပ္ပန္နာ၊ တတ္ထေဝ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ သွာယမတ္ထော သမုဒယသစ္စပဉှေန ဒီပေတဗ္ဗော—

“သာ ခေါ ပနေသာ တဏှာ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတီ”တိ ဝတွာ “ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ။ စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပ”န္တိအာဒိနာ[၃] နယေန ဒွါဒသသု-ယေဝ အာယတနေသု တဏှာယ ဥပ္ပတ္တိ စ နိရောဓော စ ဝုတ္တော။ ယထေဝ စ တဏှာ ဒွါဒသသု အာယတနေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ နိရုဒ္ဓါပိ အာယတနေသု ပုန သမုဒါစာရဿ အဘာဝတော အာယတနေသုယေဝ နိရုဒ္ဓါတိ ဝုတ္တာ၊ ဧဝမေဝ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အာယတနေသု နိရုဇ္ဈန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အထ ဝါ ယွာယံ အဘိနန္ဒနာဒီနံ အဘာဝေါ

၁-နာနာဂါဟပ္ပတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၂-နာနာဝါဒပတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၃-အဘိ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

ရာဂါနုသယာဒီနံ အန္တောတိ ဝုတ္တော။ ဧတ္တေတာ ရာဂါနုသယာဒီနံ အန္တောတိ လဒ္ဓဝေါဟာရေ နိဗ္ဗာနေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ယဉှိ ယတ္ထ နတ္ထိ၊ တံ တတ္ထ နိရုဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ၊ သွာယမတ္ထော နိရောဓပဒေန[1] ဒီပေတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ”တိအာဒိ[2]။

၂၀၂။ **သတ္ထု စေဝ သံဝဏ္ဏိတော**တိ သတ္ထာရာ စ ပသံသိတော။ **ဝိညူနန္တိ** ဣဒမ္ပိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ စ သမ္ဘာဝိတောတိ အတ္ထော။ **ပဟောတီ**တိ သက္ကောတိ။

၂၀၃။ **အတိက္ကမေဝ မူလံ အတိက္ကမ္မ ခန္ဓန္တိ သာရော** နာမ မူလေ ဝါ ခန္ဓေ ဝါ ဘဝေယျ၊ တမ္ပိ အတိက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ **ဧဝံသမ္ပဒန္တိ** ဧဝံသမ္ပတ္တိကံ၊ ဤဒိသန္တိ အတ္ထော။ **အတိသိတွာ**တိ အတိက္ကမိတွာ။ **ဇာနံ ဇာနာတီ**တိ ဇာနိ-တဗ္ဗမေဝ ဇာနာတိ။ **ပဿံ ပဿတီ**တိ ပဿိတဗ္ဗမေဝ ပဿတိ။ ယထာ ဝါ ဧကစ္စော ဝိပရီတံ ဂဏှန္တော ဇာနန္တောပိ န ဇာနာတိ၊ ပဿန္တောပိ န ပဿတိ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါ ပန ဇာနန္တော ဇာနာတိယေဝ၊ ပဿန္တော ပဿတိ-ယေဝ။ သွာယံ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေန **စက္ခုဘူတော**။ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန **ဉာဏဘူတော**။ အဝိပရီတသဘာဝဋ္ဌေန ပရိယတ္တိဓမ္မပ္ပဝတ္တနတော ဝါ ဟဒယေန စိန္တေတွာ ဝါစာယ နိစ္ဆာရိတဓမ္မမယောတိ **ဓမ္မဘူတော**။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန **ဗြဟ္မဘူတော**။ အထ ဝါ စက္ခု ဝိယ ဘူတောတိ **စက္ခုဘူတော**တိ ဧဝမေတေသု ပဒေသု အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သွာယံ ဓမ္မဿ ဝတ္တနတော **ဝတ္တာ**။ ပဝတ္တာ-ပနတော **ပဝတ္တာ**။ အတ္ထံ နီဟရိတွာ ဒဿနသမတ္ထတာယ **အတ္ထဿ နိန္နေတာ**။ အမတာဓိဂမာယ ပဋိပတ္တိံ ဒဒါတီတိ **အမတဿ ဒါတာ**။ **အဂရုံ ကတွာ**တိ ပုနပ္ပုနံ အာယာစာပေန္တောပိ[3] ဟိ ဂရုံ ကရောတိ နာမ၊ အတ္တနော သာဝက-ပါရမီဉာဏေ ဌတွာ သိနေရုပါဒတော ဝါလုကံ ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒုဗ္ဗိညေယျံ ကတွာ ကထေန္တောပိ ဂရုံ ကရောတိယေဝ နာမ။ ဧဝံ အကတွာ အမှေ ပုနပ္ပုနံ အယာစာပေတွာ သုဝိညေယျမ္ပိ နော ကတွာ ကထေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၀၄။ **ယံ ခေါ နော အာဝုသော**တိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ “ယံ ခေါ ဝေါ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တေ ပန ဘိက္ခူ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သင်္ဂဏှန္တော “ယံ ခေါ နော”တိ အာဟ။ ယသ္မာ ဝါ ဥဒ္ဒေသော ဝ တေသံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော။ ဘဂဝါ ပန ထေရဿာပိ

၁-အဘိ ၂-၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၉၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ယာစာပေန္တောပိ (သီ)

တေသမ္ပိ ဘဂဝါဝ။ တသ္မာ ဘဂဝါတိ ပဒံ သန္ဓာယပိ ဧဝမာဟ၊ ယံ ခေါ အမှာကံ ဘဂဝါ တုမှာကံ သံခိတ္တေန ဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာတိ အတ္ထော။

စက္ခုဉ္စာဝုသောတိအာဒီသု အယမတ္ထော၊ အာဝုသော နိဿယဘာဝေန စက္ခုပသာဒဉ္စ အာရမ္မဏဘာဝေန စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပေ စ ပဋိစ္စ စက္ခုဝိညာဏံ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော**တိ တေသံ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိယာ ဖဿော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ ဖဿံ ပဋိစ္စ သဟဇာတာဒိဝသေန ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာယ ဝေဒနာယ ယံ အာရမ္မဏံ ဝေဒေတိ၊ တဒေဝ သညာ သဉ္ဇာနာတိ၊ ယံ သညာ သဉ္ဇာနာတိ၊ တဒေဝ အာရမ္မဏံ ဝိတက္ကော ဝိတက္ကေတိ။ ယံ ဝိတက္ကော ဝိတက္ကေတိ၊ တဒေဝါရမ္မဏံ ပပဉ္စော ပပဉ္စေတိ။ **တတောနိဒါနန္တိ** ဧတေဟိ စက္ခုရူပါဒီဟိ ကာရဏေဟိ။ **ပုရိသံ ပပဉ္စသညာသင်္ခါ သမုဒါစရန္တီ**တိ တံ အပရိညာတကာရဏံ ပုရိသံ ပပဉ္စကောဋ္ဌာသာ အဘိဘဝန္တိ၊ တဿ ပဝတ္တန္တီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဖဿဝေဒနာသညာ စက္ခုဝိညာဏေန သဟဇာတာ ဟောန္တိ။ ဝိတက္ကော စက္ခုဝိညာဏာနန္တရာဒီသု သဝိတက္ကစိတ္တေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပပဉ္စသင်္ခါ ဇဝနေန သဟဇာတာ ဟောန္တိ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ အတီတာနာဂတ-ဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ။ တထာ ဥပ္ပဇ္ဇနတော။ ယထေဝ ဟိ ဧတရဟိ စက္ခုဒွါရိကော ပပဉ္စော စက္ခုဉ္စ ရူပေ စ ဖဿဝေဒနာသညာဝိတက္ကေ စ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နော၊ ဧဝမေဝံ အတီတာနာဂတေသုပိ စက္ခုဝိညေယျေသု ရူပေသု တဿုပ္ပတ္တိံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

သောတဉ္စာဝုသောတိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဆဋ္ဌဒွါရေ ပန **မနန္တိ** ဘဝင်္ဂစိတ္တံ။ **ဓမ္မေ**တိ တေဘူမကဓမ္မာရမ္မဏံ။ **မနောဝိညာဏ**န္တိ အာဝဇ္ဇနံ ဝါ ဇဝနံ ဝါ။ အာဝဇ္ဇနေ ဂဟိတေ ဖဿဝေဒနာသညာဝိတက္ကာ အာဝဇ္ဇန-သဟဇာတာ ဟောန္တိ။ ပပဉ္စော ဇဝနသဟဇာတော။ ဇဝနေ ဂဟိတေ သဟာ-ဝဇ္ဇနကံ ဘဝင်္ဂံ မနော နာမ ဟောတိ၊ တတော ဖဿာဒယော သဗ္ဗေပိ ဇဝနေန သဟဇာတာဝ။ မနောဒွါရေ ပန ယသ္မာ အတီတာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမ္ပိ အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ တသ္မာ **အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသူ**တိ ဣဒံ ယုတ္တမေဝ။

ဣဒါနိ ဝဋ္ဋံ ဒဿေန္တော **သော ဝတာဝုသော**တိ ဒေသနံ အာရဘိ။ **ဖဿ-ပညတ္တိံ ပညပေဿတီ**တိ ဖဿော နာမ ဧကော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဧဝံ ဖဿ-ပညတ္တိံ ပညပေဿတိ၊ ဒဿေဿတီတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတီတိ ဒွါဒသာယတနဝသေန သကလံ ဝဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဒွါဒသာယတနပဋိက္ခေပဝသေန ဝိဝဋ္ဋံ ဒဿေန္တော **သော ဝတာဝုသော**

စတုသ္မိံ အသတီတိ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ပဉ္စ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣဒါနိ သာဝကေန ပဉှော ကထိတောတိ မာ နိက္ကင်္ခါ အဟုဝတ္ထ၊ အယံ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတညာဏတုလံ ဂဟေတွာ နိသိန္နော၊ ဣစ္ဆမာနာ တမေဝ ဥပသင်္ကမိတွာ နိက္ကင်္ခါ ဟောထာတိ ဥယျောဇေန္တော **အာကင်္ခမာနာ စ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။

၁၀၅။ **ဣမေဟိ အာကာရေဟီ**တိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ပပဉ္စူပစ္ဆိယာ ပါဠိယေက္ကကာရဏေဟိ စေဝ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကာရဏေဟိ စ။ **ဣမေဟိ ပဒေဟီ**တိ ဣမေဟိ အက္ခရသမ္ပိဏ္ဍနေဟိ။ **ဗျဉ္ဇနေဟီ**တိ ပါဠိယေက္ကအက္ခရေဟိ။ **ပဏ္ဍိတော**တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော။ စတူဟိ ဝါ ကာရဏေဟိ ပဏ္ဍိတော ဓာတုကုသလော အာယတနကုသလော ပစ္စယာကာရကုသလော ကာရဏာ-ကာရဏကုသလောတိ။ **မဟာပညော**တိ မဟန္တေ အတ္ထေ မဟန္တေ ဓမ္မေ မဟန္တာ နိရုတ္တိယော မဟန္တာနိ ပဋိဘာနာနိ ပရိဂ္ဂဟဏသမတ္ထာယ မဟာ-ပညာယ သမန္နာဂတော။ **ယထာ တံ မဟာကစ္စာနေနာ**တိ ယထာ မဟာကစ္စာနေန ဗျာကတံ၊ တံ သန္ဓာယ **တန္တိ** ဝုတ္တံ။ ယထာ မဟာကစ္စာနေန ဗျာကတံ၊ အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝံ ဗျာကရေယျန္တိ အတ္ထော။

မဓုပိဏ္ဍိကန္တိ မဟန္တံ ဂုဠပူဝံ ဗဒ္ဓသတ္တုဂုဠကံ ဝါ။ **အသေစနကန္တိ** အသေစိတဗ္ဗကံ။ သပ္ပိဖာဏိတမဓုသက္ကရာဒီသု ဣဒံ နာမေတ္ထ မန္ဒံ ဣဒံ ဗဟုကန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ သမယောဇိတရသံ။ **စေတသော**တိ စိန္တကဇာတိကော။ **ဒဗ္ဗဇာတိ-ကော**တိ ပဏ္ဍိတသဘာဝေါ။ **ကော နာမော အယန္တိ** ဣဒံ ထေရော “အတိဘဒ္ဒကော[၁] အယံ ဓမ္မပရိယာယော၊ ဒသဗလဿ သဗ္ဗညုတညာဏေ-နေဝဿ နာမံ ဂဏှာပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ မဓုပိဏ္ဍိကော ဝိယ မဓုရော၊ တသ္မာ မဓုပိဏ္ဍိကပရိယာယောတွေဝ နံ ဓာရေဟီတိ ဝဒတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အတိဂရုကော (သျာ)

၉-ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွိဓာ ကတွာ ဒွိဓာ ကတွာ**တိ ဒွေ ဒွေ ဘာဂေ ကတွာ။ **ကာမဝိတက္ကော**တိ ကာမပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ **ဗျာပါဒဝိတက္ကော**တိ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ **ဝိဟိံသာဝိတက္ကော**တိ ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ **ဧကံ ဘာဂန္တိ** အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ သဗ္ဗောပါယံ ဝိတက္ကော အကုသလပက္ခိကောယေဝါတိ တယောပိ ကာမဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္ကေ ဧကံ ကောဋ္ဌာသမကာသိံ။ ကာမေဟိ နိဿဋော နေက္ခမ္မပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **နေက္ခမ္မဝိတက္ကော** နာမ၊ သော ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝဋ္ဋတိ။ အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဗျာပါဒဝိတက္ကော၊** သော မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝဋ္ဋတိ။ အဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊** သော ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ ဝဋ္ဋတိ။ **ဒုတိယံ ဘာဂန္တိ** သဗ္ဗောပါယံ

...လပက္ခိကောယေဝါတိ ဒုတိယံ ကောဋ္ဌာသမကာသိံ။ ဣမိနာ ဗောဓိ-
...သဿ ဝိတက္ကနိဂ္ဂဟဏကာလော ကထိတော။

...ဗောဓိသတ္တဿ ဟိ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနံ ပဒဟန္တဿ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော
...ဝှာ မဟာနဒိယံ ဩဃာ ဝိယ ပဝတ္တိံသု။ သတိသမ္မောသေန ပန သဟသာ
...မဝိတက္ကာဒယော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ကုသလဝါရံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ သယံ အကုသလဇဝန-
... ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ တတော ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ "မယှံ ဣမေ ကာမ-
...က္ကာဒယော ကုသလဝါရံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဣမေ ဝိတက္ကေ ဒွေ
...ဂေ ကတွာ ဝိဟရာမီ"တိ ကာမဝိတက္ကာဒယော အကုသလပက္ခိကာတိ ဧကံ
...ံ ကရောတိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော ကုသလပက္ခိကာတိ ဧကံ။ အထ ပုန
...သိ "အကုသလပက္ခတော အာဂတံ ဝိတက္ကံ မန္တေန ကဏှသပ္ပံ ဥပ္ပီဠေတွာ
...န္တော ဝိယ အမိတ္တံ ဂီဝါယ အက္ကမန္တော ဝိယ စ နိဂ္ဂဟေဿာမိ၊ နာဿ
...ံ ဒဿာမိ။ ကုသလပက္ခတော အာဂတံ ဝိတက္ကံ မေဃသမယေ မေဃံ ဝိယ
...ခေတ္တေ သာလကလျာဏိပေါတကံ ဝိယ စ သီဃံ ဝဍ္ဎေဿာမီ"တိ။ သော
...ာ ကတွာ အကုသလဝိတက္ကေ နိဂ္ဂဏှိ၊ ကုသလဝိတက္ကေ ဝဍ္ဎေသိ။ ဧဝံ
...ာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝိတက္ကနိဂ္ဂဟဏကာလော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

...၀၇။ ဣဒါနိ ယထာဿ တေ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု၊ ယထာ စ နေ နိဂ္ဂဟေသိ၊
...ဿယေန္တော **တဿ မယှံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အပ္ပမတ္တဿ**တိ

သတိယာ အဝိပ္ပဝါသေ ဌိတဿ။ **အာတာပိနော**တိ အာတာပဝီရိယဝန္တဿ။ **ပဟိတတ္တဿာ**တိ ပေသိတစိတ္တဿ။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော**တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနံ ပဒဟတော ရဇ္ဇသုခံ ဝါ အာရဗ္ဘ, ပါသာဒေ ဝါ နာဋကာနိ ဝါ ဩရောဓေ ဝါ ကိဉ္စိဒေဝ ဝါ သမ္ပတ္တိံ အာရဗ္ဘ ကာမဝိတက္ကော နာမ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော။ [1]ဒုက္ကရကာရိကာယ ပနဿ အာဟာရူပစ္ဆေဒေန အဓိမတ္တ-ကသိမာနံ[2] ပတ္တဿ ဧတဒဟောသိ "န သက္ကာ အာဟာရူပစ္ဆေဒေန[1] ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ယံ နူနာဟံ ဩဠာရိကံ အာဟာရံ အာဟာရေယျ"န္တိ။ သော ဥရုဝေလံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ မနုဿာ "မဟာပုရိသော ပုဗ္ဗေ အာဟရိတွာ ဒိန္နမ္ပိ န ဂဏှိ၊ အဒ္ဓါဿ ဣဒါနိ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော၊ တသ္မာ သယမေဝ အာဂတော"တိ ပဏီတပဏီတံ အာဟာရံ ဥပဟရိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ အတ္တဘာဝေါ နစိရဿေဝ ပါကတိကော အဟောသိ။ ဇရာဇိဏ္ဏတ္တဘာဝေါ ဟိ သပ္ပါယဘောဇနံ လဘိတွာပိ ပါကတိကော န ဟောတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန ဒဟရော။ တေနဿ သပ္ပါယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတော အတ္တဘာဝေါ န-စိရဿေဝ ပါကတိကော ဇာတော၊ ဝိပ္ပသန္နာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော၊ သမုဂ္ဂတတာရာဂဏံ ဝိယ နဘံ ပရိပုဏ္ဏဒွတ္တိံသမဟာပုရိသ-လက္ခဏပ္ပဋိမဏ္ဍိတသရီရံ အဟောသိ။ သော တံ ဩလောကေတွာ "တာဝ ကိလန္တော နာမ အတ္တဘာဝေါ ဧဝံ ပဋိပါကတိကော ဇာတော"တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ပညာမဟန္တတာယ ဧဝံ ပရိတ္တကမ္ပိ ဝိတက္ကံ ဂဟေတွာ ကာမ-ဝိတက္ကောတိ အကာသိ။

ပဏ္ဏသာလာယ ပုရတော နိသိန္နော စမရပသဒဂဝယ ရောဟိတမိဂါဒိကေ မဂဂဏေ မနုညသဒ္ဒရဝနေ မောရဝနကုက္ကုဋာဒိကေ ပက္ခိဂဏေ နီလုပ္ပလ-ကုမုဒကမလာဒိသဉ္ဆန္နာနိ ပလ္လလာနိ နာနာကုသုမသဉ္ဆန္နဝိဋပေ ဝနရာဇိယော မဏိက္ခန္ဓနိမ္မလဇလပဝါဟဉ္စ နဒိံ နေရဉ္ဇရံ ပဿတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "သောဘနာ ဝတိမေ မိဂဇာတာ ပက္ခိဂဏာ ပလ္လလာနိ ဝနရာဇိယော နဒီ နေရဉ္ဇရာ"တိ။ သော တမ္ပိ ဧဝံ ပရိတ္တကံ ဝိတက္ကံ ဂဟေတွာ ကာမဝိတက္ကံ အကာသိ၊ တေနာဟ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဝိတက္ကော"တိ။

အတ္တဗျာဗာဓာယပီတိ အတ္တဒုက္ခာယပိ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ကိံ ပန မဟာသတ္တဿ ဥဘယဒုက္ခာယ သံဝတ္တနကဝိတက္ကော နာမ အတ္ထီတိ။ နတ္ထိ။ အပရိညာယံ ဌိတဿ ပန ဝိတက္ကော ယာဝ ဥဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီတိ ဧတာနိ တီဏိ နာမာနိ လဘတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ပညာနိရောဓိကော**တိ

၁-၁-ဒုက္ကရကာရိကာယ ပနဿ အာဟာရူပစ္ဆေဒေန (က) ၂-အဓိမတ္တကသိမာဒါနံ (သျာ၊ က)

အနုပ္ပန္နာယ လောကိယလောကုတ္တရာယ ပညာယ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒေတိ၊ လောကိယပညံ ပန အဋ္ဌသမာပတ္တိပဉ္စာဘိညာဝသေန ဥပ္ပန္နမ္ပိ သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ ခိပတီတိ **ပညာနိရောဓိကော**။ **ဝိဃာတပက္ခိကော**တိ ဒုက္ခကောဋ္ဌာသိကော။ အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ တံ ပစ္စက္ခံ ကာတုံ န ဒေတီတိ **အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော**။ **အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆတီ**တိ ခယံ နတ္ထိဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ ဥဒကပုပ္ဖုဠကော[1] ဝိယ နိရုဇ္ဈတိ။ **ပဇဟမေဝါ**တိ ပဇဟိမေဝ[2]။ **ဝိနောဒမေဝါ**တိ နီဟရိမေဝ[3]။ **ဗျန္တမေဝ နံ အကာသိ**န္တိ ဝိဂတန္တံ နိဿေသံ ပရိဝဋုမံ ပရိစ္ဆိန္နမေဝ နံ အကာသိံ။

၂၀၇။ **ဗျာပါဒဝိတက္ကော**တိ န ဗောဓိသတ္တဿ ပရူပဃာတပ္ပဋိသံယုတ္တော နာမ ဝိတက္ကော စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အထဿ အတိဝဿအစ္စုဏှအတိသီတာဒီနိ ပန ပဋိစ္စ စိတ္တဝိပရိဏာမဘာဝေါ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဗျာပါဒ-ဝိတက္ကော"တိ အာဟ။ **ဝိဟိံသာဝိတက္ကော**တိ န မဟာသတ္တဿ ပရေသံ ဒုက္ခုပ္ပါဒနပ္ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တေ ပန ဥဒ္ဓတာကာရော အနေကဂ္ဂတာကာရော ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတွာ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ အကာသိ။ ပဏ္ဍုသာလဒွါရေ နိသိန္နော ဟိ သီဟဗျဂ္ဃာဒိကေ ဝါဠမိဂေ သူကရာဒယော ခုဒ္ဒမိဂေ ဝိဟိံသန္တေ ပဿတိ၊ အထ ဗောဓိသတ္တော ဣမသ္မိမ္ပိ နာမ အကုတော-ဘယေ အရညေ ဣမေသံ တိရစ္ဆာနဂတာနံ ပစ္စတ္ထိကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗလဝန္တော ဒုဗ္ဗလေ ခါဒန္တိ၊ ဗလဝန္တခါဒိတာ[4] ဝတ္တန္တီတိ ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေတိ။ အညေပိ ဗိဠာရာဒယော ကုက္ကုဋမူသိကာဒီနိ ခါဒန္တေ ပဿတိ၊ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော မနုဿေ ရာဇကမ္မိကေဟိ ဥပဒ္ဒုတေ ဝဓဗန္ဓာဒီနိ အနုဘဝန္တေ အတ္တနော ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒီနိ ကမ္မာနိ ကတွာ ဇီဝိတုံ န လဘန္တီတိ ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော"တိ အာဟ။ **တထာ တထာ**တိ တေန တေန အာကာရေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကာမဝိတက္ကာဒီသု ယံ ယံ ဝိတက္ကေတိ၊ ယံ ယံ ဝိတက္ကံ ပဝတ္တေတိ၊ တေန တေန စဿာကာရေန ကာမ-ဝိတက္ကာဒိဘာဝေါ စေတသော န ဟိ ဟောတီတိ။ **ပဟာသိ နေက္ခမ္မဝိတက္က**န္တိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကံ ပဇဟတိ။ **ဗဟုလမကာသီ**တိ ဗဟုလံ ကရောတိ။ **တဿ တံ ကာမဝိတက္ကာယ စိတ္တ**န္တိ တဿ တံ စိတ္တံ ကာမဝိတက္ကတ္ထာယ။ ယထာ

၁-ဥဒကဗုဗ္ဗုဠကော (သီ၊ သျာ)   ၂-ဆဍ္ဍိတမေဝ (သျာ၊ က)
၃-နီဟရိတမေဝ (သျာ၊ က) ပါဠိယံ "ပဇဟမေဝ, ဝိနောဒမေဝါ"တိ ဣမာနိ ဒွေ "ကာမဝိတက္က"န္တိ ကမ္မဿ အတီတကာလိကကိရိယပဒါနိ၊ ပစ္ဆတော နန္တိ ကမ္မဿ ဝိသုံ ဒဿနတော။
၄-ဒုဗ္ဗလခါဒကာ (သီ၊ သျာ)

ကာမဝိတက္ကသမ္ပယုတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ နမတီတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဣဒါနိ အညဒိပိ ဥပမံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓေ**တိ သဿသမ္ဗာဓေ။ **အာကောဋေယျာ**တိ ဥဇုကံ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရေယျ။ **ပဋိကောဋေယျာ**တိ တိရိယံ ဖာသုကာသု ပဟရေယျ။ **သန္နိရုန္ဓေယျာ**တိ အာဝရိတွာ တိဋ္ဌေယျ။ **သန္နိဝါရေယျာ**တိ ဣတော စိတော စ ဂန္တုံ န ဒဒေယျ။ **တတောနိဒါနန္တိ** တေန ကာရဏေန၊ ဧဝံ အရက္ခိတာနံ ဂုန္နံ ပရေသံ သဿခါဒနကာရဏေနာတိ အတ္ထော။ ဗာလော ဟိ ဂေါပါလကော ဧဝံ ဂါဝေါ အရက္ခမာနော "အယံ အမှာကံ ဘတ္တဝေတနံ ခါဒတိ၊ ဥဇုံ ဂါဝေါ ရက္ခိတုမ္ပိ န သက္ကောတိ၊ ကုလေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေရံ ဂဏှာပေတီ"တိ ဂေါသာမိကာနမ္ပိ သန္တိကာ ဝဓာဒီနိ ပါပုဏာတိ၊ ကိဋ္ဌသာမိကာနမ္ပိ။ ပဏ္ဍိတော ပန ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘယာနိ သမ္ပဿန္တော ဂါဝေါ သာဓုကံ ရက္ခတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **အာဒီနဝန္တိ** ဥပဒ္ဒဝံ။ **ဩကာရန္တိ** လာမကံ[၁]၊ ခန္ဓေသု ဝါ ဩတာရံ[၂]။ **သံကိလေသန္တိ** ကိလိဋ္ဌဘာဝံ။ **နေက္ခမ္မေ**တိ နေက္ခမ္မမှိ။ **အာနိသံသန္တိ** ဝိသုဒ္ဓိပက္ခံ။ **ဝေါဒါနပက္ခန္တိ** ဣဒံ တဿေဝ ဝေဝစနံ၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ နေက္ခမ္မမှိ ဝိသုဒ္ဓိပက္ခံ အဒ္ဒသန္တိ အတ္ထော။

၂၀၉။ **နေက္ခမ္မန္တိ** စ ကာမေဟိ နိဿဋံ သဗ္ဗကုသလံ၊ ဧကဓမ္မေ သင်္ဂယှမာနေ နိဗ္ဗာနမေဝ။ တတြိဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓံ ဝိယ ဟိ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ကူဋဂါဝေါ ဝိယ ကူဋစိတ္တံ၊ ပဏ္ဍိတဂေါပါလကော ဝိယ ဗောဓိသတ္တော၊ စတုဗ္ဗိဓဘယံ ဝိယ အတ္တပရူဘယဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တနဝိတက္ကော၊ ပဏ္ဍိတဂေါပါလကဿ စတုဗ္ဗိဓံ ဘယံ ဒိသွာ ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓေ အပ္ပမာဒေန ဂေါရက္ခဏံ ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနံ ပဒဟတော အတ္တဗျာဗာဓာဒိဘယံ ဒိသွာ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု ယထာ ကာမဝိတက္ကာဒယော န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ စိတ္တရက္ခဏံ။ **ပညာဝုဍ္ဎိကော**တိအာဒီသု အနုပ္ပန္နာယ လောကိယလောကုတ္တရပညာယ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နာယ စ ဝုဍ္ဎိယာ သံဝတ္တတီတိ **ပညာဝုဍ္ဎိကော**။ န ဒုက္ခကောဋ္ဌာသာယ သံဝတ္တတီတိ **အဝိဃာတပက္ခိကော**။ နိဗ္ဗာနဓာတုသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တတီတိ **နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော**။ **ရတ္တိံ စေပိ နံ ဘိက္ခဝေ အနုဝိတက္ကေယျန္တိ** သကလရတ္တိံ စေပိ တံ ဝိတက္ကံ ပဝတ္တေယျံ။ **တတောနိဒါနန္တိ** တံမူလကံ။ **ဩဟညေယျာ**တိ ဥဂ္ဃါတီယေယျ၊ ဥဒ္ဓစ္စာယ

၁-လာမကဘာဝံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-ဩတာရံ (သီ၊ သျာ၊ က)

သံဝတ္တေယျာတိ အတ္ထော။ **အာရာ**တိ ဒူရေ။ **သမာဓိမှာ**တိ ဥပစာရသမာဓိတောပိ အပ္ပနာသမာဓိတောပိ။ **သော ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တန္တိ** သော အဟံ ဘိက္ခဝေ မာ မေ စိတ္တံ သမာဓိမှာ ဒူရေ ဟောတူတိ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ၊ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ ဌပေမီတိ အတ္ထော။ **သန္နိသာဒေမီ**တိ တတ္ထေဝ စ နံ သန္နိသီဒါပေမိ။ **ဧကောဒိံ ကရောမီ**တိ ဧကဂ္ဂံ ကရောမိ။ **သမာဒဟာမီ**တိ သမ္မာ အာဒဟာမိ၊ သုဋ္ဌု အာရောပေမီတိ အတ္ထော။ **မာ မေ စိတ္တံ ဦဟညီ**တိ မာ မယှံ စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတီယိတ္ထ၊ မာ ဥဒ္ဓစ္စာယ သံဝတ္တတူတိ အတ္ထော။

၂၁၀။ **ဥပ္ပန္နာ**တိ **အဗျာပါဒဝိတက္ကော။ပ။ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော**တိ ဧတ္ထ ယော သော ဈာနာယ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတရုဏဝိပဿနာယ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နဝိတက္ကော ကာမပစ္စနီကဋ္ဌေန **နေက္ခမ္မဝိတက္ကော**တိ ဝုတ္တော။ သောယေဝ ဗျာပါဒပစ္စနီကဋ္ဌေန **အဗျာပါဒဝိတက္ကော**တိ စ, ဝိဟိံသာပစ္စနီကဋ္ဌေန **အဝိဟိံသာဝိတက္ကော**တိ စ ဝုတ္တော။

ဧတ္တာဝတာ ဗောဓိသတ္တဿ သမာပတ္တိံ နိဿာယ ဝိပဿနာပဋ္ဌပနကာလော ကထိတော။ ယဿ ဟိ သမာဓိပိ တရုဏော၊ ဝိပဿနာပိ။ တဿ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ အတိစိရံ နိသိန္နဿ ကာယော ကိလမတိ၊ အန္တော အဂ္ဂိ ဝိယ ဥဋ္ဌဟတိ[၁]၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ မတ္ထကတော ဥသုမဝဋ္ဋိ ဝိယ ဥဋ္ဌဟတိ[၁]၊ စိတ္တံ ဟညတိ ဝိဟညတိ ဝိပ္ဖန္ဒတိ။ သော ပုန သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ တံ ပရိဒမေတွာ မုဒုကံ ကတွာ သမဿာသေတွာ ပုန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ။ တဿ ပုန အတိစိရံ နိသိန္နဿ တထေဝ ဟောတိ။ သော ပုန သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ တထေဝ ကရောတိ။ ဝိပဿနာယ ဟိ ဗဟူပကာရာ သမာပတ္တိ။

ယထာ ယောဓဿ ဖလကကောဋ္ဌကော နာမ ဗဟူပကာရော ဟောတိ၊ သော တံ နိဿာယ သင်္ဂါမံ ပဝိသတိ၊ တတ္ထ ဟတ္ထီဟိပိ အဿေဟိပိ ယောဓေဟိပိ သဒ္ဓိံ ကမ္မံ ကတွာ အာဝုဓေသု ဝါ ခီဏေသု ဘုဉ္ဇိတုကာမတာဒိဘာဝေ ဝါ သတိ နိဝတ္တိတွာ ဖလကကောဋ္ဌကံ ပဝိသိတွာ အာဝုဓာနိပိ ဂဏှာတိ၊ ဝိဿမတိပိ၊ ဘုဉ္ဇတိပိ၊ ပါနီယမ္ပိ ပိဝတိ၊ သန္နာဟမ္ပိ ပဋိသန္နယှတိ၊ တံ တံ ကတွာ ပုန သင်္ဂါမံ ပဝိသတိ၊ တတ္ထ ကမ္မံ ကတွာ ပုန ဥစ္စာရာဒိပီဠိတော ဝါ ကေနစိဒေဝ ဝါ ကရဏီယေန ဖလကကောဋ္ဌကံ ပဝိသတိ။ တတ္ထ သန္ထမ္ဘိတွာ

၁-ဥပဋ္ဌဟတိ (သီ)

ပုန သင်္ဂါမံ ပဝိသတိ၊ ဧဝံ ယောဓော ဖလကကောဋ္ဌကော ဝိယ ဝိပဿနာယ ဗဟူပကာရာ သမာပတ္တိ။

သမာပတ္တိယာ ပန သင်္ဂါမံ နိတ္ထရဏကယောဓော ဖလကကောဋ္ဌကတောပိ ဝိပဿနာ ဗဟူပကာရတရာ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ သမာပတ္တိံ နိဿာယ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဝိပဿနာ ပန ထာမဇာတာ သမာပတ္တိမ္ပိ ရက္ခတိ။ ထာမဇာတံ ကရောတိ။

ယထာ ဟိ ထလေ နာဝမ္ပိ နာဝါယ ဘဏ္ဍမ္ပိ သကဋဘာရံ ကရောန္တိ။ ဥဒကံ ပတွာ ပန သကဋမ္ပိ သကဋဘဏ္ဍမ္ပိ ယုတ္တဂေါဏေပိ နာဝါဘာရံ ကရောန္တိ။ နာဝါ တိရိယံ သောတံ ဆိန္ဒိတွာ သောတ္ထိနာ သုပဋ္ဋနံ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝံ ကိဉ္စာပိ သမာပတ္တိံ နိဿာယ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဝိပဿနာ ပန ထာမဇာတာ သမာပတ္တိမ္ပိ ရက္ခတိ၊ ထာမဇာတံ ကရောတိ။ ထလံ ပတွာ သကဋံ ဝိယ ဟိ သမာပတ္တိ။ ဥဒကံ ပတွာ နာဝါ ဝိယ ဝိပဿနာ။ ဣတိ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတ္တာဝတာ သမာပတ္တိံ နိဿာယ ဝိပဿနာပဋ္ဌပနကာလော ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယညဒေဝါတိအာဒိ ကဏှပက္ခေ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣဓာပိ အတ္ထဒီပိကံ ဥပမံ ဒဿေတုံ **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဂါမန္တသမ္ဘာတေသူ**တိ ဂါမန္တံ အာဟဋေသု။ **သတိကရဏီယမေဝ ဟောတီ**တိ **တော ဂါဝေါ**တိ သတိဥပ္ပါဒနမတ္တမေဝ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဣတော စိတော စ ဂန္တွာ အာကောဋနာဒိကိစ္စံ နတ္ထိ။ **ဧတေ ဓမ္မာ**တိ ဧတေ သမထဝိပဿနာ ဓမ္မာတိ သတုပ္ပါဒနမတ္တမေဝ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ဣမိနာ ဗောဓိသတ္တဿ သမထဝိပဿနာနံ ထာမဇာတကာလော ကထိတော။ တဒါ ကိရဿ သမာပတ္တိံ အပ္ပနတ္တာယ နိသိန္နဿ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဧကာဝဇ္ဇနေန အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ နိသိန္နော သတ္တ အနုပဿနာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အာရုဠှာဝ ဟောတိ။

၂၁၅။ **သေယျထာပီ**တိ ဣဒံ ကိံ ဒဿေတိ? အယံ ပါဋိယေက္ကော အနုသန္ဓိ၊ သတ္တာနဉ္ဟိ ဟိတူပစာရံ အတ္တနော သတ္တုဘာဝသမ္ပဒဉ္စ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အရညေ**တိ အဋဝိယံ။ **ပဝနေ**တိ ဝနသဏ္ဍေ။ အတ္ထတော ဟိ ဣဒံ ဒွယံ ဧကမေဝ၊ ပဌမဿ ပန ဒုတိယံ ဝေဝစနံ။ **အယောဂက္ခေမကာမော**တိ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမံ နိဗ္ဘယဋ္ဌာနံ အနိစ္ဆန္တော ဘယမေဝ

ဇာနန္တော။ **သောဝ တ္တိကောတိ** သုဝတ္တိဘာဝါပဟော။ **ဝိတိဝမနိယောတိ** တုဋ္ဌိ ဝမနိယော။ "ဝိတဝမနိယော"တိ ဝါ ပါဌော။ **ဝိဒဟေယျာတိ** သာခါဒီဟိ ထကေယျ။ **ဝိဝရေယျာတိ** ဝိသဒမုခံ ကတွာ ဝိဝဋံ ကရေယျ။ **ကုမ္ဗဂ္ဂန္တိ** ဥဒကဝန-ပဗ္ဗတာဒီဟိ သန္နိရုဒ္ဓံ အမဂ္ဂံ။ **ဩဒဟေယျ ဩကစရန္တိ** တေသံ ဩကေ စရမာနံ ဝိယ ဧကံ ဒီပကမိဂံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌပေယျ။ **ဩကစာရိကန္တိ** ဒီဃရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတံယေဝ မိဂိံ။

မိဂလုဒ္ဒကော ဟိ အရညံ မိဂါနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ "ဣမေ ဝသန္တိ၊ ဣမိနာ မဂ္ဂေန နိက္ခမန္တိ၊ ဧတ္ထ စရန္တိ၊ ဧတ္ထ ပိဝန္တိ၊ ဣမိနာ မဂ္ဂေန ပဝိသန္တီ"တိ သလ္လက္ခေတွာ မဂ္ဂံ ပိဓာယ ကုမ္မဂ္ဂံ ဝိဝရိတွာ ဩကစရဉ္စ ဩကစာရိကဉ္စ ဌပေတွာ သယံ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ သတ္တိံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ အထ သာယနှသမယေ မိဂါ အကုတောဘယေ အရညေ စရိတွာ ပါနီယံ ပိဝိတွာ မိဂပေါတကေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠမာနာ ဝသနဋ္ဌာနသန္တိကံ အာဂန္တွာ ဩကစရဉ္စ ဩကစာရိကဉ္စ ဒိသွာ "သဟာယကာ နော အာဂတာ ဘဝိဿန္တီ"တိ နိရာသင်္ကာ ပဝိသန္တိ၊ တေ မဂ္ဂံ ပိဟိတံ ဒိသွာ "နာယံ မဂ္ဂေါ၊ အယံ မဂ္ဂေါ ဘဝိဿတီ"တိ ကုမ္မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ မိဂလုဒ္ဒကော န တာဝ ကိဉ္စိ ကရောတိ၊ ပဝိဋ္ဌေသု ပန သဗ္ဗပစ္ဆိမံ သဏိကံ ပဟရတိ၊ သော ဥတ္တသတိ၊ တတော သဗ္ဗေ ဥတ္တသိတွာ "ဘယံ ဥပ္ပန္နံ"န္တိ ပုရတော ဩလောကေန္တာ ဥဒကေန ဝါ ဝနေန ဝါ ပဗ္ဗတေန ဝါ သန္နိရုဒ္ဓံ မဂ္ဂံ ဒိသွာ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ အင်္ဂုလိသဉ္စာလိကံ ဝိယ ဂဟနဝနံ ပဝိသိတုံ အသက္ကောန္တာ ပဝိဋ္ဌမဂ္ဂေနေဝ နိက္ခမိတုံ အာရဘန္တိ။ လုဒ္ဒကော တေသံ နိဝတ္တနဘာဝံ ဥတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တိံသမ္ပိ စတ္တာလီသမ္ပိ မိဂေ ဃာတေတိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ **ဧဝံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ မဟာမိဂသံဃော အပရေန သမယေန အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေယျာတိ** ဝုတ္တံ။

"နန္ဒိရာဂသဟဂတာ အဝိဇ္ဇာ"န္တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ဣမေ သတ္တာ အဝိဇ္ဇာယ အညာဏာ ဟုတွာ နန္ဒိရာဂေန အာဗန္ဓိတွာ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ ဥပနီတာ ဝဋ္ဋဒုက္ခသတ္တိယာ ဃာတံ လဘန္တိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ ဩကစရံ နန္ဒိရာဂေါတိ, ဩကစာရိကံ အဝိဇ္ဇာတိ ကတွာ ဒဿေသိ။

မိဂလုဒ္ဒကော ဟိ ဧကဒါပိ တေသံ သာခါဘင်္ဂေန သရီရံ ပုဉ္ဆိတွာ မနုဿဂန္ဓံ အပနေတွာ ဩကစရံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဌပေတွာ ဩကစာရိကံ သဟ ရဇ္ဇုယာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အတ္တာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သတ္တိံ အာဒါယ ဩကစရဿ သန္တိကေ တိဋ္ဌတိ၊ ဩကစာရိကာ မိဂဂဏဿ စရဏဋ္ဌာနာဘိမုခီ

ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒိသွာ မိဂါ သီသာနိ ဥက္ခိပိတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ သာပိ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တေ “အမှာကံ သမဇာတိကာ အယ”န္တိ ဂေါစရံ ဂဏှန္တိ။ သာပိ တိဏာနိ ခါဒန္တီ ဝိယ သဏိကံ ဥပဂစ္ဆတိ။ အာရညိကော ယူထပတိမိဂေါ တဿာ ဝါတံ လဘိတွာ သကာဘရိယံ[၁] ဝိဿဇ္ဇေတွာ တဒဘိမုခေါ ဟောတိ။

သတ္တာနဉှိ နဝနဝမေဝ ပိယံ ဟောတိ။ ဩကစာရိကာ အာရညိကဿ မိဂဿ အတ္တသန္နိဘာဝံ အဒတွာ တဒဘိမုခီဝ ပစ္ဆတော ပဋိက္ကမိတွာ ဩကစရဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထဿာ ရဇ္ဇု လဂ္ဂတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ခုရေန ပဟရိတွာ မောစေတိ၊ အာရညိကော မိဂေါ ဩကစရံ ဒိသွာ ဩကစာရိကာယ သမ္ဗန္ဓော ဟုတွာ ဩကစရေ ဥသူယံ ကတွာ ပိဋ္ဌိံ နာမေတွာ သီသံ ကမ္ပေန္တော တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တိံ ဇိဝှါယ လေဟန္တောပိ “ကိံ တေ”န္တိ န ဇာနာတိ၊ ဩကစရောပိ သစဿ ဥပရိဘာဂေန တံ မိဂံ ပဟရိတုံ သုခံ ဟောတိ၊ ပိဋ္ဌိံ နာမေတိ။ သစဿ ဟေဋ္ဌာဘာဂေန ပဟရိတုံ သုခံ ဟောတိ၊ ဟဒယံ ဥန္နာမေတိ။ အထ လုဒ္ဒကော အာရညိကံ မိဂံ သတ္တိယာ ပဟရိတွာ တတ္ထေဝ ဃာတေတွာ မံသံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ယထာ သော မိဂေါ ဩကစာရိကာယ သမ္ဗန္ဓော ဩကစရေ ဥသူယံ ကတွာ သတ္တိံ ဇိဝှါယ လေဟန္တောပိ ကိဉ္စိ န ဇာနာတိ၊ တထာ ဣမေ သတ္တာ အဝိဇ္ဇာယ သမ္ဗန္ဓာ အန္ဓဘူတာ ကိဉ္စိ အဇာနန္တာ ရူပါဒိသု နန္ဒိရာဂံ ဥပဂမ္မ ဝဋ္ဋဒုက္ခသတ္တိယာ ဝဓံ လဘန္တီတိ ဘဂဝါ ဩကစရံ နန္ဒိရာဂေါတိ, ဩကစာရိကံ အဝိဇ္ဇာတိ ကတွာ ဒဿေသိ။

ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိဝဋော မယာ ခေမော မဂ္ဂေါတိ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဟိတစရဏေန သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတွာ အဟံ ဗုဒ္ဓေါသ္မီတိ တုဏှီဘူတေန အနိသီဒိတွာ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေန ဝိဝဋော ခေမော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ ပိဟိတော ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ အညာတကောဏ္ဍညာဒီနံ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလာနံ ဦဟတော ဩကစရော နန္ဒိရာဂေါ ဒွေဓာ ဆေတွာ ပါတိတော၊ နာသိတာ ဩကစာရိကာ အဝိဇ္ဇာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သမုဂ္ဃါတိတာတိ အတ္တနော ဟိတူပစာရံ ဒဿေသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁—သကဘရိယံ (သီ၊ သျာ)

၁၀-ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တံ။ တတ္ထ **အဓိစိတ္တမနုယုတ္တေန**ာတိ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန ဥပ္ပန္နံ စိတ္တံ စိတ္တမေဝ၊ ဝိပဿနာပါဒကအဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ တတော စိတ္တတော အဓိကံ စိတ္တန္တိ **အဓိစိတ္တံ**။ **အနုယုတ္တေန**ာတိ တံ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန၊ တတ္ထ ယုတ္တပ္ပယုတ္တေနာတိ အတ္ထော။

တတြာယံ ဘိက္ခု ပုရေဘတ္တံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပ္ပဋိက္ကန္တော နိသီဒနံ အာဒါယ အသုကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဝါ ဝနသဏ္ဍေ ဝါ ပဗ္ဗတပါဒေ ဝါ ပဗ္ဘာရေ ဝါ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီတိ နိက္ခမန္တောပိ, တတ္ထ ဂန္တွာ ဟတ္ထေဟိ ဝါ ပါဒေဟိ ဝါ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနတော တိဏပဏ္ဏာနိ အပနေန္တောပိ[၁] အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တောယေဝ။ နိသီဒိတွာ ပန ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝိဟရန္တောပိ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တောယေဝ။

နိမိတ္တာနီတိ ကာရဏာနိ။ **ကာလေန ကာလ**န္တိ သမယေ သမယေ။ နနု စ ကမ္မဋ္ဌာနံ နာမ မုဟုတ္တမ္ပိ အဆဍ္ဍေတွာ နိရန္တရံ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ကသ္မာ ဘဂဝါ "ကာလေန ကာလ"န္တိ အာဟာတိ။ ပါဠိယံ ဟိ အဋ္ဌတိံသ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဝိဘတ္တာနိ၊ တေသု ဘိက္ခုနာ အတ္တနော စိတ္တရုစိတံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ နိသိန္နေန ယာဝ ကောစိဒေဝ ဥပက္ကိလေသော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဣမေသံ နိမိတ္တာနံ မနသိကာရကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယဒါ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ ဣမာနိ ဂဟေတွာ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နံ အဗ္ဗုဒံ နီဟရိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

ဆန္ဒူပသံဟိတာတိ ဆန္ဒသဟဂတာ ရာဂသမ္ပယုတ္တာ။ ဣမေသံ ပန တိဏ္ဏံ ဝိတက္ကာနံ ခေတ္တဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စ ဇာနိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဆန္ဒူပသဉှိတာနံ အဋ္ဌ လောဘသဟဂတစိတ္တာနိ ခေတ္တံ၊ ဒေါသူပသဉှိတာနံ ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတာနိ၊ မောဟူပသဉှိတာနံ ဒွါဒသပိ အကုသလစိတ္တာနိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တစိတ္တာနိ ပန ဒွေ ဧတေသံ ပါဋိပုဂ္ဂလိကံ ခေတ္တံ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာ စေဝ သင်္ခါရာ စ အာရမ္မဏံ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌအသမပေက္ခိတေသု ဟိ သတ္တေသု စ သင်္ခါရေသု စ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **အညမ္ပိ နိမိတ္တံ မနသိ ကာတဗ္ဗံ ကုသလူပသံဟိတ**န္တိ တတော နိမိတ္တတော အညံ ကုသလနိဿိတံ နိမိတ္တံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **အညံ နိမိတ္တံ** နာမ ဆန္ဒူပသဉှိတေ ဝိတက္ကေ သတ္တေသု ဥပ္ပန္နေ အသုဘဘာဝနာ အညံ နိမိတ္တံ နာမ။ သင်္ခါရေသု ဥပ္ပန္နေ အနိစ္စမနသိကာရော အညံ

နိမိတ္တံ နာမ။ ဒေါသူပသဉ္ဟိတေ သတ္တေသု ဥပ္ပန္နေ မေတ္တာဘာဝနာ အညံ နိမိတ္တံ နာမ။ သင်္ခါရေသု ဥပ္ပန္နေ ဓာတုမနသိကာရော အညံ နိမိတ္တံ နာမ။ မောဟူပသဉ္ဟိတေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပ္ပန္နေ ပဉ္စဓမ္မူပနိဿယော အညံ နိမိတ္တံ နာမ။

ဣမဿ ဟတ္ထာ ဝါ သောဘနာ ပါဒါ ဝါတိအာဒိနာ နယေန ဟိ သတ္တေသု လောဘေ ဥပ္ပန္နေ အသုဘတော ဥပသံဟရိတဗ္ဗံ။ ကိမှိ သာရတ္တောသိ၊ ကေသေသု သာရတ္တောသိ။ လောမေသု။ပ။ မုတ္တေသု သာရတ္တောသိ။ အယံ အတ္တဘာဝေါ နာမ တီဟိ အဋ္ဌိသတေဟိ ဥဿာပိတော၊ နဝဟိ နှာရုသတေဟိ အာဗဒ္ဓေါ၊ နဝဟိ မံသပေသိသတေဟိ အနုလိတ္တော၊ အလ္လစမ္မေန ပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ဆဝိရာဂေန ပဋိစ္ဆန္နော၊ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ နဝနဝုတိလောမကူပသဟဿေဟိ စ အသုစိ ပဃရတိ၊ ကုဏပပူရိတော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓော၊ ဇေဂုစ္ဆော၊ ပဋိကူလော၊ ဒွတ္တိံသကုဏပသဉ္စယော၊ နတ္ထေတ္ထ သာရံ ဝါ ဝရံ ဝါတိ ဧဝံ အသုဘတော ဥပသံဟရန္တဿ သတ္တေသု ဥပ္ပန္နော လောဘော ပဟီယတိ၊ တေနဿ အသုဘတော ဥပသံဟရဏံ အညံ နိမိတ္တံ နာမ ဟောတိ။

ပတ္တစီဝရာဒီသု သင်္ခါရေသု လောဘေ ဥပ္ပန္နေ ဒွိဟာကာရေဟိ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တံ သမုဋ္ဌာပေတီတိ သတိပဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေန အဿာမိကတာဝကာလိကဘာဝဝသေန မနသိကရောတော သော ပဟီယတိ၊ တေနဿ အနိစ္စတော မနသိကာရော အညံ နိမိတ္တံ နာမ ဟောတိ။ သတ္တေသု ဒေါသေ ဥပ္ပန္နေ ပန အာဃာတဝိနယ ကကစောပမောဝါဒါဒီနံ ဝသေန မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ တံ ဘာဝယတော ဒေါသော ပဟီယတိ၊ တေနဿ မေတ္တာဘာဝနာ အညံ နိမိတ္တံ နာမ ဟောတိ။ ခါဏုကဏ္ဋကတိဏပဏ္ဏာဒီသု ပန ဒေါသေ ဥပ္ပန္နေ တွံ ကဿ ကုပ္ပသိ၊ ကိံ ပထဝီဓာတုယာ၊ ဥဒါဟု အာပေါဓာတုယာ၊ ကော ဝါ ပနာယံ ကုပ္ပတိ နာမ၊ ကိံ ပထဝီဓာတု ဥဒါဟု အာပေါဓာတူတိအာဒိနာ နယေန ဓာတုမနသိကာရံ ကရောန္တဿ ဒေါသော ပဟီယတိ၊ တေနဿ ဓာတုမနသိကာရော အညံ နိမိတ္တံ နာမ ဟောတိ။

မောဟေ ပန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပ္ပန္နေ—

> "ဂရုသံဝါသော ဥဒ္ဒေသော၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပရိပုစ္ဆနံ။
> ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ၊ ဌာနာဌာနဝိနိစ္ဆယော။
> ပဉ္စ ဓမ္မူပနိဿာယ၊ မောဟဓာတု[၁] ပဟီယတီ"တိ—

၁-မောဟော (သျာ)

ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပနိဿိတဗ္ဗာ။ ဂရုံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော ဟိ ဘိက္ခု[၁] “အာစရိယော ဂါမပ္ပဝေသနံ အနာပုစ္ဆန္တဿ ပတ္တကာလေ ဝတ္တံ အကရောန္တဿ ဃဋ္ဋသတဥဒကာဟရဏာဒိဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောတီ”တိ ယတ္တပ္ပဋိယတ္တော ဟောတိ၊ အထဿ မောဟော ပဟီယတိ။ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှန္တောပိ[၂] “အာစရိယော ဥဒ္ဒေသကာလေ ဥဒ္ဒေသံ အဂ္ဂဏှန္တဿ အသာဓုကံ သဇ္ဈာယန္တဿ စ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောတီ”တိ ယတ္တပ္ပဋိယတ္တော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိဿ မောဟော ပဟီယတိ။ ဂရုဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣဒံ ဘန္တေ ကထံ ဣမဿ ကော အတ္ထော”တိ ပရိပုစ္ဆန္တောပိ ကင်္ခံ ဝိနောဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိဿ မောဟော ပဟီယတိ။ ကာလေန ဓမ္မဿဝနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တဿာပိ တေသု တေသု ဌာနေသု အတ္ထော ပါကဋော ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိဿ မောဟော ပဟီယတိ။ ဣဒမဿ ကာရဏံ၊ ဣဒံ န ကာရဏန္တိ ဌာနာဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယေ ဆေကော ဟောတိ၊ ဧဝမ္ပိဿ မောဟော ပဟီယတိ၊ တေနဿ ပဉ္စဓမ္မူပနိဿယော အညံ နိမိတ္တံ နာမ ဟောတိ။

အပိစ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ယံကိဉ္စိ ဘာဝေန္တဿာပိ ဣမေ ဝိတက္ကာ ပဟီယန္တိ ဧဝ။ ဣမာနိ ပန နိမိတ္တာနိ ဥဇုဝိပစ္စနီကာနိ ပဋိပက္ခဘူတာနိ။ ဣမေဟိ ပဟီနာ ရာဂါဒယော သုပ္ပဟီနာ ဟောန္တိ။ ယထာ ဟိ အဂ္ဂိံ အလ္လကဋ္ဌေဟိပိ ပံသူဟိပိ သာခါဒီဟိပိ ပေါထေတွာ နိဗ္ဗာပေန္တိယေဝ၊ ဥဒကံ ပန အဂ္ဂိဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကံ၊ တေန နိဗ္ဗုတော သုနိဗ္ဗုတော ဟောတိ၊ ဧဝမိမေဟိ နိမိတ္တေဟိ ပဟီနာ ရာဂါဒယော သုပ္ပဟီနာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဧတာနိ ကထိတာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ကုသလူပသံဟိတန္တိ ကုသလနိဿိတံ ကုသလဿ ပစ္စယဘူတံ။ **အဇ္ဈတ္တ-မေဝါ**တိ ဂေါစရဇ္ဈတ္တမေဝ။ **ပလဂဏ္ဍော**တိ ဝဍ္ဎကီ။ **သုခုမာယ အာဏိယာ**တိ ယံ အာဏိံ နီဟရိတုကာမော ဟောတိ၊ တတော သုခုမတရာယ သာရဒါရု-အာဏိယာ။ **ဩဠာရိကံ အာဏိန္တိ** စန္ဒဖလကေ ဝါ သာရဖလကေ ဝါ အာကောဋိတံ ဝိသမာဏိံ။ **အဘိနိဟနေယျာ**တိ မုဂ္ဂရေန အာကောဋေန္တော ဟနေယျ။ **အဘိနီဟရေယျာ**တိ ဧဝံ အဘိနိဟနန္တော ဖလကတော နီဟရေယျ။ **အဘိနိဝဋ္ဋေယျာ**တိ ဣဒါနိ ဗဟုနိက္ခန္တာတိ[၃] ဉတွာ ဟတ္ထေန စာလေတွာ

၁-ဝိဟရတော ဟိ (သျာ၊ က)
၂-ဂဏှတောပိ (သျာ၊ က)
၃-ဣဒါနိ ဣမေ ဗဟုနိက္ခန္တာတိ (သျာ၊ က)

နိက္ခမေယျ။ တတ္ထ ဖလကံ ဝိယ စိတ္တံ၊ ဖလကေ ဝိသမာဏိ ဝိယ အကုသလဝိတက္ကာ၊ သုခုမာဏိ ဝိယ အညံ အသုဘာဘာဝနာဒိကုသလနိမိတ္တံ၊ သုခုမာဏိယာ ဩဠာရိကာဏိနီဟရဏံ ဝိယ အသုဘာဘာဝနာဒီဟိ ကုသလနိမိတ္တေဟိ တေသံ ဝိတက္ကာနံ နီဟရဏံ။

၂၁၇။ **အဟိကုဏပေနာ**တိအာဒိ အတိဇေဂုစ္ဆပဋိကူလကုဏပဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ကဏ္ဌေ အာသတ္တေနာ**တိ ကေနစိဒေဝ ပစ္စတ္ထိကေန အာနေတွာ ကဏ္ဌေ ဗဒ္ဓေန ပဋိမုက္ကေန။ **အဋ္ဋိယေယျာ**တိ အဋ္ဋော ဒုက္ခိတော ဘဝေယျ။ **ဟရာယေယျာ**တိ လဇ္ဇေယျ။ **ဇိဂုစ္ဆေယျာ**တိ သဉ္ဇာတဇိဂုစ္ဆော ဘဝေယျ။

ပဟီယန္တီတိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓိနာပိ ကာရဏေန ဧတေ အကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာ ဒုက္ခဝိပါကာတိ အတ္တနော ပညာဗလေန ဥပပရိက္ခတော အဟိကုဏပါဒီနိ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆန္တဿ ပဟီယန္တိ။ ယော ပန အတ္တနော ပညာဗလေန ဥပပရိက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ တေန အာစရိယံ ဝါ ဥပဇ္ဈာယံ ဝါ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိံ သံဃတ္ထေရံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ဃဏ္ဍိံ ပဟရိတွာ ဘိက္ခုသံဃမေဝ ဝါ သန္နိပါတေတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ဗဟူနံ ဟိ သန္နိပါတေ ဘဝိဿတေဝ ကောစိ ပဏ္ဍိတမနုဿော၊ သွာယံ ဧဝံ ဧတေသု အာဒီနဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ ကထေဿတိ၊ ကာယဝိစ္ဆိန္ဒနိယကထာဒီဟိ[1] ဝါ ပန တေ ဝိတက္ကေ နိဂ္ဂဏှိဿတီတိ။

၂၁၈။ **အသတိအမနသိကာရော အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော**တိ နေဝ သော ဝိတက္ကော သရိတဗ္ဗော န မနသိကာတဗ္ဗော၊ အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ ရူပံ အပဿိတုကာမော ပုရိသော အက္ခီနိ နိမီလေယျ၊ ဧဝမေဝ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ နိသိန္နေန ဘိက္ခုနာ စိတ္တမှိ ဝိတက္ကေ ဥပ္ပန္နေ အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဧဝမဿ သော ဝိတက္ကော ပဟီယတိ၊ တသ္မိံ ပဟီနေ ပုန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

သစေ န ပဟီယတိ၊ ဥဂ္ဂဟိတော[2] ဓမ္မကထာပဗန္ဓော ဟောတိ၊ သော မဟာသဒ္ဒေန သဇ္ဈာယိတဗ္ဗော။ ဧဝမ္ပိ စေ အညဝိဟိတကဿ သတော သော န ပဟီယတိ။ ထဝိကာယ မုဋ္ဌိပေါတ္ထကော ဟောတိ၊ ယတ္ထ စ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏာပိ ဓမ္မဝဏ္ဏာပိ လိခိတာ ဟောန္တိ၊ တံ နီဟရိတွာ ဝါစေန္တေန အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ စေ န ပဟီယတိ၊ ထဝိကတော အရဏိသဟိတာနိ နီဟရိတွာ

၁-ကာယဝိစ္ဆန္ဒနိယကထာဒီဟိ (သီ)   ၂-ဥဂ္ဂဏှိတော (သျာ၊ က)

"အယံ ဥတ္တရာရဏီ အယံ အဓရာရဏီ"တိ အာဝဇ္ဇန္တေန အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ စေ န ပဟီယတိ၊ သိပါဋိကံ နီဟရိတွာ "ဣဒံ အာရကဏ္ဋကံ နာမ၊ အယံ ပိပ္ဖလကော နာမ၊ ဣဒံ နခစ္ဆေဒနံ နာမ၊ အယံ သူစိ နာမာ"တိ ပရိက္ခာရံ သမန္နာဟရန္တေန အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝမ္ပိ စေ န ပဟီယတိ၊ သူစိံ ဂဟေတွာ စီဝရေ ဇိဏ္ဏဋ္ဌာနံ သိဗ္ဗန္တေန အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ယာဝ န ပဟီယတိ၊ တာဝ တံ တံ ကုသလကမ္မံ ကရောန္တေန အညဝိဟိတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ပဟီနေ ပုန မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ နဝကမ္မံ ပန န ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ? ဝိတက္ကေ ပစ္ဆိန္နေ[၁] ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဿ ဩကာသော န ဟောတိ။

ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပန နဝကမ္မံ ကတွာပိ ဝိတက္ကံ ပစ္ဆိန္ဒိံသု။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—တိဿသာမဏေရဿ ကိရ ဥပဇ္ဈာယော တိဿမဟာဝိဟာရေ ဝသတိ။ တိဿသာမဏေရော "ဘန္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတောမှီ"တိ အာဟ။ အထ နံ ထေရော "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ နှာနဥဒကံ ဒုလ္လဘံ၊ မံ ဂဟေတွာ စိတ္တလပဗ္ဗတံ ဂစ္ဆာဟီ"တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ တတ္ထ နံ ထေရော အာဟ "အယံ ဝိဟာရော အစ္စန္တသံဃိကော၊ ဧကံ ပုဂ္ဂလိကဋ္ဌာနံ ကရောဟီ"တိ။ သော "သာဓု ဘန္တေ"တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သံယုတ္တကနိကာယံ ပဏ္ဏာရသောနေံ တေဇောဓာတုကသိဏပရိကမ္မန္တိ တီဏိပိ ဧကတော အာရဘိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အပ္ပနံ ပါပေသိ၊ သံယုတ္တကနိကာယံ ပရိယောသာပေသိ၊ လေဏကမ္မံ နိဋ္ဌာပေသိ၊ သဗ္ဗံ ကတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ သညံ အဒါသိ။ ဥပဇ္ဈာယော "ဒုက္ခေန တေ သာမဏေရ ကတံ၊ အဇ္ဇ တာဝ တွံယေဝ ဝသာဟီ"တိ အာဟ။ သော တံ ရတ္တိံ လေဏေ ဝသန္တော ဥတုသပ္ပါယံ လဘိတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တဿ ဓာတုယော ဂဟေတွာ စေတိယံ အကံသု၊ အဇ္ဇာပိ **တိဿတ္ထေရစေတိယန္တိ** ပညာယတိ။ ဣဒံ ပဗ္ဗံ အသတိပဗ္ဗံ နာမ။

၂၁၉။ ဣမသ္မိံ ဌတွာ ဝိတက္ကေ နိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော ဣဓ ဌတွာ နိဂ္ဂဏှိဿတီတိ ဝိတက္ကမူလဘေဒံ ပဗ္ဗံ ဒဿေန္တော ပုန **တဿ စေ ဘိက္ခဝေတိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ မနသိကာတဗ္ဗန္တိ** သင်္ခရောတီတိ **သင်္ခါရော၊** ပစ္စယော၊ ကာရဏံ မူလန္တိ အတ္ထော။ သဏ္ဌာတိ ဧတ္ထာတိ **သဏ္ဌာနံ၊** ဝိတက္ကသင်္ခါရဿ သဏ္ဌာနံ **ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ၊** တံ မနသိကာတဗ္ဗန္တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အယံ ဝိတက္ကော ကိံ ဟေတု ကိံ ပစ္စယာ ကိံ ကာရဏာ ဥပ္ပန္နောတိ ဝိတက္ကာနံ မူလဉ္စ မူလမူလဉ္စ မနသိကာတဗ္ဗန္တိ။ **ကိံ နု ခေါ အဟံ**

၁-အပစ္ဆိန္နေ (သျာ၊ က)

သီဃံ ဂစ္ဆာမီတိ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန အဟံ သီဃံ ဂစ္ဆာမိ။ **ယံနူနာဟံ သဏိကံ ဂစ္ဆေယျန္တိ** ကိံ မေ ဣမိနာ သီဃဂမနေန၊ သဏိကံ ဂစ္ဆိဿာမီတိ စိန္တေသိ။ **သော သဏိကံ ဂစ္ဆေယျာ**တိ သော ဧဝံ စိန္တေတွာ သဏိကံ ဂစ္ဆေယျ။ သေသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

တတ္ထ တဿ ပုရိသဿ သီဃဂမနကာလော ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဝိတက္ကသမာရုဠှကာလော၊ တဿ သဏိကဂမနကာလော ဝိယ ဣမဿ ဝိတက္ကစာရုပစ္ဆေဒကာလော၊ တဿ ဌိတကာလော ဝိယ ဣမဿ ဝိတက္က-စာရေ ပစ္ဆိန္နေ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိတ္ထာရေတရဏကာလော၊ တဿ နိသိန္နကာလော ဝိယ ဣမဿ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တကာလော၊ တဿ နိပန္န-ကာလော ဝိယ ဣမဿ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာယ ဖလသမာပတ္တိယာ ဒိဝသံ ဝီတိဝတ္တနကာလော။ တတ္ထ ဣမေ ဝိတက္ကာ ကိံဟေတုကာ ကိံပစ္စယာတိ ဝိတက္ကာနံ မူလမူလံ ဂစ္ဆန္တဿ ဝိတက္ကစာရော သိထိလော ဟောတိ။ တသ္မိံ သိထိလီဘူတေ မတ္ထကံ ဂစ္ဆန္တေ ဝိတက္ကာ သဗ္ဗသော နိရုဇ္ဈန္တိ။ အယမတ္ထော ဒုဒ္ဒုဘဇာတကေန[၁] ဒီပေတဗ္ဗော—

သသကဿ ကိရ ဗေလုဝရုက္ခမူလေ နိဒ္ဒါယန္တဿ ဗေလုဝပက္ကံ ဝဏ္ဋတော ဆိဇ္ဇိတွာ ကဏ္ဏမူလေ ပတိတံ[၂]။ သော တဿ သဒ္ဒေန "ပထဝီ ဘိဇ္ဇတီ"တိ သညာယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝေဂေန ပလာယိ။ တံ ဒိသွာ ပုရတော အညေပိ စတုပ္ပဒါ ပလာယိံသု။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော သီဟော ဟောတိ၊ သော စိန္တေသိ "အယံ ပထဝီ နာမ ကပ္ပဝိနာသေ ဘိဇ္ဇတိ၊ အန္တရာ ပထဝီဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ၊ ယံနူနာဟံ မူလမူလံ ဂန္တွာ အနုဝိစ္ဆေယျ"န္တိ။ သော ဟတ္ထိနာဂတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သသကံ ပုစ္ဆိ "တယာ တာတ ပထဝီ ဘိဇ္ဇမာနာ ဒိဋ္ဌာ"တိ။ သသော "အာမ ဒေဝါ"တိ အာဟ။ သီဟော "ဧဟိ ဘော ဒဿေဟီ"တိ။ သသော "န သက္ကောမိ သာမီ"တိ၊ "ဧဟိ ရေ မာ ဘာယီ"တိ သဏှမုဒုကေန ဂဟေတွာ ဂတော သသော ရုက္ခဿ အဝိဒူရေ ဌတွာ—

"ဒုဒ္ဒုဘာယတိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ယသ္မိံ ဒေသေ ဝသာမဟံ။
အဟမ္ပေတံ န ဇာနာမိ၊ ကိမေတံ ဒုဒ္ဒုဘာယတီ"တိ[၃]—

ဂါထာမာဟ၊ ဗောဓိသတ္တော "တွံ ဧတ္ထေဝ တိဋ္ဌာ"တိ ရုက္ခမူလံ ဂန္တွာ သသကဿ နိပန္နဋ္ဌာနံ အဒ္ဒသ၊ ဗေလုဝပက္ကံ အဒ္ဒသ၊ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေတွာ ဝဏ္ဋံ အဒ္ဒသ၊ ဒိသွာ "အယံ သသော ဧတ္ထ နိပန္နော၊ နိဒ္ဒါယမာနော ဣမဿ

၁-ဒုဒ္ဒုဘဇာတကေန (သီ) ၂-ပတိ (သီ) ၃-ခု ၅-၁၀၄-ဝိန္ဒေ။

ကဏ္ဏမူလေ ပတိတဿ သဒ္ဒေန ‘ပထဝိ ဘိဇ္ဇတီ’တိ ဧဝံသညီ ဟုတွာ ပလာယီ”တိ ဥတွာ တံ ကာရဏံ သဿံ ပုစ္ဆိ။ သဿော “အာမ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဗေလုဝံ ပတိတံ သုတွာ၊ ဒုဒ္ဒုဘန္တိ သသော ဇဝိ။
သသဿ ဝစနံ သုတွာ၊ သန္တတ္တာ မိဂဝါဟိနီ”တိ[၁]။

တတော ဗောဓိသတ္တော “မာ ဘာယထာ”တိ မိဂဂဏေ အဿာသေသိ။ ဧဝံ ဝိတက္ကာနံ မူလမူလံ ဂစ္ဆန္တဿ ဝိတက္ကာ ပဟီယန္တိ။

၂၂၀။ ဣမသ္မိံ ဝိတက္ကမူလဘေဒပဗ္ဗေ ဌတွာ ဝိတက္ကေ နိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တေန ပန ဧဝံ နိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗာတိ အပရမ္ပိ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ပုန **တဿ စေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။

ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယာတိ ဟေဋ္ဌာဒန္တေ ဥပရိဒန္တံ ဌပေတွာ။ **စေတသာ စိတ္တန္တိ** ကုသလစိတ္တေန အကုသလစိတ္တံ အဘိနိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ။ **ဗလဝါ ပုရိသော**တိ ယထာ ထာမသမ္ပန္နော မဟာဗလော ပုရိသော ဒုဗ္ဗလံ ပုရိသံ သီသေ ဝါ ဂလေ ဝါ ခန္ဓေ ဝါ ဂဟေတွာ အဘိနိဂ္ဂဏှေယျ အဘိနိပ္ပီဠေယျ အဘိသန္တာပေယျ၊ သန္တတ္တံ ကိလန္တံ မုစ္ဆာပရေတံ ဝိယ ကရေယျ၊ ဧဝမေဝ ဘိက္ခုနာ ဝိတက္ကေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိမလ္လေန ဟုတွာ “ကေ စ တုမှေ ကော စာဟ”န္တိ အဘိဘဝိတွာ “ကာမံ တစော စ နှာရု စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု သရီရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတ”န္တိ[၂] ဧဝံ မဟာဝီရိယံ ပဂ္ဂယှ ဝိတက္ကာ နိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗာတိ ဒဿေန္တော ဣမံ အတ္ထဒီပိကံ ဥပမံ အာဟရိ။

၂၂၁။ **ယတော ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣဒံ ပရိယာဒါနဘာဇနီယံ နာမ၊ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ယထာ ပန သတ္တာစရိယော တိရောရဋ္ဌာ အာဂတံ ရာဇပုတ္တံ ပဉ္စာဝုဓသိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ “ဂစ္ဆ၊ အတ္တနော ရဋ္ဌေ ရဇ္ဇံ ဂဏှ၊ သစေ တေ အန္တရာမဂ္ဂေ စောရာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ဓနုနာ ကမ္မံ ကတွာ ဂစ္ဆ၊ သစေ တေ ဓနု နဿတိ ဝါ ဘိဇ္ဇတိ ဝါ သတ္တိယာ အသိနာ”တိ ဧဝံ ပဉ္စဟိပိ အာဝုဓေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ဒဿေတွာ ဥယျောဇေတိ၊ သော တထာ ကတွာ သကရဇ္ဇံ ဂန္တွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇသိရိံ အနုဘောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘဂဝါ အဓိစိတ္တမနုယုတ္တံ ဘိက္ခုံ အရဟတ္တဂဟဏတ္ထာယ ဥယျောဇေန္တော “သစဿ အန္တရာ အကုသလဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညနိမိတ္တပဗ္ဗေ ဌတွာ တေ နိဂ္ဂဏှိတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ

[၁] ခု ၅-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။
[၂] အံ ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ။

အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ၊ တတ္ထ အသဏ္ဌောနန္တော အာဒိနဝပဗ္ဗေ ဌတွာ, တတြာပိ အသဏ္ဌောနန္တော အသတိပဗ္ဗေ ဌတွာ, တတြာပိ အသဏ္ဌောနန္တော ဝိတက္ကမူလဘေဒပဗ္ဗေ ဌတွာ, တတြာပိ အသဏ္ဌောနန္တော အဘိနိဂ္ဂဏှနပဗ္ဗေ ဌတွာ ဝိတက္ကေ နိဂ္ဂဏှိတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတီ”တိ ဣမာနိ ပဉ္စ ပဗ္ဗာနိ ဒေသေသိ[၁]။

ဝသီ ဝိတက္ကပရိယာယပထေသူတိ ဝိတက္ကဝါရပထေသု စိဏ္ဏဝသီ ပဂုဏဝသီတိ ဝုစ္စတိ။ **ယံ ဝိတက္ကံ အာကင်္ခိဿတီ**တိ ဣဒမဿ ဝသီဘာဝါကာရဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အယံ ဟိ ပုဗ္ဗေ ယံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတုကာမော ဟောတိ၊ တံ န ဝိတက္ကေတိ။ ယံ န ဝိတက္ကေတုကာမော ဟောတိ၊ တံ ဝိတက္ကေတိ။ ဣဒါနိ ပန ဝသီဘူတတ္တာ ယံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတုကာမော ဟောတိ၊ တံယေဝ ဝိတက္ကေတိ။ ယံ န ဝိတက္ကေတုကာမော၊ န တံ ဝိတက္ကေတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ယံ ဝိတက္ကံ အာကင်္ခိဿတိ၊ တံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတိ။ ယံ ဝိတက္ကံ နာကင်္ခိဿတိ၊ န တံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတီ”တိ။ **အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှ**န္တိအာဒိ သဗ္ဗာသဝသုတ္တေ ဝုတ္တမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ ပဌမော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။

၁-ဒသောဿိ (က)

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

ပဉ္စမဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကထံကထိံ	၃၇၈
အကသိရလာဘီ	၁၆၆
အကိစ္ဆလာဘီ	၁၆၆
အကုသလမူလံ	၂၀၆
အကုသလံ	၁၁၇
အင်္ဂဏံ	၁၄၄-၃၇၁
အဂ္ဂပိဏ္ဍံ	၁၅၀
အဂရုံ ကတွာ	၃၈၀
အဂါရသ္မာ	၁၁၅-၁၈၄
အဂါရိယံ	၁၈၄
အဂ္ဂိပါရိစရိယာယ	၃၅၆
အဂေါစရော	၈၄
အစိရပက္ကန္တဿ	၁၀၃
အစေလကော	၃၄၉
အစ္ဆရိယံ	၃၅၈
အစ္ဆေစ္ဆိ တဏှံ	၉၀
အစ္ဆံ	၁၇၉
အဋ္ဌတင်္ဂေ	၁၄၁
အဇိနက္ခိပံ အဇိနံ	၃၅၀
အဇ္ဈတ္တမေဝ	၃၉၃
အဇ္ဈတ္တံ	၁၆၁
အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ	၇၂
အဇ္ဈောဂါဟတိ	၃၃၉
အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ	၃၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဇ္ဈောသိတာ	၃၁၇
အညတရော	၁၈၅-၃၇၈
အညာ	၃၀၅
အညာဏံ	၂၂၉
အညေနညံ ပဋိစရတိ	၃၇၀
အဋ္ဋီယေယျ	၃၉၄
အဍ္ဎုဒဠှကေဟိ	၃၆၃
အဏ္ဍဇာ	၃၄၁
အဏုမတ္တေသု	၁၆၀
အတ္တနာဝ အတ္တာနံ	၇၃
အတ္တဗျာဗာဓာယပိ	၃၈၄
အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ	၉၀
အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ	၁၅၆
အန္တရဋ္ဌကာ	၃၅၃
အန္တရဓာနံ	၂၂၁
အန္တရာပဏံ	၁၅၄
အန္တရာယိကာ	၃၃၈
အန္တရေန သိနာနေန	၁၁၁
အတ္တဝါဒုပ္ပဋိသံယုတ္တာ	၁၈၆
အတ္တဝါဒုပါဒါနံ	၂၂၄
အတိက္ကမ္မ ရူပေ	၁၆၆
အတိပါတေယျ	၃၅၇
အတိမာနီ	၁၉၃
အတိမာနော	၁၁၁-၁၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတိရေကဓမ္မော	၉၇
အတိသိတွာ	၃၈၀
အတ္တုက္ကံသနကာ	၁၂၀
အထ	၁၁၃
အထခွါဟံ	၁၅၆
အတ္ထဝေဒံ	၁၇၈
အတ္ထဿ နိဒ္ဒေသတော	၃၈၀
အတ္ထိ မေ အတ္တာ	၇၃
အတ္ထော	၁၇၈
အဒန္တော	၁၉၇
အဒိန္နာဒါယီ	၁၉၁
အန္ဓကာရေ	၁၃၄
အဒ္ဓဂတော	၃၅၆
အဒ္ဓမာသိကံ	၃၅၀
အဒ္ဓါ	၃၆၉
အဒ္ဓါနံ	၇၁
အဒ္ဓါဝလေပနာ ဥပကာရိယော	၃၆၂
အဓိမတ္တကသိမာနံ	၃၅၄
အဓိမတ္တသတိမန္တော	၃၅၇
အဓိမာနိကာ	၁၈၇
အနဂါရိယံ	၁၁၅-၁၈၄
အနစ္ဆရိယာ	၃၅၃
အနဘာဝံ ဂမေတိ	၈၅
အနာဂါမိတာ	၃၀၅
အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ	၆၂
အနာပုစ္ဆာ	၃၇၆
အနာဝဋ္ဋီ ကာမေသု	၃၆၇
အနာဝတ္တိဓမ္မော	၁၆၈
အနိဋ္ဌမာနော	၃၆၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနိယျာနိကော	၃၂၀
အနိရာကတဇ္ဈာနော	၁၆၁
အနုကမ္ပိတရူပါ	၁၃၃
အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ	၁၉၉
အနုစင်္ကမမာနော	၃၇၇
အနုတ္တရံ	၄၃-၅၆-၂၈၄
အနုဒ္ဓံသေဿတိ	၁၄၇
အနုပဋ္ဌိတာ	၃၇၆
အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော	၄၅
အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ	၆၈
အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ	၆၉
အနုပဿနာ နာမ	၁၆၁
အနုပဿီ	၂၄၉
အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ	၃၂၄
အနုမောဒေယျုံ	၁၅၁
အနုယုတ္တော	၃၇၃
အနုယောဂါယ	၃၇၂
အနုရုဒ္ဓပဋိဝိရုဒ္ဓဿ	၃၁၆
အနုရောဓပဋိဝိရောဓော	၃၁၆
အနုဝိစရမာနော	၃၇၇
အနုသေန္တိ	၁၈၇
အနေကဓာတုံ	၃၃၅
အနေကဝိဟိတာ	၁၈၆
အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ	၃၃၉
အနောဓိ	၁၇၇
အပ္ပကသိရေန	၃၅၇
အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော	၁၄၉
အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ	၃၇၀
အပဒါနေ	၃၇၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အပ္ပမတ္တဿ	၁၃၀-၃၀၃
အပရပုရေ	၃၂၇
အပရိတဿံ	၃၂၄
အပရိယာဒိန္နာယေ၀	၃၅၇
အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တ- သန္နေဿသဟေတု	၁၁၇
အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ	၁၁၇
အပရိသေသံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတိ	၃၆၀
အပ္ပဿာဒါ	၃၆၇
အပသာဒေတိ	၃၇၀
အပ္ပဿုတာ	၁၉၃
အပ္ပဟာရိတေ	၉၀
အပါပုရိတွာ	၁၅၄
အပါယော	၃၄၂
အပိ ပနုဇ္ဇမာနေနာပိ	၃၇၆
အပ္ပေ၀ နာမ ပဿေယျာံ	၁၂၃
အဗျာပါဒ၀ိတက္ကော	၃၀၃-၃၀၇
အဗ္ဘုတ္ထံ ဂစ္ဆတိ	၃၀၅
အဘိ	၁၂၂
အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ	၁၃၃
အဘိစေတော	၁၆၅
အဘိဇ္ဈာ	၁၇၃-၂၀၅
အဘိဇ္ဈာလု	၁၁၉-၁၉၂
အဘိညာယ သံ၀တ္တတိ	၁၀၀
အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ	၃၇၉
အဘိနိဗ္ဗိဇ္ဇ ဇာယန္တိ	၃၄၁
အဘိနိဗ္ဗိဒါယ	၃၇၃
အဘိနိန္နာမေသိံ	၁၂၉
အဘိနိ၀ဿေယျ	၃၉၃
အဘိနိဟနေယျ	၃၉၃
အဘိနိဟရေယျ	၃၉၃
အဘိဘူ	၃၇
အဘိ၀ဒိတဗ္ဗံ	၃၇၉
အဘိ၀ါဒေတွာ	၁၀၅
အဘိသမ္ပရာယေ	၅၇
အဘိဟဋ္ဌုံ	၃၄၉
အဗ္ဘုတံ	၃၅၀
အမတဿ ဒွါရာ	၃၀၀
အယောဂက္ခေမကာမော	၃၀၀
အယောနိသော မနသိကာရော	၆၆-၂၀၅
အယံ ၀ေါ အမှာကံ အနုသာသနီ	၁၉၉
အရညဝနပတ္ထာနိ	၁၁၆
အရတိ	၁၆၄
အရဟတာ	၃၁၄
အရဟတံ	၁၀၅
အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ	၄၄-၅၄
အရိယဓမ္မဿ အကော၀ိဒေါ	၂၃
အရိယာ	၁၁၀
အလမရိယဉာဏဒဿန- ၀ိသေသော	၃၂၇-၃၅၅
အ၀ကုဇ္ဇော ပပတာမိ	၃၅၅
အ၀ါယန္တိ	၁၁၇
အ၀ိဇ္ဇာသမုဒယာ	၂၂၀-၂၂၉
အ၀ိဇ္ဇာသ၀ေါ	၇၀
အ၀ိနိပါတဓမ္မော	၁၆၇
အ၀ိနီတော	၁၉၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အသတိအမနသိကာရာ	
အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော	၃၉၄
အသန္တိ	၂၈၅-၂၉၄
အဿဒ္ဓါ	၁၅၆-၁၉၃
အသမ္ပဇာနာ	၁၂၁
အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော	၃၂၁
အသမာဟိတာ	၁၂၁-၂၈၄
အသမ္မောဟဓမ္မော	၁၂၇
အသလ္လီနံ	၁၂၈
အသာတတာ	၈၂
အဿာဒံ	၃၁၇
အသာရဒ္ဓေါ	၁၂၈
အဿာသော	၃၁၃
အသိစမ္မံ	၃၆၂
အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော	၂၁
အသေစနကံ	၃၈၂
အဿောသိ ခေါ	၃၂၉
အဟိရိကာ	၁၉၃
အဟော ဝတ	၁၄၉
အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနော	၃၇၁
အဟောသိံ နုခေါ	၇၁
[အာ]	
အာကင်္ခေယျ စေ	၁၆၁
အာကောဋေယျ	၃၈၆
အာစာမော	၃၅၀
အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ	၁၆၀
အာဇီဝကော	၁၅၆
အာတပ္ပါယ	၃၇၂
အာတာပိနော	၁၃၀-၃၈၄
အာတာပီ	၂၄၈-၂၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာတုရံ	၃၆၅
အာဒီနဝံ	၃၁၇-၃၆၇-၃၈၆
အာဓာနဂ္ဂါဟီ	၁၉၄
အာပဏာ ဝါ ကမ္မာရကုလာ ဝါ	၁၄၅
အာပါဒိံ	၁၁၈
အာပါဒေသိံ	၃၅၁
အာဗာဓိကံ	၃၆၅
အာဘတာ	၁၄၅
အာဘာဿရာ	၃၆
အာမကစ္ဆိန္နော	၃၅၅
အာမိသညတရံ	၉၈
အာယသ္မန္တံ ယေဝ သာရိပုတ္တံ	
ပဋိဘာတု	၁၀၄
အာယော	၂၄၆
အာရက္ခာဓိကရဏံ	၃၆၂
အာရညကော	၃၅၁
အာရဒ္ဓဝီရိယာ	၁၉၄
အာရမ္ဘဓာတု	၂၈၈
အာရာ	၃၈၇
အာရာမစေတိယာနိ	၁၂၃
အာဝါသေန သုဒ္ဓိ	၃၅၆
အာဝုသော ဘိက္ခဝေ	၁၀၃
အာသဘိံ ဌာနံ	၃၃၂
အာသဝသမုဒယာ	၂၂၉
အာသဝါ	၆၃
အာသဝါနံ ခယဉာဏာယ	၁၃၁
အာသဝါနံ ခယံ	၆၅
အာသဝါ ဝိဃာတပရိဠာဟာ	၈၀
အာဟာရေန သုဒ္ဓိ	၃၅၄
အာဟာရံ	၂၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌကော်
[ဣ]	
ဣဿာဝစရာနံ	၁၄၇
ဣဋ္ဌာ	၃၆၁
ဣတိ	၅၇
ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော	၂၉၁
ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော	၂၉၁
ဣတ္ထတ္တာယ	၁၈၅
ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ	၃၃၅
ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရာ	၁၅၇
ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ	၃၀၄
ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော	၁၀၂
ဣဓ	၇၈-၁၀၅-၁၉၁-၂၄၅-၃၁၅
ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု	၂၅၂
ဣဒ္ဓိပါဒံ	၃၇၃
ဣဓေဝ	၃၁၀
ဣဿာ	၁၁၀-၁၇၄
ဣဿုကီ	၁၉၃
[ဥ]	
ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရတိ	၁၂
ဥက္ကာမုခံ	၁၇၉
ဥက္ကုဋ္ဌေယျ	၁၃၄
ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုတ္တော	၃၅၀
ဥဋ္ဌဟတော	၃၆၂
ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ	၁၀၂
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ	၃၂၇
ဥဒရစ္ဆဝိံယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာမိ	၃၅၅
ဥဒရာဝဒေဟကံ	၃၇၃
ဥဒ္ဓတာ	၁၂၀-၁၉၃
ဥန္နဠာ	၁၅၆
ဥပဋ္ဌိတဿတိ	၁၉၄
ဥပဓာယ	၃၅၃
ဥပနာဟီ	၁၉၃
ဥပနာဟော	၁၁၀-၁၇၃
ဥပ္ပန္နံ	၁၆၄
ဥပပတ္တိ	၃၅၆
ဥပပတ္တိဒေဝါ	၃၅
ဥပပတ္တိယာ သုဒ္ဓိ	၃၅၆
ဥပသမ္ပဇ္ဇ	၁၆၉-၁၈၄
ဥပသမာယ သံဝတ္တတိ	၁၀၈
ဥပါဒါယ	၂၂၇
ဥပါဒါနံ	၃၁၆
ဥပါသကံ မံ	၁၃၉
ဥပေက္ခာဝိဟာရသ္မိံ	၃၅၄
ဥပေါသထော သဒါ	၁၀၃
ဥဗ္ဘဋ္ဌကော	၃၅၀-၃၆၈
ဥဘတောဗျူဠှံ	၃၆၂
ဥဘတောမုခါ	၂၇၅
ဥဘော မဟာနာဂါ	၁၅၇
ဥရတ္တာဠိံ	၃၆၂
ဥဿောဠှီ	၃၇၃
[ဧ]	
ဧကတ္တံ	၃၉-၁၁၆
ဧကန္တဒုက္ခာ	၃၄၂
ဧကန္တသုခံ ပဋိသံဝေဒီ	၃၆၉
ဧကမန္တံ	၁၁၄
ဧကမိဒါဟံ	၃၆၇
ဧကာဂါရိကော	၃၅၀
ဧကာဂါရိကံ	၃၆၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဧ]

ဧကာ နိဋ္ဌာ ၃၁၅
ဧကာယနေန မဂ္ဂေန ၃၄၃
ဧကာလောပိကော ၃၅၀
ဧကာဟမတံ ၂၇၇
ဧကာဟိကံ ၃၅၀
ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ၃၅၀
ဧကောဒိံ ကရောမိ ၃၈၇
ဧတ္တာဝတာပိ ၂၀၁-၂၁၉
ဧတပရမော ၃၅၄
ဧဝမေတံ ၁၈၇
ဧဝမေဝ ခေါ ၃၄၃-၃၄၅-၃၇၄
ဧဝံ ၄၆-၁၁
ဧဝံဘာဝီ ၂၇၇
ဧဝံ ဘာဝေယျ ၃၀၅
ဧဝံ မေ သုတံ ၉၁-၁၈၅
ဧဝံသ တေ ၈၀
ဧဝံသမ္ပဒံ ၃၈၀
ဧသေဝန္တော ၃၇၉

[ဩ]

ဩကပ္ပေယျုံ ၈၄
ဩက္ကမန္တံ ၁၀၅
ဩက္ခာယိကာ ၃၃၅
ဩကာရံ ၃၈၆
ဩဋ္ဌပဒံ ၃၅၄
ဩဋ္ဌုဘာန္တိ ၃၅၃
ဩဒဟေယျ ဩကာစရံ ၃၈၉
ဩဓိ ၁၇၇
ဩပက္ကမိကာ ၃၆၈
ဩပပါတိကာ ၁၆၈-၃၄၁
ဩပိလာပေဿာမိ ၉၈
ဩမုဉ္စေန္တိ ၃၅၄
ဩဟညေယျ ၃၈၆
ဩဠာရိကော ၂၁၁
ဩဠိဂလ္လံ ၈၃

[က]

ကိဉ္စာပိ ၉၉
ကဏ္ဍကာပဿယိကော ၃၅၁
ကဏ္ဍကဋ္ဌာနံ ၈၃
ကဏ္ဍေ အာသတ္တေန ၃၉၄
ကဏ္ဍံ ၃၅၀
ကတကရဏီယော ၄၄
ကတကိဗ္ဗိသံ ၁၈၃
ကတဟတ္ထော ၃၅၇
ကတူပါသနော ၃၅၇
ကတံ ကရဏီယံ ၁၃၂-၁၈၅
ကန္တာရေ ၇၄
ကန္ဒတိ ၃၆၂
ကဗရက္ခာယော ၃၄၄
ကဗဠီကာရော အာဟာရော ၂၁၁
ကမ္မသမာဒါနာနံ ၃၃၄
ကလဟံ ၃၇၉
ကလျာဏမိတ္တာ ၁၉၃
ကသိရေန သမုဒါဂစ္ဆန္တိ ၃၇၆
ကဟာပဏိကံ ၃၆၄
ကဠောပိ ၃၄၉
ကာမဝိတက္ကော ၃၈၃
ကာမဟေတု ၃၆၂
ကာမနိဒါနော ၃၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကာမာ	၃၆၀
ကာမာဓိကရဏော	၃၆၁
ကာမာနံ အာဒီနဝေါ	၃၆၁
ကာမာနံ ပရိညံ	၃၅၈
ကာမာသဝေါ	၇၀
ကာမုပါဒါနံ	၂၂၃
ကာမူပသံဟိတာ	၃၆၁
ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂါ	၁၁၈
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော	၂၀၂
ကာယသင်္ခါရော	၂၂၇
ကာယေ	၂၄၆-၃၇၃
ကာယေန ဖုသိတွာ	၁၆၆
ကာယော ပဿမ္ဘတိ	၁၇၀
ကာလကိရိယာ	၂၂၁
ကာဋ္ဌသိလာယံ	၃၆၀
ကာလေန ကာလံ	၃၈၁
ကာလော	၆၀-၂၂၁
ကာလံ ကရိဿတိ	၁၄၅
ကိဋ္ဌသမ္ဗာဓေ	၃၀၆
ကိတ္တာဝတာ	၁၀၄
ကိဿ ဟေတု	၁၅၄
ကိံဇာတိကာ ကိံနိဒါနာ	၃၂၄
ကုဏပံ	၁၅၄
ကုပိတော	၁၅၀-၁၅၁
ကုမ္မဂ္ဂံ	၃၀၈
ကုလပုတ္တာ	၁၁၅-၁၀၄
ကုရူရကမ္မန္တာ	၃၆၈
ကုသစီရံ	၃၅၀
ကုသလမူလံ	၂၀၈
ကုသလူပသံဟိတံ	၃၈၃
ကုသလံ	၂၀၀
ကုသီတာ	၁၂၁-၁၈၃
ကေတဝိနော	၁၅၆
ကေသကမ္ဗလံ	၃၅၀
ကောဓနော	၁၈၃
ကောဓော	၁၁၀-၁၇၃
ကော နာမော အယံ	၃၀၂-၃၅၀
ကောလဝိကတိံ	၃၅၄
ကောလောဒကံ	၃၅၄
ကံသပါတိ	၁၄၅
[ခ]	
ခဇ္ဇမာနံ	၂၇၀
ခဏ္ဍဒန္တံ	၃၆၅
ခဏ္ဍိစ္စံ	၂၂၀
ခတ္တိယပရိသာ	၃၃၈
ခယာ	၄၅-၅၆
ခရာ	၀၂
ခလိတသိရံ	၃၆၅
ခါဏုံ	၀၃
ခီဏာသဝေါ	၄၄
ခေမတံ	၁၀၃
ခေမပ္ပတ္တော	၃၃၀
ခေါ	၁၄-၁၁၃
ခေါ ပန	၁၇၇-၁၈၁
[ဂ]	
ဂတိ	၃၅၆
ဂတေ	၂၇၃
ဂယာ	၁၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ]	
ဂရုံ ကရေယျုံ	၁၅၂
ဂဟနံ	၇၄
ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ	၁၈၂
ဂါမဏ္ဍလာ	၃၅၃
ဂါမန္တသမ္ဘတေသု	၃၈၈
ဂါရယှာ	၁၀၆
ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ	၃၆၈
ဂေါဋ္ဌာ	၃၅၁
ဂေါပါနသိဝင်္ကံ	၃၆၅
ဂေါရက္ခံ	၃၆၁
[ဃ]	
ဃဋ္ဋတော	၃၆၂
ဃမ္မပရေတော	၃၄၃
[စ]	
စက္ခုကရဏီ	၁၀၈
စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော	၇၈
စက္ခုဝိညေယျာ	၃၆၁
စက္ခုဘူတော	၃၀၀
စတုက္ကုဏ္ဍိကော	၃၅၁
စတ္တံ	၁၇၇
စန္ဒနိကံ	၈၃
စပလာ	၁၅၇
စိတ္တသင်္ခါရော	၂၂၈
စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ	၁၃၁
စိတ္တံ သမာဓိယတိ	၁၇၈
စုဏ္ဏကဇာတာနိ	၂၇၈
စေတသော ဝိနိဗန္ဓာ	၃၇၂
စေတိယာနိ	၁၂၃
စေတောခိလာ	၃၇၂
စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ	၁၆၉
စေတောသမထမနုယုတ္တော	၁၆၁
[ဆ]	
ဆကဏကာယ	၃၆၂
ဆဋ္ဌနိယဓမ္မော	၉၇
ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ	၃၆၄
ဆန္ဒသမာဓိ	၃၇၃
ဆန္ဒူပသံဟိတာ	၃၉၁
ဆမ္ဘိ	၁၂၀
ဆဝဋ္ဋိကာနိ	၃၅၃
ဆဝဒုဿာနိ	၃၅၀
ဆိန္နကုက္ကုစ္စံ	၃၇၈
ဇင်္ဃာဝိဟာရံ	၃၇၇
ဇညဇညံ ဝိယ	၁၅၄
[ဇ]	
ဇလာဗုဇာ	၃၄၁
ဇာဂရိတေ	၂၇၃
ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တာ	၁၅၇
ဇာဏုသောဏိ	၁၁၃
ဇာနတာ	၃၁၄
ဇာနတော	၆၅
ဇာနံ ဇာနာတိ	၃၀၀
ဇိဂုစ္ဆေယျ	၃၉၄
ဇိဃစ္ဆာ ဒုဗ္ဗလျပရေတာ	၉၈
ဇိဃစ္ဆိတာနမ္ပိ	၁၅၅
ဇိဏ္ဏော	၃၅၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဇ]	
ဇီဝိကဏ္ဍာ	၁၅၆
ဇီဝိတပရိက္ခာရာ	၃၇၆
ဇေဂုစ္ဆီ	၃၄၀
ဇေဂုစ္ဆိသ္မိံ	၃၅၁
ဇေတဝနေ	၆၂
[ဈ]	
ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိ-သမာပတ္တီနံ	၃၃၅
ဈာယထ	၁၉၉
[ဉ]	
ဉာဏကရဏီ	၁၀၈
ဉာဏဘူတော	၃၈၀
ဉာဏဗလံ	၃၃၂
ဉာတပရိညာ	၃၀
ဉာတိ	၁၆၄
ဉာယဿ အဓိဂမာယ	၂၄၁
[ဌ]	
ဌိတိယာ	၂၁၁
ဌာနဉ္စ ဌာနတော	၃၃၄
ဌာနသော ဟေတုသော	၃၃၄
ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ	၃၁၃
[ဍံ]	
ဍံသာ	၃၆၁
[တ]	
တက္ကပရိယာဟတံ	၃၂၈
တတြ	၁၄-၁၀၇-၁၄၅
တတောနိဒါနံ	၃၈၁-၃၈၆
တထာဂတဗလာနိ	၃၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ]	
တထာဂတော	၄၇
တထာ တထာ	၃၈၅
တထာဘူတံ တထာဘူတော ဝ၊	၁၂၄
တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ	၃၇၁
တဒနုဝတ္တရံ	၁၈၄
တန္တိ	၂၈၈
တနုပဏ္ဍုပလာသော	၃၄၄
တပေါ	၃၇၃
တဿာတိဟ	၅၆
တသိတော	၃၄၃
တသောတံ ပါဋိကင်္ခံ	၁၄၅
တာနိ သုဒံ အာဟာရေမိ	၃၅၂
တာနဿု	၃၇၄
တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော	၃၈၁
တိတ္ထကရော	၃၁၃
တိတ္ထိယသာဝကာ	၃၁၃
တိတ္ထိယာ	၃၁၃
တိဗ္ဗာ	၈၂-၃၄၂
တိရစ္ဆာနယောနိ	၃၄၂
တိရိတာနိ	၃၅၀
တိလကာဟတဂတ္တံ	၃၆၅
တိဝိသာခံ	၃၇၈
တီရဏပရိညာ	၃၀
တေသမဟံ အညတရော	၁၁၈
တေသံ တေ ကာရာ	၁၆၃
တေသံ တေသံ	၂၁၉
တံ	၁၃၀-၃၆၀
တံ ကိဿ ဟေတု	၁၇၁-၃၁၈
တံ ဗြာဟ္မဏံ	၃၇၈
တံ သုဏာထ	၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ထ]	
ထဒ္ဓါ	၁၉၃
ထမ္ဘော	၁၁၁-၁၇၄
[ဒ]	
ဒဏ္ဍပရာယဏံ	၃၆၅
ဒဏ္ဍပါဏီ	၃၇၇
ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ	၃၇၇
ဒဏ္ဍာဒါနံ	၃၇၉
ဒန္တေဘိဒန္တမာဓာယ	၃၉၇
ဒဗ္ဗဇာတိကော	၃၈၂
ဒဿနာ ပဟာတဗ္ဗာ	၆၉-၇၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မော	၁၆၅
ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇတိ	၁၁၅
ဒိဋ္ဌိဂတံ	၇၄
ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယံ	၂၀၉
ဒိဋ္ဌိယော	၁၈၆
ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ	၂၂၃
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ	၁၆၉-၁၈၄
ဒိဋ္ဌံ မညတိ	၃၈
ဒိဝါယေဝ သမာနံ	၁၂၅
ဒိဝါဝိဟာရာယ	၃၇၇
ဒီဃရတ္တံ	၃၆၆
ဒုက္ကရံ ပဋိဝေကံ	၁၁၆
ဒုက္ခက္ခန္ဓော	၃၆၁
ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ	၂၃၇
ဒုက္ခဗဟုလာ	၃၄၄
ဒုက္ခဿန္တံ ကရေယျ	၁၆၈
ဒုက္ခိတံ	၃၆၅
ဒုက္ခေ အညာဏံ	၂၂၈
[ဒ]	
ဒုက္ခံ	၅၅-၇၅-၂၁၉
ဒုဂ္ဂတိ	၃၄၂
ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ	၁၇၂
ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ	၁၉၄
ဒုပ္ပညာ	၁၂၁-၁၉၄
ဒုပ္ပဝေဒိတေ	၃၂၀
ဒုဗ္ဗစာ	၁၉၃
ဒုရက္ခာတေ	၃၂၀
ဒုရတ္တဝဏ္ဏမေဝဿ	၁၇၁
ဒုရဘိရမံ	၁၁၆
ဒုရဘိသမ္ဘဝါနိ ဟိ	၁၁၆
ဒူရတောပိ	၁၀၄
ဒေဝညတရော ဝါ	၃၇၃
ဒေဝါ	၃၄၁-၃၄၂
ဒေသေဿာမိ	၁၉
ဒေါဝစဿကရဏေဟိ	၃၇၀
ဒေါသော	၁၀၇-၂၀၆
[ဓ]	
ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ	၃၆၂
ဓမ္မဒေသနာ	၃၅၈
ဓမ္မန္ဓယော	၃၃၁
ဓမ္မပဒဗျဉ္ဇနံ	၃၅၈
ဓမ္မပရိယာယေန	၁၅၇
ဓမ္မဘူတော	၃၈၀
ဓမ္မဝိစယော	၈၇
ဓမ္မဝိနယေ	၃၁၉
ဓမ္မဝေဒံ	၁၇၈
ဓာရေဿန္တိ	၁၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဓ]	
ဓိတိ	၃၅၇
ဓုဝေါ	၇၄
ဓမ္မူပသဉှိတံ ပါမောဇ္ဇံ	၁၇၀
ဓမ္မေ	၀၅-၃၇၂
ဓမ္မေ ပသာဒေါ	၃၁၄-၃၁၅-၃၂၃
ဓမ္မော	၁၃၅-၁၇၀
[န]	
နဗဟိဘာဒ္ဒန္တိကော	၃၄၉
နစိရဿေဝ	၁၀၄
န စေဝ သမ္မာယိဿန္တိ	၃၆၀
နတိဋ္ဌဘာဒ္ဒန္တိကော	၃၄၉
နတ္ထိ မေ အတ္တာ	၇၃
နန္ဒီ	၅၅
နလာဋိကံ	၃၇၀
န သမ္မာယတိ	၃၇၁
န သံကိတ္တိသု	၃၄၉
နာဂါ	၁၅၇
နာနတ္တံ	၃၉
နာနာဓာတုံ	၃၃၅
နာနာဓိမုတ္တိကတံ	၃၃၅
နာနာဝိဟိတဿ	၂၇၅
နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယ	၁၃၂-၁၀၅
နာမရူပသမုဒယာ	၂၂၆
နာမံ	၂၂၆
နိက္ကမဓာတု	၂၀၀
နိကာမယမာနာ	၁၂၀
နိကာမလာဘီ	၁၆၅
နိက္ကုဇ္ဇိတံ	၁၃၄
နိက္ခိတ္တဓုရာ	၁၀၅
[န]	
နိဂြောဓာရာမေ	၃၆၅
နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော	၃၀၆
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ	၁၀၀
နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ	၂၄၁
နိဗ္ဗာနံ	၄၀-၁၀၀
နိမိတ္တာနိ	၃၉၁
နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ	၂၇၀
နိရယော	၃၄၂
နိရာမိသာ	၂၀၃
နိလ္လာဠေတွာ	၃၇၀
နိလ္လောပံ	၃၆၃
နိဝါသေတွာ	၁၅၆
နိဿရဏံ	၃၁၇
နိဿရဏပ္ပဟာနံ	၃၇၁
နိဝါရာ	၃၅၀
နု	၁၀၄
နေကဝဿဂဏိကံ	၃၅၁
နေက္ခမ္မဝိတက္ကော	၃၀၃-၃၀၇
နေက္ခမ္မံ	၃၀၆
နေတံ မမ	၁၀၇
နေမန္တနိကော	၁၅၅
နေဝဿ တံ ဟောတိ အန္တရာယာယ	၁၇၉
[ပ]	
ပက္ခန္ဒော	၁၀၂
ပက္ခန္ဒန္တိ	၃၆၂
ပက္ခဿ	၁၂၃
ပစ္စာရောပေတိ	၃၇၀
ပစ္ဆိမဉ္စ ဇနတံ အနုကမ္ပမာနော	၁၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပဥ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု	၂၉၁
ပဇာပတိံ	၃၅
ပဇဟတိ	၁၇၅
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ	၃၇၁
ပစ္စုပဋ္ဌိတော	၁၅၆
ပညာနိရောဓိကော	၃၀၄-၃၀၅
ပညာယ သုဒိဋ္ဌံ ဟောတိ	၃၆၇
ပညာဝေယျတ္တိယေန	၃၅၆
ပညာဝုဒ္ဓိကော	၃၀၆
ပညာသမ္ပန္နာ	၁၉၄
ပဋုပဋိဘာနံ	၃၅၀
ပဋိကုဋ္ဋိတွာ	၁၅၄
ပဋိကောဋ္ဋေယျ	၃၀၆
ပဋိနိဿဂ္ဂီ	၁၉၄
ပဋိနိဿဂ္ဂံ	၁၇၇
ပဋိပဇ္ဇေယျုံ	၁၅၄
ပဋိပဒါ	၁၀၀-၃၃၄
ပဋိပ္ဖရတိ	၃၇၀
ပဋိဘာသိ	၃၅၃
ပဋိလာဘော	၂၂၂
ပဋိသင်္ခါနပ္ပဟာနံ	၃၇၁-၃၇၅
ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော	၇၀
ပဋိသလ္လာနံ	၁၀၅
ပဌမေန ဝယသာ	၃၅၆
ပဏ္ဍိတဂါဝေါ	၃၅၁
ပဏ္ဍိတော	၃၀၂
ပဏိပါတော	၁၃၇
ပဏိဓာယ	၃၇၃
ပဏီတာနံ စီဝရာနံ	၁၅၃
ပဏ္ဏသကဋံ ဧရေတိ	၁၂၄
[ပ]	
ပတ္တစီဝရမာဒါယ	၁၅၆
ပန္တာနိ	၁၁၆
ပထဝိံ ပထဝိတော	၂၆
ပထဝိံ မညတိ	၂၇
ပထဝိံ အဘိနန္ဒတိ	၃၀
ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပါ	၁၁၉
ပဓာနာယ	၃၇၂
ပဓာနသင်္ခါရာ	၃၇၃
ပန္နရသဝဿုဒ္ဒေသိကာ	၃၆၄
ပပဉ္စသညာ	၃၇၉
ပပဉ္စာရာမော	၃၁၆
ပပါတံ	၀၃
ပဗ္ဗဇိတာ	၁၁၅
ပဗ္ဗဇန္တိ	၁၀၄
ပမတ္တာ	၁၉၃
ပမာဒေါ	၁၁၁-၁၇၅
ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ	၁၇၀
ပယာဂါ	၁၀၂
ပရက္ကမတော	၂၀၀
ပရပ္ပဝါဒါ	၃၁၁
ပရမတပဿီ	၃၄၀
ပရမာယ	၃၅၆
ပရမတ္ထဒေသနာ	၁၄၂
ပရိညာတံ တဿ	၄၅
ပရိညေယျံ တဿ	၄၃
ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌန္တိ	၃၆၃
ပရိနိဗ္ဗာယိ	၁၆၀
ပရိပုဏ္ဏကတာ	၂၉၄
ပရိဗ္ဗာဇကာ	၃၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ	၃၁၈
ပရိယန္တာနံ	၁၁၆
ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ	၃၆၆
ပရိယာယ	၁၉
ပရိယာယဘတ္တဘောဇနံ	၃၅၀
ပရိယောဒပေယျုံ	၁၄၆
ပရိယောဒါတံ	၁၇၉
ပရိယောနဒ္ဓါ	၁၄၅
ပရိယောသိတော	၉၇
ပရိညာတန္တံ တထာဂတဿ	၅၄
ပရိသတိ	၃၂၇
ပရိသာသု	၃၃၂
ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တာ	၁၁၈
ပရိသုဒ္ဓံ	၁၇၉
ပရေ	၁၉၁
ပလဂဏ္ဍော	၃၉၃
ပလိတကေသံ	၃၆၅
ပလိပံ ပလိပန္နော	၁၉၇
ပလ္လောမံ	၁၁၈
ပဝနေ	၃၈၈
ပဝတ္တဖလဘောဇီ	၃၅၀
ပဝတ္တာ	၃၈၀
ပဝိဝိတ္တော သုံဒံ ဟောမိ	၃၄၈
ပဝေဓမာနံ	၃၆၅
ပဝိဝေကေ	၁၀၅
ပဝါရိတော	၉၇
ပဝါဟေတိ	၁၈၂
ပဿတော	၃၁၄
ပဿတော	၆၅
ပဿသုခံ	၃၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပဿံ ပဿတိ	၃၈၀
ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ	၁၇၈
ပဿဒ္ဓိ	၈၇
ပဿဒ္ဓေါ ကာယော	၁၂၈
ပဟိတတ္တဿ	၁၃၀-၃၈၄
ပဟီနံ	၁၇၇
ပဟောတိ	၃၆၉-၃၈၀
ပဠာသော	၁၁၀-၁၇၄
ပါဋိကင်္ခံ	၃၀၅
ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ	၁၆၀
ပါတုဘာဝေါ	၂၂၂
ပါဏာတိပါတီ	၁၉၁
ပါဏုပေတံ	၁၄၁
ပါဏဟာရာ	၈၂
ပါသာဒေါ	၃၄၄
ပါပကမ္မိနံ	၁၈၃
ပါပကေ အကုသလေ	၈၅
ပါပိကာနံ ဇုဋ္ဌာနံ	၃၇၀
ပါပကေ မိတ္တေ	၈၄
ပါပမိတ္တာ	၁၉၃
ပိ	၃၇၃
ပိညာက	၃၅၀
ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော	၃၂၉
ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံသု	၃၅၉
ပိယော စ အဿံ	၁၆၁
ပိသုဏာဝါစာ	၁၉၂-၂၀၃
ပီတိ	၈၇
ပီတိဂမနီယော	၃၈၉
ပီတိမနဿ	၁၇၈
ပီတိသုခံ	၃၆၇

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ပ]

ပုဂ္ဂလာ ၁၄၂
ပုညသမ္ဘတာ ၁၉၂
ပုဗ္ဗင်္ဂမော ၁၁၅
ပုဗ္ဗဏှသမယံ ၁၅၆
ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ ၁၁၇-၃၆၇
ပုရက္ခတွာ ပုရက္ခတွာ ၁၅၀
ပုရာဏယာနကာရပုတ္တော ၁၅၆
ပုရိသံ။ ပ ။ သမုဒါစရန္တိ ၃၉၁
ပေတ္တိဝိသယော ၃၄၂
ပေသုညံ ၃၇၈
ပူဇေယျုံ ၁၅၂
ပူတိကုဏပေ ဝါ ၃၄၁
ပူတိမူလာနိ ၃၅၅
ပံသုကူလာနိ ၃၅၀

[ဖ]

ဖရုသဝါစာ ၁၈၂-၂၀၃
ဖဿပညတ္တိံ ပညပေဿတိ ၃၉၁
ဖုသိတဂ္ဂဠံ ၃၄၄

[ဗ]

ဗလဝါ ပုရိသော ၃၈၇
ဗလံ ၃၁၃
ဗဟလပတ္တပလာသော ၃၄၄
ဗဟိဒ္ဓါ ကထံ အပနာမေတိ ၃၇၀
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ၂၅၄-၂၅၇
ဗဟိနဂရေ ၃၂၇
ဗဟုကာရော ၁၁၅
ဗဟုဇနသုခါယ ၁၂၇
ဗဟုပါယာသာ ၃၆၇
ဗဟုလမကာသိ ၃၉၅

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဗ]

ဗဟုဿုတာ ၁၈၃
ဗျဉ္ဇနေဟိ ၃၉၂
ဗျဉ္ဇနံ ၁၅၅
ဗျန္တမေဝ နံ အကာသိ ၃၉၅
ဗျန္တီကရောတိ ၉၅
ဗြဟ္မစက္ကံ ၃၃၃
ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ၁၉၄
ဗြဟ္မစရိယံ ၁၃၂-၁၉၅-၃၄၆-၃၇၃
ဗြဟ္မစာရီ ၁၈၂
ဗြဟ္မဘူတော ၃၉၀
ဗာလော ၁၉၂
ဗာဟုကံ ၁၉၂
ဗာဟုလိကာ ၁၀၅
ဗာဠှဂိလာနာနံ ၃၆၅
ဗျာပန္နစိတ္တာ ၁၁၈-၁၈၂
ဗျာပါဒေါ ၁၇၃-၂၀၅
ဗျာပါဒဝိတက္ကော ၃၉၃-၃၉၅
ဗြာဟ္မဏော ၁၁၃
ဗိမ္ဗိသာရော ၃၆၈
ဗီဇယမာနော ၃၅၉
ဗုဇ္ဈတိ ၉၆
ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ ၁၆၁
ဗေလုဝလဋ္ဌိကာယ ၃၇၇
ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ၂၈၃
ဗောဓိ ၅၆
ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော ၁၁၇

[ဘ]

ဘဂဝါ ၁၁-၁၄
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ၁၉၅

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဘ]

ဘဂ္ဂေသု ၃၇၀
ဘတ္တဂ္ဂေ ၁၅၀
ဘတ္တသမ္မဒေါ ၂၈၈
ဘဒန္တေ ၁၆
ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန ၃၅၆
ဘဗ္ဗော ၃၇၃
ဘယဒဿာဝီ ၁၆၀
ဘယဘေရဝံ ၁၁၇
ဘဝတဏှာ ၂၂၄
ဘဝဒိဋ္ဌိ ၃၁၇
ဘဝသံယောဇနာနိ ၄၅
ဘဝါဘဝေ ၃၇၈
ဘဝါသဝေါ ၇၀
ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ၁၃၅
ဘာဝနာနယော ၁၁၂
ဘာဝနီယော ၁၆၁
ဘာဝေတိ ၈၈
ဘာသိဿာမိ ၂၀
ဘိက္ခဝေ ၁၉-၂၁-၂၄၅
ဘိက္ခဝေါ ၁၅
ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ ၃၇၁
ဘိယျော ၁၁၈
ဘီရုကဇာတိကာ ၁၂၀
ဘုတ္တာဝီ ၈၇
ဘူတေ အဘိနန္ဒတိ ၃၄
ဘူတေ ဘူတတော သဥ္ဇာနာတိ ၃၃
ဘေရဝံ ၁၁၇
ဘေသကဠာဝနေ ၃၇၀
ဘောဇနေ အမတ္တညုနော ၁၅၇
ဘိံသနကတသ္မိံ ၃၅၂

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဘ]

ဘိံသနကာနိ ၁၂၃
ဘိံသနကေ ၃၅၃

[မ]

မကသ ၃၆၁
မက္ခော ၁၁၀-၁၇၃
မဂ္ဂေါ ၇၅-၁၀၉-၂၃၆
မဂ္ဂေါ ပဋိပဒံ ၃၄၂
မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ ၁၃၄
မစ္ဆရိယံ ၁၇၄
မစ္ဆရီ ၁၉၃
မစ္ဆေရံ ၁၁၁
မဒေါ ၁၁၁-၁၇၅
မဓုပိဏ္ဍိကံ ၃၈၂
မနသိကရဏီယေ ဓမ္မေ ၆၉
မနသိကရောတော ၆၉
မနသိကရောထ ၂၀
မနာပေါ ၁၆၁
မနုဿာ ၃၄၂
မနော ၁၁၆
မနံ ၃၈၁
မမံ ဥဒ္ဒိဿ ၁၁၆
မဿာဏာနိ ၃၅၀
မဟပ္ဖလာ မဟာနိသံသာ ၁၆၃
မဟလ္လကော ၃၅၆
မဟာစုန္ဒော ၁၈၅
မဟာနာဂါ ၁၅၈
မဟာပညော ၃၈၂
မဟာဘူတာနိ ၂၂၇
မဟာဝနံ ၃၇၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မဟာဝိကဋဘောဇနသ္မိံ	၃၅၂
မာနသံ	၄၂
မာနာဘိသမယာ	၉၀
မာနော	၁၁၁-၁၁၂
မာနေယျုံ	၁၅၂
မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ	၁၉၉
မာ ပမာဒတ္ထ	၁၉၉
မာ မေ စိတ္တံ ဥပဟညိ	၃၈၇
မာယာ	၁၁၁-၁၇၄
မာယာဝီ	၁၉၃
မာရော	၃၅
မိဂဒါယေ	၃၇၀
မိစ္ဆာဉာဏီ	၁၉၂
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၂၀၅
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ	၁၉၂
မိစ္ဆာသတိ	၁၉၂
မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ	၁၉၂
မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ	၁၉၂
မိဒ္ဓသုခံ	၃၇၃
မိယမာနော	၃၆၁
မုခနိမိတ္တံ	၃၇၁
မုခရာ	၁၅၇
မုနိ	၃၅၃
မုဋ္ဌဿတိ	၁၂၁-၁၉၄
မုတ္တာစာရော	၃၄၉
မုတ္တံ	၃၉-၁၇၇
မုဒ္ဒါ	၃၆၁
မုဒ္ဓါဝသိတ္တေန	၃၅၆
မူလံ	၁၃-၅၅
မုသာဝါဒီ	၁၉၂
မုသာဝါဒေါ	၂၀၃-၃၇၉
မူဠှဿ	၁၃၄
မောဃပုရိသော	၃၂၉
မောဃံ	၃၆၂
[ယ]	
ယဋ္ဌိဿ	၇၉-၈၀-၈၃-၈၄
ယညေန	၃၅၆
ယတော	၁၇၆-၁၇၇
ယတော ခေါ	၂၀၀
ယတော စ ခေါ	၃၂၄
ယတောနိဒါနံ	၃၇၉
ယထာ	၁၃၀-၃၆၀
ယထာ စ	၂၈၅
ယထာ တံ	၃၂၀
ယထာဘူတံ	၁၈၇-၃၆၇
ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ	၃၃၄
ယထာဘူတံ ယထာဘူတဿ	၁၂၄
ယထာ ဝေါ ခမေယျ	၃၆၉
ယထောဓိ ခေါ	၁၇၇
ယဒိဒံ	၂၄၂
ယဒိ နီလကာယ	၁၇၁
ယာဝ ဥဒကဗိန္ဒုမ္ဟိ	၃၅၁
ယဿ	၆၉
ယဿ စ ခွါဿ အတ္ထာယ	၃၂၀
ယာနကာရပုတ္တော	၁၅၆
ယာဝကီဝဉ္စ မေ	၃၅၂
ယာဝဇီဝံ	၃၇၆
ယာဝဒတ္ထော	၉၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ယ]	
ယာဝဒတ္တံ	၃၇၃
ယာဝဒေဝ	၂၅၅
ယာဝဿု မေ သာရိပုတ္တ	၃၅၅
ယာ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ	၃၂၀
ယုဝါ	၃၅၆
ယောဂက္ခေမဿ	၃၇၃
ယောနိ	၃၄၁
ယောနိသော မနသိ-ကာရော	၆၆-၂၀၆
ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ	၃၀၅
ယံ အညတိတ္ထိယာ	၃၁၃
ယံ ဣဓေကစ္စဿ	၁၄၇
ယံနူနာဟံ	၈၀
ယံ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ အနိစ္စာ	၃၆၅
[ရ]	
ရဇ်ဇာတေ	၁၇၁
ရစယိတွာ	၁၅၄
ရာဇဂဟံ	၁၅၅
ရဇနီယာ	၃၆၁
ရဇာပထေ	၁၄၅
ရဇောဇလ္လံ	၃၅၁
ရတိ	၁၆၄
ရတ္တိံ ယေဝ သမာနံ	၁၂၅
ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ	၁၆၇
ရာဂဝိရာဂေါ	၁၃၅
ရာဇပေါရိသံ	၃၆၁
ရာဟုမုခံ	၃၆၃
ရိဿမာနော	၃၆၁
ရုက္ခစေတိယာနိ	၁၂၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[လ]	
လဟုကေန အဿနေန	၃၅၇
လာဘသက္ကာရသိလောကံ	၁၂၀
လူခဘာဝံ	၁၀၂
လူခေါ သုဒံ ဟောမိ	၃၄၀
လောကျသမ္မတာ	၁၀၂
လောက္ခသမ္မတာ	၁၀၂
လောကာနုကမ္ပာယ	၁၂၇
လောကဓမ္မာ	၃၆၆
လောဟိတပါဏိနော	၃၆၀
[ဝ]	
ဝဋ္ဋေသု	၂၂၀
ဝစီသင်္ခါရော	၁၆၀
ဝဏ္ဏနာဝဏ္ဏ	၃၅၅
ဝဏိဇ္ဇာ	၃၆၁
ဝတ္တာ	၃၀၀
ဝတံ	၃၇၃
ဝဍ္ဎံ	၁၇၇
ဝဒေါ	၇၃
ဝဓုကာ	၁၅၄
ဝနကမ္မိကံ	၃၅၁
ဝနစေတိယာနိ	၁၂၃
ဝနပတ္ထံ	၁၁၆-၃၇၆
ဝနသဏ္ဍော	၃၂၇
ဝယော အနုပ္ပတ္တော	၃၅၆
ဝလိနံ	၃၆၅
ဝသဝတ္တိရာဇာ	၃၅
ဝဿံဝုဋ္ဌပဝါရဏာ	၈၇
ဝါလကမ္ဗလံ	၃၅၀
ဝိကိဏ္ဏဝါစာ	၁၅၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝိက္ခိတ္တံ	၂၈၄
ဝိဂ္ဂဟံ	၃၇၉
ဝိဃာတပက္ခိကော	၃၈၅
ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနိယာ	၂၈၉
ဝိစိကိစ္ဆတိ	၃၇၂
ဝိစိကိစ္ဆိ	၁၉၃
ဝိစိတကာဠကံ	၁၅၅-၁၇၉
ဝိဇမ္ဘိတာ	၂၈၈
ဝိဋ္ဌာ	၁၃၀
ဝိဋ္ဌံ ဥပ္ပါဒေတွာ	၂၁၀
ဝိညာတံ	၃၉
ဝိညူနံ	၃၈၀
ဝိတက္ကသင်္ခါရသဏ္ဌာနံ	၃၉၅
ဝိဒ္ဒသုနော	၃၁၆
ဝိနိပါတော	၃၄၂
ဝိနီလကံ	၂၇၇
ဝိနေယျ	၂၄၈-၂၅၀
ဝိနောဒမေဝ	၃၈၅
ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော	၁၆၁
ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ	၂၇၇
ဝိပ္ဖန္ဒိတံ	၇၄
ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ	၁၂၁
ဝိဘဝတဏှာ	၂၂၄
ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ	၃၁၇
ဝိမုစ္စိတ္ထ	၁၃၁
ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ	၁၃၁
ဝိမောက္ခာ	၁၆၆
ဝိဝရေယျ	၁၃၄
ဝိဝဋ္ဋယိ သံယောဇနံ	၉၀
ဝိဝါဒံ	၃၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝိဝေကနိဿိတံ	၈၈
ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ	၁၀၄-၁၀၅
ဝိသမလောဘော	၁၇၃
ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ	၃၅
ဝိသူကံ	၇၄
ဝိဟရတိ	၄၃-၂၄၈-၂၄၉
ဝိဟိံသကာ ဘဝိဿန္တိ	၁၉၁
ဝိဟိံသာဝိတက္ကော	၃၈၃-၃၈၅
ဝီတစ္စိကာနံ ဝီတဓူမာနံ	၃၄၃
ဝီတရာဂံ	၂၈၄
ဝီတိနာမေယျုံ	၉၈
ဝီမံသာနုစရိတံ	၃၂၈
ဝီရိယံ	၈၇
ဝုဒ္ဓေါ	၃၅၆
ဝုဒ္ဓိံ	၃၇၂
ဝုသိတံ	၁၃၂-၁၈၅
ဝုသိတဝါ	၄၄
ဝူပကဋ္ဌော	၁၈၄
ဝေဒနာ	၂၂၅-၂၂၆-၂၅၀
ဝေဒနာကာယာ	၂၂၅
ဝေဒေယျော	၇၃
ဝေဒေါ	၁၇၈
ဝေရမဏီ	၂၀၆
ဝေရိံ	၁၈၃
ဝေသာရဇ္ဇာနိ	၃၃၈
ဝေသာလိယံ	၃၂၅
ဝေဟပ္ဖလာ	၃၇
ဝေါ	၁၉-၁၁၈-၁၉၁
ဝေါဒါနံ	၃၃၅
ဝေါဒါနပက္ခံ	၃၈၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သဥပါဒါနသဿ	၃၁၆
သဥတ္တရံ	၂၀၄
သဥတ္တရစ္ဆဒေါ	၃၄၄
သကဒါဂါမိ	၁၆၀
သက္ကရေယျုံ	၁၅၂
သက္ကာရော	၁၂၀
သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ	၁၆၀
သဗ္ဘိဝိ	၃၇၆
သဗ္ဘိနံ	၃၆၁
သဗ္ဘိရော	၂၂၇
သစ္စတော ထေတတော	၇၃
သညာ	၂၂၆-၃၇၀
သဌာ	၁၅၆-၁၉၃
သဏ္ဍာသဏ္ဍာစာရိနီ	၃၄၉
သတ္တနိကာယေ	၂၂၀
သတိ	၃၅၆
သတိကရဏီယမေဝ	၃၀၀
သတိပဋ္ဌာနာ	၂၄၂
သတိမာ	၂၄၀-၂၅၀
သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ	၃၀၅
သတိသမ္မောစ္ဆင်္ဂ	၂၉၃
သတ္တရိ ကဲ့တိ	၃၇၂
သတ္တရိ ပသာဒေါ	၃၁၄-၃၂၂
သတ္တာ ဒါနံ	၃၇၉
သဒ္ဒဟာနော အမစ္ဆရီ	၁၀၃
သဒါ ဖဂ္ဂု	၁၀၃
သဒ္ဓါ	၁၁၅-၁၁၆
သဒေဝကေ	၃၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သန္တာ	၁၆၆
သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ	၁၉၀
သန္တိကေ	၁၀၄
သန္ဒိဋ္ဌာယော	၃၄၄
သလောမဟံသာနိ	၁၂၃
သဿတိသမံ	၇၄
သဿတော	၇၄
သဟဓမ္မိကာ	၃၁၄-၃၁၅
သဟဓမ္မိကေသု	၃၂၃
သဟဓမ္မေန	၃၃၀
သဟဓမ္မစာရိနော	၃၁၄
သဟသာ အပ္ပဋိသင်္ခါ	၃၆၉
သာကဋ္ဌာ	၃၄၀
သာကဘက္ခော	၃၅၀
သာင်္ဏော	၁၄၄-၁၄၅
သာဌေယျံ	၁၁၁-၁၇၄
သာဏာနိ	၃၅၀
သာတစ္စာယ	၃၇၃
သာထလိကာ	၁၀၅
သာဓိကပေါရိသာ	၃၄၃
သာဓု ဝတ	၁၅၇
သာဓုကံ မနသိ ကရောထ	၁၉
သာမာကဘက္ခော	၃၅၀
သာမိသာ	၂၀၃
သာယတတိယကံ	၃၅၁
သာရဏီယံ	၁၁၄
သာရမ္ဘော	၁၁၁-၁၇၄
သာရော	၃၀၀
သာလရာဇာ	၁၃
သာလိနံ	၁၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သာလေယျကတော	၁၆၄
သာဝတ္ထိ	၆၂
သိက္ခိတော	၃၅၇
သိပ္ပညတရံ	၃၆၁
သိလောကော	၁၂၀
သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ	၂၇၇-၃၆၅
သီတသ ပုရက္ခတော	၃၆၁
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ	၂၂၄
သီလသမ္ပန္နော	၃၃၈
သီလသံဝရော	၂၃
သီလေသု	၃၁၅
သီလေသွဝသ ပရိပူရကာရီ	၁၆၁
သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ	၃၁၄
သီလံ	၁၅၈-၃၇၃
သီဟနာဒံ	၃၁၃
သုခဗဟုလာ ဝေဒနာ	၃၄၄
သုခဝိဟာရိတရော	၃၆၉
သုခုမာယ အာဏိယာ	၃၉၃
သုခံ ဝေဒနံ	၂၇၉
သုညာ	၃၁၁
သုညာဂါရာနိ	၁၉၉
သုတ္တေ	၂၇၃
သုတံ	၅-၃၉
သုဒံ	၃၅၂
သုဒ္ဓသ	၁၈၃
သုဘာကိဏှာ	၃၇
သုဘဂဝနေ	၁၂
သုဘရတာယ	၁၀၀
သုဝစာ	၁၉၃
သုသုမာရဂိရေ	၃၇၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သုဟိတော	၉၇
သေက္ခော	၄၂
သေနိယော	၃၆၉
သေယျထာပိ	၃၇၃-၃၈၈
သေယျသုခံ	၃၇၃
သေယျံ	၃၅၁
သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ	၂၃၇
သောတဗ္ဗော	၃၅၃
သောတာပန္နော	၁၆၆
သောဖ္တံ	၈၃
သောဝတ္ထိကော	၃၈၉
သောသိန္နော	၃၅၃
သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော	၁၄၅
သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတံ	၁၇၁
သံကိလေသံ	၃၃၅-၃၈၆
သံခိတ္တံ	၂၈၄
သံဃေ ကင်္ခတိ	၃၇၂
သံဃော	၁၃၅-၃၇၃
သံပတာမိ	၃၅၁
သံယောဇနာနိ	၁၆၆
သံဝရော	၆၄
သံသာရေန သုဒ္ဓိ	၃၅၆
သံသာရော	၃၅၆
သံသေဒဇာ	၃၄၁
[ဟ]	
ဟဋ္ဌံ	၃၅၀
ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ	၃၆၃
ဟတ္ထာပလေခနော	၃၄၉
ဟတ္ထဋ္ဌိကံ	၂၇၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဟ]		[ဟ]	
ဟရန္တိ မညေ	၁၁၆	ဟိတာယ	၁၂၇
ဟရာယေယျ	၃၉၄	ဟိတေသိနာ	၁၉၉
ဟဝေ	၁၁၇	ဟိရိမနာ	၁၉၃
ဟိ	၁၀၄	ဟီနဝိရိယာ	၁၂၁

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

ပဌမဘာဂေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဘောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ····ဣင်္ဂလိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[အ]	
အဂတိံ = အဂတိပထံ (သီ)	၂၃၀
အဂ္ဂကုလဿ = အဂ္ဂကုလိကဿ (သီ၊ သျာ၊ က)	၁၁၅
အဂေါရသမံသတာယ = အဂေါရသတာယ (က၊ သီ) အဂေါစရတာယ (က-သီ) အဘောဂမံသတာယ (သျာ)	၂၁၆
အဋ္ဋူနေန = အဋ္ဌုနေန (သျာ၊ က)	၃၂၉
အဍ္ဎောသန္နာ = အဍ္ဎာပန္နာ (သီ)	၂၂
အတ္တပရိစ္စာဂေါ = ဓနပရိစ္စာဂေါ (သျာ)	၃၀၀
အတိဘဒ္ဒကော = အတိဂရုကော (သျာ)	၃၀၂
အဓိဋ္ဌာသိ = အဋ္ဌာသိ (က)	၂၀၇
အဓိမတ္တကံသိမာနံ = အဓိမတ္တကသမာဒါနံ (သျာ၊ က)	၃၀၄
အဓိမုစ္စန္တောယေဝ = အမုဉ္စန္တောယေဝ (သီ၊ သျာ)	၄၃
အဓောဘာဂင်္ဂမနီယာတိ = အဓောဘာဝင်္ဂမနီယာတိ (သီ၊ သျာ)	၁၉၆
အနနုယုတ္တန္တိ = အနုပဒ္ဒုတန္တိ (သီ၊ သျာ)	၄၃
အပဒိသိတဗ္ဗာ = အဝဒိသိတဗ္ဗာ (သီ၊ သျာ)	၉၅
အဘိကန္တံ = အတိကန္တံ (သီ)	၁၃၄
အရိယကောဋ္ဋိယဝါသိ မဟာဒတ္တထေရော = ပါဋ္ဋိယကောဋ္ဋိယဝါသိ မဟာဒတ္တထေရော (က)	၁၆၅
အရိယဗလာဝဟံ = အရိယဖလာဝဟံ (သီ၊ သျာ)	၃၃၃

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[အ]

အရုဏုဂ္ဂံ = အရုဏဂ္ဂံ (သီ) ၁
အရောပိမံ = အရောပိတံ (သျာ၊ က) ၃၇၇

[အာ]

အာစိက္ခန္တေန = အာဝိကရောန္တေန (သီ၊ သျာ) ၁၃၅
အာဒိယာ = အာဒိဿာ (သီ၊ သျာ) ၉၅
အာဘုဇတိတိ = အာဘုဥ္ဇတိတိ (သီ) ၂၇၂
အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာ = အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၄၀
အာယတနမဇ္ဈော = အာနန္ဒမဇ္ဈော (သီ၊ သျာ) ၁၇၄
အာယာစပေန္တော ပိ = ယာစပေန္တော ပိ (သီ) ၃၀၀

[ဣ]

ဣတ္ထရာနိ = ဣတရာနိ (သီ) ၂၆၇
ဣတ္ထဘာဝါယ = ဣတ္ထတ္တာဝါယ (သီ၊ သျာ) ၁၃၂

[ဥ]

ဥဋ္ဌဟတိ = ဥပဋ္ဌဟတိ (သီ) ၃၀၇
ဥတ္တရုတ္တရိ = ဥတ္တရုတ္တရိံ (သီ) ၂၅၅
ဥတ္တာနီကရောမီတိ = ဥတ္တာနိံ ကရောမီတိ (က) ၅၇
ဥဒကတုမ္ဗတော = ဥဒကကုမ္ဘတော (သျာ) ၂၇၃
ဥဒကပုပ္ဖုဠကော = ဥဒကဗုဗ္ဗုဠကော (သီ၊ သျာ) ၃၀၅
ဥဒ္ဓံယေဝ = ဥဗ္ဘံယေဝ (သီ) ဥဗ္ဘာယေဝ (သျာ) ၃၆၀
ဥပရိပတန္တံ = ဥပရိပတနံ (က) ၂၀၄
ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယတံ = ဥပရိဘာဝင်္ဂမနီယတံ (သီ၊ သျာ) ၁၉၆
ဥပရိကတော = ဥပနီတတော (သီ၊ သျာ) ၂၃၉
ဥရစက္ကေ = ခုရစက္ကေ (သျာ၊ က) ၃၃၃
ဥသူယတော = ဥသူယာယတော (သျာ) ၂၉၂

[ဧ]

ဧရဟိ ကထာယ = အန္တရာကထာယ (သီ၊ သျာ၊ က) ၅၉

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဩ]

ဩက္ကန္တိတ္ထာ = ဩက္ကန္ဒိတ္ထာ (သီ) ၂၄၃
ဩတာရံ = ဩကာရံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၀၆
ဩဝါဒိယမာနတ္ထေရာနံ = ဩဝါဒိတတ္ထေရာနံ (က) ၁၀၀
ဩသဇ္ဇေယျန္တိ = အဂ္ဂဟေသိန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က) သံ ၁-၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃၆၆

[က]

ကဏ္ဍာရိကံ = ကဏ္ဍာရကံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၂၃
ကဋ္ဌဿုနာ ပဟာရံ = ကဋ္ဌဿုပဟာရံ (က) ၃၄၉
ကဏ္ဍုပ္ပမာဏာ = ကဏ္ဏုပ္ပမာဏာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၅၇
ကမ္ပိ မညေ = တမ္ပိ အညေ (က) ၁၀၅
ကမ္မံ ဝါ ဖလေန = ကမ္မဖလေန သံယောဇေန္တိ ယသ္မာ (က) ၁၆၆
ကာယဝိညတ္တိန္နိယကထာဒီဟိ = ကာယဝိညတ္တိန္နိယကထာဒီဟိ (သီ) ၃၉၄
ကာဠသိင်္ဂါလော = ကာဏသိဂါလော (သီ၊ သျာ) ၃၂၁
ကုရုသု ဇနပဒေ = ကုရုဇနပဒေ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၃၀
ကေတဗိနောတိ = ကေဋုဘိနောတိ (ဗဟူသု) ၁၅၆
ကောဏ္ဍပုတ္တာ = ကောဏ္ဏပုတ္တာ (က) ၃၄၁

[ခ]

ခဇ္ဇုပသံဃာနံ = ခဇ္ဇုပသင်္ဃါနံ (သီ) ၃၀၉
ခိပမာနံ = ခိပိယမာနံ (သီ)၊ ပက္ခိပယမာနံ (သျာ)၊ ပက္ခိပမာနံ (က) ၂၀၁
ခေတ္တတာ = သုခေတ္တတာ (သျာ၊ က) ၃၁၂
ခေတ္တတာယ = သုခေတ္တတာယ (သျာ၊ က) ၃၁၂

[ဂ]

ဂဂ္ဂရဿရာပိ = ဗဒ္ဓဿရာပိ (သီ)၊ ဂမ္ဘီရဿရာပိ (သျာ) ၃၄၀
ဂဏ္ဍန္တော = ဂန္တာ (သီ၊ သျာ) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ။ ၂၅၆
ဂတပစ္စာဂတိကဝတ္တံ = ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ (က) ၂၆၂
ဂါမဏ္ဍလာတိ = ဂေါမဏ္ဍလာတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၅၃
ဂူထာဒီ ဝိယ = သာဝ (သီ၊ သျာ) ၄၁
ဂေါပယိတာတိ = ဂေါပါယိတာတိ (သျာ) ဂေါပါပယိတာတိ (က) ၁၂၇
ဂေါပါလကကုလံ = ဂေါပကုလံ (သျာ) ဂေါပကကုလံ (သီ) ၃၂၅

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌင်္က

[ဃ]

ဃသန္တိ = ဂိလန္တိ (သီ၊ သျာ) ၁၅၇

[စ]

စိတ္တစာရံ = စိတ္တဝါရံ (သျာ) ၁၀
စူဠသီဟနာဒသုတ္တံ = စုလ္လသီဟနာဒသုတ္တံ (သျာ) ၃၀၇
စေတောဝိနိဝဗန္ဓသုတ္တံ = စေတောဝိဗန္ဓသုတ္တံ (က) ၁၀၁
စောက္ခစောက္ခံ = မောက္ခမောက္ခံ (သျာ) ၁၅၄

[ဆ]

ဆကဏကာယာတိ ကုထိတဝေါမယေန = ပဏ္ဍဋ္ဌီယာတိ
ကဋ္ဌိတဝေါမယေန (သီ) ဆကဏဋ္ဌီယာတိ
ကုဋ္ဌိတဝေါမယေန (သျာ) ၃၆၂

[ဇ]

ဇာလေန္တိ = ပဇ္ဇာလေန္တိ (သီ) ၃၆၃
ဇီဝနကမ္မံ = ဇီဝိတကပ္ပနံ (က) ၃၆၁
ဇီဝမာနာပိ = ဇီဝန္တိပိ (သျာ) ၂၃၃

[တ]

တဏှာဝိစရိတာနိ = တဏှာနံ ဝိစရိတာနိ (သီ) ၂၂၄
တဒတ္တာယ = တထတ္တာယ (သီ၊ သျာ) ၉၆
တန္တိယာ = ပရိယတ္တိယာ (သျာ၊ က) ၅၀
တပ္ပစ္စနီယကိလေသေ = တပ္ပစ္စနီကကိလေသေ (သျာ) ၁၀၉
တလဂ်ရ = ဝါဋ္ဌဂ်ရ (က) ၁၀၀
တာတာ = ဟန္ဒာ (သီ၊ သျာ) ၁၃၅
တိန္တေန = တတ္တေန (က) ၃၆၂
တိရောက္ခကာလေ = ပရောက္ခကာလေ (သျာ) ၁၅၃

[ထ]

ထေရဝံသဒီပါနံ = ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ (သျာ) ၂

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဒ]

ဒသေယန္တော = ဒေသေယန္တော (သီ၊ သျာ) ၁၁
ဒိဋ္ဌဓမ္မသ သုခဝိဟာရန္တိ = ဒိဋ္ဌဓမ္မသ သုခဝိဟာရံ
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ (သီ၊ သျာ) ၁၃၃
ဒုဒ္ဒုဘဇာတကေန = ဒဒ္ဒဘဇာတကေန (သီ) ၃၉၆

[ဓ]

ဓနေ ဓညေ = ထနေ ထညံ (သီ) ၃၉
ဓာတာ = ဓတာ (သီ၊ သျာ) ၈

[န]

နတုမှာကဝဂ္ဂံ = နတုမှာကဝါကျံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ)။ ၂၃၉
နာနာဂါဟမတ္တံ = နာနာဂါဟပ္ပတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၃၇၉
နာနာဝါဒမတ္တံ = နာနာဝါဒပတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၃၇၉
နိဋ္ဌိတေ = နိမ္မိတေ (သီ) ၃၇၀
နိဗ္ဗတ္တေတွာ = ဝိနိဝဋ္ဋေတွာဝ (သီ) ၂၈၂
နိယျာတေန္တော = နိယျာဒေန္တော (က) ၉၆
နိရဿတိ = နိဒဿတိ (က) ၈၃
နိရုံကတွာ = နိရာကတွာ (?) ၁၆၁
နိဿိနေဟော = နိသ္နေဟော (သီ) ၁၇၄
နီဟရိမေဝ = နီဟရိတမေဝ (သျာ၊ က) ၃၈၅
နေယျပုဂ္ဂလဿ = ဝေနေယျပုဂ္ဂလဿ (သဗ္ဗတ္ထ) ၃၀၅

[ပ]

ပက္ကုထိတွာ = ပက္ကဋ္ဌိတွာ (သီ) ပက္ကိမိတွာ (သျာ) ၃၆၃
ပဋ္ဌာတပတပ္ပနံ = ပဋ္ဌာတာပတပ္ပနံ (သီ) ၃၁၇
ပဇဟိမေဝ = ဆဍ္ဍိတမေဝ (သျာ၊ က) ၃၈၅
ပဋ္ဋပဋ္ဋာယန္တော = တဋ္ဋတဋ္ဋာယန္တော (ဗဟူသု) ၂၆၅
ပဋ္ဋပဋ္ဋာယတိ = တဋ္ဋတဋ္ဋာယတိ (ဗဟူသု) ၃၂၉
ပဋ္ဋိသလ္လော = ပဋ္ဋိမလ္လော (သီ၊ သျာ) ၁၄၉
ပဏိပါတေနာတိ = ပါဏိပါတေနာတိ (သျာ၊ က) ၁၃၆

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ပ]

ပတိကုဋ္ဌော = ပတိကိဋ္ဌော (သီ) ၁၄၀
ပတိတံ = ပတိ (သီ) ၃၉၆
ပတိဋ္ဌိတော = ပဟိတော (သီ၊ သျာ) ၂၃၁
ပဗ္ဗတကန္ဒရသရသာခါ = ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါ (သီ၊ သျာ) ၁၀၂
ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ သန္ဓိ သန္ဓိ ဩဓိ ဩဓိ = ပဗ္ဗပဗ္ဗံ သန္ဓိသန္ဓိံ ဩဓိဩဓိံ (သီ) ၂၆၅
ပရိစ္စာတိပိ = ပဋိစ္စာတိပိ (သီ၊ သျာ) ၁၉၉
ပရိဗန္ဓေ = ပရိပန္ထေ (သီ၊ သျာ) ၃၇၆
ပသဋ္ဌစိတ္တံ = ပသဝစိတ္တံ (သျာ) ၂၈၄
ပဟီနကမ္မံ ပုန ပစ္ဆတော ဝါဝတ္တတီတိ = ပဟီနကံ ပုန ပုစ္ဆန္တော ဝဋ္ဋတီတိ (က) ၃၆၆
ပါဋိဘောဂံ = ပါတိဘောဂံ (က) ၂၃၈
ပါထိကပုတ္တဒမနာဒီနိ = ပါဋိကပုတ္တဒမနာဒီနိ (သျာ) ၃၀၉
ပါပပ္ပဟာနံ = ပါပပ္ပဝါဟနံ (သီ) ၁၈၁
ပါရိဗန္ဓကေ = ပါရိပန္ထကေ (သီ၊ သျာ) ၁၆၆
ပီတမလ္လတ္ထေရော = ဒီပမလ္လတ္ထေရော (သျာ) ၂၃၉
ပုတောဋ္ဌိ = မူတောဋ္ဌိ (သီ၊ သျာ) ၂၇၅
ပုပ္ဖကမုဋ္ဌိံ = ပုထုကမုဋ္ဌိံ (သီ၊ သျာ) ၃၂၃

[ဖ]

ဖုဋ္ဌဂတ္တော = ဖုဋိတဂတ္တော (သီ) ၂၃၁

[ဗ]

ဗလဝန္တခါဒိတာ = ဒုဗ္ဗလခါဒကာ (သီ၊ သျာ) ၃၈၅
ဗာဋ္ဌသော = ဗာလိသော (သီ၊ သျာ) ၄၁
ဗောန္ဓိဿ = မန္ဒဿ (သီ) ဗိမ္ဗဿ (သျာ) ၄၁

[ဘ]

ဘိက္ခာယ = ဗိဏ္ဏာယ (သီ) ၃၂၆
ဘိန္နဿရာပိ = ဆိန္နဿရာပိ (သီ) ၃၄၀
ဘူမဒေဝါ = ဘုမ္မဒေဝါ (သီ၊ သျာ) ၃၄၁
ဘောဇနဝေလာယ = ဘောဇနသာလာယ (သီ၊ သျာ) ၁၂၆

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌကာ

[မ]

မင်္ဂလဘတ္တာ = မင်္ဂလဘတ္တံ (က) မင်္ဂလာဘတ္တာ (သီ) ၁၉၉
မစုရရသံ ဓမ္မဒေသနံ = မစုရသရံ ဓမ္မဒေသနံ (သီ)
မစုရသဒ္ဓမ္မဒေသနံ (သျာ) ၁၁၅
မနုဿဘာဝေါ = မနုဿတ္တဘာဝေါ (သျာ) ၂၃၁
မမာယန္တာ = ဓနာယန္တာ (က) ၃၀၃
မမ္မာနိ တုဒိတွာ = မမ္မာနိ ဘိန္ဒိတွာ တုဒိတွာ (သီ) ၁၁၀
မဟာဝိဟာရေ နိဝါသိနံ = မဟာဝိဟာရဓိဝါသိနံ (သီ)
မဟာဝိဟာရဝါသိနံ (သျာ) ၂
မဟာဝါဠှော = မဟာသပ္ပေါ (သျာ) ၂၀၀
မုခေ ဗန္ဓံ = မုခဗန္ဓနံ (သီ) ၅၀
မုခါပသန္နော = မုဒ္ဓပ္ပသန္နော (သီ၊ သျာ) ၂၉၅
မောရဇိကဝတ္ထု = မောရဇာတကဝတ္ထု (က) ၃၂၂

[ယ]

ယထာပိ = ယထာ ဟိ (သီ) ၂၅၃
ယောဇနာနယေ = ယောဇနာနယေန (သျာ) ၃၁
ယွာဟံ ဘာဝနီယဿ ဂရုနော = သာဟံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ (က) ၂၀၇

[ရ]

ရတနဓမ္မုရစက္ကာဒီသု = ရတနဓမ္မခုရစက္ကာဒီသု (က) ၃၃၃
ရိဿမာနော်တိ ရုပ္ပမာနော = ရိဿမာနော်တိ ကမ္ပမာနော (သျာ၊ က)
ရိဿမာနော်တိ ပီဠိယမာနော ရုပ္ပမာနော
ဃဋ္ဋိယမာနော (စူဠနိ-ဋ္ဌ) ၃၆၁
ရောမန္ထယမာနော = ရောမတ္ထယမာနော (သျာ၊ က) ၁၂၀

[လ]

လဠ္ဍေတွာ = လဠ္ဍေတွာ (သျာ) ၃၂၅
လာမကဓမ္မံ = လာမကကမ္မံ (က) ၁၉၁
လောကာသောဝိရကံ = လောကာသုဝိရကံ (သီ)
လောကာသောစိရကံ (သျာ) ၃၅၀

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဝ]

ဝဂ္ဂုလိဝတံ = ဝဂ္ဂုလိဝတ္တံ (သျာ) ၃၁၇
ဝစ္ဆနိယဋ္ဌေန = ပစ္စနိကဋ္ဌေန (သီ၊ သျာ) ၂၂၈
ဝတ္တပဋိပတ္တိံ = ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၂၃
ဝနယတီတိ = ဝနတီတိ (က) ၁၂
ဝလ္လိတွာ = စာလေတွာ (သီ) ဝလိတွာ (သျာ) ၃၆၃
ဝလိဘင်္ဂံ = ဝလိဘင်္ဂေ (က) ၃၇၈
ဝိစိကိစ္ဆော = ဝိစိကိစ္ဆိ (သီ၊ သျာ) ၇၂
ဝိဇမ္ဘိတ = ပဝိဇမ္ဘိတ (သီ) ၁၆
ဝိဘူတာကာရော = ဝိဘူတကာလော (က) ၂၇၅
ဝိမုတ္တတ္တာ = ဝိမုတ္တာ (သီ) ၁၆၆
ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ = ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏာယ (က) ၂၆၃
ဝုစ္စိဿန္တိ = ဗုဇ္ဈိဿန္တိ (က) ၇၇
ဝေဒယာမိတိ = ဝေဒိယာမိတိ (သီ၊ သျာ) ၂၇၉
ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ = ဝေါတ္ထပနကိစ္စံ (သီ) ၇၈

[သ]

သကဘာရိယံ = သကပရိသံ (သီ၊ သျာ) ၃၉၀
သဋ္ဌိဟတ္ထအသီတိဟတ္ထပ္ပမာဏေန = သတ္တတိဟတ္ထအသီတိ-
ဟတ္ထပ္ပမာဏေန (က) ၂၉၇
သဏ္ဌာတုံ = သန္ဓာရေတုံ (က) ၁၆၅
သဒ္ဒါရာ = သန္ဓဒ္ဒါရာ (က) ၁၇၀
သန္ထရိတွာ = ပတ္ထရိတွာ (သီ၊ သျာ) ၆၉
သန္ဓိရုမ္ဘနေသု = သန္ဓိရုဇ္ဈနေသု (က) ၂၆၅
သန္ဓိရုမ္ဘနံ = သန္ဓိရုဇ္ဈနံ (က) ၂၆၅
သပ္ပိတေလမဓုသက္ခရာဒိပူရိတာနံ = သပ္ပိတေလမံသသက္ခရာဒိ-
ပူရိတာနံ (က)၊ သပ္ပိတေလမံသရသာဒိပူရိတာနံ (သျာ) ၁၅၃
သဗ္ဗသဿသမ္ဘာရေဟိ = သဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ (က) ၃၅၀
သမ္ပဋိစ္ဆန္နေသု = ပဋိပန္နေသု (သျာ) ၂၄၅
သာနုပပါတပတနံ = မရုပ္ပပါတပတနံ (သီ၊ သျာ) ၃၁၇
သုဒ္ဓန္တံ = သုဒ္ဓတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၃၆၈

နာနာပါဌာ	ပိဋကတ်
[သ]	
သုဒ္ဒဝါရေ = ဗုဒ္ဓဝါရေ (သီ၊ သျာ၊ က)	၃၆၉
သူပဋ္ဌပိတံ = သူပဋ္ဌိတံ (သီ)	၂၆၃
[ဟ]	
ဟက်နုဝိဟာရံ = တခ်ဏဝိဟာရံ (က)	၁၀၀

မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယံ

အာဟဋ္ဌာနိ အနိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ သေသသာဓကသုတ္တာနိ

သာဓကသုတ္တာနိ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
ဧဝံ ဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော (ဒီ ၂-၇၊ မ ၃-၁၆၀-ပိဋ္ဌေသု)	၁၈
ယော ဘိက္ခဝေ ပထဝီဓာတုံ အဘိနန္ဒတိ (သံ ၁-၃၈၃-ပိဋ္ဌေ)	၃၀
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ (ခု ၁-၄၃၄။ ခု ၈-၃၀-ပိဋ္ဌေသု)	၆၅
ဝိဇ္ဇာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ (ခု ၁-၂၁၈-ပိဋ္ဌေ)	၁၁၂
ပဿေလမူဂံ ဥရဂံ ဒုဇိဝှံ (ခု ၅-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ)	၁၂၂
သာရိပုတ္တော ဘိက္ခဝေ ပဟောတိ စတ္တာရိ (မ ၃-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၀
သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အယံ ကာယော (သံ ၃-၅၈-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၃
တထာ "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ (သံ ၂-၂၄၃-ပိဋ္ဌာဒီသု)	၂၁၃
ယထာ မဟာရာဇ ဂေဟေ ပတန္တေ အညေန (ခု ၁၁-၃၅၊ မိလိန္ဒပဉှေ)	၂၁၄
တဿ သံဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇလိတာ (သံ ၁-၄၅၁-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၅
သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဂါဝီ နိစ္စမ္မာ (သံ ၁-၃၂၃-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၅
သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂါရကာသု (သံ ၁-၃၂၄-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၅
သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ စောရံ အာဂုစာရိံ (သံ ၁-၃၂၄-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၅
ဥလူကမဏ္ဍလက္ခိက (ပ) ဝိဃုတော (ခုဒ္ဒက၊ ဋ္ဌ-၁-မင်္ဂလသုတ္တေ သမဏာနဉ္စ ဒဿနန္တိ ပဒဝဏ္ဏနာယံ)	၃၂၂

ဣမာ ပန ပါဠိယော ဂဝေသိတဗ္ဗာ

သေနာယ ပသုတော	၅
ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကေ ကာလေ ဆာယာ ဖရတိ (ပ) ရုက္ခမူလံ	၁၃
သဗ္ဗံ ရူပံ အနိစ္စံ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ (ပ) ဓမ္မေသု	၁၈
ဇာတိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ အထော မရဏဓမ္မိနော (အံ ၁-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ-ထောက် ဝိသဒိသံ)	၁၈
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော (ခု ၉-၃၇၆-ပိဋ္ဌေ-ထောက် ဝိသဒိသံ)	၁၈
ယေဝ တေ အရိယာ တေဝ တေ သပ္ပုရိသာ (ပ) တဇ္ဇာတေ တညေဝါတိ	၂၅
စတ္တာရော အာသဝါ ကာမာသဝေါ (ပ) တေန ဝုစ္စတိ ခီဏာသဝေါတိ	၄၄
ထမ္ဘံ နိရံ ကတွာ နိဝါတဝုတ္တိ	၁၆၁

သာဓကသုတ္တာနိ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
ယော ဟိဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ (ပ) ပညာဝိမုတ္တီတိ။	၁၆၉
ပုတ္တော ယဒါ ဟောမိ ဇယဒ္ဒိသဿ (ပ) ပဿာဒယိံ။	၂၃၂
ဥဘော ပါဒါနိ ဘိန္ဒိတွာ၊ (ပ) အရဟတ္တမပါပုဏိံ	၂၃၀
ယံဒိဋ္ဌိကော သတ္ထာ ဟောတိ (ပ) ဓမ္မိကော အာနိသံသောတိ။	၃၁၇
သုခပတ္တော န ရဇ္ဇာမိ (ပ) ဧသာ မေ ဥပေက္ခာပါရမီတိ	၃၅၄

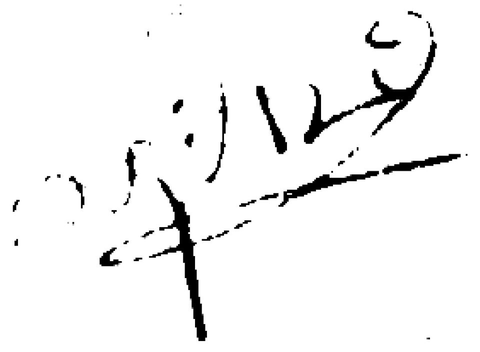

န-ဗ-သ-စ—မ-ငြ—၁—၂၇-၅-၅၇—၃၀၀၀။